Super Marci Euangeliare Postilla

Venerabilis domini: Domini Alberti magni Ratisponēsis quondā Episcopi. Ordinis Predicatoꝝ.

In magnū Albertum venerabileȝ rareqȝ virtutis pontificem Qui viuēdi Regulam in sacro Predicatorū Ordine professus: apud Parisios sumpta infula magistrali in omni humana philosophia litterisqȝ diuinis eminentissimus euasit: Quem qȝ eximia vite mūdicia fulgenteȝ: sua qȝ etate oēs ingenio doctrinaqȝ superantē: hoc loco Germanie totius clarissima Agrippinensis Colonia optimo iure sepultum seruat

Epitaphium

Illustris ac magnificus dn̄s Rudolphus Langius ecclesie Monasterieñ Canonicus nl'li hac tēpestate in humanitatis arte scd's: qui vel Demostheni preripuit ne solus Orator esset

Scripsit

Hactenus ingressus sacra hec: subsiste viator
Ad tumuluȝ magni qui tegit ossa viri
Grecia iactabat magnum qui vicerat orbem
Clara ducem. virus quem babylone necat
Pompeio tumuit magno pulcerrima Rhoma
Abscidit phario cui puer ense caput
Sustulit hos bello seua et formidine magnos
Mors: dedit infernis voluier hosqȝ focis
Hic magni Alberti celato marmore cernis
Ossa viri: cuius spiritus astra tenet
Astra sȝꝛ solis: superat quoqȝ luce coruscum
Et iubar: et flammas igneus ille pater
O quantum ingenio magne telluris obiuit
Et maris etherea vel dicione potens
Viscera perdomuit terrai: montibus aurum
Cetera nascantur quo ve metalla docens
Nubibus inclusum patefecit fulminis ignem
Quidqȝ cometa rubens grando sit atqȝ niues
Aggressus magni hinc rutilantia sidera celi
Septeno stellas vicit et orbe vagas
Sed varium liquit nature munus opusqȝ
Quo peripateo principe maior eat.
Sustulit hinc animi vires iuuat acris olympo
Ingenij dotes explicuisse suas
Quoqȝ aperit nonies ardentis in ordine celi
Distinctus sedeat spiritus ante deum
Laudibus inuigilat summe genitricis ꝛ orbis
Dum celi domine virginis edit opus
Que sese oranti iuueni tam clare videndam
Obtulit hinc monstrans religionis iter
Maiestas que sacra tenet secreta resoluit
Tota euangelij defluit vnde salus
Tutus ab insidijs lectus Salomonis vt esset
Perfidie gladium strinxit in ora minax
Vt bellator erat fidei consurgit in ensem
Victor. vt hereticum pellat ab orbe nefas
Ore tonat quanto precelsa ad pulpita doctor
Emicat et quanto fulmine parisius
Dum mutum mugire bouem quo vastus ꝛ orbis
Ceu tonitru docuit: concutiendus erat
Huius in excelso quantum consistere fas est
Pectore: se totam theologia locat.
Hunc virtus: doctrina potens: sustollit in altum
Quoqȝ Ratispona presule digna fuit
Hoc decus eternum maiores Sueuaqȝ tellus
Militie cuius signa tulere dedit.
Magnus erat: forma celsus: virtute coruscus:
Doctrina exundans: hinc trimegistus erat
Terra premit libyes asie tegit vtraqȝ magnos
Hic magni (celo spiritus) ossa manent

Ad vrbem Agrippinensem sanctam Coloniensem ciuitatem

Aurea que retines felix diademata regum
Agrippina rubens sanguine Gereonis
Virgineos ostri calatos et lilia seruans
Magnū hunc presulibus iungito clara tuis

Registrū Postille Alberti magni super Mar.

In Marcū euangelistam sʒm expositōneʒ Alberti magni alphabetico ordine contexta Tabula:feliciter Incipit.

Registrũ Postille Alberti magni

Finis

Super Marci Euan geliare Postilla

Venerabilis domini: domini Alberti magni quondā Ratisponēsis Episcopi Ordinis Predicatorum

Postilla super Marcū Venerabilis dn̄i: dn̄i Alberti magni: Ratisponeñ quondā Epi Ordinis Predicatorum.

Prefatiuncula eiusdē dn̄i Alberti in Marci Euāgeliare

a Ecce vicit leo de tribu Juda: radix Dauid aperire libꝝ ⁊ soluere septē signacula ei⁹ Apoc̄.v. Tria notātur h̄ de chr̄o. Fortitudo. Nobilitas. et Illūinatio. Primū ē Virtutꝭ. Scd̄m Promissionis. et Tertiū est Predicationis. Circa Primū notant̄ Tria. Euidentia. Victoria. ⁊ Robusti audacia. Euidētia notat̄ p Aduerbiū. Oportuit em̄ euidēter vincere vincētē pmū hoiez. Et iō Mat. xij. dr̄: ꝙ fortior illo superuenit: ⁊ intrauit in domū fortꝭ: ⁊ alligauit fortē: et oīa vasa ei⁹ distribuit ī q̇bꝫ cōfidebat. Et Hiere. xlvj. Fortꝭ impegit in fortem: et ambo corruerūt. Per h̄ em̄ hō redēpt⁹ ē Sicut dr̄ Esa. xlix. Eq̇dez ⁊ captiuitas a forti tollet̄: et qd̄ raptū fuerat a robusto saluabit̄. Victoria aūt notat̄ cū dr̄ [vicit] Apoc̄. vj. Exiuit vincens vt vinceret. Vicit aūt vt vinceret: hoc est ptātem auferret. Vn̄ Apoc̄. xij. legit̄ ꝙ apph̄edit serpentē antiquū q̇ vocat̄ diabol⁹ et sathanas: et religauit eū in abyssum. Et vicit vt in ꝟtute ei⁹ vincerem⁹. Ideo Joā. xvj. dr̄. Confidite qꝛ ego vici mundū. Apoca. iij. Qui vicerit faciā illū columnā in templo meo. j. Jo. v. Hec est victoria q̄ vincit mundū: fides nostra. Heb. xj. Scti p fidē vicerūt regna. Sic Judith inuincibilē oībꝫ vicit: ⁊ insupabilem supauit. Sic Jahel Sisarā interfecit Judic̄. v. Rhom̄. xvj. Dn̄s cōteret sathan sub pedibꝫ vr̄is velociter. Audacia notat̄ per hoc ꝙ dr̄ [leo] Prouer. xxx. Leo fortissim⁹ bestiaꝝ ad nulli⁹ pauebit occursum. Ideo in initio isti⁹ p̄dicatiōis clamās leo īducit̄. qꝛ fortitudo ⁊ ꝟtus ⁊ audacia chr̄i p Marcū vt leonē h̄ describit̄. Eze. j. Facies leonis a dextrꝭ ipsoꝝ q̄ttuor. In dextrꝭ ei fortitudo abūdans notat̄. Facies aūt vituli a sinistrꝭ ipsoꝝ q̄ttuor. qꝛ infirmitas passiōis in sinistra, hoc est in passibili natura describit̄. Apoc̄. iiij. Primū aīal sil'e leoni. Amos. iij. Leo rugiet q̇s n̄ timebit.

b Dn̄s de⁹ locutus est q̇s nō ꝓphetabit. Est aūt leo anīal p̄de cōicatiuū. Predā em̄ quā abstulit diabolo: sctis ⁊ angelis oībꝫ cōicauit. Prouer. vl. De nocte surrexit: deditqꝫ p̄dā domesticis suis: ⁊ cibaria ancillis suis. Esa. viij. Voca nomē ei⁹: velocit̄ spolia detrahe: festina p̄dare. Ecce victoria: et victoris liberans audacia: victorie euidentia. Nobilitas aūt cōfirmās ꝓmissa notat̄ in [tribu] In Tribꝫ cōiter. In Propagine: in Origīe: in Regali dignitate. In [tribu] Propagine: Ut non sit in solo: sed in alios deriuet̄. In Origīe: ne degenerans esse credat̄. In Regali dignitate: vt ꝓmissio cōfirmet̄ [Juda] confitens ⁊ glorificās: significat eos ad q̇s ptinet: in q̇bus videlicꝫ est Cōfessio et Pulcritudo. Cōfessio inquā pctōꝝ in cognitōe sui. Confessio ꝟitatis in p̄dicatione fidei. et Cōfessio laudis in iubilo dei. Geñ. xlix. Juda te laudabunt fr̄es tui. Man⁹ ei⁹ in ceruicibꝫ inimicoꝝ suoꝝ. ij. Paral'. xx. O Juda ⁊ hierl'm nolite timere: cras egrediemi cōtra eos: et dn̄s erit vobiscū. Hiere. xxiij. In diebꝫ illis saluabit̄ Juda: ⁊ israel habitabit cōfidenter. Ecce Juda sp̄ualis. Ps̄. cxxj. Illuc em̄ ascēderūt tribꝫ: tribꝫ israel: ad cōfitendum nomi dn̄i [radix] Origo. Radix aūt est origo et os vn̄ trahit̄ suc⁹. Quia sicut dt̄ Phs Plāte habēt radices ori sil'es. Et hec radix est deitatꝭ bonitas. Hiere. xvij. Erit q̄si lignū viride qd̄ ad humorē mittit radices. Ps̄. j. Erit tanq̄ lignū qd̄ plantatū est sec⁹ decursus aq̄ꝝ. hoc ē: fluminū sp̄ūssancti Rho. xj. Socius radicis oliue ⁊ pinguedinis fact⁹ es. Hac radice radicauit in ppl'o honorificato: ⁊ in partes dei sui hereditas illi⁹: et in plenitudine sanctoꝝ detētio mea Eccl̄i. xxiiij. Esa. xj. Egredie̅t ꝟga de radice iesse. Sequit̄ [Dauid] In q̄ est Dignitas regalis. In q̄ notat̄ Promissiōis cōfirmatio. Ps̄. cxxxj. De fructu ventrꝭ tui ponā sup sedē tuā. Hiere. xxiij. Suscitabo Dauid germen iustū ⁊ regnabit rex ⁊ sapiens erit. Rho. j. Qui factus est ei ex semine Dauid ꝰm carnez. Sequit̄ [aperire librū] In q̄ tangit̄ Illuminatio mentiū p eum q̇ illuminat oēm hoīem venientē in hūc mundū. Jo. j. Dicit aūt Duo q̄ ptinent ad Illuminationē. Sacroꝝ vicꝫ aptionē: et Dubioꝝ reserationem: q̄ntum ad ītellectū mysticū. Primū notat̄ in hoc ꝙ dicit [aperire librū] euangelice vicꝫ historie Libꝝ inquā leonis in quo describit̄ Septēplex op⁹ leonis. Rugit⁹ vicꝫ: in Joānis de deserto p̄dicatiōe. Cōmunicatio sctitatis: in Sacramēti sanctificatione. Victoria: in tentatiōe. Dignitas in ministroꝝ vocatiōe: p q̄s ordinaret̄ regalis curie frequentia. Excellens virt⁹: in miraculorū pfectione: ita ꝙ etiā demones se clamabant pditos esse. Instantia pugne: in mortis ⁊ inferni debellatione. et Ptās vite: in resurrectione. Hec em̄ oīa cōpetunt leoni. sicut patet cuilibꝫ Judic̄. xiiij. A comedente exiuit cibꝫ ⁊ a forti egressa est dulcedo [Soluere] aūt hui⁹ libri septē signacula: est reserare in h̄ libro hoꝝ mysteria. Et ideo Can. iiij. ꝓmittit̄ sponse ꝙ coronanda sit a cubilibus leonū: hoc est a secretis mysterioruz. Sic em̄ a forti leone egreditur dulcedo. Judic̄. xiiij. Quid dulcius melle et quid fortius leone. Christus enim in his est leo Rugiens in p̄dicatione: Cōmunicans liberaliter sua in Sacramentoꝝ sanctificatiōe: Rex bestiaꝝ in curie sue ordinatione et suorum vocatione: Victor in tentatione: Virtutꝭ demōstratione in miraculorū pfectione: Propugnator ad saluandū in passione: Suscitator suoꝝ in vite ptāte in resurrectiōe. Et ideo vultum leonis Marc⁹ habet ista depingens. Nume. xxiij. Accubabit vt leo et quasi leena quam suscitare nullus audebit. Geñ. xlix. Requiescens accubuisti vt leo. Ecce Materia toti⁹ libri

Prologus beati Hieronymi in Marcum Euangelistam.

Marcus Euangelista dei electus et Petri in baptismate filius: atq; i diuino sermone discipulus: sacerdotium in israel agēs sẓm carnem leuita: ad fidem christi conuersus: euangelium in Italia scripsit

Premittit aūt Hieronym⁹ ꝓlogū. In q̄ tangit Tria p̄ncipal'r. Causam vicẓ suscepti opis. Modū. ⁊ Meritū scriptoris. Que in lr̄a patebūt. In Causa suscepti opis tangit Tria. Idoneitatē scribentis. Locū. et Causam. Idoneitas scribentis accipit̄ ex Quinq;. Ex Nomie vicẓ: Dignitate: Religione: Studij institutiōe: et Officij ⁊ generis congruitate ad op⁹ qđ exercuit scribēdo. Ex Nomie cū dr̄ [Marcus] q̄ excelsus mādato interp̄tatur q꞉ obseruatio mādatoꝝ in diuis ducit ad scribendoꝝ intellectū. Prouer. vj. Mandatū lucerna est et lex lux: et via vite: ⁊ ꝑpatio discipline. Ps̄. cxviij A mādatis tuis itellexi. A Dignitate cōmēdat cū dr̄ (Euāgelista) Et dicit Tria Quoꝝ Primū ē Ipsa dignitas officij. Scđm Autoritas. Tertiū vocatio Dicit igit̄ h̄ [Euāgelista] hoc est descriptor boni nūcij. Esa. xlj. Ad hierl'm euāgelistā dabo [dei] Ecce Autoritas. Esa. lx. Ministri dei nostri dicet̄ vobis [vocatus] Ecce Vocatio. Heb. v. Nec q̄sq̄ sumit sibi honorē: sed q̄ vocat̄ a deo tāq̄ Aaron [Et Petri apl'i] Ecce Cōmēdatio a Religione [in baptismate] suscepto [filius] Petr⁹ fuit baptizator ⁊ Anador⁹. Unde. j. Pe. v Salutat vos Marc⁹ filius me⁹. Nec diceret̄ fili⁹ nisi esset paterne traditiōis imitator. Heb. xij. Patres q̄dē carnis habuim⁹ eruditores ⁊ reuerebamur eos. nōne multo magis obtēꝑabim⁹ p̄ri spirituū: ⁊ viuem⁹: Gal. iiij. Filioli mei q̄s iteꝝ parturio: donec format̄ chr̄s in vob [atq; in diuino sermone discipulus] Ecce Studij institutio In diuio em̄ sermōe. h̄ est: in studio lr̄aꝝ diuiarū institutionē accepit a ꝟtice Apl'oꝝ: Ab eo cui caro ⁊ sanguis nō reuelauit: sed pater filij q̄ in celis est Mat. xvj. Et hoc facit ad sue scp̄ture autoritatem Un̄ in scđo libro Eccl'iastice historie legit̄ ꝙ Petrus: vt ꝑ Marcū ꝑ spm̄sctm̄ religiose se spoliatū cōperit: furto scp̄tū euangeliū a Marco: ꝯfirmauit: et in ꝑpetuū legendū ecclesijs (al's in ecclesijs) tradidit. Sicut dr̄ Clemēs i sexto Dispositionū libro. [Sacerdotiū ⁊c.] Hic tangit Sui ad scribendū euangeliū congruitatē ex Tribꝫ. Ex Officio. ex Genere. et ex Gr̄a fidei quā in cōuersione adept⁹ est. Ex officio cū dr̄ [sacerdotiū in israel agens] Nō em̄ erat ꝓpter demeritum remot⁹ ab ammistratōe: sic̄ Sobna Esa. xxij. Sed vt būmerit⁹: erat [agens] nō inferioris ordis officiū: sed sacerdotiū: non in gentilibꝫ: sed in israel. Esaie. lxj. Vos aūt sacerdotes dei vocabimi. Et idō ꝯgruebat ei scribere tanq̄ hn̄ti sciam legis q̄ docet euāgeliū. Mal'. ij. Interrogabūt sacerdotes legem. Et tangit Gen⁹ cū dr̄ [ꝑm carnē] hoc est: carnalē ei⁹ generationē [leuita] Qui sic̄ dr̄ Nūe. xviij. oēs seq̄strati fuerunt in sortē dn̄i: et ideo facta dei cōpetebat ei scribere. Tertio tāgit Gr̄am fidei: cū dr̄ [ad fidē cōuersus] Act. xv. Fide purificans corda eoꝝ. Et bn̄ dr̄: cōuersus ad fidē. q꞉ infidelis esset scp̄tor si fidē cōuertisset ad seipm. Hiere. xv. Ipsi cōuertent̄ ad te: ⁊ tu n̄ cōuerteris ad eos. Sic em̄ cōuersus ad fidē: sciam legis quā habuit ex ꝓfessione sacerdotij ⁊ seq̄stratiōe in cultū dei: cōuertit ad fidē. Un̄ sicut dr̄ Joan. j. Lex q̄ ꝑ Moysen data est seruiret gr̄e ⁊ ꝟitati q̄ ꝑ Jesum chr̄m facta est: et impleret̄ illud qđ dr̄ Leui. xxv. Comedetis vetustissima veteꝝ: ⁊ nouis suꝑuenīētibꝫ vetera ꝓijcietis. Deinde tāgit Locum cum dr̄ [Euāgeliū in Italia scripsit] sicut dicit Hieron̄. a fratribus italie rogat⁹. Scripsit aūt grece ⁊ latine: eoꝙ tunc in Italia habitabāt tā greci q̄ latini. Et erāt Italici ꝑiti vtriusq; sermonis. Un̄ etiam diuerse trāslatiōes de Marco inueniunt̄. In eccl'ia tamē Aq̄legiensi (cui Marc⁹ p̄sedit) ostēdit̄ vsq; hodie euāgeliū qđ manu ꝓꝑia scp̄sit lr̄is latinis. Sic ḡ descp̄t⁹ est Autor: ⁊ Locus vbi scp̄sit.

Ostendens in eo quid ⁊ generi suo deberet ⁊ christo.

Hic tangit Causam suscepti opis ex fine. Homine em̄ constantē etsi inducūt sociū: tn̄ ois cā laboris: est: debitū honestatis ⁊ vtilitatis q̄ ꝓuenit in eccl'ia. Et ideo ista ps diuidit̄ in Duas partes. In Prima hoc facit in Cōi. Et in Scđo on̄dit Modū cause hui⁹: in Speciali. In Cōi aūt tāgit Duas causas: Unā ad se: et Alterā ad christum relatam. Et hoc est qđ dicit [Ostendens] Scripsit in quā euāgeliū [Ostēdens in eo] euāgelio qđ scripsit ꝑ sue scripture modū [q̄d deberet] ex officio [suo generi] sacerdotali ⁊ leuitico: cui⁹ erat sciam legis exponere ad fidem. q꞉ ad hoc inuent⁹ est ordo sacerdotū leuiticorū. Et h̄ fecit in p̄ncipio vbi inducit voces ꝓphetaꝝ Malachie ⁊ Esaie: qđ ꝓꝑie cōuenit sacerdotibus leuitici ordinis [et] vt ostenderet quid deberet [christo] Et ista est alia causa quare suscepit opus. Debuit aūt christo. q̄a ip̄e est ꝟbū dei: animās oēs voces ꝓphetarū. quia sicut vox non significās est inanimata: Ita verbū legis ⁊ prophetaꝝ est ianimata vox: nisi sit sonās in eo verbum dei patris: qđ est christus. Et h̄ ostēdit per hoc ꝙ in p̄ncipio inducit vocem clamantis in deserto qui se vocem dicit: cui⁹ aniatio est ꝟbū qđ est chr̄s. Quia sicut dr̄ Col'. ij. In chr̄o habitat ois plenitudo diuinitatis corꝑal'r. et idō aniat oēs voces legis ⁊ ꝓphetaꝝ: et sine ipso sunt sine anima vocem dantia. j. Coꝝ. xiiij. Rho. x. Finis legis christus ad iusticiā omni credenti

Nam initium principij in voce prophetice exclamatōi instituēs: ordinē leuitice electiōis ostendit.

Ostendit h̄ modū Qualiter ista duo sūt cā suscepti opis. Et dr̄ Duo. Primo ostēdit Primū. et in Scd̄o Secundū ꝑinductoꝝ. Dicit igit̄ Et h̄ est ⌊Mā⌋ qꝛ Marc⁹ ⌊ostēdit ordinē⌋ hoc est ordinatā ꝑtātem. qꝛ sicut dr̄ Priscian⁹: Ordo est pars ꝑtāt̄ ⌊leuitice electōis⌋ ꝓpter quā ꝛ ad quam ꝑtātē leuite electi sunt ⌊institués⌋ in ordine et serie scp̄ti euāgelij ⌊initiū principij⌋ Alludit mō̄ inceptionis euangelij. et Initiū dic̄ ꝓpter ꝓphetias Principiū aūt ꝓpter ꝑmā ꝑtem euāgelij qd̄ est in Joānis baptismate. Initiū em̄ introductoriuꝫ est ꝓphetie. sed Principiū ip̄am rem icipiēs est factuꝫ Joānis: qd̄ est mediū leg̃ ꝛ euāgelij. Mat. xj. Lex et ꝓphete vsqꝫ ad Joannē. Sic ei ostēdit ordinem leuiticū: cui⁹ est ex veteribꝫ inducere nouū ꝓpt̄ legis sciam ꝛ ꝓphaꝝ: vt sit rota in medio rote Sicut dr̄ Ezech. j. Ut sic lr̄a dirigat̄ ad spm̄: ꝛ vox ad verbū. ij. Coꝛ. iij. Lr̄a occidit: spūs aūt viuificat. Joan. vj. Uerba q̄ locut⁹ sum vobis spūs ꝛ vita sunt

Ut predicans ꝑ̄destinatū Joānem filiū Zacharie in voce angeli annūciantis emissum: nō solū verbum carnē factū: sedꝛ corpus dn̄i in omnia ꝑ verbū diuie vocis animatū in initio euangelice ꝑ̄dicationis ostenderet. Ut q̄ hec legēs sciret cui initium carnis in dn̄o: ꝛ Jesu aduenientis habitaculū caro deberet agnoscere atqꝫ i se verbum vocis qd̄ in consonantibus ꝑdiderat inueniret.

Hic ostendit f̄m q̄d debeat chr̄o. Et tāgit Duas causas finales assumpti opis. Quaꝝ Una est ex parte chr̄i. et Altera ex ꝑte legentis librū. Et cū in leonis ꝓprietatibꝫ sit materia libri: Primus finis est ex ꝑte materie. Alter aūt ex ꝑte legentiū. Finis ex ꝑte chr̄i est q̄ dict⁹ est: Vl vicꝫ on̄dat eū animationē voc̃ diuie in totū corp⁹ dei: qd̄ est eccl̄ia. qꝛ Sic̄ vnica vox sonās: ꝑ vnicū intellectū significatū aniat̄ in oēs audiētes: ꝛ oim coꝝ corda iformant̄ viue voc̃ actu: ita vnicū verbū qd̄ est chr̄s: aniat vocem legalē ꝛ ꝓpheticā ad informationem totius ecclesie que est corpus mysticū: Ita ꝙ vita vocis ois int⁹ in vitā format. Sic em̄ dr̄ Eccl̄i. iiij. ꝙ sapia vitā filijs inspirauit. Et Eccl̄i. j. Fons sapientie verbū pr̄is in excels̄. Et ideo ex fine lr̄a sic ordinet̄ ⌊Ut ꝑ̄dicās⌋ Ita dico ꝙ istituit initiū ꝑ̇ncipij in voce ꝓphetice exclamatōis ⌊Ut⌋ ip̄e Marcus ⌊ꝑ̄dicās⌋ h̄ ē ꝑ̄dicādo scribēs ⌊ꝑ̄destinatū Joā. fi. Zach.⌋ sic̄ dr̄ Lu. j. Predicās dr̄ Joānē ⌊emissū⌋ esse vt ꝑ̄cursorē ꝛ ꝑ̄conē noue gr̄e. Lu. j. Preibis em̄ an̄ faciē dn̄i ꝑare vias ei⁹. Emissum dico eē ⌊in voce⌋ h̄ ꝑdicēte. Uoce dico ⌊angeli annūc.⌋ Joānē qn̄ dixit Lu. j. Ip̄e ꝑ̄ibit an̄ illū i spū ꝛ ꝟtute helie. Sic ꝑ̄dicās dico Marc⁹ ⌊ostēderet i initio euāgelice ꝑ̄dica.⌋ ab eo descripte. Ubi inducit Mal̄. iij. ꝟba: dicent̃. Ecce mitto angelū meū. hoc est: Joānē nunciū: q̄ ꝑ̄ꝑabit viam an̄ faciē meā. On̄deret dico ⌊non solū ꝟbū⌋ eternū qd̄ erat in ꝑ̇ncipio deū ⌊carnē factū⌋ sic̄ dr̄ ⌊sedꝛ⌋ hoc ē etiā on̄deret ⌊corp⁹ dn̄i⌋ mysticū qd̄ ē eccl̄ia. j. Coꝛ. xij. Uos est̃ corp⁹ chr̄i ꝛ mēbra de mēbro ⌊aniatū⌋ esse ꝑ viue vocis actū: spm̄ (q̄ viuificat) cordibꝫ ingerētē. Aiatū dico ⌊ꝑ verbū⌋ dei pr̄is qd̄ fili⁹ est qd̄ est verbū ⌊diuine vocis⌋ sonāt̃ in lege ꝛ ꝓphet̃. Cui⁹ soni exclamatio in ꝑ̇ncipio sub figura clamāt̃ in deserto iducit̄. Sic em̄ fides est ex auditu coꝛ animās. audit⁹ aūt ꝑ ꝟbuꝫ chr̄i Rho. x. Quia lꝫ audit⁹ exterior capiat vocem: tn̄ ꝟbum non capit nisi auditus interior. et ex illo interiori auditu est fides. Lu. x. Multi reges ꝛ ꝓphete voluerūt audire q̄ vos audit̃ ꝛ nō audierūt Apoca. ij. Qui hꝫ aures audiendi audiat q̄d spūs dicat eccl̄ijs. Sequit̄ Finis ex ꝑte legēt̃ qui est cā suscepti opis ⌊Ut q̄ hec legens⌋ Sic ordina cōstructionē. Ita dico on̄dit ꝙ corp⁹ dn̄i ꝑ verbū diuine vocis est animatū in omne sacramentū: et intellectus legis et ꝓphaꝝ ⌊Ut q̄⌋ hoc est q̄cunqꝫ extr̄is deformabilis et q̄si sine aīa qn̄ nō aniat̄ per ꝟbū interi⁹ ⌊legēs hec⌋ scp̄ta ⌊sciret⌋ hoc est legēs sciret siue intelligeret ex ipsa lectōe sic scita ⌊deberet agnoscere cui est initiū car. in dn̄o⌋ Hoc est eū ꝑ̄cursorē cui initiū carnalis n̄titat̃ est i dn̄o: siue in dei ꝟtute. qꝛ dū nascēdi sumpserat initiū: etiā exercuit precursiōis (al's ꝑ̄cursoris) officium. Lu. j. Ut facta est vox salutatiōis tue in auribꝫ meis: exultauit in gaudio infans in vtero meo Et ꝑ ip̄m initiū natiuitat̃ dat̄ intelligi ꝙ ipse erat vox in q̄ habitauit ꝛ manifestari cepit ꝟbū in oīa sacr̄a: animās oēs voces diuinas. Et h̄ est qd̄ dic̄ ⌊et deberet agnoscere iesu⌋ q̄ ē ꝟbū dei ⌊aduenientis⌋ in ꝑ̄dicatiōe Joānis ⌊hītaculū⌋ ꝓpriū. Sicut em̄ ꝟbū caro factū est ꝛ hītauit in nobis: ita vocē corporeā assumēs manēs in cordibꝫ aniat̃ in oīa sacr̄a ꝛ intellect⁹. Baruch. iij. In terris visus est: et cū hoībꝫ cōuersat⁹ est. Can. ij. Sonet vox tua in auribꝫ meis Uox enim tua dulcis. ⌊atqꝫ⌋ sic cog̃scens veꝝ ꝟbi hītaculuꝫ ⌊inueniret⌋ ꝑ vocē aiatā ⌊in se⌋ hoc est: i corde suo ⌊ꝟbū vocis⌋ qd̄ fuit vita ꝛ aīa diuie voc̃ q̄ ab ore dī ꝑ̇mo sonuit: Faciam⁹ hoīem ꝛc̄. et in lege discipline q̄ a ꝟbo aiato ꝑ̇mo ordinauit hoīs obedientiā: vt esset ꝑfect⁹ natura ꝑ imaginē: ꝛ gr̄a ꝑ sil'itudinē: et opet̄ ꝑ mādata leg̃ discipline ⌊qd̄⌋ in quā ꝟbū diuine voc̃ ꝛ aiate ⌊ꝑdi. in cōsonātib⁹⌋ mutis et nihil sonātibꝫ. eo ꝙ finis oīno nihil ē: et nō hꝫ vocē aiantē. Et hec fuerūt soni serpentis mortui ꝛ mortificātes eos q̄ ꝑ̇mo ꝑ verbū aniati fuerūt. Et pulcre dr̄ in cōsonantibꝫ: qꝛ sonos mortuos cōsonant̄ hō ꝛ serpens ꝓferebat. j. Coꝛ. xv. Corrūpunt bonos mores colloq̄a praua. Unde dr̄ Psal. cvj. de ꝟbo dei. Misit ꝟbū suū ꝛ sanauit eos: ꝛ eripuit eos de interitionibꝫ eoꝝ.

Deniqꝫ cū ꝑfecti euāgelij op⁹ intrans: et a baptismo dn̄i ꝑ̄dicare deū inchoās: non laborauit natiuitatem carnis quaꝫ in priorib⁹

viderat dicere:sed toti⁹ exprimēs expositionē deserti: ieiuniū numeri:tentationē diaboli. cōgregationē bestiaꝝ:et misteriū ꝓtulit angeloꝝ: Ut instituēs nos ad intelligēdū singula in breui cōpingens: ne autoritatē facte rei demeret:ꝛ ꝑficiēdi opis plenitudinē n̄ negaret.

E Hic tangit Secūdā ꝑtem In q̄ describit Modū euangelij descꝑti ꝑ Marcū. Et hic q̄dē mod⁹ in Cōi est: ꝙ Marcus ideo intrauit op⁹ scribēdi euāgelij iā ꝑfecta scꝑtura facta ab alijs q̄busdam euāgelist꜡:et iō dicta ab eis q̄dam dimissa ꝛ omissa:q̄dā in singulis histoꝛijs suppleuit. Uel ex integro historiā ponēs. Uel aliq̄s facti circūstantias ab alijs ꝑtermissas supplens. Et ideo ꝑs hec Duo habet. Modū vicȝ q̄ dict⁹ ē.et Modi cām. Modus aūt In omittēdo q̄dam:ne sit sup̄fluus. Ponēdo q̄dā ne sit diminut⁹. Et hoc est qđ dr̄ [Deniqȝ cū] Marc⁹ iā [intrasset] ꝑ doctrinā lectionis [opus] scꝑture iam [ꝑfecti euāgelij] per Mattheū q̄ scꝑserat in Iudea:ipse Marc⁹ [incipiēs] scribere [p̄dicare deū a baptismo domini] Scꝑsit em̄: deū p̄dicare deū a baptismo. Uel sic ꝛ meli⁹. Ipse Marc⁹ [incipiēs p̄dicare deū] qꝛ p̄dicauit diuina dei: incipiēs a baptismo. Et sic incipiens p̄dicare [nō laborauit] scribendo [dicere natiuitatē car.] ħ ē chꝛi carnalē ntitatē [quā viderat in prioꝛib⁹] euāgelistis Mattheo vicȝ ꝛ mult꜡ alijs discipul꜡:q̄ in ecclesia scꝑserāt ꝑmitiua. qꝛ hoc fuisset sup̄fluū. Sed poti⁹ laborauit dicere [exprimēs expositiōeȝ toti⁹ deserti] qꝛ poti⁹ exponēdo q̄ȝ ponēdo posuit qđ ad toti⁹ ꝑfectionē fuerat omissū ab alijs. Et ille fuerūt multe deserti circūstantie q̄ ab alijs đ deserto scribētib⁹ omisse fuerant. Sil'r laborauit dicere [ieiuniū nūeri] q̄dragita dieꝝ vicȝ Qui numer⁹ est sacr̄m pnīe in remissionē docēs. qꝛ Ieiuniū dn̄i nō potuit esse ieiuniū afflictionis. Sicut nec baptism⁹ ei⁹ est baptism⁹ remissiōis: sed poti⁹ scīficatiōis: Ita etiā est ieiuniū sacramētal' numeri. qꝛ Oīs chꝛi actio nr̄a est instructio. Et ita laborauit dicere [tentationē diaboli] ꝑ omissoꝛuȝ supplectionē [et cōgregationē bestiaꝝ] cū q̄b⁹ vixit in deserto: quā null⁹ posuerat. Et ħ mō [ministeriū ꝓtulit angeloꝝ] Propt' qđ dr̄ Hiero. de Marco. Qui semiat p⁹ Mattheū. Qui fremit vt leo. Qui volat vt aq̄la. Qui discernit vt hō. Qui imolat vt sacerdos. Qui rigat vt flumē. Qui floꝛescit vt ager. Qui feruet vt vinū. Sequitur

F [Ut instituēs nos] Tāgit inducti modi cām. Et ħ est [Ut] ipe Marcus [nos ad intelligēdū singl'a] omissa de circūstātijs opeꝝ [instituens] ꝑ scꝑturā [cōpingēs in breui] q̄ omissa fuerāt [nec demeret autoritatē facte rei] ħ est scꝑte rei. Iteꝝ scribere qđ ali⁹ scꝑsit: est illi auferre ꝛ sibi vsurpare nomē autoritat꜡: qꝛ (al's qđ) pleriqȝ nr̄i tꝑis faciūt:q̄ nihil de suo:ꝛ oīa ab alijs hn̄tes: tn̄ q̄dā noua volūt videri scribere qn̄ sub alio oꝛdine ꝛ alijs ṽbis sua faciūt q̄ sūt alioꝝ. De q̄b⁹ dr̄ Job. xxiiij. Agrū nō suū demetūt: et vineā ei⁹ quā vi opp̄mūt vindemiāt [et] hec p̄dicta fec etiā [vt plenitudinē ꝑficiēdi opis] q̄ i omissis deerat [nō negaret] qꝛ illā apposuit p̄cipue euāgelio Matthei. Et iō qꝛ sic dimisit ꝛ posuit diuersa: sic dr̄ Hiero. Canones euāgelioꝝ inuēti sūt ꝓpt' Marcū Quos q̄dē vt Isið. dr̄ in. vj. Etymo. libro Ammoni⁹ Alexādrie p̄m⁹ inuenit. Ubi etiā Marc⁹ p̄mo scꝑsisse ꝓhibet': lȝ scꝑtū in italia primo publicauerit. Canon aūt est breuis ꝛ capitular꜡ collectio factoꝝ dn̄i: in q̄ plures euāgelistarū vel paucioꝛes: vl' vn⁹ solus cōueniūt. Et sunt decē Canones ꝑ q̄ttuoꝛ: ꝑ tres: et duos: et vnuȝ distributi. Prim⁹ est: in q̄ oēs q̄ttuoꝛ cōueniūt. Et ē solus ille. Secūdus āt ꝛ terti⁹ ꝛ q̄rtus est in q̄ tres cōueniūt. Et scđs q̄dem est triū in oꝛdine p̄moꝛuȝ Matth. Mar. ꝛ Lu. Terti⁹ est ꝑ omissioneȝ scđi Matth. Lu. ꝛ Ioānis. Quart⁹ ē ꝑ omissionē tertij: in q̄ cōcoꝛdāt Matth. Mar. ꝛ Ioānes. Est aūt adhuc cōiūctio triū ꝑ omissionē p̄mi: Ita vt simul sint Marc⁹: Lucas: ꝛ Ioānes. Sed nō facit canonē. qꝛ tres illi in nullo cōcoꝛdant: in q̄ nō cū eis cōcoꝛdet etiā Matth. Quinqȝ aūt seq̄ntes canones ex cōcoꝛdia duoꝝ fiūt. Ex cōbinatiōe eī Matthei cū q̄libet alioꝝ tres ꝓueniūt Canones. Quītus em̄ ex cōbinatiōe p̄mi ad tertiū: quo cōueniūt Matthe⁹ ꝛ Lucas. Sext⁹ autē ꝓuenit ex cōbinatione p̄mi ad secundū: in q̄ cōueniūt Matthe⁹ et Marcus. Septim⁹. s. ex cōbinatiōe p̄mi cū q̄rto: in q̄ cōueniūt Mat. ꝛ Ioānes. Nec pl'ib⁹ modis ꝑt p̄m⁹ cōbinari. Duo aūt canones ꝓueniūt ex cōbinatiōe alioꝝ. In Octauo em̄ cōueniūt Marc⁹ et Lucas. Et in Nono Lu. ꝛ Ioānes. Nā ex cōbinatiōe Marci ꝛ Ioānis canō nō ꝓuenit. qꝛ i nullo sine alijs cōueniunt. Decim⁹ aūt Canō est in q̄ q̄libet solus ꝑ se sua ꝓꝑia ponit.

Beniqȝ amputasse sibi post fidem pollicē dicit': vt sacerdotio reprobus haberetur.

Hic tangit' Autoꝛis religio ex q̄ ad scribēdū tā ꝑm scripturā idone⁹. Et hȝ Duas ꝑtes. In q̄rum Prima Religio euāgeliste describit'. Et in Scđa nobis ꝓponit' in exēplū. In Prima haꝝ Duo dicunt'. Prio em̄ dr̄ Qualis fuerit i officio. et Scđo Qualis fuerit in studio. De Officio Duo adhuc inducit. Qualis vicȝ i officio leg꜡. et Qual' i officio grē. De Officio legis qđ erat sacerdotiū veter꜡ leg꜡ in qđ nat⁹ fuit: cōmēdat Zelū: et Zeli cām. Dicit igit' [Deniqȝ] Qui tāhūilis fuit scꝑtoꝛ vt alienū nomē nō vsurparet: ꝛ tādiligens vt q̄ plenitudini congruerēt dictās apponerēt: ꝑ zelo fidei [dr̄ amputasse sibi pollicē] volēs implere quod dicit Mat. v. ꝛ Mat. xviij. Si man⁹ tua scādalizat te: abscide eā ꝛ ꝓij̄ce eā abs te. Sed nunq̄d: nō peccauit: qꝛ Mēbꝝ nō est in crimīe sed affect⁹ q̄ p̄cidēd⁹ est. Ad ħ dicendū ꝙ Duo ex opposito sibi cōcurrebāt: q̄re ħ tūc facere potuit. Unū q̄deȝ: qꝛ sacrificia legalia iā sciuit esse in passiōe chꝛi mortua G

et etiã mortificantia eũ q̇ ſpem in eis poneret. Ali/
ud aũt qꝛ ꝓpter ſcandalũ Ne odioſum fieret ꝟbuz
chřı:et Ne crederet lex abominabilis fuiſſe ſic ido
latria: Matrē ſciuit cum honore fore ferendã ad
tumulũ.et ideo vt matri pceret ꝛ ſibi ꝓuideret:ele/
git amputare pollicē:vt ex macula corpis [ſacri/
ficio(al's)ſacerdotio] offerendo [reprobꝰ ha/
beret] Leui.xxj. Ois qui habuerit maculã de ſe/
mine Aaron nõ accedit offerre hoſtiam.

Sꝫ tãtũ conſentiēs fidei p̄deſti nata potuit electio: vt nec ſic ĩ o/ pere verbi pderet qꝺ prius meru erat in genere. Nam Alexandrie Epiſcopus fuit

Hic tangit Qualis fuerit in officio gr̄e. Et tan/
git Duo. Cãm vicꝫ:et Officiũ. Cãm tangit cum ꝺr
[Sed electio] q̄ p pñt̄ gr̄e appoſitionē electus
eſt. Et hec electio ꝓprie vocatio vocaṫ. Joan.xv. Nõ
vos me elegiſtis:ſed ego elegi vos:ꝛ poſui vos vt
eatis ꝛ fructũ afferatꝭ:ꝛ fructꝰ vr̄ maneat. Electio
inquã [p̄deſtinata] ab eťno a diſpoſitiõe ꝛ gra
tie p̄paratione. Ephe.j. Elegit nos in ipſo añ mũ/
di ꝯſtitutionē [conſentiēs fidei] hoc eſt ꝓfectui
fidei; vt fides nouella p tantũ virum ꝓficeret [tan
tũ potuit] penſata tanti viri idoneitate [vt nec
ſic] maculatꝰ in mēbroꝝ abſciſione [pderet] of/
ficiũ dignitatꝭ [in ope verbi] p̄dicãdi. Lꝫ magis
congruũ ſit ſacerdotē gr̄e ſine macula eſſe q̄ꝫ ſacer/
dotē legꝭ. Et eſt argumentũ ꝙ in magno viro etiã
magna deformitas diſpenſabilis eſt:et diſpēſari
debet:pēſato ꝓfectu(al's fructu) quē facere pōt in
officio [qꝺ] ſcꝫ opus ſiue officium opis verbi dei
D diſpēſandi [prius] añ fidē [meruerit in gene
re] Per hoc notaṫ ꝙ bonoꝝ parentum iſte fuerit
ſucceſſor:nõ tã ꝓpagatiõe carnis q̄ꝫ religiõis inſti
tutiõe. Eſa.lxv. Semen bñdictoꝝ dñi eſt filij ꝛ ne/
potes eoꝝ coram eis [nã et] hoc eſt [et alexan/
drie ep̄s fuit] qꝺ magne fuit dignitatꝭ. qꝛ Una
eſt illa de ſedibꝫ p̄riarchalibꝫ. Fuit tñ etiã Ep̄us ꝛ
P̄riarcha Aq̇legienſ Ubi adhuc euãgeliũ qꝺ ma
nu ſua ſcp̄ſit oñdiṫ. Ep̄is aũt cõmittiṫ opus verbi
Uñ Act.vj. Nos opi ꝟbi inſtãtes erimus: Dixit
Petrꝰ de ſe ꝛ alijs Ep̄is.

Cuius p ſingula opus fuit ſci/ re ꝛ euangelij in ſe dicta diſpone/ re:ꝛ diſciplinã in ſe legis agnoſce re:et diuinam in carne dñi intelli/ gere naturam

Hic cõmendat ſtudiũ in Duobꝫ. Jn lege noua
et Jn lege veteri. Jn noua in Duobꝫ. Quo ad ſci/
re.ꝛ Quo ad facere. Scia eñ noue legꝭ nõ eſt tm̄
cõtēplãdi gr̄a:ſed vt boni fiamꝰ. Diċ igiṫ [Cu/
ius] Marci [opꝰ fuit] h̄ ē diligētia ꝛ ſtudiũ opiſ
[ſcire] pfecte [p ſingula] hoc eſt ſingulares cir
cũſtantias factoꝝ ꝛ tp̄m ꝛ locoꝝ. Hec eñ p̄cipue
iſte dictꝭ a Mattheo apponit Mat.xiiij. Colligite
fragmēta ne peant. Matt.v. Jota vnũ aut vnus
apex nõ p̄teribit a lege. hoc eñ eſt bñ ſcire in factꝭ
dei:qꝛ facta ſunt ſingularia [et euãgelij] Cõmē
dat ab ĩpletiõe ſcitoꝝ.et hoc eſt [et] iteꝝ opꝰ ſuuꝫ
[dicta euãgelij] q̄ ſũt forma ꝛ regula vite chri
ſtiane [diſponere in ſe] in ſe p ꝟtutꝭ ordinem ꝛ
opis impletiõem: Sciēs illꝺ Jac.j. Non auditor
obliuioſus factꝰ:ſed factor opis: hic btũs in facto
ſuo erit. Ps.cx. Jntellectꝰ bonus oibꝫ faciētibꝫ eũ
[et diſciplinã] Cõmēdat eũ hic Qualis fuerit
in ſtudio veteris legis Jn Duobꝫ. Jn ſtudio lr̄e.ꝛ
Jn intellectu ſpũali myſtico. De P̄rio ꝺr [et] opꝰ
fuit huiꝰ euangeliſte [in ſe] p intellectũ: ꝛ opus p
expimentũ [agnoſcere] qꝛ illud eſt optimũ genꝰ
ſtudij in diuinis qñ cog̃ſcunṫ diuĩa in nobiſipſis
p expientiã [diſciplinã legis] Lex ꝺr diſciplĩne: I
qꝛ diſciplinat ꝛ erudit ĩ moribꝫ. Ps.xviij. Lex dei
irrep̄henſibilis cõuertēs aĩas. Heb.xij. Jn diſci/
plina pſeuerate tanq̄ꝫ filijs ſe vob deꝰ offert [et di
uinã] Cõmēdat a ſpũ legis ꝛ intellectu myſtico.
Et eſt ſenſus Et opꝰ ſuũ fuit intelligere ex myſtico
legꝭ intellectu diuinã naturã dñi.quã docebat lex
[in carne] hoc eſt ĩ carnali natiuitate. Uel [in car
ne] hoc eſt ĩ carnali lege. Sed p̄ma expoſitio meli
or eſt. Job.xiij. Jn carne mea videbo deum ſalua
torem meum.

Que in nos primũ oportet req̇ ri:dehinc inq̇ſita volumꝰ agnoſci: habentes mercedē exhortatiõis. qm̄ qui plantat ꝛ qui rigat vnum ſunt.qui autē incrementũ preſtat: deus eſt.

Hic ponit nobis Marcũ in tali ſtudio in exē/
plũ. Et ꝺr Tria. Jmitationē opis. et Jmitationeꝫ
ſcie.et Tertiũ qꝺ eſt inuitãs ad huiꝰ ꝓmiſſionem
mercedis. P̄rimũ eſt Bonitatꝭ. Scꝺm Ueritatꝭ
Tertiũ Btitudinis. Dicit igiṫ [Que] vicꝫ que
Marcꝰ in ſtudio exhibuit [oportet] ſi volumꝰ
pfectionē attingere [req̇ri] qꝛ potiꝰ hec req̇runṫ a
deo q̄ꝫ inueniantṫ [primũ] añ oĩa [in nos] Non
ꝺr:in nob. qꝛ nõ ſunt in nobis:ſed in deo: tēdentia
tñ in nos.et ideo req̇runṫ in nos. Tēdũt aũt ĩ nos
p ſtudiũ bõitatꝭ. Sap.ix. Mitte illã ꝺ ſede magni
tudinis tue vt mecũ ſit. Eſa.lxvj. Ecce ego ꝺclina/
bo in vos ſic̄ flumē [Dehinc] h̄ ē: poſt hoc. qꝛ p̄/
mũ eſt ĩ diuĩs facere q̄ꝫ intelligere. Ps. A mãdatꝭ
tuis ĩtellexi [req̇ſita] potiꝰ p meritũ q̄ꝫ p ſtudiuꝫ
[volumꝰ] p bonã volũtatē [agnoſci] a nob p
intellcm̄. Sap.j. Jn maliuolã aĩam ñ introibit ſa
piētia.nec hitabit in corpe ſubdito pctis [hñtes]
nos ĩquã [mercedē exhor.] h̄ eſt in exhortatiõe
apl̄i ꝓmiſſa.j. Coꝝ.iij. [qm̄ q̇ plãtat] Plantare
ꝺr q̇ p̄mo ĩmittit ſemē ꝟbi. Hiere.j. Ut edifices et
plãtes. Exo.xv. Plãtabis eos ĩ mõte hereditatis
tue. Eſa.lx. Germē plãtatõis mee opꝰ manus mee
[et q̇ rigat] Rigare ꝺr:q̇ ꝯfortat ꝛ exponēdo do
cet. Eccl̄i.xxiiij. Dixi rigabo hortum plantationũ ꝛ
inebriabo partꝰ mei fructũ.j. Coꝝ.iij. Ego plãta/
ui:Apollo rigauit [vnum ſunt] Scꝺm intelle/
ctũ Hieronymi ſũt vnũ in mercede. Et ſic plãtãs

est Marcus: ponẽs plãtas historie euãgelice. Rigans aũt est qlibet expositor: q̃ sunt vnũ in mercede. j. Cor. iij. Unusqsq3 ꝓpriã mercedẽ accipiet ꝓm suũ laborẽ. Tñ glo. sup aplũm dt sup idẽ ꝟbũ Qui plantat ⁊ q̃ rigat vnũ sunt in natura. hoc est: in naturali ꝟtute pullulatiõis qua mouẽt (al's que mouet) corda ad fidei incrementũ [Deus aũt] est [qui pstat] interiorẽ gr̃am infundendo [incremẽtũ] qr oẽ incremẽtũ est ex interiori ꝟtute: quã nõ pñt dare plãtãs ⁊ rigãs: lz possint eã exterioribus amminiculis ꝓmouere. Esa. xxvj. Oĩa opera nostra opatus es in nob. Joã. xv. Sine me nihil potestis facere. Ista igit̃ est Expositio ꝓlogi.

Incipit Euangeliũ scdm Marcũ

Capitulum. I.

1 Nitium Euãgelii Jesu christi filij dei sicut scriptuz est in Esaia propheta

A Sicut dictũ est in ꝓbabitis: septẽ sigilla p leonẽ apta q̃ ꝓm septẽ leonis ꝓprietates accipiunt̃: sunt istius libri materia. Et Primũ qdẽ ẽ In rugitu clamoris testimonioꝝ ꝓphaꝝ ⁊ Joãnis: qbus rugit de deserto. Et iõ qr hec describit Marcus: in leonis trãsformat̃ figurã: Sicut ⁊ oĩs tractãs aliq̃ diuina: trãsformat̃ in imaginẽ eorũ. Sicut Moyses Exo. xxxiiij. Ex cõsortio sermonis dñi in eandẽ imaginẽ mutat̃: cornutus factus est ⁊ splendidus. Et. ij Cor. iij. dt Apl's. Nos ꝟo oẽs reuelata facie gloriam dñi speculantes in eandẽ imaginẽ transformamur. Premittit igit̃ Titulũ in quo declarat libri sui ptem ꝓmã de leonis rugitu. Cuius sensus ẽ q Initiũ euãgelij ẽ ꝓm testimoniũ ꝓphetie Esaie. Quia sicut Esaias pdixit q ꝓmus rugitus pdicatõis noue gr̃e veniret de deserto: Ita etiã in ope ⁊ impletione chr̃is exhibuit noue gr̃e pconiũ: inducens p clamorẽ Joãnis ex deserto. Titulus autem iste Duo cõtinet. Unũ qdem Cuius sit titulus. qr non nisi ꝓme ptis: et ꝓmi sigilli leonis. Secundũ autẽ continet rõnem cõuenientie tituli Ubi inducit autoritates ꝯueniẽtiã dmõstrãtes Dicit igit̃ [Initium] Est duplex Initiũ: Inducens vicz: et Inchoans. Inducẽs est nõ ps rei: sed pcedit causas. Et oẽ Euãgeliũ non est nisi de factis chr̃i. Et sic pdicatio Joãnis nõ est de euangelio: sed est mediũ euãgelij ⁊ legis. terminãs legẽ ⁊ inducẽs euangeliũ. Et puto q sic sumit̃ h Matt. xj. Lex ⁊ ꝓphete vsq3 ad Joãnẽ. A diebus aũt Joãnis regnũ celoruz vim patit̃: ⁊ violenti rapiũt illud. Alio mõ dicitur Euãgeliũ q̃cunq3 cõtinent̃ in codice euangelij. Et sic testimoniũ Joãnis est de euãgelio. Et tũc Initiũ est inchoãs: et rei ps ꝓma. Heb. ij. Quõ nos effugiemus si tantã neglexerimus salutẽ: q̃ cũ initiuz accepisset enarrãdi per dñm ab his q̃ audierũt in nos cõfirmata est. Est igit̃ sensus: Istud est initi-

B um Sequit̃ aũt Cuius sit initiũ. Et dt Duo. Nomen vicz libri: et Rõnem nomis. Nomẽ qñ dicit [euangelij] Singulariter dt. quia lz scptores plures sint: tñ ꝓm materiã vnũ est euangeliuz. Et hoc notat̃ Ezech. j. vbi dr: q quattuor facies vni erant. Et ideo qlibet euãgelistaꝝ describit hũana: et ad Passionẽ ⁊ Resurrectionẽ ⁊ naturã diuinã ptinentia. Et ideo iuncte sunt pẽne alterius ad alteꝝ. In initijs tñ ⁊ finibus: nõ in materia: sed modo discrepant. Mattheus a generatione humana incipit Marcus aũt hanc pterit: et incipit a Joãnis pdicatione. Lucas aũt a Joãnis annũciatiõe ⁊ natiuitate. Joannes aũt a coeterna cũ patre ꝟbi diuinitate. Itẽ Mattheus in Resurrectionẽ terminat: et potestatẽ eccl'iastici ordinis collatã. Post resurrectionẽ Marcus pcedit vsq3 ad ascensionẽ. Lucas vsq3 ad manifestationẽ ad mittẽdi spũs ꝓmissionẽ. Joãnes vsq3 ad manifestatõez: ⁊ ad eã (q̃ Petro facta est) eccl'ie cõmissionẽ. In medijs etiã qdã hñt ꝓpria. Et idõ qttuor esse dicunt̃ aĩalia spm̃ seq̃ntia añ thronũ dei stantia: Apoca. iiij. Hec igit̃ est cã q singulariter dt. Dicit̃ aũt euãgeliũ bonũ nunciũ eo q habet illud: qd est solũ bonificãs (vt ita dicam) oẽ qd bonũ efficit̃: hoc est bonũ gratie et glorie. iiij. Reg. vij. Dies hec boni nũcij est. Ea ãt q̃ gr̃e sunt: qttuor q̃litatibus describunt̃: Preceptis: Mãdatis: Testimonijs: ⁊ Exẽplis. Preceptum est opis. Mãdatũ forma opis. Et iõ Preceptũ ẽ forme iusticie ⁊ obediẽtis (al's obie) Mandatũ ãt charitatis meritorie oĩa implẽtis ⁊ pcipiẽtis. Preceptũ qdẽ pcepti sufficiẽter declinat malũ. Mandatũ aũt meritorie pficit bonũ. Testimoniũ aũt: sunt fidei attestãtia dicta ⁊ facta: de celo ⁊ spũscto cõfirmata. Exẽpla aũt ad pfectionem vite ꝓposita sunt ad imitandũ. Fidei g̃ ad veritatez deseruiũt testimonia. Uite aũt ad formã ⁊ pfectionẽ manuducũt exẽpla. De Preceptis qdem dr in ps. xviij. Preceptũ dñi lucidũ illuminãs oclos. Mat. v. Audistis qr dictũ est antiqs ⁊c. Et multa hmõi que timorẽ inducunt: a peccatis facientẽ recedere. De Mandatis aũt Jo. xiij. Mandatũ nouũ do vob vt diligatis inuicem. Mat. xxij. Diliges dñm deũ t. ex toto corde tuo: ⁊ ex to. aĩa tua: et ex tota mẽte tua. hoc est ꝓmum ⁊ maximũ mãdatũ. Ps. cxviij. Latũ mandatũ tuũ nimis. De Testimonijs sic h iducit̃ Mat. ⁊ Esa. Joãnes testimoniũ phibuit dicens. Ecce agnus dei Joã. v. Scrutami scpturas: qr ipe sũt in qbus vos putatis vitã hẽre: et ille sũt q̃ testimoniũ phibent de me. Et ideo Matth. ij. sepe dr Tũc adimpletũ est qd dictũ est p ꝓpham ps. xcij. Testimonia tua credibilia facta sunt nimis. De Exẽplis Jo. xiij. Exẽplũ dedi vob vt quẽadmodũ ego feci: ita ⁊ vos faciatis. Sic eñ dr q Oĩs chr̃i actio nr̃a est istructio Sic igit̃ timor in pceptis: amor in mãdatis: fides in testimonijs: spes in exẽplis annũciat̃ in hac scptura. Et ideo euãgeliũ (hoc est bonũ nũciũ) vocat̃. ij. Reg. xviij. Bonus est hõ ⁊ bonũ nunciũ portat.

Sequit̃ [Jesu christi] Rõ nois oĩm ei ꝓma: E esse nisi bonũ: qd est de oĩs boni bono. Et tangit vbi Tria. Naturã diuinã in hũana In q̃ est boni autoritas. Naturã hũanã in diuina: ex q̃ est boni affluens copiositas. Et Personã In qua est vtraq3 natura: p quã est bona pfecta ⁊ pficiẽs nos oppositi-

tas ⁊ officiositas. Primū est ꝙ dr̄ [Jesu] q̇ sal/
uator interp̄tať latine. Grece autē sother dr̄. Et sic̄
dicit Damasce. Naturā diuinā in humana dr̄ hoc
nomē. Lu.ij. Vocatū est nomē eiꝰ Jesus: qđ voca/
tū est ab angelo p̄usq̄ȝ in vtero cōcipeť. Nec est va
cuū nomē. qꝛ sic̄ dr̄ Mat.j. Ip̄e saluū faciet popu
lū suū a pctīs eoꝝ [christi] vncti latine: messie he
braice: vnctiōe sp̄ūs q̇ in ip̄m a p̄re: et ab ipso fluit
in mēbra. Ps̄.xliiij. Heb.j. Vnxit te deꝰ: deꝰ tuꝰ
oleo exultatiōis pre p̄ticipib9 tuis. Esa.lxj. Sp̄ūs
dn̄i sup̄ me: eoꝙ vnxerit me dn̄s: ad euāgelizādū
paup̄ib9 misit me: vt mederer cōtritos corde. No/
tat aūt chr̄m vnctū: vnctiōe ipsa consecratū esse re/
gē de genere Dauid: et sacerdotē pontificē eťnoꝝ
bonoꝝ. Heb.viij. Chr̄s assistēs pontifex eternoꝝ
bonoꝝ. De Regno aūt dr̄ Lu.j. Dabit illi dn̄s de
us sedē Dauid p̄ris sui: ⁊ reḡbit in domo Jacob ī
eternū: ⁊ regni eiꝰ n̄ erit finis. Hec vnctio Exhi
bita est In doloris lenimētū. Profecit in saporis
cōdimentū. et In totiꝰ eccl̄ie illūinatōis fomentū
vt dr̄ Hiero. Eccl.xxxviij. Vnguētariꝰ vnctōes cō
ficiet sanitať. De Scđo Sap.xvj. Hn̄tē in se oē
delectamētū ⁊ oēm saporis suauitatē. De Tertio
Jo.xij. Ego sum lux mūdi: q̇ sequiť me nō ambu/
lat in tene.j. Jo.ij. Vnctio docebit vos de oib9 [fi/
lij dei] Tāgit Personā in vtraq̄ȝ natura exn̄tem.
Et dr̄ [filij dei] cū Mattheꝰ dixerit: filij Dauid:
filij Abraā. qꝛ Ille describēs faciē homis: p̄ q̊s pa
tres descendit: manifestat. Iste aūt describēs faci
em leonis: terrorē rugitꝰ ex deo on̄dit. et ideo totā
natiuitatē p̄terijt. Est aūt filiꝰ dei ostēsus in initio
rugitꝰ istiꝰ. qꝛ iste incipit a baptismo Joānis. et in
illo: cū baptizareť dn̄s: vox lapsa d̄ celo dixit: Hic
est filiꝰ meꝰ dilectꝰ in q̄ mihi cōplacui Matt.iij. et
Lu.iij. Cum ibi ġ ostēdať esse filiꝰ dei: ⁊ nō Dauid
neq̄ȝ Abraā: ideo dr̄ eū filiū dī. Sequiť [sic̄ scri
ptū est] Hic debet suppleri: est. Vel: debet esse ta
le [sicut scriptū est] ⁊c̄. Et tunc nō hȝ locū obie
ctio quā inducūt glo. de seq̄nti imediate autorita/
te q̄ nō est Esaie sed Malachie. Nō em̄ induciť h̄
Esaias nisi vt on̄dať q̄ȝ cōgruēter exit euāgeliū ex
testimonijs legis ⁊ ꝓphaꝝ. Etsi q̄riť Quare po/
tiꝰ dr̄ ꝙ Initiū euangelij sit vel debeat esse s̄m te/
stimoniū Esaie q̄ȝ alteriꝰ. Rn̄det Hiero. ī ꝓemio
biblie galeato: ꝙ Esaias nō tā ꝓphetiā q̄ȝ euāgeliū
videť texere. qꝛ lucidiꝰ oib9 ꝓphetauit. Et ideo ma/
gis est in initio euangelij sumendū testimoniū ab
eo q̄ȝ ab alio. Eccl.xlviij. Esaias ꝓpha sp̄ū magno
vidit vltima: ⁊ cōsolatꝰ est lugētes siō. Esa.ix. Hec
dixit Esaias q̄n̄ vidit gl̄iam dei. Sic em̄ sūpto ini
tio: chr̄s apparet gl̄iosus inter Heliam ⁊ Moy/
sen. Mat.xvij. Testimoniū hn̄s leg̃ ⁊ ꝓpharum.
Sic̄ rota in medio rote esse on̄diť Eze.j. Ps̄.lxvij
dr̄ ꝙ inter mediū montiū legislatoris ⁊ ꝓphaꝝ p̄/
transibūt aq̄ euāgelij. Rho.iij. Nūc aūt sine lege
iusticia dei manifestata est: testificata a lege ⁊ ꝓphe
tis. Dicit aūt Scp̄tū: et Autorē scp̄ture: et Inspi/
rationē. Scriptū q̇dem (vt dr̄ Maximꝰ) ob poste
ritať vtilitatē. Rho.xv. Quecūq̄ȝ scripta sunt: ad
nostrā doctrinā scp̄ta sunt. Abac.ij. Scribe visum
et exara eū sup̄ tabulas: vt p̄currat qui legerit. Au
torē nominat magnū: eoꝙ sp̄ū magno vidit vltia:

sicut dictū est [propheta] dicit: innuēs infallibi
litatē. Est em̄ (vt dr̄ Cassiodorꝰ) Prophetia diuia
inspiratio reꝝ euētꝰ sub imobili v̄itate denūciās.
Sap.vij. Per natōes in aīas sctās se transfert:
amicos dei ⁊ ꝓphetas cōstituit. Sic ergo termina
tus est istius libri Titulus.

Ecce mitto angelum meū ante faciem tuam: qui p̄parabit viā tuam ante te

Exq̄ aūt liber iste initiari debet s̄m Esaie vatici/
niū: oportet ꝙ ostēdať primuȝ ip̄m vaticinium. et
postea inducať s̄m ipsum initium euangelij. Et h̄
facit ibi [Fuit Joannes ⁊c̄.] Vaticiniū aūt induci
nō pōt nisi p̄mū ostēdať autoritas eiꝰ ꝓpter quem
p̄missum est vaticiniū. Et sic inducat vaticiniū in
p̄sona illiꝰ cui collata est autoritas. Et vt sciať au/
toritas induciť testimoniū Malachie.iij. In quo
Tria dicunť de Joāne. Autoritas. Officiū. ⁊ Vti
litas. In Autoritate ei missio diuina. In Officio
precursio a Joanne celebrata. In Vtilitate autē
est ad christū reductio nostra. In Autoritate diui
na Tria sunt notanda. Missiōis euidētia. Mit
tendi significantia. et Legatio iniuncta. De Prio
dr̄ [Ecce] qđ est Demōstrādi aduerbiū. Q.d. In
euidenti est ⁊ certū est. Tā euidēs em̄ fuit vt etiam
chr̄s ipse esse putareť. Propter hoc diciť Joan.v.
Ille erat lucerna ardens ⁊ lucens que per seipaȝ
claret ⁊ euidēs est. Et ideo dr̄ Lucifer Job.xxxviij.
Nunq̇d p̄duces luciferꝝ in t̄p̄e suo [ego] signifi/
cantiā notat. Et ideo nō a quoq̄ȝ nisi a deo autori
tatem habuit. Lu.iij. Factus est sp̄ūs dn̄i sup̄ Jo/
annem Zacharie filiū in deserto. Joan.j. Fuit ho/
mo missus a deo vt testimoniū p̄hiberet de lumi/
ne [mitto] scȝ legatione iniuncta. Abđ.j. Legatꝰ
ad gentes missus est. Ezechie.ij Ecce ego mitto te
ad gentes apostatrices q̄ recesserunt a me. Deinde
tangit officiū. Et Duo dr̄. Officiū. et Dignitatē of
ficij. De Prio dr̄ [angelū] Joannē. Non natura
angelū: sed officio. qꝛ Sic̄ angeli mittunť sic̄ mi/
nistri saluť: Ita ⁊ Joānes. Heb.j. Nōne oēs sūt
ammistratorij sp̄ūs in misteriū missi. Mal.ij. La
bia sacerdotū custodiūt sapiam: ⁊ legē dei req̄rent
de ore eiꝰ: qꝛ angelus dn̄i exercituū est. Exo.xxxij.
Angelꝰ meꝰ p̄cedet te [meū] Ecce Officij digni/
tas. Honor em̄ est esse nūciū dei.ij. Coꝝ.iij. Ido
neos nos fecit mistros noui testamēti: nō lr̄a sed
sp̄ū [ante faciē tuā] Tāgiť Precursio ⁊ Pre/
cursiōis vtilitas. Dicit igiť [an̄ faciē tuā] h̄ est D
an̄ p̄n̄tiam t̄p̄alē tuā: et an̄ p̄n̄tie eiusdē manifesta/
tionē. Hec est facies de q̄ diciť Exo.xxxiij. Osten/
de mihi faciē tuā. Et rn̄dit dn̄s. Ego ostēdā tibi oē
bonum. Lu.ij. Viderunt oculi m. salut. tuū. Ps̄.
lxxvij. Ostende faciē tuā ⁊ salui erimꝰ. Ad hāc em̄
faciē cōtuendā nō ducit nisi gr̄a dei.j. Jo.iij. Cum
apparuerit sil̄es ei erimus. Sil̄es em̄ nō erimus
nisi gratia nos ducente. Et tunc implebitur in no
bis istđ Job.xxxiij. Videbit faciē eiꝰ ī iubilo. Ps̄.
xv. Adimplebis me leticia cū vultu tuo. Si autē
gr̄a dei māuducat (al̄s n̄ māuducat) corā stārē nō
cognoscemꝰ. Vn̄ Jo.j. Mediꝰ vr̄m stetit quē vos

nescitꝫ. Esa.liij. Quasi abscōditꝰ ē vultꝰ eiꝰ ⁊ despectus. Et ideo sequit̃. [Qui p̄parabit viā] Tria dt Preparatōez illā. ⁊ illi cui pparatio fit: in on̄sione et planatōe. Via aūt: ī exēpli p̄cessiōe. ⁊ Chr̄o parat̃ in īterōis directōe. Et hec Tria fec̄ Joānes. De Primo dr̄ Lu.ij. Tu puer ꝓpheta altissimi vocaberꝫ: p̄ibis enī an̄ faciē dn̄i parare vias eiꝰ. Et Lu.j. Ipe p̄ibit an̄ illū ī spū ⁊ v̄tute helie. Esa.vij. Parate viam ꝑplo: planū facite iter ⁊ eligite lapides. [Viam] aūt fec̄ se Joānes ꝑ exēplū. Hiere.vj. State sup vias vr̄as: ⁊ int̄rogate de semitꝫ antiq̄s q̄ sit via bona ⁊ ambulate ī ea. Optīa eī via: doctor magni exēpli est [Tuā] ope o chr̄e fili. Tua enī ē: qr ad te dirigēs. Prouer.iij. Vie eiꝰ vie pulcre: ⁊ oēs semite eiꝰ pacifice. [Ante te] vt plane ⁊ recte relicto deuio prisci erroris: tu ad corda accedas. p̄s. cxxxj. Paraui lucernā chr̄o meo. Esa.xlv. Ego an̄te ibo: ⁊ gl'iosos terre hūiliabo.

Vox clamātis ī deserto. Parate viā dn̄i: rectas facite semitas eiꝰ.

Inducto p̄cone īducit̃ Esaie testioniū de voce p̄conis. Et Duo dicūt̃. Titulꝰ vicꝫ ⁊ Dictū. Titulꝰ ē. [vox clamātis] ⁊ [Vox] rn̄det v̄bo qd̄ vocem aīat: qd̄ manifestare venit Joānes: sic̄ vox v̄bum. Vox eī ē via ⁊ vehiculū v̄bi q̄ cordibꝫ audiētiū īuehit̃: ⁊ v̄bi manifestatio q̄ dare p̄cipit̃. Jo.j. Ego vox clamātis ī des̄to. p̄s.xxviij. Vox dn̄i ꝯcutiētis des̄tū. [Clamātis] aūt vox dr̄ vt dt Glo. Ad iudeos Surdos Propt̃ pctā lōge positos. Indignatōis clamore dignos. De Surdis Esa.xlij. Surdi audite. De Lōge positꝫ ꝓpt̃ pctm̄. Esa.lix. Expectauimꝰ salutē: ⁊ elōgata ē a nob̄. De Inclamatōe ꝓpt̃ īdignitatē Esa.xlij. Tacui: sꝑ silui: patiēs fui: vt parturiēs loq̄r. Esa.xxx. Labia eiꝰ increpatōe sūt plena. Seq̄t̃ [in deserto] Duo tāgit q̄ clamat. Vnū: ꝑtinēs ad oēs: qd̄ necessariū est ad salutez. Aliud ꝑtinēs ad ꝑfectos: qd̄ ē expediēs. De Prio dt Quattuor. Preparatōez. Viā. ⁊ Cui Paret̃. ⁊ Vbi. Vbi p̄mittit q̄dē dicēs [in deserto] Ad l̄raz: qr ibi īcepit p̄dicare Joānes. Per locū designās qm̄ iudeoꝝ synagoga iā deserta a cultu iusticie: ī ꝓrio deserēda a cerimonijs. Luc̄.iij. Factū est v̄bū dn̄i sup Joānē zacharie filiū ī deserto. ⁊ venit ī oēz regionē iordanis ⁊c̄. p̄s.lxiiij. Pinguescēt speciosa deserti: et exultatōe colles accingent̃. [Parate] h̄ est: p̄parate. Parat̃ aūt offendicula deuia (al's de via) remouēdo. Prepat̃ etiā sternēdo viā Vt suauis sit ⁊ pulcra. Suauis ꝑ ꝯuersatōez exempli: et Pulcra ꝑ virorē fidei ⁊ v̄itatꝫ ⁊ v̄tutis. Mat.xxj Plima aūt turba strauerūt vestimēta sua in via. Alij aūt cedebāt ramos d̄ arboribꝫ ⁊ ꝓsternebāt ī via. Parat̃ etiā: Hūilia ⁊ suffossa eleuādo: q̄ mūdanꝰ timor suffodit: ⁊ Alta q̄ tumor erexit ad eq̄litatē dep̄mēdo. ⁊ Aspa cōminatōez leniēdo. ⁊ Distorta vicioꝝ corrigēdo. Et d̄ his sil'r dr̄ Esa.xl. Ois vallis īplebit̃: ⁊ ois mōs ⁊ collis hūiliabit̃. ⁊ erūt praua in directa: ⁊ aspa ī vias planas [viā] Via est q̄ trita est. Et hec est: vestigia p̄cedentiū patruz q̄ iuerūt ad chr̄m. Que q̄dē deleta fuit. qr filij non seq̄bant̃ fidē in deuotōe patꝝ. Thren̄.j. Vie sion lugent eoq nō sint q̄ veniant ad solennitatē. Hiere.vj. Interrogate de semitꝫ antiq̄s q̄ sit via bona et ambulate in ea. Hec est via obediētie mādatoꝝ. Ps̄. Viam mandatoꝝ tuoꝝ cucurri: cū dilatasti cor meū. Tob.iiij. Oī tp̄e bn̄dic deuz ⁊ pete ab eo vt vias tuas dirigat: ⁊ oī tp̄e cōsilia tua in ipso ꝑmaneāt [dn̄i] Et qm̄ dn̄s iturꝰ est ad corda: et q̄niā vos tenebitis mūde ꝑ fidei deuotiōez ad dn̄m Ps̄.xxiiij. Vias tuas demonstra mihi: ⁊ semitas tuas edoce me. Osee.vl. Recte vie dn̄i: ⁊ iusti ambulabūt in ea [rectas] Tāgit id qd̄ est ꝑfectorū. Et dt Tria. Rectitudinē: Cōpendiū: et Opus qd̄ est in nob̄. Scias autē q (vt dt Plato) Recta est breuissima lineaꝝ inter duos termīos. Et hec est via Consilioꝝ. Semita aūt dr̄ a semis ⁊ iter q̄si dimidiū iter. quia circūitꝰ mūdi sollicitudinū amputat. De q̄ dr̄ in p̄s.xj. In circūitu ambulant impij. Et Job.j. Circūiui terrā ⁊ ꝑambulaui eā. Et he semite maxīe chr̄i fuerunt. qr has v̄bo ⁊ facto exhibuit. Prouer.iiij. Adducā te ⁊ ꝑ semitas equitatꝫ: q̄s cū ingressus fueris non artabunt̃ gressus tui. Esa.xxvj. Semita iusti recta est: rectus callis iusti ad ambulandū.

Fuit in deserto Joannes baptizans: et p̄dicans baptismū penitentie in remissionē pctōꝝ.

Postq̄z p̄misit ꝓphetiam ꝓbantem congruum esse initium euangelij ꝑ p̄dicationē Joannis: conseqūnter h̄ ipsaz īducit p̄dicatōez Joānis. Et īducit E Tria. Predicationē. Vite qualitatē. ⁊ Testimonium quo ostendit christi v̄itatē. Primū De Perfectione v̄tutū. Secundū Dat formā opis. Tertiū aūt Finem confirmat fidei ⁊ veritatis. Hec autē patent in littera. Circa Predicationē Duo induc̄. Qualitatē vicꝫ p̄dicatiōis ex ꝑte p̄dicātis. et Qualitatem eiusdem ex parte populi eum audientꝫ. Ex parte autē Docentis inducit Duo. Opus: et Doctrinam. De Opere dt Tria. Nomē. Locū. ⁊ Formam operis. De Nomine dicit [Fuit Joānes] qui gratia dei interp̄tat̃. Congruebat em̄ vt grām et veritatē que per Jesum christum facta est Joā.j. gratia dei inchoaret. j. Coꝝ.xv. Gratia dei sum id quod sum: et gratia eius in me vacua non fuit. Exodi.xxxiij. Ego ostendam tibi om̄e bonum: inuenisti em̄ gratiam coram me [in deserto] Judee populo in ꝓximo deserendo. Matth.xxiij. Ecce relinq̄tur vobis domus vestra deserta. Osee.ij. Adducam eam in solitudinē: et loquar ad cor eiꝰ [baptizans] Ecce Forma operis. Et dicitur ip̄e baptizans: quia non erat in baptismo Joānis nisi opus Joānis: eoq interius nō conferebat gratiam. Unde Joan.j. Ego baptizo vos aqua. Nō dicit: in gratia. Act̃.xix. Si spiritūsanctum accepistis credentes. Qui dixerunt. Sed neqz si spiritussanctꝰ est audiuimus. Et interrogauerunt eos Paulus et Apollo In quo ergo baptizati estis? Qui dixerunt: In Joannis baptismate. Ideo etiā solus inter baptizantes baptista vocatur. Matthei.xj. Inter natos mulierū nō surrexit maior Joanne baptista. Alij em̄ omnes in chr̄i baptismate baptizati: a chr̄o baptizati sunt. Joā.j. Sup quē

videris spūm descendentē ⁊ manentē sup̱ eū: hic ē q̇ baptizat. Dicit᷑ aūt baptizans. qꝛ in materia ⁊ in actu in q̄dam forma p̱ silitudinē christi baptisma ꝓostendit ⁊ induxit. Baptizabat em̄ in forma venturi. Act᷑. xix. Joānes q̇dē baptizabat docēs in eū q̇ vētur⁹ est vt crederēt [et p̄dicans] Ostendit Qualis fuerit in Uerbo: Modo: et Materia: et Intentiōe finis. Modo q̇dē cū dr̄ [p̄dicans] Dicē em̄ Chrys᷑. qꝫ p̄dicatio est eoꝝ que sunt supra intellectū. Doctrina aūt est intellectualiū ⁊ rōnabiliuȝ. ij. Timo. iiij. Predica ꝟbū: insta oportune importune. Talia em̄ q̄ sunt fidei n̄ pn̄t doceri: sed inspirari necesse est. Sed exterius pn̄t annūciari. et hec annūciatio p̄dicatio est. j. Jo. j. Quia annūciaui⁹ vob̄ de ꝟbo vite [baptismū] Ecce Materia p̱ quā assuescit᷑ ꝑpl'us: et iducit᷑ paulatim ad formā noui sacr̄i. Sic em̄ p̄cursor baptismi chr̄i fuit. Or sicut dr̄ Beda: Baptismū chr̄i fuit quo pctā soluunt᷑: suo baptismate (q̇ pctā solui nō pn̄t) p̄cucurrit. Mūdationē tn̄ corp̱is exhibuit: et in chr̄o ostēdit fore mūdationē mentis. iiij. Reg. v. Lauare septies in Jordane ⁊ recipiet sanitatē caro tua: atqꝫ mūdaberis. Per corp̱ale em̄ op⁹ Joānis venit᷑ ad mūdiciā mentis p̱ chr̄i baptisma [pn̄ie] Tāgit᷑ hic finis. Et intelligit᷑ de pn̄ia interiori ⁊ exteriori. Et ideo dr̄ Luce. iij. Formā sctificatiōis imposuit. Et Mat. iij. dixit: Facite ḡ fruct⁹ pn̄ie dignos. Christi aūt baptisma exteriorē pn̄iam ⁊ lamētū nō req̇rit: sȝ oīa pctā gratis dimittit Etsi req̇rit interioreȝ: hoc est vt sit nō fict⁹ q̇ baptizat᷑ Sap̄. j. Spūssanctus discipline effugiet fictuȝ [in remissionem pctōꝝ] merito pn̄ie: n̄ baptismatis. qꝛ Per pn̄iaȝ sp̱ pctā soluta sūt. Ezech. xviij. Quacūqꝫ hora peccator ingemuerit: oīm iniq̇tatū ei⁹ nō recordabor ampli⁹. Hiere. xxxj. Postqꝫ ostēdisti mihi: p̱cussi femur meū ⁊ egi pn̄iam: cōfusus sum et erubui: qm̄ sustinui opprobriū adolescētie mee. Matt. iij. Agite pn̄iam: appropinq̄bit em̄ regnū celoꝝ.

Et egrediebat᷑ ad illū oīs iudee regio: ⁊ hierosolymite vniuersi. et baptizabant᷑ ab illo in Jordanis flumine: cōfitentes pctā sua.

Hic tangit᷑ doctrina ex parte auditoꝝ. Et tangunt᷑ Quattuor. Deuotio scȝ in egrediēdo. Generalitas in affluendo. Obediētia in baptismo suscipiēdo. Cōpunctio ⁊ pn̄ia quā p̄dicauit in pctō cōfitēdo. Et hec patēt in lr̄a. De Prio dr̄ Duo. Egressum a ꝓp̄ijs: ⁊ Accessum in appropinquādo sctis

Dicit igitur [Et egrediebant᷑] ex Proprijs actibꝫ: ⁊ Rebꝫ: ⁊ Negocijs. Act⁹ p̱tinēt ad pctā: et pctōꝝ circūstantias ⁊ occasiōes. Res aūt p̱tinent ad infirmitatis solacia. et Negociū ad curas. Nihil em̄ hȝ hō ꝓpriū nisi pctm̄. Oīa alia accepit a deo. j Coꝝ. iiij. Quid habes qđ nō accepisti. De h̄ egressu Gen̄. xij. dr̄: Egredere de terra ⁊ de ꝯgnatōe tua Nūe. xvj. Sepate vos a tabernacul' hoīm ipioꝝ [ad illū] Nō em̄ sufficit egredi nisi p̱ueniat᷑ vsqꝫ ad illū p̱ doctrine inbuitionē ⁊ exēpli iformatiōeȝ Aliter em̄ dicet᷑ nobis illud Job. vj. Modo venistis ⁊ videntes penā meā timetis. Deut᷑. xxxiij. Qui appropinq̄nt pedibꝫ ei⁹ accipient de doctrina eius [hierosolymite vniuersi] In q̇bꝫ notāt᷑ Prelati [et oīs regio iudee] In q̇bꝫ notant᷑ subditi. Prelati em̄ sacerdotū ⁊ regū erāt hierosolymite: ⁊ liberi erāt respectu alioꝝ. Job. iij. Paruus ⁊ magn⁹ ibi sunt ⁊ seru⁹ liber a dn̄o suo. Ps̄. xlviij. Quiqꝫ terrigene ⁊ filij hoīm sil' in vnum diues ⁊ paup̱. Ammiratio em̄ tante sctitatis attraxit oēs. [et baptizabant᷑ ab illo] Ecce Obedientia qꝛ hoc suadebat Joānes. Egredi tm̄ ad ꝓphetā p̱uū est: nisi obediat᷑ ꝓphete. Esa. j. Lauami: mūdi estote: auferte malū cōgitationū vr̄aꝝ ab oculis meis Zach. xiij. Erit fons patēs domui Jacob ⁊ habitantibꝫ hierl'm in ablutionē pctōris ⁊ menstruate [in iordanis flumine] Sicut p̱ baptizationē tāgit Sacr̄i modū: Ita p̱ Jordanē tāgit figuratā ꝑp̱ationē ad baptismū. Jordanis em̄ interp̄tat᷑ aliena descensio. siue hūilis descēsus. Et attēde qꝫ f
s̄m Hiero. aq̄ sup̱iores affluūt sup̱ intrātē in Jordanē. Aq̄ aūt inferiores sep̱ant᷑ ⁊ nō attingunt intrantē. Unđ Josue. iiij. Cū intrauit arca in iordanē: sup̱iores affluētes ad arcā: stabilitatē ⁊ altitudinē acceperūt. Inferiores aūt ī deteri⁹ mutate sr̄. al's
qꝛ defluxerūt ī salsedinē maris. Sic chr̄o: arca deitatis intrāte in baptizatū: aq̄s p̱ vias rōnis humane q̄ fluūt ad ip̄m stabilit p̱ mentis continentiā: et exaltat p̱ iusticiā. Que aūt fluūt ab ipso inferiores chr̄s intrātes
sunt q̄ p̱tinēt ad carnis cōcupiām. Et has in deterius mutat amaritudinis eterne. Et sic corp⁹ chr̄i talibꝫ nō ꝓficit: sed ī deteri⁹ mutat. j. Coꝝ. xj. Qui māducat ⁊ bibit indigne: iudiciū sibi mandu. ⁊ bi. nō dijudicans corp⁹ dn̄i. Uel Oportet aliena q̄ nō sunt s̄m naturā: hūiliter abluere. Sic in figura docet Joānes: et in iusticia exaltari: et inferioribus fluxibilibꝫ in amaritudinē pn̄ie cōuerti. Ps̄. xlj. Jordanis ꝯuersus ē retrorsū. Gen̄. vij. Cū multiplicarent᷑ aq̄: leuauerūt arcā in sublimi. Aque ei p̱ naturā peruietatis ⁊ fecunditatis ⁊ ablutiue ꝟtutis in bona sumunt᷑ significatōe q̄ cōfluentes exaltāt hoīem ad celestia. Per naturā aūt fluxibilitatis et frigiditatis ⁊ instabilitatis signt ꝯcupiām. Et he debent defluere (al's mutari) in mare. Gen̄. j. Diuisit de⁹ aq̄s q̄ erant supra firmamentū ab his q̄ erant sub firmamēto. Dan̄. iij. Bn̄dicite aq̄ q̄ sup̄ celos sūt dn̄o [flumīe] h̄ est affluētia donoꝝ q̄ p̄figurant᷑ in chr̄i baptismate futuro. Ps̄. xlv. Flumis impet⁹ letificat ciuitatē dei. Ezech. xxxvj. Effundā sup̱ vos aquā mundā ⁊ mūdabimi ab oībꝫ inquinamētis vr̄is [cōfitētes pctā sua] p̄parando se ad baptisma. Predicabat em̄ Joānes Luc̄. iij: Facite dignos fructus pn̄ie. In pn̄ia aūt precedit compunctio: sequitur confessio: et p̱fectionē inducit satiffactio: et fructus hui⁹ est plena pctī remissio. Jac̄. vl. Cōfitemi alterutrū peccata vr̄a et orate ꝓ inuicē vt saluemini. Josue. vij. Cōfitere pctm̄ tuū ⁊ indica mihi q̇d feceris. Dicit aūt [pctā] cōtra eos q̇ in ꝯfessiōe narrāt: nō pctā: sed maculant ꝯfessionē: alioꝝ actuū narratōe interposita. Contra qđ dr̄ Esa. xliij. Dic tu iniquitates tuas. Q. d. Alia nō dicas. Cū detestatōe eni eoꝝ q̄ narrantur fit cōfessio. Que aūt nō sunt pctā: nō sunt detestāda. Ps̄. xxxj. Dixi ꝯfitebor aduersū me iniq̇tatem

meā dño. hoc ē: iniq̄tatē narrans: q̄ sola est aduer
sum me. Sequit̄ [sua] Nō aliena. Et h̄ est ꝯ̄ eos
q̄ in ꝯfessiōe ꝓdūt alios plus q̄ꝫ seipos: Qđ nō est
faciendū. Rho. xiiij. Unusq̄sq̄ꝫ ꝑ se ratōem reddet
deo: nō ꝑ alio. Hiere. iij. Leua in directū ocl'os tu
os: ⁊ vide vbi nūc sis ꝓstrata. De ista Cōfessione
dicit̄ Ecci. xvij. Viu⁹ ⁊ san⁹ ꝯfiteberis. A mortuo ēi
velut ab eo q̄ nō est perit cōfessio Esa. xxxix. Viuēs
viuēs ꝯfitebit̄ tibi sicut ⁊ ego hodie.

Et erat Joānes vestit⁹ pilis camelorum: ⁊ zona pellicea circa lūbos eius. et locustas ⁊ mel siluestre edebat.

Dicit h̄ Qualitatē vite: q̄ poti⁹ ē in miraculum
q̄ꝫ q̄ aliq̄s imitari possit. Et hoc etiam oēs trahe
bat ad auditōem (al's audiēdū) ⁊ vincebat ad cre
dendū. Tangit aūt Qualis fuit ī Vestitu. ⁊ Qua
lis in Victu. De Domo enī ⁊ familia nulla erat q̄-
stio in eo q̄ heremi erat incola. De Vestitu notant̄
Quattuor. Aspitas. Hūilitas: Pauptas. Et hoc
in vestimēto ꝓtegēte. ⁊ Quarta notat̄ Cōtinētia ī
veste nō ꝓtegente. Per pilos enī notat̄ asperitas.
Per camelorꝫ pilos hūilitas. Per vestitū talē: in
quo sola est verecūdie ꝓtectio: notat̄ pauptas. De
Aspitate Mat. xj. Quid existis ī desertū videre ho-
minē mollib⁹ vestitū. Ecce q̄ mollib⁹ vestiunt̄ ī do
mib⁹ regū sunt. De Hūilitate Ecci. xj. In vestitu
ne glīeris vnq̄ꝫ. De vtroq̄ꝫ horum dicit̄ Job. xvj.
Saccum ꝯsui sup carnē meā. Heb. xj. Circūierūt
in melotis: ī pellib⁹ caꝑnis egētes: angustiati affli-
cti q̄bus dign⁹ nō erat mūd⁹. De Pauptate dicit̄
Tob. iiij. Pauperēvitā gerim⁹: sꝫ multa bona ha
bebimus. Psal. Concidisti saccū meū: ⁊ circūde-
disti me leticia. De Quarto vestimēto dicit̄ [zona
pellicea] In quo notat̄ cingulū Cōtinētie ⁊ ca-
stitatis. ⁊ Mēoria mortis. ⁊ Castigatio ꝯcupiscē
tie carnal'. Zona ēi ꝯtinet ⁊ ꝯstrigit. Pellicea: me-
moriā mortis inducit. Et circa lūbos: loc⁹ est cō-
cupiscētie carnal': mortificatōeꝫ significās. Esa. xj.
Erit iusticia cingulū lūborꝫ ei⁹. ⁊ fides cinctoriū
renū ei⁹. Hec est enī iusticia q̄ debet̄ carni. ⁊ fides
q̄ debet̄ vero aīe viro: ne suscipiat̄ adulter. Lu. xij
Sint lūbi vr̄i p̄cincti. iiij. Reg. j. Vir pilosus ⁊ zo
na pellicea circa lūbos ei⁹. In lūbis enī vigor cō
cupiscētie est. Et ideo de diabolo dicit de⁹ Job. xl.
Virt⁹ eius in lūbis eius: ⁊ fortitudo illi⁹ in vm-
bilico ventris eius. Ecce qualis fuerit ī Vestitu.
Sequit̄ [Et locustas] pua aīalia: oleo esibilia.
[⁊ mel siluestre edebat] Mel enī ros viscos⁹
⁊ spissus calore aeris ī dulcedinē digest⁹: q̄ ad radi
um solis exiccat̄ ad furuedinē ⁊ albedinē gnulo-
sā. Idē ꝯtinet̄ Lu. iij. Mat. iiij. Locuste aūt in q̄-
bus est volat⁹ alacer: ⁊ cito decidu⁹: sc̄at salt⁹ gau
diorꝫ cordis diuinū bonū in cōtēplatiōe cōcipiētis.
Mel aūt sc̄at dulcedinē spūalis cōsolatōis. Iste
em̄ cib⁹ est ꝓpri⁹ heremite. De Prio dr̄ Gen. xlix.
Neptalim ceru⁹ emissus. Cant. ij. Ecce iste venit
saliens in montib⁹ transiliēs colles. Salit em̄ in
montib⁹ gaudiorꝫ: transiliens colles desideriorꝫ.
De Melle dr̄ Cant. iiij. Mel ⁊ lac sub lingua tua
Ecci. xliiij. Hereditas mea sup mel ⁊ fauū. Aliter
aūt locusta plaga Egypti siḡt eos q̄ lꝫ verbis ⁊ fi-
de de terra eleuent̄: tn̄ decidui sunt in oꝑe depascē
tes virorē v̄tutis dente ꝯcupiscētie ⁊ auaricie. Ps.
ciiij. Venit locusta ⁊ bruchus. Hos aūt Joānes
sibi incorpauit v̄bo occidēdo: et oꝑe chr̄o capiti et
eccl'ie incorpando. Prouer. xxx. Regē locuste nō
habet ⁊ egredit̄ vniuersa ꝑ turmas. Mel aūt sil-
uestre siḡt dulces naturalib⁹ v̄tutib⁹: silustres tn̄
ꝑ infidelitatē: eorꝫ nō domitū ꝑ fidem hn̄t intelle-
ctū. Et hos comedit incorpando fidei venturū: qn̄
docuit in eū q̄ post eū ventur⁹ erat vt crederēt. Si-
mile Act. x. dr̄ de Petro: macta ⁊ māduca. Abscit̄
em̄ vicijs a pctōrib⁹ qđ remanet naturale ⁊ mun-
dū est. j. Reg. xiiij. Compuit sup faciē agri mel flu
ens. Et Ibidē. Gustaui paululū de melle isto: ⁊ il-
luminati sunt oculi mei.

Et predicabat dicēs: Venit fortior post me:

Hic ponit Testimoniū. Et hꝫ Duo. Testimo-
niū v̄tutis ⁊ dignitatis ex pte legislatoris: et Testi-
moniū diffundēde gr̄e in Sacro baptismatis. In
Vtroq̄ꝫ āt horꝫ q̄dā est cōꝑatio Joānis ad chr̄m:
minoritatis ⁊ baptismatis Joānis ad baptisma chr̄i:
sic exēplū silitudis ad veram cām gr̄e ⁊ v̄itatis. In
Prio g̊ chr̄i tangit dignitatē in v̄tute in ordīe ad-
uēt⁹ dicens [Veniet] Nō in ludū (al's luctū) sed
ad p̄dicādū ⁊ baptizādū ⁊ redimēdum. Mal. iij.
Statim veniet dn̄ator quē vos q̄ritis: ⁊ angel⁹ te-
stamēti quē vos vultis. Ibidē. Ecce veniet ⁊ q̄s sta
bit ad videndū eū: et q̄s poterit cogitare diē aduē-
tus ei⁹. Vincit em̄ oēm āmirationē ī altitudīe. Ex-
cellit oē desideriū ī bonitatis cōsolatōe. ⁊ Oēm v̄tu
tē inimici vincit in fortitudine gr̄e redimentis [for-
tior me] Quis fortior Joāne Qui in matris vte- B
ro: vincēs naturā in occursū saluatoris exultauit
Qui ī dieb⁹ iuuētutis mūdū fugiēs: heremū hita-
uit. Qui spū dei plen⁹ ad baptismū venit. Qui dei
ore viciū oē vicit. Qui in spū ⁊ v̄tute Helie salua-
torē suscepit. Null⁹ ꝓrsus p̄ter eū q̄ sibi fortitudi-
nē hāc mistrauit. De q̊ dr̄ Job. ix. Si fortitudo q̄-
rit̄: robustissim⁹ ē. Nūe. xxiiij. De⁹ de Egypto edu-
xit eū cui⁹ fortitudo silis rhinocerotis. Hic g̊ tā for
tis cū veniet fortior me [post me] Nō dignitate:
sed tp̄e. Mat. xx. Sic erūt nouissimi p̄mi. ⁊ p̄. no.
Sic Mat. xj. Qui mīor ē in reg̊ celorꝫ (scḿ opinio
nē hoim) maior est illo.

Cui⁹ nō sum dign⁹ soluere corrigiā calciamētorꝫ ei⁹. Ego baptizaui vos in aqua. ille vo baptizabit vos spūsancto

Tāgit̄ Joānis Indignitas noīe hūilitatis. Si-
gno ⁊ vltime hūilitatis obseq̄o. Dicit de Primo
[Cui⁹ nō sū dign⁹] Esa. xl. Oēs gētes q̄si non
sint sic sunt corā eo [pcumbēs] Ecce Hūilitatis
signū. Ad calciamētū em̄ nō ꝓcūbit nisi iacēs ī pul
uere. Phil. ij. In nomine dn̄i omne genu flectat̄:
celestiū: ter. ⁊ ifer. [soluere corrigiā] Notabile
ē qđ dicit calciamētorꝫ ⁊ corrigiā. q̄r scḿ h̄ ligatos

calcios habuit. Nec ergo nudipes iuit: nec rostra/
tos ⁊ supbos calcios habuit. Et est sensus: Mi/
nimi obsequij nō sum dign⁹ exhibere famlatum.
Matth.viij. Silr. Non sū dignus vt intres sub
tectū meum. Uel Mystice: Pes est deitas. et Cal
ciamentū hūanitas mortalis. ⁊ Corrigia est vnio
vtriusqꝫ nature: quā dissoluere: hoc est sacrm itel/
ligere ⁊ exponere nō est Joānes idone⁹. Uñ Gre.
Uenit ad nos calciata diuinitas. Ps. lix. In idu/
meā extendā calciamentū meū. Uel sicut dr Deu.
xxv. et Ruth. iiij. Soluēs calciamētū: accepit alij
debitā vxorē ⁊ sponsam. et ideo Joānes cū spōsus
ecclie credi potuisset: nō vsurpauit sibi nomē spō/
si: et ideo christū noluit discalciare. Sequit [Ego
baptizo vos aqua] Introductio est baptisma/
tis chri: p compatione inefficacie baptismatis sui.
Dicit g [Ego baptizo vos aq̄] Quasi Silti/
tudinē q̄ndā in materia ⁊ actu ⁊ q̄dam baptisma/
tis exhibeo. Et dr [ego] discretiue. Nō de⁹ sic sup
diximus. Et oportuit q in aq̄. qꝛ Joan. iij. Nisi qs
renat⁹ fuerit ex aq̄ ⁊ spū ⁊c. In aq̄ em̄ Gen. j. pri/
mo fuit aīa viuens. Et etiā ideo cōpetebat figurā
baptismatꝫ in aq̄ p̄cedere [Ille vo] q̄ fortior me
veniet: et baptizabit vos interius mundando [in
spūsctō] aspirādo vtutes: et sctificādo siue mun
dando a pctīs. Act. j. Joānes q̄dē baptizauit aq̄
vos aūt baptizabimi spūsctō: nō post mltos hos
dies. Joā. j. Sup quē viderꝫ spūm descendentē ⁊
manentē sup eum: hic est q̄ baptizat.

e Et factū est in diebus illis: ve
nit Jesus a Nazareth galilee
⁊ baptizat⁹ est a Joāne i Jordane

D Hic incipit ꝑponere Secundā leonis ꝓprietatē
Que est Liberalitas in cōicatōe suoꝝ. Cōicatio āt
chri charismatū est p regeneratōis sacrm: p quod:
chri opatōe diffundunt charismata in oēs regene
ratos. Ad h aūt q h fieri possit: oportuit q sacro:
gra p sacrm diffundēda: infundat. Et aq̄ q̄dē in/
fusa est vis regeneratiua p cōtactum carnis chri:
in q̄ sic dr Col. j. habitat plenitudo diuitatis cor/
poraliter. Forma aūt baptismi instituta est ex ipsa
psonaꝝ pñtia. Pater em̄ in voce: spūs in colūba:
et fili⁹ in carne demōstrati sunt. Effectus aūt ba/
ptismi ostensus est aptione celorum. Preterit aūt
Marc⁹ exhortatiōes ⁊ cōminatiōes q̄s fecit Jo/
annes: qꝛ festinat ad leonis ꝓprietates: sciēs illa p
alios euāgelistas esse descripta vel describenda: et
coꝝ vultib⁹ illa magꝫ cōgrua. Diuidit aūt pars
ista: in Tres ptes. Scꝫ: Significationē aq̄: que ē
baptismi materia. et Demōstrationē effect⁹ bapti/
smi. et Demōstrationē forme opantꝫ sctitatē. Cir/
cūstantia aūt aq̄ sanctificationē: sunt Tpis opor/
tunitas: Sanctificantꝫ benignitas: et Eiusdē con
summatoris ⁊ sanctificatoris pfecta humilitas. ⁊
Ipsa pfectio sctitatꝫ. Tpis āt ꝯgruitas (als opor
tunitas) iportat in Duob⁹. Ex Preterito ⁊ Pre/
senti. Ex Preterito cū dr. [Et factū est] vicꝫ cū
Joānes vbo ⁊ facto p̄currēs viā sctificatori ppa/
rasset. Eccis. iij. Oīa tps hñt: et suis spacijs trāse/
unt vniuersa. Tempus aūt ex Pñti significat cū
dr [In diebus illis] qñ lux luci succederet i ap/
tione vitatꝫ. Hoc em̄ notat ipsa q̄litas tpis. Ps.
xviij. Dies diei eructat vbū. Lux Joānis testificās
soli. Esa. xxx. Erit lux lune sic lux solis: et lux solis
septēplr sicut lux septē dieꝝ. Qui sūt septē sacroꝝ
vel donoꝝ illustratiōes. Joan. v. Erat Joānes lu
cerna ardēs ⁊ lucēs: ⁊ vos voluistꝫ ad horā exulta
re in luce ei⁹ [Uenit iesus] ꝓpria largitate ⁊ be/
nignitate induct⁹. vt suā in mūdi elemētū diffun/
deret sanctitatē: q̄ oēs a pctīs mundarent. Joel. ij
Benign⁹ ⁊ misericors. Sap. j. Benign⁹ est spūs
sapiē. hoc est: iesu q̄ est pris sapia. Nomiat aūt Je
sum: qꝛ ipsi⁹ est salutē diffundere. Matth. j. Ipse
em̄ saluū faciet pplm suum a pctīs eoꝝ [A naza/
reth] Hic tangit cōsummatoris hūilitas in du/
obus: In loco vnde venit: et In eo ad quem ve/
nit. Loc⁹ duplex: cōis: et minus cōis. Dicit enim
[A Nazareth] vbi cōcept⁹ ⁊ educat⁹ fuit: ⁊ desi
gnat⁹ p locū. q̄a flos vtutū excellēs in oī honesta/
te: sic se humilē p̄buit: vt nō ad se baptistā vocaret:
sed ipe de longinquo longo labore venit. Per qd
docuit q nos indigētes ecclesie mīstros debem⁹
querere. Joan. xiij. Exemplū dedi vob vt queād/
modū ego feci vob: ita et vos faciatꝫ. Hic est flos
de q̄ dr Can. ij. Ego flos cāpi. et Esa. xj. Flos de ra
dice iesse ascendet [Galilee] Patria cōis: que
trāsmigratio facta interp̄tat: eo q ita sctificatione
migrandū ē ab exilio ad patriā padisi vnde excidi/
mus p p̄mū pctm̄. Act. ij. Oēs q̄ loquunt galilei
sunt q̄ vicꝫ spūm chri acceperūt. Esa. ix. Trās ior/
danē galilee gentiū pplus q̄ amblabat in tenebris
vidit lucē magnaꝫ: habitantib⁹ in regione vmbre
mortꝫ lux orta est eis [a Joāne] hoie de⁹. mino/
re maior: vt null⁹ refutaret ecclie mīstrū se inferio
rem. Matth. iij. Ego debeo a te baptizari ⁊ tu ve/
nis ad me. Et respōdit Jesus. Sine mō. Sic em̄
decet nos implere omnē iusticiam. Glo. ibidem:
hoc est pfectam humilitatē [Et baptizat⁹ est]
Ecce Perfectio sanctitatꝫ ⁊ cōsummatio. Bapti/
zatus em̄ tetigit aquā ẜm q est aqua baptismatꝫ.
Nec etiā aqua aliter habet vim regeneratiuaꝫ nisi
ẜm q est materia baptismatꝫ. Et hoc notat vbuꝫ
passiuū baptizat⁹ est: Quod est suppletio vbi pas/
siui. Patiēs aūt sic: agit in id a q̄ patit. Tact⁹ em̄
ab aqua: īfudit aque vim regeneratiōis. Uñ Esa.
xij. Haurietis aquas in gaudio de fontib⁹ salua/
toris. iiij. Reg. ij. Sanaui aq̄s istas ⁊ non erit vl
tra in eis mors neqꝫ sterilitas [in Jordane] q̄
aliena descensio interp̄tat. Uel humilis descēsus
sicut supi⁹ diximus. Et sunt ille aque ꝓpria mate
ria p quas aliena. hoc est: pctā innaturalia in ma/
re amaritudis pnīe descendūt. ⁊ baptizat⁹ hūilis
ab elemento ꝓpter chrm sanctificationē reqrēs de/
scendit: aque reuerentiā exhibēs. Gen. xxxij. In ba
culo meo transiui iordanē istū. hoc est: in crucꝫ vir/
tute oēs trāsiuexi. iiij. Reg. iij. Facite alueū torrētꝫ
fossas ⁊ fossas. Hec em̄ dr dñs. Nō videbitꝫ vētū
neqꝫ pluuiā: ⁊ alue⁹ iste replebit aq̄s. Alue⁹ est car
nal aq̄ hūilitas. Fossa ⁊ fossa corda tiore dei ꝯcita
nō vēto inanis doctrine circūagitata. Nec pluuia
tētationū q̄ domū in arenā fūdatā euertūt subru/
ta: et erūt plena aq̄s q̄ sunt flūina graꝝ.

Et statim ascendēs de aqua: vidit celos apertos.

I Hic tangit Uirtus baptismi & effectus. Et quia due sunt res Sacramēti istius. Una ꝯtēta est & significata. Alia autē significata & nō ꝯtenta. ideo Duo hic dicunt. Primo em̄ Presignat Rem cōtentā & signatā in ascensu suo de aqua. Rem autē signatā & non ꝯtentā p̄signat in apertione celorum: in quibus notat Adeptio beatitudinis. Dic igit [Et statim descēdit de aqua:] Liralit quidez descendit ad ripā. Et quia hūiles sunt aluei aquarū: respectu illiꝰ dicit ascēdisse qn̄ rediuit ad terrā. Si aūt ꝓpositio de aqua: notat causam ascēsus: nō in capite sed in mēbris: tunc notant Tria i verbo. Modus gratie baptismal. & Effectꝰ & Causa. Modus in hoc ꝙ dicit [statim] Nescit ei tarda rerum molimina spūssancti grā. Non eni indiget experimento & tēpore: Sicut virtus intellectualis. Nec in difficilibꝰ indiget lōga ꝯsuetudie: sicut in Moralibus habitibꝰ: sed statim infundit se grā spūssancti. Actuū. ij. Factꝰ est repēte de celo sonus tanꝙ aduenientis spūs vehemētis [ascendit] Ecce Effectus ascēsiōis de ꝟtute in ꝟtutē: quem i se chr̄s demōstrauit & i alijs effecit. ps. lxxxiij. Ibūt de virtute in virtutē. Esa. ij. Ascēdamꝰ ad mōtem dn̄i: & ad domū dei Jacob. & docebit nos de vijs suis: & ambulabimꝰ in semitis eius [de aq̄] que causa est sanctitatis in mēbris quā caput demonstrauit. Eze. xxxvj. Effundā sup vos aquā mūdā: & mundabimi ab oībꝰ inqnamētis vestris. Et h̄ signat aptꝰ Lu. iiij. Ubi dr̄. Jesus autē plenꝰ spiritusancto regressus est a Jordane [vidit celos aptos] beatitudis viā homini reseratā. Et quo ad hoc dicit baptismus apire ianuā. Cum ei chr̄i baptismꝰ sit in aq̄ & spūsctō. Gen̄. autē. iij. dicatur ꝙ cherubin & flāmeū gladiū collocauit deꝰ ad custodiēdā viā ligni vite: Ignis flāme extiguit ꝑ sāctificatōem aque. Cherubin autē remouet ꝑ spiritūsanctū. Et sic ianua vite reserat: & via facil' ꝓhet Ps̄. cvj. Cōtriuit portas ereas: & vectes ferreos ꝯfregit: suscepit eos de via iniqtatis sue. Esa. xlv. Portas ereas ꝯterā: & vectes ferreos cōfringam. Porte eni sūt maledictōes. & semē dānatōis antiq̄ i sono terribili ꝓnunciate: sic sonꝰ eris. Uectes ferrei sunt repagula pcti. Qꝫ aūt dicit [celos apertos] vt dic̄ Hiero. nō intelligit factū esse reseratōe elemtoꝝ vl' fractura. Sꝫ est visio occultoꝝ (al's celoꝝ) que fit spūalibꝰ oculis. Et h̄ est qn̄ visus i lumine reuelatōis diuie: iam nō in celo speculi & enigmatis (in q̄ celās est deꝰ) Nō in celo figural' (al's figuraꝝ) & i imaginarie visiōis (in qua deꝰ multis ꝓphetaꝝ celatꝰ: oñsus est) sed potiꝰ in tertio celo intellectual' & reuelate veritatis ostendit: et occulta que diligentibꝰ se p̄parauit aperiūt. ij. Coꝛ. xij. Raptū hmōi i ctiū celū. & aud. arcana dei q̄ n̄ licet hoi loq. Et ideo dicit pluraliter. Apoc. xj. Aptū est tēplum dei in celo. & visa est arca testamēti eiꝰ in tēplo eius. Arca est tota (al's rota) diuinaꝝ quas deus suis p̄parauit. Actuum. vij. Ecce video celos aptos: et Jesum stantē a dextris dei. Ezechiel. j. Aperti sūt celi et vidi visiones dei.

Et spiritum tanꝙ colūbam descēdentem: et manentem in ipso.

Ecce Personaꝝ demōstratio ꝑ institutionē forme sacramentalis. Et quia spūssanctꝰ ꝑ attributionē diffūdit se & gratiā: mittit in nos sctificādos. Pr̄ aūt non mittit: vt dr̄ Augꝰ. Et ideo spūssctūs ꝓximioꝛ nob esse dr̄: Ideo p̄mo ponit spūssctī manifestationē. Et dr̄ Tria. Auctorē sctitatꝭ: cū dr̄: spūm sctm̄. Figurari: cū dicit: tanꝙ colūbā. Missionem aūt & manifestationē: cū dr̄: descendentē &c̄. Dic igit [Et] Supple: vidit Joannes [spm̄ sctm̄] Ideo baptismꝰ chr̄i est in spūsctō. Act. j. Uos aūt baptizabimi spūsancto. Licꝫ em̄ baptismꝰ operet grām vt dispositio disponēs in subiecto (al's subiectū) sicut etiam medicina opatur sanitatē: tamē efficienter homini opat grām spūssctūs [tanꝙ columbā] qa (al's que) sine felle esse dicit. qꝛ fellis pcti amaritudo ꝑ baptismū purgat. Ad Heb. xij. Nequa radix amaritudinis sursū germinans impediat: & ꝑ illā inqnent ml'ti. Et ideo ei q̄ serpētinā habuit maliciā a Petro dictū est Act. viij. In felle amaritudinis et in obligatiōe iniqtatꝭ video te esse. Hec est colūba q̄ cū sig̃ miscōie dei in ramo virēt olive reuersa est ad arcā. h̄ est: eccl'iaz Gen̄. 8 Cant. ij. Colūba mea in foramibꝰ petre: & in cauerna macerie. Petra est chr̄s. Foramia vulnera. Cauerna macerie foramē laterꝭ factū in iā macerato et exangui & exanimi coꝛpe. His em̄ passionibus opatur in baptismo per colūbā [descendētem & manētem in ipso] Tria dr̄. Benignitatē spiritus. Mānsionē. & Plenitudinē. Benignitas notat in descēsu. Nō em̄ descēdit ꝑ nature et personę inferioritatē: sed ꝑ bonitatez iclinās se nob. Sap. xij. O ꝙ bonus et suauis est domine spūs tuus in nobis. Ideo dicitur cadere Act. x. Cecidit spiritus sanctus sup omnes qui audierunt verbū. Mansionem ad ꝑseuerādū. Esa. xj. Et requiescet super eum spūs dn̄i. Et hoc maxie cōpetit chr̄o. In alijs em̄ inqetatur ad minus per venialia. Et lꝫ maneat habitu in sanctis: tamen in cōtinuo actu & oīmodo non mansit nisi in chꝛisto. Joan. j. Qui misit me baptizare in aqua: ille mihi dixit: Sup quē videris spūm descendentē & manentē super eum: hic est qui baptizat. iiij. Re. ij. Requieuit spiritꝰ Helie super Helizeum [in ipso] In hoc notat Plenitudo spiritus & demōstratio ꝑsone Filij in forma baptismi. Plenitudo em̄ spiritus est in fonte vnde procedit. A filio autez procedit sicut a patre Unde in euangelio Nazareoꝝ legitur in isto loco Descendit in eum fons omnis spiritus. Joan. iij. Non enim dat deus filio ad mensuram spiritum. ibi enim filius spiritum diffundit ad membꝛa viuificanda. Genes. j. Spiritus domini ferebatur super aquas.

Et vox facta est de celis Tu es filiꝰ meus dilectus: in te cōplacui

Demōstratio est ꝑsone patrꝭ vt verū sit qđ dixit Jo. xiiij. Pr̄ meus diliget eū: et ad eū veniemus & mānsionem apud eū faciemus. Tangit aūt h̄ Duo Oꝛiginem vocis. et Testimonium. Oꝛigo im-

portat in hoc ꝙ dicit [Vox de celo facta est]
Vox qdē est vbi vehiculuz. Et significat pcessus
vbi a paterno corde. Ps̄. cxliiij. Eructauit cor me
um verbū bonuz Cant. ij. Sonet vox tua in auri/
bus meis: vox enim tua dulcis. Psal. xxviij. Vox
dn̄i super aquas deus maiestatis intonuit [de ce
lo] summe trinitatꝭ a patre. Ps̄. xviij. A sūmo ce/
lo egressio eius. Ps̄. xvij. Intonuit de celo dn̄s: et
altissim⁹ dedit vocē suā [facta est] qꝛ corpalis fu
it in q̄ pater sonuit vt a nob̄ essꝫ audibilis. ij. Pe.
j. Voce delapsa ad euz huiuscemodi a magnifica
glīa [Tu es filius me⁹] Testimoniū est patrꝭ
Et dt Duo. Testimoniū vni⁹ cū patre diuinitatis
et spiratiōis. et Testimoniū acceptabilis opis re/
dēptionis. In Primo dt [Tu] q̄ in carne viderꝭ
esse humiliat⁹. Phil. ij. Exinaniuit semetipm̄ for
mā serui accipiens [es] Qd̄ est nomē dei ineffabi
le. Exo. iij. Ego sum q̄ sum. Et Ibidē. Qui est: mi/
sit me ad te [filius meus] Ecce Deitatꝭ cū patre
ꝯnaturalitas. Phil. ij. Cū ī forma dei eēt: nō rapi
nam arbitrat⁹ est se equalem esse deo. Ioā. xj. Ego
credidi qꝛ tu es chr̄s filius dei viui q̄ in hūc mun/
dū venisti [dilectus] Spiratio cōis patri ꝛ filio
qua spirant spm̄scm̄. Cū em̄ dt: dilectus: notat
dilectio pcedere a patre in filium: ꝛ a filio in patrē
ꝛ in nos. Col. j. Eripuit nos de potestate tenebra/
rū: et transtulit nos in regnum filij dilectiōis sue.
Matt. iij. Hic est fili⁹ meus dilect⁹ [in te cōpla
cui] Acceptādo op⁹ meriti redemptiōis. Tactus
em̄ dolore cordis intrinsec⁹ penituit me fecisse ho/
minē Gen̄. vj. Sed nūc cōmotio qeuit: ad cōplaci
tū veni in te: acceptādo bonū tuū p hoīe redimen
do factū ꝛ faciendū: et in baptismo sanctifico ꝛ ac/
pto redēptos. Col. j. Placuit in ipo omnē diuini/
tatis plenitudinē habitare: et p eū recōciliari vni/
uersa. Prouer. iij. Quasi pater in filio cōplacet si/
bi. Sic ḡ terminat pars in qua leo de tribu Iuda
ōmunicatiu⁹ est suorum.

e Et statim spiritus expulit eū in desertum.

R Hic ostēdit Propetas leonis qua impterrit⁹ est
in occursu cōtrapugnantiū. Prouer. xxx. Leo for/
tissimus bestiaruz ad nullius pauebit occursum.
Demōstrat igit Vigorē in spū: et Vigorē in cor/
pore: et Vigorē ꝯ neqtias spūales. Et item Sup
creaturas inferiores: et Ad creaturā superiorē. Et
hec Quinqꝫ per ordinē dicit ī lr̄a. Primū est De/
uotionis. Secūdū est Abstinentie corpalis. Ter/
tiū Virtutꝭ ꝛ fortitudinis. Quartū Innocētie et
p̄me institutionis ꝛ dignitatꝭ. Quintū Reuerētie
et honoris. In his aūt defecit p̄m⁹ hō. Primo em̄
Per eleuationē (al's elationē) q̄ surrepsit mēti: spi
ritus amisit vigorē. et Scd̄o Per appetitū vetiti:
corpalis concupīe sensit infirmitatē. Tertio Per
consensum succubuit tentatori. Quarto Propter
reatū: sup ea qb̄ p̄posit⁹ fuerat amisit dominiū. et
Quinto Per exiliū ad qd̄ dānat⁹ fuit: angeloꝝ p/
didit cōsortiū. De Primo dt [Et statim] Tan/
git aūt Spūs in deuotiōe Impetum ꝛ Virtutē ꝛ
Motū ꝛ Locū. Impetum tāgit cum dt [Et sta/
tim] Ezech. j. Vbi erat spūs impetus illuc gradi
ebant. Chrys. sup Ioannē. Magnū: amor est et
igne vehementi⁹: ꝛ non est aliqd̄ qd̄ ei⁹ ppriū īpe/
tū possit sustinere. Iob. xxxij. En venter meus q̄si
mustū absqꝫ spiraculo qd̄ laguncūlas nouas di/
rumpit [spūs] sanctus: q̄ est vtutis diuīe vector
ꝛ inuector. Ps̄. xxxij. Spū oris ei⁹ oīs vtus eoꝝ
Iudi. vj. Spūs dn̄i induit gedeonē: et in illa for
titudine confudit ꝛ pstrauit castra madian. Et si/
gnificat ꝙ cōgressuri cū diabolo: p̄mo spū dei in
deuotione sunt cōfirmandi [expulit eum] Luc.
iiij. dr ꝙ agebat spū. Mat. iiij. ꝙ duct⁹ ē. Hic au
tē ꝙ expulsus. Agit aūt cui⁹ oīs actionis spūs est
motor ꝛ p̄ncipium. Rho. viij. Quecunqꝫ spū dei
agunt hi filij dei sunt. Ducit aūt cui⁹ oēm exitū ꝛ
pcessum regit sapīe spūs. Ps̄. cxlij. Spūs tu⁹ bo
nus deducet me in terrā rectā. Expellit aūt cuius
imper⁹ deuotiōis hoiem non sinit qescere nisi ve/
niat ad dn̄m. Ps̄. sm̄ Translationē Hieronymi
Serua me dn̄e qm̄ in te spaui: ꝛ n̄ mihi bn̄ est si/
ne te. Ps̄. cx. Si dedero somnū oculis meis ꝛ pal
pebris meis dormitationez donec inueniā locum
dn̄o. Primū: fit dono vtutꝭ. Scd̄m: gubernatiōe
lucꝭ. Tertiū aūt impetu charitatis. Can. viij. Lā/
pades ei⁹ lāpades ignis atqꝫ flāmaꝝ [in deser/
tū] Loc⁹ ē qeti silentij vbi tumult⁹ mentē nō euo/
cat. Osee. j. Adducā eā in solitudinē: ꝛ loqr ad cor
eius. Thren̄. iij. Sedebit solitari⁹ et tacebit qa le/
uabit se sup se.

Et erat in deserto quadraginta diebus ꝛ quadraginta noctibus: et tentabat a sathana. Eratqꝫ cū bestijs: et angeli mīstrabāt illi.

Tangit Abstinentia p quā restituit vigor cor/
pori mēbroꝝ in p̄mis parentib̄ p ꝯcupiscētiā pdi
tus. Circa hoc aūt tangit Duo. Locū ieiunij. ꝛ Lō
gitudinē. Locū cum dt [Et erat in deserto] ne
putet accessisse ad locū p̄paci cibi. Ps̄. lxiiij. Pin/
guescēt speciosa deserti. Hinc: p̄mi Religiosi acce
perūt ꝙ ad desertū se transtulerūt. qꝛ Ibi Nec de/
litie pferunt (al's pponūt) Nec fauor laudis: Nec
elatio tētare pn̄t. Hiere. ij. Recordat⁹ sū adolescē/
tiā tuā qn̄ secuta es me in deserto. Infra. v. Rece/
dite paulisp ī desrtū locū ꝛ reqescite pusillū [q̄dra
ginta di.] Et ne putet noctib̄ comedisse: addit
[ꝛ q̄dra. noc.] Nūer⁹ aūt iste figural' ē pnīe. Pe
nitētie qdē qꝛ ē decia anni. Effect⁹ āt pnīe qꝛ ptib̄
suis surgit in qnq̄ginta q̄ est accessus ad qnq̄gesi
mā iubilei: p quē signat remissio pfecta. Hoc ieiu
niū p̄figuratū est in Moyse Exo. xxiiij. ꝛ in Helia
iij. Reg. xix. Perfectū āt a chr̄o. Moysen illūina/
uit ad legem intelligēdā. Heliam ad dn̄m euexit.
Dn̄s āt ieiunās a tētatore triūphauit. Et hec tria
facit in nob̄ ieiuniū. Seqt [et tēta. a sath. Ten L
tatio puc h sumit ē ppulsus ad illicitū. Nō qdē ab
intra: sed ab extra. Tentabat aūt: sed n̄ mouebat.
Nos āt qꝛ inti⁹ tētat a motu corruptōis sentim⁹.
iō etiā extiore facta tentatōe: iteri⁹ moti ab illicito:
tētamur. Vn̄ Iac. j. Vnusqſqꝫ tētat a ꝯcupīa sua
abstract⁹ ꝛ illect⁹. De chr̄i aūt tentatiōe dr Hebre.
iiij. Tentatum per omnia p silitudine absqꝫ pctō.

Lu. xxij. Uos estis qui ꝑmansistis mecū in temptatōibus meis. Chri ergo tētatio Ex ꝑte tentatoris fuit tentātis malicia. ⁊ Ex ꝑte chri fuit tentati exercitiū ⁊ victoria. Utrū aūt ꝑ ꝯtinuos ꝗdraginta dies tentaret. vel tm̄ semel nō hic describit: sed Mat. iiij. ⁊ Lu. iiij. videt innui ꝙ semel ⁊ tūc ꝑ tria tentabat. Scꝫ. Supbiā Auariciā ⁊ Gulā: sicut notatū est sup Mat. Etqꝛ oīa reducunt ad hec q̄ ꝯcupiscunt. Jō dicit apl's ⁊ ꝑinducta aucte. Tentatū aūt ꝑ omnia. j. Jo. ij. Omne qđ est ī mūdo aut est ꝯcupiscētia carnis: aut ꝯcupia ocloꝝ: aut supbia vite. Jn his autē ꝑmus hō tentat⁹ nihil retinuit nō corruptū. Rōnalē q̄dē ꝑ appetitū sciē boni ⁊ mali. Jrascibilē ꝑ hoc ꝙ voluit esse sicut dij. ⁊ Concupiscibilē ꝑ appetitū vetiti. Que chr̄s assumēs vincēdo restituit. Rōnalē q̄dē ꝑ scptura tentatorē reuellēs. Jrascibilē regna mundi ⁊ altitudinē gl'ie contēnēs. Cōcupiscibilē etiā: in fame naturalia desideria ꝯtinēs. ⁊ totū hoīeꝫ nō tentādo deū (al's nō tentatori: sꝫ) deo se hūiliter subijciens [Eratqꝫ cū bestijs] Hic tāgit Restitutio Jnnocētie ⁊ honoris ꝑditi in ꝑmis ꝑentib⁹. Sic enī dicit Gen. j. Jlle sic fact⁹ fuit vt p̄esset volatilibus celi ⁊ bestijs terre ⁊ piscib⁹ maris. Per peccatū aūt qꝛ hō honorē deo nō exhibuit: amisit dominiū ⁊ honorē quo bestijs p̄latus fuit. Per christū autē repat. Job. v. Bestie terre erūt tibi pacifice. Jn signum hui⁹ Daniel inter leones illesus ꝑmansit. Dan̄. xiiij. Jnteri⁹ etiā in baptizatis mansuescūt bestie. qn̄ mitigant motus brutales ⁊ aīales. Un̄ aīalia pacata fuerūt in arca noe. Gen̄. vij. Job. xxx. Frater fui draconū ⁊ soci⁹ strutionum. [Et angeli ministrabant] Qui enī ante viam ⁊ reditū ad vitā ꝓhibebāt. ⁊ si aliqn̄ apparuerunt adorare se ꝑmittebāt: sicut Gene. xviij. ⁊. xix. et in multis alijs loc. Et Josue. vj. Ubi Josue ꝓnus in terrā adorauit angelū: Nūc ꝑ exaltatōem nature mistrāt. Non enī chr̄s in ꝑsona ministerio indigebat: sꝫ chr̄s ī mēbris. Heb. j. Nōne oēs sūt administratorij spūs ī misteriū missi ꝓpt eos q̄ hereditatem capiūt salutis. Un̄ etiā adorari se postea non ꝑmiserūt. Apocal'. vlt. Uide ne feceris: ꝯseru⁹ enim tuus sum ⁊ fratrū tuoꝝ: deū adora. Hoc signatū est. iiij. Reg. vj. Ubi tot⁹ mons plen⁹ equoꝝ ⁊ curruū igneoꝝ apparuit in circūitu Helisei.

Postq̄ autē traditus est Joannes: venit Jesus in galileā: predicans euangeliū regni dei.

Leo dicit esse Rex bestiaꝝ. Et hanc ꝓprietatem ostendit hic Marc⁹. Hic ei oñdit Qualiter leges vite ꝑ doctrinā posuit. ⁊ Qualiter senatus ⁊ officiales eccl'ie (al's eius) instituit Quod ꝓpriū est Regis Tangit autē hic Duo. Uerbū vicꝫ cōmunis vocationis ad regnū. ⁊ Uocatōes speciales mistroruꝫ. Uerbū autē cōmune cōis vocatiōis determinat hic a Tēpore inceptōis. ⁊ a Loco vnde p̄cedit. ⁊ a Modo ꝓpositiōis. ⁊ a Materia. Ab ipa vocatione Tēpus tangit: cum dicit. [Postq̄ autem traditus est Joannes] Nō ꝙ immediate p⁹ ieiuniū. xl. dieꝝ Joannes tradit⁹ sit: sed qꝛ Marcus facta primi anni quando christus cum Joanne p̄dicauit p̄terijt. Et propterea etiaꝫ precipue Joānes scꝑsit suum euangeliū: vt illa facta poneneret q̄ ꝑpauca alij posuerūt euāgeliste. Marc⁹ aūt in toto p̄terit qꝛ hmōi ab alio ponēda p̄uidit. Etqꝛ chr̄s h̄ nō adeo publice fecit sicut fec postea Un̄ Jo. ij. dr. Hoc fecit initiū signoꝝ Jesus corā discipulis suis: et manifestauit gl'iam suā. Noluit aūt Jesus manifeste p̄dicare q̄diu p̄dicauit Joannes: ne Joanni derogare videret: et sic liuorem discipuloꝝ Joannis ꝯ se suscitaret. qꝛ Joā. iij. cōtinet ꝙ facta est q̄stio ex discipulis Joānis cū Judeis de purificatiōe baptismat chr̄isti ⁊ Joannis: Jta ꝙ oportuit ipm Joānē liuorē ꝓ se zelantium mitigare. Alia cā est: quia Joannis officiū fuit p̄ire ⁊ parare viam. et ideo currēte officio Joannis: nō debuit palā currere p̄dicatio chri. Marc⁹ igit cū nō scribat nisi addendo diminuta circa manifesta facta chri: nō ponit aliq̄d eoꝝ que facta sunt currente p̄dicatione Joannis. Hec igit est rō eius qđ dr [Postq̄ aūt traditus est Joānes] in man⁹ Herodis q̄ decollauit eū: sicut dr Matth. xiiij. Tūc inquā oportuno tp̄e parata via: p̄eunte angelo [venit] dn̄ator dn̄s ad templū sanctū suum facere sibi ecclesiā. Et tangit Loci cōgruitas vnde sermo ꝓcederet euangelic⁹: cū dicit [in galileā] eo ꝙ vbi gentes simul ⁊ iudei habitabāt: ibi debuit fūdari lapis angularis q̄ fecit vtrūqꝫ vnū: duos parietes gentiū ⁊ iudeoꝝ in se concludens: Eph. ij. Un̄ Esa. ix. Trans iordanē galilee gentiū ꝓpl's qui ambulabat in tenebris vidit lucem magnā: habitātib⁹ in regione vmbre mortis lux orta est eis. Loco aūt sic determinato tāgit Modū: cū dicit [p̄dicans] Predicatio est eoꝝ q̄ sunt super intellectū: sicut dr Chrys. Et est Predicare p̄ audientib⁹ dicare: hoc est sacrata ⁊ dicata oñdere ea q̄ dicunt. Predicator eī tenet ex officio sacrata ostēdere q̄ dicit. Qđ non tenet Doctor. qꝛ Predicator non habet aliud argumentū suoꝝ dictoꝝ nisi vitam. Unde Apl's ad Rho. xv. Nō audeo aliq̄d loq̄ eoꝝ que ꝑ me non efficit chr̄s. Sicut dr Mar. vl. Predicate euāgeliū oī creature. Act. j. Cepit iesus facere ⁊ docere. Et subiūgit Predicatōis materiā cū dicit [Euangeliū] qđ est bonū nunciū. Non em̄ nosmetipsos p̄dicamus: sed iesum christum. ij. Coꝝ. iiij. Non ambulātes in astutia neqꝫ adulterantes v̄bum: sed in manifestatiōe v̄itatis cōmendantes nosmetipsos ad oēm ꝯsciam hoīm. Ezech. ij. Loq̄ris v̄ba mea ad eos si forte audiāt et q̄escant. Jac. j. Suscipite insitū v̄bū qđ pōt saluare anīas v̄ras. Alie em̄ fabule nō saluant velut recitatōes bufaꝝ q̄s Questuarij inducunt: in maiori parte mentientes. Job. xiij. Nunquid indiget deus vestro mendacio vt pro illo loq̄mini dolos. Hoc euāgeliū nō habet: cum sit boni gratie ⁊ glorie nunciū: cui⁹ etiaꝫ effect⁹ nō est mētiri [Regni M
dei] Regnum autē est distributio cōfirmate ⁊ ꝑfecte p̄tātis in sacris officijs ⁊ exercitijs ⁊ legib⁹ dī sicut dr Mat. vj. Primū q̄rite regnū dei ⁊ iusticiam ei⁹. Sicut dr Lu. j. ꝙ regnabit chr̄s in domo Jacob in eternū: et regni ei⁹ nō erit finis. Sequitur Modus vocationis cum subdit

Et dicens. Qm̄ impletū est tempus. et appropiquabit regnū dei. Penitemi et credite euāgelio.

Tangit autē Quattuor. Quoꝝ Primū ē Prefinitiōis impletio ad exhibendū grām. Scōm est Exhibitoris grie p̄sentia. Tertiū ē Suasio remotioris impedimēti gre ex parte nr̄a. Quartū autē est In gratiā ꝑ fidē introitus. De Primo dicit. [Quoniā impletū est tēpus] quo pater promisit exhibere grām. Et hoc est tēpus vbertatis ꝛ plenū. De quo in Ps̄. lxiiij. dr. Benedices corone anni benignitat) ꝛc. ij. Cor. vj. Ecce nūc tēpus acceptabile: ecce nūc dies salut). Gal. iiij. At vbi vēit plenitudo tp̄is misit deus filiū suū. [Et appropinquabit regnū dei] ꝑ exhibitoris et regis p̄sentiā. Actuū. xvij. Non lōge eni est ab vnoquoqꝫ nostrū. Jo. j. Medius vestꝝ stetit. Lu. xviij. Regnum dei intra vos est. Et ideo dixit latrōi Jo. xix. Hodie mecū eris in ꝑadiso. Hoc regnū p̄res diu expectauerūt. Abachuch. ij. Adhuc visus procul: si morā fecerit expecta eū: Nobis autē prope. Eph. ij. In chr̄o Jesu vos q̄ fuistis lōge: facti est) ꝓpe [Penitemini] hoc ē: a pena doloris (al's pene dolore) teneami. Et sic impedimēta regni remouebitis a vobis. Lu. iij. Facite dignos fruct⁹ penitētie. Mat. iij. Penitētiā agite: appropinq̄bit eni regnū celorū. Sic ei Per hoc q̄ peniteamur: h ē: puniamur pena nos tenente ꝯtinue: ad vomitum nō redimus. Per hoc q̄ penitētiā agim⁹: opibus satisfactōis ꝑ iusticiā insistim⁹. Per hoc aūt q̄ dignos fruct⁹ pnie facimus: dulcedinē ꝟtutū quas ꝑ exercitiū penitētie adq̄rimus: cū delectatōe degustam⁹. Et sic impedimēta regni a nobis remouemus [ꝛ credite euāgelio] hoc est: intrate i grātiā nunciatā. Credere eni euāgelio: est cōsentire: et nos ei credēdo cōmittere ex toto corde. Et his promittit salus. Mar. vlti. Qui crediderit ꝛ baptizatus fuerit salu⁹ erit. Infra. ix. Oia possibilia sunt credēti. Jo. iij. Ut ois qui credit in ip̄m nō ꝑeat: sꝫ habeat vitam eternā.

e

Et p̄teriens secus mare Galilee: vidit Simonē et Andreā fratrē eius: mittētes retia in mare Erant eni piscatores.

Premissa vocatiōe generaliter: tāgit hic Vocationē mīstrorū Duplicē. Vocant eni Quidā. In plenitudinis ptātis successionē: Sicut Petrus. Et adiūgit ei coadiuuās frater Andreas. Et vocant Alij In partē sollicitudīs: Sicut Joannes cum fratre Jacobo. Et ista duo hic dicunt. Et iō per istā duplicē vocationē ois vocatio discipulorū intelligit. In Prima vocatōe Tria tangūtur. Dispositio vocātis. Actus ꝛ vsus vocatoꝝ. ꝛ Ipa vocatio. Dispositio autē vocātis notat i Quattuor. In Natura vicꝫ electōis. Stabilimēto sue eternitatis. Effectu sue p̄destinatōis. ꝛ Signo sue bone volūtatis. Modus electōnis notat cū dicit. [Et p̄teriens] Omnis eni eligens q̄sdā ex multis p̄terit mentis cōsideratōe: pōderatōe meritoꝝ. quia aliter sorte: non arte eligeret. Un̄. j. Reg. xvj. cum ponerent an̄ Samuelē filij Isai: p̄teriens dixit. Nō hunc elegit dn̄s. Et sic de oībꝫ vsqꝫ ad Dauid. Un̄ p̄s. lxxvij. Elegit dn̄s Dauid seruū suū: et sustulit eū de gregibꝫ ouiū pascere Jacob seruum suū ꝛc. Joā. xv. Non vos me elegist): sed ego elegi vos ꝛ posui vos vt eatis ꝛ fructum afferat): ꝛ fructus vr̄ maneat. Et sic docet nos eligere prelatos. Stabilimentū sue eternitat) notat cū dr [secus mare Galilee] Non in mari: q: mare tumultuosum: ꝛ galilea trāsmigratio facta: significat incōstantē tumultū transeunt) hui⁹ mundi. j. Coꝝ. vij Preterit figura hui⁹ mundi [secus] qd chr̄s iuit Non transiens cū mūdo: sed ad stabile eternitat) vocans suos. Ps̄. ciij. Hoc mare magnū ꝛ spaciosum manibꝫ: illic reptilia q̄ꝝ non est nūer⁹. Dan̄. vij. Quattuor vēti celi pugnabāt in mari magno. Joā. xxj. Uidēt Jesum stantē in litore [vidit] Effectum notat p̄destinatiōis. Quos em̄ ab et̄no p̄destinando p̄uidit: hos nunc vidēs ꝑ gratie appositionē vocauit. Rhom̄. viij. Nam q̄s p̄sciuit conformes fieri imaginis filij sui: hos ꝛ vocauit. Jo. j. Cū esses sub ficu p̄us q̄ꝫ te Philipp⁹ vocaret vidi te. Uidere enim est oclos miscōie in eos figere. Ps̄. xxxj. In via hac qua gradier) firmabo sup̄ te oculos meos. Sic videre est viuificare ꝑ gr̄e appositionē. Un̄ Gen̄. xvj. Uocauit locū videntis ꝛ viuent) Abraā q: ibi visus est a dn̄o. Sap̄. iiij. Respectus eius in electos eius. Signū aūt sue bone voluntat) notat in ꝯueniētia noim cum dr [Simonē] q̄ obediēs iterp̄tat [et Andreā fratrē ei⁹] q̄ interp̄tat virilis. Exo. xxxiij. Inuenisti gratiam coram me: et teip̄m vocaui ex noīe. Esa. xlix. De ventre matris mee recordatus est nomīs mei Signum em̄ optime voluntatis est ꝑ nomen scribi in corde filij dei. Apoca. iij. Non delebo noīa eorū de libro vite. Hic aūt in noībꝫ ip̄ꝫ notant Tria Quis sit vocandus in plenitudine ptātis: q: obediens mandat) diuīs. Quis in adiutorē q̄si Cardinalē: q: virilis a vi ment) strenu⁹. et Mutuū vinculū societatis notat in fraternitate. Prouer. xviij Frater q̄ iuuat a fratre q̄si ciuitas firma. Eccīs. iiij Ue soli quia si ceciderit non hꝫ subleuātē. Attēde q̄ ꝫm historiā Tres fuerūt vocatiōes discipuloꝝ. Primo em̄ vocabant ad noticiā gr̄e Joan. j. qn̄ Andreas testimonio Joānis secut⁹ est: et Petrus adductus ꝑ Andreā. et Philipp⁹ ꝑ istos duos. ꝛ Nathanael ꝑ Philippum. Secundo aūt vocati sunt ad ꝓmissionē officij Luc. v. Ubi dr q̄ cū vocarent: subduct) ad terram nauibꝫ secuti sūt eū In hoc em̄ q̄ dr: subduct) ad terram nauibꝫ notat q̄ ꝓpositum habebāt reuertēdi ad res q̄s custodie cōmiserant ꝛ necdū reliq̄rant. Hic aūt ꝛ Matth. iiij: Tertio vocati sunt: ꝛ omnibus que habebant renūciabant: ꝛ secuti sunt Jesum absqꝫ ꝓposito reuertendi ad sua [Mittentes retia in mare] Et tangit Actū ꝛ Usum et Rōnem vsus. Notat aūt q̄ lucris intendebant: mittentes retia in mare sine quoꝝ vsu vitam agere nō poterāt. Ps̄. cxxvij Labores manuū tuaꝝ quia māducabis beat⁹ es et bene tibi erit. Gen̄. iij. In sudore vultus tui vesceris pane tuo. Et subiungit laboris isti⁹ rōnem N

alit fortanō intelligēt al's

[Erant enī piscatores] hoc est vsu piscatiōis viuētes. Patres enī veterꝭ testamēti pastores fuerunt ouiū: sicut dr̄ Gen̄. xlvij. Patres autē noui testamēti piscatores piscium fuerunt. Hiere. xvj. Mittā eis piscatores multos et piscabunt eos. Lu. v. Duc in altū et laxate retia vr̄a in capturā.

Et dixit eis Jesus: Uenite post me et faciam vos fieri piscatores hominū. Et protinus relictis retibus secuti sunt eum.

Hic tāgit Uocatio. Et subiūgit Simplex obedientia discipuloꝝ. Uocatio aūt ponit ⁊ subiūgit Ad quid vocant. Uocatio est ad veniēdū. ⁊ Modū dicit cum addit [post me] Dicit igit [Uenite] relinq̄ndo vestra ⁊ vestros. Dan̄. iij. Nūc seq̄mur te in toto corde nostro ⁊ timem⁹ te. Hiere. lj. Qui fugistis gladium venite ad me ⁊ nolite stare. Mat. xj. Uenite ad me oēs q̄ laboratis ⁊ onerati estis [post me] neq̄ ad dexterā neq̄ ad sinistraꝫ declinādo. j. Pe. ij. Seq̄mini vestigia ei⁹. Hoc eī ꝑfectū est. Et in hoc sequunt idoneitateꝫ: Ut sint vicarij ī ꝑtāte: ꝗ sint successores ⁊ suscitatores vite chr̄i [faciā vos fieri piscatores hominū] Ecce Ad q̄d vocant. Hoīes enī sūmersi in cōcupiscentijs mūdi: capiunt ⁊ trahunt ad lit⁹ stabilitatis sagena predicatiōis. Abac. j. Facies homines quasi pisces maris. Matth. xiij. Simile est regnū celoꝝ sagene misse in mare ⁊ ex oī genere pisciū cōgregāti [Et protin⁹] Hic tāgit Obediētia Uelox ⁊ Simplex ⁊ Perfecta. Uelox in hoc q̄ dicit [ꝓtin⁹] Simplex ī hoc q̄ dr̄ [relictis retib⁹] Perfecta in hoc q̄ dicit [secuti sunt eum] De Primo Prouer. xxij. Uidisti hominē velocem in opere suo: corā regib⁹ stabit. Sed ꝯ. j. Pet. iiij. Nolite ꝑegrinari in feruore qui ad tentationē vobis sit. Rn̄o Q̄ non ꝑegrinabant in feruore: cum iam ante habuerint noticiā ⁊ experientiā per alias vocatiōes: sicut paulo an̄ diximus [relictis] vt sine impedimēto sequerent. Nō enī camelus trāsit per foramen acus: nisi deposito gibbo. Et lꝫ census hic relictus paruus sit: tamen affectus attendēdus est qui maior est in pauꝑe q̄ꝫ in diuite: eo q̄ Pluribus indigens plura cōcupiscit. Un̄ Mat. xix. Luc̄. xviij. Ecce nos reliquimus omnia. Matthei. xxiiij. Qui est ī agro nō reuertat tollere aliq̄d de domo sua [Secuti sunt eum] hoc est perfectum vt dicit Hieronym⁹ ⁊ q̄d fecit eos veros discip̄los chr̄i. Job. xxiij. Uestigia eius secutus est pes meus. Phil. iij. Sequar aūt siq̄ modo comprehendā in q̄ ⁊ compr̄hensus sum.

Et progressus inde pusilluꝫ: vidit Jacobum zebedei et Joannē fratrem eius: et ipsos componentes retia ī naui: et statim vocauit illos. Et relicto patre suo Zebedeo in naui cū mercenarijs: secuti sunt eum.

Tangit hic vocationē scd̄am Que est in partē sollicitudinis vocatorū. Et tangit Quattuor. Modū vicꝫ vocantis in vocādo. Actū vocatoꝝ: ⁊ Uocationē: ⁊ Uocatoꝝ obedientiā. Modū vocantꝭ sicut ꝑus tāgit In Electiōe: ⁊ in Eligēdoꝝ visiōe. ⁊ Uisoꝝ noīe ⁊ genere. Dicit ḡ. [Et progressus inde pusillū] dimissis inutilib⁹ ad officiuꝫ gratie. Can̄. iij. Paululū cū ꝑtrāsissem eū: inueni quē diligit aīa mea. [vidit] oculis bn̄placiti. Genes. xxij. Tu de⁹ q̄ vidisti me. ij. Regū. xxij. Ponā oculos meos suꝑ eū [Jacobū zebedei] Luctatorem ꝯtra vicia: filiū fugitiui qui fugit munduꝫ. Talis enim eligi debet. Malach. j. Jacob dilexi. Zacha. ij. O o o fugite de terra aquilonis [Et ioannem fratrē eius] in quo est gr̄a charitatis ⁊ scientie. Hec enī exigunt in eligēdis. j. Corint. xv. Gr̄a dei sum id q̄d sum. ⁊ gr̄a eius ī me vacua nō fuit. Eccl'i. xx. Homo acharis quasi fabula vana. Acharis est sine gratia. Tales igit vocādi st̄ Ep̄i. Determinat autē ⁊ Opus istoꝝ cum dicit [⁊ ip̄os in naui] negociatōis [cōponētes] post piscationē [retia sua] tendiculas lucrorū suoꝝ. Prouer. xxxj. Facta est quasi nauis institoris: de lōge portās panē suū. Hi sūt enī de quib⁹ dicit. Deut. xxxiij. Qui inundatiōes maris q̄si lac sugunt. propter lucrū thesauros occultissimos venantes armorū. Subiūgit autē Uocationē istoꝝ subdens [Et statim vocauit illos] sciens idoneos fore ministros. Actuū. ix. Uas electōis erit mihi iste vt portet nomē meū corā gentib⁹ ⁊ regib⁹ ⁊ filijs isrl'. Et sequit Festinata ⁊ Simplex et Perfecta obedientia [Et relicto patre suo Zebedeo] viro tāte honestatis ⁊ etatis. Et tam ꝯiūcti ꝑ naturā vt p̄esseꝫ tā proficuo vt filijs collaboraret. Deut. xxxiij. Dixerūt patri suo ⁊ matri sue: nescio vos. ⁊ fratribus suis dixerūt: ignoro illos. Ps̄. xliiij. Obliuiscere populū tuū: ⁊ domū p̄ris tui. ⁊ ꝯcupiscet rex decorē tuū [in naui cū mercēnarijs] Mercennarius cui⁹ nō sunt pisces ꝓprij: sed conduct⁹ est mercede ad trahēda retia ⁊ ad nauigandū. Et on̄ditur hic relictio suoꝝ bonoꝝ. Phil. iij. Que fuerunt lucra: hec arbitratus sum vt stercora vt christum lucrifacerē [secuti sunt eū] Hoc est ꝑfectionis. Matth. xix. Si vis ꝑfectus esse vade ⁊ vende oīa que habes ⁊ da pauꝑib⁹ ⁊ sequere me.

e **Et ingrediunt Capharnaum. et statim sabbatis ingressus in synagogā docebat eos. Et stupebant suꝑ doctrina eius. Erat eī docens eos quasi potestateꝫ hn̄s ⁊ non sicut scribe.**

Hic incipit on̄dere leonis Quintā ꝓprietatem: Que ē Prop̄e fortitudis demōstratio. Propt q̄d etiā hoc aīal sepe extēdit vngues: et mouet eos et crura. et ostēdit ea. ⁊ respicit diligēter: ꝓprie fortitudinis exhibēs ⁊ ammirās signa. Hec aūt demonstratio in leone de tribu Juda: sic in ꝑma isti⁹ libri glosa cōtinet exhibet ꝑ leonem Quattuordecī modis. Primo quidē In expulsiōe demōis in synagoga. Secūdo in liberatiōe socrus Simōis Pe

tri. Tertio In mundatiōe leprosi. Quarto In cu-
ratione paralytici. Quinto In restitutōe manꝰ ari-
de in synagoga in sabbato. Sexto In liberatōe de-
moniaci a legione demonum. Septimo In restri-
ctione fluxꝰ sanguis tactu mulierꝭ. Octauo in susci-
tatione filie Jairi in domo. Nono In satiādo qn-
qꝫ milia hoīm de qnqꝫ panibꝫ. Decimo In expul-
sione demonis a filia syrophenisse. Undecimo In
apertione auriū ⁊ lingue surdi ⁊ muti hoīs. Duode-
cimo In illuminatiōe ceci extra vicum bethsaide.
Tertiodecīo In saturādo q̄ttuor milia hoīm de se-
ptē panibꝫ. Decimoquarto In liberādo hoīem a
surdo ⁊ muto spū: quem discipuli liberare nō po-
terant. Oībꝫ his modis demōstrat̃ virtus leonis
istius. Sedqꝛ in quolibet aīali nunq̄ꝫ est ita vna
facies ꝙ aliā faciē non habeat: Ideo diuidit̃ pars
ista in Duas ꝑtes. In q̄ꝝ prima Virtꝰ diuīa chr̄i
suꝑ oēm naturā: vt dictū est: demonstrat̃. Quia āt
ad hoc demonstrat̃ vt fides ꝑ̄dicata accipiat̃: Id-
circo in Scđa ꝑte quedā de facie hoīs cuꝰ ē do-
cere: q̄dam ad doctrinā vite ⁊ dispēsatiōis ecclesie
subnectunt̃: sicut patebit īfra añ mediū noni capl'i
Etsi obijcit̃ ꝙ Mattheus q̄ faciē hoīs gerit ista
ponit. Dicendū ꝙ hoc nō est incōueniēs: cū q̄dli-
bet aīaliū q̄ttuor facies habuerit. Sed Mattheꝰ
narrat illa vt demonstret in hoīe esse ꝟtutē diuinā
Uñ narrat ea post sermonē q̄ ꝓprie hoīs fuit. Iste
aūt ponit ista ꝓpter se: qꝛ ostendit ꝟtutēꝫ suꝑ oēm
naturā: sicut leonis virtꝰ omnes excedit. Sic igit̃
patet diuisio istiꝰ ꝑtis. Opa aūt ꝟtutum q̄ h̄ indu-
cunt̃: ad specialē fortitudinē leonis indicandā or-
dinant̃. Uñ ꝑ̄ma q̄dē miracula cōiungunt̃ ꝺm ea
q̄ exigunt̃ ad destructionē pcti originalis. Hoc ēi
Tripl'r cōsiderat̃ ꝺm tria q̄ sunt in ipso. Est em̄ ibi
originalis iniusticia in mente q̄ demoni dat pote-
statē in hoīe. Est etiā ꝺm fomitē ignis cōcupiscē-
tie in corꝑe. Et ꝺm infectionē corruptiōis in ꝓpa-
gine. Restaurator ḡ nature curā eiꝰ q̄ ad vim de-
monis in mēte ꝑ̄signat in curatiōe demoniaci cor-
rūpentis hoīem. Cura aūt eiꝰ ꝺm restrictiōem ⁊ tē-
peramentū ignis ꝯcupiē ꝑ̄signat̃ in curatōe mu-
lieris a febre. Cura aūt ipsiꝰ ꝺm ꝙ est infectio ꝓpa-
ginis ꝑ̄signat̃ in leprosi curatiōe. Sic igit̃ īducun-
tur ista tria miracula capl'i istiꝰ. Exponamꝰ igitur
ista tria: Postea ꝓcedemus vlteriꝰ diuidēdo. In
Primo ḡ miraculo Duo sunt notanda. Quorum
Primū est Excitatio ad miraculum. ⁊ Scđm est
Perfectio istiꝰ miraculi. De Excitantibꝫ aūt ad mi-
raculū: dicit euāgelista Uirtutꝭ manifestatiōem.
et Uirtutꝭ ammirationē: postq̄ꝫ ostēsa est. Ad vir-
tutis ostensionē exigunt̃ Tria. Locꝰ Solennis
Cōis et Proprīꝰ. et Tp̄s solenne. et Ipsa ꝟtutis
exp̄ssio. De Loco cōi solenni đr [Et ingrediunt̃
¶ capharnaū] q̄ fuit galilee metropolis: ⁊ ideo so-
lennis ciuitas: in qua etiā Jesus plurima fecit mi-
racula. Matth. xj. Tu capharnaū nunq̇d vsqꝫ ad
celum exaltaberis. Ps̄. lxxxvj. Gloriosa dicta sunt
de te ciuitas dei. Unde dixerūt Judei. Quāta au-
diuimus facta in capharnaū Lu. iiij. Unde etiaꝫ
interp̄tat̃ villa pulcerrima. Uel: villa cōsolatiōis.
Postea subiungit de solenni tp̄e dicens [et stati
sabbatis] quando voces ꝓphetaꝝ legebant̃ ⁊ fe-

riantibꝫ iudeis plures conuenerunt. Esa. lviij. Si
auerteris a sabbato pedem tuum facere volūtateꝫ
tuam in die sancto meo: vocaberꝭ sabbatū delica-
tum ⁊ sanctū dn̄i ⁊ gl'iosum. Congruum aūt fuit
tempus vt in die quietis in deo solo q̇escere doce-
ret ꝑ ꝟtutis diuine ostensionē. Esa. vl. Erit sabba-
tum ex sabbato: et ideo oꝑibꝫ ab institutione mun-
di ꝑfectꝭ sanctificauit sabbatū [ingressus syna-
gogam] Locꝰ solennis ꝓ̄uatus vbi erat cōuentꝰ
populoꝝ. Sicut em̄ ecclesia đr apud nos congre-
gatio fideliū: et ipsa aula in qua congregant̃: etiaꝫ
đr eccl'ia: Ita apud Judeos: ⁊ ꝓpl'us Judeoꝝ di-
cebat̃ synagoga tunc: et etiā aula in q̄ congregant̃
Ps̄. xxxiiij. Confitebor tibi in eccl'ia magna: in po-
pulo graui laudabo te. Ps̄. vij. Synagoga popu-
loꝝ circūdabit te. Deinde ponit̃ Ueritatis ⁊ vir-
tutis ostensio cum đr [docebat eos] Sap̄. viij.
Sobrietatē ⁊ prudentiā docet: ⁊ iusticiā ⁊ ꝟtuteꝫ:
quibꝫ est in vita nihil vtilius hominibꝫ. Esa. xlviij
Ego dn̄s docens te vtilia. Matt. v. Aperiens os
suum docebat eos: dicens. Beati ⁊c̄. [et stupe-
bant omnes] Hec est Ammiratio ꝟtutꝭ osten-
se. Stupor em̄ motus est cordis ꝑ systolen in ma-
gno apparēte [suꝑ doctrina eius] Necesse ei fu-
it ꝙ verbum increatū vehens se in verbo creato in
aures: efficacissime sonaret. Et hoc notat̃ Hebre.
iiij. Uiuus est em̄ sermo dei ⁊ efficax ⁊ penetrabi-
lior oī gladio ancipiti: ꝑtingens vsqꝫ ad diuisionē
anīe ⁊ spūs ⁊ compagū q̄ꝫ ac medullaꝝ et discre-
tor cogitationū ⁊ intētionū cordis. Et subiūgit ra-
tionē stuporis cū đr [erat em̄ docens eos q̄si
ptātem hn̄s] Tripl'r. qꝛ Uirtute vite ostende-
bat. Signis confirmabat. et Uirtute increata in-
corporata: in voce creata sonabat. Luc̄. iiij. In po-
testate fuit sermo ipsiꝰ. Matt. vij. Erat em̄ docēs
eos q̄si ptātem habens: ⁊ non sicut scribe eorum ⁊
pharisei. Et hoc est qđ subiungit [et ñ sicut scri-
be] Hi em̄ ꝟecundia turpis vite rep̄ssi: ⁊ nō de đi
ꝟtute sibi conscij quasi mortua dabant ꝟba. Uñ
de illis đr Mat. xxiij. Dicunt ⁊ nō faciūt. Rho. ij.
Quid aliū doces: teip̄m nō doces. Cōtra qđ Ecc̄i
xlviij. đr. Surrexit Helias: ꝟba eius sicut facula
ardebant. Lu. vl. Fuit vir ꝓpha potens in opere et
sermone corā deo ⁊ oī ꝓpl'o. Hac igit̃ ptāte excita-
tio facta est ad miraculū faciēdū.

Et erat in synagoga eorum hō in spiritu immundo

In tribꝫ āt tangit̃ h̄ Miraculi ꝑfectio. Primo
em̄ ponit Demonis coactam confessionē. Secun-
do Uirtutē chr̄i ad demōis expulsionē. Tertio po-
nit Miraculi ꝑfectionē: adiungens eiusdē vtilita-
tem. Dicit igitur [Et erat in synagoga eoꝝ]
Forte ꝑ se veniens. Uel: forte adductꝰ fuit ad locū
sanctū vt ibi liberaret̃. Sic Gen̄. xxviij. Uere locꝰ
iste sanctꝰ est: ⁊ ego nesciebā. Frequentia em̄ viro-
rū sanctoꝝ dat loco reuerentiam [hō in spū im-
mūdo] Uirtute locutōis on̄dit̃ ꝙ ī ptāte erat ꝑ̄-
sidentis sibi ⁊ immundi spūs. Dicit̃ aūt spūs im-
mundus ab effectu: qꝛ immunda suadet ⁊ facit et
loquit̃. Unde Mat. xij. Cum imundus spūs exie-
rit ab hoīe. j. Reg. xvj. Spūs dei bonꝰ recessit

a Saul:et exagitauit eũ spũs nequã a dño. Et sic
spũs imundus habitat in mente puersi homis.

**Et exclamauit dicẽs. Quid no
bis et tibi Jesu Nazarene? Veni/
sti pdere nos? Scio q sis scũs dei**

Ecce Confessio coacta demonis. Et dicit Tria.
Primo em̃ confitet̃ nihil in chr̃o esse cõe cum de/
mone. Et hoc est testimonium liberrime innocẽtie
chr̃i. Scd̃o Cõfitet̃ ṽtutẽ damnãdi demones ha
bere chr̃m. Tertio Cõfitet̃ chr̃m esse deo acceptũ.
Primũ est Perfecte sctitatis testimoniũ. Secũdũ
Magne ptãtis p̃coniũ. Tertiũ est Recõciliatiõis
dei ⁊ hoĩs signũ veridicũ. Dicit igit̃ [Quid no
bis] demonibꝫ [et tibi] Supple cõe:egressus d̃
radice Jesse:⁊ educat' in flore ṽtutis [Jesu na/
zarene] Q.d. In oĩbꝫ ex cõceptu viri ⁊ mulieris
natis (Quia Eph.ij.d̃r: Filij ire nascunt̃) aliq̃d cõ/
mune habuim' vel habem'. Ps̃.l. Ecce em̃ in ini
q̃tatibus cõcept' sum:⁊ in pctis concepit me mat̃
mea. In te aũt de ṽgine nato nihil cõe inuenimus
ij.Cor.vj. Que conuentio chr̃i ad belial: aut q̃ ps
lucis ad tenebras. Sap.vij. Sapiẽtia vincit ma/
liciã. Ecce confitet̃ demõ se nihil iuris in chr̃o ha/
bere. et ideo cum inter mortuos oẽs:liber sit chr̃s:
alicui peccato non obnoxi':extendens in eũ manũ
malignus:ius amisit ꝓpriũ [Venisti añ tẽp'
pdere nos] Ecce Ptãtis p̃conium. Tp̃s aũt p/
ditionis demonũ Triplex est. Perdit' em̃ in mise/
ria fuit in p̃mo casu. Perditus in carceris horro/
re erit in extremo iudicio. Perditus aũt ĩ diminu/
ta ptãte erat in chr̃i passione. Et hoc tp̃s diminu/
te ptãtis nondum demon instare putabat. et ideo
iam pdi suam ptãtem añ tp̃s clamauit.ij. Pet̃.ij.
Rudentibꝫ inferni detractos in finẽ reseruari con/
demnandos. Vñ d̃r Eph.vj. Non est nobis collu
ctatio aduersus carnem ⁊ sanguinẽ:sed aduersus
mũdi rectores tenebrarũ harũ contra spũalia neq̃/
tie in celestibꝫ. De tpe aũt d̃r Apoca.xij. Descendit
ad vos diabolus hñs iram magnã: sciens q2 mo
Q dicum tp̃s habet [Scio q sis sanct' dei] Et
sic deus homĩ est ex pte recõciliãdus. Esa.vj. San
ctus sctũs sctũs dñs deus sabaoth. Sctũs em̃ in
natura. Sctũs in opere. Sctũs in oblatione siue
hostia. Joã.xvij. Ego p eis sctifico meip̃m Sed
obijcit̃ q2 ẽm hoc demones sciebant chr̃m esse fili/
um dei. Contra qd̃ dicit Apl̃s. Quẽ nemo p̃ncipũ
hui' seculi cognouit. Si em̃ cognouissent:nunq̃
dñm gl̃ie crucifixissent. hoc est:crucifigi persuasis/
sent. Responsio. Nõ sciuerũt:sed vehementer pu
tauerunt ex sanctitate ⁊ testimonio Joãnis: ⁊ ope
rum ptãte. Et hoc ẽ vocat̃ scire

**Et cõminat' est ei Jesus:dicẽs
Ommutesce.et exi de homine**

Hic notat̃ virtus in demonẽ. Et dicit Duo. Cõ
minationẽ.et Imperiũ. Cõminatio signat excedẽ/
tem in chr̃o ptãtem. Cõminatiõe aũt vtit̃. q2 Effe/
rata malicia non reprimit̃ nisi timore penarũ. Vñ
Jaco.ij. Demones credũt ⁊ cõtremiscunt. Verbo
em̃ tracti (al's tacti) credunt:et iudiciũ eius contre
miscũt. Ps̃.cxj. Pctõr videbit ⁊ irascetur:dentibꝫ
suis fremet ⁊ tabescet. Hic em̃ pctõr diabol' ẽ [di
cens Tace] Duo dicit cõtra duo. Quia em̃ cla/
mauit d̃t [Ommutesce] Quia vexauit dicit [exi
ab eo] Ommutesce aũt d̃t. q2 Eccĩ.xv.d̃r. Nõ est
speciosa laus in ore pctõris. Ps̃.xlix. Peccatori
dixit de':q̃re tu enarras iusticias meas ⁊c̃. [Exi]
Non tam loco q̃ vexatiõe. Int' em̃ p̃sidens vexa/
bat eum. Act̃.x. Pertransibat bñfaciẽdo ⁊ sanan/
do oẽs opp̃ssos a diabolo. Lu.iiij. Exibant demo
nia a multis. Matth.xij. In digito dei eijcio de/
monia.

**Et discerpens eũ spũs immun
dus:et exclamãs voce magna:ex/
ijt ab eo.**

Hic ponit Miraculi effectũ ⁊ pfectionẽ. Effe/
ctum aũt notat in Tribꝫ. Vexatiõe exeuntis. Cla/
more fugientis. et Exitu recedentis. De Pr̃io d̃t
[Et discerpẽs eũ] Alia lr̃a habet [cõuexãs]
Et notat̃ in hoc malicia demonis. Sed videtur
cõtrariũ: q̃a Luc̃.iiij.d̃r q piecit eum in mediũ:et
nihil illi nocuit. Sed ad hoc Dicẽdũ q Discerpẽ/
do:sicut d̃t Marc': Proiecit eũ in mediũ sicut d̃t
Lucas. Sed hoc qd̃ d̃r:nihil illi nocuisse: refertur
ad hoc q nullũ mẽbrũ amputauit. Innuit̃ etiam
q nullus liberat̃ a demone nisi discerpat̃ p cõpũ/
ctionem. Joel̃.ij. Scindite corda vr̃a ⁊ non vesti/
menta vestra [et exclamãs] molestia diuine p̃/
sentie [voce magna] ab interioribꝫ exeũte demo
ne. Iste est rugit' de quo d̃r.j. Pet̃.v. Aduersari'
vester tanq̃ leo rugiens q̃rit quẽ deuoret:cui resi/
stite fortes in fide. Lu.iiij. Exibãt demonia a mul/
tis clamantia ⁊c̃. [Exijt ab] Notat̃ q intus fu/
it in visceribꝫ ⁊ spiritibꝫ: ⁊ sanguine manens ⁊ con
turbans comp̃hẽsiones ipsi'. Et notat̃ in hoc libe
ratio hoĩs. Esa.xix. Clamabunt Egyptij ad dñm
a facie tribulantis:⁊ mittet eis saluatorẽ ⁊ propu
gnatorem qui liberet eos.

**Et mirati sunt omnes:ita vt cõ
q̃rerent inter se:dicẽtes. Quidnã
hoc est? Quenã doctrina hec no/
ua? Quia in ptãte spiritibus imũ
dis imperat:et obediunt ei. Et p/
cessit rumor eius statim in oẽm re
gionem galilee**

Fructus miracl̃i importat̃ h̃ Duplex. Particu/
laris in p̃ñtibꝫ. et Vniuersalis in his ad q̃s fama
puenit. In Presentibꝫ aũt sunt Quattuor. Via
videlicet de ignorãtia ad fidem: q̃ est ammiratio.
et Inq̃sitio potẽtie facti. et Questio de doctrina. et
Cã triũ istorũ que dicta sunt. Primũ notat̃ cũ d̃r
[Et mirati sũt vniuersi] Job.ix. Qui fac̃ ma
gna ⁊ inscrutabilia ⁊ mirabilia q̃rũ ñ ẽ nũer'. Esa.
xxv. Gl̃ificabo te q2 fecisti mirablia [ita vt inq̃.
inter se dicẽtes] Ps̃.cxxxviij. Mirabilis fa/
cta est scia tua ex me:cõfortata ẽ ⁊ nõ potero ad eã
[Quidnã est hoc] Questio est de ptãte operis.
Esa.xliij. Ego facio noua ne memineritis prĩorũ. Apo/

ca.xxj. Ecce noua facio oia [Quenā est hec do/ctrina] Questio est de doctrina. Act.xvij. Simi/le. Ubi Athenienses dixerūt Paulo. Possum9 a te scire qnā est hec doctrina. Noua em qdā infers auribus nostris. Et subiūgūt Cām tante ammira/tiōis z inqsitōis [qz in ptāte] vbi solius quo di xit z facta sūt oia. Et hoc est etiā [spiritibus im perat] q sunt potentiores oi carne. Job.xlj. Nō est ptās sup terrā que possit ei compari q fact9 est vt nullū timeret [et obediūt ei] Quia sicut dicit Greg. Illi militat etiā id qd p maliciā voluntatis obstat. Sic em inimicos suos ponit scabelluz pe/dum ei9 [Et pcessit] Generalis est Utilitas in his ad qs fama facti peruenit [rumor ei9] fame [statim] audito miraclo [in oēm regionē ga/lilee] qz in ciuitate metropoli vndiqz de terris ad/iacentib9 cfluxerant q famā facti dispserunt. Hic est chri bon9 odor. ij. Cor.ij. Odorem noticie sue spargit p nos in oi loco. Can.iiij. Odor vnguēto/rum tuor sup oia aromata. Ecci.xlix. Memoria ei9 in cōpositiōe odoris facta est op9 pigmentarij In oi ore qsi mel indulcabit memoria eius.

Et ptinus egrediētes de syna goga: venerunt in domū Simōis z Andree cū Jacobo z Joanne

Tangit Scdm miraculū In q declarat Ptās sup incendiū fomitis z mollicie corpalis. Et dicū/tur Duo. Perfectio vicz miracli pticularis. z Pro/pagatio gre vniuersalis (al's vtilitatis aut vlitatis) in oēs. Perfectio aūt miraculi tangit in Tribus In Aduentu saluatoris. In Indigētia salutis. z In Adiutorio gratie. Et hec plana sūt in lra: nec oportet vlteri9 diuidi de aduētu saluatoris vt mo dica Dicens [Et ptin9] auiditate etiā alios iu uandi. Ps.cxlvij. velociter currit sermo ei9 [egre dientes de synagoga] in qua virtus est osten sa sup spūm vexantē immundū [venerūt in do mū Simonis] Sed nonne Petrus erat de Bethsaida: sicut dr Joā.j. Qualit g in Capharna um habuit domū. Rño. Uxor ei9 fuit in (al's de) Capharnaū. et pter illam affinitatē dom9 matris vxoris sue dr domus Petri. Dicit tn Stephan9 q dom9 Petri: non dr possessiue. sed ad quā decli nare cōsueuit cā vendendi pisces. Et hac etiā fami/liaritate vxorem duxit de domo illa. Hec aūt do/mus dr etiam Andree pter insepabilitatē eorū in lucris z negociatiōe (al's negociationē) pisciū: qm z lucra z expēsas cōes agebant z habebant [cū Ja cobo z Joāne] Ecce Mistri: magni medici: obe dientia pcepti: virilis vtutis: lucta tētatiōis: et gra tia deuotōis: Jam exemplo docuit fieri: qd prece/ptur9 erat p apl'm. Jaco.vl. Infirmat qs in vobis inducat pbros ecclesie z orent p eo: et oratio fidei saluabit infirmū.

Recumbebat autez socrus Si/monis febricitans

Ecce Indigentia salutis. Et tangit Tria. Uiriū destitutionez: qz [Recumbebat] magnitudine egritudinis delecta. Esa.xxxviij. Quasi leo sic con/trita sunt oia ossa mea. Tangit Scdo Cū bonis affinitatem: et qz idonea sit ad curationē cū dicit [socrus Simonis] vt in ea attenderet (al's eo accēderet) affect9 discipuli. Simile.ij. Macha.iiij Onie pontifici gras age: pter illū em tibi vita do nat. Tertio tāgit Spēm infirmitatis cū dr [febri/citans] Lu.iiij. Socrus aūt Simonis teneba tur magnis febrib9: z rogauerūt eū p ea. Et signi/ficat Incendiū fomitis in natura hūana. Osee.vij Ipse succensus qsi clibanus.

Et statim dicūt ei de illa. Et ac cedens eleuauit eam: apprehensa manu eius

Hic ponit Curatio in Quattuor. In Intercessorū suffragio. In vicinante sibi remedio. Que se/quit Curatio. et Ad pstinū vigorē restitutio. Di cit igit [Qui statim dicunt ei de illa] Sed Mat.ix. et Lu.iiij. dicunt intercedendo p ea. Ja/co.v. Orate p inuicē vt saluemini: multū em va/let depcatio iusti assidua. Prouer.x. Desiderium suum iustis dabit [Et accedens] vicinādo ad salutem. Lu.x. Appropians alligauit vulnera ei9. Accedit em cum p pniam inclinat. Deut.iiij. Nō est alia natio tā grandis q habeat deos appropin/quantes sibi: sicut dns de9 noster adest oib9 obse/cratiōib9 nostris [leuauit eam] Curatio est. Et est leuatio corpis signās leuationē ad celestia mē tis: vt q pri9 estu fomitis in carnis cōcupia pstra/ta langueat: nunc ab estu viciorum tempata celestia petat. Threñ.iij. Leuem9 corda nostra cū manib9 ad celū. Col.iij. Que sursum sunt sapite non que sup terram [apprehēsa manu] Ecce Uirtutis restitutio. Significat em man9 quā apprehendit: opus qd gratia dei ad pfectū pducit. Esa.xlv. Cu/ius apprehēdi dexterā vt subijciā illi gentes. Ps. lxxij. Tenuisti manū dexterā meam: z in volūtate tua deduxisti me: et cum glia suscepisti me.

Et continuo dimisit eā febris: et ministrabat eis.

Tangit Demōstratio sanitatis In purgatiōe fe/bris: et Deuotōe grarū actiōis. In q notat indici/um restitute vtutis. Dicit igit [Et cōtinuo di/misit eam febris] Nō em ē mora, qz Uelle su um: fecisse est. Ps.cxiij. Oia q cūqz voluit dns fe/cit in celo z in terra. Hester.xiiij. Si decreueris sal/uare nos ptinuo liberabimur [et ministrabat eis] vires qs accepit: gras agens: in obsequium sui saluatoris exercēs. Ps.lviij. Fortitudinē meā ad te custodiā. Lu.x. Simile: Martha satagebat circa freqns misterium.

Uespere aūt facto: cum occidis set sol: afferebant ad eum oēs ma le habentes et demonia habētes: et erat ois ciuitas congregata ad ianuam. Et curauit multos q ve/xabant varijs lāguoribus. et de/monia multa eijciebat: et nō sine/bat ea loqui: qm sciebant eum

R Hic tangit̃ In om̃es ꝓpagatio salutis. Et docemur h̃ Tria. Quoꝝ Primũ est In opibꝫ bñficentie ad ꝓximoꝝ vtilitatẽ cõicatio. Secundũ aũt est Aliqñ extra tumultũ ꝓpter qetem ad solitudinẽ cõtemplatiõis declinatio. Tertiũ aũt Cum nos ꝓximoꝝ necessitas reqrit: ad intendenduz instructiõi ꝓximoꝝ: reuocatio. Et hec patent in lr̃a. In Prioboꝝ rursus Tria cõtinent̃. Scz Salut̃ɜ erudi-tionis indigentia ɜ auiditas. Dñi exhibentis salutẽ: gratuita benignitas. et In declinãda laudis gloria in magnis q̃ fecit hũilitas. Dicit igit̃ circa auiditatẽ eruditionis ɜ salut̃: determinãs Tẽporɜ oportunitatẽ. ɜ Salut̃ expectate auiditatẽ: et Desiderãtiũ instantiã ɜ multitudinẽ. Tẽp⁹ em̃ oportunũ innuit cum dr̃ [Vespere aũt facto] Mirabilis ꝓpl'i deuotio q̃s nec instans nox retrahit ab auiditate salutis [cũ sol occubuisset] et tenebre essent: qñ horrent hoies ambulare. Congruit aũt mysterio q̇a vespa finis est mundi. occubit⁹ solis: mors chr̃i q̃ salutẽ in oẽs ꝓfundit. Ps̃. cxxxviij. Nox sicut dies illũinabit̃: ɜ nox illũinatio mea in delitijs meis. Joan. xij. Qui sequit̃ me nõ ambulat ĩ tenebris: sed habebit lumẽ vite. Esa. lx. Ambulabunt gẽtes in lumĩe tuo ɜc̃. [afferebãt ad eũ] auiditate salutis [oẽs] q̇ habebant infirmos: dr̃ Mat. ix. [oẽs male habentes] in corpore [et demonia hñtes] et ideo languẽtes in mẽte. Mat. xj. Venite ad me oẽs q̇ laboratɜ ɜ onerati estis: et ego reficiam vos [Et erat oĩs ciuitas congregata] Nee. viij. Erat oĩs ꝓpl'us congregat⁹ q̃si vir vnus: ɜ steterũt añ Neemiã [ad ianuam] hoc est fidei introitum. Joan. x. Ego sum ostium: ꝑ me siq̇s introierit saluabit̃ [et curauit multos] gratuita benignitate [Multos] autẽ curauit efficiẽter q̇ oẽs curare potuit sufficiẽter si se ad curam p̃parassent. Ja. j. Dat oĩbꝫ affluenter et nõ improperat. Hester. j. Largit⁹ est mũera iuxta magnificentiã p̃ncipalẽ [q̇ vexabant̃ varijs lãguorib⁹] in corꝑe [et demonia multa eijciebat] de eis q̇ vexabant̃ in mente Vt ostẽderet se habere ptãtem suꝑ spm̃ ɜ carnẽ: Cõtra Manicheuz ɜ curã salutɜ vtriqꝫ impendere. Vñ Mar. vl. hec duo etiã cõmittit discipulis in ptãte. In noĩe meo demonia eijciẽt. Et post pauca. Suꝑ egros man⁹ imponẽt ɜ bñ habebũt [Et nõ sinebat ea loq̇] Declinatio inanis laudis ꝑ hũilitatez. Et notat̃ ꝙ laudẽ a malis nobis factã ommutescere faciam⁹: q̃uis de veris ɜ scitɜ sit aliqñ. qɜ ad iactantiã ꝓfertur. Et hoc est qd̃ dr̃ [qɜ sciebant eũ] p̃sumptõe opeꝝ: nõ ṽitate ꝑfecta sicut sup̃ dixim⁹. Ps̃. cxlj. Oleũ autẽ pctõris nõ impinguet caput meũ. Osee xij. Effraim pascit ventũ ɜ sequit̃ estũ. Non em̃ vadit emere oleũ cum ṽginibꝫ fatuis: sed poti⁹ accẽdit cũ prudentibꝫ lãpades vt videat viã salutis.

Et diluculo valde surgẽs egressus abijt in desertum locum: ibiqꝫ orabat.

Hic docet nos a tumultu aliqñ segregatos cõtemplationis petere secretũ. Et circa h̃ dr̃ Quinqꝫ. Mẽtis desideriũ In hoc ꝙ dicit [diluculo valde] Esa. xxvj. Spũ meo in p̃cordijs meis de mane vigilabo ad te. Prouer. viij. Qui mane vigilauerint ad me inuenient me. Scd̃o dicit Mẽtis in deũ erectionẽ (al's directõez) cum addit [surgẽs] Ps̃. xxiiij. Ad te leuaui aĩam meã. Cant. iij. Surgã ɜ circuĩbo ciuitatẽ: querã quẽ diligit aĩa mea. Tertio subiũgit A tumultu seq̃strationẽ: cũ dicit [egressus] A suis. A se. et A turbis. Geneb. xxij. Expectate me h̃ cũ asino: ego ɜ puer illuc vsqꝫ ꝓperãtes cũ adorauerim⁹ reuertemur ad vos. Quarto addit Desideriũ in deũ ꝑfectuz: cũ dicit [ibat] Ezech. j. Ibant in siĩtudinẽ fulguris coruscantis et erat in medio splẽdor ignis ꝑ ignitũ cordis desiderium. Quinto subiũgit Locũ ɜ op⁹: cum dicit [in desertum] mundi occupatiõibꝫ remotũ: inq̇etudini sensuum non vicinũ: ab instantia suorũ sequestratũ: hoc est desertũ: ad cui⁹ interiora minauit greges Moyses cum videret dei visionẽ magnã Exo. iij. [ibiqꝫ orabat] Ecce opus. Oratio S aũt vt dr̃ Aug⁹: est pius affect⁹ mentis in deũ directus. Joan. iiij. Veri adoratores adorabunt patrẽ in spũ ɜ veritate. Nam ɜ pater tales querit qui adorent eum.

Et ꝓsecutus est eum Simon: ɜ qui cũ eo erant. Et cũ inuenissent eum: dixerũt ei. quia omnes querunt te. Et ait illis. Eamus in ꝓximos vicos ɜ ciuitates: vt ɜ ibi p̃dicem. Ad hoc em̃ veni.

Ecce Iterata reuocatio (al's vacatio) ad bñficẽtie opera. Et tangunt̃ Tria. Inuitatio discipuloꝝ. Cõsensus dñi ad p̃dicandũ ɜ bñfaciendũ. ɜ Sue beniuolentie debitũ. De Primo dr̃ p̃mo inuitãtes [qɜ ꝓsecutus est eũ Simon] q̇ vertex futur⁹ erat ap̃loꝝ [et q̇ cũ eo erant] q̇ attingere meruerunt ad sue cõtemplationis secretum. Joan. xvij. Volo pater vt vbi ego sum: et illi sint mecũ vt videant claritatẽ meam [Et cũ venissent ad eũ] ausu familiaritatɜ [dixerunt ei] inuitantes eum ad bñficentie opera. Sicut ɜ Moyses de deserto missus est ad ꝑsequentes Exo. iij. Et Joãnes de deserto facta suꝑ eũ manu dñi missus ẽ ad ignorãtes Lu. iij. Et Helias ad incredulos ɜ errãtes de deserto missus est. iij. Reg. xix. [Et cum inuenissent eũ dicunt ei] eũ inuitãtes [qɜ oẽs q̃runt te] Cant. iij. Querã quẽ diligit aĩa mea. Esa. lv. Querite dñm dum inueniri potest: inuocate eum dum ꝓpe est. Ps̃. ciiij. Querite faciem eius semꝑ. [Et ait illis] obediens ad bñfaciendum [Eamus] ꝓfectu verbi [in proximos vicos] ordinata charitate que prius curat de ꝓximis q̃ꝫ de longinq̇s. In vicis aũt habitant rusticani pauperes. Sic igit̃ notant̃ in verbo Quattuor. Profectus verbi et operis. Ordo charitatis. Cura salutis generalis sine ꝑsonarũ acceptione. et Doctrina pietatis. De Profectu ṽbi ɜ operis Joan. xv. Elegi vos vt eatis et fructum afferatis. Matth. x. Ite: ecce ego mitto vos. De Ordine charitatis Cant. ij. Ordinauit in me charitatem. j. Timo. v.

Siquis suoꝝ ⁊ maxime domesticoꝝ curā non ha-
bet: infidelis ē ⁊ īfideli deterior. De vicis ⁊ ciuita-
tibus in quibus ⁊ parui in vicis ⁊ magni in ciui-
tatibus habitant Cantic.iij. Circūibo ciuitatem ꝑ
vicos ⁊ plateas. Sap̄.vij. Pusillum et magnum
ipse fecit: et equaliter est ei cura de omnibꝫ. Jaco.
ij. Nolite in ꝑsonaꝝ acceptione habere fidem dn̄i
nostri Jesu chr̄i glorie. Rhom̄.iij. Nō em̄ est disti-
ctio. omnes em̄ peccauerūt ⁊ egent gloria dei [Et
ibi predicemus] Ecce Doctrina pietatꝭ. q̄a nō
inani p̄dicatione: sicut sepe diximus. Prouerb.j.
Sapientia foris p̄dicat: in plateis dat vocem suā
Prouer.v. Deriuent̄ fontes tui foras: et in plate-
is aquas tuas diuide [Ad hoc em̄ veni] Re-
cognoscit se huiꝰ bn̄ficentie debitorem ex fine ad-
uentus sui. Joan.xviij. Ego in hoc natus sum et
ad hoc veni in mundum vt testimoniū ꝑhibeam
veritati.

Et erat predicās in synagogis eorum et in omni galilea: et demonia eijciens. Et venit ad eum leprosus deprecās eum: et genu flexo: dixit. Si vis potes me mundare.

Hic incipit Cura originalis ab infectiōe natu-
V re ꝓcedētis in mēbra. Que infectio ꝑ leprosum de-
signat̄. Tāgunt̄ aūt Duo. Scꝫ Leprosum ad in-
ueniendū excitans. et Leprosi curatio. Excitās au-
tem fuit fama mirabiliū que in oēs oꝑabat̄ dn̄s.
Et hoc est ꝙ dicit De Doctrina Publica ⁊ Gene-
rali: et Confirmatione doctrine per magnalia ope-
rum. Doctrinā em̄ tangit cum dicit [Et erat p̄-
dicans] Et notat Instantiā ꝑ hoc ꝙ cōiungit si-
mul pn̄s ⁊ p̄teritum imꝑfectū. Hoc em̄: ex Pre-
terito: dicit tꝑis differētiā que p̄cessit: ex Presenti:
instantē: et ex imꝑfecto futuꝝ. continuatū aūt pre
sentē actum. Erat em̄ fons sapīe nunq̄ exiccandꝰ
Eccl.j. Fons sapīe ꝟbum patris in excelsis. Eccl
xxiiij. Factus est trames īmensus vt fluuiꝰ meꝰ ap
propinquauit ad mare. Solēnitatē aūt notat cū
dicit [in synagogis eoꝝ] et Generalitatē cum
dicit [et in omni galilea] Mar.vlt. Ite in or-
bem vniuersum. Lu.xxij. Ego palam locutꝰ sum
mundo: et in abscōdito locutus sum nihil [et de-
monia eijciēs] Confirmās ꝟbū per magnalia
opeꝝ. Heb.ij. Contestante deo signis ⁊ portētꝭ et
varijs virtutibꝫ: et spūssancti distributionibꝫ s̄m
suam voluntatem. Precipue aūt mira facit: cura
Ut homies a demonibꝫ liberaret: Ut vires demo
nū euacuaret. Mat.xij. Si in digito dei eijcio de-
monia: ꝑfecto ꝑuenit in vos regnū dei. His igit̄
excitatus [Venit ad eū leprosus] Dicit autē
Matth.viij. ꝙ descēdente Jesu de monte in q̄ ser
monē fecerat: venit leprosus. Et ideo itelligit̄ ꝙ in
p̄dicatione de qua mētionē fecimꝰ: totum istū ser-
monē fecit: quem Marcus transit breuitatꝭ cau-
sa. quia Mattheus scripserat eū. De Curatōe au
tem leprosi huius notant̄ Tria. Deuotio leprosi
in merito curatiōis. Pietas dn̄i in promptitudi-
ne miserationis. et Doctrina causa edificationis.
Deuotio leprosi in Quinq̄ cognosciat̄. In Salu-
tis inquisitione. In Indigentie magnitudine. In
Petitiōis deuotione. In Adoratiōis hūilitate. et
In Fidei sue ꝓfessiōe. De Primo d̄r [Venit ad
eum] curam hn̄s sue salutis. Nō iussus venit: la
borē vie nō abhorrēs. Nec venire d̄r vsq̄ ad chri-
stum q̄ nō tangit eū imitatiōis affectu. Ps̄.xxxiij.
Accedite ad eū ⁊ illuminamī: et facies vestre non
cōfundentur [leprosus] Lu.v. d̄r homo plenus
lepra. Et tangitur magnitudo indigentie. Job.ij.
Percussit eum vlcere pessimo: a planta pedis vs-
q̄ ad ꝟticem capitis non erat in eo sanitas [dep̄
cans eum] Deprecatio est petitio in amouendis
malis. Et notat̄ in hoc Petitionis deuotio. Jac̄.
v. Multuꝫ valet dep̄catio iusti assidua. Ps̄.lxiij.
Exaudi deus orationē meā cum dep̄cor [⁊ genu
flexo dixit] Humilitas tangit̄ adorantis. Eccl
xxxv. Oratio hūiliātis se penetrat nubes. Eph.iij.
Flecto genua mea ad deū patrem: ex quo oīs pa-
ternitas in celo ⁊ in terra nomīat̄. Phil.ij. In no
mine Jesu omne genu flectat̄ [Si vis potes]
Professio est fidei omnipotētie: q̄ in voluntate ha
bet posse. Et hoc est q̄d d̄r Si vis [potes] Sap̄.
xij. Subest tibi cū volueris posse. Ps̄.cxiij. Om̄ia
quecunq̄ voluit dn̄s fecit. Potes [me munda
re] q̄r ita p̄cessit in Heliseo qui erat seruus Qui
dixit.iiij. Reg.v. Recipiet sanitatem caro tua atq̄
mundaberis. Et de lepra spirituali que est infectio
originalis dixit Ezech.xxxvj. Mūdabimini ab oī
bus inq̄namentis vestris. Sciens g̊ hūc esse sal-
uatorem ꝓfessus est in voluntate sua esse posse ad
consequendā salutem.

Jesus autem misertus eius extendit manum suam: et tangens eum: ait illi: Volo. Mundare

Tangit Dn̄i: ad curam: ꝓmptitudinem. Et tan
git Duo. Causam vicꝫ. et Effectum salutis. Cau-
sam salutis tangit in Quinq̄. In Nomine salua-
toris. In Cōpassione cordis. In Protensiōe ꝟtu-
tis. In Operatione ꝑtātis. et In Verbo plene cu-
rationis. Nomen saluatoris est [Jesus] fortis
iuxta nomen suum in salutem gētis [misertus]
compassione cordis. Hiere.xxxj. Miserans mise
rebor eius [extendit manū suam] in ꝓtensiōe
vsq̄ ad nos sue ꝟtutis. Ps̄.cxliij. Emitte manum
tuam de alto: eripe me ⁊ libera me de aquis mul
tis [et tangens eum] oꝑatione ꝑtātis. Sed
contra: Leui.xiij. p̄cipit non debere tangere lepro X
sos. Dixit aūt Matth.v. Non veni legem soluere
sed adimplere. R̄nsio. Est Tactꝰ ad inq̄nationē:
et ille ꝓhibetur. Tactus aūt ad emundationē nō
ꝓhibet̄. quia illud esset cōtra (al's tactꝰ ille est ad)
misc̄diam. De Priori tactu Eccl.xiij. Qui tangit
picem inq̄nabit̄ ab ea. De Scd̄o.iiij. Reg.v. Pu
tabam ꝙ descenderet ad me: et tangeret locum le-
pre ⁊ inuocaret deum suū [Ait illi. Volo] Ver
bum est curatiōis. Et sequit̄ [Mundare] Sap̄.
xvj. Nō herba neq̄ malagma curauit eos: sed ser-
mo tuus qui sanat omnia. Psal.cvj. Misit ver-

bum suum et sanauit eos.

Et cum dixisset: statim discessit ab eo lepra. et mundatus est.

Ecce Effectus. Dixit em̄ et facta sūt. Tangit aūt Tria. Velocitatē. Purgationē. et Mundationē Dicit em̄ [Statim] In hoc em̄ supra naturā est verbū dei opans q statim facit quod natura paulatim operat. Ps. cxlvij. Velociter currit sermo eius. Purgationē tāgit cum dicit [discessit ab eo lepra] Ps. cij. Qui redimit de morte vitā tuam. Mundiciā tāgit cū dicit [Et mūdatus est] Ps. l. Cor mūdū crea in me de⁹. Primū est In ope diuine virtutis. Secundū In expulsione iniqtatis. et Tertium In aduentu formantis.

Et cōminat⁹ est ei: statimqz eiecit illum: et dicit ei. Vide nemini dixeris.

Hic tangit nostra instructio taz in saluatore q̄z in saluato. In saluatore qdem in Quattuor. In Cōminatione seriose humilitatis. In Abiectione materie humane laudis. In Prohibitiōe predicandi honoris. et In doctrina pcauende infirmitatis. De Primo dicit [Et cōminatus est ei] Hoc est contra q̄sdam qui audiētes de se magna loq: viriliter recusant: et tamē aurem pbent. Vnd sup eodē. Tace z ommutesce. Et Ibidē. Cōminatus est ei. De Scdo dicit [statim eiecit eum] Nolens apud se hr̄e materiā laudis. Et non auertens detractionē z murmurationez Jude pditoris. Ps. cix. Qui laudabant me aduersum me iurabant. ij. Cor. iij. Nunqd egem⁹ cōmendatitijs eplis. Epistola est cōmendatitia q̄dam qñ qs secū circūfert materiā sue laudis z ostentatōis [Et dicit ei Vide nemini dixeris] Perfecta ei humilitas est qñ nec absens laudari desiderat. Ps. lij. Qui hoībꝫ placent confusi sunt: qm̄ de⁹ spreuit eos. Gal. j. Si adhuc hoībꝫ placerē cbr̄i seruus non essem.

Sed vade ostende te principibus sacerdotū: z offer p emundatiōe tua que precepit Moyses in testimoniū illis.

Doctrina est pcauende infirmitat. Et precipit Quattuor. Ut sacerdotes q̄rant. Ut morbꝫ ostendat. Ut mun⁹ offerat. Ut mundicia per sacerdotes testificet. Et hec sunt necessaria penitenti. Dicit igit [Sed vade] Impiger ei expectat donec te sacerdos q̄rat. Sed tu pueni sacerdotē puide: discurre: festina suscita amicū tuuz [oñde te] p cōfessionē [principibꝫ sacerdotū] in se vel in vicarijs eoz. Esaie. xliij. Dic tu iniqtates tuas vt iustificer: narra siqd habes. Josue. vij. Cōfitere peccatū tuū z indica mihi qd feceris [et offer] votū z cōstitutū [p emūdatiōe tua] testificāda z ostēdenda [q̄ precepit Moyses] Leuit. xiij. Ps. l. Sacrificiū deo spūs contribulat⁹: cor zc̄. Mich. vj. Quid dignū offerā dño. Rhom. xij. Exhibeatis corpa vestra hostiā viuentē sanctā: deo placētem. rōnabile sit obsequiū vestrū [in testimoniū illis] leprosis mundatis. Vel [in testimoniū offer illis] vt videntes p miraculū testificatā virtutem deitatis. si credant: sit eis testimoniū virtutis z salutis. Si nō credant: sit eis testimoniū cōdēnationis. Ps. xcij. Testimonia tua credibilia facta sunt nimis. Job. x. Instauras testes cōtra me. Joan. v. Opera que ego facio in noīe patris mei: ipsa sunt q̄ testimoniū phibent de me.

At ille egressus cepit p̄dicare z diffamare sermonē

Doctrina h accipit ex parte eius qui curat⁹ est. Et tangunt Duo. Preconiū viez curati. et Fruct⁹ pconij. In Preconio tangunt Tria. Scz Apud diuersos miraculi ostensio. Diuina virtus testificata. z Per alios in locis ad q̄ venire non potuit vtus nūciata. De Primo dicit [At ille egressus] Nō em̄ in clāculo subsilenter: sed vbiqz discurrens nunciauit. Esa. xij. Annūciate hoc in vniuersa terra [cepit p̄dicare] oñsam in se oībꝫ virtutem diuinā. Hec em̄ p̄dicat Tob. xij. Vos aūt bn̄dicite deum z enarrate oīa mirabilia eius [et diffamare] per nuncios in locis ad que ipse venire non potuit. Ps. lxvij. Venient legati ex egypto: Ethiopia preueniet manus eius deo. Sed nunqd inobediēs fuit. Dicēdū q ē Duplex z Triplex pceptū. Scz. Cautele. Probatōis. et Obedientie. In Precepto cautele non interdicit actus qui optimus est: Sz gloria que imiscet se bonis z honestis. Et tale preceptum fuit h (al's hoc) Et h intellexit iste precipue ex doctrina angeli Tob. xij. In Precepto pbationis non vult de⁹ actum sed ostensionem virtutis: que latet in eo cui datur pceptū. Et est vtilis sibi z alijs ostensio virtutis eius Sicut Genes. xxij. Nunc cognoui q timeas dominū. In Precepto autē obedientie vult de⁹ actū Exo. xx. per totum.

Ita vt iam non posset manifeste introire in ciuitatē: sed foris ī desertis locis esse: et conueniebāt ad eum vndiqz.

Tangit Fructus pconij. Et Tangūtur Tria Scz Excitatio deuotiōis. Multitudo populi venientis. z Diuersitas. De Primo dicit [Ita vt iam non posset] pter deuotionem q̄rentis eū populi [manifeste ingredi ciuitatē] omnibꝫ eum trahentibus vbi erat manifestus. Luc. xxiiij. Coegerunt illum dicentes: Mane nobiscum domine [sed foris in desertis locis esse] qz nulla platea vel aula capere mltitudines posset. Esa. ij. Fluent ad eum omnes gētes [et couueniebāt ad eum vndiqz] de diuersis locis. Esa. lx. Videbis et afflues: et mirabitur: z dilatabitur cor tuum: quando conuersa fuerit ad te multitudo maris: fortitudo gentiū venerit tibi.

Capitulum. II.

e **Iterum intrauit Capharnaū post dies octo et auditū est q̄ i domo eēt**

B In p̄cedenti Caplo demonstrata est fortitudo leonis sup Crimine originalis pcti. Sūt autē Duo defectus: originale pctm̄ cōseq̄ntes: cōtra (al's iuxta) quos oportet fortitudinē demōstrare. Un⁹ q̄dem est inordinat⁹ motus causatus ex inobediētia corpis ad spūm. Alter aūt est impotentia bene et recte agendi ad meritū. Et Prim⁹ significat in paralytico. Scd's aūt in habente manū aridā. Et sic inducunt h Duo Capl'a seq̄ntia cōseq̄nter post p̄mū: q̄d iam est expositū. Marcus em̄ vt dt Hieronym⁹ flores carpit ⁊ ordinat eos ad demōstrationē ṽtutis leonis: sup defectū causatum in nob

Istud aūt Capl'm: quod est cōtra defectū dissolutiōis: diuidit in Quattuor ptes. In q̄p Prima In figura dissolutionis p̄dicte: s̄m ṽtutem diuinam medicina exhibet. In Scd'a Quibus sit necessaria: ostendit in vocatione Infirmi telonarij. Et subinfert q̄ infirmis est parata. In Tertia Nō verus huius infirmitatis curationis modus excludit. Quē quidam esse putabāt in exercitio iusticie corpalis: in fact⁊ exteriorib⁹: sine fide ⁊ deuotōe pfecto. In Quarta ⁊ vltia Uera medicina peccantiū: non in lege: sed supra legē esse oñdit. Et in hoc terminat Capl'm in vere medicine declaratōe. In Prima hap Quattuor cōtinent. In q̄p Primo Fama medici excitat egrotum. In Scd'o Sollicite q̄rit medicū. In Tertio Medicine hui⁹ verus ordo pbat. In Quarto ⁊ vltimo Perfecte sanitatis effectū egrot⁹ a medico consequit. Tangit aūt In Prima hap Tria. Medici p̄ntiā vicz. ⁊ Medici famā. et Aduentantiū vndiq̄ multitudinē copiosam. P̄ntia aūt describit cum dt ⌊Et iterū⌋ Et in hoc Miranda est Instantia domini. q̄r iterū ⁊ iterp sepissime se ingerens instītit. Sicut dicit. ij. Tim̄. iiij. Insta oportune: iportune: argue: obsecra: increpa: in omni patiētia et doctrina. Miranda est etiam Benignitas: quia ipse non vocatus intrauit. Geñ. xxiiij. Ingredere benedicte domini cur foris stas. Miranda (al's Uidenda) est etiam Sapientia: quia locū solēnē vt mult⁊ pdesset ⌊intrauit Capharnaū⌋ Et ideo dixit Act. ix. Ut portet nomen meū corā gentib⁹ et regibus ⁊ filijs israel. quia Per solennia loca ⁊ solēnes psonas verbum aptius deriuat ad inferiora loca ⁊ homies ⌊post dies octo⌋ visitans (al's rigans) ea q̄ añ seminauerat. Egressus em̄ fuerat in montem vbi sermonē fecerat: et in cui⁹ descensu leprosū curauerat. et octauo die regressus rigauit ea que seminauerat. Eccl'i. xxiiij. Dixi rigabo hortū plātationū meap: et inebriabo part⁹ mei fructum ⌊Et auditū est⌋ Celebri em̄ sermone vulgatū est: sic dt Geñ. xlv. ⌊q̄ esset in domo⌋ Simile Lu. vij Ut cognouit q̄ accubuisset in domo: venit mulier peccatrix. In transitu em̄ cōseq̄ eū non poterāt: qui exultauit vt gigas ad currendā viam. Unde Mansio in domo significat expectationē p misericordiā (al's ad pniam)

Et cōuenerunt multi ita vt nō caperent (al's caperent) neq̄ ad ianuam: et loquebat eis verbū.

Tertiū est. Tangit Tria. Conuentū. ⁊ Multitudinē. et Auditū doctrine. Multitudinē aūt Dupliciter. In se. ⁊ In Modo. q̄r ad Januā contendebant Dicit ergo ⌊Et conuenerunt⌋ Non tam loco q̄z cordis vnitate. Neem̄. vij. ⁊ .j. Esdre. ij Conuenit omnis multitudo quasi vir vnus. Sic em̄ bonum ⁊ iocundū est habitare fratres in vnū ⌊multi⌋ ex omni natiōe que sub celo est. Matth. ix. Multi venient ab oriente ⁊ occidente ⁊ recumbent cum Abraā: Isaac: ⁊ Jacob in regno celorū. Et tangit Modū dicēs ⌊ita vt non capent⌋ locum dom⁹ ⌊neq̄ ad ianuā⌋ quia hi (al's bene) intrare non poterant: steterūt extra cōtra ianuam per quā viderent ⁊ audirēt eum. Et notant Duo In verbo audiendi vicz audiditas. et Inchoādi intentio. Audiēdi auiditas notat per hoc q̄d dt ⌊vt nō capent⌋ Et est Mod⁹ loquendi. Sicut etiā nunc videmus in auidis ad audiendū q̄ de domo in q̄ docet: anticipant capere loca apta in q̄b⁹ melius potest audiri docens. Directio aūt intentionis notat per hoc q̄d dicit ⌊neq̄ ad ianuā⌋ Non em̄ p parietē venit liber son⁹ sed p ostium. Et significat q̄ volētes audire: deposito pariete pcti: q̄ diuidit inter eos ⁊ deum suum: veniāt ad veritatis ostiū aptū: q̄d est chr's: dicēs Joan. x. Ego sum ostium: per me siquis introierit saluabit: et pascua iueniet. Ezech. viij. Fode parietem. Et cum pfodisset parietē: apparuit ostiū per q̄d cognouit veritatē. Eccl'i. vl. Appropinquate ad me indocti: et congregate vos in domū discipline ⌊Et loquebat eis verbum⌋ Uerbū loquit. q̄a in verbo vno: oīs noticia ṽbop dei format. Et iō dicit Aug⁹: q̄ verbū est plena ratio oīm viuentiū. Joan. j. Omnia per ip̄m facta sunt: et sine ipso factum est nihil.

Et venerūt ad eū ferētes palyticū q̄ a q̄ttuor ferebat. Et cū ñ possent offerre eū illi p̄ turba: nudauerūt tectū vbi erat. et patefaciētes sūmiserūt grabatū in quo palyticus iacebat.

Ecce Excitati per famam egroti salutis petitio Et tangunt Tria. Infirmitatis magnitudo. Coniunctop sibi deuotio. et Presentādi infirmū medico: sollers sollicitudo. Dicit igitur ⌊Et venerūt⌋ per se: non expectātes donec ad eos veniret dominus ⌊ferentes⌋ potius compassione misericordie q̄z hūeris corpis. Gal'. vl. Alt' alteri⁹ onera portate: et sic adimplebit⁊ legē chr'i ⌊ad eum⌋ vsq̄ ad eum: Ita q̄ infirm⁹ medico coniungebatur. hoc em̄ oportuit quia medicus ipse medicina fuit. Coniungit autem qui veritatē tangit: intellectum fide: et charitate affectum in amore: et opus per exemplū in cōuersatione. Ps̄. xxxiij. Accedite

ad eum et illuminamini: et facies vestre non con/
B fundentur [paralyticum] toto corpe dissolutū
mollicie ɔcupic: in q̄ frigidus humor mēbra re/
soluit: q̄ stillicidio hūoris r̄sistit spūi mouēti: ꝛ fri
giditate caritat: ꝛ motu tremoris ɔuersatōis ho/
nestati. Thren. j. Pctm̄ peccauit hierl'em: ꝓp̄ea i/
stabil' facta ē. Jac. j. Incōstās ē i oīb' vijs suis [q̄
a quattuor portabat] Adeo eni fuit infirm⁹ ꝛ
dissolut⁹ ꝙ nulla pars aliā ferre potuit. ꝛ iō eq̄lit'
eū a q̄ttuor portari opꝫtuit. Qui q̄ttuor naturales
ṽtutes signāt. Prudentiā. Tp̄antiā: Fortitudinē
ꝛ Justiciā. Sap. viij. Sobrietatē ꝛ prudētiā do/
cet ꝛ iusticiā ꝛ ṽtutē: q̄b' in hac vita nihil est vtili
us hoīb'. Uel Quattuor sūt Recordatio p̄riti ad
dolēdū. Spes futuri ad veniā ɔseq̄ndā. Onsio de
licti ad ɔfitēdū. Propositū emēde ad satisfaciēdū.
Prouer. xxx. Quattuor sunt minima terre: ꝛ ipa sūt
sapiētiora sapientib'. [Et cū nō possent] Ecce
oñdit' ex conatu intraferēdi. [Et cū nō possēt]
Multū sunt attēdenda ṽba ista. q̄ significat' in
eis ꝙ aliq̄s in ɔspectu turbe nō pōt intraferri ad
dñm ꝑ apertā suoꝝ criminū corā turba detectiōem.
q̄ faceret scandalū. Uñ Esa. iij. Pctm̄ suū sic so/
doma p̄dicauerūt nec abscōderūt [nudauerunt
tectū] Tecta eni plana sūt in palestina. ꝛ iō ascen
dere poterāt. Nudare autē tectū est apire tegulas
Et tāgit' sollers cautela istoꝝ apte p̄ntādi ifirmū
dño. Cū aūt dom⁹ sit scp̄tura: Tectū dom⁹ est hi
storia. ꝛ nudatio est historie detectio vsq̄ ad chr̄m
ꝑ mysteriū attingere. Rho. x. Finis legis chr̄s ad
iusticiā omi credēti. Et hoc est q̄d seq̄t' [sūmiserūt
grabatū] Graba syriace est caput: ꝛ Grabatum
est lectul⁹ in quo est q̄es capitis: sicut habent ifir
mi paupes. Idem est aūt Matth. ix.

Cū autē vidisset Jesus fidē illorū ait paralytico. Fili dimittunt' tibi peccata tua.

Hic tangit' Medicine expositio (al's medicina
christi) Et tangunt' Tria. Primo eni Origo me/
dicine oñdit'. Scdo Murmuratio q̄rūdā ɔ̄ ṽtu/
tē medici orit'. Et Tertio Murmuratio cōpescit'.
Dicit igit' [Cū vidisset] id ē videri a turbis fe
cisset [Jesus fidē illoꝝ] q̄ sic dicit' Infra. ix.
Oīa possibilia sunt credenti [ait p̄alytico] beni
gne loq̄ndo ne deterreret. Eze. xxxvj. Cōfractū con
solidabo [Fili] Mira benignitas simul ꝛ vtili/
tas. vt dicit Beda: q̄ filiū noīat quē alij abijcie/
bāt. Mat. ix. Cōfide fili remittunt' tibi pctā tua. Et
C hoc est ꝙ dicit [Dimittunt' tibi pctā] Luc. vij.
Remittunt' ei pctā multa qm̄ dilexit multū. No
tat' autē ex modo loquēdi ꝙ paralysis hui⁹ ortuꝫ
habuit: q̄ peccauit. Et ideo primū oportuit pur/
gari peccatū in aīa q̄ꝫ curari posset dolor in corpe.
Unde glo. dicit ꝙ Quinq̄ modis infligunt' ifir/
mitates: que notant' in versu

Job probat: inclinat Paulū: sese manifestat
In ceco: purgat Mariam: punit Herodem.

Job p̄mo oñt ꝓbatū ꝑ t'bulationē. Paulū āt quē
mag̃tudo reuelationū potat extollere: incliat ꝑ co
laphos sathāe. ij. Co. xij. In ceco āt q̄ sic dī Jo. ix
Neq̄ ip̄e peccauerat neq̄ p̄entes ei⁹: manifestat
gl'am suā ꝑ factū miraculū. Et similiter in suscita
tione Lazari. Joan. xj. Mariā aūt sororē Moy/
si q̄ murmurauerat contra Moysen: per lepram
purgat a peccato: et tunc sanat omnes. Nume. xij
Herodem autem puniuit vt ostenderet eternam
eius damnationem h̄ in corpore. Act. xij. vbi dici
tur ꝙ percussit Herodem angelus domini: et cō/
sumptus ṽmib' expirauit.

Erant aūt illic quidā de Scribis sedentes et cogitantes in cordibus suis Quid hic sic loquitur Blasphemat. Quis potest dimittere peccata nisi solus deus?

Hic tangitur Murmuratio quorūdā. Et tan
git Tria. Qui vꝫ ꝛ Qualit' ꝛ Quid dicētes mur
murauerunt. Dicit igitur [Erant autem q̄/
dam de scribis] Non omnes. quia Nec Nico
demus. Nec Gamaliel. Neq̄ alij deuoti [seden/
tes] inter alios in auditu verbi fingentes se quie
scere: vt accusarent eum [et cogitantes in cor/
dibus suis] Hoc ē Qualiter murmurauerint:
quia in corde. In ore autem nō audebant: putan
tes latere, sed non ꝑfecit. Sap. j. Auris zeli audit
omnia. Et Ibidem. Cogitatio illius ad deum ve/
niet [Quid hic] Ecce Quid dicunt murmuran/
tes. Et dicunt Tria. Despiciunt em̄ loquentē. Cri
men imponunt. et Rationeꝫ subiungunt. Q em̄
dicunt [Quid hic sic loquitur] despectiuum
est. Sicut et illud Matth. xiij. Nonne hic est fa/
bri filius et Marie [Blasphemat] Ecce Cri/
minis impositio. Sicut etiam Joan. viij. Nonne
bene dicimus nos quia samaritanus es tu et de/
moniū habes. Blasphemia auteꝫ sumit' h̄ in hoc
ꝙ vsurpare eis videt' diuinam operationem: cum
sit homo. Joā. x. Non de bono opere lapidamus
te: sed de blasphemia. quia tu homo cum sis: facis
temetipsum deū. Et subiungunt rationē [Quis
potest dimittere peccata nisi solus deus]
Uerum dicunt: et non intelligunt. Beda in per/
sona ecclesie contra Arrium. Nemo potest dimit/
tere peccata in terra nisi solus deus. ergo ipse est
deus. Ratio autem est. quia Peccatū non remit/
tit nisi ille in quem factum est. omne autem pecca/
tum fit contra deum: et ideo non dimittit nisi de/
us. Rhoma. viij. Deus qui iustificat: quis est qui
condemnet.

Quo statim cognito Jesus spiritu suo: quia sic cogitarent intra se: dixit illis. Quid ista cogitatis in cordibus vestris? Quid est facilius: dicere paralytico: Dimittuntur tibi peccata tua. An dicere: Surge tolle grabatū tuum et ambula?

Tãgit Murmuris rep̃ssionẽ. Et tangit Tria. Uirtutẽ videlꝫ q̃ corda cogñscit. ꝛ Murmurãtiũ rep̃hensionẽ: ꝛ Falsitatis ꝯuictionẽ. Dicit igitur [Quo statim] sine inq̃sitiõe [cognito Jesus spũ suo] q̃ est diuin⁹ spũs ab ip̃o p̃cedens: q̃ nouit oĩa. j. Cor. ij. Ea q̃ sunt dei nemo nouit nisi spiritus dei [q꞉ sic cogitassent] Et in hoc ostendit se esse deuꝫ. p̃s. xxxij. Qui finxit singillatim corda eoꝝ: q̃ intelligit oĩa op̃a eoꝝ. [Quid ista cogitatis in cordib⁹ vestris] Mat. ix. Ut q̃d cogitatis mala in cordib⁹ vestris. Esa. j. Auferte malũ cogitationũ vestraꝝ ab ocul' meis [Quid est facilius dicere] Q. d. Quo ad potentiã facientis oĩno eiusdẽ est facultatis curare in corpore supra naturã: ꝛ curare in mẽte: licꝫ quo ad potentiã ei⁹ in quo fit mag' sit curare in mente q̃ꝫ in corp̃e. Lu. j. Nõ erit impossibile apud deũ omne v̱bũ.

Ut aũt sciatis: q꞉ potestatẽ habet filius hoĩs in terra dimittẽdi pc̃tã: ait palytico. Tibi dico. Surge. tolle grabatũ tuũ. ꝛ vade ĩ domum tuam.

Uerba sunt Euãgeliste. Et est Argumentũ a visibili effectu ptãtis ad inuisibilẽ: Ut demonstrata deitate in corp̃ali effectu: intelligat̃ op̃ari inuisibiliter in mẽte. Et lr̃a p̱ se patet. Notabile autẽ est q̃ꝺ dicit [Surge tolle grabatũ tuum ꝛ vade ĩ domũ tuã] Et dicit Tria. Quoꝝ Primũ Cordis in deũ notat eleuatõnem. Scd̃m Peccati in põd⁹ trãsitiõeꝫ. Tertiũ Cõsciẽtie q̃etẽ [Surge] enĩ est: sursũ te age. Eph. v. Surge q̃ dormis ꝛ exurge a mortuis: ꝛ illumiabit tibi chr̃s Col. iij. Si ꝯsurrexistis cũ chr̃o q̃ sursum sunt q̃rite: vbi christus est ĩ dextra dei sedẽs: q̃ sursũ sapite nõ q̃ sup̱ terrã. Thre. iij. Leuem⁹ corda nr̃a cũ manib⁹ in celũ [Tolle grabatũ tuũ] Ut põdus ꝛ on⁹ sit: q̃ꝺ fuit delectatio resoluti. P̃s. xxxvij. Sic̃ onus graue grauate sunt sup̱ me. Joã. v. Qui me saluũ fecit: ille mihi p̃cepit. Tolle grabatũ tuum et ambula in pace [et vade in domũ tuã] Ire: est p̱ficere in merito. In domũ ire: est p̱ p̱fectũ in pacata cõscia q̃escere. In domũ suã ire: est in merito p̱prio ꝛ nõ in alienis actib⁹ curiosum esse. De Primo hoꝝ Ezech. j. Ibãt in sil'itudinẽ fulgur' coruscãt' P̃s. cxxv. Euntes ibant ꝛ flebant mittẽtes semia sua. De Scd̃o Sap. viij. Intrans in domũ meã conq̃escã cũ illa: non em̃ habet amaritudinẽ. Job v. Scies q̃ pacatũ sit tab̃naculũ tuũ. De Tertio ij. Timot̃. iij. Ex his que penetrant domos ociose simul ꝛ v̱bose. P̃s. ciiij. Edidit terra eorũ ranas in penetralib⁹ regum ipsoꝝ.

Et statim surrexit ille: et sublato grabato abijt corã oĩbus: ita vt mirarent̃ omnes et honorificarẽt deũ: dicentes. q꞉ nũq̃ꝫ sic vidim⁹.

Duo tangunt̃. Salus. ꝛ Salutis fruct⁹. Salus aũt est Subita: Integra: Uigorosa: ꝛ Apta. Subita q̃dem: q꞉ [statim] Integra: q꞉ dissolutus p̱ oẽs artus cõsolidat⁹ [surrexit] Uigorosa q꞉ [sublato grabato] suo [abijt] Aperta siue manifesta: q꞉ [corã omnibus] Fruct⁹ autẽ Triplex est. Uia em̃ ad fidem est Ammiratio Et hanc tangit cum dicit [ita vt ammirarent̃ om̃es] Gratiaꝝ aũt actio est Scd̃m [ꝛ honorificarẽt deũ] Laus autem est in hoc q̃ dicit [quia nunq̃ꝫ sic vidimus] Esa. vl. Quis audiuit vnq̃ꝫ talia: aut quis vidit huic simile. Joã. xv. Si nõ op̃a fecissem inter eos que nemo alius fecit: peccatum non haberent.

Et egressus est rursus ad mare Oisq꞉ turba veniebat ad eum: et docebat eos

[Et egressus est rursus ad mare] de domo in qua fuit. Tangit̃ aũt in hac Scd̃a parte capituli Propagatio hui⁹ medicine ad spirituꝫ: s̄m q̃ dictum est Ut sciatis q꞉ filius hoĩs in terra: potestatẽ habet dimittendi pc̃tã. Et tangit̃ Uerus hui⁹ medicine Situs et Modus. Dicunt̃ aũt h̃ Quattuor. Prio ei tangit̃ Egroti ad medicuꝫ vocatio. Scd̃o Medici in p̱fectu egroti refectio. Tertio Murmurantiũ de h̃ rep̃hensio. Quarto ꝛ vltimo Ostẽsio et p̱ opera hec: sui aduẽt⁹ finalis intentio. In Prima aũt haꝝ partiũ Duo sunt. Uocatio General' omniũ. et Uocatio Specialis ei⁹ cuius morb⁹ mal⁹ ap̱t⁹. Uocatio generalis inducit̃ per hoc q꞉ [egressus] extra domũ murmurãtiũ [est rursus ad mare] q̃ꝺ inq̃etudinẽ sig̃t pc̃tõrũ. Esa. lvij. Cor impij q̃si mare feruẽs q̃ꝺ q̃escere nõ põt [oĩsq꞉ turba] fama excitata [veniebat ad eũ] Esa. ij. Fluent ad eũ oẽs gentes [et docebat eos] Esa. xlviij. Ego dñs docẽs te vtilia. Uñ Infra vlt̃. Docete oẽs gentes. P̃s. cxviij. In bonitate tua doce me iustificationes t.

Et cũ preteriret: vidit Leui alphei sedentẽ ad teloneũ: et ait illi. Seq̃re me. Et surgens secut⁹ ẽ eũ

Tria tangit. Uocandũ Prio describit. Scd̃o Uocat. Tertio Uocat⁹ vocati obsequit̃. In descriptiõe aũt vocãdi Quattuor dt. Miscd̃ie respectũ. Nomẽ. Gen⁹. ꝛ Studiũ lucroꝝ iniustoꝝ. Misericordie respectũ tãgit: cũ dt [vidit] Sap. iiij. Respectus eius in electos eius. Gene. xvj. Proptea appellauit locũ illuꝫ: viuẽtis ꝛ videntis me. [Leui] Alij nomẽ nõ p̱priũ ponũt Euãgeliste: sꝫ cognomen. Ipe aũt de se ponit nomen vulgatũ causa hũilitat'. Mat. ix. Gen⁹ tangit cũ dicit [Alphei] Nec poneret nomẽ patris nisi voce et p̃dicatõe dignificatus fuisset. Tobie. v. De magno genere es tu. Sap. viij. Generositatẽ illi⁹ gl'ificat: ꝯtubernium habens dei. Et ideo fugitiu⁹ interp̃tat̃. q꞉ ei⁹ qui fugit mundũ filius. additus est electoꝝ nũero in ecclesia p̃mitiuoꝝ q̃ ꝯscripti sunt ĩ celis. Hebre. xij. Geñ. xxxj. Cur clam me fugere voluisti [sedentẽ ad teloneũ] hoc est s̄m Chrys. in lucris illicitis quiescentẽ. q꞉ in teloneis plerũq꞉ illicita auferunt̃ [Et ait illi] Ecce Uocatio [Sequere me] relictis lucris terrenis. Phil. iij. Que mi

E bi fuerāt lucra hec arbitrat⁹ sū vt stercora: vt chr̄m lucrifacerē [Et surgēs secut⁹ est eū.] Nō prius dās ratōc3 de illicite (al's illicito) accepto: s3 totum dimittēs. Et est argumētū q̄ i illicite accept3 ministri nō tenēt dn̄is ad ratiocinia. Matth.xiij. Inuenta vna p̄ciosa margarita dedit oīa q̄ habuit ⁊ emit eā. Luce.v. Relictis oib⁹ secuti sunt eum.iij. Reg.xix. Helise⁹ relict3 bob⁹ statim secut⁹ ē heliā.

Et factū est: cū accūberet in domo illius: multi publicani ⁊ pctō- res sil' discūbebāt cū Jesu ⁊ discipulis eius: Erāt enim multi qui sequebātur eum.

Tangit hic Refectio chr̄i in ɔuersiōe penitentiū. Tāgit aūt Tria. Chr̄i refectōe3. Pctō4 penitentiū cū chr̄o ⁊ discipul' epulatōe3. ⁊ De eorūde3 in seq̄ndo p̄fectōem Dic igit [Et factū ē cum accūberet in domo illi⁹] q2 sicut d2 Luce.v. Fecit ei ɔuiuiū magnū Leui i domo sua. Et sic dic Chrys. de illicit3 bonis. Que q2 cōitat3 erāt: poterāt ɔuerti ad vsum eo4 q̄ cōitati deseruierūt autore dn̄o. Reficiebat autē intus in pn̄ia publicani. Apoca.iij. Intrabo ad eū: ⁊ cenabo cū eo: ⁊ ip̄e mecū. Luce.xv. Epulari ⁊ gaudere opt3: q2 frater tuus mortu⁹ fuerat ⁊ reuixit. p̄ierat ⁊ inuentus ē. [multi publicani] illicita capientes [⁊ pctōres] in cōcupiscētia carnis. Matth.xxj. Publicani ⁊ meretrices p̄cedēt vos i regnū celo4 [simul discūbebant] penitentes [cū Jesu] saluatore [et discipulis eius] veris aia4 medic3 in ecclesie refectōe. Esa.xxv. Faciet dn̄s in monte hoc conuiuiū vindemie medullato4 ⁊ vīdemie defecate. Et adiūgit id q̄ð p̄fectū ē [Erāt eni multi q̄ sequebant eū] penitētes de actib⁹ mal'. Mat.xix. Ecce nos reliq̄m⁹ oīa ⁊ secuti sumus te.

Et scribe ⁊ pharisei vidētes: quia māducaret cū publicanis ⁊ pctōrib⁹. dicebāt discipulis ei⁹ Quare cū publicanis ⁊ pctōribus māducat ⁊ bibit magister vester?

Tāgit Murmur3 rep̄ssionē. Et d2 Duo. Murmur. ⁊ Repressionē. Murmurātes i Trib⁹ rep̄bendūt. In apparētia falsi Nois: Scīe ⁊ Religionis. Et h̄ est q̄ð dic. [Scribe ⁊ pharisei] iuidie oculis [vidētes] ⁊ inuidētes. Matth.xx. An ocul⁹ tu⁹ nequā est: q2 ego bonus sū [q2 māducaret cū publicanis ⁊ pctōrib⁹] Occasione3 aūt acceperūt: q2 Deut.xvij. p̄hibet ne societatem habeāt cū gētib⁹. Ille aūt vt q̄dā dicūt gētil' fuit: ⁊ ad min⁹ officiū gētil' exercuit. q2 vectigalib⁹ p̄fuit: i q̄b⁹ officijs gētiles a gētili p̄tāte ponebantur. j.Cor.vj. Cū h̄mōi nec cibū sumere. S3 nō erat occasio sufficiēs. q2 isti seq̄bāt chr̄m iā imitātes et p̄uis actib⁹ renūciātes. Act.x. Macta ⁊ manduca. Et seq̄t. Q̄ð de⁹ sc̄tificauit tu ne cōe dixer3. j.Cor.vj. Hoc aliq̄n q̄dē fuist3 s3 abluti est3: s3 sc̄tificati estis: s3 iustificati est3 i noīe dn̄i nr̄i iesu chr̄i ⁊ i spiritu dei nr̄i. Tertio rep̄hēdunt de timiditate. q2 n̄ chr̄o: s3 [discipul' dicebāt] Cōfutati eni a chr̄o nō audēt aggredi chr̄m. S3 sic serpēs Adā aggressus i debilitate Eue: Ita ⁊ isti. p̄bātes ve4 esse q̄ð Joānes dixit de eis Mat.iij. Genimia vipa4 q̄s vob demōstrauit fugere a vētura ira [Quare cū publicanis] Quasi dicāt. Turpē seq̄mi mgr̄m. Mat.xxiij. Liq̄ntes culicē: camelū aūt glutiētes Nō attendētes q̄ð attēdēs ap̄l's dicit.j. Corin.ix. Oib⁹ oīa fact⁹ sū vt oēs lucrifacerē. Et Sap.xviij In veste poder3 ei⁹ tot⁹ erat pict⁹ orbis terra4.

Hoc audito: Jesus ait illis. Nō necesse h̄nt sani medico: s3 q̄ male h̄nt. Non eni veni vocare iustos: sed peccatores.

Hic ponit Rep̄ssio (al's Rep̄hēsio) murmuris vno v̄bo [Nō nec̄e h̄nt sani] Vere sani: vl' Qui se sanos reputāt. Sani eni nō indigēt. Qui āt se reputāt sanos nō req̄rūt [medico] nisi forte q̄ ad medicinā p̄suatiuā. S3 h̄ loq̄t de purgatōibus. [S3 qui male h̄nt] Jō d2 Ecci.xxxviij. q̄ Vnguētari⁹ pigmēta fac suauitat3: ⁊ vnctiōes ɔficiet sanitat3. Luc.x. Appropiās alligauit vulnera ei⁹: infundens oleū ⁊ vinū: et duxit in stabulū ⁊ curam ei⁹ egit. Esa.lxj. Vt mederer contritos corde misit me [Nō em̄ veni] Concludit h̄ oīa p sui aduentus intentionē: dicēs [Nō em̄ veni vocare iustos] q2 Nō vocat nisi Qui lōge est: Qui adhuc masse p̄ditōis cōiūct⁹ est. Et hic iust⁹ non est [sed pctōres] q̄ lōge sunt. Prouer.viij. Vocauit ad arcē ⁊ ad menia ciuitat3. Rho.viij. Quos p̄sciuit ɔformes fieri imagis filij sui: hos ⁊ vocauit. ⁊ q̄s vocauit: illos ⁊ iustificauit. q̄s aūt iustificauit: illos ⁊ magnificauit.

Et erāt discipli Joānis ⁊ pharisei ieiunātes: et veniūt ⁊ dicūt illi. Quare discipuli Joānis ⁊ phariseo4 ieiunant: tui autē discipuli non ieiunant?

F Hic iducit Tertia historia In q̄: Nō ver⁹ medicine sp̄ualis modus excludit. Et tangunt Tria Prio em̄ ponit isti⁹ inq̄sitōis data occasio. Scd̄o De Medicine modo: orta q̄stio. Tertio Vere medicine p rōnes p̄batio. Dicit igit [et erāt disci. Joā. ieiunā.] vno speciali ieiunio: q̄ð in exterior observātia ɔsistebat sine chr̄o. hoc ē: sine deuotiōe fidei chr̄i. Et h̄ ieiuniū h3 q̄dē gl'ia3: sed n̄ apd̄ deū Rho.iiij. Esa.lviij. Quare ieiunauim⁹ ⁊ nō aspexisti: h̄ūiliauim⁹ aīas nr̄as ⁊ nescisti [et pharise orū] Alio ieiunio isti ieiunabant: hypocrita rū sc3 Qui cū h̄ venabant pecuniā vt marsupia ip̄lerēt Sic patet Mat.vj. Exterminant em̄ facies suas vt appareāt hoīb⁹ ieiunātes Esa.lviij. Nunq̄d tale est ieiuniū q̄ð elegi p diē affligere hoīem aīa3 suā ⁊ cōtorq̄re q̄si circulū caput [et veniūt ⁊ di. illi] de exteriori iusticia p̄sumētes [Quare discipuli tui ⁊c̄.] Questio est de purificatiōe. Et patet l̄ra Joan.iij. Facta ē q̄stio ex discipulis cū Judeis

de purificatione. Acsi dicant. Tu non purificas: neqꝫ sanas peccatores:q̄ cōcupiscentie carnis studere doces. Phil.iij. Quoꝝ deꝰ venter est: et gl'ia in cōfusionē eoꝝ q̄ terrena sapiūt. Inducūt āt Joannē(quē cħs laudauit Mat.xj. Int̄ natos mulieꝝ nō surrexit maior Joanne baptista)et pharise os(q̄ in lege erant ꝓbatissimi) vt sic ex lege ꝛ ex Joannis fama ostēderēt esse malū modū pnīe quem exhibuit.

Et ait illis Jesus. Nunq̄d possunt filij nuptiaꝝ q̄diu sponsus ē cum illis ieiunare?

Repssio(al's Rephensio)est murmuris[Nūquid possunt] Inducit h̄ Tres Silitudines ex quibꝫ ostendit veraꝫ medicinā esse in cordis interiori deuotione:eo ꝙ Tria sunt in pnīa. Cōiunctio scꝫ reconciliati cum deo:Et hec habet Gaudium. Nouitas ꝯuersationis:Et hec habet Justicie decorē.ꝛ Spiritus feruor q̄ signat̄ ꝑ vinū. In Primo dicit Quattuor. In Primo enī Proponit in hūanis acceptā similitudīeꝫ. Scđo Accipit ex silitudine cōcessam veritatem. Tertio Predicit cause posite sublationē. et Quarto Inducit ex h̄ ieiunij deo accepti dispositiōem. Dicit igit̄[Nūquid pn̄t] ex ꝯgruitate leticie:quā exigit festum [filij nuptiaꝝ] hoc ē ad nuptias ptinētes [q̄ndiu cū illis est sponsus]vt sponsus:ꝛ in sponsi leticia ꝛ habitu[ieiunare] Jeiunare aūt ē aliq̄ lugubria exercere Nuptie aūt sunt coniunctio dei cū hoīe et cū fideli aīa ī corde. Joā.ij. Nuptie facte sūt in cana galilee. Filij aūt nuptiarū sunt in gaudio illo nati. Jo.j. Quotq̄t aūt receperūt eū:dedit eis ptātē filios dei fieri: his q̄ credūt ī nomīe eiꝰ: Sponsus aūt cħs dn̄s in carne p̄iens (al's adueniens) Ps̄.xviij. Et ip̄e tanq̄ sponsus ꝓcedēs de thalamo suo. Can.iij. Videte regē Salomonē ī diademate q̄ coronauit eū mater sua in die despōsationis eiꝰ:ꝛ in die leticie cordis eius. Et est hic Argumentū ꝙ cum magna est solennitas:non est ieiunandum.

Quanto tēpore habent sponsū secum non pn̄t ieiunare. Venient aūt dies cum auferet̄ ab eis sponsus:et tūc ieiunabūt in illis diebꝰ

Hic accipit ex Silitudine ꝓposita v̄itatem ab oībus cōcessam. Et l'ra patet. Intelligit̄ eñ de potentia congruitatꝫ q̄d dicit[Nō pn̄t ieiunare] Plus eñ ꝓficit sponsi pn̄tia ad curam morbi:q̄ oīs afflictio corpalis exercitij.j.Timo.iiij. Exercitatio corpalis ad modicum vtilis est. Pietas aūt ad oīa valet:ꝓmissionē h̄ns vite que nunc est ꝛ future[Venient]Tertiū est In quo p̄dicit cause leticie ablationē. Isti dies fuerūt dies Passionis cum ablatus est a vita.et dies Ascensionis cū ablata est corpalis pn̄tia. Et de his dicit̄ Joan.xiiij. Mūdus gaudebit:vos aūt cōtristabimi.sed tristicia vestra cōuertet̄ in gaudiū[Et tūc ieiunabūt] Determinatio est boni ieiunij q̄d est ecclesie Et est Tertium ab inductis duobus supius. Et hoc est ieiunium de quo Matt.vj. Cum ieiunas vnge caput tuum ꝛ laua faciem tuaꝫ: Ut Unctio spūs sit in mente per deuotionē. et Ablutio faciei ꝑ penitentiam ꝛ satisfactionem. Dan̄.x. Panē desiderabilē non comedi triū hebdomadarū tpibꝫ.

Nemo assumētum panni rudis assuit vestimento veteri:alioquin aufert supplementū nouū a veteri:et maior scissura fit.

[Nemo assumentū] q̄d dicit̄ ab assuendo. Et est Secunda similitudo. Et dicit Duo. Silitudinem. et Silitudinis rōnem. Intendit aūt ꝙ in p̄ma hominis conuersione adhuc remanēt dispositiones veteris consuetudinis:sicut assumpta q̄dam vetera. Et nisi ille paulatim educant̄:fortis ꝛ noua v̄tutis conuersatio:non potest coniūgi cum illis. Et ideo dicit Apl'us Eph.iiij. Expuentes vos veterē hoīem cum actibꝫ suis. Et non d̄t ꝙ nouitius assuendus sit veteri. Hiere.iiij. Nolite serere sup spinas [alioquin] Ratio est Similitudis:q̄m nouū ad se trahendo:peius lacerat vetus q̄ p̄mo fuerat:quia tales tristicia victi reuertunt̄. Unde qui tales iniūgunt pnīas:nō sunt medici:sed crudeles aīaꝝ interfectores:Similes stultis qui potionem ita fortem dant infirmo ꝙ cum morbo occidunt aīam. Matt.xxiij. Alligant onera grauia et imponunt ea humeris hoīm:digito aūt suo nolunt ea mouere B

Et nemo mittit vinum nouum in vtres veteres:alioquin dirumpet vinum vtres:et vinum effundetur et vtres peribunt. Sed vinum nouum in vtres nouos mitti debet.

Tertia est Similitudo. Et dicit Tria. Silitudinem:ꝛ Rationē:et Verā ꝛ ordinatam pnīam. Uinum autem nouum h̄ dicitur mustum. Job.xxxij. En venter meus quasi mustum absqꝫ spiraculo quod lagunculas nouas dirumpit. Et hoc est verum de impetu spiritus in feruore charitatis qui in neophicis est tempandus.j. Petri.iiij. Nolite peregrinari in feruore qui ad tentationem vobis fit[Alioquin] Ratio est similitudinis inducti. quia inspirando calorem frangit vtrem debilem. sic nouitius feruor rumpit vīm nature nisi restringatur.iij. Esdre.iij. O viri:fortiꝰ est vinum. Et dicitur ibi ꝙ facit hominē per talenta loqui[Sed nouum vinum] Tangit Ueram formaꝫ bone vite:ꝙ vinum nouum spiritus feruoris noui mittitur in vas nouitate spiritus confortatum. Hoc enim est vinum quod letificat deum et homines. Judicū.ix. Cui lagūcula noui cordis preparatur a spiritu qui sedet in throno et dicit Ecce noua facio omnia.

Et factum est iterum cum sabbatis ambularet per sata:et disci- C

puli eius ceperũt pregredi et vellere spicas. Pharisei autem dicebant ei: Ecce quid faciunt discipuli tui sabbatis quod non licet.

In ista Quarta historia ostẽdit verũ anime medicine modum nõ esse i lege. Et tãgunt hic Tria. Primũ est Solutio legis in ope discipulorũ q̃ ad vnũ qd̃ p̃cipuũ esse reputabat legis mãdatũ. Secundũ est Orta ex hac solutõe disputatio. Tertiũ aũt ẽ Justicie q̃ p fidẽ est sup legẽ ostẽsio. Dic igr Prio Duo. Tpus et Factũ. De Tpe dr. [Et factũ est iterũ cũ dñs sabbatis ambularet p sata] De hoc tñ nõ est q̃stio: qr Iter sabbati quolibet i sabbato poterat ambulare (al's ambulari) sicut dicit Lu.xxiiij. Factũ autẽ subiũgit [et discipuli eius] Idem aũt ptinet Lu.vj. et Mat. xij. Hic autẽ dr q [vellebãt] et hoc est q radicit⁹ extraxerũt. Alij aũt dicũt q fricabãt: qr ad lr̃am tales p̃mitie p̃mo vellunt et postea fricant. Aliquãdo autẽ nisi teste. In calidis eñi terris cito appa rent quedã p̃coqua. Nec fuit istud factũ ex paupertate: cũ multi ministrauerint dño de facultatib⁹ suis: Sed poti⁹ sicut innuit in sequẽti caplo: et sicut dicit Chrys. tanta fuit turbarũ freq̃ntia q tẽpus comedendi liberũ nõ habebãt. Et hoc innuit: qr p̃grediebant vt dño viã facerẽt pter (al's per) turbas: sicut etiã Joãnes viã fecerat ad corda. Luce.j. Preibis eñi añ faciem dñi parare vias eius [Pharisei autẽ dicebãt.] Orta est ex facto q̃stio. Et qr euidẽs est dicũt [Ecce quid faciũt] Et rephẽsionẽ addũt [quod nõ licz facere sabbatis] de quo dictũ est. Nullũ op⁹ seruile facietis in eo. Exo.xx. Leui.xxiij. Esa.lv. Si abstuleris a sabbato pedẽ tuũ facere voluntatẽ tuã in die sctõ meo: vocaberis sabbatũ delicatũ: et sanctũ domini gloriosum.

Et ait illis. Nũq̃ legistis q̃d fecerit Dauid qñ necessitatẽ habuit et esurijt ipse et qui cũ eo erãt: quõ introiuit in domum dei sub Abiathar principe sacerdotũ. et panes ppositiõis mãducauit. quos nõ licebat mãducare nisi sacerdotib⁹. et dedit eis et qui cum eo erant. Et dicebat eis. Sabbatum pter hominẽ factũ est: et nõ hõ propt sabbatũ. Itaqz dñs est filius hominis etiaz sabbati

I Hic Trib⁹ ratiõib⁹ ostendit Justicia christi esse supra legem. A Causa videlicet: et Ratiõe ordinis: et Autoritate noui legislatoris. A Causa eñ ostendit legem q̃nqz esse solubilẽ. A Ratõne ordinis quo dicit legem homine esse inferiorẽ. Ab Autoritate legislatoris ostẽdit legẽ esse solutam. In ratiõe autem quam sumit a Causa Duo inducit Cecitatis rephensionẽ. et Solubilitatis legis ostẽsionẽ. Dicit igitur. [Nunq̃ legistis] ad intellectũ. Quasi di. Non studiose legistis. Quia sicut dicit.ij. Corin.iij. Cum legit Moyses velamen ẽ positũ super cor eorũ [quid].j. Regũ.xxij. [fecerit dauid] qui pphera fuit et rex: habens autoritatẽ et inspiratiõem.j. Regũ.xxij. Quis in omib⁹ sicc Dauid fidelis inuentus est.j. Reg.xvj. et Act. xiij. Inueni virũ s̃m cor meũ q̃ faciet oẽm volũtatem meã. Et ideo factum eius non est calumniandũ [qñ necessitatem habuit] Que est causa solubilitatis legis [et esurijt ipse] Et ne dicatur q ipse hoc potuit facere solus qui inspiratus fuit: subiungit [et qui cum eo erant] qui non erãt prophete. Et ideo etiam sacerdos ibidem non q̃siuit de dignitate Dauid: sed de idoneitate puerorũ. Dicens. Si mundi sunt pueri: maxime a mulieribus: manducent. Q.d. Mirũ est q hoc nõ ad intellectũ legistis. Et inducit scpturam historie vbi hoc legit: dicens [quomõ intrauit in domũ dei] hoc est: in atrium interius vbi erant excubie sacerdotũ ministrantiũ in tabernaculo [sub Abiathar principe sacerdotũ] Alij euãgeliste dicunt: sub Abimelech. Ad quod dicit Chrysostom⁹ q binomius fuit iste. Hieronym⁹ autẽ dicit q pater fuit Abimelech quem interfecit Saul. Fili⁹ autem Abiathar qui tunc in facto presens fuit cum patre: et nominatior fuit q̃z pater in agẽdis: et exulauit cum Dauid expulso. Et ideo meruit hic nominari. quia postea regnante Dauid ministrauit. et ideo nomen eius inducitur celebre: q sciat q ille nil fieri pmisisset illicitũ. Et inducit factuz dicẽs [et panes propositionis mãducauit] De quibus Exodi.xxv. Et intelligit hoc factuz fuisse in die sabbati quia die sabbati auferebant ppositi: et alij ponebant [quos] s̃m legem [non licebat edere nisi solis sacerdotibus] maioribus et leuitis. Et ne putetur solus hoc fecisse: subiungit [et dedit eis etc.] Prius expositum est. Innuit autem ratiõem talem. Si propter necessitatem lex soluitur: constat legem esse solubilem. et sic male reprehenditis.j. Machab.ij. Fecit edictum Mathathias vt pugnarent in die sabbati [Et dicebat eis] Secunda ratio est. quia ergo [propter hominẽ est sabbatum] et non econuerso. ergo homo melior est sabbato. Et sic conferens homini: p̃cipue in anima: propter sabbatuz non est dimittẽdum. Et simile quid est de loco sancto.ij. Machab.v. Non gentem propter locũ: sed locum propter gentem elegit domin⁹. Propter hoc factus est locus particeps malorũ populi: postea aũt fiet et bonorum [Itaqz dñs est] Tertia ratio est. Et est sensus. Ex quo propter hominem factum est sabbatũ: et homo melior est sabbato: tũc multo magis melior est homo deus caput hominis sabbato: et sic est dominus sabbati. Gal'.iij. Lex propter homies facta est: ordinata per angelos in manu mediatoris. Gal'.iij. Jã non sumus sub pedagogo. hoc est sub lege. Sic igitur ostensum est quoniã Justicia non est ex lege: sed p christum qui est dominus legis. Et hoc est quod intendit. K

Capitulum.III.

T introiuit iterū in synagogā. Et erat ibi hō habēs manū aridā. et obseruabāt eum si sabbatis curaret: vt accusarent illum

A Hic incipit agere de cura difficultatis bñ operandi. Et Tāgit Duo. Primo em̄ oñdit hui⁹ gratie in se esse potestatem. Secundo aūt facit huius grē in alios ꝓpagationem: vbi elegit mistros. Ad huc Prima hȝ Duas historias. In quaꝝ Prima hāc grām in Se oñdit esse expresse in figura vni⁹ In Scd̄a aūt ostendit hoc Generalr̄ in mlt̄is. In Prima dicunt̄ Tria. Scȝ. Pñtia miseri. Ostensio: ꝑ nouā grāȝ q̄ sup̄ legē est: bñficiȷ̄. Tertio Exhibitio eiusdē. Dicit igit̄ [Et intrauit iterū in synagogam] vt in loco solēni doceret. Est āt hec historia Mat. xij. et Luc. vj. [Et erat ibi] Ecce Pñtia miseri. Dicit aūt Hiero. de isto ꝙ in euangelio Nazareoꝝ legit̄ ꝙ iste fuerat cemētari⁹ furiosus: ⁊ q̄rulas voces ꝑus emisit ad dn̄m: vt curaret eū ne ignominiose cogeret̄ mēdicare: sic̄ notauimus sup̄ Mat. Et ex istis vocib⁹ pharisei nō mouebant̄ ad misc̄diam: excecati ꝑ inuidiaȝ. Significat aūt gen⁹ hūanū cui⁹ potentia opandi aruerat eoꝙ extenderat ipsam ad vetitū: sic̄. iij. Regū. xiij. man⁹ Jeroboā aruit quā ꝯtra viꝝ dei ꝑcutiendū extēdit. Est etiā man⁹ auaricie quā ad accipiendū extendit cōtracta ad dandū. Ecci. iiij. Nō sit man⁹ tua ad accipiendū porrecta: et ad dandū cōtracta [Et obseruabant eū] ipietate: nō moti pietate in paupeꝝ: Jā obliti ꝙ ꝓbauerat se esse sup̄ sabbatū: ⁊ sabbatū ꝓpter hoīem esse factū: capl'o p̄cedēti.

Et ait homi habenti manū aridā. Surge in mediū. Et dicit eis. Licet sabbatis benefacere: an male: animā saluaȝ facere: an ꝑdere? At illi tacebant.

Bñficiū h̄ exponit: et ostendit esse cōcedendū in sabbato. Tangit aūt Tria. Ostensionem miserie. Veritatis iudiciū ex ratione. Et nō valentib⁹ respōdere: ⁊ cum inuidia ꝑdurantib⁹ christi sup̄ cecitatē cordis eoꝝ compassionē. Et hec facile est subdiuidere. Dicit igit̄ [Surge] Ad celestia te extendens vt dignus sis salute [in mediū] vt oīm in te prouoces cōpassionis affectū: vt pro te intercedant Et de illis querit iudiciȷ̄ v̄itatis rationē [Si licet sabbatis bene facere] Bñficium em̄ nō est seruile: sed libertatis opus. Heb. vl. Bñficentie ⁊ cōionis nolite obliuisci [An male] cum malū sit p̄uatio Nō bñfacere cū possit: ⁊ oportunuȝ sit: est malefacere. Prouer. iij. Noli ꝓhibere bñfacere eū qui potest: sed si potes ⁊ ipse bñfac. et ē q̄stio generalis. Et subiūgit specialē [Aīam saluā facere] Prouer. iiij. Erue eos q̄ ducunt̄ ad mortē: ⁊ eos q̄ trahunt̄ ad interitū liberare non cesses [An ꝑdere?] Hoc ip̄o em̄ ꝑdūt cū nō iuuant cū possint. Ezech. iij. Aīam ipsi⁹ de manu tua req̄rā: eoꝙ non saluauit cū potuit [At illi tacebāt] .j. Reg. ij. Impȷ̄ in tenebris cōticescent.

Et circūspiciens eos cū ira contristatus sup̄ cecitate cordis eoꝝ: dicit homi: Extende manū tuā. et extendit: et restituta ē man⁹ illi

Tangit Cōpassionē cecitatis. Et tāgit Tres affect⁹ dei. Scȝ: Prouidentiā ꝑ circūspectionē. Irā ꝑ zelū. ⁊ Propassionē cōtristātiū. Hec em̄ s̄m humanū affectū oīa in se habuit [sup̄ cecitatē cordis eoꝝ] Esa. xlij. Quis cecus nisi seruus me⁹. Esa. vj. Exceca cor populi hui⁹: ⁊ aures ei⁹ aggraua: ⁊ oculos ei⁹ claude [Dicit homi] impēdēdo bñficiū. Et tangunt̄ Tria. Impēsum bñficiū. et Liuoris accensio in bñficium. et Eiusdeȝ cauta declinatio: ne ꝑ (al's ꝓpter) bñficiū pateret̄ maleficiū. Dicit igit̄ [Extende manū] vt sicut extensa aruit ꝑ inobedientiā: ita extensa ꝑ obedientiā restituat̄. Prouer. vl. Manū suā apuit iopi: ⁊ palmas suas extēdit ad paupem Et Attēde ꝙ istuȝ curat verbo. Leprosū aūt tetigit. q̄a nullā occasionē vult dare aduersario maledicti grā. j. Timo. v. q̄r n̄ erat ꝓhibitū q̄n ī sabbato v̄ba dicerent̄. Ps̄. cxlviij. Ipse dixit ⁊ facta sūt [Et extēdit] laxatis neruis: induratis ⁊ cōtractis [Et restituta ē man⁹ illius] Mat. xj. Claudi curant̄: leprosi mūdant̄

Exeūtes aūt statim pharisei cū herodianis cōsiliū faciebāt aduersus eū: quō eum ꝑderent

Ecce liuor in phariseis excitat⁹ ex incōtradicibili miraculo. Et ideo pharisei hypocrite cōciliāt sibi milites Herodis: eoꝙ Herodes Joānē ꝑsecut⁹ fuit: et Joānes chr̄o testimoniū ꝑhibuit vt ex illo odio etiā Herodiani chr̄m ꝑsequerent̄. Cōsiliat̄ g̃ hypocrisis apte violentie. Et hoc est qd̄ dicit historia. Ex modo aūt loq̄ndi tangunt̄ Quinqȝ. A vero vicȝ lumie recessus: cū d̄t [Exeūtes] Jo. xiij. Exiuit ꝯtinuo. erat aūt nox. Scd̄o notat̄ Impet⁹ p̄ceps in malū: cū d̄t [statim] Nō em̄ differebāt vsqȝ ad aīi mitigationē. Tertio notat̄ ꝙ conciliabāt sibi malos: cū d̄t [cū herodianis] Ps̄. xlix. Si videbas furē currebas cum eo: ⁊ cū adulteris portionē tuā ponebas. Quarto notat̄ Malignitatis studiū cum d̄t [cōsiliū faciebant] Esa. viij Ini consiliū: coge cōsiliū ⁊ dissipabit̄: loq̄mi v̄bū et non fiet. Quinto notat̄ Nocumentū cum dicit [Aduersus dn̄m iesum] Glo. Mag̃ insania q̄ salute indigent: de nece saluatoris consiliantur. Matth. xxvj. Consilium fecerunt vt Jesum dolo tenerent et occiderent.

Et Jesus cum discipulis suis secessit ad mare

Hic ponit̄ Qualiter dn̄s subduxit se malis: ne hērent materiā malignandi. Et dicunt̄ Duo. Scȝ Quo abijt: ⁊ Quo Fructu. Primū notat cum d̄t

[Jesus aũt cũ discipulis] Sic pastor cũ gre-
ge. Joan.x. Cum ꝓprias oues emiserit: añ eas va-
dit: ⁊ oues illũ sequũť [prexit ad mare] Sub-
duxit aũt se dñs Quattuor de causis. Ut scʒ disci
pulos se subducere doceret. Matt.x. Cum ꝑsecuti
vos fuerint in vna ciuitate: fugite ĩ aliã. Et Ut tẽ-
pus passionis nõdũ impletũ esse oñderet. Joã.vij
Nõdũ venit hora mea. Et Jbidẽ Tp̃s meũ nõdũ
aduenit. Et Ut nõ ibi sed in hierl'm futuraʒ suam
passionẽ declararet. Lu.xiij. Non capit ꝑire ꝓphe-
tam ex͞ hierusalẽ. Etquia adhuc Sacramenta ꝑ-
C dicationis completa nõ fuerunt. Lu.xiij. Ecce de-
monia eijcio ⁊ sanitates ꝑficio hodie ⁊ cras: et ter-
tia die cõsũmor. Ezech.iiij. Diem ꝓ anno dedi tibi
Hodie ḡ ⁊ cras. hoc est: hoc anno ⁊ futuro: ⁊ ter-
tio anno patiar. Perrexit aũt [ad mare] qꝛ ħ cõ-
gruit inquietis: quos vt in ipso requiẽ inuenirẽt:
vocauit. Esa.lvij. Cor impij q̃si mare feruens qđ
q̇escere non potest. Jn chr̃o autẽ est q̇es. Matt.xj.
Jnuenietis req̇em aĩabꝫ vestris.

**Et multa turba a Galilea ⁊ Ju
dea secuta est eum: et ab hierosoly
mis ⁊ ab Jdumea ⁊ trans Jorda-
nem et qui circa Tyrũ ⁊ Sidonẽ:
multitudo magna audiẽtes q̃ faci
ebat venerunt ad eum.**

Ecce Fructus. Et tanguntť Duo. Primo em̃ se-
ꝑtem gẽtes seq̃ntes. Scd̃o aũt causa sequendi. ibi
[Audiẽtes q̃ faciebat] Sicut ⁊ Regina saba
a finibꝫ terre venit audire sapiam Salomõis.iij
Reg.x. Et lr̃a est plana.

**Et dixit iesus discipl'is suis vt
in nauicula sibi deseruirent ꝓpter
turbã ne cõprimerẽt eũ: Multos
em̃ sanabat: ita vt irruerent in eũ
vt illum tangerent.**

Hic tangiť Propagatio sanitatis in ml'titudi-
ne. et Demonstrať virtus redẽptoris esse sufficiẽs
ad omnes. Dicuntť aũt Tria. Pr̃io em̃ Petit vsũ
nauicule vt ex illa ad lit⁹ loquens doceret. Scd̃o
subiungit ostensionem ꝟtutis tam suꝑ spm̃ q̃ʒ su
ꝑ corp⁹. Et hoc est qđ dixit [vt nauicula sibi deŝ.]
Et in hoc veram ostẽdit hũilitatẽ. Mat. aũt.xiiij.
vbi mare calcauit: ostẽdit deitatis potestatem. Et
subiungit causam [propter turbam ne eũ cõ
primerẽt] Lu.viij. Turbe te compꝛ̃mũt. Et cau
se compassiõis iterꝝ subdit causam [Multos em̃
saluabat] Jndigentes em̃ salute irruerũt in sal-
uatorem. Nõ sicut pharisei qui salute indigẽtes:
saluatorem querebant interficere.

**Quotquot habebant plagas: ⁊
spũs immũdi cum illum videbant
ꝓcidebant ei: ⁊ clamabant dicen-
tes. Tu es fili⁹ dei. Et vehemẽter
cõminabať eis: ne mãifestarẽt illũ**

Tãgiť Uirtutis ꝓpagatio. Et Tanguntť Quat
tuor. Scʒ. Generalitas infirmoꝝ. Fides. Cult⁹.
⁊ Cõfessio. Et post hec q̃ttuor: poniť Doctrina hu
militatis ex ꝑte dñi. Et hoc est [Quotquot em̃
habebant plagas] in corꝑe nocumenta. Esa.j.
Uuln⁹ ⁊ liuor ⁊ plaga tumens nõ est circũligata
medicamine: neqʒ fota oleo [et spũs imũdos]
in mẽte. Matth.xij. Jn digito dei eijcio demonia
[cum illũ videbant] visu fidei. Num.xxj. Qui
aspexerit eũ viuet. Lu.x. Bti oculi q̇ vident q̃ vos
videtis. Non em̃ intelligiť de visu corꝑis simpl'r:
sed de visu deitatis in carne saluatoris. Joan.xv.
Qui videt me: videt ⁊ patrẽ meũ [procidebãt]
Ecce Cultus qui deo debeť. Exo.iiij. Audierũt ꝙ
visitasset dñs filios israel: ⁊ nõ despexisset afflictio
nẽ eoꝝ: et adorauerũt proni in terrã [Et clama-
bãt] Ecce Confessio inuita ꝑ demones: ⁊ volũta-
ria ꝑ homĩes. Et notať ꝙ demones ꝑfecerũt expi-
entia signoꝝ. Quẽ em̃ supra Primo: dixerũt san-
ctum dei: mõ filiũ dei cõfitentť. Sed adhuc nõ ꝑfe
cte nouerunt. Opinãdo em̃ dicũt qđ dicũt. Phil.
ij. Oĩs lingua confiteať qꝛ dñs Jesus chr̃s in glo
ria est dei patris [Et vehementer] Doctrina ẽ
Hũilitatis. Causa em̃ cõminatiõis est: qꝛ demon
non p̃dicat verũ nisi vt intermisceat falsum. Et ħ
non vult dñs. Sed cum verumť falso miscetur:
totum efficiť falsum. quia in falsa significatõe ve-
rũ induciť. Sicut null⁹ ita leprosus ẽ quin in ali-
qua parte sanus videať: et tamen tot⁹ leprosus iu
dicať: eoꝙ totũ nutrimentũ est corruptũ

**e Et ascendens in montẽ: voca
uit ad se quos voluit ipse: et
venerunt ad eum.**

Hec historia tangiť Lu.vj. et Matth.x. Jndu D
citur aũt hic vt ostendať Ptãs curationũ spũali-
um a capite descẽdere in mẽbra Que sunt ministri
Et ideo Duo hic inducuntť. Jn Pr̃io em̃ ostendiť
Ptãtis ꝓpagatio. et Scd̃o ꝓbať ꝙ est diuina ꝑtaʒ
in capite q̃ʒ in membris. Et ideo Jnfra dr̃. Filij vĩi
in quo eijciunt: vt ostendat etiã apl'os in digito dĩ
demonia eijcere. Jn Prima aũt haꝝ partiũ tãgit
Duo. Modũ vicʒ vocatiõis. ⁊ Noĩa vocatorum.
Modus aũt vocatiõis exꝓ̃miť in Tribꝫ. Jn vo-
catiõe: et Uocatoꝝ obediẽtia: et Uocatoꝝ nũero
et officio. Hec em̃ ad vnũ referuntť. qꝛ Numer⁹ est
ꝓpter officia. Uocationis modus est in Quattuor
Est em̃ Ad alta: et Liber: et Jmitatiu⁹: et Deo ac-
ceptus. Primũ notať cum dr̃ [Et ascendẽs in
montẽ] eminentis sctitatis. Esa.xl. Suꝑ monteʒ
excelsum ascende tu q̇ euãgelizas sion. Scd̃m no
tať cum dr̃ [vocauit] libere. Non p̃cio: Nõ prece
Nec violẽtia coact⁹: Nõ sanguĩe induct⁹. Heb.v
Nec q̇sq̃ʒ sumit sibi honorẽ: sed q̇ vocať a deo tãq̃ʒ
aaron. Tertium notať cum dr̃ [ad se] Joan.xvij
Ut vbi sum ego ⁊ illi sint mecũ.j. Coꝝ.xj. Jmita-
tores mei estote sicut ⁊ ego chr̃i. Quartum notať
cum dicit [quos voluit ipse] Jn quibꝫ vicʒ fu
it suũ bñplacitũ. Ps̃.cxlvj. Bñplacitũ est dño su
per timentes eum: ⁊ in eis q̇ sperant suꝑ misericor
dia eius. Rhom.xij. Probetis que sit voluntas

dei bona ꝛ beneplacens ꝛ ꝑfecta [Et venerunt ad eum] Obedientia est. quia Cū vocamur ad magna: lꝫ inuiti: tñ obedire tenemur. Uñ cū excusaret se Hiere.j. dicēs: A a a dñe ecce nescio loqͥ qꝛ puer ego sum. tñ dño dicente: Noli dicere qa puer sum: qm̄ ad oīa ad que mittā te ibis: et q̄ mādauero tibi loqris: obediuit. Et simile fecit Moyses Exo.iij. et Esa.vj.]

Et fecit vt essent duodecim cū illo: et vt mitteret eos ꝑdicare. Et dedit illis potestatem curādi īfirmitates: et eijciendi demonia

Tāgit Officia. Primo ꝺm vꝛem nūeꝝ. Scdo ꝺm officij actum. Tertio ꝺm officiatoꝝ ptātem.

Dicit ḡ [Et fecit] statuendo [vt essent duodecim] qꝛ patres veteris testamenti fuerūt duodecim. Et boues sub mari eneo (qđ ecclīaꝫ significat) duodecim. Et stelle in corona spōse in celo duodecim Apoc.xij. Et sedes iudicantiuꝫ duodecim Matth.xix. Et iudicandoꝝ nūer⁹ duodecim Apocal.vj. Et porte ciuitatꝭ duodecim Eze.vl. et Apoca.xxj.

E [et vt mitteret eos ꝑdicare] Rho.x. Quō ꝑdicabūt nisi mittanꝭ. Predicare aūt est officium Prelati. Docere ꝟo est mgr̄i. Et Predicatio est eoꝝ que sūt supra intellectū humanū: sicut supius est notatū. Est aūt hoc officiū non exercendū ꝑ alium. Act.vj. Nō est equū nos relinqre verbum ꝛ mīstrare mensis. ij.Tim.iiij. Testificoꝛ coram deo q̄ iudicatur⁹ est viuos ꝛ mortuos: ꝛ per aduentū ipsi⁹ ꝛ regnū ipsi⁹ ꝑdica ꝟbū [et dedit illis ptātem] Ecce Mīstroꝝ ptātem ostēdit a se in eos ꝓfluere. Et est sup corpus ꝛ sup aīam. Et ideo dicit [curandi infirmitates] ꝑcipue illas que sunt ex incēdio fomitꝭ ꝛ ex inobediētia carnis ad spūm. Mar.vlt. Sup egros man⁹ imponēt ꝛ bñ habebūt [et eijciēdi demonia] Ap tate q̄ꝫ sup aīam. Mar.vl. In noīe meo demonia eijciēt. Esa.xj. Non nocebunt et non occident in vniuerso monte sctō meo: quia repleta est terra scīa dñi.

Et imposuit Simōi nomē Petrus. et Jacobū Zebedei. ꝛ Joānem fratrem Jacobi. et imposuit eis nomīa boanerges: quod est filij tonitrui.

[Et imposuit Simo.no. Petr⁹] qꝛ agnitionē illā habuit sup quā fundaꝭ ecclīa. Matthei xvj. Caro ꝛ sanguis nō ꝛ̄uelauit tibi. sed pr̄ me⁹ q̄ est in celis. Et tangit h̄ noīa vocatoꝝ: ꝺm suas vocationes eis congruētia. Nomīa aūt sunt duodecim. Quoꝝ Primi tres vt d̄r glo. Hieronymi ꝓpter sublime meritū ipoꝝ in monte q̄ audiuerunt tonitruū patris de nube: vnū nomē in cōi accipiūt ꝑter specialia noīa que añ acceperunt. Et Prim⁹ q̄dem: non tam in aplīum q̄ꝫ in vicarium christi et verticem aplīoꝝ vocaꝭ. Et hoc sua ostendit nominatio. Quia cum ꝑmo Simon: postea Petr⁹ est vocat⁹: Simon obediens vel deponēs tristiciam interꝑtaꝭ: Per obediētiā mādatoꝝ ad apicē venit aplīce dignitatꝭ. Exo.xxiiij. Oīa q̄ locut⁹ est dñs faciemus ꝛ erimus obediētes. Hebre.xij. Obedientes erim⁹ patri spirituū ꝛ viuemus. Hic tristiciam seculi que mortē opatur deponit: vt in leticia cordis ꝛ deuotiōe se totū referat ad deū: dicens cū ꝑs.xxxvj. Delectare ī dño: ꝛ dabit tibi petitōes cordis tui. Itē Psal.lxxvj. Memoꝛ fui dei ꝛ delectatus sum. hoc est ꝑ leticiaꝫ interiorē: q̄ est gaudiū in spūsctō: et ꝑ obedientiā mandatorū exterioꝝ (al's exteriorē) Et hoc designat nomen Petr⁹. Uñ Beda. Sicut a chr̄o lux mūdi vocanꝭ Apl'i: sic a chr̄o petra: Simon vocat⁹ est Petr⁹. Item Beda. Idē est grece vel latine petr⁹ qđ syriace cephas. Et hoc est idē qđ rupes vel caput. Rupes q̄dē ꝓpter fundamētū cōfessionis ꝟitatꝭ. Matth.xvj. Tu vocaberis petr⁹: et sup hanc petrā edificabo ecclīaꝫ meam. Caput aūt ꝓpter ꝟticē aplīce dignitatꝭ: qꝛ vicarius est chr̄i in terrꝭ. Uñ in Cañ.v. dicit ecclīa. Caput meū plenū est roꝛe: ꝛ cincini mei guttꝭ noctiū. Ros em̄ gratie chr̄i in hoc caput in plenitudīe potestatꝭ descēdit: et gutte lucētes in nocte ignorātie hui⁹ mundi in sacra doctrina distillant a cincinis hoc est a doctoribꝫ ꝛ ꝑlatꝭ: q̄ dependent ab hoc capite. Duos aūt suoꝝ secretoꝝ testes vocat ꝛ adiungit huic capiti [Jacobū Zebedei] hoc est Jacobū filiū Zebedei ꝛ [ꝛ Joā. fra.] eiusdē [Jaco.] F

Qui cū Petro ad oīa secreta deitatꝭ dñi pre alijs quasi testes idonei adhibebanꝭ: Interꝑtaꝭ autem Jacob luctatoꝛ. qꝛ sꝑ fuit in lucta ꝟtutꝭ ꝛ sapiētie. Ecc̄i.lj. Colluctata est aīa mea cū sapīa. In glosa d̄r Hiero. supplantata hꝫ desideria carnis. Esau sanguine⁹ dicit de ipso Geñ.xxvij. Juste vocatū ē nomē eius Jacob. Supplātauit em̄ me en altera vice. qꝛ In lucta ꝟtutꝭ: supplantauit in passionibꝫ In lucta aūt ꝟitatis supplantauit in erroribꝫ q̄s cōculcauit. Joannes aūt: in quo est gratia interꝑtatur. quia dicit Hieronym⁹: Hoc habuit ꝑ gratiam: quod alij per laborem. Duo autem habuit per gratiam. Scꝫ. Christi dilectiōem. ꝛ Altissime ꝟitatis agnitionem. Signum ꝑmi q̄ꝛ sibi christ⁹ pre alijs matrē cōmendauit. et Dilectus discipulus specialiter est appellatus. Signum aūt Scd̄i q̄ꝛ in pectore dñi recubuit Joan.xxj. Hi duo: filij dicunꝭ Zebedei. hoc est: donati vel dotati. q̄a ꝺm spūm sunt filij christi speciales cui donatū est: ꝛ q̄ pre omnibꝫ est dotat⁹. Geñ.xxiiij. Oīa que habuit dedit filio suo. Hi duo adiuncti sunt Petro in quo est plenitudo potestatis. quia ꝑfectio virtutꝭ in oꝑe: et ꝑfectio veritatis in contemplatiōe comitari debēt plenitudinē ptātis. Hoc significatum est Exo.xvij. vbi manus Moysi sustentabant vr et Aaron. Aaron em̄ mōtan⁹ significabat ꝑfectionem ꝟtutis. Ur aūt ignis: sig̃t ꝑfectionem ignite veritatis [et imposuit eis] duobꝫ illis fratribꝫ Jacobo ꝛ Joāni [nomīa] officijs eorum cōgruentia [boanerges] Et hoc exponit Euangelista: dicens [qđ est filij tonitrui] quia adiuncti sūt summe potestati vt fulgurēt signis: ꝛ exemplis in virtute. ꝛ ꝑdicatione tonent doctrinam in veritate Ps.lxxvj. Uox tonitrui tui deus in rota: hoc est in scriptura. Job.xxxviij. Nunq̄d emittes fulgura ꝛ ibunt. et reuertentia dicent tibi: assumus. Isti

ergo duo tanq̃ in arce ⁊ ꝓmates vocati sunt vt as-
sistant ei in q̃ est plenitudo potestatis: Significa-
ti p̱ duas colūnas q̃s Salomō posuit ante ostiū
tēpli Quaꝝ vnā vocauit firmitatē: et Alterā for-
titudinē. Significanť etiā p̱ duas tubas de q̄bꝫ
dicit Num. x. Fac tibi duas tubas ductiles argē-
teas q̄bus possis cōuocare multitudiēs in die q̄ñ
mouenda sunt castra

Et Andream et Philippum et Bartholomeum.

B Preinductis mutauit nomina tribus: Pe-
tro dans singulare: eoꝙ ipse singularis est dignita-
tis ad quā vocať. Alijs aūt duobꝫ cōem dedit no-
minationē: Significās ꝙ dignitas eoꝝ q̃uis sit
maior alijs: tñ est pluribus cōicabilis. Post hos
aūt notat eos q̃ ad inferiores gradus Archiep̄oꝝ
et Ep̄oꝝ vocanť in nouē gradibꝫ distribui: docēs
nos: nouē esse attēdēda in Electōnibꝫ taliū p̄latoꝝ.
Quoꝝ Tres ꝓmi'sumunť ſm statū Innocentie:
In q̄bꝫ pc̄ti consideratř imunitas. Qui sunt An-
dreas: Philippus: et Bartholome⁹. Hi eñ tres
vocanť ad ap̄latū ſm Tria q̃ exigunť ad officiuꝫ
Predicatōnis: sine oī impedimēto cōtrarie dispo-
sitionis. Sūt aūt sex: sic distributa ꝙ Duo sūt in
Andrea: Duo in Philippo: et Duo in Bartholo-
meo. Duo in Andrea: sunt ſm duas eius interp̄-
tatiōes. Interp̄tatř eñ Virilis: et Rñdens pabu-
lo. Ex hoc eñ ꝙ virilis est: talis est ꝙ audet resiste-
re aduersario. Titū. j. Vt potēs sit exhortari do-
ctrina sana: et ꝯtradicētes reuincere. Ezech. xiij. im
p̱ꝓpat q̄busdā dicens. Nō ascēdistis ex aduerso:
nec opposuistis vos muꝝ p̱ domo israel. In hoc āt
ꝙ Rñdens pabulo dr̄: docemur ꝙ ñ gratis debet
comedere panem ecclesie. ij. Thes. iij. Neq; gratis
manducauim⁹ panem apud vos. Ps̄. lxxx. Su-
mite psalmū: hoc est sp̄ualia: et date tympanū: hoc
est tp̄alia. j. Coꝝ. ix. Dñs ordinauit his q̃ euange
lium annunciant: de euāgelio viuere. Et tales an-
dreas in ecclesijs debemus eligere: qui et ecclesia-
rū sint defensores: et de facultatibꝫ ecclesie non cō
sumant: nisi ad necessitatē: vt ecclesias in sp̄ualibꝫ
edificent [et Philippū] qui os lāpadis interp̄-
tatř. Per lampadem: innuens ignitum lumen sci-
entie diuine. qđ resplendet ab ipso. Et per os elo-
quentiā (al's eloquentie) docens qua (al's qual'r)
vnicuiq; verbis congruentibꝫ ⁊ similitudinibꝫ cō-
gruentibus possit apto sermone respondere. De
Primo dicit Esa. lxij. Propter sion nō tacebo: et
propter hierusalem nō quiescā: donec egrediatř vt
splendor iustus eius: et saluator eius velut lāpas
accendatř. Cantic. viij. Lāpades ei⁹ lāpades ignis
atq; flāmaꝝ. De Secundo dicit in ps̄. xliiij. Diffu
sa est gratia in labijs tuis. Cant. ij. Vox tua dul-
cis ⁊ facies tua decora. Hec eñ est vox dulcis q̃ de
lampadibꝫ omnē sordem vicioꝝ cōsumentibꝫ p̱ce
dit. Alter eñ decepti: dicūt illud Geñ. xxvij. Vox
quidem vox Jacob est. sed manus: manus Esau
D sunt [et Bartholomeū] qui filius suspenden-
tis aquas interpretatř. Et in hoc Duo notanť. Aq̃
enim suspense differunt ab aquis deorsum fluen-
tibus in Duobus. Quoꝝ Unum est ꝙ sunt al-
te. Secūdū autē ꝙ non sunt actu hūide sed pure
et luminose celi spēm p̄ferentes. Aque aūt sūt dele
ctationes que in p̄lato alte esse debēt vt celestes et
diuine sint: et in nullo alio terreno delecteť dicens
cum Dauid ps̄. xxxvij. Dñe añ te oē desideriū meū
et gemit⁹ meus a te nō est abscōditus. Et illud ps̄.
lxxij. Quid eñ mihi est i celo. ⁊ a te quid volui su-
per terrā. Et illđ Psal. xv. Delectationes in dexte-
ra tua vsq; in finem. He aūt delectatōes siūt pu-
re ⁊ luminose: nihil cum ceca cōcupiā cōmune ha-
bentes. Esa. lxvj. Sugatis ⁊ repleamī ab vberibꝫ
consolatiōis eius: et oīmodis delitijs affluatis ab
oīmoda gloria eius. Hec igiť sunt consideranda
in officio Electi vel Eligendi

Et Mattheum ⁊ Thomā ⁊ Jacobum Alphei

Tangit h̄ Tres alios. In q̄bus docemur ea q̃
in Eligendo aliquādo sunt tolerāda: dūmodo de
p̄terito sint purgata. Et ideo in quolibet illorum
Duo notanť. Unum purgans. et Alterū purgatū
Duo eñ notanť in Mattheo. Quoꝝ Unum est
purgans ꝙ donatus est per gratiam. Alteꝝ autē
ꝙ illicitis lucris intendebat. Et hoc est purgatuꝫ.
Matth. ix. Vidit Jesus hominē sedentē in telo-
neo Mattheum nomie. Hic eñ ipso facto illicita
relinquens: et gratie adherens: dixit. Que mihi fu
erūt lucra: hec arbitratus sum vt stercora: vt chri-
stum lucrifacerem. Et ideo salua pace quorundaꝫ
Non est obijciendū Electo si aliquādo illicita q̄-
siuit: dūmodo nunc gratie dei se cōmiserit. Quā-
uis eñ dicatř Eccl̄i. xxxj. Beatus diues qui inuen-
tus est sine macula: et qui post aurum non abijt:
nec sperauit in thesauris pecunie: quis est hic ⁊ lau
dabim⁹ eum: fecit eñ mirabilia in vita sua: et Hic
beatus est: qui q̃uis aliquādo maculam habuit
quando post aurum abijt: tamen vt sine macula
esset: aurum reliquit: et vnde abierat. ad gratiā re-
diuit. Et hic eñ est laudandus quia mirabilia fe-
cit in vita sua: q̃ ille qui nunq̃ abijt. Sic Luc. xix.
Zacheus ꝓnceps publicanoꝝ et diues rediuit: et
illicita non retinuit: sed reddidit: et reliqua gratie
dei se totum cōmittēs pauperibus erogauit. Hoc
ergo est dissimulandū [et Thomā] qui ipso no
mine duo importat. quia geminus siue dubi⁹ in-
terpretatur et abyssus. Et significat Dubietas:
ignorantiā siue dubitationē in intellectu circa ve-
ritatem Credendoꝝ: vel Sciendoruꝫ: vel Facien-
dorū: vel Appetendorū. Abyssus autē: huius igno
rantie vel dubitatiōis causam: scꝫ tenebras abyssi
quia videlicet non p̱cedit dubitatio ex contemptu
vel ex affectu: sed ex eo solum quia non est illumi-
natus. Genes. j. Tenebre erant super faciem abys
si. Nec abyssus a se lumē habere poterit: nisi desu-
per sibi imittatur. Signum aūt hui⁹ abyssi est q̄a
oblatum lumen facile recipit: nec contra obnitiť p̱
dispositiōem malā que in ipsa est. Sicut ⁊ Tho-
mas lꝫ obscurus fuerit per dubitatiōeꝫ detentus
aliq̄ndiu: tamen lumen facile recepit: ⁊ tunc in ea-
dem solida confessione p̱mansit. Heretici aūt lu-
mini reluctantur: sicut dicit Job. xxiiij. Ipi fuerūt
rebelles lumini: ⁊ ignorauerūt vias eius ⁊ nesci-

I uerunt semitas eius. Et hoc fit per malam infidelitatis dispositionē que est in ipsis. ij. Corinth. iiij Deus hu9 seculi excecauit mentes infideliū vt nō fulgeat in eis illuminatio euangelij glorie christi. Sic aūt Thomas nō fuit abyssus ꝛ dubius: sed potius ex solo illuminatiōis defectu fuit dubius: et sine omni difficultate lumen paratus erat recipere. Taliter obscurus fuit Paulus qui. j. Tim. j. dixit. Misericordiā consecutus sum quia ignorans feci in incredulitate mea. Siquis igit̄ aliqñ ex ignorantia huiusmodi dubitauerit: et tamē veritatem paratus recipe fuerit: non est excludēdus a diuina electione. sed est erudiendus ꝛ eligēdus hoc non obstante ꝙ aliquando dubitauerit. quia hocipsum magꝫ eum cautum in alijs reddit. Sic ij. Corinth. iiij. dicit̄: ꝙ deus qui dixit de tenebris lucem splendescere: illuxit in cordibus nostris ad illuminationē scientie claritatis dei in faciem christi: sicut dicit̄ Ephe. v. Eratis aliquando tenebre: nūc autē lux in domino: vt filij lucꝫ ambulate. Hac igitur dispensatione domin9 elegit Thomā [et Jacobum Alphei] Alphe9 aūt doctus vł fugitiuus interp̄tat̄. Jacobus aūt interp̄tatur luctator. Et significat Duo. Quorū Primū est Doctum esse in lucta contra vicia. Et hoc est purgās Secundū aūt fugitiuū esse. quia peccatis ꝑpetratis aufugit per pniam. Et hoc est purgatū. Propter quod non est qđ fecerit in p̄terito: dūmō nūc aufugerit. Hebre. v. Non habemus pontificē qui non possit compati infirmitatibꝫ nostris: tentatū autem per omnia pro similitudine absqꝫ peccato. j. Corꝫ. vj. Nolite errare: neqꝫ fornicarij: neqꝫ idolis seruiētes: neqꝫ adulteri: neqꝫ molles: neqꝫ masculoꝝ concubitores: neqꝫ fures: neqꝫ auari: neqꝫ ebriosi: neqꝫ maledici: neqꝫ rapaces regnū dei possidebunt. Sed hec aliqñdo q̄dem fuistis: sed abluti estis: sed sanctificati estis: sed iustificati estꝫ in nomine dñi nostri Jesu christi et in spiritu dei nostri. Et ideo talia in Eligēdo dūmodo al's nūc bonus sit: sunt aliquando toleranda ꝛ dissimulāda. Sic ergo per hos tres significat̄ quid in p̄teritis Negocijs: Ignorantijs: et Peccatis aliquando sit dissimulandū in viris qui al's vtiles sunt ad regimen animaꝝ. Hic autē attendendū est (sicut dicit Hieronym9) de Matthei Apostoli humilitate. Que in Duobus est. In Uno quidem: ꝙ cū Marcus h: et Lu. ix. in electione apostolici grad9 Mattheū: Thome p̄ponunt. Ipē aūt se Matth. x. postponit eidem. Ecci. iij. Quanto magn9 es humilia te in omnibꝫ. Secundū aūt est ꝙ ipse se vocat publicanū: a peccato qđ ī negocio habuit. Alij autem simplicē ipsius exp̄munt nominationez q̄ gratiam libere innuit electionis. Quia sicut dicit̄ Prouerb. xviij. Justus a principio accusator est sui. Est etiam aduertendū ꝙ Hieronymus dicit ꝙ Jacobꝫ [Alphei] Qui et frater domini dicit̄ Propter similitudinē corporis ꝛ religionis: et Uicinitatem sanguinis. quia consobrin9 eius fuit
K
quia Maria Alphei: soror matris dñi fuit Quā Joānes. xix. Mariā cleophe dicit. Fortasse ꝙ idē Alpheus ꝛ Cleophas binomi9 fuit. Uel: quia defuncto Alpheo: post natum Jacobū: cleophe nupsit. Jacobꝫ idem post resurrectionē domini: statim Hierosolymoꝝ ordiatur Episcop9. Quia ꝭm legem Si frater sine herede decessit: alius frater vxorem eiusdem ducere debuit: et suscitare semen defuncto fratri. Tres igitur isti in Tertio ordine: dictis de causis sunt vocati.

Et Taddeum et Simonē cananeum et Judā scarioth: qui ꝛ tradidit illum

Tangit h eos qui in Quarto ordine sunt vocati. Et in illis instruit quid in Eligendis: ꝭm p̄sentem iusticiam sit considerandū: Significat autem Sex: ita ꝙ Duo: in quolibet istorum. Tadde9 enī corculus: hoc est cordis custos interpretatur. Innuit aūt ꝙ in Eligendo: cōsideranda est Bona cōscientia. ij. Corinth. j. Gloria nostra hec est testimonium conscientie nostre. Esaie. xxxv. Gloria libani data est ei. Libanus candidatio interpretat̄. ꝛ gł'ia libani est gloria candidate conscientie. Et hec ꝓuenit ex bona cordis custodia. Prouer. iiij. Omi custodia serua cor tuum: quia ex ipso vita procedit. Hic aūt qui cognomīe dicitur corculus: vero nomine Judas vocabat̄: quod cōfitens ꝛ glorificās interpretat̄ Et significat Eligēdū debere esse amicum veritatis et diuīe laudis. Esa. lx. Germē plātationis mee opus manus mee ad glorificanduꝫ [et Simonē cananeum] qui fuit nat9 a Cana ciuitate galilee. Interp̄tat̄ aūt simon: ponēs tristiciam: eoꝙ in Eligendo: ꝭm p̄ntem gratiam debet considerari ꝙ lingua sua placabili scire debeat deponere tristiciam a cordibus subiectoꝝ. Esa. l. Dedit mihi dominus linguam eruditam vt sciam sustentare eū qui lapsus est verbo. Sic tristiciam deposuit Paulus: qui dixit Phil. iiij. Gaudete in domino semꝑ: iterū dico gaudete: modestia vestra nota sit omnibꝫ hominibꝫ. Cananeus autē zelotes interp̄tat̄. quia in Eligendo considerādū est ꝙ zelum legis habeat: et zelum aniaꝝ: Ut dicat: Zelus domus tue comedit me. j. Macha. iij. Phinees dum zelat legem accepit pactum sacerdotij sempiterni [et Judam scarioth qui tradidit eum] In quo notātur Duo Quorū Unū L
fuit publicum: hoc est presens iusticia: que in nomine Jude importat̄. Et est id qđ in Eligendo est cōsiderandū. Alterum aūt est occultum qđ importat̄ per scarioth: quod est vicus vnde ort9 fuit Judas Et memoria mortis interpretatur. Et hoc in corde diu meditatus fuit qualiter ad mortem dominū traderet. et hoc tandem ad effectum ꝑduxit Et ideo sequit̄ [qui tradidit illum] Sedquia nos occulta cordium scire non possumus: docuit nos domin9 ꝙ nos occulta cordium in electionibus non discuteremus. Sed sufficeret ꝙ eligamus talem quē aperta probatum reddit iusticia. Unde Hieronym9 in glo. Judas scarioth a vico in quo ortus est: de tribu Isachar Qui merces interpretatur Uł: p̄cium scꝫ ꝑditionis. Scarioth. i. memoria mortis. quia non repente sed p̄meditatus dominū tradidit. Hinc prouide inter Apostolos eligitur. quia magna est vitas quam nec ad

mister uersarius ministri infirmat. Voluit dominus tra
di a discipulo: Ut tu a socio proditus: moleste nō
feras tuum errasse iudicium: tuum perisse benefi
cium. Sic electus est Saul.j. Reg.ix. De quo di
citur ꝙ erat electus: et bonus: et non erat vir de fi
lijs israel melior illo. Et tamen postea fuit subuer
sus: quam subuersionem diu fuit premeditatus.
Psal.xxxv. Iniq̄tatē meditatus est in cubili suo
astitit omni vie non bone: maliciā aūt non odiuit
Unde docens nos domin⁹ dicit.j. Reg.xvj. Nō
ꝭm faciem iudico. Non autē ꝭm faciē oportet iu-
dicare. Unde Ibidem. Homines vident ea q̄ pa-
tent: deus autem intuetur cor. Et ideo etiam Apo
stoli Act.j. videntes in Juda proditore humanū
errasse iudicium: in Matthia substituēdo per sor
tes explorabant iudicium diuinum: quo eligen-
dus ꝑmaneret in sorte apostolica ad quam Jude
succederet. Hi ergo Tres vltimi sicut dictum est:
ꝭm considerationē p̄sentis iusticie sunt electi. Pri
mi ergo tres non tam ad gradum q̄ȝ ad sublimita
tem regiminis diuini: sunt electi: sicut in veteri te-
stamēto Moyses ⁊ Aaron et Ur: penes tria que
sunt in hierarchia diuina Que sūt Plenitudo po-
testatis: et Plenitudo bonitatꝭ: et Plenitudo sa-
pientie. Secundi aūt tres electi sunt penes Tria
que sunt in prima hierarchia Angelica Que sunt
Feruor ignis diuini ad omnia ministrans virili-
tatem. Quia sicut dicitur Cantic.viij. Fortis est vt
mors dilectio. et Plenitudo scientie splendens in
verbo: et Receptio regalis in omni materialitate
sicut in throno: in eo qui omnes appetitus ⁊ aq̄s
concupiscentie suspendit in altum. Tertij autem
tres vocati sunt penes Tria que sunt in secunda
hierarchia angelica Que sunt Altitudo Dn̄atio-
nis Quā: Dignitas Nobilitatis supponit. et Di-
uitie pulcrorū et bonorum in decore altitudinis
exaltant. ⁊ Non nutans (al's Non cadere valēs)
fortitudo tenet ne cadat: scabellaribus concalcan
dis appropinquando. Et hoc attribuit Mattheo
Qui sicut dicit Hieronym⁹ Et Talentoꝝ domi-
ni factus est distributor. Et Dignitatem regalem
domini pre alijs descripsit. Uirtutes aūt (quarū
est esse inuincibiles: ad omnē voluntatem dei pa-
gendam) attribuunt Thome. quia confortat⁹ in
domino nihil impossibile sibi esse pro dn̄o facien-
dum ꝓposuit. Jacobo aūt attribuunt Potestates
que sunt in eadem hierarchia. quia Potestatū est
arcere per limites diuinos omne contrariū: et p-
mouere bonum. Et hoc ip̄e primus fecit ꝭm mur
murationem que de conuersione gentilium ꝓmū
facta est Act.xv. Quarti autē tres sumunt penes
tertiam angelorū hierarchiam in qua Principū
quidem est omnē actum referre ad legis cōgruen
tiam quod corculo attribuit. quia custos cordis
custos est legis. Archangeloꝝ aūt est oēm actum
ad consilium referre diuinum. Et hoc cōpetit Si-
moni cananeo qui zelotes est vt in omnibus con-
silium dei ꝑficiatur. Judas autē in quo p̄sens tm̄
considerata est iusticia respondet Angelis: quo-
rum officium est omnē actionē nostram informa-
re forma iusticie et virtutis. Hec igitur h diligen-
tius prosecuti sumus. q̄r istas Apostoloꝝ voca-
tiones sup Mattheum ꝑfūctorie transiuimus.

**Et veniunt ad domum: et con-
uenit iterum turba ita vt non pos
set neq̄ȝ panem mādiucare. Et cū
audissent sui: exierunt tenere eum
Dicebant enim quoniā in furorē
versus est. Et scribe qui ab hiero-
solymis descenderāt dicebant q̊-
niam beelzebub habet. et quia in
principe demoniorum eijcit de-
monia.**

Hic incipit pars illa in qua probatur ꝙ hec po M
testas est diuīa tam in capite q̄ȝ in membris. Du-
rat autem hec pars vsq̄ȝ ad principium quarti ca
pituli. Diuidit aūt in Tres partes In quaꝝ Pri
ma ostendit ꝙ est diuina in capite: ⁊ nulli nisi deo
potest attribui. In Secunda ostenditur ꝙ est di
uina in opere: p̄dicatione: et effectu ibi. Et hec inci
pit in principio quarti capituli. In Tertia ostēdi-
tur ꝙ est diuina in membris que sunt ministri ca-
pitis et executores officij p̄dicationis: ibi [Nun-
quid venit lucerna ⁊c.] Prima harum ꝑtius
diuidit in Tres. In quarū Prima agitur de ex-
cessu potestatis tā in sermone q̄ȝ in opere. In Se-
cunda aūt ostendit ꝙ iste excessus est potestatꝭ di
uine: ibi [Et cōuocatis eis in parabolis di-
cebat] In Tertia ostendit: ab opere huiusmodi
potestatis non esse vacandū ex aliqua carnali affe
ctione: ibi [Et venit mater eius] In harum
Prima Tria notant. Scilicȝ. Instantia queren
tium siue frequentantiū. Simplicitas deuota di
scipuloꝝ. et Malicia obseruantiū scribaꝝ et pha-
riseorum. De Instantia frequentantiū dicit Tria
et innuit Quartū. Quorū Primū est ꝙ ad locū
quietis domin⁹ veniēs ab opere salutis nostre nō
quiescebat. Secundum est ꝙ ꝓpter hoc mlti ad
eum vndiq̄ȝ conueniebāt. Tertiū est ꝙ etiā aui-
ditate operande salutis: operibus necessitati natu
re debitis non indulgebat. Quartum quod innu-
it est ꝙ tam in sermone q̄ȝ in opere diuine pote-
statis excessum ostendebat. Dicit igit [Et ve-
niunt] et ipse saluator et sui [in domū] ad q̄e-
scendum post laborem actiōis. Sap.viij. Intrās
in domū meam cōquiescam cum illa scȝ sapientia
Non em̄ habet amaritudinē cōuictus eius: neq̄ȝ
tedium conuiuatus illius. Ezech.iij. Ingredere et
includere in medio domus tue. Sed nec ibi quie-
uit Saluator ab opere nostre salutis. Et hoc est
qd̄ sequit [Et conuenit iterum] sicut extra do
mū fecerat [turba] frequentantiū et querentium
tam anime q̄ȝ corporis salutem. Esa.ij. Ibunt po
puli multi: et dicent: Uenite ascendamus ad mon
tem domini. et ad domum dei Jacob: et docebit
nos de vijs suis: ⁊ ambulabimus in semitis eius
[vt non posset manducare] quod tamē erat
naturalis necessitatis. Hoc aūt factū est propter
nimiam turbaꝝ instantiā. Psal.cj. Oblitus sum

comedere panem meum. Uidens em̄ desiderium salutis in turbis: vtilitatē boīm (propter quos venerat) necessitatib⁹ naturalibus ꝓposuit: refectus interius salute ⁊ fide deuotoꝝ. Joan.iiij. Ego cibum habeo manducare quē vos nescitis. Et paulo post. Meus cibus est vt faciam voluntatē patris mei qui misit me: et vt ꝑficiam opus illi⁹ Tobie.xij. Ego cibo inuisibili vtor. Propter quod dicit [vt non possent manducare panem] discipuli Qui adhuc animales existētes: cibū corporalem attenderunt. Quartū autē quod innuit est Q excitatus deuotione turbarū: adeo excessit in sermone ⁊ opere ꝙ vltra hoīs facultatem tunc esse videbatur: et diuinum q̇ddam micabat ab ipō Sicut ⁊ Paul⁹ dicebat.ij. Corinth.v. Siue mente excedimus deo: siue sobrij sumus vobis. Intelligit̃ autē h̄ dixisse turbis ea que Joan.viij. de corpore suo dixit Nisi manducaueritis carnē filij hominis ⁊ biberitis eius sanguinē: nō habebitis vitam in vobis. Qui furoris sermo esse videbat̃ carnalibus et aīalib⁹ discipulis [Et cum audissent sui discipuli] adhuc animales existētes et intellectū verborū capere non valentes [exierūt de domo] ad turbas cum quibus stabat dominus [tenere eum] ex compassiōe carnali quam habebant ad ipsum. Non autem ideo tenebāt eū ne sibi aliquod malum inferrent: sed potius ideo: ne diutius cum turbis manens: se nimis ꝑdicando affligeret. sicut Mar.vj.⁊ Mat.ix.&r. et Lu.viij. Turbe te comprimunt. i. affligunt: et dicis: Quis me tetigit? [dicebant em̄] sui discipuli: [qm̄ in furorē versus est] Furorē autem vocant. quia ex zelo contra peccata moduz ire cuiusdam ostendit: et ex nimio desiderio salutis aliorū: corporalis sue necessitatis videbat̃ oblitus. Sic Act.xxvj. de Paulo dictum est: Insanis Paule: multe littere ad insaniam te inducunt. Sic.j. Re.xxj. Dauid vt suos saluaret: immutauit vultū suum coram rege Achis: qui dixit. Uidistis hominem insanum: cur adduxistis eum vt fureret coram nobis? Sic de propheta domini dicitur.iiij Reg.ix. Ad quid venit insanus iste ad te? Sic de domino dictum est Joan.x. Demonium habet et insanit. vt quid eum auditis? [Et scribe] qui ab hierosolymis descenderant ad obseruanduz eum: et omnia que dicebat (al's docebat) et faciebat peruertebant [et dicebant] blasphemantes eum [beelzebub habet] Quem vt diximꝰ Mat.xij. Principē esse putabāt alioꝝ demonū Unđ dicūt [In Beezebub principe demonioꝝ eijcit demonia] Et sic blasphemantes: contrarie ꝓtuci ea que diuine erant attribuerunt.

Et cōuocatis eis: in parabolis dicebat illis. Quomodo potest sathanas sathanam eijcere? Etsi regnum in se diuidatur: non potest stare regnum illud. Etsi dom⁹ super semetipsam dispertiat̃: nō potest dom⁹ illa stare. Etsi sathanas consurrexerit in semetipsum: dispertitus est: et non poterit stare: sed finem habet. Nemo potest vasa fortis ingressus in domū diripere nisi prius fortem alliget: et tunc domum eius diripiet

Hic incipit ostendere hoc qđ dixerūt scribe blasphemiam: Et hoc quod ipē dicebat ⁊ faciebat: nō posse esse nisi a virtute diuina. Habet autem hec pars Duas particulas. In quarum Prima: Rationibus et Similitudinib⁹ ostendit quod dictū est. In Secunda autez deterrens eos de peccato blasphemie: ostendit irremissibilitatez ipsius. In Primo hoꝝ Duo sunt. In quorū Primo Modum ostendit probationis. Et in Secūdo Rationes ꝑsuasiuas inducit. N

Dicit igitur et multa patientia ⁊ benignitate tolerans aduersarios: et bonum contra malū opponens [Cōuocās eos] qui per inuidiam et iram dispticum habentes cor intelligere veritatem non poterant. Hos conuocauit vt conuocati vno corde intelligerent que dicebant̃ per rationem [in parabolis dicebat] Hic autem vocat parabolas sermones per similitudines rōnabiles explanatos. Psal.lxxvij. Aperiam in parabolis os meum: loquar ꝓpositiones ab initio [Quomodo potest sathanas] Tāgit Rationes similitudinarias Tres. Quaꝝ Prima sumit̃ ex similitudine Regni in seipsum diuisi. Sic ꝙ omne regnum in cōtrarias potestates ⁊ voluntates ⁊ operationes diuisum desolabit̃. q̇a quod vna potestatū precipit: altera inhibet. et qđ vna edificat: altera destruit. Et in hac ratione sub questione Primo ponit Conclusionem intentam dicēs [Quomō potest sathanas] qui regnū suum intendit construere [sathanam eijcere] Deinde ponit Medium istius rationis sub condicione dicens [Etsi regnum sathane in se] h̄ est contra se [diuidat̃] per contrarias volūtates et potestates et opationes: ita ꝙ vnus alium eijciat [non potest stare regnū istud] sed destruetur a seipso. Deinde anteq̃ȝ inferat Conclusionem: adducit Secundā rationem: per domus similitudinem dicens [Etsi domus] q̄ntum ad familiam domus [sup semetipsam] hoc est: contra semetipsam [dispertiatur] hoc est diuidatur [non poterit domus illa stare] sed dissoluetur: sicut ⁊ regnū. Osee.x. Diuisum est cor eorum nunc interibunt. Omne em̄ vnum construitur ex hoc ꝙ sue partes ex quibus componit̃: concorditer tendunt ad vnum. Etsi ille discordant et in diuersa tendūt: necesse est ꝙ dissoluat̃. Hec igitur sunt causa naturalis omnis dissolutōis: vt in q̄rto De Celo ⁊ mūdo ꝓbat̃. His duabus inductis similitudinib⁹ inducit intentam Conclusionē dicens [Etsi sathanas] in regno ⁊ domo sua [consurrexerit] vt contrarius [aduersus semetipsum] hoc est aduersus eum qui debet construere regnum ⁊ domū suam. quia Sic aduersus semetipsum dicit̃ [dispertitus est] hoc est

in contrarias volūtates et potestates et operationes diuisus [et] sic ꝑ similitudies īductas [non poterit stare] in regno et domo sua [sed finez habebit] per dissolutionem. Matth.xij. Omne regnum in se diuisum desolabit: et domus supra domū cadet. Ecci.xxxiiij. Unus edificans: et alter destruens: que vtilitas in vtrisqꝫ? Gala.ij. Si ea que destruxi iterum reedifico: preuaricatorem me cōstituo. [Nemo potest] Tertia ratio est: que supponit oppositū Conclusionis antecedentiū rationum. Supponit em̄ ex antecedentibꝫ Ꝙ sathanas in sathanā non est diuisus. et ideo non est virtus sathane que diripit regnum ꝛ domuz sathane. et Oportet ꝙ sit fortior virtus q̄ꝫ sit virtus sathane. et Oportet ꝙ sit. quia [Nemo potest] in naturalibꝫ ꝟtutibus et humanis [ingressus] violenter [in domum] fortꝭ [vasa fortis] que pacifice possedit: a possessione fortis: in contrarios vsus [rapere] contra voluntatem illius fortis qui ea que possederat sibi attrahere [nisi prius] sua fortitudine [fortem] qui domū et vasa possederat [alliget] priuata vel diminuta potestate: quam prius in domo et vasis habebat [et tunc] illo sic alligato [domum eius] hoc est familiam: et vasa domus eius in quibus cōfidebat [diripiet] ad suos vsus. Sic ergo nemo potest sathanam fortem de quo dicitur Job.xlj. Nō est potestas super terram que illi possit comparari: q̄ factus est vt nullum timeret. Nunc inquam fortem nemo potest de domo sua: et vasis: hoc ē cordibus eijcere: nisi fortior illo sit: et alliget eum: prius ablata sibi potestate. Matth.xij. Lu.xj. Dum fortis armatus custodit atrium suum: in pace sūt omnia que possidet. Si autem fortior illo superueniens alligauerit fortem: intrabit in domum fortis: et omnia vasa eius distribuet in quibus confidebat. Et sic fecit dominꝰ fortior diabolo per diuinam virtutem: Intrauit per gratiam in domū sathane tam in mūdo q̄ꝫ in inferno: et distribuit sanctis: et patri deo omnia vasa que sathan possederat. et hoc non potuit fieri in virtute sathane: sed in virtute diuina. Esaie.xlix. Equidem ꝛ a forti tolletur preda: et quod ablatum est a robusto saluabitur. Sic ergo in beelzebub que (al's qui) est virtus sathane non eijcio demonia: sed potius in fortiori virtute et contraria sathane Que est: demonstratio virtutis diuine. Matthei.xij. Si in digito dei eijcio demonia: ꝑfecto peruenit in vos regnuz dei. Exo.viij. Digitus dei est hic. hoc est demōstratio ꝟtutis diuine.

Amē dico vobis quoniā om̄ia dimittentꝰ filijs hominuz peccata et blasphemie quibus blasphemauerunt. Qui aūt blasphemauerit in spiritūsanctū non habet remissionē in eternuz: sed reus erit eterni delicti: quoniā dicebant: spiritum immundū habet.

Tangit h̄ huius blasphemie (quam in eum faciebant) aggrauationē. Fuit autē hec: Impugnatio veritatis agnite. Per rationem em̄ naturalem cognouerunt ꝙ virtus christi qua expulit demones: fuit virtus diuina. et tamē hanc per solam inuidiam gratie chr̄i impugnabant ꝛ virtuti demonis attribuebant ꝛ blasphemabant. quia diabolo: quod dei erat: attribuebant. et ex inuidētia gratie christi: veritatem quam per rōnem agnouerāt impugnabāt. Et ideo peccatū illud grauissimum fuit. Et ideo exaggerat h̄ grauitatē peccati illius. D

Et hoc est qḋ dicit [quia omnia dimittunꝰ filijs hominū peccata] Hec em̄ sunt peccata filiorum hominū: que ab Ignorantijs: vel Infirmitatibus hoīm oriūtur. Hec em̄ ex humana ꝑueniunt tentatōe. j. Corinth.x. Tentatio vos non apphēndat nisi humana. Hoc autē peccatū quia agnitum fuit humana ratione: ex ignorantia non processit. Et quia ex carne ꝛ sanguine non fuit: nō potuit attribui carnis infirmitati. et ideo nullā habuit radicem humanam. sed ex certa malicia inuidie ꝓcedens: radicem habuit diabolicam. Et ideo dicit [quia omnia dimittunꝰ filijs hominū peccata] que sunt per radicem filiorū hominum [et] similiter dimittunꝰ filijs hominū [blasphemie] que sunt per radicem ignorātie vel infirmitatis in filijs hominū [quibus] filij hominū vt filij ignorantium ꝛ infirmorum [blasphemauerūt] Sicut ex ignorantia dicentium Christum non esse deum. Uel Filium cum patre non esse vnum. Uel: aliquid tale. Et hec vocanꝰ apud Mattheū.xij. peccata in patrem ꝛ filium. qꝛ Peccatum infirmitatis est contra attributum patris: quod est potentia. et Peccatū ignorantie est contra attributum filij: quod est sapientia [Qui autem blasphemauerit] falsum imponēs diuine virtuti [cōtra spūmsanctū] hoc est cōtra attributum spiritussancti cui attribuiꝰ bonitas. Et contra hoc blasphemat q̄ ex certa blasphemat malicia. quia per rationē in cōscientia sua scit sue blasphemie oppositū: et nullam habet infirmitatez ad hanc blasphemiā inclinantē ꝛ tentantem. et ideo [non habebit remissionem] hoc est: ex parte sue remissionis causam [in eternum] quia nec h̄ nec in futuro. Unde Matth.xij. diciꝰ Qui autē peccauerit in spūmsanctū: non remitteꝰ ei: neqꝫ in hoc seculo: neqꝫ in futuro [sed reus erit] hoc ē: reatu tenebiꝰ obligatus [eterni delicti] Reatus eterni delicti diciꝰ Tripliciter. Scꝫ: Quo ad causam. et Quo ad actionē. ꝛ Quo ad impotentiā remittētis. Causa eterni delicti non est nisi vna: q̄ est Finalis impenitentia: in qua aliquis decessit in peccato mortali. Ille em̄ quia non est vnq̄ꝫ susceptibilis gratie: reus erit semꝑ eterni delicti. qꝛ tunc non est susceptibilis gratie: que sola est causa remissionis delicti. Quo ad actionē aūt reus eterni delicti est qui in se dum peccat non habet occasionem propter quam congruat sibi peccatū h̄ vel in futuro remitti. Et sic peccans ex sola et certa malicia in spm̄ sanctum: reus est eterni delicti. Etiam peccans in patrem ex infirmitate: non est reꝰ eterni delicti. quia propter infirmitatem sibi congru

ſit peccatum remitti. Et peccans in filium ex igno-
rantia non eſt reus eterni delicti. quia propt̃ igno
rantiam congruũ eſt ei peccata dimitti. Ps̃.xxiiij.
Delicta iuuentutis mee que ꝓueniũt ex infirmita
te cõcupiſcentie: et ignorantias meas ne memine-
ris domine. Sed qui peccat ex certa malicia abſ-
qꝫ infirmitatis tentatiõe ⁊ ignorantie obtenebra-
tione: q̃ntum ad huiuſmodi congruitatem: reꝰ erit
eterni delicti. quia in ſe non habet congruitatem
quare remittat̃ ſibi peccatum in eternũ. Quo ad
impotentiam aũt remittentis nullus poteſt eſſe
reus eterni delicti. quia Nullum peccatũ eſt quod
non poſſit remittere deus. Et iđo etiam iſtud pec-
catum in ſpiritumſanctũ multis remiſit quando
per pniam conuerſi ſunt ad ipſum Et ideo Act.iij
illi quibus grande peccatũ crucifixiõis remiſſum
eſt: ignorãtie peccatũ dicunt̃ admiſiſſe: dicẽte Pe-
tro: Et nunc fratres ſcio quia per ignorantiam fe-
ciſtis ſicut ⁊ ꝑncipes veſtri. penitemini igit̃ vt de-
leantur vobis peccata. Secundo igit̃ modo dicit̃
h: ex certa malicia blaſphemans ⁊ ỽitatem impu
gnãs: reus eterni delicti. Primo autem modo ſo
li iam in inferno damnati. Tertio autẽ modo: ne-
mo. Quoniã dicebant⌋ Inducit cãm iſtiꝰ
exaggerationis ⌊quoniã dicebant⌋ ſic verita-
tem impugnando blaſphemantes ⌊ſpiritũ im-
mundũ habet⌋ in quo eijcit demonia: et ſigna
operatur Hec aũt peccata in ſpũmſanctum (ſi-
cut ⁊ alibi diximus) Quinqꝫ ab antiquis eſſe di-
cuntur. Scꝫ. Obduratio. Preſumptio. Deſpera-
tio. Inuidentia fraterne gratie. Impugnatio veri-
tatis agnite. Eſt autem opinio mea: ꝙ nihil (al's
nullum) horum ſit peccatum in ſpũmſanctum: ni
ſi ſit coniunctum Impugnationi veritatis agni-
te. Obduratio em̃ ſiue Induratio eſt quando ali-
quis actualem voluntatẽ habet: nõ emolliẽdi cor
ad amorem dei: vel frangendi ad timorem. Et hoc
non eſt peccatum in ſpũmſanctum: niſi in conſci-
entia impugnet hoc quod agnoſcit eſſe veruꝫ: Ꝙ
ſcꝫ Amore dei cor emollitur: et ex timore cõteritur
ad dimittendum peccatum. Similiter Preſum-
ptio eſt quando aliquis ſic miſericordiã dei exten-
dit: ꝙ peccata non vlciſcat̃: et ideo proponit mane-
re in peccato. Et hoc iterum fit ideo quia in cõſci-
entia impugnat hoc verũ quod ſcit: Ꝙ ſcꝫ Iuſti-
cia (que ſe negare nõ poteſt) peccata non dimittat
impunita. Similiter Deſperatio (que ſic ſeueram
facit iuſticiã ꝙ ſibi emẽda exhiberi non poſſit: et iđ
remanet in peccatꝰ) impugnat hoc verum Ꝙ In
omni ordinato Iudice locum habet emenda deli
cti: quia nature (al's natura) miſeretur: dũmõ cau
tela ſufficiens emendatiõis penitentie poſſit exhi-
beri. Et hoc poteſt fieri deo: per teſtimoniũ conſci
entie. Q̃uis hec cautela apđ hominez iudicem qui
interiora videre non poteſt fieri non poſſit. Simi
liter Finalis impenitentia: que eſt ꝓpoſitum nun-
q̃ꝫ penitendi ⁊ in peccato permanendi eoꝙ place-
at peccatum: eſt cum impugnatione conſcientie cõ
tra veritatem hanc Ꝙ ſm̃ omnẽ (al's cõmunẽ) ve
ritatem peccatũ innaturale eſt: et placere ſm̃ natu-
ram non poteſt: q̃nimo diſplicere neceſſe eſt. Eo-
dem modo Inuidentia fraterne gratie eſt cum im
pugnatione huius ỽitatis Ꝙ ſcil̃ hec gratia fra-
tris a deo eſſe: et data a liberalitate diuia ad eccle-
ſie ꝑfectum: ettamẽ impugnat̃ inutilis ⁊ nociua.
Impugnatio aũt ỽitatis agnite: eſt ſcire. (al's ſci-
entie) et agnite ỽitatis impugnatio: ita vt cũ nega
ri non poteſt: cõtrarie poteſtatis ⁊ falſitatis ⁊ mẽ-
dacij auctori attribuatur Sicut h. Hoc igitur eſt
quod dicit

**Et veniunt mater eius et fra-
tres: et foris ſtantes miſerunt ad
eum vocãtes eum. Et ſedebat cir
ca eum turba: et dicũt ei. Ecce ma
ter tua: et fratres tui foris querũt
te. Et reſpondens eis: ait. Que eſt
mater mea et fratres mei? Et cir-
cũſpiciẽs eos qui in circuitu eius
ſedebant: ait. Ecce mater mea et
fratres mei. Qui em̃ fecerit volũ-
tatem dei: hic frater meus ⁊ ſoror
mea et mater eſt.**

Tangit̃ h vltima pars iſtius diſputatõnis In
qua oſtenditur Ꝙ non oportet retrahi ab opere
diuino propter carnalem affectum. Dicuntur aũt
in ea Tria. Scꝫ. Carnalium ꝓpinquoꝝ aduẽtus.
Eorundem ad ipſum ꝓcuratum negociũ. et Chri-
ſti determinatio quia a ſpiritualibus propter car
nales non ſit recedẽdũ. Dicit igitur ⌊Et veni-
unt mater eius⌋ carnalis ⌊et fratres⌋ eius:
conſobrini. Non vterini. q̃a tales fratres non ha
buit. Cauſa aũt aduentus fuit. Quia accurrunt
Quãdo turbe ad improperia inſurrexerũt: et Qñ
ſui in furorem raptum eſſe dixerunt: volẽtes eum
a turbis abſtrahere ne cõtumeliam pateretur ⌊et
foris ſtantes⌋ extra ambitũ turbarum. q̃a pro-
pter ꝑſſuram appropinquare vſqꝫ ad ipſum non
poterant ⌊miſerunt ad eum⌋ nuncios q̃ ſe preſ
ſure imiſerũt ⌊vocantes eum⌋ vt a turbis abſ-
traherent̃: ne forte contumeliam pateretur. Et hoc
non erat faciendum. Lu.ij. Quid eſt ꝙ me quere-
batis: neſciebatis quia in his que patris mei ſunt
oportet me eẽ.ij. Corinth.v. Nos neminẽ nouimꝰ
ſm̃ carnem. Gal'.j. Non adquieui carni ⁊ ſangui
ni ⌊Et ſedebat⌋ tunc ⌊circa eum turba qui-
eſcens⌋ vt dicit gloſa in ſpirituali intelligentia
ſermonũ eius. Unde Phus. In ſedendo ⁊ quie-
ſcendo fit anima ſciens et prudens ⌊Et dicunt
ei⌋ illi qui miſſi ad eum fuerant vt a turbis eum
abſtraherent ⌊Ecce mater tua⌋ que ꝓpinquiſ-
ſima tibi eſt. Tob.iiij. Honorẽ habebis matri tue
omnibꝫ diebus vite eiꝰ ⌊et fratres tui⌋ poſt ma
trem ꝓpinq̃ores. Et fuerũt conſobrini Iacobꝰ mi-
nor et Iudas taddeꝰ et Simon cananeus ⁊ Io-
ſeph iuſtus. Hi ei fratres domini dicunt̃ ⌊foris
q̃rũt te⌋ ſtãtes ex ambitũ turbaꝝ: vt ꝑ h a turb
abſtraherent̃. q2 in tanta nequitia circũdederant eũ
ſcribe ⁊ pharifei ꝙ ꝓpinqui dñi timorẽ hẽbant de

xp̄o nondum plenam fidem habentes de diuinita
te ipsius. Unde etiam postq̄ȝ in hac disputatione
de phariseis triumphauerat: beata Stella ancil
la beate Marthe alta voce p̄ gaudio clamauit il/
lud Lu.xi. Btūs venter q̄ te por. ꝛ vbera q̄ suxisti
Et dn̄s vt sp̄ualia corꝑalib' ꝑponenda esse signi/
ficaret dixit. Quinimo: beati qui audiūt v̄bū dei:
ꝛ custodiūt illud [Et respondēs eis ait] sp̄ū/
alia corꝑalibus ꝑponenda esse designans. Et in
retractatōe a sp̄ualibus: carnales nō esse agnoscē
dos parētes [Que est mater mea] In talib'
eni locū habet qd̄ dixit Joan.ij. Quid mihi ꝛ ti/
bi est mulier [ꝛ] qui sunt [fratres mei] Deute.
xxxiij. Qui dixerīt patri suo ꝛ matri sue: nescio vos.
ꝛ nō cognouerūt frēs suos. Psal.xliiij. Obliuisce
re ꝑp̄lm tuū: ꝛ domū pr̄is tui: et cōcupis. rex decorē
tuū. Et h̄ est qd̄ sequit. [Et circūspiciēs eos]
discipulos attētiores ad doctrinā [qui in circūi
tu eius sedebant] in doctrina q̄escentes. Ps̄.
xxxiij. Accedite ad eū ꝛ illuminami. Matth.xij.
Extendēs manū i discipulos suos dixit. Ecce ma
R ter mea ꝛ frēs mei [et ait. Ecce mater mea] in
cuius cordis vtero formor sp̄ualiter: sicut i mr̄is
vtero corꝑaliter sum format' Gal.iiij. Filioli mei
q̄s iteꝝ parturio: donec formet chr̄s i vobis. Esa.
xxvj. A facie tua ꝯcepim': ꝛ q̄si parturiuim' ꝛ pe
perim' salutē [ꝛ frēs mei] Ex eodē pr̄e celesti for
ma mea formati. qꝛ ego v̄bū format' sum ex (al's
a) patre ꝑ eternā generatiōeȝ. ꝛ in v̄bi formā for/
mant audiētes me discipuli ex eodē patre celesti.
Rho.viij. Quos p̄sciuit ꝛ p̄destinauit cōformes
fieri imagis filij sui. vt sit ip̄e p̄mogenit' in mult'
fratrib'. Et subdit generaliter [Qui eī fecerit]
corde ꝛ ore ꝛ oꝑe [voluntatē dei] et bn̄placiti
ꝛ signi in p̄ceptꝭ ꝛ cōsilijs ꝛ exemplis. j. Thes.iiij.
Hec est voluntas dei sanctificatio v̄ra. Rho.xij.
Probetis que sit volūtas dei bona: ꝛ bn̄placens
ꝛ ꝑfecta. Bona eni est in p̄ceptis. bn̄placēs in cō/
silijs: ꝑfecta in exēplis. [hic est frater meus]
ex eodē patre in formā imaginis mee figuratus.
Rho.viij. ꝛ Gal.iiij. Quia estis filij dei: misit de'
sp̄m filij sui i corda v̄ra: clamātē abba pater. Iteȝ
Ibidē. Ip̄e sp̄us testimoniū reddit sp̄ui nr̄o q̄ su
mus filij dei. Si aūt filij ꝛ heredes: heredes qui
dē dei: coheredes aūt chr̄i [ꝛ soror] dicit ꝑpter fe
cunditatē quā ab alio: hoc est: a v̄bo recepit. Can̄.
v. Ueni in hortū meū soror mea sp̄osa. Sp̄osa q̄
dem in amore. Soror auteȝ in fecūditatis castis
amplexib'. Hec venit in ortū: q̄n in ea oriūt om̄ia
aromata: q̄ a verbo dei in ea seminant. [Et ma
ter est] in cuius corde tanq̄ȝ in vtero formor in
gratia. Eccl'iastici.xv. Obuiabit illi quasi mater
honorificata. Eccl'i.xxiiij. Ego mater pulcre dile
ctionis ꝛ timoris et agnitiōis: ꝛ sancte spei. Hec
ergo cognatio est omni carnali cognatiōi ꝑponē/
da. Et h̄ est qd̄ dicere intēdit Nō eni despiciēs car
nales ꝑpinquos hec dicit que hic inducunt. Sed
vt instruat q̄ spiritualia propter eos non sunt di
mittenda. Etsi aliquādo a spiritualibus nos abs
trahere nitant: non esse talibus cōsentiēdūȝ. Hoc
igit est qd̄ intendit.

Capitulum.IIII.

Iterū cepit do/
cere ad mare: et congrega
ta est ad eum turba mlta:
ita vt in nauim ascendēs sederet
in mari: et omnis turba circa ma/
re super terram erat: et docebat il
los in parabolis multa.

Hic ostenditur q̄ Diuina est potestas in offi/ A
cio p̄dicationis: ꝛ officium (al's officio) verbi ꝛ nul
li alteri v̄tuti nisi diuine attribuenda. Diuidit au
tem hec pars in Duas partes. In quarum Pri/
ma hoc ostendit sub metaphora seminis. In Se
cunda aūt ostendit idem sub eiusdem metaphore
explanatione: ibi Qui habet aures audiendi au/
diat. Adhuc aūt in Prima Tria dicunt. In quo/
rum Primo tangitur Oportunitas ad parabolē
ꝑpositionem. In Secundo Excitat attentionē. et
In Tertio Interponit ꝑabole ꝑpositionē. Opor/
tunitatem autē huius doctrine accipit a Quinq̄ȝ
A Loco scȝ. A multitudine audientium. A Situ.
Ab Attentione turbarum. et A Modo doctrine.
De Loco dicit [Et iterum] post conuictionem
scribarum ꝛ phariseoꝝ: quia Potestas sua diui/
na est: et nulli alij poterit attribui [cepit] Jesus
vt iam in se demōstrans potestatem [docere] si/
cut potestatem habens. Matthei.vij. Erat enim
docens quasi potestatem habēs: et non sicut scri/
be eorum ꝛ pharisei [ad mare] vt oportunitate
loci ea que dixit demonstraret. Mare enim Ama
rum est saporis qualitate: Magnum amplitudi/
ne: Profundum summersione. Inquietum tem
pestate: Periculosum beluarum marinarū atro/
citate et fortitudine. Incautum carybdis et scylle
et acroceraunij scrupulositate: et Inequalitate. Et
in his Qualitas mundi demonstrat. Mundus
enim mare est amarum penalitatis labore. Thre.
iij. Repleuit et inebriauit me amaritudine. Hoc
mare Magnum est. quia amplitudine tentatiōis
omnes inuoluit. Psal.ciij. Hoc mare magnum
et spaciosum manibus; quia omnes operantur in
tentationib' eius. Hoc Profundū est sūmersiōe
qꝛ in ꝑfundo iniquitatis eius omnes sūmergunt
Exo.xv. Summersi sunt quasi plumbū in aquis
vehementibus. Hoc est Inquietum tempestate:
hoc est diaboli tentatione et suggestione. Dan̄. vij
Quattuor venti celi pugnabant in mari magno.
Quia tentat diabolus: Uel Uano gaudio: Uel
Spe vaniori in adipiscendis temporaliter deside
ratis: vel adeptis. Aut dum inducit Tristiciaȝ se/
culi de malis illatꝭ. Ul' Cōtrahit cordis amore fu
turoꝝ de bonis secl'i ꝑdēdis. Sic eni q̄ttuor exuf
flatū mare ibat et itūescebat suꝑ eos Jone.j. Hoc
mare Periculosū est beluaꝝ marinaꝝ atrocitate
quia tyranni contra luxuriosos. ꝛ auari contra ꝑ

digos.et hi contra iracũdos.ꝛ simul isti cõtra gu
losos pugnant. Psal.ciij. Illic reptilia quoꝝ nõ
est numerus. Draco iste carnalis concupiscentie
B quem formasti ad illudendũ ei. Hoc est: vt illu-
datur ei ab amicis tuis: qui hoc mare trãseunt.
hoc est: incautũ carybdis absorbitõe.et scyllaruz
impulsu ꝛ acroceraunij ꝓminenti scrupulositate
Et carybdis quidem est absorbitio secularis tri-
sticie.ij.Corinth.ij. Magis consolemini euz ne
forte abundãtiori tristicia absorbeat. Scylla au-
tem que ꝓminet sicut caput caninuz est ꝓcacitas
contumacie: ĩ quam multi impelluntur naui sue
mentis confracta.j.Regũ.xvij. Nunquid canis
ego sum: quia tu venis ad me cum baculo. Hoc
dixit verum philisteus.quia Quotiens Dauid:
bonus p̄latus: venit baculo correctiõis: ꝓcax ille
philisteus resistit ꝓcacitate: sicut caput canis la-
trans contra correctionẽ. Acroceraunia autẽ sunt
cornua sub aqua inuisibiliter in altũ sub aq̃ por-
recta: in que impingunt naues ꝛ franguntur. Et si-
gnificant erectiones (al's correctões) latenter am-
bitiosorum ꝛ supborũ: Sicut fuerunt Dathan
ꝛ Abiron. Psal.lxxiij. Nolite in altum extollere
cornu vestrũ.nolite contra deũ loqui iniquitatez
Psalm̃.xciij. Usq̃ quo peccatores domine: vsq̃
quo peccatores gloriabuntur. His igitur de cau-
sis: docens accessit ad mare. vt ipa maris quali-
tate qualis sit mundus doceret. [Et cõgrega
ta est ad eum turba multa] Secundum est
[congregata est] omnib⁹ sensibus vocatis in
cor et intellectũ: vt intellectũ melius intelligeret
.j.Esd.iij. Congregat⁹ est omnis popul⁹ sicut vir
vnus in platea aquarũ.hoc est: in via doctrinarũ
christi. Baruch Quos dimisisti dispsos veni-
unt ad te. Sic em̃ corde congregato audiendum
est verbum dei [ita vt in nauim ascendens]
Tertium est In quo demonstrat situs ꝛ positio
docent[is] [sedebat] aũt in naui: ne a turbis in lito
re compmeret. Nauis aũt est vita ecclesiastica: per
quam gubernamur in fluctib⁹. Sap.xiiij. Trãse-
untes mare per nauim siue ratem liberati sũt. Et
hec fundata est in fide crucis chr̃i. Sap.xiiij. Be-
nedictum lignum per quod fit iusticia. In hac au
tem doctor quiescere debet. Et hec est cathedra de
qua docere debet. Iste est gradus ligneus de q̊
Neemie.viij. Sedebat aũt in mari inquietati secu
li: docens eos vt a mari ad stabilitatez litoris eter-
nitatis transirent. Esa.lvij. Cor impij quasi mare
feruens quod quiescere non potest [et oĩs tur-
ba] Quartum est In quo notat deuotio ꝛ atten-
tio audientiũ.quia [omnis turba] iam ꝑ fidẽ ꝛ
appetitum [iuxta mare] seculi corꝑaliter stans
[super terram] stabilitat[is] eterne [erat] Eccis
j. Generatio p̄terit ꝛ generatio aduenit: terra aũt
in eternum stat [Et docebat eos] Modũ tan
git doctrine idiotaꝝ et simpliciũ in parabolis: hoc
est per similitudines corꝑales eis notas: in quib⁹
celestia capere aliq̃liter possent. Quia sicut dicit Dio
nysius Impossibile est nobis lucere diuinum ra-
dium nisi sacris velaminibus circũuelatum. Et
Grego. Regnum celorum idcirco terrenis rebus
simile esse dicit: quatinus ex his que animus no-

uit surgat ad incognita que non nouit [in para-
bolis multa docuit] que tamen m̃lta ad vnũ
tendunt eternitatis ꝛ spiritus. Osee.xij. Ego visio
nes multiplicaui eis: et in manibus ꝓphetarũ as-
similatus sum.

Et dicebat illis in doctrina sua Audite

Secundũ est In quo attentos reddit [In do
ctrina] em̃ [sua] per parabolas spũalia docens
[dicebat illis] attentos reddens [Audite] au C
re interiori que sit parabolaruz significatio. Ecci
xxxix. Sapiens in absconditis parabolarũ cõuer
sabitur. Prouerb.j. Aniaduertet parabolaz ꝛ in-
terp̄tationem: verba sapientium ꝛ enigmata eoꝝ.

Ecce exijt seminãs ad seminandum.

Hic tangit Parabole propositio. Et dicit Duo.
Dispositionem seminantis.et Diuersitatẽ fructus
seminis. Dispositio seminãtis est in Quinq̃. Sc3
In euidenti manifestatiõe. Et hec tangit per Ad-
uerbij demonstratõnẽ. quia qui occulte seminat:
heresim predicat. Et hic non est seminator: sed ini-
micus homo. Matth.xiij. Dum dormiũt homi
nes prelati per inertiam: venit inimicus et supse-
minat zizania. Oportet em̃ seminare manifeste. Et
hoc est q̄ dicit [Ecce] Secũdũ aũt est q̄ [exijt]
hoc est foras a contemplatione processit. Qui aũt
nunq̃ intus fuit in cõsideratione sui: et verbi dei
studio et contemplatiõe: ille nunq̃ exijt.et ideo nõ
seminat.quia semen bonum ꝛ purũ de domo cor-
dis in agrum mundi non exportat. Genes.xxiiij.
Egressus est Isaac ad meditandũ in agro. Cant.
v. Egrediamur in agrũ: cõmoremur in villis [se-
minans] Tertium est In quo notat Instantia
seminantis. Semꝑ em̃ seminãs est ex presenti in
futuro: et ex p̄terito.quia hoc notat p̄teritum imꝑ
fectum ex quo format participiũ. Eccis.xj. Ma-
ne semina semen tuum: et vespere non cesset man⁹
tua.quia nescis vtrum hoc an illud oriatur. Et si
vtrũq̃: melius erit. Quartum autem est finis: q̃
exijt [ad seminandum] Non agrum destruen
dum vel ad fructus alienos colligendos. Multi
em̃ non exeunt nisi vt colligant fructus alienos:
hoc est temporalium: quos tamen colligere nõ ha
bent potestatem: nisi seminent spiritualia semina.
j.Corinth.ix. Si nos vobis spũalia seminamus:
magnum est si carnalia vestra metam⁹: Q.d.non
est magnum. Sed certe si spũalium non essemus
seminatores: damnabile esset: si carnalia metere-
mus.j.Corinth.ix. Si spiritualium eorum parti-
cipes facti sunt gentiles: debent ꝛ in carnalibus
ministrare eis. Gala.vj. Cõmunicet autem is qui
cathezizatur vbo: ei qui cathezizat se in omnibus
bonis. Ad seminandũ ergo exeat et non ad aliud

Et dum seminat

Quintum est in quo notatur propriũ officium
ꝛ actus. Actuũ.xvij. Paulus predicator gentium
vocatus est seminator verborum. Esa.xxxvij. In
anno tertio seminate et metite: et quod seminatus

fuerit: faciet fructum sursum: et radicem in terra deorsum. Tertius enim annus est annus gratie ab anno legis nature: et ab anno legis Moysaice: tunc enim exijt christus. ad seminandum verbum: et suis precepit ad exeundũ. Tunc eñ fructificauit in celum sursum per premiũ: ⁊ radices misit deorsũ p ꝯgregatiões fideliũ. ps cxxv. Euntes ibãt ⁊ flebãt mittẽtes semĩa sua. Tũc viri ecclesiastici fecerũt qd dr Hiere. iiij. Innouate vob nouale: et nolite serere sup spinas. quia nouas ecclesias nõ i curis seculi: que p spinas significant: sed in nouitate spũs fundauerũt. Sic ergo tangitur dispositio seminantis.

Aliud cecidit secus viã: ⁊ venerũt volucres et comederũt illud.

D Tangit hic Diuersitas fructus semis in Quattuor differentijs. Quarũ Tres sunt in malicia agri recipiẽtis. ⁊ Una in bonitate. qꝛ sicut dt Dionysi⁹. Malũ est omnifariã. Bonũ autẽ est ex vna sola ⁊ tota causa. Nulla autẽ est ex malicia semis. qꝛ semen qd est verbũ dñi: semp est bonũ ⁊ faciendũ ad fructũ. Prima aũt diuersitas in malo ẽ ꝙ [aliud cecidit secus viã] Uia autẽ est cor. qd se fecit viã tritaz in vicijs. Esa. lj. Posuisti corpus tuũ vt terrã ⁊ viã trãseuntib⁹. Malicie enim oẽs viã faciũt p corpus ⁊ animã talis homis. Et ideo ꝯculcat ⁊ durũ efficit. ita ꝙ semen ad inferiora nõ penetrat. Sed qd audit ⁊ suscipit in supficie piectũ: habz auib⁹ expositũ. Job. xx. Uadent ⁊ venient sup eum horribiles. [⁊] ideo venerũt p insidias tentationũ [volucres celi] hoc ẽ: demões in hoc aere caliginoso celati [⁊ comederunt illud] hoc est. Sibi qdem verbũ nõ incorpauerũt: sed abstulerũt ne in fundo in quẽ cecidit fructificaret. Judicũ. vj. Cum seuisset israel ascenderunt madian ⁊ amalech ⁊ ceteri orientaliũ nationuz: et apud eos tentoria figẽtes: sicut erat in herba cũcta vastabãt. Madian iniqtas. Amalech autem potus sanguis. Et signt demones in spũalib⁹ ⁊ carnalib⁹ peccatis. Ceteri autẽ orientaliũ nationũ st vniuersitas demonũ: qui a principio mũdi orti: fructũ seminis p inuidiã impediũt. Et illi vastãt fructũ verbi in fundo: quẽ conculcãt ꝯsuetudine viciorum. Osee. viij. Culm⁹ stans: nõ est i eis germen: nõ faciet farinã. ꝙ si fecerit alieni comedẽt illud. Aggei. j. State sup vias vrãs. Et seqt. Seminastis multũ ⁊ intulistis parũ. et qui cõgregauit mercedes misit eas in saccũ ptusuz. Hec est ğ diuersitas semis cadentis in via.

Aliud vero cecidit sup petrosa: vbi nõ habuit terrã multã: ⁊ statim exortũ est: quoniã nõ habebat altitudinẽ terre. ⁊ quãdo exort⁹ est sol exestuauit: et eo ꝙ nõ habebat radicem: exaruit.

Secũda diuersitas semis fructũ nõ facientis Sũt autẽ [petrosa] corda dura: q̃ Nec timore ad pniam cõuertunt: Nec amore molliunt: Nec pluuia doctrine interi⁹ humectant. De quib⁹ dr Eccli. iij. Cor duruz male habebit in nouissimo. Job. xlj. Cor eius indurabit quasi lapis: ⁊ strīget quasi malleatoris incus. Quanto eni pl⁹ verberibus atteritur tanto plus p obduratõem stringit ad malum. Sicut incus qui stringit ictib⁹ malleorum. Hec igit est terra petrosa [vbi nõ habuit terram multã] Ex littera ista videtur ꝙ petrosa terra dicat cuius fundus est petra solida: et paruam ⁊ tenuem desuper habet terre corticẽ. Et talis ad litteram terra male fructificat. quia calor qui pro tempore est ex radio solis in petra confortatur ⁊ incensiuus et combustiuus efficitur: et cõburit illud modicũ terre quod est desuper: et incinerat: ita ꝙ amarum ad modum salis efficitur: et ideo ĩfructuosum. Ps. cvj. Terram fructiferã in salsuginẽ a malicia inhabitantiũ in ea. Adhuc aũt Algor hyemis etiam confortat in lapide: et terrã paucam prius incineratã ⁊ amaricatã calore: conuertit in frigiditatem mortificatiuã. et hoc iterum mortificat radices plantaꝝ: ita ꝙ talis terra efficitur sterilis. Psal. cxlvij. Ante faciez frigoris eius quis sustinebit. Hoc est igitur qd dicit [vbi non habuit] semen piectum [terram multam] hꝫ est profundam que defendi posset a qualitatibus lapidis incensiuis ⁊ congelatiuis. Hoc autem est cor quod quasi nihil habet humane et terrene cõpassionis et contempationis ad virtutem: sed sua ignita libidine ad turpia incenditur: et algore ab omni charitate timore mundano ⁊ humano congelatur. Psal. lxxvj. Incensa igni ⁊ suffossa ab increpatiõe vultus tui pibunt. Incensa qdem igne libidinis: et suffossa timore algoris (al's timoris algore) quia oĩs timor frigidus ẽ. Ad litteram. Et ideo pallor occupat timentes. Sequitur [et statim] paucula et paruula radice [exortum est] ad modicum viroris apparẽtis coram hominibus. ij. Timo. iij. Habentes qdem speciem pietatis: virtutem aũt penitus abnegantes [et quoniam non habebat altitudinẽ terre] hoc ẽ: pfunditatem in qua dulcedo letaminis incõbusta: et non congelata iuxta radicem conseruaretur [et] ideo [quando exortus est sol] tribulationis in psecutione vel laboribus penitentie [exestuauit] combustiones (al's combustionis) estu extrahente ad exterius virtutem seminis. Jaco. j. Exortus est sol cum ardore et exiccauit fenum: et flos eius decidit: et decor vultus ei⁹ deperijt [eo ꝙ non habebat radicem] profuude fixã que (al's in qua) dulcedinẽ suci sibi continue imbibitam herbe exorte sumministraret [exaruit] ⁊ ariditate illa perijt combustum et exiccatum ab oĩ humore pietatis. Esa. lx. Arefactum est fenũ et cecidit flos: quia ⁊ spiritus domini exufflauit in eo hoc est ventus exiccatiuus.

Et aliud cecidit i spinas: ⁊ ascẽderunt spine ⁊ suffocauerũt illud: et fructum non dedit.

Tertia est diuersitas perditi seminis. Spine

E autem nigre: spisse: pungentes: et falso quodam
flore per modicum tempus florentes: et acutum
valde fructum acaciarum ferentes: sunt hi qui ni
gri sunt affectus terrenitate: Hierem. xiij. Si po
test ethiops mutare pellē suā: et pardus varieta-
tem suā: potestis et vos bñ facere cum didiceritis
malū. Terrenus em̄ per cupiditatē affect⁹ vix aut
nunq̄ mutatur. q2 sicut dicit Phs: Senescente
hoīe: iuuenescit ꝛ inualescit in eo cupiditas. Spis-
se autem sunt ꝛ ideo densissime vmbre quam nul
la vis solis poterit penetrare. Et ideo quia radix:
solis caret beneficio: non habet calorem celestem
qui eleuet humorem de profundo in radicem. Et
ideo etiam qd̄ paruū oritur sub vmbra: talis sta-
tim pallescit et putrescit cum fetore. Sapie. xvij.
Ignis q̄dem nulla vis nec siderum lympide flā-
me poterant illuminare noctem illam horrendā.
Puncture autem spinaꝝ sunt coq̄ acutis angu-
lis surgit: et manū secat tangētis. et sic cupidus cū
manu rep̄hensionis tangit: statim pūgentib⁹ ver-
bis improperioꝝ ꝛ maledictionū ꝛ ꝯtradictionū
repungit tangentem: nisi talis sit cui talia inferre
nō audet. ij. Reg. xxiij. Preuaricatores quasi spi-
ne euellent̄ que non tanguntur manu. et si q̄s vo-
luerit eas tangere armabit̄ ferro aut ligno lancea-
to. Falsus autem flos quo ad tempus resp̄gitur:
gloria est diuitiarū temporaliū: quo ad tēpus flo-
rens. Hiere. xlviij. Date florem Moab florens
egredietur. Psal. cxxviij. Fiant tanq̄ fenū tectorū
quod priusq̄ euellat̄ exaruit. Dicitur autē fruct⁹
acaciarū nigerrim⁹. Et est possessio diuitiaꝝ. Que
labore turpi ꝛ difficili adq̄runtur: ꝛ Cū magno ꝛ
angustioso timore retinent̄. et Cū dolore post mo-
dicum p̄duntur. Et ideo etiam Non vere fruūtur
eis possessores earū. quia Non fruitur aliquis (vt
dicit Aug⁹) nisi cognitis: in quibus volūtas de-
lectata conquiescit. Nec proprie vtuntur. q2 dicit
Augustin⁹: Frui ē cum gaudio vti. Eccis. v. Aua
rus non implebit̄ pecunia: et qui amat diuitias:
fructus non capiet ex eis: q̄nimo amaritudinem
accipiet. Eccis. v. Est ꝛ alia īfirmitas pessima quā
vidi sub sole: diuitie conseruate in malum dñi sui.
Pereunt em̄ in afflictione pessima. Hoc est ergo
qd̄ cecidit inter spinas: quas profert terrena cupi
ditas laboranti. Geñ. iij. Spinas ꝛ tribulos ger
F minabit tibi [Et ascenderunt spine] cure di-
uitiarū que continue crescunt [et suffocauerūt
illud] ita q̄ fetore semen perit. Ecci. v. Noli anxi-
us esse in diuitijs iniustis: Non em̄ proderunt in
die obductionis et vindicte [et] ideo [fructum
non dedit] Genes. iij. Cum operatus fuer(is) ter-
ram: non dabit fructus suos. Hoc est: cum opere
cupiditatis colis terrenū affectum. Ps. lxj. Diui-
tie si affluant nolite cor apponere.

**Et aliud cecidit in terram bonā
et dabat fructum ascendentem et
crescentem: et afferebat: vnum tri
cesimū: et vnum sexagesimum: et
vnum cētesimū. Et dicebat. Qui
habet aures audiendi: audiat.**

(margin: al's cētita lx centū)

Quarta est differētia seminis Que fructum fa
cit. Terra autem bona: ē Cor bonum et optimū:
Naturalibus optime institutum: et Virtute ciui
li ordinatum: Gratia stabilitum: Verbo dei semi-
natū: Doctrinis sanctis complutū: Consolatione
sanctispiritus emollitū: et omni pietate affectum.
Matthei. xiij. Qui in corde bono et optimo ver-
bum dei retinent et fructum afferunt in patientia.
Et hoc est quod sequit̄ [Quod dabat fructū
ascendentē et crescentem] per meritū et in-
tentionem. Esa. xxxvj. Quod seminatū fuerit faci-
et radicem deorsum: et fructum sursum. Esaie. iiij
Erit germen domini in magnificentia: et gloria et
fructus terre sublimis [et afferebat vnum] se-
men pro diuersitate terre in quam (al's qua) semi-
natum est [tricesimū] in fide trinitatis ꝛ obedi-
entia decem mandatorū fructificans. Ter em̄ de-
cem triginta efficiunt. Et hoc fit dum totum no-
strum Posse quod patri attribuit̄: per omnia de-
cem mandata expendit̄. Et totum nostrum Nosse
quod filio attribuit̄: per eadem decē mandata du
citur. et totum nostrū Velle: quod spirituisancto
appropriat̄: eisdem decem mandatis inserit̄ Ut sic
deum in obedientia mandatorū suorū: probare-
mur nos diligere ex toto posse: et ex toto nosse: ꝛ ex
tota affectus voluntate. Deut. vj. Diliges domi-
num deum tuum ex toto corde tuo: et ex tota mē-
te tua: et ex omnibus viribus tuis. Sic em̄ Cor
ad affectum deuotionis refertur: et Mens ad no
ticiam: et vires ad potestatem [Et vnum sexa-
gesimū] et hoc fit in sex operibus misericordie:
multiplicatis in decez mandata. Sex autem ope-
ra misercordie sunt: Cibare esuriētem. Potare si-
tientem. Vestire nudum. Hospitari peregrinum.
Consolari infirmū. Visitare captiuum. Hec au-
tem per mandata multiplicant̄: Dum quodlibet
istorum proximo impendimus: In fide vni⁹ dei:
In reuerentia nominis diuini: quod in vanū non
accipimus dum ipsum in misericordie operibus
honoramus: et Dum corde sabbatum. hoc est: q-
etem in his operibus agimus: et Dum parentele
bonum patr(is) celestis quod in proximo relūcet: in
his operibus honoramus: Et ideo subuenimus:
ne proximus deficiat in natura propter defectum
necessariorum. Ideo em̄ dicit̄: Pasce fame mori-
entem: q̄ si non paueris occidisti. et Ne cogatur
transgredi fidem thori propter inediam: nos sibi
subueniendo beneficijs preuenimus. Adhuc au-
tem benefaciendo p̄cauemus Ne furetur vel frau
det. et Ne mentiens falsum testimoniū dicere co-
gatur. et similiter Ne cogat̄ aliena concupiscere.
Adhuc autem Ne propter hoc aliquam concupi-
scentiam venereā cui subueniat habere compella-
tur. Sic enim series accepta s̄m elemosyne cōpas-
sionem: decem mādata sexagesimū fructum per-
ficiunt [et vnum centesimum] Hoc autem
vnum semen: habet in se celestis ordinis Decem
virtutes. Quarum virtutum Prima est diui-
na: in dei similitudine. Alie Nouem sunt ange-
lice: Qꝫ Cordis amore totum in deum ferueat

vt Seraphin. Q in eo ꝟitatis splēdor effulgeat. vt Cherubin. et Q ipm̄ in omni trāquillitate pacis deū recipiat ⁊ ferat: vt Thronus. ⁊ Q nobilitas sua que est ex deo in ipo: nulli vilitati appropiquet inclinata: vt Dñationū. Q virtus eius ⁊ vigor inuincibilis sit ad omnē dei voluntatē ꝑagendam. vt Uirtutū. et Q ptās eius ordinata sit ad oīs boni ꝓmotionē: ⁊ mali repssionē: vt Potestatū. ⁊ Q omne negociū eius lege reguleṫ: vt Pricipū. et Omne opus eiꝰ ad ꝯsiliū diuinū referaṫ: vt Archangeloꝝ. ⁊ Ois actus: forma virtutis informetur ſm custodiā Angeloꝝ. Et qōlibet istoꝝ ad impletiōeꝫ cuiuslibet mādati retorqueaṫ. Sic enī fert fructū centuplū. Geñ. xxvj. Seminauit Isaac in terra illa: ⁊ inuenit in ipo anno centuplū. Primū in glo. attribuiṫ Cōiugatꝭ: q̄ curā habēt familie. Scōm aūt Uiduis que curā domꝰ dimiseṙt: ⁊ ideo opibꝫ miꝭicordie licentiꝰ intendere possunt. Tertiū spectat ad Uirgines: q̄ celibatū ꝓfesse sūt. Et ideo celestibꝫ bonis intēdere pñt. j. Corinē. vij. Mulier innupta ⁊ virgo cogitat q̄ dñi sūt: vt sit sancta ⁊ corꝑe ⁊ spū. Sic igiṫ diuersificaṫ semē in terra bona ⁊ in terra mala. Heb. vj. Terra sepe super se venientē bibens imbrē: ⁊ generans herbaꝫ ꝯuenientē illis a quibꝫ coliṫ: accipit benedictiōem a deo. Proferēs aūt spinas ac tribulos reproba est: ⁊ maledicto ꝓxima: cuiꝰ cōsummatio erit in cōbustionē ignis ⌊⁊ dicebat⌋ In fine excitās ad ꝑabole spūalem intellectū ⌊Qui habet aures⌋ exteriores (al'as interiores) ad intellectū spūalē quē spūs loquiṫ ⌊audiēdi⌋ spm̄ in verbis sonantē. j. Cor. xiiij. Spūs loquiṫ mysteria ⌊audiat⌋ intus ea que dicta sunt. Mat. xiij. Hec dicēs clamabat Qui habet aures audiendi audiat.

Et cū esset singularis: interrogauerūt eum hi qui cū eo erāt duodecim parabolā. Et dicebat eis. Uobis datū est nosse mysteriū regni dei: illis autē qui foris sūt oīa in parabolis fiūt. vt vidētes videant: ⁊ nō videāt: et audiētes audiant: et nō intelligāt: nequādo conuertanṫ ⁊ dimittanṫ eis pctā.

B ⌊Et cū esset singularis⌋ a turbis seq̄stratus ⌊interrogauerūt eū⌋ pl'ꝰ ei familiares ⌊hi qui cū eo erāt⌋ ceṫis familiariꝰ ⌊duodecim⌋ apl'i. De quibꝫ dr̄ Matth. xiij. Uobis datum est nosse mysteriū regni dei: ceteris aūt in ꝑabolis: exponere ⌊parabolā⌋ Hic agiṫ de ꝑabole interp̄tatiōe. Diuidiṫ autē in Tres ꝑtes. In quaꝝ Prima causam dic̄ de Parabole ꝓpositiōe. In Secūda dat increpationem de discipuloꝝ cecitate. In Tertia tāgit de parabole cōpēdiosa interp̄tatōe. De Primo dicit. ⌊Et dicebat illis⌋ causam dās ꝑabolice predicatiōis ⌊Uobis datū est⌋ per me (al's mea) multa spiritualia documēta que feci vobis ⌊nosse⌋ ꝑ spiritū ⌊mysteriū⌋ hoc est: secretū intellectū ⌊regni dei⌋ hoc est: p̄dicatōis iustiae diuine: ꝑ quā ⁊ ī celo ⁊ in terra regnat deꝰ. ⌊ceterꝭ autē⌋ idiotis ⌊qui foris sunt⌋ extra mysticū intellectū: ⁊ doctrinas spūales nō recipiūt: qbꝫ ad fidem sunt introducti ⌊in ꝑabolis⌋ datū est p̄dicari diuina. qꝛ spūalia intelligere nō possunt: nisi in corꝑaliū reꝝ siītudinibꝫ. j. Cor. iij. Ego frēs non potui vobis loqui quasi spūalibꝫ sed quasi carnalibus: tanq̄ꝫ ꝑuulis in chr̄o lac vobis potū dedi: nō escā. Nōdū enī poteratis: sed nec adhuc q̄dem potestis ⌊oīa fiunt⌋ spūalia. qꝛ ⁊ tabernaculuꝫ ⁊ templū: ⁊ oīa vasa ⁊ festa: ⁊ gesta: ⁊ sacra legꝭ ꝑabolice ꝓposita sunt: vt spūalia intelliganṫ in ipis. ⌊vt videntes⌋ in figuris ꝑabolaꝝ: celestia ⌊videāt⌋ inuoluta. Propṫ qō etiā velū expassum ē ante sancta sctōꝝ. Exo. xxviij. ⌊⁊ nō videant⌋ spiritualia nuda ⁊ exposita. qꝛ sic ea intelligere non pñt. Et ideo Numeri. iiij. ꝑcipiṫ: vt leuite portantes vtēsilia tabernacl'i p̄us inuoluāt ea: ne a rudi populo videanṫ. qꝛ talis rudis populꝰ qō nō intelligit lacerat dēte canino. ⁊ nō vt sanctū veneratur. Matth. vij. Nolite sanctū dare canibꝫ. ⁊ margaritas nolite ꝓijcere añ porcos. ⌊Ut audientes⌋ in ꝑabolis inuoluta ⌊audiāt⌋ ⁊ sic vt magꝭ venerenṫ ⌊⁊ nō intelligāt⌋ inuoluta. qꝛ intelligere talia nō pñt. Et meliꝰ est eis inuoluta vt magna venerari q̄ꝫ euoluta despicere. Uñ. iij. Reg. ix. Cū euoluta ⁊ exp̄ssa hyram videret dona Salomonis: magna q̄dē ⁊ ꝑcipua: tamē nō valens capere doni p̄ciositatē despexit: dicēs chabul. Hecci ne sūt oppida q̄ dedisti mihi frater. ⁊ ea in q̄bus fideles habitabant amici dei fecit gentil' erroris habitatiōes: ⁊ ad gentilē trāstulit ritū ea: in quibꝫ ipe fidem dei discere potuisset: si paulatim ꝑaborū intellectū ꝑ spūm inuestigasset. Hec enī oppida sunt symbola in quibus fideles idiote habitāt sacra inuoluta venerantes que dum incaute idiotis exposita ꝓponunṫ: non valentes capere ꝟtuteꝫ eorum: heretici efficiuntur ⌊neq̄n conuertanṫ⌋ Hoc de duris intelligiṫ qui ex parabolis proficere nolunt. Sicut Judei: carnali sensui adherētes. et sanem eos ⌊et dimittanṫ eis peccata⌋ cecitatis. Et adduciṫ autoritas d̄ ꝓphetia Esa. vj. Exceca cor populi huius: et aures eius aggraua: et oculos eius claude: ne forte videant oculis: et auribus audiant: et corde intelligant: et sanem eos.

Et ait illis. Nescitis parabolā hāc: et quō oēs ꝑabolas ꝯg̊scetis:

Secundū est In quo increpat ruditatē cordis eoꝝ ⌊Nescitis parabolam hanc⌋ Acsi dicat. Hoc est mirum post tot documēta suscepta: post tot miracl'a visa: pꝰ tot testīonia adhibita. Mat. xv. Adhuc ⁊ vos sine intellectu estꝭ. Hebre. v. Cū deberetis magistri esse ꝓpter tp̄s: rursus indigetꝭ vt doceamī que sunt elemēta sermonis iusticie: et facti estis q̄bꝫ lacte opus sit: et nō solido cibo ⌊Et quō oēs parabolas cognoscetis:⌋ cum istā que facilior est inter alias: et seipsam offert ad interpretationē: non intelligitis. Uos enī magistri esse debetis alioꝝ: et ideo capacioꝛ sensu: ꝑfectiora intelligere deberetis. Joan. iij. Tu es mgr̄ in israel et hec ignoras.

Qui seminat: verbū seminat

D Tangit expositionē pabole sub eisdem differē-
tijs fructificatiōis sub quib⁊ posuit eaz (al's eas)
Et hoc est [Qui seminat] doctor vel pdicator:
[verbū semiat] Esa.xxvij. Qui ingrediunt im-
petu ex Jacob: florebit ⁊ germiabit israel: ⁊ imple-
bunt faciē orbis semie. Et tangit ibi pṗha Digni-
tatem Doctoꝝ noui testamenti Per hoc ꝙ dicit:
Qui igrediunt impetu ex Jacob sicut Apl'i ex Ju-
deis. Tangit Fructū: cum dr: florebit: in flore vir-
tutis ⁊ honoris. et germiabit: germine opis israel
rectissimus p iusticiā. Tangit etiā Diligentiā ⁊ la-
titudinē pdicatiōis: cum dr: implebūt faciē orbis
semine. qꝛ In oēm terrā exiuit sonus eorū: ⁊ in fi-
nes orbisterre verba eoꝝ.

Hi aūt sunt qui circa viam vbi seminat ṽbum: et cum audierint: cōfestim venit sathanas et aufert verbum quod seminatū est in cordibus eorum.

[Hi aūt sunt qui circa viā] Tangit Pri-
mā differentiā semis nō fructificantꝭ. Matth. xiij
Quod sec⁹ viā cōculcatū est ⁊ vo. ce. co illud [vbi]
in via cōculcationis [seminat verbū] in corde:
qḋ sarculo discipline nō est fossum: nec aratro cul-
ture ṽtutis est aratū: sed strepitu viciorū cōculca-
tū. sicut cor qḋ cum oib⁊ vicioꝝ delectatiōib⁊ for-
nicat semp: q̄si in vijs sedens ⁊ expectās fornican-
tes vt meretrix. Eccl. ix. Ois mulier fornicaria q̄si
sterc⁹ in via ab oib⁊ cōculcabit. Hiere. iij. In vijs
sedebat expectans eos quasi latro. Hiere. xvj. Di-
uisisti pedes oī transeunti [et cū audierint] sed
in corde nō pfundat: sed in supficie recipiūt aurib⁊
expositū [cōfestim] p tentatiōes [venit satha
nas] ois boni aduersari⁹ [et aufert] verbum a
corde. Nō ꝙ sibi incorporet: qꝛ hoc abhorret [qḋ
seminatū est] p auditum [in cordibus eoꝝ]
Deut. xxxij. Deuorabūt eos aues morsu amarissi-
mo. Ezech. xxxix. Feris ⁊ aurib⁊ celi ⁊ bestijs ⁊ cun-
ctis volatilib⁊ dedi te ad deuorandū

Et hi sunt siliter qui sup petrosa seminant: qui cū audierint verbū: statim cū gaudio accipiūt illḋ et nō habent radicē in se: sed tēporales sunt. Deinde orta tribulatione ⁊ psecutione propter verbuz: confestim scandalizant

Scḋa differētia. Nō fructificantis semis. Eze.
xxxvj. Auferā a vobis cor lapideū ⁊ dabo voƀ cor
carneū: et spūm meū ponā in medio vr̄i. Ps. xciiij
Hodie si vocē ei⁹ audieritꝭ nolite obdurare corda
vr̄a [seminant] p auditū predicationis [qui cū
audierint verbū] ꝓpter modicā hūane pietatꝭ
terram quā hn̄t in ipsis [statim] sine mag̃ delibe-
ratione ex incōstantia poti⁹ q̄ʒ ex amore religionis
[cum gaudio] q̄dam instabilitatis [accipiūt]
supficie tenus [verbū: ⁊ nō habent radicem]
pietatis fixam in se. Sap. iiij. Adulterine planta-
tiones nō dabūt radices altas [sed tpales sūt]
Mat. xiij. qꝛ ad tp̄s credunt: et in tp̄e tentationis
recedunt [Deinde orta tribulatōe] q̄ p solis
exestuatiōez significat. Jone. iiij. Percussit sol sup
caput Jone ⁊ estuabat Jonas estu vehementi [et
psecu. ꝓpter ṽbū] qḋ auferre q̄rit diabol⁹ [con
festim scandalizant] hoc est offendūt ⁊ cadūt.
Apoca. xvj. Estuauerūt hoies estu vehementi: et
cōmanducauerūt linguas suas: et non dederunt
deo gloriam.

Et alij sunt q̄ in spinis seminantur: Hi sunt q̄ verbū audiūt ⁊ erumne seculi ⁊ deceptio diuitiaꝝ: et circa reliqua concupiscētie introeuntes suffocant verbū: et sine fructu efficitur.

Tertia est differentia nō fructificātis semis [q̄ J
in spinis seminant] Esa. vj. In spinas ⁊ ī ve-
pres erunt. Prouer. xxiiij. Per agrū pigri homis
transiui: et per vineam viri stulti: et ecce totū reple-
uerant vrtice: et operuerant supficiem ei⁹ spine [Hi
sunt qui ṽbū audiūt] auditu exteriori [et erū
mne seculi] hoc est sollicitudies ⁊ cure secl'ares
Matth. xiij. A sollicitudib⁊ hui⁹ mūdi suffocant
[et deceptio diuitiaꝝ] Que sic dr Aug⁹ suffi-
cientiā pmittunt: ⁊ nō soluunt. Ps. iiij. Ut q̇d di-
ligitꝭ vanitatē ⁊ q̄ritꝭ mendaciū. Ose. xij. Effraim
pascit ventum ⁊ sequit estū tota die: mendaciū et
vastitatē mltiplicat [et cura reliq̄ cōcu.] .j. Ti- circa
mo. vj. Radix oim maloꝝ est cupiditas [introe-
untes] in cor audientis [verbū suffocant] h̄
est extinguūt [et] iḋo [sine fructu efficit] .j. Ti-
mo. vj. Precipe diuitib⁊ nō sublime sape: nec spa-
re in incerto diuitiarū. Qui em̄ volūt diuites fieri
incidunt in tentationē ⁊ in laqueū diaboli: ⁊ in de-
sideria multa et nociua q̄ mergūt hoiem in interi-
tum ⁊ pditionem.

Et hi sunt qui sup terram bonā seminati sunt qui audiūt verbū ⁊ suscipiunt: et fructificāt: vnū tricesimū: vnū sexagesimuz: ⁊ vnum centesimum. al's tgica lx. centū

Tāgit h Quarta differentia Que est semis fru-
ctificantis in terra bona: In naturalib⁊ meliorib⁊
impinguati [al's ipinguata) ṽtutib⁊: ⁊ exculta (al's
executa) gratuitꝭ: et Infusa sanctispūs cōsolatōe:
Euocata calore deuotiōis: Expurgata a mal' stir-
pibus p cōfessionē ⁊ pniaz: Fossa sarculo discipli-
ne: Seminata ṽbo: Adeq̄ta cordis pace: Perfla-
ta visitatiōe sctispūs. De q̄ dr in ps. lxxxiiij. Domi-
nus dabit benignitatē: ⁊ terra nr̄a dabit fructum
suū. Esa. xlv. Rorate celi desup ⁊ nubes pluāt iu-
stū: apiat terra ⁊ germiet saluatorē. Hec est de q̄
dr in ps. xxiij. Dn̄i est terra ⁊ plenitudo ei⁹. Sup
hanc g̃ terrā [seminati sunt q̄ audiunt ṽbū]

auditu deuotissimo. Can.ij. Sonet vox tua in au
ribꝫ meis Uox eñ tua dulcis. Et Ibidē. Mel ⁊ lac
sub lingua eiꝰ. Ps̄.cxviij. Quā dulcia faucibꝫ me
is eloq̄a tua: sup mel ori meo [Et suscipiunt in
corde] ꝑ meditatiōis conseruationē ⁊ implendi
desideriū. Iac.j. In mansuetudine suscipite insitū
verbū qđ pōt saluare aīas vr̄as [Et fructificāt]
per opus ⁊ ꝑ exemplū ⁊ p̄dicationē in alio. Ioan.
xv. Posui vos vt eatis ⁊ fructū afferatis ⁊ fructus
vr̄ maneat [vnū tricesimū] in cōiugatis subditis
[vnum sexagesimū] in viduis ⁊ miscđie opibꝫ
deditis [et vnū centesimū] in v̄ginibꝫ celiba
tui intendentibꝫ. Hiere.xvij. In tp̄e siccitatis non
erit sollicitū: nec aliq̄n desinet facere fructuꝫ. Eze.
xlvij. Per singulos menses afferet p̄mitiua. Sic
ḡ in ministerio p̄dicatiōis ostendit̃ esse ptās diui
na: que tm̄ ad tantū ⁊ talē fructū ꝑtingere poterit.
Hoc igit̃ est qđ dicit f̄m lr̄am

Et dicebat illis. Nunq̄d venit lucerna vt sub modio ponat̃: aut sub lecto: Nonne vt super candelabrum ponatur?

Hic ostendit ꝙ hec ptās etiā in mīstris est diui
na. Et hꝫ Tres ꝑtes. In q̄ꝝ Prima docet Qual̃
debet esse ptās mīstroꝝ. In Scđa ondit Qualit̃
in fructu cōtinuū accipit incrementū: ibi Et dice
bat: Sic est regnū dei ⁊c̄. In Tertia: ostendit esse
ipsam ptātem fluentē a capite ad confortationem
et consolationē mīstroꝝ: ibi. Et ait illis in die illa
cum sero factū esset. In Prima hāꝝ Tria sūt. In
quoꝝ Primo Sub metaphora ondit̃ q̄lis debet
esse actꝰ diuinꝰ ptātis mīstroꝝ. In Scđo dr̄ Ex
planationē metaphore in Cōi. et In Tertio deter
minat in Particulari vt perfecta sit doctrina. In
Prima Duo dr̄ ꝑ metaphorā. Scꝫ Qualis non
debet esse actꝰ diuine ptātis mīstroꝝ: et Qualis
esse debet vt ꝑfecta sit doctrina ꝑ affirmatiōeꝫ ⁊ ne
gationē certificata Dicit igit̃ [Et dicebat ill'] K
ꝑ sil'itudinem lucerne: actū ptātis ministroꝝ expla
nans [Nunq̄d venit lucerna] Lucerna est p̄
latus in ptāte eccl'iastica Quinq̄ꝫ de causis. Pri
ma est. q̄ꝛ sup candelabrū eccl'iastice dignitatis est
exaltatꝰ. Mat.v. Nemo accendit lucernā ⁊ ponit
eam sub modio: sed sup candelabꝝ: vt q̄ ingrediūt̃
lumen videāt. Hoc (al's Hec) significat̃ ꝑ cādela
brū aureum qđ fieri fecit dn̄s Exod.xxvij. Hinc ē
ꝙ Apoca.j. dn̄s ambulare dicit̃ in medio cādela
broꝝ aureoꝝ. Secūda cā est. q̄a igne diuio debet
esse succēsus. hoc est igne charitatis. Esa.lxj. Sal
uator eiꝰ velut lampas accēdat̃. Can.viij. Lampa
des eiꝰ lampades ignis atq̄ꝫ flāmaꝝ. Hinc est ꝙ
Apoc.j. eiꝰ q̄ ambulat in medio candelabroꝝ: ocu
li dicunt̃ esse sicut lāpades ignis. Tertia cā est. q̄a
lucere verbo ⁊ exemplo debet sicut lumen ignis.
Mat.v. Luceat lux vr̄a corā hoibꝫ vt videāt vr̄a
bona oꝑa ⁊ gl'ificēt pa. vr̄m q̄ in ce.ē. Phil'.ij. Int̃
q̄s luceatis sic lūinaria in mundo. Quarta cā est. q̄a
plenꝰ esse debet oleo pietatis ad deū ⁊ diuinū cultū
et oleo miscđie ad ꝓximū: ita vt sꝑ abūdet oleum.
Eccl'is.ix. Oleū de capite tuo nō deficiat. Prouer.
xxj. Thesaurꝰ desiderabilis ⁊ oleū in habitaculo
iusti: ⁊ vir imprudēs dissipabit illud. Quinta cā
est q̄ꝛ castitate corꝑis debet pollere adeo ꝙ splen
didus ⁊ ꝑlucidꝰ sit vt vitꝝ. Job.xxviij. Nō adeq̄
bit̃ auꝝ vel vitrū. His lāpadibꝫ ⁊ lūinaribꝫ virgi
nes sapiētes chr̄o ꝓcedūt obuiā. Mat.xxv. His
lāpadibꝫ Gedeon dux fortissimꝰ israel expugnat
hostes Judic̄.vij. Hoc igit̃ est qđ dicit [Nunq̄d
venit] a deo ī mūdū ad totiꝰ mūdi illuminatio
nē [lucerna] que est vas ⁊ mīstra lumis ꝑ v̄buꝫ
dei ⁊ exemplū. Joā.v. Ille erat lucerna lucēs ⁊ ar
dens. Ps̄.cxviij. Lucerna pedibꝫ meis v̄bū tuū:
et lumē semitis meis. Ps̄.cxxxj. Paraui lucernā
chr̄o meo. Per hanc eñ lucernā in tenebris huiꝰ
mundi chr̄o via parat̃. Job.xxix. Lucerna eiꝰ splē
debat sup caput meū: ⁊ ad lumē eiꝰ ambulabā in
tenebris. Si aūt sic instructa fuerit lucerna sic̄ di
ximꝰ: tūc nō extinguet̃. Prouer.xxxj. Nō extingue
tur in nocte lucerna eius. Alioꝝ autē lucerne heu
extincte sunt. quia Nec hn̄t oleum pietatis ⁊ mise
ricordie. Nec ꝑspicui sunt corꝑis castitate. Nec ar
dent charitate. Nec lucent v̄itate. Sed tm̄ in ꝯfu
sionē sui ⁊ eccl'ie stant exaltati sup cādelabrū eccle
siastice dignitatis. Prouer.xxiiij. Lucerna impio
rū extinguet̃. Prouer.xxj. Exaltatio oculoꝝ est di
latatio cordis. lucerna impioꝝ pctm̄ [vt sub mo
dio ponat̃] Hoc Dupl'r exponit̃. Sub modio
eñ ponit̃ q̄n sub mensura p̄cij vel mercedis vl' cē
sus alicuiꝰ coartat̃. Itē Sub modio ponit̃ q̄n in
tra terminos vniꝰ gentis vel parochie vel Cōuētꝰ
cohibet̃. De Primo modio dr̄ Act̃.viij. Pecunia
tua tecum sit in ꝑditioneꝫ: q̄ꝛ existimasti donū dei
pecunia possideri. Mat.x. Gratis accepistis: gratis
date. Esa.lv. Uenite emite absq̄ꝫ argento: ⁊ absq̄ꝫ
vlla cōmutatōe vinū ⁊ lac. Uinū celestiū gaudio
rū: et lac nutrimenti gratie chr̄i. Que emunt̃ sola
cōmutatione ementis ꝙ seip̄m det: ⁊ nō cōmuta
tione p̄cij.ij. Coꝝ.xij. Nō q̄ro q̄ vestra sūt sed vos.
De Scđo modio dr̄ Esa.xlix. Parum est mihi vt
suscites mihi tribꝫ iacob: et feces israel cōuertēdas
Dedi te in lucem gentiuꝫ vt sis salus mea vsq̄ꝫ ad
extremū terre. Rho.iij. An Judeoꝝ deꝰ tm̄: nōne
⁊ gentiū. Mal̃.j. Ab ortu solis vsq̄ꝫ ad occasum:
magnū est nomē meū in gentibꝫ: ⁊ in oī loco offer
tur nomi meo oblatio mūda [Nūq̄d] ḡ [venit L
lucerna] gr̄e in eccl'iastica ptāte [vt ponat̃ sub
modio] Q.d. Nō ad h̄ venit [aut] venit ad h̄ vt
ponat̃ [sub lecto] Turpiꝰ est abscōdere sub lecto
q̄ꝫ sub modio. Lectꝰ eñ nisi est in q̄ hō corꝑal'r q̄e
scit. Et significat ea in q̄bꝫ homo cōmodū ꝑ libidi
nē q̄rit corꝑalem. Et est lectꝰ libido carnis in q̄ di
lectꝰ nō inuenit̃. Can.iij. In lectulo meo ꝑ noctes
q̄siui quē diligit aīa mea: q̄siui illū ⁊ non inueni.
Prelati aūt ml'ti in lecto lucernā abscōdūt: q̄ ꝑ li
bidineꝫ q̄ in lecto ꝑcat̃ ⁊ exercet̃ gr̄am obtenebrāt.
Apoc.ij. Ecce ego mittā eā in lectū: ⁊ oēs q̄ forni
cant̃ cum ea in amaritudine maxima erūt. Amos
vj. Dormitis in lectis eburneis: ⁊ lasciuitis in stra
tis vr̄is. Ebur castitatē significat. Dormire ḡ in le
cto eburneo: libidinē est q̄rere in statu cui annexū Nota
est votū castitatis. Et hoc est Sacer ordo vel Re bene
ligio. Et lasciuire hoc stratu (al's in stratis) est ve

nereis intendere in statu tali: et sic lucernā p̄dicationis ⁊ p̄latiōis offuscare. Sic ḡ sub lecto lucerna non est abscondenda [Nonne sup̱ cādelabrū] Describit per affectionē. Jam aūt dictū est: quid vocat̃ candelabrū. Labrū scȝ candele: hoc est candentis lucerne. Hoc est labrū sup̱ quod ponitur lucerna cādens (al's ardens) ⁊ lucēs. Labium aūt hoc: eminēs aliis: vita est ap̄lica sup̱ quā exaltanda est lucerna ecclesie. hoc est p̄latus qui est lumen ⁊ oculus eccl'ie Sicut dr Mat.xj. Luc.viij. Lucerna corp̱is tui est oculus tu⁹. q̇a oculus ecclesie est Prelatus; exaltat⁹ vt oībꝫ luceat. Est aūt candelabrū hoc: aureū: in fulgore sapie diuine: habens in q̄ttuor p̱tibꝫ scyphos in nucis modū. q̇a de q̄ttuor ꝓpinat (al's p̱tibꝫ) potū sui lumīs ⁊ fundit (al's effundit) Hoc est de scia Historie: Allegorie: Tropologie: ⁊ Anagogie. Habet etiā spherulas in q̄libet scypho que rotunde sunt totū ambientes: q̄ in q̄libet illoꝝ considerat eternitatē deitatis. Habet lilia p̱ q̄dlibet istoꝝ in flore liliose castitatis ⁊ honestatꝫ. Habet hastilia Tria. q̄ Per naturā iuuat̃ in speculo et imagine. Per legē veterē iuuat̃ in figuris et exemplis patꝝ. Per reuelationē noue gratie iuuat̃ p̱ grām ⁊ v̄itatē. Habet etiā Septē lucernas: q̄ lucent in eo Septē illuminationes. Scȝ. Fidei. Sapie. Intellectus. Consilij ⁊ Scie. Donoꝝ spūssancti. Industrie naturalis et studij scripturaꝝ. Hoc igit̃ est candelabꝝ sanctū Exo.xxvij. Zach.iiij. Uidi ⁊ ecce candelabrū aureum totū: ⁊ lampas ei⁹ sup̱ caput eius: et septem lucerne sup̱ illud. Sup̱ hoc ḡ candelabꝝ stat p̄lat⁹: et aīa cuiuslibet boni clerici: ⁊ doctoris: Et forte cuiuslibet fidelis s̄m suam possibilitatē. Et hoc est qđ dicit [nonne vt supra cādelabꝝ ponat̃] Quasi dicat. Sic.

Non est enim aliquid absconditū qđ nō manifestet: nec factū est occultū quod non veniat in palā. Siq̇s habȝ aures audiēdi audiat

al's sed vt ī palā vēiat

Hic tangit expositionē metaphore in v̄li Dicēs [Non est em̄ aliq̄d] in doctrinis ⁊ sacramētis

M] eccl'ie [absconditū] qđ lucē timeat: ⁊ ad lucē venire non audeat. q̄ Joan.iij. dr Qui male agit nō venit ad lucē vt nō manifestent̃ op̱a eius. ij. Coꝝ. iiij. Q̄ si op̱tum est euāgeliū nr̄m: in his q̇ pereūt est op̱tum [qđ non reuelet̃] hoc est: qđ nō sit tēpore suo oībꝫ reuelandū. Mat.x. Nō est abscōditū qđ n̄ r̄uelet̃. Esa.xl. ⁊ .lij. Reuelabit̃ gl'ia dn̄i ⁊ videbit oīs caro salutare dei nr̄i [nec factū est occultū] in allegorijs scp̄turaꝝ [qđ nō in palā] hoc est in publicū [venit] per v̄itatis manifestationē. j. Coꝝ. iiij. Ueniet dn̄s q̇ illūinabit abscōdita tenebraꝝ ⁊ manifestabit consilia cordiū: ⁊ tunc erit laus vnicuiqꝫ a dn̄o. Matt.x. Qđ in aure auditis p̄dicabit̃ in tectis. Ueritas em̄ non q̄rit angulū et (al's nec) latebras tenebraꝝ. Mēdacium aūt hereticoꝝ op̱tum est angulo. Lucerna em̄ ī alto posita per seipsam manifestat se oībꝫ. Mendacium q̄ magis ostendit̃: tāto turpi⁹ apparet ⁊ tenebras desiderat [Siquis habet aures audiēdi audiat] Quia metaphorica dixerat: et nō nisi in vniuersali exposuerat: ideo ad attentionez inuitat vt spūaliter audiant̃. Apocal'.ij. Qui hȝ aures audiendi audiat q̇d spūs dicat ecclesijs.

Et dicebat illis. Uidete q̇d audiatis. In qua mensura mensi fueritis: remetietur vobis et adijcietur vobis. Qui em̄ habet dabit̃ illi. et qui non habet: etiam qđ habet auferetur ab eo.

[Et dicebat illis] excitans ad attentionez in p̱ticulari vt res p̱fecte cognoscat̃; q̄ nō est scientia p̱fecta nisi qđ ex vniuersali p̱ficit̃ in p̱ticulari. Et h̄ est [Uidete] consideratiōe diligenti v̄le ad particulare coaptādo [q̇d audiatis] vt intellectū diuinoꝝ s̄m q̄ res q̄libet habet capiatis. Sicut em̄ dicit Boeti⁹ in Li. de Trinitate Sapientis est de qualibet re ita vt se hȝ reddere rōnem [In q̄ mēsura] Tangit h̄ Duo. Scȝ. Mensurā et Rationē mēsure. Primū tangit in hoc q̄ dr [in q̄ mensura] doctrine ⁊ exempli ⁊ laboris ⁊ studij ad p̱fectum ꝓximi [mensi fueritis] ꝓximo cōmisso vob̄ [remetiet̃ vobis] Un̄ Matth.xxv. Qui fidelis fuit in decē sibi cōmissis cōstituit̃ sup̱ decem ciuitates. Et q̇ fidelis fuit in q̇nqꝫ: cōstituit̃ super q̇nqꝫ. Lu.vj. Eadē q̇ppe mēsura q̄ mēsi fueritꝫ: remetiet̃ vobis. Et in bono Et in malo [et adijcietur vobis] ex benignitate ⁊ liberalitate diuīa in bonis. Quāuis nihil adijciat̃ in malis: q̇nimo citra cōdignū punit̃ q̇ punit̃. Un̄ Lu.vj. Mensurā bonā ⁊ cōfertā ⁊ coagitatā ⁊ sup̱effluentē dabunt in sinū vestꝝ. Sup̱effluēter em̄ bona nr̄a remūerat largitas diuīa. Hester.ij. Largit⁹ est munera iuxta magnificentiā p̄ncipalē. Jaco.j. Dat oībus abundanter ⁊ non improperat [Qui em̄ habet dabit̃ illi] Tāgit Rōnem ⁊ Cām eoꝝ q̄ dixerat [Qui em̄ habet] meritū ex studio charitatis et virtutꝫ [dabit̃ illi] ⁊ Incrementū gr̄e h̄: et Magnitudo p̄mij in futuro. Lu.xix. Mat.xxv. Oī habenti dabit̃. Un̄ etiā rex Asuer⁹ nō est largit⁹ mūera nisi p̄ncipibꝫ et optimatibꝫ regni sui. Sap̄.iij. Dabit̃ em̄ illi donū fidei electū ⁊ sors in templo dī acceptissima. hoc est: donū qđ tāte fidelitati (al's fidei) debet̃ [Et q̇ nō habet] studiū v̄tutis ⁊ meritū laboris [etiā qđ habet] i bonis naturalibꝫ et habitibꝫ adq̇sitꝫ ⁊ bonis fortune extrinsec⁹ possessis [auferet̃] p̱ cōdemnationē [ab illo] Non em̄ in futuro: sed etiā h̄ continue p̱dit in bonis nature ⁊ adq̇sitis habitibꝫ qđ accep̱at: q̄uis forte in maiorē suam condemnationē retineat bona fortune que extrinsecus ad tp̄s videt̃ possidere. Matt. xxv. et Lu.xix. Auferte ab eo mnam: ⁊ date illi qui habet decem mnas.

Et dicebat. Sic est regnum dei quēadmodū si homo iaciat semētem in terrā ⁊ dormiat: et exurgat nocte et die ⁊ semen germinet: et

increſcat dũ neſcit ille. Ultro em̄ terra fructificat primũ herbã: deinde ſpicam: deinde plenũ frumẽtũ in ſpica. Et cum ex ſe ꝑduxerit fructus: ſtatim mittit falcem: q̊niã adeſt meſſis.

N Hic eſt Secundũ qd̄ eſt de Incremento ꝑfectus opationis miſtroꝝ in diuis. Tangit autẽ h̄ Duo. Scz. Incrementi modũ. et Incremẽti ꝑnci piũ ⁊ cõſũmationẽ. Incrementi ꝑncipiũ ⁊ cõſummatio ibi tangunt̃: Et dicebat Cui aſſimilabim⁹. In Prio tangunt̃ Sex. Primũ ſcz Quid cui cõparat̃. Secundũ In quo incremento impceptibili. Tertiũ eſt Uirtute cui⁹. Quartũ eſt In gradibus ꝑfect⁹. Quintũ In cõſummatiõe. Sextũ In tpis oportunitate: q̄ expectat̃ ad maturanduʒ. Et hec oĩa plana ſunt in lr̃a. Dicit igit̃ [Et dicebat] iteꝝ rudes docens in ſimilitudine pabolaꝝ [Sic eſt regnũ dei] compatum terrenis. Job xxxviij. Nunqd noſti ordinẽ celi: ⁊ rõnem eius pones in terra [quẽadmodũ ſi hõ] q̄ in hũanis meli⁹ cognoſcit̃: q̄ Homo p rõnem opat̃ [iaciat semẽ] in agrũ excultũ: ſicut iã añ dictũ eſt. Semẽ aũt verbũ dei. Hiere.iiij. Innouate vob̄ nouale: ⁊ nolite ſerere ſup ſpinas [ſup terrã] bonã: excultam. q̄ ſic̃ dr̄ Pb̄s Ruſticus iuuat terrã aratione et ſeminatiõe [et dormiat] a labore q̄eſcẽdo: ⁊ iõ fructũ in futuꝝ cõmittẽdo. j. Coꝝ. iij. Neq̄ q̄ plãtat eſt aliqd: neq̄ q̄ rigat: ſed q̄ incrementum dat de⁹. Dormiẽs h̄ in ſanctꝭ agricolis: cum vl' ſomn⁹ iminet mortis: vel forte cõtemplatõis ⁊ orõnis. in quo cũ deo reqeſcunt. Ps̄. cxxvj. Cũ dederit dilectis ſuis ſomnũ: ecce hereditas dñi filij merces fructus vẽtris [et exurgat] ſemẽ cõtinuis ꝑfectib⁹ [nocte ac die] ſꝑ ſeipſo melius ⁊ mai⁹ effectũ. ij Reg. iij. Dom⁹ Dauid ibat ꝑficiens: et ſꝑ ſeipã robuſtior ⁊ melior effecta [Et] ad q̄ntitatẽ debitam ꝟtutꝭ deductũ [ſemen germinet] in altũ. Eſa. lxvj. Oſſa veſtra q̄ſi herba germiabũt. hoc eſt: fortiores ꝟtutes. Ps̄. xcj. Iuſt⁹ germiabit ſic̃ lilium: et florebit in eternũ añ dñm [et increſcat] etiam in germie illo in ꝑfectu ꝑximoꝝ. Gen̄. ij. et. ix. Creſcite ⁊ multiplicami ⁊ replet⁊ terrã [dũ neſcit ille] ſeminator: quia in hac vita p̄dicator incremẽta ſui fruct⁹ dep̄hendere nõ poterit. Et iõ nõ tm̄ ꝺ deo in ſe: ſed etiã in ſuis dr̄ Eſa. xlviij. Uere tu es deus abſcõdit⁹. Et hui⁹ reddit rõnem ⁊ cauſaʒ dicens [Ultro em̄] ſine opatiõe rõnis ſemialis: p ꝟtutem celeſtẽ [terra] q̄ benedictionẽ celi accepit [fructificat] ꝟtute diuina. Gen̄. xxvij. Det tibi de⁹ de rore celi: et de pinguedine terre abundantiã frumẽti vini ⁊ olei. Et nõ dicit de labore tuo. quia Ros celi: in gr̃a dei: et pinguedo t̃re: in cõſolatõne ſanctiſpũs: terrã faciũt fructificare Frumẽtũ: in ſolido cibo ꝟtutis: ⁊ Uinuʒ: in gaudijs ſpũalib⁹: et Oleũ: i infuſione pietatis: ſola ꝟtute diuina. Fructificata aũt p grad⁹ [primũ herbam] in virore fidei. Hiere. xvij. Erit q̄ſi lignũ viride qd̄ ad hũorẽ mittit radices ſuas. Tñ glo. dr̄: q̄ herba eſt i timore: q̄ facit recedere a malo Quĩ (al's Om̄) ſicut dr̄ in pſ̄. xviij. Initiũ ſapĩe timor dñi [Deinde] poſt herbã [facit ſpicã] Que eſt loc⁹ fruct⁹. Ita poſt virorẽ fidei: facit folliculos ꝟtutũ. Uel: poſt timorẽ facit pniam. Gen̄. xlj. Septẽ ſpice pullulabant in culmo vno plene atq̄ formoſe. Hoc ẽ (al's He ſũt) ſeptẽ ꝟtutes. Tres theologice: Fides: Spes: et Charitas. et Quattuor cardinales: Prudẽtia: Iuſticia: Fortitudo: et Tpantia. Uel Septẽ ptes Pnĩe: Cõpũctio cordis: Cõfeſſio oris: et Satiſfactio opis Que fit p Tria: Orationẽ: Ieiunium: ⁊ Elemoſynã. Septimũ aũt eſt qd̄ fundamẽtũ huius eſt: Propoſitũ ad pctm̄ non redeundi. Sic ergo facit ſpicam: poſt fidei vel timoris virorẽ [deinde plenũ fructũ] in ope meritorio qd̄ fit per charitatẽ. Iaco. v. Ecce agricola expectat p̄cioſum fructuʒ terre: patienter ferẽs: donec accipiat tẽporaneũ ⁊ ſerotinũ. Et habet fructũ [in ſpica] h̄ eſt in ꝟtute vel pnĩa [Et cum ꝑduxerit ex ſe fructũ] ⁊ ſufficientẽ. Et tangit Tp̄s collectiõis agricole ſeminantꝭ [ſtatim] ergo [cõmittit] hoc eſt hunc fructũ in horrea celi deo cõgregat. Ioan. iiij Qui metit mercedẽ accipit: et congregat fructũ in vitam eternã. Sua aũt diligẽtia p̄dicator: ⁊ Prelatus debent deo tales fruct⁹ cõgregare: et nõ ſibi lucra q̄rere ex ipſis. Mat. xiij. Triticũ congregate in horreũ meũ. Luc. iij. Triticũ congregabit ad horreũ ſuũ. paleas aũt ꝯburet igni inextinguibili. Mittit igit̃ [falcem] q̄ p̄cidit fructum a laude ⁊ lucro homĩs: et reponit deo in horreũ. Sic em̄ fecit filius: incremẽta ſctõ patri aſſignãs. j. Coꝝ. xv. Cũ tradiderit regnũ deo ⁊ patri [qm̄] tũc tpe maturi fruct⁹ [adeſt meſſis] vt totũ deo attribuat̃ et reſeruet̃. Et hoc fit: Uel: in fine mũdi. Uel in fine mortꝭ cuiuſlibet hoĩs. Apoc̃. xiiij. Mitte falcem tuã et mete: qm̄ maturuit meſſis terre.

Et dicebat. Cui aſſimilabimus regnũ dei: aut cui parabole cõparabimus illud.

Tangit h̄ demonſtrationẽ hui⁹ ꝑfectus quem dixit: in pticulari ſ̄m initiũ ⁊ cõſummationẽ. Tãgit autẽ h̄ Tria. Scz. Diligentiã inueſtigatõis doctrine parabolice: Parabolã hui⁹ ꝑfect⁹ ⁊ fruct⁹: et Utilitatẽ talis doctrine q̄ fit p parabolas. De Prio dr̄ [Et dicebat] excitans ad diligẽtiã doctrine pabolice. Prouer. j. Aniaduertet pabolã ⁊ interp̄tationẽ: verba ſapientiũ ⁊ enigmata eorum [Cui aſſimilabim⁹] hũano opi [regnũ celorũ] in terra cognoſcit̃ [aut cui pabole compabimus illud] q̄ hũan⁹ ⁊ rudis intellect⁹ ad celeſtia nõ eleuat̃: niſi pabolicꝭ ſit adiut⁹ ſil̃itudinib⁹. Ois em̄ ꝯgnitio intellectiua fit ex his q̄ nota ſunt nobis: et aliter doceri nõ poſſum⁹. j. Coꝝ. xiij. Uidemus nũc p ſpeculũ in enigmate.

Sicut granum ſinapis qd̄ cum ſeminatuʒ fuerit in terra: min⁹ eſt oĩbus ſemĩbus que ſunt in terra: et cum natũ fuerit aſcẽdit in arbo

rem: et fit maius omnibꝰ oleribus ⁊ facit ramos magnos: ita vt possint sub vmbra eiꝰ aues celi habitare. Et talibus multis parabolis loquebatᷣ eis verbū ꝓut poterant audire. Sine parabola aūt nō loquebatᷣ eis. Seorsum aūt discipulis suis disserebat omnia.

D Hoc est Scdm̄ In quo tangitᷣ Parabolā. Et tangit Tria. Scȝ Quid cui cōpatᷣ. In q̄: q̄ntuȝ ad initiū hūilitatꝭ. et In q̄: q̄ntum ad ꝯsummationē ꝑfecte magnitudinis. Dicit igitᷣ ⌊Sicut est granū sinapis⌋ Suꝑple: Sic cōꝑatum est regnū celoꝝ. Hoc ei est Acutū in sapore: Subtile ī substātia: Vaporosum ꝑ calorē: Repletiuū ꝑ dilatationē sui: Purgatiuū capitꝭ ꝑ virtutē: Malaꝝ stirpiū extinctiuū ꝑ plantationē. Acutū q̄dē per fidei feruorē. Lu. xvij. Si habueritꝭ fidem sicut granum sinapis: diceretꝭ huic arbori moro: eradicare: ⁊ trāsplantare in mare: et obediet vob. Subtile aūt est in substātia. Et h̄ habet fides ad intellectū v̄bi dei De q̄ dr̄ Heb. iiij. q̄ penetrabilior est oī gladio ancipiti: et discretor intentionū ⁊ cogitationū cordis. Sap̄. vij. Spūs sapie dr̄ esse subtilis. Vaporosum aūt est ꝑ charitatē. Sap̄. vij. Vapor q̄dem v̄tutꝭ dei ⁊ emanatio dei sincera. Repletiuū autē est ꝑ consolationē spūs Que nihil aliud admittit Ps̄. lxxxix. Repleti sumꝰ mãe miscdia tua: ⁊ exultauimꝰ ⁊ delectati sumꝰ. Purgatiuū aūt capitꝭ ꝑ grām quā hȝ ꝯ pctm̄ qd̄ est in rōne mētis. Act. xv. Fide purificans corda eoꝝ. Sed Suffocatiuum est malaꝝ stirpiū ꝑ plantationē. q2 Ubi in hortis plantatᷣ: alie stirpes nō cōualescūt. Et sic est fides extirpans hereses ⁊ malas doctrinas. Hierem̄. j. Posui te vt euellas ⁊ destruas: dissipes ⁊ dis-

P perdas: ⁊ edifices ⁊ plantes. Sic igitᷣ est sicut granū sinapis ⌊qd̄ cum⌋ ꝓmū ⌊seminatū est in terra⌋ ꝑ p̄dicatores noui testamenti ⌊minꝰ est⌋ q̄ntum ad hūilitatē seminū ⁊ seminantium ⌊oībus semibꝰ⌋ Verboꝝ ⁊ Legū ⁊ Doctoꝝ. Duo em̄ semina añ iacta sunt in terrā vel Tria. Scȝ Lex naturalis ꝑ Patriarchas: ⁊ Lex scripta ꝑ Moysen: et eos q̄ cū eo erant. Et si Tertiū addere volumus Semē Legū hūanaꝝ ꝑ plebiscita ⁊ Reges ⁊ Imperatores. Et hec semia mag̃ fuerᷣt Ptāte hūana ⁊ Sapia ⁊ Coactōe penaꝝ. Verbū aūt euangelij nihil hoꝝ habuit. Sed Minꝰ inter oīa fuit Sapientia hūana. q2 Stulticia reputabatᷣ: ꝑ crucem hre vitā: et Minꝰ fuit potestate. q2 hoc idē reputabatᷣ infirmitas. j. Coꝝ. j. Nos p̄dicamꝰ chr̄m crucifixū: Iudeis q̄dem scandalū: gētib9 aūt stulticiā Silr̄ p̄dicatores eiꝰ nullius fuerūt eminentie mūdane respectu eoꝝ q̄ semiauerūt Legē Naturalē ⁊ Moysaicā ⁊ Hūanas leges. j. Coꝝ. j. Videte vocationē vestrā fratres: q2 non multi sapientes ƀm carnē: non multi potentes: non multi nobiles. sed q2 q̄ infirma sunt elegit deꝰ: vt ꝯfundat fortia. et q̄ stulta sunt huiꝰ mūdi elegit deꝰ: vt cōfundat sapientes. et ea q̄ ignobilia sūt et ea q̄ non sunt: elegit deꝰ: vt ea q̄ sunt destrueret: vt non gloriet oīs caro corā illo. Et sic in hūilitate incepit: ⁊ in hūilitate ꝑfecit. Iac. iiij. Deꝰ suꝑbis resistit: humilib9 autem dat grām. Lu. j. Deposuit potentes de sede: ⁊ exaltauit hūiles. Sic ḡ non veritate sed hūilitate oīb9 semib9 minus est ⌊in terra⌋ seminatis. hoc est: in agro hūani cordis ⌊Et cū natū fuerit⌋ in cordib9 fideliū ⌊ascēdit⌋ ꝓfectu Virtutꝭ: ⁊ Ptātꝭ: et Dignitatꝭ. Virtute aūt mira oꝑatur. Ptāte (alꝭ Ptātem) hȝ claudere ⁊ aꝑire celū ⁊ īfernū. Dignitate sibi flectūt genua oīa regna. Et hoc est qd̄ dr̄ glo. ⌊ascendit in arborē⌋ Que Altitudine: Amplitudine: Annositate: herbaꝝ transcēdit naturā. Alta est: q2 ad celestia sustollit. Ampla: q̄a totum mundū occupauit. Annosa: q2 finiri non poterit. Hoc ē ḡ q̄ dr̄ Ascēdit crescens ⌊in arborē⌋ multorū ramoꝝ. Ps̄. lxxix. Extēdit palmites suos vsq3 ad mare: ⁊ vsq3 ad flumē ꝓpagines eius. Operuit mōtes vmbra eiꝰ: et arbusta eiꝰ cedros dei ⌊Et fit maiꝰ⌋ v̄tute ⁊ amplitudine ⁊ vtilitate ⌊oībus oleribꝰ⌋ in horto dei plātatꝭ. hoc ē doctrinis et legib9 hūanis ⌊Et facit ramos magnos⌋ hoc ē: Prouinciales ecclesias ⁊ distinctiōes Episcopatuū. Ezech. xxxvj. Vos āt mōtes israel ramos vestros expādite: et florete: et fructuȝ facite ꝑplo meo isrl̄ ⌊ita vt possint sub vmbra⌋ protectiōis ecclesiastice ⌊aues celi⌋ cōtēplatiui: vel fideles pennati pēnis v̄tutū ⁊ volātes ad celū ⌊hītare⌋ in casis ⁊ nidis eccl̄iaꝝ. Dañ. iiij. Ecce arbor in medio terre: ⁊ altitudo eiꝰ nimia. Magna arbor ⁊ fortis ⁊ ꝓceritas eiꝰ vsq3 ad celū attingens. Aspectꝰ eius erat vsq3 ad terminos vniuerse terre. Folia eiꝰ pulcerrima: et fructꝰ eius nimiꝰ: esca vniuersoꝝ in ea. Subter eū hītabant aīalia ⁊ bestie: et in ramis eiꝰ volucres celi cōuersabantᷣ. et ex ea vescebatᷣ oīs caro ⌊Et talibus multis ꝑabolis loq̄batᷣ⌋ D

Tertiū est In q̄ tangitᷣ huiꝰ doctrine Vtilitas ⌊ꝓut poterāt⌋ hūano modo q̄ lacte idigēt: nō solido cibo ⌊audire⌋ h̄ est: auditu ꝑ hūanas silr̄itudines ꝑcipe. Esa. viij. Sume tibi libꝝ grandē ⁊ scribe in eo stilo hoīs. Hoc ē: ita vt hūanꝰ itellectꝰ intelligat ⌊Sine ꝑabola aūt⌋ hoc est: sine humanis silr̄itudinib9 ⌊nō loq̄batᷣ⌋ q2 diuina simplicitas ⁊ pura spūalia ab aīalib9 hoib9 non pñt sine hūanis silr̄itudinib9 intelligi. Esa. xxix. Erit vob visio oīm q̄si v̄ba libri signati: quē cū dederint scienti lr̄as: ⁊ dicēt: lege istū. et dicet: nescio: signatꝰ ē em̄ ⌊Seorsum aūt⌋ seq̄stratꝰ a turbis ⌊discipulis suis⌋ q̄ capaciores erāt ⌊disserebat oīa⌋ aꝑte celestia oñdens. Sicut ⁊ Nūe. iij. Leuite nude videbant q̄ ceteri videre nō poterāt nisi inuoluta. Lu. xxiiij. Interp̄tabatᷣ illis in oīb9 scp̄turꝭ q̄ de ipo erant. Ex hoc aūt patet q̄ ꝑua ps euāgelice sapientie descripta est. q2 de interp̄tationib9 ꝑabolarū nō est scripta nisi vna: cum tñ h̄ exp̄sse dicatᷣ q̄ dominꝰ omnia dicta ꝑabolica ꝑ seipsum disseruit.

Et ait illis in die illa cū sero eēt factum: Transeamꝰ contra. Et dimittētes turbā assumūt euȝ ita vt

erat in naui. ꝛ alie naues erant cū illo. Et facta est ꝓcella magna vēti:et fluctus mittebat ī nauim:ita vt impleret̃ nauis. Et erat ipse in puppi sup̱ ceruical dormiēs. et excitant eū. et dicūt illi: Magr̃: Nō ad te ptinet:qꝛ pim⁹? Et exurgēs cōminatus est vēto: et dixit mari: Tace: Obmutesce. Et cessauit vētus. ꝛ facta est tranq̃llitas magna Et ait ill'. Quid timidi estis? Necdū habetis fidem. Et timuerūt timore magno. et dicebāt ad alterutrū. Quisputas est iste:qꝛ ꝛ vētus et mare obediūt ei?

R ⌊Et ait illis in illa⌋ eadē⌊die⌋ Et tāgit̃ h p̱s In qua ostendit̃: ꝙ Diuīa potestas tā mīstrorū q̃s misterioꝝ a capite chr̄o descēdit. Tangunt̃ aūt h Sex. Scꝫ Factū qđ est illi⁹ miracl'i occasio. Periculi ī mari causatio. Saluatorꝭ dispensatiua dissimulatio: Periclitatoꝝ apud saluatorē interpellatio. Tēpestatis ex ptāte diuīa sedatio. Timidorū in p̄sentia tanti saluatorꝭ icrepatio. Et Diuīa hec videntiū āmiratio et laudatio. Et hec p̱ ordinē in l'ra ꝯtinent̃. Dicit igit̃⌊Cū sero factū esset⌋ qñ die tota ꝺ nauicl'a p̄dicauit turbis stātibꝫ ī litore. In sero āt dixit discipulis⌊Transeamus⌋ ꝛ ad aliud lit⁹ maris qđ mare galilee vocat̃⌊ꝯtra⌋ h ē ad aliud lit⁹: Vtꝫ ibi hoīes illūīnaret. Vel Qꝛ ibi desertuꝫ fuit vt ibi in orōne p̱noctaret. Ps̄.xlj. In die mandauit dn̄s miscđiam suā: et nocte cāticū ei⁹ qꝛ ex miscđia: ī die hoīm intēdit saluti. ꝛ ī nocte: spū libere cātauit dn̄o⌊Et⌋ discipl'i ad p̄ceptū dn̄i⌊dimittētes turbā assumūt eū⌋ chr̄m secū ad nauigādū⌊ita vt erat ī naui⌋ ꝙ ad locuꝫ ñ descēdit a naui in q̄ docuerat⌊et alie naues⌋ diuersoꝝ secū nauigātiū⌊erant cū illo⌋ in quibꝫ erāt testes miracl'i Sap̄.xiiij. Vt nō eēnt vacua sapiētie tue opa iđ exiguo lig̃ credūt hoīes aīas suas ꝛ trāseūtes mare p̱ ratē liberati sūt. Iste eni naues bn̄ficia crucꝭ ꝛ pn̄ie p̱ quā crucem tollim⁹ significāt Et iđ ꝺ eccl'ia dꝛ Prouer. vlti. Facta est quasi nauis istitoris delōge portās panē suū Gen̄.xlix. Zabulon (qui habitaculū fortitudinis interpretatur) in litore marꝭ habitabit: ꝛ in statione nauium figet tētoria: p̱tingēs vsqꝫ ad sidoneꝫ. Statio aūt nauiū ē Statio In crucꝭ cōicantia: In penitētie tenētia: ꝛ In religiōis p̱seuerātia. Hijs eī tribꝫ nauibꝫ: sine p̱iculo trāsitur mare hui⁹ secl'i: ꝛ ad litus et'ne stabilitatꝭ p̱ueīt̃. Et p̱tigit̃ ī hijs tribꝫ vsqꝫ ad sidonē: Qꝛ sidon: venatio intp̄retat̃. qꝛ ī his tribꝫ hoīes q̇ ī bestias siluestres ꝯuersi sūt: capiūt̃: ꝛ ligant̃ Per crucē q̇dē ligamētꝭ fidei ſm ītellect̄m. Per Pn̄iaꝫ āt: ligamētꝭ iusticie: ad satisfactōis effectū: Per Religionē āt ligamētꝭ honestatꝭ: ad ordinādū affectū. Hoc significatū ē Joā.xxj. Vbi dicit̃ ꝙ discipl'i iesu ad ip̄m nauigio venerūt⌊Et facta est ꝓcella magna venti⌋ Scđm est In q̄ tangit̃ Periculū. Et dꝛ⌊ꝓcella magna venti⌋ q̄ ex vento exurgit Que fit in mari: seculi vel cordis p̱ suasionē: ꝛ tentationē diaboli. Dan̄.vij. Quattuor venti celi pugnabāt in mari magno: h est Pōpa mđi. Carnis ꝯcupiā. Inq̇etudo spūs. et Incentiuū diaboli⌊et fluct⁹⌋ exurgēs⌊mittebat⌋ aquā⌊in nauim⌋ ad sūmergendū. h ē: in regnū (al's regimē) mentis: ad mergendū hominē in pctīs. Ps̄.lxviij. Saluū me fac de⁹ qm̄ intrauerūt aq̄ vsqꝫ ad aīam meā⌊ita vt impleretur nauis⌋ ad mergendū. Exo.xv. Sūmersi sunt q̄si plūbū in aq̇s vehementibꝫ. Sicut ml'tos sūmersos esse videm⁹ ī aq̇s ꝯcupie⌊Et erat ipse⌋ chr̄s⌊in puppi⌋ hoc ē: in vltia p̱te nauis iuxta gubernaculū⌊sup̱ ceruical⌋ hoc est: sup̱ hūane infirmitatis necessitatē (al's necessitatꝭ infirmitatem) q̄ caput ꝓpter nos reclinauerat⌊dormiens⌋ hoc est: tentationē istā dissimulās. Et hoc est Tertiū de superius dictꝭ. Ps̄.iij. Ego dormiui ꝛ sōporat⁹ sum Ps̄.iij. Scđꝫ ꝓuidentiā tn̄ deitatꝭ sp̱ (al's sup̱) suos custodiēs vigilauit. Ps̄.cxx. Ecce nō dormitabit neqꝫ dormiet q̇ custodit isrl'⌊et excitant eū⌋ Quartū est Interpellatio ad adiuuandū. qꝛ ad h dormiuit vt ad pulsandū excitaret̃. Ps̄.lxxvij. Excitat⁹ ē tanq̄ꝫ dormiēs dn̄s. Matt.viij. Suscitauerūt eū discipuli ei⁹⌊et dicūt ei⌋ interpellando eū⌊Mgr̃⌋ cui⁹ doctrina ꝛ imp̱io aggressi sum⁹ nauigiū. Joā.iij. Scim⁹ qꝛ a deo venisti mgr̃⌊Nō⌋ hoc ē: nōne⌊ad te p̱tinet⌋ q̇ curā nr̄am suscepisti et iuxta gubernaculū iaces ꝛ dormis⌊ꝙ p̱im⁹⌋ Q.d. Sic. Ad te h p̱tinet. Matt.viij. Preceptor salua nos: p̱im⁹. j. Pe.v. Oēm sollicitudinem vestram ꝓijcientes in eū: qꝛ ipsi cura est de vobꝭ⌊Et exurgens⌋ actū ꝓtectionis ad exteriora extēdēs Ps̄.xliij. Exurge quare obdormis dn̄e exurge: et ne repellas in finē⌊cōminat⁹ ē vētis⌋ diaboli p̱suasionibꝫ. Naū.j. Dn̄s in turbine ꝛ ptāte veniet: increpās mare: ꝛ exiccās illđ⌊et dixit mari⌋ cordis inq̇etudini: vl': secl'i tētatōibꝫ⌊tace⌋ ꝛ⌊om mutesce⌋ a tēpestate. Tob.iij. Post tempestateꝫ tranq̇llū facis: et post fletū ꝛ lachrymationeꝫ exultationē et gaudiū infundis⌊Et ces. vent⁹⌋ a fundo maris exurgens⌊et facta ē tranquillitas mag.⌋ sedata tēpestate. Mat.viij. Surgēs iesus imp̱auit ventis ꝛ mari: ꝛ facta est tranq̇llitas magna⌊et ait illis⌋ increpās eos ꝺ timiditate q̄ de modicitate fidei ꝓueniebat⌊Quid timidi estꝭ⌋ vobiscū hn̄tes saluatorē⌊Nōdū ha. fi.⌋ hoc ē fidei p̱fectionē. Mat.xiiij. Modice fidei q̄re dubitasti⌊et timuerūt ti. magno⌋ Nō timore pene sed timore reuerētie ad magnitudinē ptātꝭ christi Dan̄.iij. Nūc seq̇mur te ī toto corde nr̄o: ꝛ timem⁹ te. Hiere.x. Quis nō timebit te o rex gl'ie (al's gentiū) ⌊Et dicebāt⌋ factū mag̃ laude extollētes⌊alter ad alteꝝ⌋ oēs q̇ sil' nauigabāt. Ps̄.cvj. Qui descēdūt mare in nauibꝫ faciētes op̱atiōeꝫ in aq̇s ml'tꝭ. Ipsi viderūt opa dn̄i ꝛ mirabilia ei⁹ in ꝓfundo⌊Quisputas est iste⌋ hoc ē: q̄nte dignitatis ꝛ ptātis ē iste q̇ in hūana carne videt̃ latere. Ps̄. S

xxiij. Quis est iste rex glie: dñs fortꝭ ⁊ potēs. Exo. xv. Quis silis tui ĩ fortib9 dñe: terribilis atq3 laudabilis: et faciens mirabilia [qꝛ vẽti ⁊ mare] q̃ insensibilia sunt: clam [obediũt ei] ad nutũ obsequẽdo. Mat. viij. Qualis est hic q̃ ventis imperat ⁊ mari ⁊ obediũt ei. Sic ḡ suam ostendit diuinam potestatem.

Capitulum. V.

Et venerũt trans fretũ maris in regionẽ gerasenoꝝ. Et exeunti ei de naui statim occurrit de monumẽtis homo in spũ immundo.

a Hic adhuc Quintã leonis ꝓprietatẽ ꝓsequitur Que sicut dꝛ: est Prope fortitudinis demõstratio Sed in isto Sexto miraculo incipit ostẽdere fortitudinẽ cõtra pctm̃ actuale destruendũ. Hoc aũt Tripl'r ꝯsideratꝰ. Sc3. In his q̃ tentant de pctõ illo. et In his q̃ sunt in ipso pctõ. et In his q̃ sũt cõseq̃ntia pctm̃ in peccante. Et ideo diuiditꝰ in Tres partes In q̃ꝝ Prima Fortitudinẽ exercet contra tentantia de pctõ ipso Que sunt Demon: ⁊ Caro: et Mundus: in trib9 miraculis Que sunt Expulsio demonũ: et Restrictio sanguis: et Suscitatio filie pncipis. Et hec in hoc Quinto capl'o dicem9. De reliq̃ pte isti9 diuisiõis infra in sexto diceꝰ. Cõstat aũt q istõ Capl'm in Tres partes diuiditꝰ: ꝺm tria tentantia de actuali pctõ q̃ inducta sũt. Et qꝛ demõ pncipale tentãs est inter ista: ideo pmo ponitur. Historia aũt hec diuiditꝰ in Quinq3 partes Ita q In Prima Exponit demonis in tẽtando et possidendo tentatũ ferocitatẽ. In Scda: describit Qualiter demõ ad leonẽ de tribu Juda amittit sue ferocitatꝭ fortitudinẽ. Ibi [Videns autẽ Jesus a lõge] Tertio ostendit In q̃s accipit licentiã exercẽdi sue ferocitatꝭ tyrannidẽ. Ibi [Erat aũt ibi circa montẽ ⁊c̃.] In Quarta describit Qualiter ex hoc facto circũstãtes acceperunt instructionem Ibi [Qui aũt pascebãt eos ⁊c̃.] In Quinta ⁊ vltima pte oñditꝰ Qualiter is q̃ liberat9 fuerat contra talẽ tentationẽ accepit cautionẽ Ibi [Cũq3 ascẽderet naui ⁊c̃.] In Prima harũ partiũ dicunꝰ Tria. Sc3. Ubi factũ. et In quo. ⁊ Cõtra quã ferocitatẽ factũ ẽ miraculũ. De Primo dꝛ [Et venerũt] iesus ⁊ discipl'i ei9 [trans fretũ] stagni genesareth ad ripã ad quã nauigabant [in regio. genesareoꝝ] Que a stagno genesareth cui adiacet regio genesareorũ vocatꝰ. Uenerũt aũt vt ⁊ ibi p̃dicarent: et diaboli regnũ extirparent. j. Coꝝ. ix. Oib9 oia fact9 sum vt oẽs lucrifacerẽ [Et exeunti de naui] Secundũ est In q̃ ostẽditꝰ In q̃ factũ est miraculũ. Exit9 aũt iste significat exitũ de cõsideratiõe salutꝭ ꝓprie: ad intentionẽ salutꝭ ꝓximoꝝ. j. Coꝝ. x. Nõ q̃rens qd mihi vtile est: sed qd multꝭ: vt salui fiant [stati occurrit] ꝑ oppositionẽ. qꝛ demõ ꝯtra saluti hoim ꝓcurat ⁊ intẽdit. Zach. iij. Sathan stabat a dextrꝭ Jesu vt aduersaretꝰ ei [de monumẽtis hõ in spũ imũdo] qꝛ demõ autoꝛ (al's actoꝛ) mortꝭ: mortuorũ dãnatoꝝ loca diligit. Sap. ij. Inuidia diaboli mors intrauit in orbẽ terraꝝ. Imitanꝰ aũt illũ q̃ sunt ex pte ipsi9. Contra hoc aũt qd h dꝛ: Hõ: videtꝰ esse qd dꝛ Matth. viij. q duo homĩes erãt. Sed ad hoc dicendũ q in ṽitate duo erant. Sed qꝛ vnus erat clare dignitatis de ꝓuincia. alter aũt plebei9: ideo alij euãgeliste p̃ter Mattheũ nõ faciunt mentionẽ nisi de vno. Matthe9 aũt ṽitatem seq̃ns historie: sic̃ is q̃ miraculo interfuit: mẽtionẽ facit de duob9. Qd aũt dꝛ [in spũ immũdo] nõ est intelligendũ q spũs ĩmũdus sit ꝑ naturã: sic̃ dixit Maniche9: Uocãs spũs immũdos: q̃ facti sunt a deo tenebraꝝ. Sed ideo dictũ est: qꝛ cum a deo (al's ab auctoꝛe) oĩs mũdicie mũd9 creatus ẽ: ipse se auertens ab auctoꝛe mundicie ꝑ voluntatẽ seip̃m fecit imundũ. Matt. xij. Cũ imũdus spũs exierit ab homĩe: ambulat ꝑ loca inaquosa: h est: munda: ab hũoꝛe imundicie exiccata: q̃rens req̃em ⁊ nõ inuenit: qꝛ nõ nisi in imũdicijs delectatꝰ.

Qui domiciliũ habebat in monumẽtis. Et neq3 catenis iã quisquã poterat eum ligare: quoniam sepe compedib9 et catenis vinct9 dirupisset catenas ⁊ cõpedes cõminuisset: et nemo poterat eũ domare. Et semꝑ nocte ac die in monumentis ⁊ in mõtibus erat clamans et concidens se lapidibus.

Hic describit Demonis ferocitatẽ in Quinq3. Sc3: Habitatione: Fortitudine: Uexationis cõtinuitate: Inq̃etudine: et Malicie ferocitate. Dicit igitꝰ [Qui domiciliũ hẽbat in monumẽtis] qꝛ auctoꝛ mortꝭ in inq̃namẽtꝭ mortuoꝝ delectabatꝰ. Baruch. iij. Coinq̃nat9 es: cũ mortuis deputatus es: cũ descendẽtib9 in infernũ. Et significabat q eos q̃ tentationi ei9 consentiũt: ad immundiciam ⁊ habitationẽ deducit mortuoꝝ. Per hoc etiã chꝛs quãdo reuocat eos: de loco ⁊ habitatiõe reuocat mortuoꝝ. dicente apl'o Eph. v. Surge q̃ doꝛmis ⁊ exurge de mortuis ⁊ illũinabit tibi christus [et neq3 catenis] b A fortitudine h describit demoniũ. Et h est [et neq3 catenis] iam fortitudine demõis p̃ualente [q̃squã] hõ [poterat eũ ligare] Job. xlj. Nõ est ptãs sup terrã q̃ possit ei compari: q̃ fact9 ẽ vt nullũ timeret. Et h ꝓbat ꝑ effectum dicẽs [qm̃ sepe cõpedib9] q̃b9 pedes ei9 stringebanꝰ [et catenis vinct9] q̃b9 ꝯstricta fuerũt brachia [dirupisset catenas] violentia demonis [et cõpedes cõminuisset] Catene aũt iste: leges diuinas ꝯcant: q̃b9 demõ tentãs ligare non poterit. Ps. cxl vij. Ad alligãdos reges eoꝝ in cõpedib9: et nobiles eoꝝ in manicꝭ ferreis Compedes aũt ꝯcãt ligamẽta affectionũ. Eccl. vj. Inijce pedẽ tuũ in cõpedes illi9. Uincula em̃ illi9: alligatura salutarꝭ. Catene aũt ꝯcãt ligam̃ta opm

quibꝫ scti viri affectus ⁊ opa ligant: vt legibꝫ diuinis ꝑtrabant. Esa. xlv. Uincti māibꝫ (al's manicis) pgent: teqꝫ adorabūt: teqꝫ deꝑcabunt. Et hec oia in insanis ⁊ demoni cōsentientibꝫ demon ꝯfringit et cōminuit [et nemo poterat eū domare] Ab Inqetudine describit: qꝛ domi retineri nō poterat: sed inqete ꝑ infinita desiderabilia mouebat. Prouer. vij. Mulier vaga: garrula: qetis ipatiēs q̄ nō valet in domo cōsistere pedibꝫ suis: nunc foris: nūc in plateis: nūc in angulis plateaꝝ [et sp nocte ac die] A Cōtinua describit vexatiōe [in monumentis] vbi iacebāt corpa in inferno damnatoꝝ [et in mōtibꝰ] siluosis ⁊ desertis agitabat. Threñ. v. Ceruicibꝫ minabamur: lassis ñ dabat requies. Sic. j. Reg. xvj. Spūs nequā exagitauit Saul a dño. Sic maledictū dñi est in eis q̄ sibi seruire nolūt: dicētis Hiere. xvj. Seruietis dijs alienis in terra nō vr̄a: q̄ nō dabūt vob reqem die et nocte. qꝛ ⁊ In aduersis ⁊ In ꝓspis demō eos exagitat. In aduersis ꝑ impatientiā. In ꝓsperis ꝑ elationem [erat clamans] Describit h Maliciam demōis a Malicie ferocitate [clamās em̄ erat et cōcidēs se lapidibꝰ] Clamans aūt erat pcti enormitate: ⁊ lapidibꝫ se ꝯcidēs ꝑ pcti obdurationē. De Prio dr̄ Geñ. iiij. Uox sanguis fratris tui clamat ad me de t'ra. Geñ. xviij. Clamor sodomorū venit ad me. De Scdo dr̄ Act. vij. Dura ceruice ⁊ indomabili corde vos sp spūiscō restitistis. Isti sunt lapides de qbꝫ dr̄ Joā. viij. Tulerūt lapides Judei vt iacerēt in Jesum. Cōcidūt aūt se bis lapidibꝫ demoniaci: qñ suasu demonis addūt peccatū pctō. Esa. j. Uulnꝰ ⁊ liuor ⁊ plaga tumēs nō est circūligata: nec curata medicamie: neqꝫ fota oleo.

Uidēs aūt Jesum alōge cucurrit: et adorauit eum. et clamās voce magna: dixit. Quid mihi et tibi iesu fili dei altissimi? Adiuro te ꝑ deū ne me torqueas. Dicebat em̄ illi: Exi spūs immunde ab homie isto. Et interrogabat eū. Quod tibi nomē est? Dicit ei. Legio mihi nomen est: qꝛ multi sumꝰ. Et deꝑcabat eum multū ne se expelleret extra regionem.

Secundū est huiꝰ historie: in quo oñdit Qualiter vis demonis cōpescit ⁊ debilitat ad aspectuꝫ leonis de tribu Juda. Dicit aūt h Quattuor. Scꝫ Demonū destitutionē. Cām destitutiōis. Manifestationē demoniace multitudis. et Deꝑcationeꝫ iniq volūtatis. De Prio dt Tria. Adorationē timoris. Professionem extorte (al's exorte) ꝟitatis. ⁊ Adiurationem iniq volūtatis. De Prio hoꝝ dic [Uidēs aūt Jesū] ꝑ ꝯsideratione diuie ptātis quā timebat demō. Jac. ij. Demōes credūt ⁊ cōtremiscūt. Uidit em̄ demō nō ītellectu ꝟitatis: sed credulitate estimatiōis. Mich. vij. Uidebit me inimica mea. h est: legio demoniaca: ⁊ opiet cōfusiōe [a lōge] nō solū distātia loci: sed dimēsiōe dissimilitudinis. Ps. cxviij. Lōge a pctōribꝫ salꝰ [cucurrit] coactꝰ ⁊ indeuotꝰ [et adorauit eū] qꝛ Sibi militat (vt dt Greg.) etiā id qd ꝑ maliciā volūtatis obstat. Et ideo dr̄ Phil. ij. ꝙ in noie dñi Jesu oē genu flectat: celestiū: terrestriū: ⁊ infernoꝝ. quia In gl'ia existētes adorant btm̄ ⁊ gl'ie auctorē. Terrigine aūt gr̄e remūeratorē: ⁊ Infernales tremunt ptātem [et clamans voce magna] ex magnitudine ire ⁊ furoris. Apoc. xij. Descēdit ad vos diabolus hñs irā magnā: sciens qꝛ modicū tp̄s habet. Sensit em̄ iam se expellendū ⁊ destituendū a ptāte [dixit] professus coacte cōfessionis veritatē [Quid mihi ⁊ tibi] est cōe [Jesu fili dei altissimi] Q. d. Nihil. Et ideo: istum ex iniqtate: meo iure possessum nō debes tibi ꝑ meā expulsionē vēdicare. ij. Coꝝ. ix. Que cōuentio chr̄i ad belial: et q̄ cōicatio tēplo dei cum idolis: aut q̄ pars fideli cū iniqtate. Dicit autē [Jesum filiū dei altissimi] nō ꝑ sciam certā: sed sicut ꝑ estimationeꝫ. Lu. iiij. Exibant aūt demonia a multis clamantia ⁊ dicentia: qꝛ tu es chr̄s filiꝰ dei viui [Adiuro te] Adiuratio est iniq ad nocendū volūtatis. Et est sensus. Per hanc iusticiā: que videt esse ex hoc: ꝙ tibi mecū nulla est cōicatio [Adiu. te] ꝑ h iusticie sacrm̄ [ꝑ deū] q̄ iusticie autor ē [ne me torq̄as] ab isto expellēdo: qꝛ mihi tortura est a nocumēto cōpesci: cū totꝰ animꝰ malicie mee delectet in nocēdo homi. Esa. xxvij. Uisitabit ī gladio suo grandi ⁊ forti sup leuiathan serpentē vectē et sup leuiathan serpētē tortuosum: et interficiet cetū q in mari est. Gladiꝰ aūt ille ꝟbū dei est. Esa. xj. Spū labiorū suoꝝ interficiet ipiū. Sic ḡ impio verbi dei timuit torq̄ri [Dicebat em̄ illi] Jesus demoni. Et tāgit h causam eorum que inducta sunt [Exi spūs immūde ab hoīe] qm̄ lꝫ tu mea maledictione quā homi ꝓpter pctm̄ suū inflixi: iuste torq̄as: tñ quia mea creatura est hō quē decepisti fraudulēter: tu homīes ꝯ me iniuste detines: et ideo p̄cipio vt exeas. Lu. xj. Erat Jesus eijciēs demoniuꝫ Act. x. Pertrāsiuit bñfaciēdo ⁊ sanādo oēs opp̄ssos a diabolo [Et interrogabat eū] iesus demonē. Nō vt ignarantē qd nesciebat īstrueret: sed vt a stantibꝫ nomē demōis significaret. Joā. xvj. Nō opus est tibi vt qs te interroget [Qd tibi nomē est] qꝛ a malicia sue volūtatis ⁊ ꝑmisse ptātis sortiunt noīa [Et dt ei] demō chr̄o [Legio nomē est mihi] Et subiūgit Cām [qꝛ mlti sumus] et nūero ꝑsonaꝝ: ⁊ nūero malicie. Mar. j. Demonia mlta eijciebat. ⁊ curauit mltos. Lu. viij. Maria magdalena de q̄ d'monia septē exierāt. Et Ibidē Greg. in glo. Septē Maria demonia habuerat q̄ vniuersis vicijs plena fuerat [et deꝑcabatur eū] ꝑnceps legionis chr̄m [multū] obnixe [ne se expelleret extra regionē] qꝛ ad p̄dicādū chr̄s in regionē illā venerat. ⁊ ꝑ p̄dicationem se demon expellēdū timebat. Hoies aūt illiꝰ regiōis mali erāt ⁊ vexari a demonibꝫ meruerūt. Geñ. xiij. Hoies sodomite pessimi erant: et pctōres coram domino nimis.

Erat autē ibi circa montē grex

porcorū magnus pascēs in agris. Et deprecabant̄ eū spūs:dicētes. Mitte nos in porcos: vt ī eos introeam⁹. Et cōcessit eis statim Jesus. Et exeuntes spūs immundi: introierūt in porcos. ꝛ magno impetu grex precipitatus est in mare ad duomilia:ꝛ suffocati sunt in mari.

D Hic Tertio ostendit̄ In q̄s accipit demō licentiā:suā exercēdi tyrannidē. Tāgit aūt Quattuor Scꝫ. Qualitatē eoꝝ in q̄s licētia cōcedit̄: et Licentie postulationē quā nō hꝫ nisi cōcedat̄. et Juste licentie a deo ꝯcessionē:q̄ a deo ꝑmittit̄. ꝛ Nocumētum qđ ab iniq̄ demonis volūtate ꝓcurat̄. Dic̄ igit̄ [Erat aūt ibi circa montē] in cāpis supbie. Hiere.lj. Ecce ego ad te mons pestifer q̄ corrūpis gētes [grex] ꝑ vicij ꝯsonantiā [porcoꝝ] q̄si spurcorū [pascēs mag.] q̄a magnis spurcicijs delectabat̄. Jste em̄ grex gregē spurcorū designat in aq̄s. q꞉ agrestib⁹ ꝛ feralib⁹ delectabat̄ in glādibus:ꝛ hūana nō curabat. Lu.xv. Misit eū in villā suā vt pasceret porcos [Et depcabant̄ eū] chr̄m [spūs] imūdi [dicētes] hoc ē nocēdi licētiā petētes. quia Nec porcis nocere pn̄t nisi ꝑmissi (al's fuerit ꝑmissum) Vn̄ Job.j. dixit sathan dn̄o Extēde paululū manū tuā:ꝛ tāge cūcta q̄ possidet [Mitte nos in por.] Vt si in corpe ꝛ aīa incolas vexari non ꝑmittis:saltē in possessis noceam⁹ īmūdis aīalib⁹. Et maxie in his q̄ imūdicie hn̄t significationē:ꝛ ī luto volutant̄.ij. Pe.ij. Canis reuersus ad vomitū suū:et sus lota ī volu.luti. Esa.lxv. Qui comedūt carnē suillā ꝛ ius ꝓphanū in vasis eoꝝ [vt in eos introeam⁹] int⁹ ad nocumētū impellentes. q꞉ interi⁹ q̄rit demon possidere: vt aīam habeat. Gen̄.xiiij. Da mihi aīas:cetera tolle tibi [Et cōcessit eis statim iesus] Nō satisfaciens iniq̄ volūtati demonū:sed puniēs ad īstructionē pctā pravoꝝ:q̄ hec ꝛ aīalia iniuste possessa tenebant. Esa.xiiij. Perdā babylonis nomē: ꝛ reliq̄as ꝛ ꝓgeniē. Hoc em̄ iuste facit de⁹ ad instructionē: Vt sciāt hi q̄ iniusta detinēt:ꝛ porcino more viuūt:se a demōib⁹ possidēdos fore. Jdeo ḡ cōcessit ꝛ mīsicordit̄ egit. q꞉ illos in suis imūdis aīalib⁹ ꝛ n̄ ī seips̄ erudiuit. Sap.xij. O q̄ꝫ bon⁹ ꝛ suauis est dn̄e spūs tuus ī oīb⁹. Jdairco eos q̄ delinquūt:ꝑtib⁹ corrigis. h̄ ē paulatim ꝛ ꝑticularit̄:ꝛ n̄ statim cōsumis. et āmones:vt relicta malicia:credāt in te dn̄e. Thre.iij. Miscđie dn̄i q̄ n̄ sum⁹ cōsūpti:q꞉ n̄ defecerūt miserationes ei⁹. Abac.iij. Cū irat⁹ fuerꝭ:miscđie recordaberꝭ [Exeūtes āt de ho.] spūs imđi [introierūt in porcos] hoc ē: in porcoꝝ corpa chr̄i ꝑmissiōe:vt incole regiōis in porcꝭ positi erudirent̄. Et impellebant̄ porci a demonib⁹:sic impulsus ad decipiendū fuit serpens Gen̄.iij. [et magno ipetu] demonū [grex] porcoꝝ [p̄cipitat⁹ ē in mare] genesareth ad sūmergendū. Apoc.xviij. Hoc ipetu mittet̄ babylon illa magna ciuitas in mare:ꝛ vltra nō inueniet̄. q̄a babylon q̄ ꝯfusio interp̄tat̄:idē s̄cat q̄ spurcicia porcoꝝ [ad duomilia] Quantitas est nocumēti [duomilia] q꞉ pctō spūs ꝛ aīe ad inūerabilē multitudinē vicioꝝ obligati tenebant̄ [et suffocati sunt] h̄ ē extincti [in mari] amaritudis demonū. Exo.xiiij. Descēderūt in ꝓfūdū q̄si lapis.

Qui autē pascebāt eos fugerūt ꝛ nunciauerunt in ciuitatem et in agros. Et egressi sūt videre quid esset facti. et veniūt ad Jesum: et vident illum q̄ a demonio vexabatur sedentē vestitū ꝛ sane mentis et timuerūt Et narrauerūt illis q̄ viderant qualiter factuꝫ esset ei q̄ demoniū habuerat:et de porcis. Et rogare ceperunt eū vt discederet de finibus eorum.

E Hic ōn̄dit Quā ꝛ Qualē de hoc facto circūstātes acceperunt instructionē. Tāgunt̄ aūt h̄ Quinq̄ꝫ. Quoꝝ Primū est Fuga pastoꝝ. Scđm Nunciatio eorundē. Tertiū Exit⁹ ad Jesum audientiū et cōprobatio miraculi ꝑ visum. Quartū Timor eorundē ad magnitudinē ꝛ reuerentiā dn̄i. Quintū Obsecratio recessus dn̄i. q꞉ de pn̄tia ipsi⁹ se indignos esse reputabāt Dicit [Qui aūt pascebant eos] porcos. Qđ q̄dē s̄m Spūalē itellcm̄: malū est: q꞉ Pascere porcos: est delectamēta ꝓcurare spurcicie. Lu.xv. Misit eū in villā suā vt pasceret porcos. Osee.xij. Effraim pascit ventū ꝛ sequit̄ estū:tota die mendaciū et vastitatē multiplicat. Jste est fili⁹ ꝓdig⁹ q̄ in regione dissilitudinis sua ꝯsūpsit porcos pascēdo: hoc est:viuēdo luxuriose cū meretricib⁹ .ij. Machab.vj. Tēplū luxuria erat plenū ꝛ scortātiū cū meretricib⁹: sacratꝭ q̄ꝫ edib⁹ mulieres se vltro ingerebāt:ꝛ faciebāt q̄ n̄ licebat. Tales igit̄ etiā in templo pascebāt spurcos porcos. Hi ḡ videtes demōes ꝑtātē accipe in porcos [fugerūt] sapienti vsu cōsilio:declinātes cōsortia spurcoꝝ. Gen̄.xix. Nō stes in oī circa regiōe sed ī mōte saluū te fac. Ecci.xxj. Quasi a facie colubri fuge pctm̄ [et nūcia. in ciuitatē] ciuib⁹ q̄ in possessiōe spurcicie delectabant̄ [ꝛ ī agro] ī villis rusticoꝝ vbi spurcicie custodiebant̄. Ps̄.xcv. Annūciate int̄ gētes gl'iam ei⁹: ī oīb⁹ ꝑplis mirabilia ei⁹. Mūdicie ei amator spurcicias abomiat̄ [Et egressi sūt] đ ciuitatib⁹ ꝛ vill' spurciciaꝝ relinq̄ndo spurcicias [videre] ꝑ expimtū [q̄d eēt fcm̄] ꝓbare ꝑ expimētū [et veniūt] ꝑ duotiōeꝫ [ad iesū] Gen̄.xij. Egredere đ t̄ra ꝛ de ꝯḡtōe tua: et veī in terrā quā mōstrauero tibi:q̄ ē t̄ra chr̄i vbi nēo ī spurcicijs delectat̄ [et vi.il. q̄] ꝑus [a demo.] h̄ est a legione spurcicie [vexabat̄] sicut sus lota et reuoluta in volutabro luti [sedentē] ī v̄bis sapie q̄escētē [vestitū] honestate cōuersatiōis ꝛ v̄tutꝭ circūamictū. Esa.lxj. Induit me dn̄s vestimēto salutꝭ:ꝛ īdumēto leticie circūdedit me [ꝛ sane mē

tis] p grām xp̄i. Hiere. xvij. Sana me dñe ꝛ sanabor: saluū me fac ꝛ salu⁹ ero: qm̄ laus mea tu es [Et timuerūt] timore reuerētie [eū] christū Apoc. xiiij. Timete dñm oēs scti eius. Ps. Nihil deest timētib⁹ eū [Et narrauerūt illis] egressis pastores [qui viderāt] in porcis [qualiter factū esset] miraculū [ei qui demoniū] hoc est: a legiōe demonū quā [habuerat] liberat⁹ esset [ꝛ de porcis] narrauerūt qualiter in mari p̄cipitati essent: qꝛ spurcicie signa erant: que auctor mūdicie ad īstructōez eorū ꝑdi cōcesserat [Et rogare ceperūt eū] h̄ ē chrm̄ [vt discederet de finib⁹ eorꝫ] nō se dignos reputātes sua p̄sentia. nisi p̄us mundarent. Lu. v. Exi a me qꝛ hō pctōr sum dñe. iij. Regū. xvij. Nunqd venisti ad me vt rememorarent iniqtates mee: ꝛ interficeres filiuz meū. Sic viri bethsamite ꝑcussi sunt in cōspectu arce dñi. ꝛ petiuerūt eam a se educi. j. Regum. vj. Et sic Isti timuerūt ꝑcuti in p̄sentia sanctitat꜀ domini. ꝛ ideo rogauerūt eū recedere donec ꝑ receptionē satisfactōis deū placarēt. Et sic digni sua receptione efficerent.

Cunqꝫ ascēderet nauim: cepit illū dep̄cari qui a demonio vexatus fuerat vt esset cū illo. ꝛ nō admisit eū: sꝫ ait illi. Uade in domū tuā ad tuos: ꝛ annūcia illis quanta tibi fecerit dñs: ꝛ misertus sit tui. Et abijt: ꝛ cepit p̄dicare ī decapoli quāta sibi fecisset Jesus. ꝛ omnes mirabant.

F. Tangit hic doctrina cautele illius q̄ sanat⁹ fuerat. Tangunt autē hic Quinqꝫ. Scꝫ Sanati ad sequendū deuotio. ꝛ Eiusdē a christo repulsio. et Quid facturus sit instructio. ꝛ Instructi simplex obeditio. ꝛ Audientiū eū ammiratio. Dicit igit. [Cunqꝫ ascēderet] christ⁹ [nauim] vt recederet a finib⁹ eorꝫ: sicut petiuerāt. qꝛ libenter dominus annuit petitōnib⁹ deuotorꝫ q̄ sūt rōnabiles. Mat. vj. Quicqd orātes petit꜀ credite: qꝛ accipietis: ꝛ fiet vobis [cepit illū] iesum [dep̄cari] q̄ a demonio vexat⁹ fuerat ꝛ liberat⁹ [vt esset secum] sequēdo eū inter discipulos: vt ex presentia ipius ꝯ demōes ꝯfortaret. Ex humilitate eni nō magna sensit de seip̄o: q̄ sine dño ꝑfectus esset ad cauēdū a demōib⁹. Rho. xij. Nō alta sapiētes: sed hūilib⁹ ꝯsentiētes. ps. s̄m Hieronymi (al's Septuagita) Trāslatiōez. Serua me dñe qm̄ ꝯfido ī te. ꝛ bn̄ mihi nō est sine te. Psal. xl. Nō discedim⁹ a te: viuificab nos: ꝛ nomē tuū inuocabim⁹ [ꝛ ñ admisit eū] qꝛ vidit eū ex bn̄ficio accepto iā ad p̄dicandū esse ꝑfectū. Sic Phil. j. dixit apostol⁹. Cupio dissolui ꝛ esse cū christo. ml'to mag꜀ meli⁹ Propt̄ vtilitatē autē ꝓximorꝫ subintulit. Necessariū autē ꝑmanere in carne ꝓpter vos. Sic magn⁹ patriarcha remisit d̄ se filiū suū Gen. xxxvij. dicēs Fratres tui pascunt oues in sichimis: veni mittā te ad eos. Et hoc est qd̄ sequit [sed ait illi] istruendo eum q̄d actur⁹ sit [Uade in domū tuā] vt te sciant hoīes esse mansuetū. Ecci. xxxij. Precurre p̄or in domū tuā: ꝛ illic aduocare: et illic lude: ꝛ age cōceptiōes tuas. Matt. viij. ꝛ Joan. viij. Uade in domū tuā. Sap. viij. Intrās in domū meā conqescā cū sapīa [ad tuos] quib⁹ ex ordine charitatis plus teneris. j. Tim. v. Siquis suorꝫ ꝛ maxime domesticorꝫ curā nō habet: fidez negauit: et est infideli deterior [ꝛ nuncia illis] p̄mū [q̄nta bn̄ficia tibi fecerit dñs] q̄a ꝓbabile est q̄ etiam illi cōicationē habuerint cū spiritib⁹ spurciciarꝫ. Lu. xvj. Ut testet illis ne ꝛ ipsi veniāt in locū hunc tormentorum [et misertus sit tui] te liberās a spiritibus spurciciarum. Job. xxvj. Spiritus dñi ornauit celos: ꝛ obstetricāte manu eius educt⁹ est coluber tortuosus [Et abijt] Nō mēte: sed corꝑe separat⁹ a dño. Mar. vl. Illi aūt ꝓfecti p̄dicauerūt vbiqꝫ. ij. Corꝫ. v. Pro chr̄o legatiōe fungimur tanq̄ꝫ deo exhortāte ꝑ nos [et cepit p̄dicare in decapoli] Decapolis est regio mari genesareth in vna ꝑte adiacēs in q̄ sūt decē ciuitates. Lu. xix. Dñe mna tua: decem mnas adq̄siuit. quia in decem ciuitatib⁹ p̄dicauit. Et Ibi. Et tu esto suꝑ decez ciuitates [quāta sibi fecisset dominus Jesus] magnalia. Act. ij. Audiuim⁹ eos nostris linguis loq̄ntes magnalia [et oēs mirabant] Et ꝑ ammirationē (al's per) eum ad fidem edificabant. Et sic p̄parabant vt digni p̄ntia saluatoris efficerent. Joan. vij. Unum opus feci ꝛ oēs miramini. Ps. xcvij. Cantate dño canticū nouū: qꝛ mirabilia fecit. Dan. iij. Signa ꝛ mirabilia fecit apud nos deus excelsus. Exod. xv. Quis similis tui in fortib⁹ dñe: quis similis tui magnificus in sanctitate: terribilis atqꝫ laudabilis: et faciens mirabilia. Sic ergo terminata est pars que est De Fortitudīe leonis ꝯtra vim demōis: de Actuali peccato tentantis.

Et cum transcēdisset Jesus in naui rursus trans fretū: conuenit turba ml'ta ad eū: et erat circa mare. Et venit quidam de archisynagogis nomine Jairus: et videns eum: procidit ad pedes ei⁹ ꝛ dep̄cabat eum multū: dicens. quoniā filia mea in extremis est Ueni impone manum tuam super eam: vt salua sit ꝛ viuat. Et abijt cum illo Et sequebat eum turba multa: et comprimebant eum.

Tangit h̄ historia: que est de Remedio: ordinato contra peccatum tētans in carne. Et habet hec ꝑs Quinqꝫ ꝑtes. In quarꝫ Prima dr Qualiter ex ꝑte dñi ventū est illud miraculum. In Secunda Exaggerat mulieris infirmitas ad ostendenduz quantum est miraculum. In Tertia Predicatur D.

deuotio mulieris q̄ ĩpetrauit miraculū. In Quar
to ponit̄ Qualiter miraculū est publicatuꝫ ad edi/
ficationē multoꝝ. In Quinta Confirmat̄ miracu
lū: et docet̄ qualiter cōseruat̄ donū sanitatꝭ ꝑceptū
Et hec ꝑ ordinē continent̄ in lr̄a. In Primo hoꝝ
cōtinent̄ Quattuor. In quoꝝ Primo ostēdit̄ dn̄i
ad ripā oppositā ꝑ mare genesareth nauis vehicu
lo reditꝰ. In Scđo Ad mare turbe cōcursus. In
Tertio Archisynagogi ad Jesum supplex aduentꝰ
In Quarto Dn̄i ad id qđ petiuit Archisynagogꝰ:
cōsensus. Dicit̄ igit̄ [Et cum ascēdisset Je/
sus in nauim] qꝛ sine vehiculo nauis transire
potuit: sed noluit. Ut nos doceret: remedio crucis
et suffragio pn̄ie ⁊ religionis chr̄iane: vti in mari
huiꝰ seculi. Eccī. xliij. Qui nauigāt mare narrant
ꝑicula ipsiꝰ. Sic Noe remedio arce: fluctꝰ euasit
Gen̄. vij. et alij sūmersi sunt [rursus trāsfreta
uit] de decapoli in qua demoniacum sanauerat.
Sap̄. xiiij. Nauigātes mare ꝑ ratem liberati sunt
[trans fretū] ꝟsus Tyberiadē et Capharnaū
vbi plurimū p̄dicauit Jesus [conuenit turba
multa] ad eū: qꝛ turba deuotiōe trahebat̄. Joā.
vj. Multitudo maxia veniebat ad eū ⁊ seq̄batur
eū: qꝛ videbat signa q̄ faciebat super his q̇ infirma
bant̄ [Et erat turba circa mare] occurrēs ei
Et ideo Amos. iiij. dr̄. Preꝑare in occursū dei tui
israel [Et venit q̇dā] honore dignior ceterꝭ [de
archisynagogis] q̇ ⁊ p̄ncipatu ⁊ merito dignꝰ
erat. Esa. xxxij. Non erit is q̇ insipiens est p̄nceps:
nec fraudulētꝰ vocabit̄ maior. Princeps em̄ ea q̄
sunt digna p̄ncipe cogitabit [noīe Jairꝰ] qui il
luminatꝰ interp̄tat̄. Ps̄. lxxv. Illuminans tu mi/
rabiliter a montibꝫ eternis. Eccī. xxiiij. Doctrinaꝫ
quasi antelucanū illumino oībꝫ. Eccī. xliij. Mū/
dum illuminans in altissimis dn̄s [et videns
eum] oculis fidei et sapientie diuine. Luc̄. x. Be/
ati oculi qui vidēt que vos videtis. Job. xlij. Au/
ditu auris audiui te: nūc autē oculus meus videt
te. Canti. ij. Ostende mihi faciem tuam: sonet vox
tua in auribus meis: Uox em̄ tua dulcis ⁊ facies
tua decora [procidit ad pedes eius] quibus
salutem omnibꝫ circūportauit. Ps̄. cxxxj. Adora/
bimus in loco vbi steterunt pedes eius [et dep̄/
cabatur eum multū] ex multo desiderio [di/
cens qꝛ filia mea] pignꝰ nature mee [in extre
mis est] nec est spes salutis in ea nisi per te [Ve/
ni] ꝑ misericordiā appropinqua [impone ma/
nū] adiutricē [sup eam] in qua manu tua: vis
est deitatis [vt salua sit] ab infirmitate [et vi/
uat] ꝑfecta sibi restituta sanitate. Mar. vl. Su/
per egros manꝰ imponent et bene habebunt. Ps̄.
cxliij. Emitte manū tuam de alto: eripe me ⁊ libe/
ra me de aquis multꝭ lachrymarū ⁊ tribulationū:
et de manu filiorū alienoꝝ. hoc est: demonū Qui
sunt filij q̇dem per naturā: sed alieni facti sunt per
auersionē ⁊ culpam [Et abijt] Ecce tāgit Qua/
liter benignus dn̄s qui oībus dep̄cantibus se sa/
tisfacit: cum p̄ncipe synagoge [abijt] hoc est abire
[et sequebat̄ eū turba multa] vt videret mi/
racula que faciebat [et cōprimebāt eū] q̇a q̇li/
bet desiderabat esse ꝓpinquior. et in talibus neces/
se est fieri comp̄ssionem. Joan. xiiij. In mūdo p̄s/
suram habebitis: in me autē pacem. Qđ autem h̄
dicit̄ [in extremis est] Lu. viij. dicit̄ ꝙ moriebat
tur. Matth. ix. ꝙ mō defuncta est. q̇a primo ve/
niēte Jairo: vt dicit Augꝰ: in extremis laborabat.
Adorante aūt eo dn̄m: et dep̄cante: ⁊ inducēte ad
veniendum: incipiebat mori. et veniente dn̄o cum
Jairo: defūcta fuit. sicut ⁊ h̄ postea dicetur. quia
turbe comp̄mentes retardabant eum ne cito ve/
niret.]

Et mulier q̄ erat in ꝓfluuio san
guinis annis duodecim et fuerat
multa ꝑpessa a compluribꝰ medi/
cis: ⁊ erogauerat om̄ia sua: nec q̇c
q̄ ꝓfecerat: sed magis deteriꝰ ha/
bebat: cum audisset de Jesu: venit
in turba retro et tetigit vestimen/
tum eius: Dicebat em̄: quia si vel
vestimentū eiꝰ tetigero: salua ero:
Et cōfestim siccatus est fons san
guinis eius: et sensit corpore qꝛ sa
nata esset a plaga.

Hic exaggerat̄ infirmitas ml̄ieris: vt maiꝰ cog
gnoscat̄ esse miraculū. Hanc autē mulierē Amb. I
dicit esse Marthā. Dicit em̄ in Tractatu de Sa/
lomone: ꝙ dn̄s in Martha ꝓfluuium sanguinis
restrinxit. De Maria aūt septem demonia eiecit. ⁊
Lazarū quatriduanuꝫ in monumento suscitauit.
Hieronymꝰ aūt dicit in Triptita historia ꝙ hec
mulier postq̄ꝫ sanata est a ꝓfluuio sanguinis: de/
uotissima ad christū remansit: et in horto suo ima
ginem ad figuram christi construxit. Et hāc simi/
li vestimento vestiuit: iuxta quam quedam herba
in horto similē ꝟtutem curandi fluxum sanguis
habens nata fuit. et quādo vestimentū herba atti
git: tunc ꝑfectam virtutem curandi herba accepit.
De qua imagine Julianus apostata audiens in
Cesarea Philippi: eam auferri de loco illo precepit
et suam p̄cepit substitui: que fulmine statim com
busta et contrita fuit. Et tunc imago christi restitu
ta: quam postea pagani per infidelitatem confre/
gerunt. Postea ꝟo cōualescentibꝫ fidelibus: par/
tes collecte sunt imaginis chr̄i et in ecclesia q̄dam
collocate. Hec ergo mulier quecūqꝫ fuerit [que
erat in profluuio sanguinis] menstruorum
Qui ꝓfluuiꝰ: fluxum significat tentatiōis carna/
lis. Osee. iiij. Sanguis sanguinē tetigit. Psal. l.
Libera me de sanguibꝫ deus deus sa. m. [annis
duodecim] Anni aūt duodecim: sunt annꝰ vnꝰ
circuli celestis: qui vocat̄ Circulus Natiuitatꝭ ex
duodecim domibꝫ compositꝰ Ad quas om̄es stel
le celi reducunt̄. Et significat hoc ꝙ ex defectu na/
turali sibi innato hanc passionem habuit. Et iđo
ad curandū magis erat difficilis. Et huius signū
est qđ sequitur [et fuerat multa perpessa a
a compluribus medicis] purgantibus eam
per pharmacias: ⁊ restringere volentibus fluxum

[et erogauerat omnia sua] nō ꝑcens expēsis
vt peritos baberet medicos [nec quicq̄ꝫ ꝓfece
rat] ꝑ medicinas ꝑuoꝝ medicoꝝ [sꝫ magis] iā
destituta natura ꝑ medicinas [deterius habe-
bat] Et hui⁹ causa reddit̃ Sap.xvj. Quia nec her
ba nec malagma sanabat eos: sed sermo tu⁹ q̄ sa-
nat oīa. Ps̄.cvj. Misit v̄bū suū ꝛ sanauit eos. ꝛ
eripuit eos de interitōib⁹ eoꝝ. Hec igit̃ m̄lier [cū
audisset de Jesu] q꞉ talē ꝛ tantā v̄tutē habuit
curationū. Et hic tangit̃ de mulierꝫ hui⁹ deuotōe
[venit in turba] q꞉ ꝑ seipāꝫ hūilis venit. Ante
enī venire nō p̄sumpsit [retro] aūt venit. q꞉ Ue
recūda fuit: ad sil̄itudinē m̄lierꝫ de q̄ d꞉ Luc.vij.
Stās retro sec⁹ pedes ei⁹ [ꝛ tetigit] fidei deuo
tiōe [vestimētū ei⁹] Sciēs qđ scriptū est. Un-
guētū in capite qđ descēdit in barbā: barbā aarō.
quod descēdit in oram vestimēti ei⁹ [Dicebat]
ꝑ fidem intra se [q꞉ si tetigero vel] hoc est: sal-
tem [vestimentū suū] in fide ꝛ deuotōne nōis
ei⁹ [salua ero] Mat.ix. d꞉. Quia si tetigero fim
briā vestimēti ei⁹: salua ero ab īfirmitate mea [Et
cōfestim] q꞉ Nescit tarda reꝝ (al's tardare) mo-
limīa spūssctī grā [siccat⁹ est fons sanguis]
ꝯfortatis vasis naturalib⁹ ad sanguis retentōeꝫ.
Eze.xvj. Dixi tibi cū esses in sanguīe tuo: viue [ꝛ
sensit] ꝑ immutationē vasoꝝ ad sanitatē ꝛ ꝯfor-
tationē sui [corpore] h̄ ē: corꝑalit̃: nō solū spūa
lit̃ [se esse sanatā] a plaga infirmitatis. p̄s.cxlvj
Qui sanat ꝯtritos corde: ꝛ alligat ꝯtritōes eoruꝫ.
p̄s.cij. Qui ꝓpitiat̃ oīb⁹ iniq̄tatib⁹ tuis. qui sanat
oēs infirmitates tuas. Ibidē. Qui redimit de in
teritu vitā tuā: q̄ coronat te ī miscōia ꝛ mi̇atōib⁹

**Et statim Jesus in semetipo co
gnoscēs virtutē que exierat de il-
lo: cōuers⁹ ad turbā aiebat. Quis
tetigit vestimēta mea? Et dicebāt
ei discipuli sui. Uides turbā com
primētē te: ꝛ dicis: q̄s me tetigit.
Et circūspiciebat videre eā q̄ hoc
fecerat. Mulier autē timēs ꝛ tre
mēs sciēs qđ factū esset i se: venit
ꝛ ꝓcidit an̄ eū: ꝛ dixit ei omnē ve-
ritatē. Jesus aūt dixit ei. Filia fi-
des tua te saluā fecit: Uade ī pa-
ce: ꝛ esto sana a plaga tua.**

Tāgit̃ h̄ de Miracl̄i hui⁹ publicatōe. Dicunt̃
aūt h̄ Quattuor. Quoꝝ Primuꝫ ē Q꞉ cognouit
chr̄s v̄tutē de se exisse ꝑ ꝯsensū (al's sensū) quā an-
te nouit ꝑ deitatē. Et q꞉ quesiuit Quis me tetigit
ad turbe īstructōeꝫ: Nō ad ignorātiā suam instru
endā. Et q꞉ discipuli mirātes de q̄stione: causant̃
turbe tactū ꝑ chr̄i afflictōeꝫ. Et q꞉ cū circūspiceret
Ut corꝑali visu m̄lierē āmoneret: Ut miraculum
tacite faceret: mulier venit ꝛ patefecit. Dicit igit̃
[Et statim Jesus] q̄ oīa cognouit anteq̄ꝫ fiant
s̄m deitatē [in semetipo cognoscēs] ꝑ experi
mentū sensus s̄m humanitatē [virtutē] curati-
onis [q̄ exierat de illo] Quia v̄i⁹ de illo exibat
et sanabat oēs. Et Ibidē. Rogabāt vt vel fimbriā
vestimēti ei⁹ tangerēt: ꝛ q̄tq̄t tangebāt sani fiebāt
[cōuersus] corꝑe: quia an̄ turbaꝫ p̄cedebat [ad
turbā ait] vt ex facto turbā instrueret de virtute
deitatꝫ q̄ h̄itabat i eo corꝑal̄r [Quis tetigit ve-
stimenta mea?] q̄ ꝓpter tactū corꝑis mei etiam
h̄n̄t in se curatōis v̄tutē. Et q̄rit: Ut ex ꝓpria cōfes-
sione tāgentꝫ turba ꝯgruenti⁹ instruat̃. Gen̄.xxvij
Statim vt sensit vestimentoꝝ illi⁹ fragrantiā: be
nedicēs illi: ait. Ecce odor filij mei sicut odor agri
pleni quē (al's cui) bn̄dixit dn̄s. Odor em̄ isti⁹ vir-
tutꝫ sanatiue significat diffusionē [Et dicūt ei]
chr̄o [discipuli sui] q̄ meli⁹ ꝛ familiari ausu re-
spōdere sibi cōsueuerūt: ꝛ ipo rn̄so illūinationē ab
eo petiuerūt. Q꞉ sciuerunt q̄ ad hoc q̄sierat: vt ex
rn̄so multos ad fidē illūinaret [Uides tur. cō-
primentē te] Mat.ix. Lu.viij. Preceptor: tur-
be te comꝑmūt ꝛ affligūt [et dicꝫ: q̄s me teti.]
Nō est intelligēdū q̄ discipuli incōuenientē repu-
tent q̄stionē dn̄i. Sed poti⁹: se n̄ intelligētes q̄sti-
onē significant. Acsi dicāt. Uidem⁹ q̄dē qđ ꝛ tu vi
des: q꞉ turbe te comꝑmūt. q̄s aūt speciali deuotōe
fidei te tetigerit ignoram⁹. Et ideo de hoc da nob
illuminatōis tue instructionē. Joā.xvj. Nūc scim⁹
q꞉ scis oīa: ꝛ n̄ op⁹ est tibi vt q̄s te interroget [Et
circūspiciebat videre eā] q̄ ex hoc visu ꝛ respe
ctu moueret̃ q̄ hoc factum in gl̄iam dei publica-
ret. Sap.iiij. Gratia ꝛ miscōia est in sanctis eius:
et respect⁹ eius in electos illius. [Mulier aūt ti
mens] corde: timore reuerentie [ꝛ tremēs] cor-
pore ad maiestatē deitatꝫ: cui⁹ v̄tutē iā in se expta
fuit. Ps̄.liiij. Timor ꝛ tremor venerūt super me
[sciēs] ꝑ expimentū [qđ factū esset in se] sa-
nitatis miraculū [venit] fidei deuotiōe [et ꝓci-
dit an̄ eum] ꝓna cōfitens q̄ vere de⁹ esset: q̄a eaꝫ
de tāintima ꝛ miserabili pena infirmitatꝫ erexerat
j. Coꝝ.xiiij. Cadens in terrā ꝓnūciat q̄ vere de⁹ ī
nob sit [ꝛ dixit ei] cōfitēdo publice [omnē v̄ita
tē] Scꝫ De Quantitate ꝛ Prolixitate infirmitatꝫ
et De Fide ꝛ deuotiōe tangentꝫ (al's tangēdi) ꝛ De
Perceptiōe integre sanitatꝫ. Rho.ix. Ueritatē di
co in chr̄o iesu: nō mētior: testimoniū ꝑhibēte mihi
ꝯsciā mea in spūsctō [Jesus āt dix. ei] sic salutꝫ
autor: oñdēs id qđ d꞉ Sap.xvj. Tu es qui vite ꝛ
mortꝫ hēs ptātem. j. Reg.ij. Deducit ad inferos ꝛ
reducit [Filia] iam ad imaginē meā in gratia re-
formata [Fides tua te saluam fecit] hoc est:
hanc salutē tibi meruit. Matth.xv. O mulier ma-
gna est fides tua: fiat tibi sicut petisti [Uade in
pace] mea: mihi per deuotionem reconciliata.
Luce.vij. Fides tua te saluam fecit: vade in pace.
Joan.xiiij. Paceꝫ meā do vobis [esto sana] ꝑse-
uerātia sanitatꝫ ꝑcepte [a plaga tua] Ps̄. Cōfir
ma hoc deus qđ opat⁹ es in nobis. Sic d꞉ Gen̄.
j. q̄ vidit deus cuncta que fecerat et erant valde
bona. Qui enim fecerat potestate deitatis: vidit
oculo beneplaciti: confirmans vt manerent: et sic
manētia essent valde bona. Bona enim erant: fa
cta: sed valde bona erāt ꝑseuerātia. Hoc igitur est
quod leo de tribu Juda oñdit cōtra tētās (al's tē

ratiões)in carne que in fluxu sanguis isti⁹ mulie
ris designaꝛ(al's designanꝛ.)

**Adhuc eo loquēte veniūt nun/
cij ad archisynagogū:dicentes:qꝛ
filia tua mortua ē. Quid vltra ve
xas magistrū: Jesus autē audito
verbo quod dicebaꝛ:ait archisy/
nagogo Noli timere:tm̄modo cre
de. Et nō admisit queꝙ̄ sequi se:
nisi Petrū ⁊ Jacobū: ⁊ Joannez
fratrem Jacobi.**

L Hic Tertio tangiꝛ de Suscitatōe filie archisy
nagogi: Que pōpā mūdi significat; que multos
tētat ⁊ ꝑimit. Et Suscitatio ipi⁹ significat pote/
statē ⁊ fortitudinē leonis suꝑ pompā mūdi tentā
tem:fortitudinē grē sue extēdentꝭ. Diuidiꝛ autem
hec ꝑticula in Sex ꝑtes. Jn quaruz Pria oñdiꝛ
Jd qđ ad miraculi facit magnitudinē ⁊ veritatez
Jn Scđo doceꝛ Jd qđ facit ad miraculi impetra
tionē. Jn Tertio Assumunꝛ discipuli ad instructi
onē. Jn Quarto Cōtra irridētes ostedit suā i sus
citādo facilitatē. Jn Quito Assūt ꝑentes in (al's
ad)miracl'i testificatōez. Jn Sexto ⁊ vltimo in/
ducit Miraculi ꝑfectionē ⁊ veritatis ꝓbationez.
Et hec ꝑ ordinē in l'ra continenꝛ. Dicit igr̄ [Ad
huc eo loquēte] de cura tentātis i carne [veni
unt nūcij] mortis [ad archisynagogū] q̄ in
gl'ia mūdi ꝑnceps erat [dicētes] tristia [qꝛ filia
tua mortua est] Et hi plenā fidem de chr̄o nō
habebāt. ⁊ ideo nō putabāt ꝙ etiā a mortuis sus
citare posset. Et h̄ est [Quid vltra vexas ma/
gistrū] cū a mortuis suscitare nō possit. P̄s.lxxx/
vij. Nunq̄d medici suscitabūt ⁊ ꝯfitebūꝛ tibi: Q.
d. Nō suscitabūt. Jsti eni opinabanꝛ de dn̄o sicut
de medico diuino: q̄ ꝑ inuocatōez dei q̄dā cura/
ret genera infirmitatū. Job.v. Jp̄e vulnerat ⁊ me
deꝛ:ꝑcutit ⁊ man⁹ ei⁹ sanabūt. [Jesus aūt au/
dito verbo qđ dicebaꝛ] a nūcijs. Et tangiꝛ de
ꝯfortatōe ad fidē q̄ impetrat miraculū [ait archi
synagogo] cōfortādo eū ad fidē deitatꝭ sue [No
li timere] in fide dubitādo. Joā.xv. Nō turbeꝛ
cor v̄rm neqꝫ formidet: Creditꝭ in deū ⁊ in me cre/
dite [tm̄mō crede] Mar.ix. Si potes credere:
oīa possibilia sunt credenti. Q aūt dr̄: Tm̄mō cre
de:nō sic intelligiꝛ ꝙ sola fides informis sufficiat:
sed ea q̄ ꝑ dilectionē opaꝛ:⁊ in opib⁹ oñdiꝛ. Hec ē
em̄ q̄ impetrat apud deū. Lu.j. Nō erit impossibi
le apud deū oē verbū. Gen̄.xviij. Nū deo q̄cq̄ꝫ erit
difficile. Rho.iiij. Jn repromissiōe di nō hesitauit
diffidentia:sed cōfortat⁹ est fide:plenissime sciens
qꝛ q̄cūqꝫ ꝓmisit ei de⁹:potēs est ⁊ facere [Et nō
M admi.se seq̄ quenq̄ꝫ] Tangiꝛ h̄ de instructiōe
ꝑncipaliū apl'oꝝ [nisi Petꝝ] qui ꝟtex erat ⁊ ca/
put P̄tātis eccl'iastice [⁊ Jacobū] Qui ꝑm⁹(al's
pri⁹)erat inter apl'os ꝯfirmat⁹ fide per passionem
[et Joānē fra. iacobi] Qui inter alios alti⁹ scri
ptur⁹ erat de diuinitatis sublimatiōe:vt per istos
etiam alij instruerenꝛ. P̄s.xlvj. Principes popu/
loꝝ ꝯgregati sunt cū deo Abraā. Dionysi⁹ dr̄. Lex
diuinitatꝭ est:ꝑ ꝑma media et ꝑ media vltia redu/
cere. Et sic chr̄s reduxit in fidem medios ꝑ ꝑmos
ꝑncipes apl'oꝝ. et postea ꝑ apl'os medios reduxit
omnes mundi fideles.

**Et veniunt in domū archisyna
gogi Et vidit tumultū ⁊ flētes et
eiulātes multum:et ingressus: ait
illis. Quid turbamini ⁊ ploratis:
Puella nō est mortua:sed dormit
Et irridebant eū. Jp̄se ꝟo eiectis
omnib⁹ assumit patrē ⁊ matrē pu
elle:⁊ qui secum erant:et ingredi/
unꝛ vbi puella erat iacēs:et tenēs
manum puelle:ait illi. Thabita cu
mi:quod est interp̄tatū Puella ti
bi dico surge. Et cōfestim surrexit
puella:et ambulabat. Erat aūt an
noꝝ duodecim. Et obstupuerunt
stupore magno. Et p̄cepit illis ve
hementer vt nemo id diceret. Et
iussit dare illi manducare.**

Tangit h̄ Facilitatē suscitandi q̄ntū ad poten
tiā suam. De accessu aūt corꝑis deificati ad defū/
ctū dr̄ [Veniūt] Jesus ⁊ tres Apl'i [in domū
archisynagogi] in q̄ iacuit puella mortua Si/
gnificās mortuā aiam in ꝯscia. Exo.xij. Non erat
dom⁹ in q̄ nō esset mortu⁹ in tota: Supple regiōe
impioꝝ. Et p̄cipue in pōpa seculi q̄ multos inter/
ficit. Vñ Sap̄.xviij. dr̄ ꝙ p̄clarior natio in q̄libet
domo mortua iacebat [Et vi. tumul.] vlulātiū
defūctā. Hierꝛ.vj. Luctū vnigeniti fac tibi planctū
amaꝝ [et flentes] i lachrymis [et vlulātes]
in querelis ⁊ clamorib⁹:qꝛ tangebanꝛ dolore cor/
dis intrinsec⁹. Hiere.xxxj. Vox in excelsis audita
est:plorat⁹ ⁊ vlulat⁹ ml'tus: Rachel plorās filios
suos ⁊ noluit ꝯsolari. Hiere.ix. Quis dabit capi/
ti meo aq̄s:⁊ oculis meis fontē lachrymaꝝ:⁊ plo/
rabo die ac nocte intfectos filij ꝑpl'i mei [et igres.
ait ill'] cōsolādo eos de facilitate sue ꝑtātꝭ ad sus/
citandū [Quid turbami] ita ꝙ dolor vobis au
fert cordis serenitatē [⁊ ploratꝭ] fletu q̄ vob̄ au/
fert vite exultationē. j. Theſ.iiij. Nolū⁹ vos iḡra/
re de dormi. vt nō cōtristemi sic̄ ⁊ ceteri q̄ spē n̄ hn̄t
Heb.xj. Arbitrans qm̄ ⁊ a mortuis suscitare po/
tēs ē de⁹. Et h̄ ē qđ sequiꝛ [Puella nō est mor
tua] mihi [sed dormit] qꝛ ita facile ē mihi susci/
tare eā sic̄ a somno excitare illā. Jo.xj. Lazar⁹ ami
cus n̄r dormit:eam⁹ vt a somno suscitē eū [Et ir/
ridebāt eū] arbitrātes ꝙ de dormitōe somni di
ceret:et eam esse mortuā nesciret [Jp̄e ꝟo iesus
eiectis oībus] qui indigni erant interesse tanto
miraculo. Mat.vij. Nolite sanctū dare canib⁹:et
margaritas nolite sꝑgere an̄ porcos. Sic Joseph

eiecit egyptios: neq̃s alienus interesset agnitioni mutue inter eū ⁊ fratres suos. Genes.xlv. [assumit patrē et matrē puelle] quos in fide ↄfortatos tāto miraculo honore disponebat. q̃r sicut dicit Mat.ix. Luce.ix. Multi ꝓ illis allegabant q̄ digni essent tanto beneficio. Rho.xiij. Cui honorē honorē. [⁊ qui secū erant] tres apl'os q̃s specialiter instrui voluit. [⁊ ingrediunt vbi puella erat iacens] in secreto cubilis. Cañ.iij. Apphendam te ⁊ ducā te in domū matris mee: ⁊ in cubiculū genitricis mee [et manū] q̄ potentiam opatiuā aie rõnalis designat [tenēs puelle] vt tactu viuifice sue man⁹ vita rediret ad mortuam [Ait illi] ps.lxxij. Tenuisti manū dexterā meam: ⁊ i volūtate tua deduxisti me: ⁊ cū gl'ia suscepisti me. [Thabita cumi] Et subiūgit euangelista ꝑ verbū hebreū [quod est interpretatum puella] hoc est. O puella: q̃r vocauit ad vitam. Rhoma.viij. Vocat ea que nō sunt tanq̃z ea que sunt qui viuificat mortuos [tibi dico] imperando [surge] hoc est: ad vitā ⁊ sanitatē sursum te age. Ephe.v. Surge q̄ dormis ⁊ exurge ð mortuis ⁊ illuminabit tibi chr̄s [Et cōfestim] sine mora tp̄is. Et vt diuinū ⁊ nō naturale eē factū intelligat [surrexit puella] Act.ix. Thabita surge: ⁊ cōtinuo apuit oculos: ⁊ viso Petro resedit. dāsq̃z illi manū erexit eā [et ambulabat] i testimoniū restitute sanitat̃ [Erat aūt annoꝝ duodecī] Hoc ðt ad miracl'i cōmēdatōez. q̃r iā pubes erat ⁊ nubil'. q̃r Infantes ex nimio hūore cerebri sepe sil'e aliq̃d lethargie patiūt: s3 p̄cipue puelle. S3 h nō patiūt ad pubtatē veniētes. Et ideo ñ aliq̃d sil'e lethargie passa fuit: s3 erat ꝟe mortua [Et obstupuerūt] ꝑentes ⁊ apl'i ⁊ alij q̄ aderāt [stupore maximo] hoc ē: admiratōne stupēda. Act.iij. Repleti sunt stupore ⁊ extasi i eo qð ↄtigerat illi

D [Et p̄cepit illis vehemēter] p̄cepto discipline erudiuit gl'iaz declīare. [vt nēo id sciret] ad gl'iaz suā S3 ad gl'iaz dei dilatādā illð scire ↄueniēs erat. In p̄cepto eni disciplīe nō intēdit act⁹ simpl'r: s3 aliq̃d circa actū: Sic obediētia vel cautela. Hec āt cautela ianis gl'ie intēdit maxime apud p̄ncipē: q̄ de pōpa mūdi tētabat. Tob.xij. Opa dei reuelare ⁊ ↄfiteri honorificū ē. Et Ibidē. Bn̄dicite deū q̄ fecit vobiscū misicordiā suā. ⁊ enarrate oīa mirabilia ei⁹. [Et iussit illi] puelle suscitate [dare mādūcare] vt extiorib⁹ viribus restitut̃ Sc3 Insumptōis cibi ⁊ digestiōis: ⁊ nutritōis: veritas ei⁹ resurrectiōis ꝓbaret. Qui eni3 phātastice surgūt: hos act⁹ nutritōis nō habent. Vñ ⁊ Lu.xxiiij. Cū dn̄s suā discipul' vellet ꝓbare resurrectōez dixit. Habet̃ hic aliq̃d qð manducetur. Hoc est igit quod dicit.

Capitulū. VI.

e **T egressus inde: abijt in patriā suā. ⁊ seq̄bant eū discipuli sui. Et fcō sabbo cepit i synagoga docere** a

Hic incipit tangere ea que sūt de essentia actualis peccati: contra que leo de tribu Juda: fortitudinis sue ostendit vigorem. Sunt autē Tria in peccato actuali. Quorum Primū est Ab incōmutabili bono auersio: que prouenit ex defectu gustus boni spiritualis. Et hunc defectum leo iste fortitudine sua per ministerium alimenti (quod habet in se omne delectamentum et omnē saporis suauitatem) curat. Tale enim edulium ministrat omnibus eterni boni inediam patientib⁹ abundanter ⁊ sine labore. Secundum autem quod est in actuali peccato: est Vexatio improbi appetitus et libidinis per cogitatum et voluntatem et consensum mali quod perpetrat iam in corde: et statim perpetrandū est in opere. Et contra hoc fortitudinem suam ostendit in cura filie syrophenisse circa medium Septimi capitl'i. Ibi: Et inde surgens abiit in fines tyri. Tertium autē quod est in peccato actuali est: Vt membra corporis exhibent arma iniquitatis peccato ad malum in opere. Et contra hoc iste leo fortitudinem ostendit post mediū Septimi capitl'i. Ibi: Et iterum exiens de finibus tyri. Et sic hec pars tota terminatur ad principium capituli Octaui. In Prima harū partium Quattuor cōtinentur. Quorū Primū est De fama istius leonis: que multitudinē pascēdā attraxit. Secundū autem est De pastu multitudinis. Ibi: Et ascendentes in nauim: abierunt in desertum. In Tertia autē post miraculum quedam fit vniuersalis ostensio potestatis leonis. Ibi: Et statim coegit discipulos suos ⁊c̄. In Quarta autē et vltima Demonstratio fit regalis dignitatis in ponēdis legibus suis et euacuandis legibus alienis. Hoc em̄ etiā ꝑtinet ad leonem de tribu Juda. Et hoc incipit in capitl'o Septimo Ibi: Et conuenīunt ad eum pharisei et quidam de scribis. Adhuc autem Prima partiū istarū subdiuiditur in particulas Quattuor. Cum aūt actum potestatis in qualibet doctrina: p̄cedat potestat̃ declaratio: tangitur in Prima particula Impedimentū declarationis illius potestatis ex infidelitate quorundaz. In Secunda Magna illius potestatis ostenditur declaratio per ministroꝝ missionē. Ibi: Et cōuocauit duodecim et cepit eos mittere. Quia autē per hanc declarationem fama peruenit ad Herodem: quia cum Joanni baptiste cōꝑauit: ideo ex incidente inducit qualiter Joannes ab Herode est decollatus. Ibi: Et audiuit rex Herodes. In Quarta ⁊ vltima particula continetur relatio ad dominū facta de potestate que per misterium eorum iam fuit declarata. Ibi: Et conueniētes Apostoli ad Jesum ⁊c̄. In Prima harum particularum Quattuor cōtinentur. Scilic3. Qualiter ordinata charitate saluator primum suis: salutifere potestatis operationē exhibuit. Secūdo Qualiter sui potestatem in ipso ammirati sunt. Qualiter potestatem hanc propter sui generis paruitatē et infirmitatē despexerūt. Et Qual'r ipse christ⁹ Jesus rationem reddidit de hmōi contēptu et incredulitate. Et hec ꝑ ordinē in littera cōtinent. In Primo Tria dicunt. Sc3 Saluatoris ad suos.

accessio. Discipulorum instruendorū concomitatio. et Potestatis: ad salutem suorum in locis solennibus publica ostēsio. Dicit igit̃ [Et egressus inde] a locis in quibus puellam suscitauerat [abijt in patriam suam] vt ostenderet ordinem charitatis ad suos. Cant. ij. Ordinauit in me charitatem. Esaie. lviij. Carnem tuam ne despexeris. j. Timot. v. Siquis suorum ⁊ maxime domesticoꝝ curam non habet: fidem negauit: et est infideli deterior. Gal. vj. Dum tempus habemus operemur bonum ad omnes: maxime autem ad domesticos fidei. Patria autem sua Nazareth vocat̃ Ubi ⁊ ꝯcept⁹ ⁊ nutritus est. [⁊ sequebant̃ eū discipuli eius] Sicut pulli gallinā. ⁊ Sic̃ Oues pastorē. ⁊ Sic̃ Discipuli magr̃m. De Prio Mat. xxiij. Quotiēs volui ꝯgregare filios tuos queādmodū gallina ꝯgregat pullos suos sub alas ⁊ noluisti. De Scd̃o dicit Jo. x. Ante eas vadit: ⁊ oues illū sequūt̃. De Tertio dicit̃ Esa. viij. Ecce ego ⁊ pueri mei q̃s dedit mihi dñs [Et facto sabbato] die solēni. q² tūc mult̄ cō fluentib⁹ multis ꝓdesse poterat [cepit docere] doctr̃na diuia [ĩ synagoga] tanq̃ ĩ loco publico diuis doctrinis cōsecrato. Joan. xviij. Ego sꝑ docui ĩ synagoga ⁊ in tēplo: q̃ oēs iudei ꝯueniūt. ⁊ in abscōdito locut⁹ sum nihil. Esa. xlv. Nō in abscōdito locut⁹ sum: in loco terre tenebroso.

Et multi audiētes āmirabāt̃ in doctrina ei⁹: dicētes. Un̄ huic hec oia? Et q̄ est sapia que data ē illi: ⁊ virtutes tales q̄ ꝑ man⁹ ei⁹ efficiunt̃? Nōne hic est faber: fili⁹ Marie: frater Jacobi et Joseph ⁊ Jude ⁊ Simōis? Nōne ⁊ sorores ei⁹ hic nobiscū sunt? Et scādalizabantur in illo.

B Scd̃m est In q̃ tāgit̃ Ammiratio suoꝝ audiētiū eū. Et tāgit Tria. Scʒ. Ammiratiōeʒ in Cōi. ⁊ in Spēali Ammiratōeʒ Sapie. Et i Spāli Ammiratiōeʒ Ptāt̄. Dic̃ igit̃ [Et multi] de suis cognat̄ [āmirabāt̃] alta videntes ĩ ope ⁊ ꝟbo. Et exigua recolētes ĩ genere ⁊ bōis fortune. Et iō cām altoꝝ ĩ ip̄o nō cognoscētes. Nō aduertentes q̄ȯ scp̄tū erat. j. Reg. ij. Suscitās de puluere egenū: ⁊ de stercore erigēs paupem: vt sedeat cū p̄ncipib⁹. ⁊ soliū gl̃ie teneat. Ammirabant̃ maxīe [in doctrina eius dicētes] ⁊ deitatē ĩ eo nō credētes. Jo. vij. Nec eni frēs ei⁹ credebāt in eū. Joā. j. In ꝓpria venit ⁊ sui eū nō recepert̃ [Un̄ huic] tādespecto ⁊ abiecto [hec oia] tāmagna ⁊ mirifica: q̄ Prophet̄ ⁊ Pr̄iarchis ⁊ Regib⁹ negata sr̃ scire ⁊ facere. Sʒ causam hui⁹ Joānes baptista ꝯsiderauit dicēs. Jo. iij. Pater amat filiū. ⁊ om̄ia dedit ei in man⁹. Et Ibidē. Nō eni de⁹ dat ad mēsurā spm̄ filio: Sed dat spm̄ supefluent̃ in plenitudine oim (al's: oi plenitudine) donoꝝ [Et que ē sapiētia q̄ data huic] Specialis Ammiratio sapie in ꝟbo Doctrine. Bene aūt dicunt [data] quia nō adq̄sita fuit studio lr̃aꝝ. Joā. vij. Un̄ hic scit lr̃as cum nō didicerit? Sed Paul⁹ Col. ij d̄t causam. q² in ipso sunt oēs thesauri sapie ⁊ scientie dei abscōditi [et virtutes] Specialis ammiratio est Potestatis. q² virtus vltimū est potestatis [que per manus eius] opatiuas in diuersis magnalib⁹ [efficiunt̃] quia opera negare non poterant. Joā. xv. Si opera non fecissem int̃ eos que nemo alius fecit: peccatum non haberēt. Joan. v. Opera que ego facio in nomie patr̄ mei ipsa testimoniū ꝑhibēt de me. Hec igitur magna considerauerunt inuiti ⁊ nolentes. Sic em̄ vt dicitur Ecc̄i. l. etiam ab inuidis dedit dñs confessionem sancto suo ⁊ excelso in verbo glorie [Nonne hic est faber] Magna visa ⁊ audita: conferunt ad generis infima: ⁊ ad fortune bona: q̄ videbant̃ paruitatem ostendere: dicentes [Nonne hic est faber] Non ab vsu actus fabricandi dicit̃ faber: sed ab officio patris putatiui. quia Joseph faber lignarius dicitur fuisse. Nescientes tamē: dicūt verum. quia ipse est faber: magni fabri fili⁹ De quo scriptum est in Psal. lxxiij. Tu fabricatus es auroram ⁊ solem. Job. xxxiij. Quem constituit aliū super terram: aut quem constituit alium suꝑ orbē quem fabricatus est? Job. xxxvij. Tu forsitan cū eo fabricatus es celos: qui solidissimi quasi ex ere fusi sunt [filius Marie] que ꝑm fortunam huius mundi questu manuum victum quesiuit. Et ideo a Sāctis questuaria vocatur. j. Corinth. iiij Laboramus operātes manib⁹ nostris: et nudi sumus. Non em̄ recognouerūt ꝙ ꝓpter nos assumpsit istam pauꝑtatem vt mūdi doceret cōtemptū et diuitias q̄rere spirituales. ij. Corinth. viij. Scitis gratiam domini nostri Jesu christi: quia propter nos egenus fact⁹ est cum esset diues: vt nos illius inopia diuites essemus [frater Jacobi] Frater dicitur h̄ non vterinus: sed consobrinus. Quia fuerunt isti: filij Marie: alphei filie: Jacob⁹ minor et Judas Taddeus ⁊ Simon cananeus siue zelotes [Nonne et sorores] Non vterine sed beate virginis sorores h̄ in loco isto nate [nobiscum sunt] inter nos conuersate. in quib⁹ nihil est tante sapientie ⁊ nihil tante virtutis [et sic scandalizabant̃] hoc est occasionem offendiculi et casus sumpserunt in illo. Luce. ij. Ecce hic positus est in ruinam ⁊ in resurrectionem multoruʒ in israel: et in signum cui contradicetur. Esaie. viij. In lapidem offensionis ⁊ in petram scandali duabus domibus israel: in laqueū et in ruinam habitantibus hierusalem offendent ex eis plurimi ⁊ irretiētur ⁊ capient̃. Matt. xj. Beatus qui nō fuerit scandalizatus in me.

Et dicebat eis Jesus: quia non est propheta sine honore nisi ĩ patria sua: et in cognatōe sua: et ĩ domo sua. Et nō poterat ibi virtutē vllā facere: nisi paucos infirmos impositis manibus curauit: et mirabatur propter ĩcredulitatē eoꝝ.

[Et dicebat eis Jesus] rationē reddēs de huiusmodi scādalo: que a cōsuetudine hominū mala accipit. Dicunt autē hic Tria. Scz. Qualit' ppheta inter suos sine honore consueuit esse. Qualiter hoc ipm impedimentū fuit salutis suorum. Et Qualiter tamē vndiqz dñs suam salutē ingessit.

C Dicit igitur. [Quia non est propheta] qui tamē ex (al's a) spiratōe accepta: potens est in ope et fmone. Sicut dicit Lu. xxiiij. [sine honore] reuerentie: sibi pter dei dona que in ipo sunt exhibendo. Hester. vj. Sic honorabit quem rex voluerit honorare. Psal. xx. Gloriam et magnū decorē posuisti sup eum [nisi in patria sua] in qua scitur q pricipia eius humilia sunt. et dei dona i ipo nō psiderant [et in cognatōe sua] que eum sibi silem esse existimat [et in domo sua] ex qua fm carnē pcessit. Vñ Hilarius. Jnhonorat dñs a suis: qq̄ et docendi prudētia: et operandi virtus ad ammirationē moueat. Joseph i patria sua affligit a fratrib. Jn egypto ab extraneis sublimatur. Gene. xlj. Numeri. xij. Maria et Aaron Moysen obiurgant pter vxorē ethiopissam. Et Numeri. xvj. Chore Nadab et Dathan et Abiron et alij quidā: et leuite cōtra Aaron et Moysen surrexerunt. Geñ. xij. Abraam in chaldea affligitur. et ideo dicit ei. Egredere de terra tua et de cognatione tua: et de domo pris tui. Mat. vij. dr. Jnimici hoīs domestici ipi'. Sic ergo quasi in omnib est q is in quo dei dona sunt: a suis despicit et ab extraneis honorat. Sic et saluator a iudeis abijcit: et a gentib adorat [et nō poterat] Non de impotentia: sed de incōueniētia. Nō eni pueniēs fuit margaritas spargere añ porcos [virtutem vllam facere] quia ea que fecit irridebāt. et ptrarie virtuti demōis attribuebant [nisi paucos] deuotos et fideles [impositis manib] deificis [curauit] ab infirmitatib suis. Matth. ix. Jmpone manū tuā sup eam et viuet. Marci. vl. Super egros manus imponēt et bene habebūt [Et mirabat pter incredulitatē illorū] Beda Non quasi de improuiso: sed mirandū ostēdit. qr nec pphetis credunt: nec ipi quē psentē cernebant. Jdeo dicit Eccli. xj. Non spernas hominē in visu suo. hoc est pter hoc q hūilia vides in ipo. Breuis enim in volatilib est apis. et initiū dulcoris habet fructus eius: qr si aliquis mel cōtemnat: iō q breuissima et indecora apis inter volatilia illō fructificat ille stultus reputat.

Et circūibat castella in circūitu docens

Antipophora est. Posset eni aliquis dicere q chrus aliqd omisisset de contingētib circa suos: et q ideo erant increduli. Et ideo obuiat dicēs. q nihil omisit: qr frequēter [circūibat castella] Non tm̄ ciuitates: habitatōis eorū vndiqz in circūitu puicie [docens] et doctrina p miracula et exēpla cōfirmans. Mat. iiij. Circūibat Jesus ciuitates et castella pdicans et docens euāgeliū regni. ps. xxvj. Circūibo et imolabo in tabernaculo eius hostiā vociferationis.

Et cōuocauit duodecim: et cepit eos mittere binos: et dabat ill' potestatē spirituū immundorū.

Hic incipit pars Secūda: Jn qua fame potestatis leonis p ministrorū missionē oñdit declaratio. Et habet Quattuor pagraphos. Jn q̄r Primo significat Missorū potestatē et autoritatē. Jn Secūdo tāgit Eorundē p obseruātias institutionem. Jn Tertio innuit Nō recipiētiū eos pdēnationē. Jn Quarto autē Missorū p ministeriū suū tangit fructū et vtilitatē. Jn Primo horum facit Tria: Ostēdit eni Hanc missionē esse missionis apostolice principiū. et ostendit Mutue societatis eorū solaciū. et Confert eis cōtra impedimētū diaboli (al's diabolice) ptātis sancti spūs adiutoriū. D

De Primo dic [Et cōuocauit duodecim] in vnū cor: et in vnā fidē: et in vnam aiam: et i vnā veritatē pdicandā. Ephe. iiij. Solliciti seruare vnitatē spūs in vinculo pacis. Psal. xlix. Cōgregate illi sanctos ei': qui ordināt testamentū ei' sup sacrificia. Geñ. xlix. Congregamini filij isrl' pgregamini: et audite israel patrē vestrū. Duodecim autē cōuocauit: quia isti hierarche erāt et ordinatores alior. Vñ Luc. ix. dicit q misit et alios septuagintaduos in oēm ciuitatē et gentē (al's locū) quo erat ipse venturus. Sed Jlli mittebant vt pbri. Duodecim aūt vt Epi et maiores Prelati [et cepit eos mittere] hoc est Prima missione misit eos qñ dixit Matth. x. Jn viam gentiū ne abieritis: et in ciuitates samaritanorū ne intraueritis: ite tm̄ ad oues q̄ pierunt domus israel. Hec em̄ fuit pma missio in q̄ mittere cepit. Post Resurrectionē aūt misit ad gētes. Et hec fuit vltima et completa missio ad pdicandū Quādo dixit Mar. vl. Jte in orbem vniuersum et pdicate euangeliū oi creature. Cepit āt mittere [binos] Quia charitas minus q̄ inter duos haberi non potest. Etqr adhuc infirmi erant: vt haberent mutue societatis solacium. Prouer. xviij. Frater q̄ iuuat a fratre est q̄si ciuitas firma. Eccēs iiij. Meli' est esse duos q̄ vnū: habent em̄ solaciū mutue societatis. Ve soli quia si ceciderit non habet subleuantē. Quando aūt pfecti erant in spū post Resurrectionē et Ascensionē et spūsancti pceptionē: misit eos simpliciter siue binos: siue solos. qr tūc erāt spūsancto solidati. Sic g̃ misit vt ex missiōe haberēt autoritatē. Luc. x. Jte ecce ego mitto vos. Mat. x. Ecce ego mitto vos. Esa. vj. Ecce ego mitte me. Hiere. j. Ad oia q̄ mittam te: ibis. et quecunqz mandauero tibi loqris ad eos [Et dabat illis ptātem spirituū immūdorū] hoc est: dabat illis ptātem spūssancti: qua ptāte possent cōpescere spūs imundos: ne possent impedire audientes se a fidei receptione et sacramētorū. Et hāc ptātem exercet eccl'ia in suis exorcistis. Joan. xx. Accipite spm̄ scm̄: q̄r remiseritis pctā: remittunt eis. Lu. ix. Dedit illis ptātem sup oia demonia: et vt languores curarent.

Et precepit eis nequid tollerēt in via nisi virgam tm̄; non peram:

nō panē.neqꝫ in zona es:ſed calciatos ſandalijs:et ne induerentur duabus tunicis.

Secūdus eſt pagraph⁹ In quo tāgit Mini/
ſtrorū p obſuātias inſtitutionē. Tangunt autez
in hoc pagrapho Duo.Scꝫ Inſtitutio ptinēs ad
viam.et Inſtitutio ptinens ad hoſpitiū. In Pri
mo dicit Septē. Quoꝝ Primū eſt Uniuerſalit
tollendorū in via phibitiuū cū dicit [Et p̄cepit
eis] i p̄ma miſſiōe [nequid] hoc ē aliqd p̄terne/
ceſſarioꝝ [tollerēt in via] vt tota ſollicitudo eo
rum cōgregata:ↄuerteret ad euāgelizandū. Tūc
enī miſit amatos:nō odioſos ad frēs ⁊ oues q̄ ſp
apud ſe repoſitā habebāt decimā:q̄ pegrinis de/
bebat:ſicut dicit Exo.xxij. Sicut enī dr Deuter.x.
Dn̄s amat pegrinū.⁊ dat ei victū et veſtitū . Pre/
terea illi ad quos tūc miſit:a patrib⁊ inſtituti erāt
ad hoſpitalitatē.⁊ ideo de neceſſarijs nihil oportuit
eos eſſe ſollicitos. Mat.vj.⁊ Lu.xij. Nolite ſollici
ti eſſe dicētes:qd māducabim⁹ aut qd bibemus.
Scit enī pr̄ veſter celeſtis qd vobis neceſſe ſit.ps
lxxvij. Male locuti ſūt d̄ deo: dixerūt. Nunqd po
terit de⁹ parare mēſam pplo ſuo: nūqd ⁊ panem
poterit dare [Niſi virgā tm̄] Hoc ē Scdm
Ubi ↄcedit ſuſtentantiū accipiēdi ptāte. Et vi/
det eſſe ↄtrariū. Mat.x.⁊ Luce.ix. Ubi inhibet i
via accipe baculū. Ad hoc dicendū ꝙ iſta inſtitu/
tio quā ſup Mattheū notauim⁹ nō fuit niſi p p̄/
mam miſſionē In qua nō odioſi erāt Apl'i.⁊ mit
tebant ad eos q̄ hoſpitales erant.⁊ apud ſe vnam
triū decimaꝝ habebant ſemp repoſitā:p quā pe/
grinis recipiēdis ſufficiebāt. Uirga aūt ſignifi
cabat Tria ſm Tres act⁹ ipſius . Suſtētat enim
laſſum. Dirigit regendū.⁊ Defendit ⁊ impugnat.
Et q̊ ad p̄mos duos act⁹ virga hic ↄcedit. Quia
p virgā ſm ꝙ ſuſtentat laſſum:ptās intelligitur
accipiēdi ea q̄ ad ſuſtentatōēꝫ ptinent neceſſitatꝭ
ab his quib⁊ euāgelizat. Unde Lu.ix.dicit ꝙ Di/
gnus eſt opari⁹ cibo ſuo. Et ibidem . Edētes ⁊ bi
bentes q̄ apud illos ſūt. Gal'.vlti. Cōmunicet is
q̄ cathezizat v̄bo ei qui ſe cathezizat ī oib⁊ bonis
j. Corin.ix . Dn̄s ordinauit his q̄ euāgeliū annun
ciāt de euāgelio viuere. Hoc igit ſignificat virga
ſuſtentatōis laſſi. Uirga autē dirigit regendum:
Sicut dicit in Pſal.xliiij. Uirga directōis virga
regni tui. Dilexiſti iuſticiā ⁊ odiſti iniquitatē. Ex/
odi.iiij. Uirgā quoqꝫ hanc tolles in manu tua in
qua factur⁹ es ſigna. Et hoc modo iteꝝ hic ↄcedi
tur virga. Terti⁹ vſus eſt virge pcuſſiōis ⁊ defen
ſionis. Et quia apl'i nō erant odioſi:nemo eos in
hac miſſiōe impugnauit. Et ideo virga in h̄ vſu i
terdicit. Mat.x. Lu.ix.⁊ Eſa.xiiij. Cōtriuit domi
nus brachiū(al's baculū)impiorū:virgā dominā
tium cedentē populos in indignatōe plaga inſa/
nabili ſubijcientē crudeliter.j . Timoth.iij. Int ce
ter cetera que de Epō dicunt dicit ꝙ oportꝫ eum
nō eſſe pcuſſorē. Sic igit v̄ga hic īterdicit. [Nō
E perā] Tertiū eſt quod interdicit Pera autē ſi/
gnificat geſtatoriū oneris ſeculi Sicut dic̄ Glo.
Et hoc eſt quādo euangeliū conuertit in queſtuꝫ
Sicut faciūt q̄ſtuarij. j.Timo'.vj. Eſtimantiū
queſtum eſſe pietateꝫ. Sapie.xv. Eſtimantes vi/
tam hominuꝫ compoſitā eſſe ad lucrū.⁊ oportere
vndecunqꝫ etiā ex malo adqrere. Hanc perā por
tant qui cū Giezi vendūt Sacramēta et gratias
Uel emere intēdunt cū Simone ⁊ Jaſone. De Gi
ezi.iiij. Reg.v. De Simone Actuū. viij. De Jaſo
ne.ij. Machab.iiij. Sic ergo pera: euāgelici q̄ſt⁹
reſeruatoriū interdicit. [Non panē] hoc eſt.
Quartū Cuius iā aſſignata eſt ratio .qꝛ panē ſi/
bi debitū in omni loco inuenerūt paratū in prima
miſſiōe:in repoſitōe decime q̄ paupib⁊ debebatur
Unde Mat.vj. Quid cogitatis inter vos modi
ce fidei:qꝛ panes nō habetis. Nōdū intelligitꝭ ne
qꝫ recordamī qnqꝫ panū in qnqꝫmilia hominū.
⁊ q̊t cophinos ſūpſiſtis: Neqꝫ ſeptē panū in q̄t/
tuormilia hominū:⁊ q̊t ſportas ſūpſiſtis: Sap.
xvj. Paratū panē de celo p̄ſtitiſti illis ſine labore
Gen. Dn̄e qui paſcis me a iuuētute mea . Ta/
men Glo.dicit ꝙ in pane phibet delicias. Geneſ
xlix. Aſer pinguis panis:⁊ p̄bebit delicias regib⁊
[Neqꝫ in zona es] ad emendū viaticū. Et
tūc videt eſſe ↄtrariū quod dr Joan.iiij. Ubi dr.
ꝙ diſcipuli abierūt in ciuitatē vt cibos emerent.
Si ergo dn̄s portabat es q̄ emebant neceſſaria:
⁊ tūc etiā debuit illud ↄcedere Apl'is. Adhuc āt
Joan.xiij. habebat loculos.⁊ ea q̄ mittebant por/
tabat. Videt ergo ꝙ ⁊ Apl'i exēplo dn̄i iſta porta
re debuerāt. Joan.xiij. Exemplum dedi vobis vt
quēadmodū ego feci:ita ⁊ vos faciatis. Ad h̄ di/
cendū ꝙ nunqꝫ phibuit dn̄s ſimpliciter ne es in
zonis portaret. Sed phibet eis(al's eris)ſollicitu
dinem vbi es non eſt neceſſarium. Apud amicos
aūt hoſpitales:et eis q̄ habent apud ſe vnde tene/
bant ex lege recipere:non erat es neceſſariū. et idō
ibi phibet. Et ad tales in prima miſſione Apoſto/
li mittebant.et ideo in illa miſſione phibuit. Luce
xxij. Qn̄ miſi vos ſine pera ⁊ ſine ſacc'o:et ſine cal
ciamentis:nunqd aliqd defuit vobis: At illi dixe/
runt: Nihil. Sacculus aūt ideꝫ ſignat apd̄ Lucā
qd̄ in zonis es:apud Marcū. Ad id ḡ qd̄ obij/
cit de dn̄o: Dicendū: ꝙ cibos emi fecit in ciuitate
Samaritanoꝝ q̄ pegrinos iudeos non recepunt
qa ibi erat es neceſſariū. Et ideo patet ꝙ n̄ eſt In/
ſtātia. Quia in iſta miſſiōe intdixit Apl'is ne intra/
rent in ciuitates Samaritanoꝝ. Ad aliud Di/
cendū ꝙ iam domin⁹ cum diſcipulis fact⁹ fuerat
odioſus pter v̄itatis p̄dicationē. et ideo cogebat
recipere que amici mittebant vt neceſſaria emeren
tur. Et hoc in tali caſu etiam non interdixit Apl'is.
Unde Luc.xxij. Et nunc qui habet peram tollat:
ſimil'r ⁊ ſacculum.et q̄ non habet vendat tunicam
et emat gladium. Nec hoc eſt contra chr̄i exemplū
vel verbū. [Sed calciatos ſandalijs] Se/
xtum eſt. Et videtur eſſe cōtrariuꝫ ad id qd̄ dicit
Matth.x.et Luce.ix.vbi phibentur calciamenta
Sed ad hoc Dicendū:ꝙ Sandaliū non eſt calci
amentum:ſed ſolea:qua ſola planta ab attritione
vel punctione ſpinaꝝ vel aliaꝝ acutarum reꝝ ob/
uiantium in via defendit:ne leſo pede:iter euange
lizantis impediat. Per calciamentuꝫ autem ſup/
fluus cultus intelligit calcioꝝ. Et ideo non eſt cō.

trarium. In terra em̄ calida sufficit vsus solearū: et in terra glacialibus frigoribus ꝯstricta: nō interdicit vsus calciorum: et caligarū. Act. xij. Precingere ꝛ calcea te caligas tuas. Hinc inoleuit vsus ꝙ Episcopi vtuntur sandalijs. Cantico. vij. Quam pulcri sūt gressus tui in calciamētis filia pricipis. Eph. vj. Calceati pedes in preparationeꝫ euāgelij pacis [Et ne induerētur duabus tunicis] Due tunice sūt due induuie tūicaꝝ. Quaꝝ. Altera est ad necessitatem: et altera ad decorē. Et idē ē ac si dicat Nō habeatꝭ mutatoria vestimentoꝝ: qꝛ et dominꝰ quinꝗꝫ genera vestiū legit habuisse. Joā. xix. Sedquia oēs erant necessarie: iō oēs ꝑ vnica tūica ꝯputātur. Et ideo dr̄ glosa. vt vnā iduti: aliā in futuro reseruent: qꝛ hoc esset superfluum ꝛ esset habere mutatoria vestimentorum. Et ideo addit glosa. Non ꝙ vna tunica in locis glacialibus cōtenti eē debeamꝰ. De talibꝫ ei superfluis dr̄ Ja. v. Uestimēta vestra a tineis comesta sunt: diuitie vestre eruginauerūt: et erugo eaꝝ erit vobis in testimoniū: et māducabit carnes vestras sicʼ ignis.

Et dicebat eis Quocūqꝫ itroieritis in domum illic manete: donec exeatis inde.

Tangit hic Inuiolabilis hospitij institutionē. Et est tm̄ vna istitutio: ꝙ scꝫ ꝑ domos nō discurrāt: quia hoc signum esset animi vagabundi: ꝛ instabilitatis. Sicut dr̄ Prouerb. vij. de muliere vaga garrula: q̄ quietis est impatiēs: et nō valꝫ ī domo ꝯsistere pedibꝫ suis nūc foris nūc ī plateis. ij. Tim. iij. Ex his q̄ penetrant domos: ꝛ captiuas ducunt mulierculas oneratas peccatis: ꝛ hos deuita. Hiere. xiiij. Populꝰ hic dilexit mouere pedes suos: ꝛ domino non placuit: Utile enim est vt doctor veritatis: et pastor animarum: locuꝫ habeat notuꝫ: in quo ab oībus certissime possit reqri. Tn̄ quāuis honestum precipiat eligere locum: et hospitem: tm̄ contributioneꝫ pro expensis ab alijs faciēdam nō interdicit. Un̄ apostolus laudat Philippenses: Ultimo. qꝛ tales filij mittebant cōtributiones. Dicens qꝛ et Thessalonicam semel et bis misistis in vsum ministerij: non qꝛ q̄ro datū: sed requiro fructum abundantem in ratione vestra. Habeo aūt omnia et abundo Repletꝰ sū acceptis ab Epaphrodito. que misistis in odorē suauitatis hostiaꝫ acceptam placentem: deo.

Et quicunqꝫ nō receperit vos nec audierint vos: exeuntes inde excutite puluerem de pedibus vestris in testimonium illis.

Tangit hic Penaꝫ non recipientium ꝑdicatores
F salutis. Dicit ergo [Quicūqꝫ non accepe.] hospitio [nec aud.] id est audire noluerit: verbuꝫ salutis a vobis [exeuntes] de domibus et ciuitatibus illorum [excutite puluerē] qui significat laborē vestri itineris susceptū pro salute illorum [de pedibus vestris] Quod erit signum: ꝙ aīas vestras liberastis faciendo qđ in vobis est: nec effugistis laborē vt illi saluarentur [in testimoniū illis] ne iniuste cōdemnentur qui salutem sibi oblatā recipere noluerunt. Unde Matth. x. et Luc. ix. addit Tolerabiliꝰ erit terre sodomorū ꝛ gomorreorū in die illa q̄ꝫ illi ciuitati q̄ ad hoc ꝙ ꝑfecte gratie ꝑdicatores ad illos non sunt missi. Sic puluerem pedum excussit Paulus Act. xx. quādo dixit. Innocens ego sum a sanguine oīm vestrū. Non em̄ effugi quo minus annūciarē vobis omne consiliuꝫ dei. Sic dicit dn̄s Ezech. xxx. Si me dicēte ad impium: morte morieris: tu aūt annūciaueris ei: ꝛ ille nō fuerit ꝯuersus ab iniq̄tate sua: tu animā tuā liberasti: et ille ī pctō suo morietur. Hec igitur est expositio litteralis. Alias aūt expositiōes in Mattheo et in Luca alijs reqrere poterit.

Et exeuntes ꝑdicabāt vt penitentiā agerent: et demonia multa eijciebant et vngebant oleo multos egros ꝛ sanabantur.

Tangitur h̄ istius legatiōis fructꝰ ꝛ vtilitas. Tanguntur aūt h̄ Quattuor. Scꝫ. Doctrina ī ꝟbo: quā notat qn̄ dicit [Et exeuntes] de ꝑsentia cōtemplationis vultus dn̄i. Esa. xxx. Egredere ꝛ dic eis. Cant. vij. Egrediamur in agrū: cōmoremur in villis [ꝑdicabant] verbo doctrne. Prouerb. v. In plateis aquas tuas diuide. Mar. vlt. Docete oēs gentes. Predicabant autē [vt pnīam agerēt] qꝛ sic etiā christi ꝑdicatio et Joannis baptiste incipiebat Matt. iiij. ꝛ Lu. iiij. Pnīam agite appropinquauit (al's appropinq̄bit) em̄ regnum celorū. Pnīa em̄ tabula est ꝑ quam euadunt naufragiū passi. Et est Prima virtus eius q̄ a peccatis recedere intēdit. Act. iij. Penitemini igitur vt deleantur vobis pctā [Et demonia multa eijciebāt] Secunda vtilitas est in compescēdo vim demōis ꝑ exorcismos: factos in noīe chr̄i Lu. x. Dn̄e in nomine tuo etiam demonia subijciuntur nobis. Dicit aūt [multa] q̄a infra dicēt ꝙ quendā eijcere non poterant ꝑpter fidei sue paruitatem: quem tamen christus eiecit in oratiōe ꝛ ieiunio [et vngebāt oleo] sacrato ꝛ infirmorū [multos egros] Et hec est Tertia vtilitas: que est dispensatio sacroꝝ. Et abhinc intelligitur institutū Sacramentū Extreme vnctionis. Jaco. v. Inducat pbr̄os ecclesie vngentes eum oleo: et oratio fidei saluabit infirmuꝫ. Ps̄. lxxxviij. Oleo sancto meo vnxi eum: nihil ꝑficiet inimicꝰ in eo. [et sanabantur] Quarta vtilitas in effectu Sacramentoꝝ. Sanabantur aūt et in anima ꝛ in corpore. Ps̄. cij. Qui ꝓpiciatur oībꝫ iniquitatibꝫ tuis: qui sanat omes infirmitates tuas. Hoc ē igitur qđ dr̄ de Institutiōe suoꝝ Legatoꝝ.

Et audiuit rex Herodes. Manifestū em̄ factum est nomen eius et dicebat. Quia Joannes baptista resurrexit a mortuis: ꝛ ꝑpterea virtutes opantur in illo. Alij aūt dicebant quia Helias est. alij ꝟo dicebant quia propheta est: quasi

vnus ex prophetis. Quo audito Herodes ait. Quē ego decollaui Joannē: hic a mortuis resurrexit.

B Hoc ē Quartū Qđ est đ Celebritate fame gra-
tie christi In q̄ ꝑ accidens inducit de Decollatione
Joānis baptiste. Habet autē hec ꝑs Duas ꝑtes
In quaꝝ Prima tangitur fame christi celebritas
In Secunda aūt Herodis interpolādo Joannē
ferocitas. Ibi [Ipse em̄ Herodes] In Prima ha
rū tāgunt Quinqꝫ. Quoꝝ Primū est Fame chři
celebritas. Scđm est Opinionis Herodis falsi-
tas. Tertiū est Dicentiū chřm esse Heliā ꝓbabili-
tas. Quartū est Dicentiū chřm esse ꝓpheta quedā
opinata veritas. Quintū ꝛ vltimū: Erroris Hero
dis obstinata cecitas. Et hec ꝑ ordinē in littera cō
tinent. Dicit igit [Et audiuit] exeuntibꝫ apl'is
et vbiqꝫ odorē suauitatis diffundētibꝫ [rex He-
rodes]. ij. Coꝝ. ij. Chři bonꝰ odor sumꝰ deo ī his
q̄ pereunt: ꝛ in his q̄ salui fiunt. Et Ibidē. Odorē
noticie sue spargit ꝑ nos in oī loco. Sic ḡ etiaꝫ ad
Herodē odor gratie chři ꝑuenit [Manifestum
em̄ factū est] oībꝫ [nomē eius] Qđ inuocaba
tur ab apl'is. Qđ inuocatum: sanitates cōferebat
egrotis. Act. iiij. Non est aliud nomen datū homi
nibꝫ sub celo in q̄ oporteat eos saluos fieri. Phil.
ij. Dedit illi nomē qđ est suꝑ omne nomē: vt in no.
Jesu oē genu flectat: celestiū: terrestriū: ꝛ infernoꝝ
[Et dicebat herodes] falsa opinione deceptꝰ
[Quia Joānes baptista surrexit] Audierat
em̄ a Judeis de resurrectiōe mortuoꝝ: et ꝙ resur
gentes fortioris sunt ꝟtutis q̄ꝫ adhuc aīalit vi-
uentes. Resurrexit [a mortuis] q̄ tante fuit vir-
tutis ꝙ chřs credi potuisset [et propterea] q̄a
corꝑa resurgentiū ꝛ ipsi resurgentes maiorū sunt
ꝟtutum [ꝟtutes] immortalis vite [oꝑant] ad
facturā miraculoꝝ [in illo] Joanne resurgente.
Vñ Beda. Bene sentit de resurrectōe QX scꝫ ma-
ioris potentie sunt futuri post resurrectionē. Et iō
q̄uis Joānes añ mortē signū fecerit nullū: sicut
dicit Joānis. x. tñ qꝛ ꝟtutes resurgentiū sunt ma
iores ꝛ validiores q̄ꝫ mortaliter ꝛ aīaliter viuen
tium: putabat ꝙ ꝟtutes Joānis resurgentis mō
oꝑarent in Joanne ad oꝑationē miraculoꝝ [alij
aūt] q̄dam [dicebant] ꝓbabiliꝰ dicētes [qꝛ He
lias est] Hic em̄ Helias tante fuit ꝟtutis Vt ꝛ
mortuū suscitaret. iij. Reg. xvij. Vt ꝛ ignē de celo
deponeret. iiij. Reg. j. Tamē ꝛ isti minꝰ q̄ꝫ verum
esse dicebant [Alij aūt] sapientiā que nō hūano
modo adquisita fuit cōsiderātes [dicebāt q̄a ꝓ-
pheta ē] ī lege Deut. xviij. ꝓmissus [q̄si vnus]
ꝑ inspirationē diuinam habens sapiam [q̄si vnꝰ
ex prophetꝫ] Joan. vj. Hic est vere ꝓpheta q̄ vē
turꝰ est in mūdū. Lu. xxiiij. Fuit vir ꝓpheta potēs
in oꝑe ꝛ sermone corā deo et omni populo. Et isti
ergo minꝰ q̄ꝫ in veritate esset dicebant [Quo au-
dito Herodes] de diuersis hoīm fallacibꝫ opi-
nionibꝫ [ait] in falsa sua opinione ꝑdurās [Quē
ego] tunc infirmū [decollaui Joannē] et con-
fitet suuꝫ scelus in gloriā sue turpitudinis. Pro-
uer. ij. Letant cum malefecerint: et exultāt in rebꝫ
pessimis. Ps. lj. Quid gloriaris in malicia q̄ po-
tens es in iniq̄tate [hic] Joannes deuicta morte:
et mortis infirmitate [a mortuis resurrexit]
Et ideo nunc tā valide est ꝟtutis q̄ signa super vi-
res hoīm exūtia oꝑat.

Ipse em̄ Herodes: misit ac tenuit Joannē ꝛ vinxit eum in carcerē propter herodiadē vxorē Philippi fratris sui. qꝛ duxerat eam. Dicebat em̄ Joannes Herodi. Non licet tibi habere vxorē fratris tui. Herodias aūt insidiabat illi: ꝛ volebat eū occidere: nec poterat. Herodes aūt metuebat Joānē: sciēs eum virum iustum ꝛ sanctū: et custodiebat eum: et audito eo multa faciebat: et libēter eū audiebat.

Hic incidenter tangit historiā de Decollatione D
Joannes baptiste. Que h̄ q̄dem historia ꝭm veri-
tatē non est euāgelica: cū non sit de chřo: sed qꝛ in
chři nomine fecit que fecit: ideo in euangelio histo-
ria hec describit. Et diuidit in Tres ꝑtes. In q̄rū
Prima tangit Causa decollatōis eius. In Scđa
Modus. Et In Tertia Sepultura. In Causa
decollatōis adhuc Tria cōtinent. Scꝫ. Causa in
Cōmuni. et Causa in Speciali. et Machinatio
Herodiadis in mortē Joānis Que potissima fu-
it causaꝝ. De Přio dicit [Ipse em̄ Herodes]
q̄ versipellis interꝑtat q̄ piū se fingit cū crudelissi-
mus esset. Lu. xiij. Dicite vulpi illi qꝛ demonia eij
cio: et sanitates ꝑficio hodie ꝛ cras: et die tertia cō-
sūmor. Unde sicut sitiuit sanguinē Joannis vt si-
ne reꝑhensione viueret in cōsueto cōtubernio: sic
adhuc timēs a chřo reꝑhēdi: chřm occidere quere-
bat. Lu. xiij. Trāsi hinc qꝛ Herodes q̄rit te inter-
ficere. Hic ḡ Herodes: filius eiꝰ qui pueros infe
cit [misit] ministros sceleris sui [ac tenuit] capti-
uum [Joannē] innocentē [et vinxit eū in car
cerem] vt se ꝓbaret malicie paterne imitatorem
Et hoc fecit [ꝓpter herodiadē] adulteram ꝛ in-
cestam et scortatriceꝫ [vxorē Philippi fratris
[sui] hoc est herodis. Qui Philippꝰ tetrarcha fu-
it Ituree ꝛ Traconitidis regiōis: sicut dř Luc. iij.
[quia illā] adhuc viuente Philippo [duxerat]
herodes. Quia ꝭm legem erat morte plectendū cri
men. Deut. xxij. Qui duxerit vxorem fratris sui fe
cit rē illicitam: vterqꝫ moriat. Post mortē q̄dem
fratris potuisset duxisse: vt semen fratri defuncto
suscitaret: sicut dicit Deut. xxv. Glosa autē margi-
nalis tangit historiam qualiter hoc accidit dicēs
Vetus historia narrat Philippū maioris Hero-
dis fuisse filium: et fratrē Herodis sub q̄ passus
est dñs. et duxisse vxorem herodiadē: filiā Arethe
Regis. et postea Arethā ortis simultatibꝫ: filiā su
am tulisse ꝛ Herodi inimico Philippi in doloreꝫ
ipsius copulasse. Et quia hoc arguit Joānēs: vin-

ctus fuit [Dicebat em̄ Joānes] Et tāgit causam ī Speciali [Nō licet tibi habere vxorē] alteriꝰ: et multo minꝰ tibi licet habere vxorē [fratris tui] quia Herodes vt magis acceptus esset Judeis: et regnare posset sup eos: legē accepat Judeoꝝ. Mal. ij. Cōtamiauit Judas sanctificationē dn̄i quā dilexit. hoc est: matrimoniū. et habuit filiam dei alieni: qꝛ Herodias gentilis fuit. disꝑdat dn̄s virum qui fecerit hoc: magistꝝ ꝛ discipulū in israel. Vn̄ sic Helias arguit Achab ꝑ Jezabel. iij. Reg. xix. et ideo Jezabel insidiabat̄ Helie. Ita Joānes arguit Herodē de Herodiade: et iō Herodias insidiabat̄ Joāni. Et hoc est qđ sequit̄ [Herodias] delectata in īcestu Herodis [insidiabat̄ illi] hoc est Joāni. Ps̄. ix. Sedet in insidijs cum diuitibꝫ in occultis vt interficiat innocētē [et volebat illū occidere] latenter. iij. Reg. xix. Ego relictꝰ sum solus ꝛ querunt aīam meam Sicut Jezabel q̄siuit occidere Heliā [nec poterat] satisfacere malicie. Job. v. Dissipat ꝯsilia prauoꝝ ne possint implere manus eoꝝ qđ ceperant. Quare aūt non poterat: subdit [Herodes aūt metuebat Joannē] ꝓpter Judeos sup q̄s regnare ambiuit: q̄ Joannē sanctum ꝛ magnū habebant. et ideo nō metuebat metu reuerētie. quia quo supiorem (al's sanctiorē) sciuit libentius occidisset. Sed metu illo ꝙ tumultꝰ inter iudeos pro morte eius fieret: et ipse sic de regno deponeret̄. iij. Reg. xxij. Est hic ꝓpheta domini ꝑ quem possumꝰ interrogare dn̄m: sed ego odi eum quia non ꝓphetat mihi bonum sed semꝑ malū [sciens eū virū iustum] et ideo esse obiurgatorē vicioꝝ. Esa. lviij. Clama: ne cesses: annūcia ꝓplo meo scelera eorum et domui Jacob pctā eoꝝ [et sanctū] et ideo stupra ꝛ incestū detestantē. ij. Coꝝ. vj. Que societas lucis ad tenebras: aut q̄ pars fidelis cum infideli [et custodiebat eū] ne ab Herodiade posset occidi. Hoc tn̄ non amore iusticie faciebat: sed illa de causa q̄ dicta est. qꝛ vulpes ꝟsipellis erat [et audito eo] Joanne [multa faciebat] simulatorie: et nō ex ꝟitate. Dicit aūt [multa] quia non faciebat principalia que suadebat: sed q̄dā alia in quibꝫ vis non fuit. Matth. xxiij. Liquantes culicem: camelū glutientes. Et Ibidē. Decimatis mentam et ciminū ꝛ omne olus: et relinq̄tis ea que grauiora sunt legis. Iste em̄ adulteriū ꝛ incestū nō dimisit: sed q̄dam parua in quibꝫ vis nō erat [et libenter eū audiebat] hoc est: se audire simulabat. Prouer. xj. Simulator ore decipit amicum suū: iusti aūt liberabunt̄ scia. Job. xxxvj. Simulatores ꝛ callidi ꝓuocant iram dei.

Et cum dies oportunꝰ accidisset: Herodes natalis sui cenam fecit principibus et tribunis ꝛ primis Galilee. Cūqꝫ introisset filia ipsiꝰ Herodiadis ꝛ saltasset ꝛ placuisset Herodi: simulqꝫ recumbētibus: Rex ait puelle. Pete a me quod vis: et dabo tibi. et iurauit illi: quia quicquid petieris dabo tibi: licꝫ dimidiū regni mei.

Tangit h̄ Modū decollatiōis Joannis. Mo I
dus aūt accipitur partim ex parte Regis: partim ex parte puelle petentis: et partim ex parte Herodiadis. Et ideo habet Tres ptes. Ex parte Regis Tria inducunt̄. Prophani festi celebratio. Turpis ludi delectatio. et Stulte ꝓmissionis obligatio. De Primo đt [Et cum dies oportunus] ad ꝓphanum festum celebrandū [accidisset] annua reuolutio [Herodes in natali die suo] q̄ maledictꝰ ex maledicto ꝛ ad maledictū natus fuit [cenam] que solennior esse consueuit q̄ꝫ prandium [fecit] cū magno apparatu [principibus] maioribꝫ [et tribunis] inferioribꝫ q̄ ꝓuincijs et ciuitatibꝫ p̄erant [et primis] q̄ loco senatoꝝ erāt [Galilee] Esa. j. Solennitates v̄ras odiuit aīa mea. Ps̄. xlviij. Vocauerūt nomīa sua in terris suis. Gen̄. xj. Celebremꝰ nomē nostrū anteq̄ꝫ diuidamur in terra. Osee. vij. Dies regis nostri Ceperūt p̄ncipes furere a vino. Extendit manū suam cū illusoribꝫ. Glo. Soli Herodes ꝛ Pharao legūtur natalis sui diem celebrasse: et vterqꝫ solennitatem sanguīe fedasse. Sed Herodes tanto nequiꝰ q̄nto sanctum ꝛ ꝟitatis doctorem et regis celestis p̄conem occidit: et pro voto saltatricis caput occisi ante cōuiuas inserere nō puduit. Pharao peccātē eunuchum occidit. Vtriusqꝫ exemplo meliꝰ est nobis diem mortis semꝑ cōmemorādo timere: q̄ꝫ diem natiuitatis luxuriando celebrare. Homo em̄ ad laborem nascit̄: et sancti ꝑ mortem transeūt ad requiem. Et ideo Job. iij. Pereat dies in qua natus sum. Hiero. Nullum aliū legimus celebrasse diē natalis sui nisi Herodē ꝛ Pharaonē: vt q̄ꝝ par erat impietas: esset vna solēnitas [Cūqꝫ introisset filia ipsius Herodiadis] Hec filia videt̄ nō fuisse filia Philippi. quia cum Joānes ꝓ Philippo loq̄ret̄: filia cōtra patrē caput Joannis nō petisset. Unde videt̄ filia fuisse Herodis. quia de hoc non fit mentio in l'ra: cum tamen pater magis cōmemoret̄ in natis q̄ꝫ mater. et quia nomē patris tacet̄: videtur vilē ꝛ ignobilē habuisse patrem eoꝙ Herodias ꝑ scorto dedit opam. Saltatrix em̄ non esset: nisi filia alicuiꝰ ignobilis: saltibꝫ histrionicis coram Herode ꝛ p̄ncipibꝫ. Eccl̄i. ix. Cum saltatrice ne assiduus sis: nec audias illā: ne forte pereas in efficacia illius. Hec aūt efficacia est qua curuat̄ ad libidinis gestꝰ: ꝛ tecta nudat: et exhibet efficaciter ad libidinē [et placuisset herodi] Filia em̄ saltibꝫ libidinē Herodi prouocabat quam mater impia scortatori libidinē satiabat [simulqꝫ recūbentibꝫ] q̄ libidini studebant sicut ꝛ ip̄e Herodes. Eccl̄i. ix. Ne des fornicarijs aīam tuā in vllo tempore: ne ꝑdas te ꝛ aīam tuam ꝛ hereditatē tuam [Rex ait puelle] stulto ꝛ impio se astringens ꝓmisso (al's iuramento) [Pete a me quod vis] Non debuit in voto impudice ponere: ꝙ peteret qđ vellet. quia illa nisi malū velle dinoscebat̄ [et dabo tibi] qđ satisfacit īpudice vo-

luntati. [et] qd stulti9 est [iurauit illi] indiscrete se obligauit [quia quicqd petierꝭ dabo tibi] Profuse hoc fuit ꝓdigalitatꝭ [licz dimidiū regni mei] Saltatrici talia dona ꝓmittere: stultissimū fuit. Promittere aūt tanta simplr: ꝓfuse fuit ꝓdigalitatꝭ. Beda. Non excusaꝫ a ꝑiurio. ideo em̄ forte iurauit vt occasionem inueniret occidendi. Etsi illa patris aut matris interitū postulassꝫ: non vtiqz consensisset Herodes. vnd ꝑiurus erat iurando illicitū. Exo. xx. Non assumes nomen dei tui invanum

Que cum exissꝫ: dixit matri sue Quid petam? At illa dixit. Caput Joannis baptiste. Cumqz introisset statim cum festinatiōe ad regē petiuit dicens. Uolo vt protinus des mihi in disco caput Joannis baptiste.

[Que cum exisset] extra conuentū recūbentiū [dixit matri sue] Tangiꝫ Secūdus mod9 ex parte puelle Qui est Petitio consilij ab incesta et impia matre. Ezech. xvj. Filia matris tue tu es. Tob. iiij. Consiliū a sapiente require. Ab incesta em̄ non reqriꝫ nisi consiliū turpe [At illa dixit] leta ꝙ nacta fuerat oportunitatē Joannē occidēdi. Et est Tertiū Qd est Modus ex ꝑte impie matris Herodiadis. Et tanguntꝫ h Quattuor. Scz. Matris impiū cōsiliū. Filie scurrilis statim adqescentis votum. Regis simlatoris z ꝟsipellis ad decollandū edictū. et Caput allatū; datum in saltus z scorti ꝑmium. Dicit igiꝫ [Caput Joannis baptiste] petes. Timebat em̄ sicut dicit glo. ne aliquādo resipisceret; vel amic9 fratris efficereꝫ ꝓpter verba Joannis. et ideo linguam ꝓphete: que scortum detestabaꝫ voluit habere ī potestate. Ecci xxv. Non est caput nequius sup caput colubri: et non est ira sup iram mulieris. Cōmorari leoni et draconi placebit qꝫ habitare cum muliere nequā [Cumqz introisset statim cum festinatōe ad regem] ne aliud interueniret consiliū. Hiere. viij. Omnes cōuersi sunt ad cursum suū qsi equ9 vadens impetu in preceps [petiuit] voto cum matris voluntate cōcordante [dicens] vt talis matris filiā se esse probaret [Uolo vt ꝓtinus]
R non adhibito ꝯsilio saniori [des mihi in disco] Discus est scutella lata in medio aliqntulū concaua [caput Joānis baptiste] Huius em̄ sanguinem inter dapes esurio z inter vina sitio. Apoca. xvij. Uidi mulierem ebriam sanguine sanctoꝝ. Ecci. xxv. Breuis est omnis malicia super maliciā mulierꝭ: sors pctōꝝ cadit sup eam.

Et contristatus est rex propter iusiurandū: et propter simul recūbentes noluit eam contristari: sed misso spiculatore precepit afferri caput eius in disco. et decollauit eū in carcere. Et attulit caput ei9 in disco: z dedit illud puelle: et puella dedit matri sue

Hic tangitur Regis ad decollanduz impium. Tāguntꝫ aūt hic Quinqz. Scz. Nefanda versipellis religio. Detestanda ꝑniciosi contristatio. Abomināda saltatricis placatio. Crudele ꝑceptum. et Miserabile ludi ꝑmium Dicit igitur [Et contristatus est rex] simulatorie. Nō vere: vt dicit glo. ij. Tim. iij. Habētes speciem pietatis: ꝟtutē aūt eius penitus abnegātes. Prouer. xij. Uiscera impioruz crudelia [propter iusiurandū] se simulauit esse contristatū: qui hoc ipo qd illicite iurauit ꝑiurus fuit: et In turpi voto: decretuz mutare debuit. Hiere. v. Q si etiam Uiuit domin9: dixerint: et hoc falso iurabūt [z propter simul discumbentes] coram qbus iurauit: et simulat se contristari: ne illi eum ꝑiurum z variabilē in promissis existimēt. Illi aūt omnes erant sibi similes et scelesti sicut ipse. et ideo ꝟecundaꝫ si scelestus coram eis non videreꝫ. Ecci. xxvij. Uolatilia ad sibi similia cōueniūt [noluit eam cōtristari] Qd pessimū fuit. quia talē fatuam cōpescere debuit et punire ꝓpter crudelē petitionē. Ecci. ix. Ne des mulieri potestatē cause tue: ne ingrediaꝫ in ꝟtute tua: et confundaris [Sed misso spiculatore] hoc est eo q spiculū ex officio portabat: quo capita damnatorum amputabanꝫ [ꝑcepit] crudeli edicto [afferri] ante conuiuas [caput Joannis in disco]. Glo. Uult oēs simul sceleris sui esse cōsortes: vt in luxurioso cōuiuio cruente epule deferrentur. Apoca. xvj. Dedisti eis sanguinē bibere sic̄ digni sunt [et decollauit eum] spiculator minister sceleris [in carcere] quia ad iudiciū publicū suum ipm ꝓducere noluit. Esa. lix. Qui recessit a malo ꝑde patuit [Et attulit] spiculator ad cōuiuas [caput eius] hoc est Joānis [in disco] vt satiareꝫ femīa crudelis sanguine ꝓphete [z dedit illd puelle] saltatrici ī ꝑmiū [et puella dedit matri sue] in ludibriū: vt illi mortuo illuderet: q suū incestū detestabaꝫ. Sicut Jezabel occidi fecit Naboth. et sicut minata est occisionē Helie. Ecci. xxv. Oīs malicia: malicia mulieris.

Quo audito discipuli eius venerunt et tulerunt corpus eius et posuerunt illud in monumēto.

Tāgiꝫ h de sepultura baptiste [Discipuli em̄ audito] qd factuz erat [venerunt] ad corpus quod rex ipsis reddi iussit [et tulerunt corpus eius z posuerūt illud] reuerenter [in monumēto]. Et sicut dr Lu. ix. Uenientes nūciauerūt Jesu. Dicit aūt glo. Bede: ꝙ Joseph9 narrat Joannē vinctū in castellum macherōta adductum: z ibi trūcatū. Eccl'iastica narrat historia in Sebaste vrbe palestine: q dicta est quōdam Samaria. Tempore ꝟo Juliani: paganos inuidentes chrīstianis (qui sepulcrū eius sollicite freqntabant) monumentū inuasisse: et ossa eius ꝑ cāpos dispsisse;

et rursus collecta igni tradidisse: ac dnuo ꝑ agros
sparsisse: Fuisse tñ ibi de hierosolymis monachos
q̇ immixti paganis ossa legentibꝰ: maximã eoꝛum
partẽ cõgregauerũt: et ad Philippũ hierosolymã
detulerunt: et ille ea misit Athanasio Alexandrie
vꝛbis Epõ. et ibi postea seruata: Theophilus iu-
bente Theodosio: oĩbus gentium phanis destru
ctis: expurgato a soꝛdibꝰ templo serapis: ossa ea-
dẽ ibidẽ posuit: et tũc basilicã in honoꝛẽ sancti Jo-
annis consecrauit. Hec in Glo.

**Et conueniẽtes apostoli ad Je-
sum renũciauerũt illi oĩa que ege-
rant ⁊ docuerant. Et ait illis: Ue-
nite seoꝛsum in desertum locum: ⁊
requiescite pusillum.**

B Hec est Quarta ꝑs In q̄ Apl'i redeuntes de le
gatione sibi iniũcta: relationẽ fecerũt ad dñm. Ha
bet aũt Tres paragraphos. In quoꝛum Primo
Preinducta ponit̃ relatio. In Scđo Post actio-
nem ꝟtutis: de quiete in contemplatione ꝟitatis
ponit̃ instructio. Quia aũt hãc in deserto fieri do-
cet: ideo Tertio ostendit̃ causa esse huius hoĩm ni
mia freq̄ntatio Dicit igit̃ [Et conuenientes
apostoli ad Jesum] in vna deuotiõe ⁊ gratia-
rũ actione. Ps̃. cj. In cõueniendo ꝑ'los in vnũ et
reges vt seruiãt dño. Eccis. j. Ad locũ vnde exeunt
flumia reuertunt̃: vt iteꝝ fluãt. Job. xxxviij. Nun-
quid emittes fulgura ⁊ ibunt: et reuertentia dicẽt
tibi assumꝰ. Q. d. Nõ tu sed ego. Baruch. iij. Qui
emittit lumẽ ⁊ vadit: et vocauit ⁊ obedit illi in tre-
moꝛe. Stelle aũt dederũt lumen in custodijs su-
is ⁊ letate sunt. Uocate sunt: ⁊ dixerũt Assumus.
Et luxerunt ei cum iocunditate qui fecit illas [re-
nunciauerũt oĩa que egerant] in Uirtutuꝫ
opibus: et Exemplis: ⁊ Miraculis: Ut de singu
lis gratias exhiberent. j. Thes̃. v. In omnibꝰ gra
tias agite. Geñ. xxxvj. Renuncia mihi q̇d agatur
Hoc est holocaustũ gratiaꝝ actõis: qđ in igne de-
uotiõis totũ deo incendit̃: quod beatus Job offe-
rebat ꝑ singulos filioꝝ suoꝝ. Job. j. Consurgens
diluculo offerebat holocausta ꝑ singulos [et do-
cuerant] vt coꝛam dño conferrent an recte docu
issent. Gal̃. ij. Contuli cum illis euãgeliũ qđ pre-
dico in gentibꝰ: ne foꝛte in vacuum currerẽ: aut cu
currissem. Et hinc oꝛiginẽ accepit: examiatio Epi-
scopoꝝ ⁊ Doctoꝝ [Et ait illis] oĩm illũinatoꝛ
dominꝰ: vt ad q̇etem cõtemplatõis infoꝛmaret et
induceret [Uenite] sapiam que est in me sequẽ-
do. Ps̃. xxxiij. Accedite ad eum ⁊ illuminamini.
Ecc̃i. vl. Appropinq̄te ad me indocti: et cõgregate
vos in domũ discipline. Deut̃. xxxiij. Qui appropi
quant pedibꝰ eius: accipient de doctrina eiꝰ [seoꝛ
sum] sequestrando vos a vobis ⁊ vestris tumul
tibus. Esa. lij. Recedite recedite: exite exite: pollu-
tum nolite tangere. Zach. ij. O o o fugite de terra
aq̇lonis. Ps̃. xliiij. Obliuiscere populũ tuũ ⁊ do-
mũ patris tui [in desertũ] vbi negocia nõ impe
diũt. Ecc̃i. xxxviij. Qui minoꝛat̃ actu ꝑcipiet sapiẽ-
tiam. Exodi. iij. Minabo gregem ad interioꝛa de-
serti: et videbo visionẽ hanc magnã. Ps̃. cxxxj. Au
diuimus eam in effrata: inuenimus eam in cam-
pis silue Introibimus in tabernaculuꝫ eius [lo-
cum] Immobilẽ immobilis ꝟitatis locationem
signat. Geñ. xxviij. Uere dñs est in loco isto ⁊ ego
nesciebam. Ps̃. lxvij. Deꝰ in loco sancto suo. Eze.
xliij. Locus scabelli pedũ meoꝝ vbi habito in me-
dio filioꝝ israel [et req̇escite] ab actionis labo-
re. Geñ. xxij. Expectate me h̄ cum asino: ego ⁊ pu-
er illuc vsq̷ ꝓperantes ibimus: ⁊ cũ adoꝛauerimꝰ
reuertemur ad vos. Ita dixit Abraam ad seruos
qui significant actionuꝫ sollicitudines ⁊ laboꝛes
(al's actionẽ sollicitudinis ⁊ laboꝛis.) Asinus au-
tem onus significat coꝛꝑis. Puer aũt: spũs puri-
tatem. Et significat ꝙ a curis ⁊ sollicitudinibꝰ ⁊ a
laboꝛibꝰ actionũ ⁊ onere coꝛꝑis est quiescendũ Et
cum puritate spũs ad cõtemplandã veritatem ꝑ-
gendum [pusillum] quia Necessitas vite nõ ꝑ-
mittit quiescere nisi pusillũ. quia etiaꝫ delectatiõe
amplexuum castoꝛũ sapientie reputat̃ pusillũ. De
Primo dicit̃ Apoca. viij. Factum est silentiũ in ce
lo. hoc est: in celestis ꝟitatis contemplatione: hoꝛa
q̄si dimidia. De Secundo dicit̃ Esa. xxvj. Abscõ
dere paululũ ad momentũ: donec ꝑtranseat indi-
gnatio mea. Geñ. xxix. Uidebant̃ ei dies pauci p̄
amoꝛis magnitudine. Ps̃. lxxxiij. Melioꝛ est di-
es vna in atrijs tuis sup̱ milia. Beatus Bern̄. cõ
tra sollicitudines. Expectate me h̄ cum asino coꝛ-
poꝛe isto: ego ⁊ puer illuc ꝓperãtes reuertemur ad
vos: et heu reuertimur q̷citiꝰ. Subtrahit enim
nos a vobis amoꝛ ꝟitatis: sed iteꝝ nos reducit ad
vos necessitas charitatis

**Erant em̄ qui veniebãt et redi-
bant multi. et nec spacium mãdu-
candi habebant**

Tangit Causam declinatiõis in desertum: Di- M
cens [Erant em̄ qui veniebant] ad christuꝫ
vt audirent eum [et redibant] a christo ad pꝛo-
pꝛia. Matth. viij. Multi veniẽt ab oꝛiente ⁊ occi
dente ⁊ aq̇lone et meridie: et recumbent cũ Abra-
am: Isaac: et Jacob in regno celoꝛum. Isti em̄ ve
niebant ⁊ redibant ẜm obedientie sancta manda-
ta. Esa. xliij. Ab oꝛiente adducam semen tuum: et
ab occidente congregabo te: dicam aq̇loni da: et
austro noli ꝓhibere. Et Qui veniebãt ad christũ:
veniebant ad ꝟitatis cõtemplationẽ. Qui autem
redibant ibant ad veritatꝫ actionẽ. De Primo di
citur Esa. ij. Uenite ascendamus ad montem do
mini: ⁊ ad domũ dei Jacob: ⁊ docebit nos de vijs
suis. De Secundo dicit Ps̃. lxxxiij. Ibũt de vir-
tute in ꝟtutem: videbit̃ deꝰ deoꝝ in sion [et nec
spacium habebant] chr̄s ⁊ discipl'i [mandu
candi] Uenientes em̄ petebant doctrinã verita-
tis. euntes autẽ dimitti volebant in gratia actio-
nis ⁊ virtutis. Unde Glosa dicit. Felix studiũ di-
scentiũ: et felix laboꝛ docentiũ. Ps̃. cj. Obliti sum
comedere panem meum. Sic christus neglecto ci
bo pꝛopꝛio dixit Joan. iiij. Ego cibum habeo mã-
ducare quem vos nescitis. Tob. xij. Ego cibo inui-
sibili: et potu qui ab hominibꝰ videri non potest
vtoꝛ. Glosa tamen dicit ꝙ Ueniebant: ad gratiaꝫ
accedentes vt latro. Redibant: a gratia cadentes

vt Judas. De Primo dr Mat.xj. Uenite ad me omnes q̄ laboratis ⁊ onerati estis ⁊ ego reficiam vos. De Scd̄o dicitur Joan.vj. Nunquid ⁊ vos vultis abire. Glo. Sicut in arca Noe aīalia q̄ in/tus erant foras mittebant: vt coruus. ⁊ que foris erant intus eruperunt Sic introducta est colūba que ibat ⁊ redibat. Sed hec expositio est Allegori ca. et Prima est litteralis.

Et ascendentes in nauim abie/runt in desertū locum seorsum Et viderunt eos abeuntes et cogno/uerūt multi: et pedestres de oib⁹ ciuitatibus cucurrerunt illuc ⁊ p̄/uenerunt eos. Et exiēs vidit tur/bam multā Jesus ⁊ misert⁹ est su per eos. quia erant sicut oues nō habētes pastorē: et cepit illos do

n **cere multa.**

Postq̄ꝫ sufficienter ostendit Fame ꝟtutis chri/sti leonis de tribu Juda diffusionē: Tangit h leo nis ipsius contra inediam fortitudinē. Et tāgunt Sex in ista historia. In q̄ꝝ Prio describit Tur/be ad doctrinam christi auiditatē: ꝓpter qd̄ digna fuit chr̄i pastura. Scd̄o describit Christi ad eos q̄ pastu indigebant miserationem: ibi [Et exiens vi/dit] Tertio Discip̄los instruit qualiter de officio suo p̄sture tenent habere sollicitudinē ⁊ ꝓuisionez: ibi [Et cum iam hora multa fieret] Quarto ostē/dit Pastoꝝ q̄ pascere debent facultatē: ibi [Et di/xit eis quot panes habetis] Quinto ostendit Pa sture istius per diuinā ꝟtutē ꝑfectionē: ibi [Et ac/ceptis quinqꝫ panib⁹] Sexto et vltimo ostendit Diuine ꝟtutis in pascendo quantitatē ⁊ magnitu dinem: ibi [Et manducauerūt omnes] In Prio horum Duo dicit. Scilꝫ. Desideriū discip̄lorū ad eundū in locum solitarium ad contemplationem. et Auiditatē turbarum ad doctrine ꝑceptionem

Dicit igit [Et ascendentes] discipuli cū chri/sto Quorū omnis actus ascensio fuit. Ps̄.lxxxiij Ascensiones in corde suo disposuit in valle lachry/maꝝ [in nauim] q̄ a fluctibus ⁊ tumultib⁹ hu/ius seculi eximerent. Prouerb.vlt. Facta est quasi nauis institoris delōge portās panē suum [abie runt] a turba [in desertum] vltra mare gene/sareth que est tyberiadis: sicut dicit Joā.vj [locū] solitudinis quieti deputatum [seorsum] Exod. xxxiij. Est locus apud me: et stabis supra petram. hoc est cōtemplādo solidum ꝟitatis. quia illū lo/cum: gratia contemplationis post actionē aposto li desiderabāt [Et viderūt eos] turbe: que oia facta eoꝝ contemplabant ad istructionē [abeun tes] a turbis ad desertuꝫ quietis sicut oues que in aspectu virgaꝝ conceperunt Gen̄.xxix. [et cog nouerunt] turbe quia illic erāt in auditu ⁊ con templatione ꝟitatis [multi] quia.j. Tim̄.j. vult omnes saluos fieri ⁊ ad agnitionē veritatis veni/re [et pedestres] fatigationē non sentiētes. Exu/descebant em̄ pedestrem dominū in equis ⁊ qua/drigī sequi [de omnibus ciuitatibus] qui ci/uilitate legum scriptaꝝ erant instituti. Matt.xiij. Cum turba plurima conueniret: et de ciuitatibus ꝓperarent ad eum: dixit ꝑ similitudinez. Exijt qui seminat seminare semē suuꝫ [cucurrerūt illuc] charitate veritatis eos impellente. Ps̄.cxviij. Ui am mandatoꝝ tuoꝝ cucurri: cum dilatasti cor me um. Esa.xl. Current ⁊ non laborabunt: volabunt et non deficient [et p̄uenerūt eos] christum et discipulos. Psal.lxvij. Preuenerūt p̄ncipes con/iuncti psallentib⁹. Nimio em̄ desiderio p̄uenerūt ad locum vbi in spiritu putabant psallere discipu/li [Et exiens] Jesus [vidit] Et est Secūdum o istius partis. Exiuit autem extra quietez ⁊ doctri/nam apostoloꝝ: de itimis deserti [vidit turbā] oculo miseratōis. Exo.iij. Uidens vidi afflictionē populi mei qui est in egypto: ⁊ gemitū eius audi/ui [et misertus est sup eos] Lu.xv. Uidēs eū mis̄cd̄ia motus est. Matth.xiiij. Misereor super turbas. quia ecce iam triduo sustinent me: nec ha/bent qd̄ manducent [quia erant sicut oues] mansuete: obediētes: et simplices. Esa.liij. Om̄es nos quasi oues errauim⁹: vnusquisqꝫ in viam su am declinabat. j. Pet.ij. Eratis em̄ quasi oues er rantes: sed cōuersi estis nunc ad pastorem ⁊ episco pum aiaꝝ vestraꝝ [non habentes pastorē] Et ideo negligentia eoꝝ ⁊ error non fuit ex ipsis: sed ex defectu pastoris. iij. Reg.xxij. Uidi cūctum israel sicut gregem dispsum in montib⁹: sicut oues non habentes pastorem. Zacha.x. O pastor ⁊ ido lum derelinquens gregem: quia sacerdotes ⁊ scri/be ⁊ pharisei neglexerūt eos [et cepit] non nunc primo: quia sic semꝑ in feruore fuit acsi nunc inci peret. Ps̄.lxxvj. Dixi nūc cepi hec mutatio dexte re excelsi [illos docere multa] de regno dei. q̄a lꝫ ad idem (al's vnum) tendant: tamē per multas docetur similitudines. Osee.xij. Ego visiōes mul tiplicaui eis: ⁊ in manib⁹ ꝓphetarū assimilat⁹ sum.

Et cū iam hora multa fieret: ac/cesserunt discipuli eius dicentes: Desertus est locus hic: et iam ho/ra p̄terijt. Dimitte illos: vt eūtes in proximas villas et vicos emāt sibi cibos quos manducent. Et re spondens ait illis. Date illis man ducare. Et dixerūt ei. Eūtes ema mus ducentis denarijs panes: et dabimus illis manducare. Et di/cit eis. Quot panes habetis? Ite ⁊ videte. Et cum cognouissent di cunt. Quinqꝫ: et duos pisces. Et precepit illis vt accumbere face/rent omnes sꝫm contubernia sup viride fenum. et discubuerunt in

partes per centenos ꝛ q̄nq̄genos

Tertiū est. Et dicunt̄ h̄ Tria. Questio discipulorum. Illuminatio christi de officio eoꝝ. Et A discipulis allegatio defectus facultatum. Dicit igit̄ [Et cum iam hora multa fieret] Nō solū vni⁹ diei: sed tridui quo chr̄m ex desiderio sustinuerunt docentē: et iam vespa esset sicut d̄r Lucas [accesserunt discipuli eius] ex cōpassiōe fatigationis ad chr̄m [dicentes Desert⁹ est loc⁹] refectioni ꝛ quieti lassoꝝ non aptus [et iam hora p̄terijt] ad turbas diuti⁹ retinendas [dimitte illos] in benedictione tua: nec amplius docendo ꝓtrahas [vt euntes in ꝓximas villas] q̄ ad propria ante noctem remeare nō possunt: vt vel hospitium ꝑegrinū sibi inueniāt [et vicos] rusticanoꝝ (al's rusticoꝝ) vbi pastores habitant iuxta desertum [emant sibi cibos] necessarios [q̄s manducent] post tantā lassitudinē. quia multa indigent recreatione. Esa. xxj. Occurrentes sitienti ferte aquas: qui habitatis terram austri cū panibus occurrite fugienti. Esa. xxviij. Reficite lassū hoc est meū refrigeriū [Et respōdēs ait illis] oīm illuminatoꝛ benign⁹ dn̄s [Date illis manducare] Vn̄d Matth. xiiij. dicit̄. Non habēt necesse ire: date illis vos manducare. Glo. interl̄. Q. d. Vestrū est officiū Pascere v̄bo. et Pascere virtutis exemplo. et Pascere tp̄ali subsidio. Joā. xxj. Pasce oues meas: Petro dictū est ter: ꝓpter triplicem pasturā: Verbi: Exempli: ꝛ Tēporalis subsidij [Et dixerunt ei] pauꝑtatē suā in facultate pascendi allegātes: nesciētes se esse diuites factos in domino [Euntes emam⁹] si loca in q̄bus emeremus ꝓpinq̄ essent: ꝛ census suppeteret [ducentis denarijs panes ꝛ dabim⁹ illis manducare] Joā. vj. Ducentoꝝ denarioꝝ panes nō sufficiunt eis: vt vnusquisq̄ʒ modicū quid accipiat. Denarius aūt iste imagine regis insignit⁹: verbum v̄itatis significat: qd̄ imaginem summi regis p̄tendit. Centenari⁹ aūt est decalogus: per Bonū diuinū et bona nouem ordinū angeloꝝ multiplicatus: et Idem Centenari⁹ in duo mandata charitatis. Isti sunt em̄ ducenti denarij qui sunt ī facultatibus discipuloꝝ chr̄i [Et dicit eis] oib⁹ abūdans dn̄s. Rhom̄. x. Idē dn̄s oim diues in oēs qui inuocant eū [Quot panes habetis?] Panes em̄ habebāt: sed nō erat eis tanta cura de tp̄alib⁹ q̄ scirent numeꝝ panum suoꝝ. Ps̄. liiij. Iacta cogitatū tuū in dn̄o: et ipse te enutriet [Ite et videte] Magis dixit dn̄s ꝓpter curam sp̄ualium (que semꝑ cōputare ꝛ scrutari debem⁹ q̄ significant isti panes) q̄ʒ ꝓpter curam tp̄alium: q̄rū ꝓhibuit sollicitudinē Mar. vj. Matth. xvj. j. Corinth. ij. Nos nō sp̄m huius mūdi accepimus: sed sp̄m qui ex deo est: vt sciamus que a deo donata sūt nobis [Et cum cognouissent] quot panes habebant [dicunt ei] christo [quinq̄ʒ] panes [et duos pisces] ad panis dulcoramentuʒ. quia sicut d̄r Joan. vj. panes erant hordeacei [Et p̄cepit illis] sciens ꝑtātem sue diuinitatis in multiplicandi potētia [vt accūbere faceret oēs] discipuli quoꝝ intererat distinguere limites ꝛ terminos eccl'iaꝝ. Ps̄. xliij. Distribuite domos ei⁹ vt enarretis a ꝓgenie altera. Isti em̄ accubit⁹ distinctiones significant eccl'iaꝝ [s̄m contubernia] hoc est s̄m societates in quibus venerant. Illi em̄ qui ad vnum tabernaculū militie ꝑtinent: Contubernales vocant̄. Sap. viij. Generositatē ei⁹ glorificat cōtuberniū habens dei [suꝑ viride fenū] quia sicut Joan. vj. dicit̄: Fenum multū erat in loco. de q̄ coniecto: sedes ꝑ ordines diuersos discūbentiū fecerunt. Hoc autē fenū carnē siḡt. Esa. xl. Oīs caro fenum. et oīs gloria ei⁹ quasi flos feni. Viride aūt est virore v̄tutis castitatis. Hiere. xvij. Btūs vir qui confidit in dn̄o: et erit dn̄s fiducia eius. erit em̄ quasi lignū viride. Discumbere autē super fenum est suppressam habere carnē disciplina cōtinentie. j. Coꝝ. ix. Castigo corpus meū: ꝛ in seruitutē redigo: ne forte cū alijs p̄dicauero: ipse reprobus efficiar [et discubuerūt] s̄m ordinem ap̄licū [in partes] hoc est societates [ꝑ centenos] qui ꝑfectiōem decalogi in celestē ꝛ angeloꝝ bonam conuersationē implebāt. Phil'. iij. Nostra cōuersatio in celis est. vnde ꝛ saluatorē expectam⁹ dn̄m Jesum chr̄m qui reformabit corpus humilitatis nostre: configuratū corꝑi claritatis sue [et q̄nquagenos] qui auersionē quinq̄ʒ sensuū in quoꝝ delectabilibus sensualitas auertitur: ꝑ obseruationem decalogi reformabant: et ad annum iubileum remissionis tendebant. Baruch. iiij. Sicut auersi fuerunt sensus vestri vt ꝓuocaretis deū decies: tantum conuertentes req̄retis eum.

Et acceptis quinq̄ʒ panibus ꝛ duobus piscibus intuēs in celum benedixit ꝛ fregit panes: et dedit discipulis suis vt ponerent ante eos: et duos pisces diuisit oībus.

Hic tangit Istius mirac'li de pastu Perfectionem. Et est in Sex. Scʒ. In Acceptatione. In q̄ docet Q̄ omne qd̄ nobis apponit̄ debet esse acceptum: et nō cōtemptū. Unde dicit [Et accepit] hoc est acceptatis: q̄ʒuis hordeacei fuerint. Ps̄. L. Acceptabis sacrificiū iusticie. Ideo d̄r Lu. x. Edētes et bibentes q̄ apud illos sunt. Accepta em̄ nobis esse debēt dona dei q̄ pro tp̄e mistrat: Ne murmuremus cum istis q̄ in sepulcris cōcupiscentie sepulti sunt Num̄. xj. [q̄nq̄ʒ panibus] hordeaceis: vt d̄r Joan. vj. ꝛ Lu. ix. Non em̄ multa req̄rere debem⁹ nec d'licata. Tob. iiij. Noli timere fili: q̄m q̄dē paupem vitā gerim⁹. hoc est: parū habentem. Nō em̄ respicim⁹ ad p̄ntia: sed dicim⁹ cū Paulo ij. Coꝝ. iij. Sufficientia nostra ex deo est. Ps̄. xxj. Edent paupes ꝛ saturabunt̄. Paꝝ em̄ habentes et sibi nō sufficientes: sunt paupes [et duob⁹ piscibus] pro dulcoramento duri panis ꝛ hordeacei. Et est dulcoramentū Non incētiuū libidinis sed caloris cōcupiscentie refrigeratiuū. Eccl'i. xviij. Fili post cōcupiscentias tuas nō eas: et a volūtate tua auertere [intuens in celum] Ut nos dona dei: nobis ad vsum concessa: ad deum ꝑ gratiarū actionē dirigere doceret: et intentionē nostram in

ſummo neceſſaria ad ipſum referre. Ut dicamꝰ cū Pſ̄.cx. Memoriā fecit mirabiliū ſuoꝝ miſericors et miſerator dn̄s: eſcam dedit timentibꝫ ſe [benedixit] Ut ſanctificaret per dei ꝟbum.j. Tim.iiij. Creatura dei bona ꝛ nihil imundum qđ cum gratiarū actione ꝑcipit. Sctificat̄ em̄ ꝑ ꝟbū dei ꝛ oratione. Job.iij. Anteq̄ȝ comedā ſuſpiro: et tanq̄ȝ inundantis aque ſic rugitus meus. Quia timeo ꝙ panē q̄ veſcor indignꝰ accipiā: Ne dicat̄ mihi Pſ̄.xl. Qui edebat panes meos magnificauit ſuꝑ me ſupplātationē [fregit] Ut vnicuiq̄ȝ cōpetens ſm̄ ſuam facultatē ꝓportionaret nutrimentū. Eſa.viij Frāge eſurienti panē tuū: ꝛ egenos: vagosq̄ȝ induc in domū tuam. Ecōtra De incompetentia ꝓponentibꝫ: dicit̄ Thren̄.iiij. Paruuli petierūt panem: ꝛ non erat qui frangeret eis. Hinc eſt ꝙ Lu.xxiiij. diſcipuli cognouerunt dn̄m in fractione panis. hoc eſt: in panis ſpūalis cōpetenti expoſitiōe: capacitati vniuſcuiuſq̄ȝ ꝓportionata [et dedit diſcipulis] Ut miſtris. Iſti em̄ miniſtrare hn̄t dona dei turbis ſibi cōmiſſis. Matth.xxv. Quiſputas eſt fidelis ſeruus ꝛ prudens quē ꝯſtituit dn̄s ſuꝑ familiā ſuam: vt det illis cibum in tp̄e. Lu.ix. Date illis vos manducare [vt ponerent ante eos] Nō vt ſibi retinerēt vł furarent̄. Matth.x. Gratis accepiſtꝭ: gratis date. Lu.vj. Date ꝛ dabitur vobis [et duos piſces] pro dulcoramīto [diuiſit] fractos [omnibꝰ] Act.iiij. Diuidebat̄ vnicuiq̄ȝ ꝓut opꝰ erat. Iſti aūt Quinq̄ȝ panes q̄ȝuis a Sanctis: ꝛ a Nobis Spūalit̄: multiplicit̄ in aliꝭs locis expoſiti ſunt: Tn̄ h̄ nō deficientes in panibꝫ: ponimꝰ Quinq̄ȝ panes penitentiuȝ: et ad deū venientiū refectionis: Panē ſcȝ lachrymaꝝ in compunctiōe: Panē hūillime ꝟitatis in cōfeſſiōe. Panē artum in iuſticie diſtrictione (alꝭ diſtributione) in ſatiſfactiōe: Panē ꝟtutis in ꝑfectione: et Panē conſolationis in reconciliatōe. De Primo pane dr̄ pſ̄.lxxix. Cibab̄ nos pane lachrymaꝝ: ꝛ potū dabis nobis in lachrymis in menſura. Tob.ij. Cum luctu ꝛ tremore panē mādūcabat. Pſ̄.xxxj Fuerūt mihi lachryme mee panes die ac nocte. De Scđo pane dr̄ in pſ̄. Cinerē tanq̄ȝ panē manducabam: et poculū meū cum fletu miſcebā. Cinis em̄ (q̄ꝛ in nobis eſt cā hūilitatis Eccī.x. Quid ſuꝑbis terra ꝛ cinis) ſignificat vere cōfeſſionis hūilitatē. iij. Reg.xix. Ecce ad caput Helie panis ſubcinericiꝰ: et vas aque: de q̄ ſurrexit ꝛ comedit: et ambulauit in fortitudine cibi illiꝰ vſq̄ȝ ad montem dei Oreb. De Tertio pane dr̄ Eſa.xxx. Dabit tibi dn̄s panē artum ꝛ aquā breuē: ꝛ nō faciet vltra auolare a te p̄ceptorē tuū. Quia in ſatiſfactōe pctī: diſtricta ſeueritas iuſticie: cibat penitentes: et p̄ſtat refrigerium vt aquā. iij. Reg.vlt̄. Mittite virū iſtū in carcerem: et cibate eum pane tribulatiōis: ꝛ aqua anguſtie. Refrigeriū timoris: ne forte q̄s facit: non ſint ſatis digni fructꝰ pnīe. Carcer aūt eſt cenſura cuſtodie. De Quarto pane ꝟtutis in ꝑfectu penitentiū dr̄ in pſ̄.ciij. Panis cor homis confirmat. Eſa.iiij. Panem noſtrū comedemꝰ ꝛ veſtimentis noſtris coopiemur. De Quinto pane dicit̄ Mat.xv. Catelli hoc eſt humiles penitētes edunt de micis: hoc eſt: de conſolatiōibꝫ q̄ cadūt de menſa dominoꝝ ſuoꝝ: hoc eſt ſanctoꝝ ꝛ angeloꝝ. quia ī ſpe reconciliatōis pctōꝝ dulce aliquid guſtant de refectionibꝫ beatoꝝ. Gen̄.xlix. Aſer pinguis panis eius: et p̄bebit delitias regibus. j. Reg.xxj. dicit̄ de iſtis panibꝫ omnibus ſimł ad ſacerdotē a Dauid Nunc ergo ſiquid habes ad manū vł quinq̄ȝ panes da mihi: vel q̄cquid inueneriꝭ. Iſti ſunt hordeacei et quibus cibat̄ hō iumentinꝰ q̄ in pctō aīalit̄ et brutaliter viuit. Et ꝟtute huiꝰ duri ꝛ hordeacei panis ꝑcutit̄ et confringit̄ tabernaculū madian. Judi.vij. Duo aūt piſces dulcorātes hos panes ſunt Spes venie: et Amor dei. De q̄ꝝ vno ſcȝ đ Amore chriſti dicit̄ Joan.xxj. Uiderūt prunas ꝛ piſcē ſuppoſitū. Que prune: bn̄ficia dei ſunt ad charitatem incendētia. Piſcis aūt dulcedo dilectōis. De ſecundo aūt piſce dr̄ Luc̄.xj. Quis veſtꝝ patrē petit piſcem: nunq̄d pro piſce porriget illi ſerpētem? Acſi dicat. Non facit. Nō em̄ petenti veniā porrigit deſꝑationē que eſt venenū ſalutis. Augꝰ aūt dicit ꝙ Quinq̄ȝ panes: q̄nq̄ȝ ſūt libri legꝭ. ꝛ Duo piſces auſteritatem legis dulcorātes: ſunt ꝓphetie et pſalmi. De quibꝫ dicitur Luc̄.xxiiij. Neceſſe eſt impleri ea que ſcp̄ta ſunt in lege ꝛ ꝓphetis ꝛ pſalmis de me. Sed de hoc alibi ſatis dictū eſt.

Et manducauerunt oēs: et ſaturati ſunt Et ſuſtulerunt reliquias fragmētorū duodecim cophinos plenos: et de piſcibus. Erant aūt q̄ mādūcauerūt q̄nq̄ȝ milia viroꝝ

Tāgit h̄ Miraculi ꝟitatē ꝛ q̄ntitatē in iſto paragrapho. Ueritatē q̄dē in hoc ꝙ dr̄ [Et mādūcauerūt oēs] Qui n̄ mādūcaſſent niſi verꝰ panis ꝛ veri piſces fuiſſent [et ſatu. ſūt] Pſ̄.lxxvij Mādūcauerūt ꝛ ſaturati ſūt nimis: et deſideriū eoꝝ attulit eis: nō ſūt fraudati a deſiderio ſuo [et ſuſtulerunt] Quantitatē determiat ꝑ Quātitatē reliq̄aꝝ: et ꝑ Nūeꝝ comedentiū. De Prīo dicit [et ſuſtulerūt] diſcipuli ad p̄ceptū dn̄i Mat.xiiij. Jo.vj. Colligite q̄ ſuꝑauerūt fragmenta ne ꝑeāt [reliq̄as fragmētoꝝ] vt pauꝑibꝫ erogarentur [duodecim coph.] h̄ ē magꝭ ſportas q̄ circulis ꝑ q̄s brachia iīſerunt̄ in dorſo portant̄. Et ē vnū de magnis miraculis ꝙ fragmēta nec plures nec pauciores cophinos iplebāt q̄ȝ nūerꝰ erat apoſtoloꝝ. et Ut inſtruerent̄ aplı̄: q̄m nō ad vnū vel duos: et ſic deinceps: ꝑtinet paſtura pauꝑꝝ: ſed ad oēs aplos ꝛ ſucceſſores eoꝝ [plenos] q̄ꝛ grā oībꝫ abūdat. Jac̄.j. Dat oībꝫ affluent̄ ꝛ nō improperat [ꝛ de piſcibꝰ] Supple ſuſtulerūt ſacramēta oībꝫ abūdātia [erāt aūt q̄ mādūcauerūt] de q̄nq̄ȝ panibꝫ ꝛ duobꝫ piſcibꝫ [q̄nq̄ȝ milia viroꝝ] exceptis mł̄ieribꝫ ꝛ paruulis

Et ſtatim coegit diſcipulos ſuos aſcendere nauim vt p̄cederent eū trans fretū ad bethſaidā: dum ipſe dimitteret populū. Et cum dimiſiſſet eos: abijt in montē orare.

Capitulum. VI.

Hic post pastū leonis: Uniuersal' fit demōstratio virtutis leonis: in creaturꝭ elemētoꝝ ostensa: vt meli⁹ fortitudo describat᷑. Diuidit᷑ aūt ps ista ī Tres ptes. Scʒ In Potestatis manifestationē. In Manifestatiōis istius vtilitatē: Ibi [Et pl⁹ magis intra se stupebāt] Et In Manifestate potestatis edificatōem. Ibi [Cūqʒ egressi eēnt de naui ꝛc.] In Primo hoꝝ Quattuor sūt ptes. Scʒ. Qualiter sepatus est ab eis dn̄s. ꝛ Qualiter ex h̄ piculū incurrit nauis ꝛ laborē nauigātes. ꝛ Qualiter territi sunt de manifestatōe ptātis dn̄i ambulantis sup aq̄s. ꝛ Qualiter a dn̄o sunt ꝯfortati et cōsolati per manifestatōem ptātis eius ī aere. In Primo autē hoꝝ dicit Quattuor. Scʒ. Qualit᷑ discipulos a se recedere cōpulit. ꝛ Quo eosdē recedētes direxit. ꝛ Qua de causa a discipul' ad tps sepat⁹ fuit. ꝛ Quid sepatus ab eis fecit. Dic̄ igit᷑. [Et statim] Glo. interl'. Quia sic̄ dicit Joan. vj. Sciuit ꝙ statim post hanc refectōeʒ vēturi essent vt capent eū: ꝛ facerēt eū regē. Et ideo a discipulis (inter q̄s q̄rebat᷑ a turbis) fugit ī desertū. Et h̄ est [coegit eos] qꝛ inuiti etiā ad tpus sepabantur. iiij. Reg. iiij. Uiuit dn̄s ꝛ viuit aīa tua: qꝛ nō dimittā te. P̄s. lxxvj. Nō discedim⁹ a te: viuificabis nos: ꝛ nomē tuū inuocabim⁹. Num. xiiij. Si nō tu ip̄e p̄cedis nos: nō educas nos de loco isto. [discipulos suos] q̄ tanq̄ʒ ad magistꝝ ad eū intenderūt [ascēdere in nauī] absqʒ leo. Per quā suffragiū pn̄ie intelligit᷑. qꝛ chr̄s nō penituit: eo ꝙ n̄ peccauit. Sap̄. xiiij. Trāseūtes mare p ratē liberati sunt. [vt p̄cederēt eū trās fretū] h̄ ē: vt precederēt eum vltra mare galilee: quod est lac⁹ genesareth ad aliā ripā stagni [ad Bethsaidā] Uidet᷑ esse ꝯtrariū quod dicit᷑ Jo. vj. Ubi dr̄. ꝙ nauigātes trās fretū venerūt Capharnaū. Et ad hoc dicendū. ꝙ nauigātes p̄mo venerūt bethsaidam: ꝛ tandē Capharnaū. qꝛ Bethsaida ꝛ capharnaū vltra ripā laci illius site sunt. Et bethsaida nauigantib⁹ a Tyberia prius occurrit. Bethsaida autē nomiat᷑ Quia ciuitas fuit principaliū suorum aplꝛoꝝ Petri ꝛ Andree ꝛ Philippi. Et ibi p̄ncipales habebāt amicos. Et dom⁹ venatiōis interp̄tat᷑. qꝛ venatores sp̄ūales erāt Apostoli. Hiere. xvj. Mittā eis venatores multos: ꝛ venabūtur eos de omni monte: ꝛ de om̄i colle: ꝛ de cauernis petrarū. Gen̄. xxvij. Tolle arma tua pharetram ꝛ arcū. ꝛ affer mihi de venatōe tua vt comedā. ꝛ bn̄dicat tibi aīa mea. [dū ip̄e] chr̄s [dimitteret] sub forma benedictōis alicui⁹ [populū] q̄ mādu cauerat. Et ideo sibi q̄si insepabilit᷑ adherebat. ij. Regū. vj. Dauid bn̄dixit populo in noīe dn̄i exercituū. ꝛ diuisit vniuerse multitudini tā virorū q̄ʒ mulierū singulis collyridā panis vnā. ꝛ assaturā bubale carnis vnā: et similam frixā oleo. ꝛ abijt omnis popul⁹: vnusquisqʒ in domū suam. Collyridā quidem panis: in confortatiōem cordis in pane quē dedit. Assaturā autē bubale carnis: ī labore quē impendit: in quo se caritatꝭ igne assauit Et bubal⁹: trahens on⁹ eoꝝ fuit. Et hoc idem per pisces significatur. Similā autē frixam oleo: impendit in oratiōe pura: quā ex misericordia ad patrem fecit quando ī celū suspexit. Et sic vnusquisqʒ in domum conscientie sue rediuit [Et cū] ipse christ⁹ sic [dimisisset eos] in domos suas [abijt] ab eis fugiens ne raperent eum in regem [in montē] deserti adiacentis qđ eminentiā spirit⁹ designat [orare] et gratias patri pro beneficijs agere: et nobis formā orādi dare. j Thes. vlt. Sine intermissione orate: et de oībus gr̄as agite.

Et cum sero esset: erat nauis in medio mari: et ipse solus in terra. Et vidēs eos laborantes in remigando: erat em̄ vētus cōtrari⁹ eis

Tāgit᷑ h̄ de piculo quod inciderunt ex absentia, q̄a Sicut p̄sentia gubernatoris nauis causa est T
salutis nauis: Ita absentia gubernatoris causa est piculi nauis. Tāgunt᷑ autē Tres cause periculi: et Una sola causa liberationis. Prima em̄ causa: est Absentia luminis veritatis Quam tāgit cū dicit [Cum sero factum esset] et sol occubuisset ꝛ tenebre essent ex defectu sciētie veritatis. Act. xxvij. Tribus dieb⁹ neqʒ sole: neqʒ luna: neqʒ siderꝰ apparentib⁹: ablata erat a nobis spes salutis. Sol aūt: est illuminatio v̄itatis diuine. Luna autem est lumen veritatis eccl'iastice. Sidus aūt est illuminatio consilij sanctoꝝ. Secunda causa periculi: est Tempestas maris seculi. Et hanc tangit cum dicit [erat nauis in medio mari] Ubi mare in maiori fuit fluctuū suoꝝ tēpestate. P̄s. xcij. Mirabiles elatōes marꝭ. Jone. j. Mare ibat et intumescebat sup eos. Et hoc significat tyrānorum psecutionē: et demonū in tentationibus exufflationem. Tertia causa pculi: est Absentia gubernatoris. Quam tangit cū dicit [et ipse] christus gubernator [solus erat in terra] certe et firme stabilitatis. Alij aūt sine ipso in fluctibus. Matthei. xiiij. et Joan. vj. Nauicula in medio mari iactabatur fluctibus. Deinde tangit Causam liberationis [Et videns eos] christus oculo misericordie potius q̄ʒ corporis. Sapie. iiij. Respectus eius in electos eius. Psal. xxxj. In via hac q̄ gradieris firmabo super te oculos meos [laborantes] vltra vires [in remigando] nauē gubernando ad p̄ceptum ipsi⁹ domini qui eos remigare p̄ceperat. ij. Cor̄. xj. In laborib⁹ plurimis. Et subiungit Causam laboris [Erat em̄ vent⁹] psuasionis demonū ꝛ maloꝝ hominū [cōtrarius eis] qꝛ cōtra sanctos moliunt᷑ demōes ꝛ mali hoīes. Eph. vj. Non est nobis colluctatio aduersus carnē ꝛ sanguinē tm̄: sed aduersus mūdi rectores ꝛ ptātes cōtra sp̄ūalia neq̄tie ī celestib⁹. Sic ergo videns eos laborantes

Et circa q̄rtam vigiliam noctis venit ad eos ambulans supra mare: et volebat preterire eos. At illi vt viderunt eum ambulātē supra mare: putauerunt phantasma esse et exclamauerūt. Omnes em̄ viderunt eum et cōturbati sunt.

[Et circa quar. vigī.] noctꝭ [venit ad eos]
Et tangit͛ h Tertiū qḋ est Terror et Cōturbatio
discipuloꝝ. Tāgunt͛ aūt h Tria. Causa cōturba-
tionis ex pte dñi. Cā cōturbatiōis ex parte discipu
loꝝ que fuit falsa opinio de dño. et Generalis exi-
stimatio isti⁹ false opinionis. Dicit igit͛ [Circa
quartā vigiliam] Quattuoꝛ sunt noctꝭ vigilie
Cōticiniū. Intēpestū. Galliciniū. Antelucanum.
Conticiniū est qñ bestijs collectis ad antra sua: et
hominibꝫ ad silentia cūcta ꝯticescūt. Osee. iiij. No
cte tacere feci matrē tuā. Sap. xviij. Dum q̇etū si-
lentium tenerent omnia. Et hec vigilia vocat͛ Cre
pusculum quando lux solis ꝛ lux sensuum ꝑfecte
occidit. Secūda vigilia vocat͛ Intempestū qñ tē-
pestas somni suꝑ sensus fortiter irruit. iij. Reg. iij
Surgēs intēpeste noctꝭ silentio: tulit filiū meū de
latere ancille tue doꝛmientis: et posuit in sinu suo:
suum aūt filiū q̇ erat moꝛtuus (doꝛmiens quippe
oppressit eum) posuit ī sinu meo. Tertia vigilia vo
Nota catur Galliciniū a media nocte incipiens: quādo
galli ex aure mutatiōe cantare cōsueuerūt. Mat-
thei. xxvj. Hac nocte p̄us q̄ꝫ gallus cantet: ter me
negabis. Et hoc est qñ somnus a ꝓfundo sopoꝛis
attenuari incipit. Quarta vigilia est Antelucanū:
qñ tenebꝛe noctis cum auroꝛa miscent͛ reoꝛientis
solis. Exo. xiiij. Factū est in vigilia matutina: respe
xit dñs supꝛa castra egyptioꝝ: et subuertit rotas
curruum: ferebant͛qꝫ in ꝓfundū. Prima: aptat͛
Iuuentuti. Secunda: etati Virili. Tertia Sene
ctuti. et Quarta: etati decrepite in hoīe. Vñ Mar.
xiij. Nescitis qñ domin⁹ vēturus sit: sero: an me-
dia nocte: an gallicātu: an mane. Itē: Pria aptat͛
legi nature. Scḋa: legi Scripte. Tertia: Pꝛophe
tie. et Quarta: Aduentui chr̄i: quando chr̄s venit
ad discipulos in mūdū. Esa. xxj. Custos q̇d de no
cte: custos quid de nocte. Dixit custos. Venit ma-
ne. Ita em̄ quesierunt sancti patres que hoꝛe siue
vigilie longe noctis transierunt: et quantum ad-
huc restaret vsqꝫ ad lucem chꝛisti. Adhuc aūt Iste
Vigilie aptant͛ lucibus nostris. quia Prima est
Lux Nature in rōne: per peccatū occumbētꝭ. Se-
cunda aūt est Lux Virtutis ciuilis: obtenebꝛata
ꝑfecte ꝑ peccatū. Tertia aūt Lux Fidei: micās ob-
scure in recogitante de pctis suis. Quarta aūt est
Lux gratie: in penitēte qñ chr̄s venit. Duabus em̄
pꝛimis vigilijs lux cadit: et duabus secundis re-
surgit. Unde in tertia vigilia dñs respexit Petrū
Matth. xxvj. Et quarta respexit supꝛa castra egy
ptioꝝ Exo. xiij. Ps̄. c. In matutino interficiebam
oēs pctōꝛes terre. In Prima vigilia fit nox a no-
cēdo dicta. Joan. ix. Venit nox in q̄ nemo pōt ope
rari. In Scḋa vigilia ꝑcutiunt͛ pꝛimogenita egy-
ptioꝝ. Sap. viij. Cū nox in suo cursu medium iter
haberet: oīpotens sermo tuus a regalibus sedibꝫ
veniens: in mediam exterminij terram exiliuit. Et
post pauca sequit͛. Stans in terra repleuit omnia
moꝛte Sic ḡ [Circa q̄rtam vigiliā noctꝭ]
tota alia parte noctis expensa in oꝛatione cōtra ti-
moꝛes nocturnos [venit] per gratie sue respectū
et salutis p̄ntiam [ad eos] discipl'os suos quos
diu in ꝑiculo relinquere nō poterat. Ps̄. xc. Cum
ipso sum in tribulatione: eripiā eum ꝛ gloꝛificabo
eum. Venit aūt [ambulans supꝛa mare] Nō
q̇dem assumpta agilitate vt q̇dam dicunt: sed po-
tius hoc fecit vt deus. quia coꝛꝑis grauitate ma-
nente: ꝛ liq̇ditate aquaꝝ saluata: suꝑ liq̇dum am-
bulauit elementū. Et hoc est miraculū miraculo-
rum: quando remanente impotentia ad actū: act⁹
tamē demōstrat͛. Sicut qñ virgo manens: virgo
peꝑit. Et quando manēte coꝛꝑis soliditate ꝛ cōti-
nuitate: ꝑ clausa ostia dñs intrauit. Et hoc alibi a
nobis est declaratū [et volebat] hoc est: ad mo- V
dū volentꝭ se habebat [p̄terire eos] Glo. interl.
vt gratioꝛ essꝫ liberatio. Sil'e Lu. xxiiij. Ipse se fin
xit longius ire vt instanti⁹ inuitaret͛ ad manendū.
[At illi vt viderūt eū] hoc est postq̄ꝫ discipu-
li respexerūt eū graui coꝛꝑe suꝑ liq̇dū ambl'are ele
mentū: et ignoꝛabant adhuc potentiā deitatꝭ ipsi-
us. Ps̄. lxxvj. In mari vie tue: et semite tue ī aq̇s
multis: et vestigia tua non cognoscent͛ [putaue-
rūt] falsa phātasia decepti. quia iudicauerūt coꝛ-
pus deitati vnitū eiusdem esse impotentie cū coꝛ-
poꝛe nō vnito deitati [phātasma esse] ꝛ ñ ꝟita-
tem. Glo interl'. Non em̄ putabant verum coꝛp⁹
suꝑ aquā incedere posse. qꝛ nō intellexerūt ꝓphām
Esa. xliij. Cum transieris ꝑ aquas tecū ero: ꝛ flūi-
na non oꝑient te. [et] ideo [exclamauerūt] alto
clamoꝛe de intimis erumpente. Jone. j. Clamaue
runt in foꝛtitudine ad dñm. Cām autē clamoꝛis
Vniuersalis subiūgit: cū dt [Oēs em̄ q̇ viderūt
eū] supꝛa mare: cōtra ꝯsuetū hūani coꝛꝑis ambu
lātē [cōturbati sunt] qꝛ talia phātasmata ñ ap
parēt nisi tꝑe q̇ futuꝝ est aliq̇ḋ infoꝛtunium. Esa. Nota
xxx. Ad vocē clamoꝛis tui statim vt audierit respō
debit tibi. Et ideo sequit͛

Et statim locutus est cum eis: ꝛ dixit illis. Confidite: ego sum nolite timere. Et ascendit ad illos in nauim: et cessauit ventus.

Et tāgit͛ h Consolatio timentiū: et Liberatio in
ꝑiculo existētiū. Et de Cōsolatōe dt [Et statim]
cōsolatoꝛ dñs [lo. est cū eis] vt eū ꝑ vocē cogno
scerēt quē ambulantē in vndis ñ ꝯguerūt. Cañ. ij.
Sonet vox tua in au. meis. Vox ei tua dulcꝭ. [et
dixit Cōfidite] Cōfidētia ei est amplitudo aī
in spe ꝑiculū euadēdi. Jo. xvj. Cōfidite qꝛ ego vici
mūdū. cui⁹ p̄ssurā ꝑcat tēpestas exoꝛta. ij. Coꝝ. j.
Ut nō sim⁹ confidentes in nobis: sed in deo: q̇ de
tantꝭ ꝑicul' eripuit nos in quē spām⁹: q̄m̄ ꝛ adhuc
eripiet adiuuātibꝫ vob ī oꝛōne ꝓ nob. qꝛ [ego sū]
Hec em̄ est cā cōfidentie: qꝛ ip̄e est Qui vere est. q̇a
Oēm seculi motū sua compꝛimit īmutabilitate. et
Oē qḋ appꝫ ꝛ non vere est (eoqꝫ mutabile est) sua
certificat ꝟitate ꝛ illūīnatiōe. j. Ti. vj. Qui sol⁹ hꝫ
īmoꝛtalitatē: et lucē hītat īaccessibilē. Exo. iij. Ego
sū q̇ sum [nolite ti.] in ꝑiculis vl' phātasijs appa
rētibꝫ. qꝛ p̄ntia mea vob erit cā salutꝭ. Ps̄. xc. Nō
timebis a timoꝛe noct͛. a negocio ꝑābulāte in tene
bꝛis [Et ascēdit ad il. in na.] vt libaret a ꝑicu
lo tēpestatꝭ: sic̄ certificauerat ꝯ phātasma [ꝛ cessa
uit vēt⁹] tētatōis q̇ fuit cā turbatōis. Mat. viij.
Impauit vētꝭ ꝛ mari: ꝛ facta ē trāq̇llitas magna

Et plus magis ītra se stupebāt Nō eni intellexerūt de panibus. Erat eni cor eorū occecatū. Et cū transfretassent venerūt in terram genesareth:et applicuerūt.

Secōm est:diuisum ꝯ pcedēs totū. Ubi oñdit Necessitas miracli qd inducit:vt plene intelligat potētia mltiplicatōis panū. Dicit igit [ꝙ pl⁹ stupebāt] de h ꝙ sup mare ambulabat [et ma- gis pl⁹] q: ad imperiū ei⁹ vent⁹ cessabat. Eccli. xliij. In smone ei⁹ siluit vētus:cogitatōe sua pla cabit abyssum.et plātauit illū dñs Jesus. [Non enim intellexerūt de panib⁹.] hoc est: de po testate sua demōstrata ī panū multiplicatōne. Et iō necessariū fuit adiūgere h miraculū: In q̄ non tm̄ ī terrestrib⁹:sz et in Aq̄s et Aere:potēs esse cog- sceret. Prouer.xx. Aperi oclos tuos et saturare pa nib⁹ [Erat eni] adbuc [cor eoꝝ occecatū] ne dñm ī oīpotētia sue deitatis agnoscerēt Lu.xxiiij Oculi eoꝝ tenebāt ne eū agnoscerēt. Matth.xvj Adhuc et vos sine intellectu estis: [Et cū trans fretassent] a piculo liberati [puenerūt in ter rā genesareth] ad aliā ripā stagni ꝯsus bethsai dā et capharnaū [et applicuerūt] ibi salutē oīb⁹ offerentes:quā secū adduxerāt. Et h est qd seqt.

Cūqz egressi essent d naui cōti nuo cognouerūt eū:et pcurrentes vniuersam regionē illā ceperūt in grabatis eos qui se male habebāt circūferre:vbi audiebāt eum esse. Et quocūqz introibat in vicos vl in villas aut ciuitates :in plateis ponebāt infirmos:et depcabantur eū vt vel fimbriā vestimēti ei⁹ tā- gerent. et quotquot tāgebāt euz: salui fiebant.

Tangit eni hic Diffamate potestatis vtilitatē In dñi cognitōe. In populoꝝ ad ipm accelerati- one. In lāguentiū cōgregatōe. In vniuersali oīm sanatiōe. In fidei pfectōe. In hoc ꝙ etiā salutem ex fimbriis eius sibi puenire credebāt Et hoc est ꝙ dicit [Cūqz egressi essent de naui] saluati a piculo [cōtinuo cognouerūt eū] incole regi onis illi⁹:ꝙ sine nauis āminiculo venerat Sic dr Joā.vj. Et in h etiā miraclo cognouerūt eū ī po- tētia diuia [et] idō [pcurrētes] accelerādo. Pro uer.vj. Discurre:festina suscita amicū tuū. [vni- uersam regionē illā] q̄ adiacet stagno [cepe- rūt in grabatis] hoc ē:capitalib⁹ lectic [illos qui male se habebāt] infirmitate corpis labo rates [circūferre] ad locū vbi audiebant eū esse. q: sicut dicit Lu.vj. Uirt⁹ d illo exibat: et sanabat oēs. Esa.lxvj. Adducēt oēs fratres vestros donū dño in equis et in quadrigis. et in lecticis et ī mu- lis et in carrucis ad montē sanctū meū. hoc est:ad eminentiā mee salutis Jesu saluatore meo. [Et quocūqz introibat in vicos] hoc est:in rura [et in villas] maiores [aut ciuitates] vbi ciui litas querebat [in plateis ponebant infir- mos] vt ex publico aspectu īfirmoꝝ misericordia motus sanaret eos verbo et volūtate: quia hoc ad sanitatem sufficiebat. Ps.cxiij. Omnia quecunqz voluit dñs fecit in celo et in terra. Act.v. Simile legitur de Petro. In plateis ponebant infirmi in lectulis:vt veniente Petro saltem vmbra illi⁹ ob- umbraret quenqz illoꝝ: et liberarent ab infirmita tibus suis [Et depcabant euz] fide plena [vt vel] hoc est saltem [fimbriā vestimenti ei⁹ tā gerent] Mat.ix. Dicebat em̄:si tetigero fimbriā vestimenti eius salua ero [Et quotquot tāge- bant eum] plus tactu fidei q̄z corpis [salui fi- ebant] Zach.viij. Apphendent decem viri ex oī- bus gentibus fimbriaz vnius viri iudei: dicentes Jbimus vobiscum. Audiuim⁹ em̄ ꝙ dñs vobiscū est. Unic⁹ ille vir Judeus glorificans deū est dñs Jesus christus saluans omnes:cum quo de⁹ sin- gulariter est p vnionē. Et idō vocat nomē ei⁹ ema nuel. hoc est nobiscum deus Esa.vij. Et h est

Capitulum.VII.

Et conueniunt ad eum pharisei et quidā de scribis venientes ab hie- rosolymis. Et cum vidissent quos dam ex discipulis eius cōmunib⁹ manibus id est non lotis mandu- care panes vitupauerunt

Hic incipit pars illa Que est:de Fama dignita B tis regalis in legum positarum positione: et Iniu- starum legum positaꝝ euacuatiōe. Hoc em̄ facere competit leoni de tribu Juda: sicut in ante habi- tis dictū est. Diuiditur aūt hec pars in Tres par- ticulas. In quarū Prima Traditiones stulte et turpes euacuant. In Secūda Leges iuste omni- bus pmulgantur: Ibi [Et aduocās iteꝝ turbas dicebat illis:audite et ītelligite] In Tertia ꝓo Le- gum suarum ponit interpretationem: Ibi [Et cū introisset in domum a turba.] Adhuc autez prior istarum habet Quattuor particulas. In quaruz Prima tangit Introductionis istius partis occa sio. In Secunda Humanarū obseruationū apd Judeos obseruatio. In Tertia Quare has disci- puli christi non seruent interrogatio. In Quarta autem Per responsum christi obseruationū hu- iusmodi ostenditur euacuatio. Et hec per ordinez in littera continentur. In Prima harū particula- rū continent Tria. Scilz. Per quos facta est di- scipuloꝝ christi reprehensio. et De quo facta est. et Qualiter Dicit igit [Et cōueniūt ad eum] hoc est:ad chrm̄ mala cōuētōe. Ps.ij. Principes cōuenerunt in vnum aduersus dñm: et aduersus

chr̄m eius⌊pharisei⌋q̄ de obseruantia legis sue
gl'iabant̄. Lu.xviij. Phariseus stans hec apud se
orabat. Grās ago tibi dn̄e q2 nō sum sic̄ ceteri ho
minū rc̄. Jeiuno bis in sabbato: decimas do oīm
que possideo⌊et q̄dā de scribis⌋q̄ de falsi nois
sciētia gl'iabant̄. j. Cor̄. viij. Scia inflat: charitas
ꝟo edificat⌊venientes a hierosolymis⌋Ubi
fuit loc⁹ Religionis: et Sapie: Legis: et Autori-
tatis. Esa.ij. De sion exibit lex: et ꝟbū dn̄i de Hie
rusalem. Et ideo isti maiora alijs p̄sumpserunt: r
forte ad explorandū r obseruandū chr̄m missi fue
rant. Gen̄. xliij. Per salutē Pharaonis explora-
tores estj: ad cōsiderandū imunita terre venistis
⌊Et cum vidissent⌋Tangit De q̊ rep̄hēdebāt
Quia⌊cū⌋obseruādo: oculo nequā⌊vidissent⌋
Mat. xx. An oculus tu⁹ nequā est: q2 ego bonus
sū⌊q̊sdā⌋simplices Non oēs⌊ex discipul' ei⁹⌋
sc3 dn̄i Jesu⌊cōibus manib9 hoc ē nō lotis⌋
manib9. q2 Judei: cōia gentilib9 opa vl' escas: imū
da reputabāt⌊mādūcare panē⌋q2 q̄uis nihil
inq̄namenti manib9 adhereret: tn̄ cōes reputabāt
nisi lauarent̄: qd̄ sup̄fluū fuit r sup̄stitiosū. Repu-
tabant em̄ q̄ cōtact⁹ aliq̄s imūdiciā manib9 imp̄s
sisset. Et hoc exponēdo subinfert euangelista⌊cō-
munib9. i. n̄ lotj manib9 mādūcare panē⌋
q2 nō nisi ad exteriora respiciebāt. Et hoc sup̄stitio
sum est: respicere ext̄iora: īterioribɔ neglectj. Job. ix
Si lot⁹ fuero velut aq̄s niuis: r fulserint mūdissi-
me man⁹ mee: tn̄ sordib9 intinges me: r abomina
bunt̄ me vestimenta mea. Hoc est: q̄ntūcūq3 lot⁹
fuero extra: tn̄ int⁹ sordid⁹ existēs: a te reputabor
imūdus. r vestes extra mūdate: interiorē imūdiciā
detestant̄⌊vitup̄auerūt⌋Interiora nō h̄ntes re
p̄hēdere: ad exteriora se cōtulerūt. Un̄ dr̄ de talib9
Apl'us Ro. x. Ignorantes iusticiā dei r suā q̄rē
tes statuere: iusticie dei nō sunt subiecti.

Pharisei em̄ r om̄es iudei nisi
crebro lauent manus non mandu
al's cant tenentes traditionē seniorū:
venie̅ et a foro nisi baptizent̄ non come
tes dunt: et alia multa sunt que tradi
ta sūt illis seruare: baptismata ca-
licum r vrceoꝝ r eramentoꝝ r ele
lectoꝝ ctorū. Et interrogabant eū phari
sei et scribe. Quare discipuli tui n̄
ambulāt iuxta traditionē senioꝝ:
sed cōmunibus manibus mandu-
cant panem?

⌊Pharisei em̄⌋p̄cipue⌊et oēs iudei⌋a pha
riseis instructi. Tangit em̄ h̄ Obseruatōes sup̄sti
tiosas Judeoꝝ. Dicit aūt Tria. Sc3. Obserua-
tiones in lotura manuū: et Obseruatiōes in lotu-
ra corporum: et Obseruationes in lotura vaso-
rum. Dicit igitur⌊Nisi crebro lauent ma-
nus⌋suas: q̄s putant ex tactu diuersoꝝ cōtrahe-
re imūdicias⌊non mādūcāt⌋. Ps. xxv. Laua-
bo inter innocētes man⁹ meas: et circūdabo alta-
re tuū dn̄e. Hoc em̄ de lotura corp̄ali intelligebāt
⌊tenētes⌋in hoc⌊traditiones⌋hoc est institu
tiones traditas⌊senioꝝ⌋phariseoꝝ r iudeoꝝ: q̄
carnaliter legē intelligentes ista tradiderāt seruan
da⌊et a foro⌋veniētes. in q̊ cū diuersis negocia-
ti fuerant: q̄ꝝ aliq̄s imūdos reputabant vl' time-
bāt⌊nisi baptizent̄⌋hoc est lauent̄ prius⌊non
comedunt⌋q2 se imundicias cōtraxisse reputa-
bant. Esa. j. Lauami mūdi estote. Hoc em̄ de cor-
porali mūdicia intelligebant: Nō attēdētes qd̄ se-
quit̄: auferte malū cogitationū vr̄aꝝ ab ocul' me-
is. Esa. lij. Mundamini q̄ fertj vasa dn̄i⌊et alia
multa sunt⌋de corp̄alib9 mūdicijs r imūdicijs
⌊q̄ tradita sunt illis⌋a sup̄iorib9 suis⌊serua-
re⌋q̄ carnaliter lege3 intelligebāt⌊baptismata⌋
hoc est loture⌊calicū⌋vasoꝝ ad bibendū⌊et vr-
ceoꝝ⌋vasoꝝ ad liq̊res diuersos retinēdū⌊r era
mentoꝝ⌋vasoꝝ ereoꝝ ad diuersos vsus depu-
tatoꝝ⌊et lectoꝝ⌋in q̄b9 q̇escebant q̄ ex diuersis
causis imūdi reputabant̄. Heb. ix. Nō pn̄t iuxta
ꝯsciam p̄fectum facere seruiētez: solūmō in cibis et
potib9 r varijs baptismatib9 r iusticijs carnis vs-
q3 ad tp̄s correctiōis impositj⌊Et iterrogabāt
eū pharisei⌋a facto discipulorum occasionem
accipientes: dicētes p̄ modū accusatōis⌊Quare
discipuli tui⌋qui tibi obediunt: r ita peccatum
eorum in tuā redūdat culpā⌊non ambulant⌋
in cōuersatione sua⌊iuxta traditiones⌋carna-
les⌊seniorum⌋qui p̄fecti in lege sunt reputati.
Et hoc conquerit̄ dominus Esaie. xxix. Timuerūt
me mandato hoim̄ r doctrinis: ideo ecce ego ad-
dam: vt ammirationē faciam populo huic mira-
culo grandi et stupēdo. Peribit em̄ sapientia a sa-
pientib us: et intellectus prudentiū eius abscon-
detur⌊sed cōmunibus manibus⌋hoc est nō
lotis manibus⌊manducant panem⌋quod il
licitum est quantūcunq3 pulcre sint man⁹. Et do-
minus q̄dem non reprehendit mundiciam corpo
ralem. sed hoc reprehendit q̄ relicta mundicia in-
teriori tm̄ exteriorem mūdiciam suffi cere putabāt
Adhuc aūt quia mādatis dei grauiorib9 omissis
exteriori mudicie studebant: r paruas suas tradi-
tiones firmius q̄3 dei mandata obseruari faciebāt
Matth. xxiij. Ue vobis scribe et pharisei hypocri-
te qui mundatis quod deforis est calicis r para-
psidis: intus autez pleni estis rapina r immundi-
cia. Pharisee cece munda prius quod int⁹ est: vt fi
at id quod deforis est mundum.

At ille respondēs dixit eis. Bn̄
p̄phetauit Esaias de vobis hypo
critis: sicut scriptū est. Populus
hic labijs me honorat: cor autē eo
rum lōge est a me Jn vanū aūt me
colūt docētes doctrinas r p̄cepta
hominū. Uel relinquētes manda
tū dei tenetis traditōes hominū.
baptismata vrceorū r calicū; r a-

lia si͛lia his facitis multa.

Poniť hic taliū obseruationū irritatio. Hic aūt
B Duo facit. Primo eni̅ Carnalē intellectū ꝑ Esaie
auctoritatē redarguit. Secūdo Per cōparatōez
mandatorū dei: ad suas traditōes: eos irritare le
gē dei ostendit. In Primo Tria facit. Scʒ Re-
darguit. Autoritatē ꝑ quaʒ redarguit inducit. et
Autoritatē exponit. Redarguit cū dicit [Bn̄]
q̄ꝛ vere [ꝓphetauit de vobis hypocritis] q̄
vos iustos simulatis cū nō sitis [Esaias] xxix.
[sicut scriptū est] in libro Esaie ad memoriaʒ
rei eternā [Popul⁹ hic labijs me honorat]
verbo ꝯfitens me. ꝛ nō ope et ꝟitate. Titū. j. Con
fitenť se nosse deū: factis autē abnegāt. Contra qđ
diciť. j. Joan. iiij. Nō diligam⁹ ꝟbo neqʒ lingua:
sed ope ꝛ veritate [cor autē eorū lōge ē a me]
q̄ꝛ In corde ñ habēt affectū ad me Hiere. xij. Pro
pe es tu oꝝ ori. ꝛ longe a renib⁹ eoꝝ. Contra qđ
diciť. j. Reg. xvj. Non ƀm intuitū hoim ego iudi-
co. homines em̄ vident ea q̄ parēt: de⁹ autē intue
tur cor. [In vanū aūt colūt me] exteriori ob-
seruātia. q̄ꝛ ego illā neglecta interiori mūdicia nec
respicio nec remuneratōez exhibeo. Esa. j. Cum ex
tēderitis manus vr̄as: ꝛ multiplicaueritis orati-
onē: nō exaudiaʒ. manus eni̅ vestre sanguie plene
sunt. Sicut eni̅ Cain extra obtulit: q̄ꝛ intus iniu-
stus fuit. ꝛ ideo deus ad Cain ꝛ ad mūera ei⁹ nō
respexit. Gen. iiij. [docentes doctrinā hoim]
ꝑ traditiones carnaliū mūdiciaꝝ exterioꝝ [ꝛ p̄-
cepta hoim] districte seruātes. Sicut ꝛ tempo
re isto seruanť valde statuta hoim in ꝑtāte ꝯstitu-
toꝝ. ꝛ puniunť (al's: p̄miunť) transgressores eorū.
Esa. x. Ue q̄ condūt leges iniquas: ꝛ scribētes ini
quitatē scripserūt: vt opprimerēt in iudicio pau-
peres ꝛ vim facerēt cause humiliū populi mei [te
nentes traditiōes hominū et derelinquē
tes mandata dei] Matth. xxiij. Irritū fecistis
mandatū dei ꝓpter vestras traditōes. Littera au-
tem Esaie in eodem sensu est sub alijs ꝟbis. Sic
enim legiť Esa. xxix. Eo ꝙ appropinquat popu-
lus iste ore suo: et labijs suis gl'ificat me: cor autē
ei⁹ lōge est a me. ꝛ timuerunt me mādato hoim et
C doctrinis [baptismata vrceorū] Hic interp̄tať
in q̄ sūt iste doctrine hoim. Quia [facitis bapti
smata vrceorū ꝛ calicū] tanq̄ʒ in h̄ ꝯsistat vis
legis [ꝛ alia si͛lia his] i. exteriorib⁹ loturis. Pro-
pter qđ dr̄ Esaie. xlvj. Redite redite p̄uaricatores
ad cor. Exterioꝛa eī illa a lege ꝛ a p̄rib⁹ p̄cepta: idicāt
qđ in interiorib⁹ facere debeat. Mat. xij. Lu. xj. Im
mūd⁹ sp̄us q̄ ꝑ datōez legis a Judeis exisse diciť:
in domū vn̄ exiuit reuertiť: qn̄ exteriori mūdicie va
cant: interiori neglecta. ꝛ septem alios se nequio-
res secum reduxit.

**Et dicebat illis. Bene irritū fe
cistis preceptū dei: vt traditioneʒ
vestrā seruetis. Moyses enim di
xit. Honora patrē tuū et matrem
tuā. et q̄ maledixerit patri vl' ma
tri: morte moriať. Vos autē dici-
tis Si dixerit hō patri aut matri
corban: quod est donū qđcūqʒ ex
me tibi ꝓderit et vltra nō dimitti
tis eum q̄cquam facere patri suo
aut matri: rescindentes ꝟbuʒ dei
per traditionē vestrā quā tradidi
stis. Et si͛lia hmōi multa facitis.**

[Et dicebat illis] ostendēs q̄liter magnam
de minimis: et paruā vel nullā de maxis curā ha-
bebant. Dicit aūt Quattuor. Primo em̄ Ostēdit
Generalr̄ ꝙ irritū faciūt dei mādatū. Scđo: ostē
dit In q̄ potissime hoc faciūt. Tertio: ostendit Qua-
liter. Quarto aūt Cōcludit ꝙ in alijs multis faci-
unt similiter. Dicit igiť [Bene] hoc est: veraciť
sine excusatōe [irritū facitis p̄ceptū dei] Qđ
deus ꝛ In Natura homis: et In Tabula Exo. xx.
descripsit [vt seruetis] hoc est vt seruari faciatis
[vestrā traditionē] quā ad auariciā vestrā fa-
ciendā tradidistis. Lu. xj. Stulti: nonne q̄ fecit qđ
deforis est: fecit ꝛ qđ intus est? Uerūtn̄ qđ supest
date elemosynā: et ecce omnia munda sunt vobis
Acsi dicat. Si aliqđ adhesit vobis macule: non ꝑ
loturā manuū: sed ꝑ elemosynā purgať. Et idē in-
tendit h̄ ꝓbare [Moyses em̄] ex ꝟbo di [dixit]
Et ostendit h̄ in q̄ potissime irritū dei mandatū fe
cerit [Honora pa. tuū ꝛ ma. t.] Exo. xx. Qui ho
nor maxime cōsistit in tpaliū ammistratiōe. quia
Crescēte ꝟtute lucrandi ꝛ ꝓuidendi in filijs: decre
scit eadē virt⁹ in parentib⁹. et ideo filij parentū vicē
teneť in senectute supplere. j. Ti. v. Discat domuʒ
suā regere ꝛ mutuā vicē reddere parētib⁹. Hoc em̄
acceptū est corā deo [et q̄ maledixerit] Exo. xxj.
et Leui. xx. [patri vel matri] poti⁹ maledictiōe
operis q̄ʒ ꝟbi. Hoc est: qn̄ necessaria subtrahunť:
tunc em̄ maledictiōi exponunť [morte moriať]
Dignū em̄ est q̄ sue vite ꝓncipia ꝛ causas maledi-
cit: auferať ab ipso vita q̄ʒ ab eis auferatur. Pro-
uer. xxx. Oculū q̄ subsannat patrē ꝛ q̄ despicit par
tum matris sue: effodiāt illū corui de torrentib⁹: et
comedāt eū filij aq̄le. Et hec sť p̄cepta diuia [Vos
aūt dicitis] in traditōib⁹ vr̄is id: ꝑ qđ p̄ceptū di
uinū euacuať [Si dixerit hō patri ꝛ ma.] a
se necessaria petentib⁹ ad vite sustētationē: quā al's
hr̄e nō p̄nt [corban] Corban fuit theca in quā re-
ponebanť vota ꝛ oblatiōes ad sacerdotes ꝑtinen
tes. Et poniť h̄ ꝑ metonomiā: cōtinēs ꝓ ꝯtēto Ut
sit sensus Q͛ fili⁹ dicat parētib⁹ nec̄aria petentib⁹
[corban] hoc ē: Hoc qđ habeo: est deuotū sacer-
dotib⁹: et ꝑtinet ad corban in q̄ reponunť sacerdo
tū vota. et ideo sacratū est: et nō licet ad vsus vr̄os
hoc resumere. Et ī h̄ sensu subdit Euāgelista expo
sitionē dicēs: hoc est dictu Qđ dixi [corban hoc
est] dicere [donū] sacerdotib⁹ deuotū [quodcū-
q̄ʒ] est [ex me] hoc est: ex mea voluntate sacratū
[tibi ꝓderit] hoc ē. repetēs [tibi ne ꝓderit:] D
hoc est ꝓdesse poterit. Q. d. Non ꝓderit. Q̄ꝛ Pro-
uer. xx. dr̄. Ruina est homis deuotare sctis: ꝛ post
vota retractare. Et ideo si retractarē votū: esset ru
ina: et mihi ꝛ tibi. Et hoc est verum: qn̄ votum sit

de supfluo pter qd: adbuc habet vnde pauperes
parentes sustentari possunt. De necessario em ad
sustentationē parentū pauperū: et al's non haben
tiū: non debet fieri votū. Hoc aūt Sacerdotes nō
attenderūt: sed populū angariauerūt: vt de neces-
sario ad ppriam et parentū sustentationē: vota fa-
Nota cerent in corbanā. Sic'e aliqd faciūt nr̄i tp̄is Re
bene ligiosi ⁊ Sacerdotes qui sibi victū paupeꝝ offer
ri faciunt ⁊ cogūt: Dicentes Has bonas esse con-
suetudīes: ⁊ seruādas. Mich. iij. Hec dt dn̄s su-
per pphetas q̄ seducunt pp'lum meū: qui mordent
dentibus: et pdicant pacē: et siquis non dederit in
ore eoꝝ q̄ppiam sanctificant sup eum p̄lium. Esa.
j. Principes tui infideles socij furū: Oēs diligūt
munera: sequunt retributiones. Ecci. xxxiiij. Qui
offert sacrificiū ex substantia pauperū: quasi q̄ vi-
ctimat filium in cōspectu patris sui. Panis egen-
tiū vita pauperū est: qui defraudat illū: hō sangui
nis est. Qui aufert in sudore panez q̄si qui occidit
pximū. Hoc est qd conq̄ritur de sacerdotib' de'
Malach. ij. Operuistis lachrymis altare meū. Qz
Nota cum pauperes cogunt ad offerendum de necessa
bene rio sup altare: fundūt lachrymas ɔtra sacerdotes.
Hoc etiā est cōtra decretū ap'licū. ij. Coꝝ. viij. Nō
em vt alijs sit remissio: vobis aūt tribulatio. Re-
missio aūt in talibus et consolatio fit sacerdotib'.
Alijs aūt fit tribulatio paupertatis. Vn̄ Ante parū
dt Ap'lus. Nō ex tristicia et ex necessitate Supple
fiat elemosyna vel oblatio. Ex oīb' his patet Q
de necessario sibi vel parentib' non debet fieri vo-
tum. Et Q Sacerdotes peccant cōtra veritatem
Nota euangelicā: si de talib' vota fieri p̄cipiant: vel co-
bene gant: vel etiā recipiant oblationes. Et de talib' di
cit [et vltra] post q̄ sua vouit i corban [non di-
mittitis] de facultatib' sic i corban sacrat' [eū]
filiū [quicq̄] boni ad vite sustentationē ptinen-
tis [facere patri suo aut matri] sue indigen-
tib': et aliter vite sustentationē nō habētib'. Et sic
[rescindētes] ab effectu estis [verbū dei] qd
sub p̄cepto Leg' Nature ⁊ Scripte posuit [p tra
ditionē vestrā] deo ⁊ nature ɔtrariā [quā tra
E didis.] ad auariciā vestrā satiandā. j. Tim. vj. Ra
dix omniū maloꝝ est cupiditas. Et ideo tales Le-
Nota ges ⁊ Decretales ⁊ Statuta q̄ sunt ad exaurien
bene das bursas nihil aliud vtilitatis habentes: vocat
Esa. x. iniq̄s dicēs. Ve q̄ condūt leges iniq̄s: ⁊ scri
bentes iniusticias scp'serūt vt opp̄meret in iudicio
paupes: et vim facerēt cause hūiliū pp'li mei vt eēnt
vidue prede eoꝝ: ⁊ pupillos diriperent. De Religi-
osis aūt hoc idem facientib' dr Mat. xxiij. Come
ditis domos viduaꝝ in orōne longa orantes: pp
hoc amplius accipitis iudiciū. Ezech. xiij. Viola-
būt me ad populū meū pp̄ter pugillum hordei et
fragmē panis. Sic ḡ ostensum est quomō contra
pietatē sunt traditiōes illoꝝ: et ideo in irritum re-
uocande.

**Et aduocans iterum turbas di
cebat illis. Audite me omes ⁊ in-
telligite. Nihil est extra hoiem in-
troiens in eū qd possit eum coinq̄
nare: sed que de homie pcedūt il-
la sunt que cōmunicant hominez** al's coinq̄nant
Siq̄s habz aures audiēdi audiat

[Et aduocans iteꝝ turbas] Glo. Confu
tat' supbis: humiles aduocat ⁊ docet [Dicebāt
illis] suas equissimas leges pmulgans. Et facit
Tria. Attētos reddit: Veritatē pponit: Intellectū
ex sp̄ū accipiendū fore p̄dicit. Dicit igit' [Audi-
te oēs] quia res est quā oīb' psuadet natural'
ratio [et intelligite] attente ne erretis. qz Nihil
est ita verū: q̄n malus intellectus in eo possit acci-
pi. Dan. x. Intellectu opus est in visione. ij. Tim.
ij. Intellige que dico. Dabit ei tibi dn̄s in oīb' in-
tellectū. Ipe em dt [intelligite] idē est qd intus
in corde legite. qz Cor vestrū idem vobis dictabit
[Nihil est extra hoiem] ab extra [introiēs
in eū] vt cib' ⁊ pot' [qd possit eum] hoiez [in-
q̄nare] ad aīe inq̄nationē. Et hec est ppositio ve-
ritat' chr̄iane. Etsi obijcit q. ij. Machab. vj. Elea
zarus potius mortē elegit q̄ carnē suillā comede
ret. Dicēdū q hoc nō fecit pp̄ter cibū: sed pp̄ter p̄ce
pti legis phibitionē. Sicut ⁊ Adā nō ex cibo: sed
ex inobediētia inq̄natus est: et nos oēs inquinauit

Si aūt obijcit de veneno qd inq̄nat hoiem. Di
cendū q venenū non est de naturaliter ingredien
tib' in hoiem. Sed poti' de corrumpentib' ip̄m.
Verbū aūt christi de his que naturalit' igrediunt
intelligit. j. Timot. iiij. Ois creatura dei bona: et
nihil reijciendū q̄ cum gratiaꝝ actione pcipiunt.

Sed adhuc obijcit: qz verbū christi ad ppositū
facere non videt. Isti em causabant q nō lot' ma
nib' manducarēt: et chr̄s instat de cibis. Ad h̄ di-
cendū q christus ostendere voluit q nō esset vis
in exteriorib' imundicijs. Et arguit a Maiori. qz
si non est vis in cibis in q̄bus mag' vis esse vide-
batur: tunc multo min' vis faciēda est in abluti-
onib' exteriorib' [sed que de homie proce-
dunt] ab interiori radice voluntatis informata:
[illa sunt que] vt causa [coinq̄nant hoiem]
quia Causa immūdicie spiritualis non potest esse
nisi mala voluntas. Matth. xij. Malus homo
de malo thesauro cordis sui pfert malum. Mat.
vij. Non potest arbor mala bonos fruct' facere.

[Siquis] Docet a spiritu intellectū verū in di-
ctis esse accipiendū Dicens [Siquis] hoc est si
aliquis. quia pauci erant tunc tales [habet au-
res] quibus auditū et [audiendi] vtutem mi-
nistrat sp̄ūssanctus. Ille ei sunt [aures audien
di] ceteri habēt figurā aurium: et non veras au-
res Ps. cxiij. Aures habent ⁊ non audiēt. Lu. viij
Matth. xiij. Jesus hec dicens clamabat. Qui ha-
bet aures audiēdi audiat [audiat] hoc est audi-
endo. veritatē in dictis percipiat. Rhoman. x. Fi-
des est ex auditu. auditus autem per vbū chr̄i.

**Et cum introisset in domum a
turba: interrogabāt eum discipu-
li eius parabolam. Et ait illis.
Sic et vos imprudētes estis: Nō**

intelligitis qꝛ omne extrinsecꝰ in/
al's troiens in hoiem nō potest eū cōi/
coinq care: quia nō intrat in coꝛ eiꝰ: sed
nare in ventrē vadit ⁊ in secessum exit
purgans oēs escas. Dicebat autē
qm̄ illa que de hoie exeūt illa cōi/
coinq cant hoiez. Ab intus em̄ de coꝛde
nant hoim cogitatiōes male ꝑcedunt:
adulteria: foꝛnicatōes: homicidia:
furta: auaricie: neq̄tie: dolus: ipu/
dicicie: oculꝰ malus: blasphemia:
supbia. stulticia. Oia mala hec ab
coinq intus ꝑcedunt: et cōicant hoiem.
nāt Tangit dictoꝝ interp̄tatio. Et dicit Tria. In/
terrogationē discipuloꝝ. Increpationē nō intelli/
F gentiū. et Interp̄tationē dictoꝝ tam in Cōi q̄ in
Singulari. Dicit igit [Et cum introisset in
domū] seq̄stratꝰ ab insidiatoribꝰ: q̄ digni n̄ erāt
ad audiendā ꝟitatem. Gen̄. xxx. Justū est vt aliqn̄
domui mee ꝓuideā [interrogabāt eū discipu
li] q̄ veritatē sermonis p̄ ceteꝛ intelligere studue/
runt: et videbant q̄ multa de cibis videbant lege
ꝓhibita: et sic esse imūda: sicut patet Leui. xj. ꝑ to/
tū. Et hec fuit causa q̄re reputabant apō se q̄ dn̄s
illa dixerit parabolice: et d̄t ideo q̄ (al's q̄ idō) [in/
terrogabāt eū discipuli ꝑabolā] Mat. xiij.
Edissere nobis ꝑabolā istā] [Et ait illis] incre/
pando q̄ post tot doctrinas spūaliū ab ipō audi/
tas: sermonē tā aptū ⁊ rōnabilē: ꝑabolā esse repu/
tauerūt: dicēs [Sic et vos] q̄s spūaliter docui
[imprudentes esteꝛ] nō discernētes (al's intelli
gētes) q̄d ꝑabolice: et q̄d ꝟm exp̄ssam dictū sit ꝟi/
tatem. Heb. v. Cum deberetis mgr̄i esse ꝓpter tp̄s
rursus indigeteꝛ vt doceamini q̄ sunt elementa ser/
monis iusticie. Mat. xv. Adhuc ⁊ vos sine intelle
ctu esteꝛ [Nō] hoc est Nōne [intelligitis] qꝛ de
facili id itelligere poteste: qꝛ hoc dictat rō naturał
[qꝛ oē extrinsecus introiens] sicut esculentū
et poculentū [in hominē] nature est cōueniēs: et
in naturā coꝛꝑis cōuertibile. Et iō [nō pōt eum
cōicare (al's coinqnare) hoc est imūdare. Sic
nec ipsa natura sui coꝛꝑis eū imūdat. qꝛ aliꝰ sꝑ essz
et maneret imūdus: ⁊ nunq̄ possz mūdari. Et cā
q̄ non imūdat eū: est [qꝛ nō intrat in coꝛ eiꝰ]
hoc est in aiam. que causa est oīs immūdicie spū/
alis [sed in ventrē] hoc est in locum digestiōis
[et] digestū ibi [in secessum exit] Et ponit se/
cessum in neutro genere Et ideo subdit [purgās
oēs escas] qꝛ secessuz emittit impuꝝ: ꝑ qd̄ id qd̄
est puꝝ in esca purgat. Et hoc aūt q̄ d̄t q̄ seces/
sum purgat omnes escas: Quidā dixerunt q̄ oīs
esca emittit: et nihil de esca incoꝛꝑat: sed coꝛpꝰ au/
get ⁊ nutrit ꝑ multiplicationē sui in seipso. sicut di
cunt dn̄m mł'tiplicasse q̄nq̄ panes. Etsi hoc est ve
rum: tunc miraculosum est totū nature opꝰ. Ad/
huc aūt caloꝛ digestiuus p̄ternecessarius est. qꝛ ni/
hil de cibo incoꝛꝑat. Etsi dicat q̄a (al's q̄) humoꝛ
cibi impedit ne suba coꝛꝑis a caloꝛe naturali cōsu/
mat. Hoc nihil est. quia substantia tota est de ve/
ritate hūane nature: et cōsumi n̄ pōt. Quia si dicat
q̄ cōsumi pōt: tunc det q̄ cōsumat: et nihil debet
seq̄ impossibile. Si ḡ hoc det: tūc consumpta non
multiplicat in seipsa. Et hoc est cōtra positionem
et ꝟm istos impossibile ḡ falsum ⁊ impossibile est.
ꝟm istos q̄ cōsumi possit (al's nō possit) Cibꝰ ḡ to/
tus superflue sumit ⁊ inutiliter. Adhuc aūt Ad
q̄d diceret dn̄s: purgans om̄es escas. Qd̄ ei pur/
gatur in escis: ab impuro depurat. et cum totum
emittat: nihil remaneret purgatū. Et sic inutiliter
et nō vere diceret dn̄s: purgās oēs escas. Ad hoc
dicendū: q̄ reuera esca transit in coꝛꝑis substātiā:
in nature hūane veritatem. Et falsum est q̄ icremē
tū accipiat ꝑ sui in se multiplicationem. Et est hec
quoꝛundā trufatoꝝ falsa positio. Et hoc q̄ dicit
[purgans oēs escas] vere intelligendū est: q̄
oēs purgat ꝟm speciē escaꝝ: ⁊ nullā dimittit n̄ pur
gatā. Sed nō purgat oēs ꝟm materiā. qꝛ aliq̄d d̄
materia cibi efficit puꝝ qd̄ manet. Vn̄ sicut ꝓbat
in P̄rio de Generatōe ⁊ Coꝛruptōe q̄ totū nutri
tur ꝟm spēz: ⁊ nō nutrit totū ꝟm materiā: Ita ecō/
uerso dicēdū est q̄ oēs ⁊ tote esce ꝑ digestionē pur/
gant ꝟm speciem. Et non oēs vł' tote purgant ꝟm
materiā. Et sic om̄es esce purgant ⁊ emittunt ꝟm
speciem. et nō oēs vł' tote ꝟm materiā. Et hic est in/
tellectus verꝰ huius sermonis. Alibi aūt diximus
hunc sensum in alioꝝ Euangelistaꝝ expositiōibꝰ.
Sed h̄ ratio ꝑspecta ⁊ naturaliter est assiḡta [Di
cebat aūt] reliquā partē sermōis explanās [qm̄
q̄ de homine exeūt] et ab homīe causant ⁊ ꝑn
cipiant [illa] ex malicia radicis q̄ nō est nisi mala
volūtas [coinq̄nāt] imunda pc̄i macula hoiem
[Ab intus em̄ de coꝛde hoim] qd̄ sine gr̄a sꝑ
ꝓrauū est. Hiere. xvij. Prauū est coꝛ hoīs ⁊ iscru/
tabile [ꝑcedunt cogitatiōes male] sicut ma/
licie p̄ncipia. Mat. ix. Vt q̄d mala cogitateꝛ in coꝛ/
dibus vestris Esa. j. Auferte malū cogitationum
v̄raꝝ ab oculis meis [adulteria] q̄ sūt in nocu/
mentū ꝓximi: inq̄tū ex cōiuge iuuat ad sustenta/
tionē ⁊ multiplicationē speciei. Exo. xx. Nō mecha/
beris [foꝛnicatiōes] q̄ sunt ꝟm libidinē coꝛrū/ B
pentē ⁊ rōnem ⁊ sensualitatē. Sicut qn̄ ex ratione
consentit in cōcupiam soluti concubitus. Et ideo
vt d̄t Aristo. Foꝛnicatoꝛ peioꝛ est Incōtinente. q̄a
Incōtinens detestat passionē ꝯcupīc. sed violētia
tentationis vincit ⁊ trahit ad eam. Foꝛnicatoꝛ āt
eligit delectari (al's ⁊ delectat) in ꝯcupia. Apoca. ij
Ecce ego mittā mulierē Jezabel in lectū: ⁊ q̄ foꝛni
cant cum ea: in amaritudine maxima erunt. Dicit
aūt foꝛnicatio ꝓstitutio q̄ pꝛimo facta est sub foꝛ/
nicibꝰ. hoc ēst: arcubꝰ triūphalibꝰ: q̄ tyronibꝰ in ti
tulū sue strenuitateꝛ edificabant. ad q̄s spectādos:
qꝛ freq̄nter cōuenerūt iuuenes: mł'ieres libidine
sola ducte ibi se ꝓstituerūt: vt multos coeūtes se/
cū inuenirent [homicidia] siue volūtaria siue q̄
consilio ꝓcurant: siue q̄ fiunt ꝑ effectuz. Exodi. xx.
Non occides [furta] que fiunt in illicita contre
ctatione rei aliene inuito dn̄o. Et p̄cipue in furuo:
hoc est in nigro siue in tenebris: qn̄ nesciat ille cui

subtrahit. Exodi. xx. Non furaberis [auaricie] que fiūt in illicita cupiditate rei aliene. Exodi. xx. Nō ꝯcupisces domū ꝓximi tui. Eccl'i. x. Auaro nihil est scelestiꝰ. Hic enī animaꝫ suā venalē habet. ⁊ in vita sua ꝓiecit itima sua [Nequicie] he sūt cordis malicie: qñ tāmagna mala machinatᷣ: q̄ vires suas excedūt: ita ꝙ ea ꝑficere nequit. Esa. xvj. Supbia eiꝰ ⁊ arrogātia eiꝰ plꝰ q̄ꝫ fortitudo illiꝰ. [Dolus] est fraus q̄ malū qđ intēdit sil'atiōe nō nocēdi opit. Vñ Augꝰ. Dolꝰ est occulta malicia blādis verbis adornata. Esa. xxxij. Fraudulēti vasa pessima sunt. Ipe enī cogitatiōes ꝯcinnabit ad ꝑdendos mites cū loqueretᷣ pauꝑ iudiciū [Impudicicia] Aug. Impudicicia ē immūdicia cordis ad libidinē incōtinētie ꝑtinens. Sic̄ Tactus impudici ⁊ impudica oscula: ⁊ amplexꝰ. ⁊ nutus oculoꝝ meretricij ⁊ hmōi. Augꝰ. Impudicꝰ oculus impudici cordis est nūciꝰ. Pudicicia enī ē pudor ꝟginal' q̄ signa venereoꝝ nō admittit. Threnoꝝ. v. Adolescētibꝫ impudice abusi sunt [Oculus malus] hoc est: inuidia: q̄ intus videt bonū ꝓximi: et vulneratᷣ ex ip̄o ad cordis tristiciā ⁊ deiectionē. Ecci. xiiij. Nequā est oculꝰ inuidi: ⁊ aduer-
N tēs faciē: ⁊ despiciēs animā suā [Blasphemie] impositio falsi crimīs in deū: dū vel deo attribuitᷣ qđ nō ꝯuēit: vel auferᷣ ab eo qđ ꝯuēit. Leui. xxiiij Educ blasphemū extra castra. ⁊ lapidet cū omnis populꝰ. Matth. xij Spūs blasphemie nō remittetᷣ: neqꝫ in hoc seculo neqꝫ in futuro [Supbia] que est ꝓprie excellētie siue dignitatis improba delectatio. Tobie. iiij. Supbiā in tuo aio nūq̄ꝫ dominari ꝑmitte. q꞉ in (al's ab) ip̄a sumpsit initium oīs ꝑditio [Stulticia] hoc est: stolidicicia (al'as stoliditas) qñ hō est isipiēs. Et talis est: vt dr̄ Ptolomeus qui suiꝑꝑius ignorat quantitatē. Apoc. ij. Putas te aliq̄d esse cū nihil sis. Gal'. vj. Si q̄s existimat se aliq̄d esse cū nihil sit: ip̄e se seducit. Apocal'. iij. Dicis q꞉ diues sum ⁊ nullius egeo. ⁊ nescis q꞉ miser es ⁊ miserabilis ⁊ cecꝰ ⁊ nudꝰ ⁊ pauper Et subdit generaliter [Oīa hec mala ab intꝰ] a corrupta volūtate [ꝓcedunt] ad extra [⁊ coīquant] hoc est: coinq̄nāt [hominē] Exteriora autem creature dei sunt. ⁊ neminē ꝺm seip̄a coinquinant. Geñ. j. Vidit deꝰ cūcta que fecerat: ⁊ erant valde bona. Tit. j. Oīa mūda mūdis. Coinq̄natis autē ⁊ infidelibꝫ nihil est mundū: sed coinq̄nate sunt eoꝝ mens ⁊ ꝯsciētia. Sic igitᷣ terminatᷣ ꝑs de Fama potestatis leonis.

Et inde surgens abijt in fines Tyri et sidonis. et ingressus domum neminē voluit scire: ⁊ nō potuit latere. Mulier enī statim vt audiuit de eo cuius filia habebat spiritū immūdū intrauit ⁊ ꝓcidit ad pedes eiꝰ. Erat enī mlier gētil' syrophenissa gñe. Et rogabat eū vt demoniū eijceret de filia eius.

Hic incipit pars illa In qua Leo curā sue Fortitudinis ostēdit cōtra id qđ ē in Actuali pctō per vexationē improbe libidinis: q̄ fit in cordis volū- I
tate per cōsensum statim ꝑficienduꝫ in opere. Et h̄ sub typo cure filie syrophenisse. Diuiditᷣ aūt hec ꝑs in Tres partes. In quaꝝ Prima Miraculi hꝰ describitᷣ locus. In Scđa describitᷣ Huiꝰ miraculi impetrationis modꝰ. In Tertia aūt Miraculi describitur plenus effectus. In Primo dicuntur Tria. Locus cōis. ⁊ Locus ꝓprius. et Instructionis cautela. Dicit igitᷣ [Et inde surgens] vbi insidias ⁊ obseruatiōes inuidoꝝ represserat tanq̄ꝫ ab indignis recedēs [abijt in fines Tyri et Sidonis] h̄ est in extremā partē Sidonie: in q̄ Tyrus erat. Et illa ꝑs Judee cōiungebatᷣ. Mat. xv. Egressus iesus secessit i ꝑtes Tyri ⁊ Sidonis.

Sed videtᷣ cōtra suū dcm̄ facere. q꞉ Mat. x. dr̄. In viam gentiū ne abieritis. Ad hoc dicenduꝫ ꝙ in finibꝫ illis Judei ⁊ gentes permixtim habitabant: ⁊ ipse ad iudeos declinabat. Adhuc aūt non declinabat ad manendū: sed ad transeundū. Sic̄ ⁊ venit in Sychar ciuitatē Samarie. Jo. iiij. [⁊ ingressus domū] cā quietis ex labore vie. Jo. iiij. Jesus fatigatus ex itinere sedit sic suꝑ fontē [neminē voluit scire] Vt nos erudiret: hūilitᷣ nos ad hominū laudem occultare. Marci. vj. Venite seorsum in desertū locuꝫ: ⁊ requiescite pusillū [et nō potuit latere] Non d' impotentia ꝓpria: sed de precatiōe sue laudis. Sicut dr̄ Mat. v. Nō potest ciuitas abscondi supra montē posita. Et ideo tāgit cām quare latere nō potuit: dicēs [Mulier em] Et hec est pars Scđa: de Modo īpetrationis miraculi. Et hec Impetratio fuit per mulierē. Et hec cōmendatᷣ a Sex. Scꝫ. A Fide. Ab Affectu nature: A Sui aduentus deuotione: A Cultus rectitudine: Ab Orationis supplicatione: A Sue indignitatis humana recognitōe. A Fide: q꞉ [statim vt audiuit de eo] fide mota est ad ipꝫ. Vñ Matth. xv. O mulier magna est fides tua: fiat tibi sicut petisti. Mat. viij. Non inueni tantam fidem in israel. Non em̄ tardauit: sed [stati vt audiuit] festina cucurrit: Sciēs ꝙ i digito dei eijceret demoniū: ⁊ ꝙ sic in ip̄am perueniret dei regnum: regno diaboli expulso. Mat. xij [cuius filia habebat spiritū immunduꝫ] Ab Affectu nature ordinato hic cōmendatur: quia filiam diligens: non diligebat in ea spm̄ immundū. Per cōtrarium eorum: qui non nisi ad spiritum immundum diligunt suos natos Esa. xlix. Si potest mulier obliuisci filium suum vt non misereatur filio vteri sui. Spiritus autē immundꝰ erat qui ad immundicias vexando impellebat libidinū immundarum Ps̄. cv. Initiati. hoc est: consecrati st̄ beelphegor: ⁊ comederūt Sacrificia mortuoꝝ. Beelphegor est idolum tentiginis: quod extenso veretro figurabatᷣ. Et h̄ vexabat ad libidinē maacha: matrem Joas: que (al's q̄) fuit sacerdos in templo priapi. Sed ista non ad hoc dilexit filiam: sed potius ad mundiciā: Et ideo ad fontē mundicie ꝑ fidem festinauit. Ecci. xlij. Super filiā luxuriosam constitue custodiam: nequando faciat te in opprobrium venire inimicis [intrauit] Laudatᷣ a Deuotione: ꝑ quā appropinquans intrauit ad dñm.

Sicut Luce. vij. Mulier que erat in ciuitate pec-
catrix: vt audiuit qꝛ iesus discubuit non iussa ve-
nit [et procidit an̄ pedes eꝰ] Ecce Laudatur
a Cultu. Creatorē ⁊ deum esse confitēs per cultuz
qui soli deo debetur. j. Corinth. xiiij. Cadens in fa
ciem suaz adorabit deum: pronūcians ꝙ vere de-
us in vobis sit. Psal. cxxxj. Adorabimus in loco
vbi steterunt pedes eius. Et tangit̄ Fidei ipsiꝰ cō-
mendatio cum dicit [Erat enim mulier] Cuiꝰ
virtus magis est cōmendabilis q̄ȝ viri q̄nto minꝰ
ad virtutē per constantiā animi disponit̄. ij. Ma
chabeoꝝ. vij. Supra modum mater cōmendabi
lis: ⁊ bonoꝝ memoria digna: que feminee cogita-
tioni (al's cōditioni) masculinum animū ingerēs:
propter spem quā in deū habebat [gentilis] Nō
edocta per ꝓphetas ⁊ legem. Rhomanoꝝ. ij. Iu-
dicabit quod per naturam est preputiū te qui per
lr̄am ⁊ circuncisionē preuaricator legis es [syro-
phenissa] hoc est de Syro ⁊ phenice exorta [ge-
nere] Huic autez contrariū videtur quod d̄r
Matth. xv. Et ecce mulier chananea a finibꝰ illis
egressa. Ad h̄ respondet Hilariꝰ Chananei terras
in quibus sunt incoluerūt. qui remanentes: alijs
gladio consumptis: aut in loca vicina dispersi sūt:
aut in seruitutem subiecti. ⁊ nomen tm̄ sine patria
circūferūt. Ex illa ergo dispersione contigit ꝙ hec:
chananea a primis progenitoribꝰ fuit: etsi ꝓpin-
qui genitores ipsius erant de Syria ⁊ Phenice:
⁊ Judeis admixta proselitorum formaz tenebat.
Unde ex vicinitate Judeoꝝ: legem existimatur co
gnouisse: ⁊ cognitionē habuisse ꝙ christū: ⁊ deuz:
⁊ dominū: ⁊ filium dauid esse confitebat̄ [⁊ roga
bat eum] Instanter clamās vt dicit Matth. xv
post eum: ita vt etiam discipuli dicerent domino.
Dimitte eaz quia clamat post nos [vt demoni-
um eijceret de filia sua] Et cōmendat̄ a Sim
plicitate orationis Matth. xv. Miserere mei do-
mine fili dauid: filia mea male a demonio vexat̄.

**Qui dicit illi. Sine prius satu-
rari filios. Non est enim bonuz su
mere panem filiorū et mittere ca-
nibus. At illa respondit et dixit il
li. Utiqꝫ domine. Nā et catelli co
medunt sub mēsa de micis puero-
rum. Et ait illi. Propter hunc ser
monem vade: exijt demonium a fi
lia tua. Et cum abisset domū: inue
nit puellam iacentem supra lectū:
et demonium exijsse.**

Tangit hic cōmendationem A Sue indignita
tis recognitione. Et dicit Duo. Scꝫ. Obiectionez
indignitatis: ⁊ Recognitionē. De Primo dicit
[Sine prius saturari filios] Filij dicūt̄ Ju
dei. Osee. xj. Ex Egypto vocaui filiū meuz. Exod.
x. Dimitte ꝑp̄lum meū. Uos ergo prius gr̄a mea
dimitte saturari vsqꝫ ad nauseā: ita ꝙ abijciant eā.
⁊ tunc deriuabit̄ hec gratia ad te que es gentilis
Act. xiij. Uobis oportebat primū loqui v̄buz dei.
Sed qꝛ repellitis illud ⁊ indignos vos iudicatis
eterne vite: ecce ꝯuertimur ad gentes. Et tāgit Cau
sam huius: per metaphorā loquens [Nō est bo
num] Ordinis debiti bonū non obseruaret̄: ali-
ter [sumere panē filioꝝ] a filijs q̄ sunt iudei: ⁊
mittere canibꝰ. hoc est gentilibꝰ: nisi prius panis a
filijs saturatis proijciat̄. Matth. xv. Nō est bonū
sumere panē filioꝝ ⁊ mittere canibꝰ ad mādu can-
dum. Panis autē Gratia curatōis: ⁊ Diuini ver
bi refectio vocat̄ [At illa respōdit] obiectam si-
bi recognoscēs idignitatē [Et dixit ei Utiqꝫ do-
mine] Supple: Canis sum: ⁊ cane immundior
[Nam] h̄ est. qꝛ tm̄ in misericordia tua: nō in di-
gnitate mea confidēs: gr̄am tuam peto. Daniel. ix.
Non in iustificationibꝰ nostris prosternimꝰ pre-
ces ante faciem tuā: sed in miserationibꝰ tuis mul
tis [Nam] hoc est qꝛ [catelli] imbecilles: ⁊ satu
ritatem filiorum expectare nō valētes [edūt sub R
mensa] interim dū adhuc reficiūtur filij [de mi
cis] minutis [puerorū] hoc est filioruz. Ita ego
necessitatē patiens in filia: nō possum expectare cō
munē gentilium qui canes sunt refectionē: sed sta
tim dum reficis filios est mihi succurrenduz. Un̄
Matth. xv. dixit. Nam ⁊ catelli edunt de micis q̄
cadunt de mensa dominoꝝ suoꝝ. Mice autez si-
gnificant subtiles intellectus ⁊ gr̄as spiritussan-
cti [Et ait illi] Tangens Perfectionē miraculi
impetrati [Propter hunc sermonē] magnaz
tuam fidem ⁊ deuotionē indicantē [vade] sciens
me corꝑe absentem: potētia deitatis que vbiqꝫ p̄-
sens ē posse curare [exijt] iam fidei tue merito [a
filia tua demoniū] Mat. xv. Fiat tibi sicut pe-
tisti. Luce. vij. Fides tua te saluā fecit vade in pace
[Et cū abijsset domū] plene credens sermoni
domini. Rho. iiij. In repromissione dei nō hesita
uit diffidentia: sed cōfortata est plenissime sciens.
quia quecunqꝫ ꝓmisit ei deus potens est ⁊ facere
[inuenit eam quiescentē super lectū] strati
sui a quo ante per demoniū precipitabat̄ [et de-
monium] inuenit ab ea [exisse] ⁊ a vexatōe im-
mundicie cessasse. Mat. xv. Et sanata ē filia eius
ex illa hora qua hoc dixit dominus

**Et iterum exiens de finibus ty
ri venit per sidonem ad mare gali
lee iter medios fines decapoleos**

Tangit hic Curam actualis peccati ex fortitu- Z
dine leonis: de tribu iuda prouenies contra pct̄m
actuale: s̄m hoc ꝙ exhibent̄ membra corꝑis arma
iniquitatis peccato quādo ꝑpetrat̄ in oꝑe. Habet
autē hec pars Duas ꝑtes. Scꝫ. Locū in q̄ factum
est miraculū: ⁊ Historiā de miraculi perfectione.
In Primo: tangit locū quem reliquit: dicēs [Et
iterū exiens de finibus tyri] Ubi permixtim
Judei ⁊ gētiles habitabant. Exiuit autē vt ⁊ alibi
gr̄am suaz indigentibꝰ cōicaret ⁊ p̄dicaret. Lu. iiij.
Quia ⁊ alijs ciuitatibꝰ oportet me euangelizare:
ad hoc em̄ missus sum [venit per sidonē] trāsi-
ens vt venator animarū. qꝛ Sidon venatio inter-
pretat̄. Gen̄. xxvij. Cūqꝫ venatu aliq̄d apprehēder-

fac mihi inde pulmentū vt comedā. h est mihi in corporem. Hoc dixit Patriarcha filio suo. Venit autē sic transiēs [ad mare galilee] h est stagnū genesareth. Que in quā galilea q̄ntū ad p̄te puincie in q̄ venit [est iter medios fines decapoleos. h est decē ciuitatū ibi edificatarū: quarū territoria ibi conueniūt. Et significāt congregatiōes fideliū: qui decem mandatis decalogi cōiungūtur. Luce.xix. Tu esto sup decem ciuitates.

Et adducunt ei surdum et mutū Et deprecabant eum vt imponat illi manum.

Hic tangit historia miraculi. Habet aūt Tres particulas: Intercessionē ad impetranduz. Modum spēalem ad perficiendū: et Utilitatē ad edificandū. In Intercessione Tria sūt. Adductio. Intercessio: et Manus impositio. De Adductōe dr [Et adduxerūt ei] per fidei sue deuotionē Ps xxviij. Afferte dn̄o filij dei: afferte dn̄o filios arietū hoc est Prelatoꝝ et p̄dicatoꝝ: qui arietes. h est: duces sunt greg; et filios sibi cōmissos adducere debent ad dn̄z vt curent [surdum] q3 aures: arma iniquitatꝫ peccato exhibuerat. Ideo diabol⁹ in auribus fecerat surditatē. Et maxime a verbo dei audiendo. Aures em̄ sic aperuerat serpēti p̄ma mat: et sic aures exhibuerat mulieri a serpente persuase prim⁹ pater [et mutū] Om̄is em̄ surd⁹ naturaliter est mut⁹. q3 quod (al's q̄d) loquat audiendo nō potest discere. Tamē iste vt inferi⁹ patebit linguam ligatā habuit. ne ad loquendū moueri (al's mouere) posset. Vn̄ infra dr. Solutū est vinculuz lingue eius. Ezech.iij. Linguā tuā adherere faciā palato tuo: et eris tacens. Psal.xxxvij. Ego tanq̄ surdus non audiebā: et sicut mut⁹ non aperiēs os suū. Et hoc etiā merito prime p̄uaricationis incurrerat: in qua lingua ad loquendū cū serpente ꝯtra deū laxata fuerat. Psal.xxj. Adhereat lingua mea faucib⁹ meis si non meminero tui. h est: q3 non ero memor tui: sed poti⁹ ꝟboꝝ diaboli cū q̄ loqueris [Et deprecabant eū] h est dn̄m. Et hec est Intercessio astantiū: q̄ significat sancte eccl'ie intercessionē. Jaco.v. Orate p̄ inuicē vt saluemi. Multuz em̄ valet dep̄catio iusti assidua [vt iponat illi] muto et surdo [manū] oīpotentē que eū condiderat. Istius em̄ erat et reformare corruptū. Job.v. Ipse vulnerat et medet: p̄cutit et man⁹ eius sanabunt. Psal.cxxxviij. Posuisti sup me manū tuaz: mirabilis factā est sciētia tua ex me: cōfortata est et nō potero ad eā. Sciuerūt em̄ quod dr Job.xxvj. Obstetricante manu eius: eductus est coluber tortuosus. et ideo hoc beneficium manus petiuerunt Marc.vl. Super egros manus imponent: et bene habebunt.

Et apprehendens eum de turba seorsuz: misit digitos suos i auricula eius. et expuens tetigit linguam eius.

M Tangit Modus perfectiōis miraculi Dupliciter. Scz. Ex parte dn̄i faciētꝫ: et Ex parte infirmi in quo factū est. Ex parte dn̄i Triplex tangit modus: In factis: In aspectib9: et In verbis. In factis tangit Quadruplex mod⁹. Primo enim tangitur Modus apprehensionis: in qua dominus infirmo iungit. Et significat apprehensionē misericordie et charitatis: in quibus deus nos app̄hendit. Heb.ij. Nusq̄ angelos apprehendit: s3 semen abrae apprehendit. Et hoc est quod dr [apprehēdens illum] Phil.iij. Sequor siquo mō comprehendā: in quo et cōprehensus sum ab ipso. Secundū est Apprehēsi de turba segregatio. Et significat segregationē a massa p̄ditionis et perditorū: que fit p̄ gratie appositionē (al's apprehensionem) Nume.xvj. Separamini a tabernaculis hominū impioꝝ: ne forte et vos terra viuos absorbeat. Esa la.j. Complacuit ei qui me segregauit ex vtero matris mee: et vocauit per grām suam vt reuelaret filium suū in me: cōtinuo non adquieui carni et sanguini. Segregatio em̄ ab vtero matrꝫ synagoge: separatio est a massa perditoꝝ. Et hoc est quod significat cum dr [a turba seorsum] Tertium factum est. q3 [immisit digitos in auriculas eius] Digiti em̄ isti significāt Virtutez opatiuā qua cuncta condidit p̄ Potentiā Sapiā et Bonitate (al's sapiam et bonitatē) Esai.xl. Qui appendit tribus digitis molem terre. Et isti sunt tres primi digiti. Digitus etiā est index ꝟtutis sanctisp̄ūs p̄ dona sapie. et intellc̄e et cetera. q̄ Esaias.xj. enūerat Matth.xij. Si in digito dei eijcio demonia: profecto peruenit in vos regnuz dei. Digiti etiam sunt quib9 perfecit subtilit opus Redemptionis i magna amaritudine passionis. Canticoꝝ.v. Man⁹ mee distillauerunt myrrhā: et digiti mei pleni myrrha p̄batissima. Et cōtra hos digitos nl'la potuit stare virtus inimici demonis. quia ex primis digitis expulit Impotentiā audiēdi: et Ignorantiam audienda nō precipiēdi: et Maliciā auditū diuinum repellēdi. Ex Quarto digito expulit peccatū per sp̄ūsancti donū. Et ex Quinto expulit obligationem ad surditatē: per solutū preciū p̄ passionē. Hos ḡ digitos potius sp̄ualiter intellectos (al's immisit) q̄ corpales digitos exteri⁹ immitteret. q3 illis intus tetigit: et vim demonis effugauit. Dicit aūt [in auriculas] q3 Auris h̄ns solam figurā auris: et non h̄ns ꝟtutem audiendi: diminuta est et non p̄fecta [et expuens tetigit linguā] Quartū factū est. Sputum autē q̄d a capite descēdit: saporē significat diuoꝝ: quo sapor redit ad linguā: et solut vinculū ad loquendū. j. Reg.xiiij. Gustaui paululū de melle isto: et illuminati st̄ oculi mei q̄ modo video quid saporandū et loquendum sit. Mel aūt est: q̄d ē sub lingua dn̄i: significat dulcedinem doctrine eius. Can̄.iiij. Mel et lac sub lingua tua. Hoc igitur melle tetigit linguā istius

Et suspiciens in celū ingemuit: et ait illi Efeta: quod ē adaperire.

Ecce hic tangitur Modus duplex suspectiōis. Unus quidez in oculis corporis significat q̄ ad patrem om̄ia refert per concordiā et vnitatē quam habet ad ip̄um. et Alter cordis: qui significat p̄ gemitum: quo ingemuit pro nobis. Et hunc tangit

cum dicit[Ingemuit]Joānis.xj.dr̄ d Primo.
Jesus eleuatis oculis in celū dixit. Pater gratias
ago tibi quia audisti me. Docet etiā nos ad celum
dirigere intētiones nr̄as cum aliqd volumus im
petrare.ij. Paral'.x. Cuz ignoram⁹ quid agere de/
beamus: h solum habem⁹ residui vt ocl'os nr̄os
dirigamus ad te. De Gemitu autem dr̄ Cant.ij.
Vox turturis audita est in terra nostra: que gemi
tū habet pro cantu: quia chr̄s gemuit p nob Ps
xxxv. Rugiebā a gemitu cordis mei [z ait]Tan
git Moduz miraculi in Verbis: dicēs [Efeta]
in hebreo. Et hoc exponens Euangelista subinfert
[quod est adaperire] tam in vinculis aurium
q̄z in vinculis lingue: vt z audias z loq̄ris. Esai.l.
Dominus aperuit mihi aurē: ego autē nō cōtradi
co: retrorsum non abij. Esa.l. Dominus dedit mi/
hi linguam eruditam: vt sciam sustentare eum qui
lapsus est verbo.

Et statim aperte sunt aures e⁹: et solutum est vinculū lingue ei⁹: et loquebatur recte.

Tangit Modū perfectōis miraculi in effectu
ex parte infirmi. Et Tria dr: Modum in auribus
[Et statim aperte sunt aures eius] que pri
us erant auricule: modo facte aures quia audiūt
[sunt aperte] vt intret son⁹ z vox ad audiendū.
Prouerb.xx. Aurem audientē z oculuz videntem
vtraq; fecit domin⁹. Esaie.xxxv. Tunc aperientur
oculi cecorum: z aures surdorum patebunt[z so
lutum est vinculum lingue eius] Secūduz
est Ex parte lingue eius. Esa.xxxv. Aperta erit lin
gua mutorum. Luce.xj. Erat iesus eijciens demo/
nium: z illud erat mutū. z cum eiecisset demoniū:
locutus est mutus[et loquebat̄ recte] Tertiū
est Ex parte Actus: demonstrantis solutū esse vin
culum lingue z aurium: Qz Non loqueret̄ nisi au
diret. Esa.xxxij. Non caligabunt oculi videntium:
z aures audientiū diligenter auscultabunt: et cor
stultoꝝ intelliget scientiam. z lingua balboruz ve/
lociter loquetur z plane.

Et precepit illis necui dicerēt.

Tangitur Edificatio secuta miraculū. Tangunt̄
autez Duo: Edificatio ad humilitatē ex parte do/
mini: Et Edificatio laudis diuine ex parte turbe et
amicorū curati. Dicit igit̄ [Et precepit eis]
Non precepto obseruationis: sed precepto instru
ctionis ad humilianduz in magnis factis exemplo
domini[necui dicerent] Et per hoc non iacta/
re bona sua discerent. Eccl'iastici.iij. Quanto ma/
gnus es humilia te in omnibus. Mat.xj. Discite
a me quia mitis sum z humilis corde.

Quanto autez eis precipiebat: tanto magis plus predicabant: et eo amplius ammirabantur: dicentes. Bene omnia fecit: et surdos fecit audire: et mutos loqui

Tāgit Secundū. Et dicit Tria. Scz. Edifica/
tionem ad ampliorem gloriam. Edificationez ad
ampliorem ammirationē: z Edificationez ad am/
pliorem laudem. Dicit igit̄[Quanto autem
eis] z abundantiore humilitate[precipiebat]
p̄cepto instructiōis[tanto magis predi.] glaz
ipsius. Quia sicut dr Tulli⁹ in fine Prime Rhe/
torice. Gloria est ore multoꝝ predicata laudatio.
Tob.xij. Opera dei reuelare z p̄dicare honorificū
est. Esa.xlvj. Predicabūt in ꝑplis virtutē meam: z
annunciabūt in gentib⁹ gl'am meā[et eo ampli
us ammirabant̄] q̄tum ille ex humilitate non
dilatandū esse precepit. Hester.xv. Valde mirabi
lis es dn̄e: z facies tua plena gratiarū. Hoc enim
valde mirabile: qz in tanta facie(al's in sua miran
da facie)h est p̄sentia grāꝝ tā humilis fuit[dicen
tes] in magnifica laudis edificatiōe[Bn̄ omnia
fecit] Hocē: Bn̄ se oīa facere posse pbauit. Hoc
est: omnipotentiā demonstrauit. Rho.ix. Volūta
ti eius qs resistet[et surdos fecit audire] q̄t/
quot voluit[et mutos loqui] Surdi enim pri
us est audire: vt sciat quid loquat̄. Prouerb.xviij
Qui prius respōdet q̄z audiat: stultum se esse demon
strat: z reprehensione dignissimū. Sic ḡ per Vir/
tutem leonis curat̄ Actuale peccatum

Capitulum.VIII.

In illis diebus iterum cū turba mul/ta esset cū iesu: nec haberēt qd mādücarēt.

Hic incipit pars illa Que est De ostēsione Virtu/
tis leonis ɔtra sequelas pcī Actualis. Que seque
le sūt Tres. Prima q̄dem est Inedia: Que causat̄
in(al's ex)longo defectu carētie refectōnis spūalis
ex cibo gratie: ꝑpter quā fit deperditio virium ad
vitā spūalem. Et cōtra hunc defectū adducit̄ Mi
raculum refectōis turbaꝝ. Scōs defect⁹: est Defe
ctus visus in discretiōe Credendoꝝ: z Agendorū:
z Appetendoꝝ: que dn̄o placēt. Et hic defect⁹ cau/
satur ex lōga obscuratiōe cordis: ꝓ tenebras pecca
toꝝ. Cōtra hūc defectū inducit̄ Miraculū de Ceci
illuminatiōe. Ibi[Et veniūt bethsaidā z adducūt
ei cecū] Tertius ē Difficultas ad faciendum bo/
num z recedendū a malo Et cōtra hunc defectum
inducit̄ Miraculū demoniaci: quē discipl'i cura/
re nō poterāt. Et incipit post p̄ncipium Capl'i No
ni. Ibi[Et veniēs ad discipl'os vidit turbam zc.]
Prima aūt harū partiū diuidit̄ in Duas partes.
In quaꝝ Prima inducit Miraculū contra defe
ctuz p̄dictū. Sed qz q̄dam nō intelligebāt qꝫ ꝯ talē
ordinaret̄ defectū. Ideo in Scōa pte de h plenam
inducit instructionē. Ibi[Et statim ascendit in na
uim] Adhuc autē historia de miraculo diuidit̄ in
Tres ptes. In quaꝝ Prima: Inducit ad istō mi
raculum faciendū inducentia. In Scōa Inducit
ea q̄ sunt discipl'os de miraculo faciēdo instruen/
tia. In Tertia aūt Ponit ea q̄ sunt miraculū pfi/
cientia. In Prima harū partiū dr Tria. Scilicet.

Opportunitatē tꝑis: Congruentiam deuotiōis: ⁊ Affectū misericordie ⁊ miseratōnis. De Primo dicit [In illis diebꝰ] Significās ꝙ pluribꝫ diebꝫ eum turba sustinuerat. qꝛ aliter pluralit̄ in ill' diebus nō diceret. Psal. cxxxviij. Dies formabunt: ⁊ nemo in eis Supple defluit. Geñ. xxix. Uidebant̄ ei dies pauci pre amorꝫ magnitudine. Dicit enim Auicenna ꝙ hoīes d̄lectati in diuinis tp̄s nō percipiunt Ita ⁊ isti non perceperūt tempꝰ nec defectum corporꝫ: ex desiderio ⁊ delectatione auditus chr̄i. Ps̄. cxviij. Quā dulcia faucibꝫ meis eloquia tua: super mel ori meo. Sic Moyses in mōte ꝑseuerauit cum dn̄o. xl. diebꝫ. ⁊. xl. noctibꝫ panē nō comedit ⁊ aquā non bibit [iterū] Notat ꝙ ante fecerat miraculū de Refectiōe q̄nqꝫ panū in quinqꝫ milia hoīm. Et ideo addit hic: iterum. Deus enim diues in vnū (al's misc̄dia) non defecit: nec finē ponit in beneficijs: sed semꝑ influit ⁊ effluit. Jaco. j. Dat om̄ibus abūdanter ⁊ nō improperat [cum turba multa] quia multa de causa sequebatur Quidā vt satiarent̄ de panibꝫ. Jo. vj. Queritꝫ me non qꝛ vidistis signa: sed quia mādvcastis de panibus. Eccī. vj. Est amicus socius mense. Quidā autē propter curiositatē vidēdi signa. Jo. vj. Sequebat̄ eū turba maxima. quia videbāt signa sup his qui infirmabant̄. Quidā autē vt caperēt eum in sermone. Matth. xxij. Conuenerūt ad iesū pharisei vt caperēt eū in sermone. Quidā aūt sequebātur propter deuotionē: vt discipuli. Jo. vj. Ad quē ibimus: verba vite eterne habes. Et sic ex diuersis causis sequēs: turba multa ⁊ multiplex erat cū eo. Et hoc est ꝙ dicit [Cū turba multa esset cum iesu] Cum eo em̄ esse: est esse cū auctore salutis: et Sine eo esse: est salutē perdere Mat. xij. Qui non colligit mecū dispergit. ⁊ qui nō est mecū cōtra me est. Et hoc est Scd̄m qd̄ mouit ad pascendū. quia secum erāt [nec haberēt quod manducarēt] Ecce Necessitas que inducit ad miraculū faciendū. quia nec habebāt nec de facili habere poterāt quod mādvcarent in loco deserto: in quo esculentum nō inueniebat̄. Suis em̄ nunq̄ꝫ in necessitate deest dominus Psal. cx. Memoriā fecit mirabilium suoꝝ: escam dedit timentibꝫ se. Ideo dicit. Matth. vj. Nolite solliciti esse dicētes: q̄d mādvcabimus aut quid bibemꝰ. scit em̄ pater vester celestis quid vobis necesse sit.

Conuocatis discipulis ait illis Misereor super turbā: quia ecce iam triduo sustinēt me: nec habēt quod manducent. Etsi dimisero eos ieiunos in domum suam deficient in via. Quidam enim ex eis delonge venerunt.

[Conuocatis dis.] Nō vt ignorās q̄d acturus esset ꝯsuleret: Sed vt nobis formā daret: etiam a minoribꝫ aliq̄n consiliū habēdi. Jo. vj. Hoc autē dixit tentans eū. Ipse em̄ sciebat quid esset facturus. Cōuocauit etiaꝫ Ut ex facto instrueret: ⁊ Ad fidē edificaret [ait illis] instruens ⁊ edificans ad fidē [Misereor sup turbā] Ecce tāgit Inclinatiuū misc̄dīe. Tangit aūt Tria. Primū quidem B Multitudinē: qꝛ multitudini compatiendū erat. Et hoc notat cum d̄r [Misereor super turbā] Multos ei fame affligere erat miserabile. Unde Mat. vj. Estote misericordes sicut ⁊ pr̄ vester misericors est: qui solē suūꝫ facit oriri super bonos ⁊ malos: ⁊ pluit sup iustos ⁊ iniustos. Defert enim toti multitudini ꝓpter bonos q̄ sunt in ea. Scd̄m est ꝙ d̄r [qꝛ ecce iam triduo sustinēt me] q̄ꝫuis puniant̄ graui pōdere necessitatū. Sustinentie aūt causa: fuit desiderium audiendi. Per (al's Propt̄) hoc em̄ libēter sustinebāt famē ⁊ laborē. Matth. xx. Portauimꝰ pondꝰ diei ⁊ estus. Geñ. xxxj. Nocte ⁊ die estu vrebar ⁊ gelu: fugiebatqꝫ somnus ab oculis meis [etsi dimisero eos ieiunos] sic laboribꝫ ⁊ fame affectos [in domū suam] reuertētes [deficiēt in via] Talis em̄ ē natura hominis: ꝙ abstractꝰ a se ad dīna suspensus: defectus ꝓprios nō sentit. reuersus aūt ad se sentit: ⁊ tūc deficit. Psal. xvj. Satiabor cum apparuerit gloria tua. ⁊ si illa subducta fuerit: ī inedia propria deficiā. Causam aūt subiūgit cum d̄r [Quidam aūt ex eis delōge vene.] ⁊ ideo diu ieiunauerūt qꝛ sibi ad viaticū nihil prouiderunt: putantes ex abundātia mee largitatis saturari. Et hec est Litteralis expositio. Triduū aūt quo sustinuimꝰ iesū fuit Status Nature: ⁊ Legis ⁊ Prophetie. Geñ. xl. Tres ei adhuc dies sunt pōst q̄s recordabitur pharao magnꝰ rex regūꝫ ministerij tui: ⁊ restituet te in gradū pristinū. Uel Triduū Morale: ē triduū Contritionis: Cōfessionis ⁊ Satisfactionis. Exod. viij. Ibimus viam triū dieꝝ in solitudine: ad sacrificandū deo nr̄o. Et Triduū Anagogicū: est contēplatio Uestigij Imaginis: ⁊ Speciei expresse. Geñ. xxij. Abraā immolaturꝰ filium: tertia die vidit locū quē ostēdit dn̄s. Qd̄ aūt d̄r [nec habent qd̄ manducent] Significat nostrū q̄ ex nob est defectū boni gr̄e reficiētis. Esai. iij. In domo mea nō est panis neqꝫ vestimentū. Lu. xj. Nō habeo qd̄ ponā ante illū ad reficiendū spm̄. Qd̄ āt dic̄ ꝙ [Quidā d̄longe venerūt] Significat penitētes de regione longinq̄ dissilitudinis venisse. Esa. lx. Filij tui delonge veniūt: ⁊ filie tue de latere sugent. Esa. xliij. Affer filios meos de longinquo: ⁊ filias meas ab extremis terre. Psal. cxviij. Longe a pctōribꝫ salus. Qd̄ aūt d̄r [Si dimisero eos ieiu. in do. suā] denuo nō pascēs [deficient in via] Significat ꝙ nisi pascamur Gr̄a dei ī affectu: ⁊ Uerbo d̄i in intellcū: ⁊ Corꝑe dn̄i ī sacramēto: ꝙ deficiemꝰ: q̄ūocunqꝫ ex nr̄o sensu in bonis naturalibꝫ ⁊ in bonis fortune abundemꝰ. Psal. xxxiij. Diuites eguerūt ⁊ esurierūt: inq̄rētes autē dominū nō deficiēt vllo bono. Lu. ij. Esurientes impleuit bonis: ⁊ diuites dimisit inanes. Iste ergo est sensus Spiritualis.

Et responderūt ei discipuli sui. Unde istos quis poterit hic saturare panibꝰ in solitudine? Et iterrogabat eos Quot panes habetis?

Qui dixerũt ei: Septẽ. Et pcepit turbe discũbere super terram.

Hic tangit pars Que est de Instructiõe discipulorum. Dicit aũt Tria. Scz. Discipulorum questionẽ: que exigit illuminationẽ. Dñi interrogationez: que excitat discipulorum ad id qd faciendũ erat intentionẽ. ꝛ Turbe ad refectionẽ dispositionẽ Dicit igit [Et rñderunt ei] dño [discipuli sui] qui ex omĩbꝫ erant instruendi [Unde] h est: ex qbus abundãtijs [istos] tãmultos ꝛ tãfamelicos [quis] qntũcunqz diues [poterit] ex facultatibus suis [saturare] qꝛ fame affecti multa vorabunt [panibꝰ] etiam sine pulmẽtario. Et h [in solitudine] vbi nihil est esculẽti vel poculẽti Acsi dicãt. Nullus homo posset h facere Ps. ciij. Oia a te expectãt: vt des illis escam in tpe ne deficiant. Et qꝛ homini hoc impossibile est: sperat hoc a benignitate ꝛ miscdia tua. Ergo fac qd dixit Psal. Aperis tu manũ tuaz: ꝛ imples omẽ aial bñdictione. Et iterum. Inebriabunt ab vbertate domꝰ tue: ꝛ torrente voluptatis tue potab eos. Et qd dicũt de solitudie: nihil est. qꝛ multa milia xl. annis in deserto pauisti Psal. lxxvij. Panẽ angelorum manducauit hõ: cibaria misit eis in abũdantia [Et inter
E rogabat eos] Instruẽs: de fatultate (al's facilitate) cum gr̃a dĩ pasci poterãt. Sapiẽtis ei interrogatio: instructio est. Unde Hiero. Jesus sedẽs in medio doctorum: magis docet dũ prudẽter interrogat [Quot pa. habetis?] Acsi dicat. Scrutami secreta vestrarũ facultatuz: ꝛ videte qd a deo habeatis. Hoc em̃ qntũcunqz paruũ sit cum adiutorio dei sufficiet. iij. Reg. xvij. Uidua sareptana non habuit nisi parũ farine ꝛ modicum olei in lecbito: ꝛ suffecit ad pastũ pphete ꝛ sustentationez domꝰ sue. iiij. Regũ. iiij. Uidua nõ habuit in domo sua nisi modicũ olei quo vngeret ꝛ cum gratia dei: suffecit Ad debitorum solutionẽ: Ad filiorũz redemptionẽ: ꝛ Ad vite sue ꝛ filiorum sustentationem. ij. Cor. ix. Potẽs est deꝰ oẽm gr̃am abũdare facere in vobis: vt in omnibꝫ oẽm sufficientiã habẽtes: abundetis in omne opus bonuz. Uidete ergo [quot panes] gr̃e [habetis: Qui dixerunt] ex magistri interrogatiõe iam ad spem refectõis ꝛ abundantie eleuati [septẽ] panes Qui Uel significant Septẽ virtutes. Tres Theologicas. Spem: Fidẽ: Charitatẽ. ꝛ Quattuor Cardiales. Prudentiã: Justiciã: Fortitudinẽ: Tẽperantiã. De qbꝫ dr Esa. iiij. Apprehendẽt septẽ mulieres virũ vnuz in die illa: dicentes. Panẽ nostrũ comedemꝰ: ꝛ vestimentis nr̃is operiemur: tm̃modo inuocet nomẽ tuũ super nos: aufer opprobriũ nostruz. Quelibet em̃ virtutum suum panẽ ministrat: dum quelibet suam intus ministrat refectionẽ. Prudentia qdem in eligendo id quod adiuuat ad vitã. Justicia autem ad operum rectitudinẽ. Fortitudo ad strenuitatem in aduersis: ꝛ Temperantia ad motũ (al's modum) conuenientẽ in prosperis. Fides aũt pascit intellectum in vero. Spes eleuat in expectando eterno: ꝛ Charitas reficit in bono amato. Ecce

Septẽ panes hñt discipuli domini: septez spiritussancti donoruz dulcedines intus reficientes. De quibus dicit Esa. xj. Sapiẽtia em̃ diuinoruz reficit sapore. j. Pet. ij. Si tamẽ gustastis quoniã dulcis est dñs. ps. xxxiij. Gustate ꝛ videte quoniam suauis est dominus. Intellectus autem reficit mentẽ: ꝛ pascit in vero audito. Quia Greg. dicit qꝛ intellectum dat. de auditis mentẽ illuminat. Sapie. xvj. Angelorum esca nutriuisti populũ tuum. Consilium autẽ stabilit ꝛ pascit in dubijs: dũ consilio dei mens stabilitur. Quia sicut Greg. dicit. Consilium dei: est immobilis diffinitio de faciendis. Luce. ij. Esurientes impleuit bonis. Fortitudo aũt spe vincendi pascit in aduersis. iij. Reg. xix. Helias in fortitudie cibi panis vicit Jezabel: ꝛ peruenit ad montẽ dei. Pietas autem beniuolentia qua per affectũ fluit ad omẽs: pascit dulcedine largitatis. Et in h casu verũ est enigma Samsonis. Judicũ. xiiij. A comedente exiuit cibus: qui dum pauper pascit et cibatur: cibus per gratiam exit ab ipso: ꝛ cibat pascentẽ. Scia dum docet immaculate cõuersari in medio natõnis praue ꝛ peruerse: reficit intus gaudio dum malis prodest: et non maculat ab illis. Psal. cxviij. Beati immaculati in via: qui ambulant in lege domini. De Refectione dr Prouerb. xv. Secura mens quasi iuge conuiuiũ. Timor autem domini in conspiratõne displicentie mali: magnam affert refectionẽ. Et iste est panis doloris: quia semper reficit in hoc qꝛ dolet de malis. Psal. cxxvj Surgite postqz sederitis D
qui manducatis panẽ doloris. Uel Septẽ panes: sunt Septem gratie Sacramentales. Dum Gratia Baptismi reficit contra originalem iniusticiam. Eccl'iastici. xj. Mitte panem tuum super transeuntes aqs: ꝛ post multa tempora inuenies eum. Lotio enim aque per tinctionẽ corpis de baptismo trãsit. Et refectio grãrum intus per totũ tempus inuenit. Confirmatio aũt cõtra fomitis incendium: reficiendo cõfortat vt Confirmatus intrepide chr̃m confiteatur: corde: ore: ꝛ opere. Psal. ciij Panis cor hominis confirmet. Penitẽtia autem maculas actualis (al's actuales) purgat: ꝛ defectũ restituit. iij. Regũ. xix. Ad caput helie subcinericiꝰ panis ꝛ vas aque: quo fugiens Jezabel impiam refectus euasit. Eucharistia aũt deperditũ in spiritualibus: ppria refectiõe reparat ꝛ restituit. Sapi. xvj. Paratum panem d celo prestitisti eis: sine labore habentẽ in se omne delectamentũ: ꝛ omnez saporis suauitatẽ. Ordo autem: in potestate diuina reficit: vt etiam diuinos actus facere possimus in omniũ spiritualium dispensatione. Et iste ẽ panis filiorum dei qui comedũt ad dei mensã. Hiere. xxxj. Inebriabo animas sacerdotũ pinguedine ꝛ populus meus abũdabit bonis. Lu. xiiij. Beatus qui manducabit panem in regno dei. Isti em̃ ministri dei in regno decoris cum deo: sedent ad mensam. Luce. xxij. Ego dispono vobis sic disposuit mihi pater meus regnũ: vt edatis ꝛ bibatis super mensam i regno meo. Extrema vero vnctio reficit transeuntẽ ad corporis ꝛ anime refectionẽ. Esa. xxj. Qui habitatis terrã austri cum panibꝫ occurrite fugiẽti. A facie enim gladij fugerũt: a facie gladij imminentis: a facie arcus extenti: a facie grauis prelij Gladius enim peccati: reliquias reliqt: con

tra quas reficit Unctio. Gladius iminens: infir-
mitas est corporis. Arcus autem qui extendiť de-
longe feriens: reliquie fomitis ex prima transgres-
sione. Ab omnibus enī his confugit homo ad re-
fectionem gratie: que datur in Extrema vnctione.
Matrimonialis autē gratia reficit dum concupi
scentiam fluentē in preceps recipit: ⁊ vnionem ca-
stam ⁊ fecundā spiritus creati cum increato osten
dit. Sic enim diciť de muliere bona Prouerb. vl.
Considerauit semitas domus sue. hoc est: matri-
moniales vtilitates: ⁊ panem ociosa non comedit.
quia refectōnē in oīmibus talibus gratījs habuit:
⁊ non ociose ad libidinem Matrimoniū suscepit.
Istos omnes panes secum habēt discipuli domi-
ni: qui vere discipľi domini sunt ⁊ ministri: quos
E super familiam suam constituit Adhuc Septē
habent panes quibus turbas reficiant. Septem
enim sunt in verbo dei quibus pascere tenentur: ⁊
facultatem vnde pascant semꝑ secum habere. Pri
mum quidem est: Q verbum dei: Illuminati-
uū est ad fidei veritatem. Secundū autez est Q
est Deificatiuū (al's Edificatiuū) ad omnē spei ꝑ-
missionem. Tertium est Q est Ignitiuū ad diui
ne bonitatis charitatē. Quartū autem est Q di-
uinam in se habet potestatem. Quintū autem Q
perfectā confert libertatem. Sextum autez Q ad
omnē iniusticiam semper habet cōtrarietatē. Se-
ptimum ⁊ vltimū est Q ꝯ oēm vincit falsitatem
De Primo diciť in Psal. Lucerna pedibus meis
verbum tuū: ⁊ lumen semitis meis. Quia ad Cre
denda ⁊ Facienda ⁊ Appetenda que deo placent:
est illuminationē prebens. Baruch. iiij. Anteqꝛ
esto populus dei: quia que deo placent manifesta
sunt nobis. De Secūdo dicitur in Ps̄. Memor
esto verbi tui domine: in quo mihi spem dedisti.
Hec me ꝯsolata est in humilitate mea. Firmitas
eīm verbi quo promisit: stabilit spem hominis. q̇a
verbum dei nunꝗ̄ excidit. Hebreoꝝ. vj. Firmissi-
mum habemus solaciū: qui cōfugimus ad tenen
dam propositam spem: quā sicut anime ancoram
habemus tutam ⁊ firmā. Psal. cxviij. Adiutor et
susceptor meus es tu: ⁊ in verbum tuū superspe-
raui. De Tertio diciť in Psal. cxviij. Ignitum elo
quium tuum vehemēter: ⁊ seruus tuus dilexit il-
lud. Hebreoꝝ. x. Factus est sermo domini in cor-
de meo quasi ignis estuans: clausus qꝫ in ossibus
meis: ⁊ laboraui ferre non sustinēs. De Quarto
diciť in Psal. Audient verba mea quoniā potue-
runt. Hoc est: perfectā potestatem habuerunt: vt
veniant semper ad effectū. Esai. lv. Uerbum quod
egrediť de ore meo non reuertetur ad me vacuū.
sed faciet quecunqꝫ volui: ⁊ prosperabiť in his ad
que misi illud. Unde Matth. vij. Loquebať do-
cens tanꝗ̄ potestatē habens. De Quinto Jo. viij.
Si vos manseritis in sermone meo: veri discipuli
mei eritis: ⁊ cognoscetis veritatē: ⁊ veritas libera-
bit vos. Gal. iiij. Non sumus ancille filij sed libe-
re: qua libertate christꝰ nos liberauit. Liberat au-
tem: per formā ⁊ imaginem verbi sui nos forman
do. De Sexto diciť Matth. v. Esto consentiēs cū
aduersario tuo dū es in via. Ubi dicit Glo. ꝙ ad-
uersarius noster: verbum dei est. Job. vij. Quare
me posuisti contrariū tibi: ⁊ factus sum mihimet
ipsi grauis. De Septimo diciť. ij. Corinth. x. Ar-
ma nostre militie non sunt carnalia: sed potētia do
ad destructionē munitionū. consilia destruentes: ⁊
omnē altitudinē extollentem se aduersus sciētiam
christi. Hinc est ꝙ Ephe. vj. diciť ꝙ Accipiamus
gladium spiritus: quod est verbum dei. ij. Mach. F
xv. Accipe gladiuz sanctū munus a deo: quo deij-
cies aduersarios populi mei israel Istos septem
effectus dum vbū dei in nobis fuerit: nos intus
reficit ⁊ confortat. Et ideo panis vocatur quo tur
be a christi successoribꝫ sunt cibādę. De Pane q̇-
dem vitatis diciť Exod. xij. Comedetis panes azy
mos. Et Leuiť. ij. Panes absqꝫ fermento offeretis.
quia veritas fidei sincera debet esse: ⁊ fermento he
retice prauitatis nō admixta. De Pane aūt qui ex
spe confortat diciť Leuiť. viij. Panes consecratio-
nis edite: qui positi sunt in canistro: sicut precepit
mihi deus. Panes enim spei (quia ex meritis in cō
scientia repositis surgit spes) edunt in loco sancto
qui ex tali spe propter conscientiā meritoꝝ refici-
untur. Panis autez charitatis. Josue. ix. Panes
quando egressi sumus d̄ domibus nostris vt ve-
niremus ad vos calidos sumpsimus. Quādo eīm
aliquis sua relinquit vt ad populum dei veniat:
oportet accipere refectionē verbi igniti: que per ca
lidum panem designatur. Ibi est panis calidus:
qui proponiť ante conspectuz domini. j. Corinth.
x. Panis autem potestatez perfectam dans: est de
quo diciť in Psal. ciij. Panis cor hominis confir
met. Hoc pane confortatꝰ est Paulus: vt contra
omnes posset in verbi dei potestate. Actuū. ix. Cū
accepisset cibum confortatꝰ est. Panis autem con
ferens libertatem ⁊ liberationē: est panis filioruz:
qui liberi sunt. Matth. xv. Non est bonuz sume-
re panem filiorū: ⁊ mittere canibus. Et iste est pa-
nis: quem de simila Abraam parauit angelis cū
repromissionē Isaac ī futuro per liberam accipe-
ret. Geñ. xviij. Accelera tria sata farine simile com-
misce: ⁊ fac subcinericios panes azymos: quia li
bertatem quam ex verbo dei habemus: sub tegu-
mento huius cinericie humilitatis occultamus.
Sextus autē panis qui reficit ex hoc ꝙ iniusticie
nostre aduersať: est q̇dem panis: sed non desidera-
bilis. Danieľ. x. Panem desiderabilem nō come-
di: quia desiderijs non obediui. sed refectus sū du
ro sermone domini aduersante mihi. Panis vin
cens falsitatem ⁊ in hoc reficiens: est panis verbi
per disputationē elicitus: qui conterit omnem fal
sitatis ⁊ mendacij panem. Esa. xxx. Panis frugū
terre vbicunqꝫ seminaueritis in terra: erit vberri-
mus ⁊ pinguis. Dulcissima enim veritas ⁊ pin-
guis: ad delectationē a patribus per disputationē
est elicita: omnem panem mendacij destruēs ⁊ eli
dens. De quo pane mendacij diciť Prouerbiorū
xx. Suauis est panis mendacij: ⁊ postea implebi
tur anima eius calculo. quia primo mendacium
heretice prauitatis suaue est homini decepto. Sz
cum in iudicio calculo veritatis arguitur: tūc con
uertitur in amaritudinē [Et precepit turbe] p G
Apostolos ordinantes eos per contubernia [dis
cumbere super terram] que corpus designat

z subijci debz. Sap.ix. Corpus quod corrumpit aggrauat animā: z deprimit terrena inhabitatio sensum mlťa cogitantem. Sic ergo instructi sunt Apostoli.

Et accipiēs septem panes: grās agens fregit et dabat discipulť suis vt apponerēt: z apposuerť turbe.

Tangit ea que faciunt ad Miraculi pfectionē Duplr. Ex parte christi faciētis: z Ex parte turbe comedentʒ. Ex parte qdem christi facientis tangit Quattuor: Acceptionē dei munerum: Collationē eorundē in dispensationē discipuloꝝ: z Per apostolos eorundē munerū in cōmunitatem z vtilitatem turbaꝝ distributionez: z Per pisciculos paucos: panum dulcoramentū. In Primo horū dicunť Quattuor: Munerū dei acceptatio: Munerum dei per quantitatē determinatio: Gratiaꝝ de muneribꝫ perceptis actio: z Ad cōmunicandū Fractio. Dicit igitur [Et accipiens] hꝫ est: dei munus acceptans: quia Omne quod dat deꝰ: acceptandū est. Esa.lvj. Holocausta eoꝝ placebunt mihi: z victime eorū placebunt mihi super altare meū. Ibi habent. Lxx. Munera tua accepta erunt super altare meū. Hoc autem altare ipsa diuinitate sanctificatū: manus christi est. Super hoc altare oīa dona oblata: deo sunt accepta z grata. Et in tali acceptatiōe qcquid nobis offertur: pmo dō debet esse oblatum: z nobis acceptū. Ad Philť.iiij. Repletus sum acceptis ab epaphrodito: que misistis in odorem suauitatis hostiam acceptā placentem deo [septem panes] Ecce Muneꝝ dei per quantitatē determinatio. Et sunt quidem pauca numero. Sed cum bñdictione dei sunt z sufficientia z abundātia. Et ideo potius in bñdictiōe dei qꝫ in muneribꝰ ē sperandū. Vñ i Psal.cxliiij. Aperiʒ tu manū t. z imples Supple: ad bñdicēdū: z imples oē aīal bñdictiōe. Hoc etiā testať vitatis inimicus. Job.j. Operibꝫ manuū eius bñdixisti: z possessio eius creuit in terra. Quia qꝫuis parua sunt que ad manus habemꝰ: hec tamē dei benedictione crescunt in abundantias [gratias agēs] Ecce Gratiarūactio de muneribus a deo acceptʒ. j. Thesť.v. In omnibus gratias agite. ij. Coꝝ.ix.

B Gratias ago deo sup inenarrabili dono eꝰ [fregit] Ecce Ad cōmunicandū dei dona fractio: vt i multos diuidi possint. Psalm̄.cxj. Dispersit dedit paupibus. Et hoc modo nō fit. quia Modo vnꝰ solus totum in se colligere conať: quod in oīs indigentes a christo frangitur. Esa.lviij. Frange esurienti panem tuū Threnoꝝ.iiij. Paruuli.i. humiles paupes petierunt panem: z non erat qui frangeret eis: quia Nostri tempis Sacerdotes z Abbates z ceteri Religiosi: totum ad se recolligūt vt integrum recipiant: quod a chr̄o in multos ē fractum [et dabat discipulis suis] Nō vt sibi retinerent: sed [vt apponerent turbis] Et tangitur Cōmissio mumeꝝ dei in dispensatōnē discipulorum. Omnia em̄ que committunť apostolis: dispensanda turbis committunť. Matth.xxiiij. Fidelis seruus z prudens quē constituit dominꝰ su

Nota te spūales

per familiam suaz: vt det illis cibum in tempore. Matth.x. Gratis accepistis gratis date. iiij. Reguz.iiij. Dixit helizeus filijs prophetarū Infūde turbe vt comedat: z nō erat amplius quicqꝫ amaritudinis in olla. Propter turbas em̄: z augent dona dei: z dulcoranť vt sapiant z placeant Psal. lxvij. Parasti in dulcedine tua pauperi deus [et apposuerūt turbe] Appositio notat qꝫ vnicuiqꝫ sibi competens collatum est: quia non est appositum per appropinquationē partis ad eū cui confertur: nisi vnicuiqꝫ quod sibi competit tribuatur Hinc est qꝫ Matthe.xx. dicit. Tolle quod tuum ē z vade. Tuū enim est: quod tibi ꝟm capacitatem z vsum vite proportionať. Et ideo Nō apponitur paruulo: quod competit perfecto. Nec cōpetit rustico: quod clerico est pportionatū. Nec militi expedit quod artifici est debituz. Matth.xxv Dedit vnicuiqꝫ ꝟm ppriam virtutem

Et habebāt pisciculos paucos: et ipsos benedixit z iussit apponi

Tangit hic panis dulcoramentuz. Pisces em̄ dulces sunt. Pisciculi autez humiles humilium dulces consolatiōes. Pauci vero ideo: quia raro z raptim per breue tempus in hac vita datur cōsolatio diuina. Talis autez consolatio nunqꝫ debet christi deesse discipulis: quin ṽbum consolationis semper sit in ore eorum. Non em̄ semp donare debent in terrore z timore. Unde Exo.xvj. Manna quod pluit dominꝰ: saporem habuit panis oleati: vt cum refectione etiam haberet saporis dulcoramentum. Similr Leuiť.ij.vj. z.xxiiij. Ubi dñs panes offerri pcepit: semper adiūgit: lagana oleo lita. Lagana autem panes frixi sunt in oleo: vt refectionis habeāt dulcoramentū. Et quia Panes: et Uirtutes z Dona z Gatias Sacramentales: z Uerbi dei effectus esse diximus. Et ideo cum consolatiōe dulcedinis oīa ista sunt miscēda. Unde Hebreoꝝ.xiij. Rogo vos autē fratres vt sufferatʒ verbum solacij quod scripsi vobis. quia Solacij verbum est quod cum consolatiōe est propositum. Eccl'iastici.vj. Uerbuz dulce multiplicat amicos. Ezech.xxxiiij. Cum austeritate imperabatis eis et cum potentia: z dispersus est grex meus. De Aser autem (qui beatus interpretať) dicitur Gene.xlix. Aser pinguis panis eiꝰ: z prebebit delitias regibꝫ [et ipsos] pisciculos [benedixit] vt sicut dictū est: z multiplicarētur ad sufficientiā: z dulcorarentur ad saporem. Sapie.xvj. Habentem in se omē delectamentuz: et omnem suauitatis saporem [et iussit apponi] quia Non p se dulcia ministrantur discipulis: sed pro subditis sibi cōmissis. Unde.iiij. Regum.iiij. Cum etiam amaritudo mortis esset i olla: tñ hāc ipsam Helizeus in dulcedinem conuertit: ne turba fidelium amaritudie diffideret. Et hoc fit quando Prelatus in dulcedine Uerbi z conuersationis et affabilitatis subiectis: verbum salutis proponit. Eccl'iastici Quadragesimonono. In oīi ore quasi mel indulcorabitur memoria eius: z vt musica in conuiuio vini. Ps. ciij. Uinum letificat cor hominis. Et ideo significat letificantia subiectos. H

Et manducauerunt et saturati sunt: et sustulerunt quod superauerat de fragmentis septem sportas. Erant autem qui mãducauerant quasi quattuor milia. et dimisit eos.

Tangit Perfectionẽ miraculi ex parte turbe comedentis. Tanguntur autẽ Quinq;. Comedentium generalitas: quia nulli abstinebant. Comedentium saturitas: quia nulli ianes ⁊ famelici remanebant. Superexcrescentiũ (al's Superexcrescentis) quantitat; quantitas: q̄ in alios paupes apostoli releuabãt. Comedentiũ numerosa quantitas: que ṽtutem diuine benedictionis ostendebat: ⁊ Saturatoꝝ dimissio: que domini benignitatem significabat. Dicit igit᷑ [Et manducauerunt] refectionem accipientes internã [et saturati sunt] quod ꝺ phantastica refectione non fieret. Prouerbioꝝ. xiij. Justus comedit ⁊ replet animã suam. Uenter autem impiorum insatiabilis. Psal. lxxvij. Manducauerunt ⁊ saturati sunt nimis: ⁊ desiderium eorum attulit eis dominus: non sunt fraudati a desiderio suo [et sustulerũt] Apostoli ⁊ Discipuli [quod superauerat] per excrescentiam [de fragmentis septem sportas] quia Cõmunicata gratia ĩ alios: ipsa gratia crescit in cõmunicante. ij. Corinth. ix. Q̄ autẽ amministrat semen serenti: ⁊ panem ad manducãduz prestabit: multiplicabit semen vestrum: ⁊ augebit incrementa frugum iusticie vestre: vt in omnibus omnem sufficientiã habentes: abundetis in omne opus bonuz. Prouerbioꝝ. iij. Honora dominũ de tua substantia: ⁊ de primitijs omniũ frugum tuarum da paupibus: vt impleantur horrea tua saturitate: ⁊ vino torcularia tua redundabunt.

Septem enim sporte: significãt id quod vniuersaliter (al's vtiliter) excrescit de gratijs dei proximo cõmunicat;. quia tot sunt sporte quot sunt panes: quia de vnoquoq; pane mystici intellectus superexcrescunt. Unde Dañ. xij. Pertransibũt plurimi ⁊ multiplex erit scientia. Uel Septem sporte: que sunt vasa munda in quibus portãtur panes: sũt impletiões Septem petitionũ: que in Dominica oratione continent᷑: que oĩs cõmunicatã gr̃a dei: ad proximũ superimplent᷑. Hoc est quod sub alia metaphora Gene. xlj. dicit᷑. Septem spice pullulabant in culmo vno plene atq; formose. Culmus enim ille in quo omniũ petitionũ nostrarũ pullulat vbertas: misericordia est cõmunicationis eorũ que nobis a domino commissa sunt in pauperes. Sic fit: quia Joelis. ij. dicitur. Implebũtur aree frumento: ⁊ redundabunt torcularia vino ⁊ oleo [Erãt autẽ qui manducauerant] Ecce Co-
I medentium numerosa quantitas [quasi quattuor milia] Quaternarius Uel ad mũdi plagas refert᷑: a quib; veniũt q̄ a deo saturãtur. Esai. xliij. Ab oriente adducam semen tuum: ⁊ ab occidente congregabo te: dicam aquiloni da. ⁊ austro noli prohibere. Mat. viij. Multi veniẽt ab oriente ⁊ occidente: ⁊ ab aquilone ⁊ meridie. ⁊ recumbẽt cum Abraam ⁊ Jsaac ⁊ Jacob in regno celorum. Millenarius autem refertur ad perfectionẽ premiorum. Quadratur enim millenarius in longũ latum ⁊ profundum ex denario. quia Decies decẽ decies: sunt mille. Et hec quadratura est quando premium respondet Capacitati nature: ⁊ Capacitati meriti: ⁊ Capacitati spei: ⁊ Capacitati largitatis diuine: Que satisfacit charitati. Luce. vj. Mensuram bonam ⁊ confertam ⁊ coagitatã et supeffluentem dabunt in sinũ vestꝝ. Uel forte Quattuor: ad quattuor referuntur passiones. Que sunt Timor: Spes: Tristicia: ⁊ Gaudium. Omne enim quod timetur elongabitur. ⁊ Omne quod speratur habebitur: ⁊ Omne cõtristans vincet᷑: ⁊ Oĩe quod gaudiũ facit exuberanter dabitur nob. Uel Quattuor referũtur ad ea que generaliter sunt in omni eo quod recte fit. Hoc enim ad rationem est electum. Hoc est: operanti debitum. Hoc in opere habet modum. ⁊ Hoc ipsum: cõtra impediẽtia est virtuosum ⁊ strenuũ. Et omne tale ad millenarium est perfectum: sicut diximus: Ad naturam: ⁊ Meritum: ⁊ Spem: ⁊ Largitatis diuine excessũ relatum [Et dimisit eos] Ecce Demõstratio diuine benignitatis. Dimittit enim in pace sine improperatione eos quos pauit. Jacob. j. Dat oib; abundanter ⁊ non improperat.

Et statim ascendens nauim cũ discipulis suis: venit ĩ partes dalmanutha. Et exierunt pharisei: et ceperunt conquirere cum eo: querentes ab illo signum de celo tentantes eum.

Hic ꝺ Miraculo facto contra inertiam (quam ex defectu boni inducit peccatum) plenam inducit instructionem. K Diuiditur autem hec pars in Duas particulas. Jn quarũ Prima Mala doctrĩa phariseoꝝ ⁊ peruersorũ corripit᷑. Et in Scd̃a Bona doctrina discipuli informant᷑. Jbi [Et dimittens eos ascendit iterũ]. Jn Priori aũt haꝝ Tria dicunt᷑. Primo eñ occasionẽ a loco accipiũt puersi cum dño cõquirendi. Jn Scd̃a ponit᷑ Jnq̄rentium puersa intentio: doctrinaz christi peruertẽdi. Jn Tertia Redargutio domini ponit᷑ cõtra istos ne facultatẽ accipiant malignandi. Dicit igitur [Et statim] dimissa turba [ascendit in nauim] vt a litore remotus: doctrine vacaret discipulorum [cum discipulis suis] Hoc est significatum Gene. vij. Ubi solus Noe cũ sua familia intrauit ĩ arcã: dimissis oĩb; in diluuio summersionis [et venit in partes dalma.] He ptes sunt iuxta Genesareth. Que Mat. xv. ptes magedon vocant᷑. Et sũt ptes idẽ locus. q; etiaz pleriq; codices in h̃ loco hñt magedan. Jnterp̃tat᷑ autem magedan: poma vl' hortus. Quia (ad litteram) in locis hortoꝝ poma ⁊ fruct; ferentiũ applicuerunt Jbi eñ Propt᷑ loci amenitatẽ. q; interlucentes horti fuerũt: ⁊ Propt᷑ vmbrositatẽ. q; feruor radij solaris ibi nõ accessit. Et q; solitari; loc; fuit: ch ri

stus cū suis libenter ꝯuersabat. Talia enī loca ⁊ a tumultu sunt sequestrata. ⁊ animos hominum eleuāt ad sapie diuine ꝯtemplationē ꝓpter loci solitudinē. Vocat āt dalmanutha: ħ est paupta s requescens supiꝰ. Quia in talibꝫ hortis paupes rusticani: de pomis hortoꝝ viuentes requeuerūt. Et ad illos instruēdos semꝑ declinauit dn̄s. De Primo dr Cañ. iiij. Hortus ꝯclusus fons signatus. Cañ. viij. Qui habitas in hortis amici auscultāt te. De Scd̄o dr Mat. xj. Lu. vij. Paupes euāgelizant. Eccli. vij. Ne oderis laboriosa opa: ⁊ rusticatiōem ab altissimo creatā. Q̄ʒ autē in talibꝫ locis doctrina sit ꝯueniēs sapie dicit Eccli. xxvij. Sicut rusticatio de ligno oñdit fructꝰ eius: sic verbū excogitatū hoīs: cor Supple oñdit. Hac igitur de causa ad talē locū dn̄s post turbaꝝ tumultū declinauit. [Et exierūt pharisei] sciētes q̄ in talibus locis quiescens cuꝫ discipulis freq̄nter inueniret. Unde Joan. xviij. Egressus est Jesus cum discipulis suis trās torrentē cedron vbi erat hortus in quē introiuit Jesus cum discipulis suis. Sciebat āt ⁊ iudas locū: q̄ freq̄nter iesꝰ ꝯueniebat illuc. Jta ⁊ isti loca talia ꝯseruabant vbi euꝫ tentarēt. Exisse autē dicunt de vicinis villis ⁊ ciuitatibꝫ in quibꝫ ꝯueniētes de malicia sue tentationis tractabāt. Exeuntes ergo sic ad eū [ceperunt cōquirere cum eo] de diuersis vt caperent eū in s̄mone. Quia erāt de talibus de quibꝫ dicit. ij. Timot. iij. Semꝑ discentes: ⁊ nunq̄ʒ ad scientiā veritatis ꝑuenientes: quia nō q̄runt ad ħ vt inueniāt: sed potiꝰ vt tentent ⁊ accusent. Eccli. j. Accessisti ad dn̄m maligno corde. ⁊ cor tuū plenū est dolo. Esa. xxxij. Fraudulenti vasa pessima sunt. Jp̄e enī cogitatiōes concinnabat aduersus mites: cū loqueret paupꝫ iudiciū [querētes ab illo signū de celo] Non inueniētes enī causam ꝯtradictiōis in Sapia: nitebant infirmitatē inuenire in Potētia: vt sic corā populo derisibilē facerent: qui se filiū dei diceret: ⁊ nullū de celo sue diuinitatis demōstraret signū. Signū autē de celo dicebāt: Sicut q̄ Vel Jgnē de celo eijceret Sicut Helias. iiij. Regū. j. Vel Solē ⁊ lunā stare faceret Sicut fec̄ Josue. x. Vel: Solē retrocedere faceret. Sicut fecit Esaias. iiij. Regū. xx. ⁊ Esa. xxxviij. Quasi parua quedā essent: Que fecit de terra Jn curatōne infirmorū. ⁊ Que fecit de abysso Jn suscitatōne mortuorū. ⁊ Que fecit de mari Jn sedatōe tempestatū. et Que fecit de aere Jn q̄etatione ventoꝝ. Non tamen hec ideo petunt q̄ illa si faceret nō calumniarent: Sed potius ideo: quia si non faceret: infirmitatē suam corā populo p̄dicarent. Videbantur autē in petitione inniti v̄bis Esaie. vij. qui regi israel hoc offerebat petendum Dicens. Pete tibi signum a domino deo tuo in profundū inferni siue in excelsum supra. Joel. ij. ⁊ Actuū. ij. Dabo prodigia in celo sursum: ⁊ signa in terra deorsum. Et est sensus. Acsi dicant. Si d̄ celo venisti: ꝓba in hoc q̄ signa de celo ostendas. quia Patres nostri sepe talia signa demonstrauerunt. Dicebant autē hoc [tentantes eum.] Ut de Jnani gloria notabilē facerent. Vel Jnfirmuꝫ coram ꝑplo demonstrarent. Filios autē se diaboli ostenderunt Qui sil'e aliq̄d attentauit cōtra dn̄m Matth. iiij. Si filius dei es mitte te deorsū. Cui respōdit dn̄s illud Deut. vj. qđ his etiā respōderi potest. Non tentabis dominū deū tuū. Mat. xxij Quid me tentatis hypocrite.

Et ingemiscēs spiritu ait Quid generatio ista signū querit? Amen dico vobis: si dabitur generationi isti signum.

Tangit hic Correptio. Et dicunt Tria. Gemitus ꝯpassionis peruersoꝝ. Demōstratio indignitatis signū querentiū: ⁊ Negatio cum ꝯfirmatione petitoꝝ. Dicit igit [Et ingemiscens spiritu] pro cōpassione peruersoꝝ. Cañ. ij. Vox turturis audita est: quia turtur gemit pro cantu. Ps̄. lxxviij. Gemitꝰ meus i ꝯspec. tuo sp. Jo. xj. Jesus fremens in semetipso venit ad locū [ait] Oñdēs petentiū signum indignitatem [Quid generatio ista signum querit] Signum enim q̄ʒuis exhibeat infidelibus: qui (al's quia) per hoc ad fidem trahunt. j. Coꝝ. xiiij. Signa non fidelibꝫ sed infidelibus data sunt. Tamen signum non fit nisi in fide ⁊ deuotione eccl'ie: q̄ʒuis ab his aliquādo fiat qui fidem non habēt formatam: sed informatam. Et ideo dicit Augustinus q̄ Signum impetratur in fide ⁊ deuotione ecclesie. Hi autem nō st̄ digni quibus signum exhibeatur. Mat. vij. Nolite sanctum dare canibus: ⁊ margaritas nolite spargere ante porcos. quia Jsti per signa nō attraherentur qui venerant ad tentandum. Adhuc autem Jsti penitentie locuꝫ petere deberent: ⁊ se indignos reputare ad signa videnda (al's videndum) ij. Paralip. vl. Nō sum dignus videre altitudinē celi pre multitudine iniquitatis mee. Luc. xvij No lebat oculos ad celum leuare [Amen dico vobis] Confirmatio est de Negatione signi [si (al's nō) dabitur generationi isti signum] Juramentum est execrationis. Acsi dicat. Si dabit ⁊c̄. non credatur mihi. Unde Glo. dr: Non dabit generationi isti: que Viperea ē ⁊ Adulterina. Viperea: quia lacerat veneno detractōis om̄e qđ videt. Luce. iij. Genimina viperarū quis vobis demōstrauit fugere a ventura ira. Adulterina āt. q̄ etiā signa que videt: deo vero anie sponso nō attribuit. sed beelzebub. Mat. xij. ⁊ Lu. xj. Generatio mala ⁊ adultera signū querit: ⁊ signū non dabit ei

Et dimittens eos ascendit iterum nauim: et abijt trans fretum. Et obliti sunt sumere panes. et nisi vnum panem non habebant secum in naui.

Scd̄a ps Jn q̄ dimissis Jndignis: instruit dignos de miracl'o fctō. Hꝫ aūt Tres parag̃phos. M
Jn q̄ꝝ Primo A Negocio sumit instructiōis occasionē. Jn Secundo ponit Jnstructionem. Jn Tertio: Male intellecte instructionis ponit interpretationem. Jn Primo horum dicit Tria. Jndignorum dimissionem: Cum dignis ad locū

aliū nauigationē: ꝛ Negociū a quo instruēdi acci pit occasionē. Dicit igit [Et dimittens eos] phariseos sicut indignos. Osee. iiij. Dimitte eos: separatū ē cōuiuiū eoꝝ. Nō em̄ spūalis epuli debent esse cōuiue: q̄ indigni sunt ꝛ tētantes veniūt [Ascēdit iterū in nauim] ad aliā ripā trāsiēs. Et h̄ est [et ibant] ipse et discipli [trās fretū] genesareth: Ubi tētantes nō fuerit. Abbac. iij. Uiam fecisti in mari equis tuis in luto aqꝝ multaꝝ. Equi sūt Apl'i dn̄m circūportātes. Lutū aūt tenaꝝ mūdi cōcupia: q̄ tales equos tenere n̄ potuit. Esa. lj. Dedisti in mari viā vt trāsirēt liberati [et obliti sunt] Ecce Negociuȝ vn̄ sumit instruēdi occasio [et obliti sūt] vt hoies. Dic aūt Priscianus (al's Aug⁹) Nulli⁹ rei obliuisci: sed oīa h̄re memoriam: nō hoīs nature ē sed dīne. Tn̄ hec obliuio a diuina fuit dispēsatiōe. Psal. Jacta cogitatū tuū in domino: ꝛ ipse te enutriet [Panes sumere] Sicut em̄ dicit glo. Qui secū h̄n̄t panē vite chr̄m: cui⁹ qui reficiunt amore: min⁹ curāt de terreno pane [et nisi vnū panē] quem casu aliq̄s pueroꝝ sūpserat [nō habebāt in naui] q̄ tn̄ ad tot hoīȝ refectionē [nō sufficiebat] Sportas em̄ q̄s intulerant: in cibos pauperum erogauerant

Et p̄cipiebat eis dicēs. Uidete ꝛ cauete a fermento phariseorum ꝛ fermento herodis.

Ecce hic ponit Instructio. Scȝ. Cautele preceptio [Uidete] p̄ Intellect⁹ discretionē [ꝛ cauete] p̄ Fidei puritatē [a fermēto] h̄ ē: corruptiōe. j. Coꝝ. v. Expurgate vetus fermentū vt sitis noua cōspersio [phariseoꝝ] Glo. Hoc ē: Legē dei: traditionib̄ hominū postponere: vel Uerbis p̄dicare: factis impugnare: Dn̄m tētare: Doctrine eius vl' opib̄ nō credere. Hec em̄ fuit corruptio phariseorū Ose. vij. Quieuit ciuitas paululū a cōmixtione fermēti: donec fermētaret totū [ꝛ a fermēto] h̄ ē: corruptiōe [herodis] Cui⁹ fermētū vt dt glo. est Incest⁹ adulteriȝ: Homicidiū: Temeritas iurandi: ꝛ Silētio religionis. j. Coꝝ. v. Modicum fermentū totā massam corrūpit. Fermentū ei spūalē hȝ calorē in totā ꝯspersionē (al's i tota ꝯspersione) vaporabilit diffusa. Et sic facit prauitas heretica: que totā corrūpit doctrinā ꝛ vitā chrīanā. Et ideo diligēter est excludēda. ij. Tim̄. ij. Multū p̄ficiūt ad impietatē: ꝛ sermo eoꝝ vt cancer serpit. Talib̄ em̄ fermētis sana doctrina corrūpit ꝛ aplica.

Et cogitabant ad alterutrū: dicentes: quia panes non habem⁹.

Hic Male intellecte instructiōis ponit interpretationē. Et habet Duas particulas. In q̄ꝝ Prima ponit Malū intellectū: p̄pter quē necessaria ē interp̄tatio. In Scd̄a aūt Interp̄tationē: que est Mali intellect⁹ correctio. Dicit ḡ [Et cogitabāt ad alterutrū] occulte sibi inuicē significātes ꝛ [dicētes] sub silentio [qꝛ panes non habem⁹] Putabāt em̄ q̄ h̄ ideo dn̄s diceret: qꝛ veniens trans mare galilee: vbi erat p̄tās herodis: ꝛ vbi multi pharisei habitauerūt: nollet ab ip̄is accipe refectionē. Et ideo ad refectionē dn̄i ꝛ suoꝝ necessario erāt panes secū accipiēdi. Nō aduertentes. qꝛ his q̄ cum dn̄o in domo sua sūt: nihil deesse poterit. Ps̄. xxxiij. Timete dn̄m oēs sancti eius: qm̄ nihil deest timentib̄ eū: req̄rentes aūt dn̄m: nō minuent om̄i bono. Et ad hūc sensū p̄uersum. intellectū eorū corrigit dn̄s. Et hoc est qd̄ subdit.

Quo cognito: Jesus ait illis. Quid cogitatis quia panes nō habetis: Nondū cognoscitis nec itelligitis: Adhuc cecatū habetis cor vestrum? Oculos habentes: nō videtis. et aures habentes: non auditis. Nec recordamini quando quinq̄ panes fregi in quinq̄ milia: et quot cophinos fragmentoꝝ plenos sustulistis? Dicūt ei Duodecim Qn̄ et septem panes in q̄ttuor milia: quot sportas fragmentorū tulistis? Et dicūt ei: Septem Et dicebat eis Quomodo nondū intelligitis.

Dicunt aūt hic Tria. Scȝ. Dīne p̄tātis indiciū. Redargutio diuinā p̄tātem ex opib̄ nō intelligētium: ꝛ Illuminatiōis ad intelligendum beneficium. Dicit ergo [Quo cognito: iesus] p̄ deitatis potentiā nullo nūciante Eccl̄i. xxiij. Ocl'i dn̄i lucidiores sūt sup solē: intuētes in abscōditas ptes [ait illis] Corrigēs errorē intellēs eorū [Quid cogitatis] Obiurgatio est. Et est Quadruplex. Prima De p̄uerso intellectu h̄monis [Quid] h̄ est quare [cogitatis] cōferēdo in cordib̄ vestris [qꝛ panes] materiales [nō habe.] vobiscuȝ. Mat. vj. Nolite solliciti esse: dicētes: q̄d māducabimus aut q̄d bibem⁹. Scit em̄ p̄r vester celestis q̄d vob necesse sit [Nondū cognoscitis] Scd̄a Obiurgatio De defectu interioris cognitōis: q̄ sciri de facili poterat ex iustis (al's iusticie) signis. Est aūt Cognitio: accepta ex sensib̄ exp̄imentalis scia: quā discipuli de facili habere potuissent. Et ideo obiurgationem accipiunt. quia saltem hanc non h̄n̄t. Unde Luce. xxiiij. O stulti ꝛ tardi corde ad credendū. Intellectus autem vocatur hic quādo ex cognitione experimentali intus in corde legitur: q̄ non nisi a diuina potestate tale procedit opus. Et quia etiam hunc intellectum de facili habere poterant: propterea de defectu huius intellectus: ꝛ apostolos dominus obiurgat: Dicens [nec intelligitis] Psal. lxxxj. Nescierunt neq̄ intellexerūt qui in tenebris ambulant [Adhuc cecatum habetis cor vestrum] Tertia est obiurgatio de defectu illūiatiōis interioris: q̄ ꝛ dīna illūinare poterat si habita fuiss. Dicitur enim cecum cor quod diuina desup immissa caret illūiatiōe. Esaie. vj. Exceca cor populi huius. ij. Coꝝ. iij. Uelamē ē positū sup

al's sensibilib̄

n

cor eoꝝ [oculos habētes] Quarta obiurgatio De defectu ordinis Sensuū ad Rōnem: ex q̄ contingit: quia (al's ꝙ) fides ex auditu non accipit᷑ Et hoc est qd̓ dicit [Oculos habētes] Cū Uisus sit sensus disciplinalis: qñ ad rationē visus ordinat᷑ [nō videtis] ꝑ rationē visa discernentes. [ꝛ aures habentes] Cū audit⁹ etiaꝫ sit sensus disciplinalis [nō auditis] auditu interiori discernēte de acceptis ꝑ auditū. Esa. vj. Aures ei⁹ aggraua ꝛ oculos eius claude. ps. cxiij. Oculos habent ꝛ nō videbūt aures habent ꝛ non audient

[Necrecordamī] Hic excitat ad illuminationis bñficium: ꝑ duo miracula panum que fecit [Necrecordamī] corde: ꝛ memoria p̄terita reuocante ad cordis oculos [quādo quinq; panes] Sup̄. vj. [fregi] distributos [in quinq; milia] saturāda. exceptis mulierib; ꝛ paruulis. [ꝛ quot cophinos plenos] qui magne sūt vasa capacitatis [fragmētorū: sustulistis:] ī alios paupes erogādos (al'as erogādo) [Dicūt ei] discipuli dño veritatē cōfitentes [Duodecim] ſm numeꝝ apl'oꝝ. Jn quo oñditur ꝙ oib; sufficientiā de⁹ mīstrabit suis [Quādo ꝛ septē panes] in secūdo miraculo [in q̄ttuor milia] fregi distribuēdo [q̊t sportas] Uasa mīoris capacitatis: tñ capiētia vltra sufficiētiā hoīs [fragmētoꝝ tulistis:] A discipul' querit: vt ꝯfitētes veritatē: magis sint in recordatōe miraculi [Dicūt ei] discipuli dño [Septē] Jn q̄ notat᷑ abūdātia donoꝝ dñi [Et dicebat illis] occasionē sumēs ex verbis eoꝝ [Quō nōdū] Tot signis visis: Tot eruditōib; audit; : Tot exēplis ostēsis [itelligitis:] Acsi dicat. Hoc mirū est de vob. Matthei. xvj. Quare nō intelligitis: q2 nō de pane dixi vob. cauete a fermēto phariseoꝝ ꝛ saduceorum. Tūc intellexerūt: q2 nō dixerat cauendum a fermēto panū: sed a doctrina phariseoꝝ ꝛ saduceoꝝ. Sic ergo terminata est pars q̄ est de miraculi huius Jlluminatione.

Et veniūt bethsaidam: et adducūt ei cecū: ꝛ rogabant eū vt tangeret illum.

D Hic inducit᷑ Miraculū ordinatū ꝯ defectū relictū ex pctō. q̇ (al's quod) est Cordis obscuratio. Diuidit᷑ autē in ꝑtes Duas. Jn quaꝝ Pria Potentiā leonis manifestat in miracl'o. Sed q2 ostēsa ptāte nō satis adhuc intelligit᷑: Jō in Secūda ꝑte adiūgit doctrinā ꝑ quā explanat᷑ Jbi [Et ingressus est Jesus ꝛ discipuli ei⁹ in castella.] Historia autē miraculi diuidit᷑ in Tres ꝑtes. Jn q̄rū Prima ponit᷑ Jmpetrātiū miraculū deuotio Jn Scd̓a miraculi ꝑfectio. Et in Tertia Hūilitatis ꝯ elationē que ex magnalib; surgere consueuit ponit᷑ instructio. Jn Prima haꝝ Tria dicuntur. Scꝫ. Loci oportunitas. Eoꝝ q̇ cecū adduxerunt dignitas. ꝛ Intercessiōis simplicitas. Dicit g̊. [Et veniūt bethsaidā] que ē ciuitas sup̄ mare Galilee: vnde fuerūt Andreas et Petr⁹ ꝛ Philippus: ꝛ Nathanael frater su⁹. Et ideo ad honorē talis loci ꝯgruū fuit ibi fieri miraculū. Adhuc autē q2 Bethsaida domus venatōis interp̄tatur. ꝛ ideo de venatione sua benedict⁹ a deo fili⁹: aliquē gustū sūmo pr̄i deo afferre (al's offerret) ꝯpetēs fuit. Hiere. xvj. Mittā eis venatores multos ꝛ venabunt᷑ eos. Gen̄. xxvij. Affer mihi de venatione tua vt comedā: ꝛ bñdicat tibi anima mea [et adducūt ei] hac digni adductiōe. quia noti fuerūt: apl'oꝝ cōpatriote exñtes [cecū] Qui ꝯuenienter ducit᷑ ad illuminatorē. Joā. ix. Quādiu in mūdo sum: lux sum mūdi. Jtē Jbidē. Ego ī iudicium veni in mundū: vt q̇ nō vidēt videāt. Ductio aūt istoꝝ deuotionē ꝛ fidē eoꝝ designat: ꝑ que digni sunt impetrare qd̓ petūt. Mat. xxj. Soluite ꝛ adducite mihi [Et rogabāt eū] Ecce Intercessionis simplicitas. Jacob. v. Orate ꝑ inuicē vt saluemini. Multuꝫ em̄ valet dep̄catio iusti assidua [vt illū tāgeret] firmiter credētes ꝙ ad tactuꝫ sue man⁹: deitas vnita manui salutē oparet᷑. Job v. Percutit: ꝛ man⁹ eius sanabūt. Sicut aūt tangi petebāt extra: ita tangi ꝑ cōpunctionē petebant intra Scientes ꝙ nisi peccatū intus soluat᷑: infirmitas extra nō curatur. Et hoc est qd̓ dicit: Jnt'. Tangit᷑ qui compungit᷑. Ps̄. cxliij. Tange montes. hoc est: superbos: ꝛ fumigabunt

Et apprehensa manu ceci eduxit eū extra vicū: ꝛ expuēs in oculos eius impositis manib⁹ suis interrogauit eū si aliq̇d videret

Hic tangit᷑ Miraculi ꝑfectio. Est aūt hic Duplex ꝑfectio. Una Significatōnis. Que est Difficultas purgatōis reliquiaꝝ pcti. ꝛ Altera Significās ꝑfectōis potētie medici Primū est Duplex. Scꝫ. Ex parte medici: cui⁹ potētia pōt sup̄ morbū. Altera Ex ꝑte morbi: cui⁹ difficilis est cura ex parte infirmi Dicit igit᷑ Jn Prio Quattuor. Quorum Primū est de Coniunctiōe infirmi ad medicum cum dicit [Et apprehensa manu ceci] hoc est potentia operatiua ceci: Ut Jntus potentia operatiua obicem operatrici gratie nō poneret Jdeo eam manus gratie apprehendebat ꝛ tenebat. Psal. lxxij. Tenuisti manū dexteram meam: ꝛ in voluntate tua deduxisti me: ꝛ cum gl'ia suscepisti me. Manus em̄ hec est que formauit in creatione. Sed nunc apprehendit ne a reformatōne excideret sicut exciderat a formatione. Job. xix. Manus tue domine fecerunt me: ꝛ plasmauerunt me totum in circūitu: ꝛ sic repente precipitas me. P

Si autem queritur Quare manū apprehendit cū ocl'os sanare d̓buerit. Dicem⁹ ꝙ man⁹ vt dicit Philosophus Jnstrumentū ꝛ organum est intellectus. Et est organum organorum: quod in diuersas congruit operationes: que diuerse operationes non congruunt nisi intellectui mouenti: q̇ est oculus interior. Et id̓o vt significet ꝙ causa ab interiori incipit: organum interioris apprehendit Unde glo. d̓t ꝙ Manū apprehendit: vt ad bonuꝫ opus confortet. Matth. viij. Extendens manum iesus apprehendit eū [eduxit eū ex. vic.] Scd̓m est Remotio impedimenti curationis. Quia in vico in tumultu occasionis pctōꝝ: non p̄t curari.

In his em̄ vicis ꝛ plateis. ħ est: vijs strictis ꝛ lat; concupie: sponsa nō inuenit deū. Cañ. iij. Esa. xlij Educ foras ppl'm cecū. Geñ. xix. Non stes in omni circa regione: sed in monte extra hoies pctōres sal; uum te fac [et expuens in ocu. eiꝰ] Tertiuz est Qd ē Applicatio saporis sapie dine. qꝛ saliua: et a capite descēdit: ꝛ salis habet saporē. Et significat donū sapie: quod a capite chr̄i di descēdit: ꝛ sapore suo gustū peccati tollit: qd velamen oculis interiꝰ obduxit. Unde Jo. ix. Lutum fecit ex sputo ꝛ lini; uit oculos meos: ꝛ laui ꝛ modo video. Uñ Glo. Expuens vt videat ꝑ flatum spūssancti voluntatē dei. Et [impositis manibꝰ suis] Quartum est qd significat Applicationez exempli exterioris. qd in humanitate ostēdit. qꝛ hec etiā lux sunt ad illu minandū. Joā. viij. Ego sum lux mūdi: qui sequit me nō ambulat in tenebr;. Unde etiā Apl'is exem pluz dñi sequentibꝫ dr̄ Mat. v. Luceat lux vestra coram hoibus vt videāt vestra opa bona: ꝛ glorifi cent patrē vestruz q in celis ē. His Quattuor ad; hibitis: Intus: Adiutorio grē Applicatione sapie: ꝛ Extra: Remotione impedimēti: ꝛ Adhibitōe ex; empli [interrogauit eū siqd videret] Non qd (al's ꝙ) ignorās interrogat. Sed docēs ꝙ de; fectus īterior (q ē ex peccato) ñ curat (al's causat) si; ne nostro ꝯsensu ꝛ volūtate. qꝛ dr̄ Sap. j. In ma; liuolam aiam nō introibit sapia: nec habitabit in corpe subdito peccatis. ħ est: ꝙ adhuc subiectum vult esse peccatis. Interrogat g̃ vt ꝯsensum in cu rā (al's cura) eliciat. Nō vt ħ qd nesciuit addiscat.

Et aspiciēs ait: Uideo homies velut arbores ambulantes

Tangit hic Inceptionez cure ex parte infirmi. Que Difficultatē significat recessus reliquiaruz (al's de reliquijs) peccati. Uñ dic ꝙ [Aspiciēs] ħ est iam aspicere incipiēs [ait] Significās sibi aliqd de lūie grē apparere. Dañ. vij. Aspiciebā in vi su noct;. ħ est: visu adhuc permixto tenebris [Video] visu grē [hoies] rōnales: quos añ rōnales videre nō curaui [velut arbores] qꝛ coadunatū visum nō habuit: ꝛ ex humore infirmū visum ha; buit. Talibꝫ em̄ breuia longa: ꝛ parua magna vi; dent [ambulātes] qꝛ etiā stantia talibꝫ moueri vident. Sicut om̄ibꝫ per expimentū patet qui in; firmū habēt visum ex humore defluente in pupil; lam. Significat spūal'r ꝙ qdiu aliqs humorem ꝯcupie habet feruentē ad oculū cordis: coaduna; tum (al's ordinatū) visum intellēs habere non po terit. Et hoc ideo fuit ꝙ longa cecitate obtenebra; tus fuit. ꝛ ideo ex parte sui lumen cito redire nō po tuit Ps̄. cviij. Cor meū conturbatū est: dereliquit me ꝟtus mea: ꝛ lumē oculorum meorum ꝛ ipum non est mecum

Deinde iterū imposuit manus super oculos eius: et cepit videre: et restitutus est: ita vt clare vide; ret omnia.

Tangit Potentiā leonis de tribu Juda super
Q cecitatē ab inimico lūis ꝓcuratā Dicēs [Iterum impo. manꝰ super ocu. eꝰ] Hec aūt iterata ma nus impositio: significat potētiam grē redimētis: que ꝑ christuz facta est. Illa em̄ oēm extersit a nob cecitatē. Jo. j. In ipso vita erat: ꝛ vita erat lux ho; minū: ꝛ lux in tenebris lucet: ꝛ tenebre eā nō com; prehenderunt. Sed potiꝰ ipsa lux tenebras om̄s dissipauit. Et hoc est qd dr [et cepit videre] cla re [et restitutꝰ est] sanitati [ita vt vid. clare] hoc est: distincte ꝛ discrete [omia] visibilia. Ps̄. xij. Illumina ocl'os meos ne vnq̄ obdormiam in morte. quia In dormitatiōe oculi obtenebrantur. Psal. cxviij. Reuela oculos meos: ꝛ considerabo mirabilia de lege tua

Et misit illum in domū suaz: di cens. Uade in domū tuā: etsi in vi cum introieris nemini dixeris.

Hic icipit Doctrīa (al's Dogma) cautele. Et di; cunt nisi Duo. Scz. Custodia sui. ꝛ Custodia hu; militat;. Custodia sui adhuc Dupl'r. Custodie dis cussio īportat ꝑ ħ ꝙ dr [Et mi. illuz ī do. su.] vt familiā ꝓprie domꝰ discuteret: ne ī ea pcti occasionē hret. Prou. vlti. Cōsiderauit semitas domꝰ sue: ꝛ panē ociosa nō comedit. Geñ. xviij. Scio qꝛ p̄ce; pturꝰ sit domui sue ꝙ timeat me [dicēs] [Vade ī do. t.] Custodia tuij psiꝰ. Sapi. viij. Intrās ī do; mū meā cōquiescā cū sapia. Nō em̄ hꝫ amaritudi nē cōuictꝰ eiꝰ: neqꝫ tediū ꝯuiuatꝰ illiꝰ [etsi in vi cū itroieris] Preceptū est cautele. In vicū autē intrare ē cū mūdanis ꝛ pctōribꝫ conuersari in me; dio praue ꝛ ꝑuerse natiōis. Ad qs vir sctūs intrat vt eos ꝯuertat: ij. Pe. ij. Aspectu em̄ ꝛ auditu iustꝰ erat: habitās apd eos q d die in diē aiaz iustā ini; qs opibꝫ cruciabāt [nemī dixeris] ad iactantiā vanitat;. Tñ dicere poterat ꝛ debuit ad p̄dicatōez dine laudis. Ps̄. xxxviij. Posui ori m custodiā cū ꝯsisteret pctōr aduersū me. Obmmutui ꝛ ñ ape; rui os meū. Hec ē igr̄ sñia de Intētōe historie hu ius miraculi contra defectū peccati inductū.

Et egressus est iesus et discipu li eius in castella cesaree philippi: et in via interrogabat discipulos suos: dicens eis. Quem me dicūt esse homines? Qui responderūt ei dicentes: Alij Joannē baptistam: alij heliam: alij vero quasi vnū de prophetis. Tunc dicit illis. Uos vo quē me eē dicitis? Respōdēs Petrus: ait ei. Tu es christus Et comminatus est eis: ne cui diceret de illo.

Post Ptātis sue opatōez Dat ħ eiusdem ptātis manifestationē ꝑ doctrinā quā ꝯñr hic ponit post miraculū. Duo autē sunt documēta. Ostendit em̄ Primo Q ̄ hec Potestas fundat eccl'iaz. Et Se; cūdo ostēdit Q ̄ hec Ptās eternā cōfert gloriam.

Capitulum. VIII.

Ibi [Et dicebat illis. Amen dico vobis: q̃ sunt q̃
dã d̃ hic stantib⁹ ⁊c̃.] Adhuc autẽ Prior diuidit̃
in partes Tres. In q̃ꝝ Pria õndit Q̃ ista diui
na Ptãte: fundat̃ ecc̃lia. In Scd̃a õndit Q̃ ista
diuina Ptãs: infirmitate passiõis pficit̃ in gr̃a:
Ibi [Et cepit docere eos: q̃m op̃tz filiũ hoĩs ⁊c̃.]
In Tertia aũt Fundatos in gr̃a monet ad seq̃n
dũ in hũilitat̃ ⁊ patiẽtie via. Ibi [Et vocata tur/
ba cũ discipul̃] Adhuc aũt in Pria d̃t Tria. Scz
Inq̃sitõis fame de ptãte sua occasionẽ. Et Ipam
de fama q̃stionẽ. Et Hũilitatis instructionez. In
Primo hoꝝ Tria notant̃. Scz. Honestas eorũ
a q̃bus q̃rit̃. Locus vbi q̃rit̃. et Ipa inq̃sitio. Di/
citigit̃. [Et ingressus est iesus] auctor salut̃
cui⁹ oĩs actus: ingredi fuit. Ezech. x. Unũquod/
q̃ aĩaliũ ante faciẽ suã erat ĩgredi. Hoc est: dispo/
sitũ ⁊ extẽsum ad ingrediendũ. Ps̃. lxxxiij. Ibũt
de ṽtute ĩ virtutẽ [⁊ discipuli ei⁹] Ecce Hone
sta societas. Fama eni honoris ⁊ ṽtutis a bonis
⁊ not̃ exhiberi desiderat̃: Ut dicit Phus [in ca/
stella cesaree] Ubi honesto negocio dediti erãt
Hoc est: fidei predicatõni ⁊ virtutis doctrine. ij.
Corin. ij. Deo aũt gr̃as q̃ odorẽ noticie sue spargit
p nos in omĩ loco. Act. x. Pertrãsiuit bñfaciẽdo
⁊ sanãdo oẽs opp̃ssos a diabolo q̃m de⁹ erat in il
lo. Hec eĩ castella sunt Munita ṽtute. Geñ. xxxij
Castra dei sunt hec. Munita aũt hũilitate. Lu. x.
Intrauit Jesus in q̃ddã castellũ Et sũt cesarea. h̃
est: possidẽtia p̃ncipatũ gr̃e dignitate. Michee. v.
Nõ es mima in p̃ncipib⁹ iuda. Hoc ẽ: in castris
iuda p̃ncipib⁹ existẽtia. Et est Trãslat̃. lxx. Nr̃a au
tẽ habet. in milib⁹ iuda. hoc ẽ: in castris iuda: que
s̃t tot milia [Et in via] Ecce loc⁹: q̃ in via in sua
laude: nõ diu morãs: Sed poti⁹ in trãsitu: ad edi
ficationẽ de ea ab honestis q̃rens. In via autẽ q̃/
rebat vt Interl̃. dicit: Ut nec in eũdo docere cessa
ret. p̃s. cxxx. Neq̃ ambulaui in magnis: neq̃ in
mirabilib⁹ sup me. ij. Coĩ. xij. Si gl̃iari oportet:
nõ expedit q̃dem. [interrogabat discipulos
suos] Quib⁹ oĩa sua nota erãt. ⁊ Qui tãte erãt bo
nitatis q̃ adulãdo nihil dicebãt. p̃s. cxl. Oleũ pec
catoris nõ impinguet caput meũ. Adhuc ãt Qui
fidei doctrina indigebant. Matth. xiij. Uob da/
tũ est nosse mysteriũ regni dei: ceteris aũt in para/
bolis. Dedit autẽ exẽplũ Prelatis: Ut etiã ab in
ferioribus famã suam discerẽt. quia sic cauti⁹ alioꝝ
subditorũ suoꝝ famã dĳudicarẽt. Job. xxxj. Si
contempsi iudiciũ subire cum seruo meo ⁊ cum
ancilla mea cum disceptarent mecũ. Quid eniz fa
ciam cum surrexerit ad iudicandũ dominus. et
cum interrogauerit q̃d respondebo illi: [dicẽs]
ad formam exempli et doctrinã veritatis [Quẽ
S me dicunt esse homines] hoc est: In tali pote
state miraculorũ videntes: Quem in persona et
natura dicunt esse: Natura enim ex potestate co
gnoscitur. ⁊ persona ex natura. Quia si diuina est
natura: tunc is qui opatur est diuina persona. q̃
operatio psone: et potestas operandi est nature.
Joannis. iij. Scimus quia a deo vẽisti magister.
Nemo enim potest hec signa facere que tu facis.
nisi fuerit deus cum illo. Sic ergo a bonis (al̃s
ab omnibus) scientib⁹ audita dĳudicare querit.

Qualem de ipso habeãt hoĩes opinionẽ. Matth.
xvj. Uenit iesus in ptes cesaree philippi ⁊ interro/
gauit discipulos suos: dicẽs. Quẽ dicũt hoĩes eẽ
filiũ hominis. Filium em̃ hominis vidẽt hoĩes:
sed conĳcere pñt de filio dei per opa [Qui rñde/
runt illi dicẽtes] Nõ ignoranti. Sz rñsionem
audire voluit: Ut conuenientẽ instructiõis eoruz
acciperẽt occasionẽ: ⁊ Ut fidei sincere diceret (al̃s
dicerẽt) ꝯfessionẽ: ⁊ In illa pficeret eccl̃e fundatio/
nem. Et idõ Duo rñdent: Opinionẽ hoĩm: ⁊ Sue
fidei solidũ veritat̃ fundamentũ. Opinio aũt ho/
minũ: magna q̃dem est: sed nõ sufficiẽs tripertita.
Uñ dicunt [Alĳ Joannem baptistam] Et
fuit opinio Herodis. Sicut d̃r Mat. xiiij. Joan
nes baptista surrexit a mortuis. Et ideo virtutes
operant̃ in illo Sed obĳcit̃ contra hoc q̃a Jo. x.
dicit̃. Joannes q̃dem signũ fecit nullũ. Oĩa aũt
que dixit Joannes de isto vera sunt. Cum g̃ Jo/
annes nullum signũ fecerit: quomodo probabile
fuit Joannem esse christum: quia christus multa
signa fecit. Ad hoc dicendũ q̃ Joannes tante vite
fuit sicut d̃t Gregorius: q̃ ꝑter vite eminentiam
a mult̃ christus crederet̃. Sed ꝑter resurrectio/
nẽ. q̃ resurgẽtes maior̃ potẽtie sunt q̃ añ resurre
ctionẽ: Credebãt q̃ Joannes p potentiã resurrecti
onis signa ⁊ virtutes operaret̃. Maxime q̃ disci
puli chr̃i baptizabant: quod ⁊ officium Joannis
fuerat [Alĳ Heliam] Propt̃ Duas cãs. Qua/
rum Una fuit. quia in illo figura baptismi ĩ trãsi
tu Jordanis: ⁊ diuisione p̃cesserat. iiij. Regum. ij.
Alia autẽ causa fuit. quia Heliam aduentũ chri/
sti p̃cedere prophetatũ fuerat. Malach. vl. Mit/
tam vobis heliam ꝓphetã anteq̃ veniat dies do/
mini magnus ⁊ horribilis (al̃s terribilis) vt ꝯuer
tat cor patrum ad filios: ⁊ cor filiorum ad patres
eorum: ne forte veniam et precipiã anathematiza
re. Putabant em̃ isti chr̃i aduentũ in fastu ⁊ glo/
ria mundi esse venturũ. ⁊ videntes dominũ in hu
militate: non putauerunt ip̃um esse christum: sed
antecessorem eius heliam [Alĳ vero quasi vnũ
ex prophetis] Hec opinio Duplex fuit. Quidã
enim dicebant ip̃um esse illum prophetã qui vni/
cus ⁊ singularis loco legislatoris in omnib⁹ erat
audiẽdus. Deuterono. xviij. Prophetam vobis
suscitabit deus de fratribus vestris: tanq̃ me au
dietis illum. Et s̃m hoc sensus est [quasi vnuz]
hoc est: quasi vnicũ ⁊ singularem: qui est ex ꝓphe/
tis in lege promissus. Alĳ autem exponunt istud
de propheta non principali. Et illi etiam in Duo
diuiduntur. Quidam enim dicebãt eum esse Hie
remiam. quia Mat. xvj. dicit̃ [Alĳ vero Hiere
miam] Et hi sue opinionis ratõnẽ: accipiebant
A sanctitate ⁊ benignitate domini: que in Hiere/
mia prefigurata est: ⁊ A patiẽtia quam habuit in
passionibus tribulationum. Eccl̃iastici. xlix. Ma
le tractauerunt illum qui a ventre matris conse/
cratus est propheta: euertere et perdere: et iterum
edificare et renouare. Et q̃ dominũ videbant euer
tere traditiones antiquas: ⁊ quedaz noua facere.
putabãt ip̃m esse hieremiã. Et p̃cipue ꝑter patien
tiam passionũ. Hiere. xj. Ego quasi agn⁹ mansue
tus qui portat̃ ad victimã, ⁊ nõ cognoui quia co/

gitauerūt contra me cōsilia: dicētes. Venite mittamus lignū in panē eius: ꝛ eradamus eū de terra viuentiū: ꝛ nomē eius non memoret ampli⁹. Alij vero illum ꝓphetam helizeū esse opinati sunt: ꝓpter hoc ꝙ magnaliū operū erat helizeus: ꝛ in ipso sicut ꝛ in helia figura baptismi ꝓcesserat. Unde etiā discipuli Luce. xxiiij. dixerūt. Fuit em̄ ꝓpheta potēs in opere ꝛ sermone corā deo ꝛ omni populo [Tūc dicit illis] fidei volens scire ꝯfessionē [Uos vero] qui spēalibus (al's spēaliter) de me estis instructi [quē] in natura [quē] ꝛ in ꝑsona [me esse dicitis] fidei sincera cōfessione [Respondēs aūt petrus] qui ob hac ꝯfessione solide ꝛ fundamentalis veritatis petrus dict⁹ est. Mat. xvj. Ego dico tibi qꝛ tu es petrus: ꝛ super hanc petrā edificabo eccl'iam meā [ait] vn⁹ pro omnib⁹ vt dic̄ Beda: qꝛ om̄es vnū sciebant [Tu es christus] In chr̄o em̄ vngens pater intelligit: ꝛ vncta humanitas: ꝛ vnctio que est deitas: ꝛ sanctꝰ sp̄us vngentū: quod est plenitudo charismatū. Esaie. lxj. Spirit⁹ domini sup me: eo ꝙ vnxerit me domin⁹ ad euangelizandū: ꝛ mansuetis misit me. Unde hec cōfessio implicite continet in se illā que scribitur Mat. xvj. Tu es chr̄s filius dei viui. qꝛ vnctio diuinitatis vitam habet in semetipso. Joā. vj. Sicut habet pater vitam in semetipso: sic dedit ꝛ filio vitā habere in semetipso. Unctio em̄ deitatis non tm̄ sanat: sed etiam viuificat. qꝛ ipsa est vita in semetipsa [Et cōminatus est eis] discipulis [ne cui dicerent de illo] ꝙ ipse esset chr̄s. Omittit autem hic Marcus beati Petri cōmēdationē. ꝛ In hac cōfessione Ecclesie fundationē. quia illa sciuit plene a Mattheo esse descripta. Cōminationē autē hanc fecit christus Tribus de causis. Scꝫ. Causa humilitatis. Causa non impediende passionis: ꝛ Causa nō scandalizandi sue cōgregationis. Causa quidem humilitatꝭ. quia ꝺ se non magna predicari voluit: sed humilia. Esai. liij. Absconditus est vultus eius ꝛ despectus. vnde nec reputauim⁹ eū Causa non impediende passionis. Quia si ꝑdicaretur ꝛ crederet esse christus: non crucifigeretur. j. Corinth. ij. Si em̄ cognouissent nunq̄ dominum glorie crucifixissent. Tertia causa Ne sua cōgregatio discipulorū scandalizaret. Quia si modo mag̃ de eo ꝑdicata fuissent: ꝛ subito postea ignominiosa in eo vidissent scandalizati fuissent. Et iō meli⁹ fuit ꝙ per gloriam resurrectiōis probaret esse deus. qꝛ tunc vlteri⁹ in eo scandalizari non poterāt. Mat. xj. Beatus est qui non fuerit scandalizatus in me Multi em̄ ex talibus in eo scandalizabant. quia post virtutes: infirmas in eo videbāt passiones. Luce. ij. Ecce hic positus est in ruinam ꝛ in resurrectionem multorum in israel: ꝛ in signum cui cōtradicetur.

Et cepit docere eos: quoniam oportet filium hominis multa pati: et reprobari a seniorib⁹ ꝛ a sūmis sacerdotibus et scribis ꝛ occidi: et post tres dies resurgere. Et palam verbū loquebat. Et apprehendens eum petrus: cepit increpare eum. Qui cōuersus et vidēs discipulos suos: cōminatus est petro: dicens. Vade retro me sathana: quoniā nō sapis que dei sunt: sed que sunt hominum.

Hic docet ꝙ Om̄is eccl'ie fundatio ꝛ veritatis cōfessio perficit in gr̄a passionis ꝛ infirmitate. Et habet Tres paragraphos. In quoꝝ Pri͠o ostendit Summā perfectionē gratie: fundantꝭ eccl'iam in virtute passionis ꝛ resurrectiōis. In Scd̄o autem ostendit dispensatiua Petri reprehensio ꝛ cōturbatio de humilitate passionis. In Tertio autem Instructio ponit diuine ordinatōis. In Primo horū Tria dt. Scꝫ. Passionis opportunitatem: Passionis multiplicitatē: ꝛ Finē ꝛ modū q̄ proponit hanc doctrinā. Dicit igit [Cepit docere] Quia ante ostendit Potestatē: nunc autem incipit efficaciter docere passionis humilitatē. ꝑs. lxxvj. Dixi nūc cepi hec mutatio dextre excelsi. Dextera em̄ dei est que hanc facit virtutē: vt post passionem: om̄is infirmitatꝭ om̄is virtus nr̄i leonis perficiat. ij. Coꝝ. xj. Uirtus in infirmitate perficit [q̄m oportet] hoc est cōueniens est ꝓm ordinationem diuinā. Lu. xxiiij. Nonne sic oportuit chr̄stum pati: ꝛ ita intrare in gl'am suam [filium hominis] qꝛ In natura filij hoīs pati potest. In natura aūt filij: filij dei inq̄ nihil penitus pati poterit [pati] vt passione ꝯsummet. Heb. ij. Decebat em̄ eum per quē om̄ia ꝛ ꝓpter quē om̄ia: qui multos filios in gl'am adduxerat per passionē mortis ꝯsūmari [multa] Tāgit Passiōis ml'tiplicitas. qꝛ ex ml'tꝭ gn̄ib⁹ passionū cōposita: ē fasciculꝰ myrrhe. dr̄ Cañ. j. Dilect⁹ me⁹ mihi int vbera mea cōmorabit. Tāgit āt quandā int ml'ta isti⁹ fasciculi cōpositōꝫ cū dt [et repro. a sū. sacer.] Reprobatio ei hec cā sibi fuit passiōis: qꝛ sacerdotib⁹ eū ad ꝯdēnationē reprobātib⁹ (al's ad reprobationē condēnātib⁹) etiā ꝑpl's reprobare eū ē induct⁹. Mat. xxvj. Sūm⁹ sacerdos q̄rebat falsū testimoniū aduersus iesū ꝛ oē ꝯciliū. Sacerdotes ei ꝑmā auctē in morte (al's mortē) dn̄i hēbāt [ꝛ sūmis seni.] q̄ vice senatoꝝ habebant. j. Esdre. ix. Man⁹ mgr̄atuū fuit in trāsgressiōe hac: pria [et scribis] q̄ vice sapientū ꝛ l'ratoꝝ hēbāt. Hier. v. Dixi: forsitan paupes sē ꝛ stulti: igr̄ates viā dn̄i ꝛ iudiciū dī sui. Ibo igit ad optiates ꝛ loq̄r eis. Ipsi eni cognouerūt viā dn̄i ꝛ iudiciū dei sui. Ipsi āt sil' magꝭ ꝯfregerūt iugū: ruperūt vincl'a [et occidi] Dañ. ix. Occidet chr̄s ꝛ nō erit ei⁹ ꝑpl's q̄ eū negatur⁹ ē [ꝛ p⁹ dies tres resur.] Leta ponit p⁹ tristia. j. Pet. j. Pronūciās q̄ in chr̄o sūt passiōes ꝛ posteriores glorias. Ose. vj. Uiuificabit nos post duos dies: ꝛ in die tertia resuscitabit nos [ꝛ palā ṽbū loq.] Tāgit Modū doctrine. Quia corā discipulis adhuc imperfectis palam verbum hoc ꝺ sua passione loquebatur. Et ideo Petrus fuit contristatus. Mat. x. Non est occultum qꝺ non reuelet: neq̄ abscon-

ditũ qđ non sciat. Esa.xlv. Nihil in abscondito locutus sum: in loco terre tenebroso. Hec est consuetudo chr̃i ⁊ oĩm discipulorũ eius: q̃ humilia de se p̃dicant omnib᷒: ⁊ sublimia tacẽt ⁊ occultari precipiunt. Rho.xij. Non alta sapiẽtes: sed humilibus consentiẽtes. Phil.ij. Hoc sentite in vobis quod ⁊ in christo iesu. Et sequit Exinaniuit semetipsum: formã serui accipiens. Humilia em̃ de se sentientes: p̃dicare alta nõ p̃nt [Et apprehẽdens eum petrus] seorsum abstractũ a discipulis. Volens iam seruare documentum euangelicũ. Mat.xviij. Argue eum inter te ⁊ ipsum solũ [cepit increpare] Dicens hoc quod dr̃ Mat.xvj. Absit a te domine: non erit tibi h. Zelum em̃ dei habẽs: sed nõ ẽm scientiã arbitrabat nimis esse turpe dominum maiestatis sputis liniri: probris exponi: flagellis cedi: morte mulctari: ⁊ cruce turpari [Qui] scilicet dñs [cõuersus ad discipulos] a quibus eum petr᷒ abstraxerat: tanq̃ esset indignũ sibi corã suis discipulis: talia đ se futura p̃dicare: eo q̃ discipuli magnũ aliquid ẽm fastũ mundi de dño existimabant: et ↄtendebant quis eorum esset primus in regno. Etiã q̃ statim putabãt dñm fore inthronizandum. Domin᷒ autẽ ecõtra volens humilia discipulos de se sentire [et videns discipulos suos] quos ad humilitatẽ sue crucis instruere intendit [cõminatus est petro] ne alta saperet. quia ⁊ primus angelus ⁊ primus homo per superbiã ceciderant: ne ⁊ ipse alta sapiens silr caderet. Unde Luce.x. Cum apl'i gloriantes de magnis: ad ipm redirent dicentes. q̃ in nomine tuo etiã demonia subijciunt nobis: ad humilitatẽ reducens eos dixit. Videbam sathan̄. sicut fulgur de celo cadentẽ. Acsi diceret illud Rhomanoꝝ.xj. Noli altũ sapere: sed time. Si em̃ deus naturalib᷒ ramis per naturam in alto plantatis nõ pepcit: sed p̲ superbiam condẽnat. ne forte nec tibi parcat. Jac.iiij. Deus superbis resistit: humilib᷒ aũt dat gr̃am [dicens] ad instructionem petri [Vade] p̲fectu humilitatis [retro me] vt humilẽ humilis ⁊ humilit sequaris [sathanas] q̃ saluti ⁊ vie salutis q̃ p̲ hũilitatẽ passiõis est: aduersaris. Sathan em̃ aduersarius interpretat. Zach.iij. Stabat sathan a dextris iesu sacerdotis magni: vt aduersaret ei. Mat.xvj. Vade retro me sathanas: scãdalũ mihi es [quoniã] in isto facto: humilitatẽ passionis recusans [nõ sapis] ea [que sunt dei] quo ad consiliũ diuinum: qui per humilitatẽ crucis releuare vult casum superbie primi hoĩs. Hec em̃ dei sunt consilia ⁊ iudicia [sed] sapis ea [que sunt hoĩm] qui presentia que vident appetunt: ⁊ in his eleuari ⁊ sup̲biã querunt. Greca tamẽ translatio habet vt dr̃ Glo. Propitius esto tibi domine: nõ erit tibi istud. id est non potest fieri. nec recipiunt aures mee vt dei filius sit occidend᷒. Esa.xxj. Propterea repleti sũt lumbi mei dolore: angustia possedit me: sic angustia p̲turiẽtis Corrui (al's Horrui) cũ audirẽ. turbatus sum cũ viderem: emarcuit cor meũ: tenebre stupefecerunt me. Jn tali enim affectu doloris dixit hoc Petrus: nesciens quid diceret: sed christ᷒ instruxit eum in affectu charitatis: ⁊ humillime redemptionis.

Et conuocata turba cum discipulis suis dixit eis. Siq̃s vult me sequi: deneget semetipsum et tollat crucem suam et sequatur me.

[Et cõuocata turba cũ discipulis suis] fundatis in gr̃a: monet ad sequendũ in humilitatis ⁊ patiẽtie via. Diuidit autẽ hec pars in partes duas. Jn quaꝝ Prima Suadet ad sequendum humilitatis ⁊ patientie viã. Jn Scđa autẽ q̃ hec via tenenda sit: adhibet rationẽ ibi [Qui enim voluerit animam suam] Jn Prima harũ partium Quinq̃ dicũtur. Quia em̃ hec via ad salutem: est Necessaria. Jdeo cõiter omnibus proponitur. Quia autẽ est omni laude digna ⁊ magno premio remuneranda. ideo non cõpellitur: sed libertati nr̃e electionis relinquit. Tertio Tria que ad ipsam req̃runtur per ordinem determinant. Que cum istis quinq̃ efficiunt Dicit igit [Et cõuocata turba] a turbantib᷒ ĩ vnũ cor ⁊ animã vnã [cum discipulis suis] q̃ non discipuli debẽt esse cũ turbis: sed poti᷒ turbe cum discipulis. Hierem.xv. Jpsi conuertent ad te. ⁊ nõ cõuerteris ad eos [dixit eis] id qđ saluti cõmuni necessariũ est. Prouerb.ix. Sapientia foris clamitat: in plateis dat vocem suam [Siquis vult] Jn adoptione ⁊ electione nostra ponit. Quia vt dr̃ Jo. Damascenus. Non suadet maliciã ⁊ non cõpellit v̓tutem: vt laudabile sit opus virtutis. Per hoc aũt q̃ dicit [Siquis] Notat charitatẽ. Matth.xx. Multi sũt vocati: pauci vero electi. Quãuis rari sint: tamẽ pre omnib᷒ sunt deo chari. Judi.v. Cor meum diligit principes israel: qui p̲pria volũtate obtulistis vos discrimini benedicite domino. Jdeo ergo dr̃ [Siquis vult post me] imitando mee humilitatis ⁊ patientie viã. Job.xxiij. Vestigia eius secut᷒ est pes meus: viam ei᷒ custodiui: nec declinaui ex ea [sequi] quia Qui sequit: consequit. Philip.iij. Sequor aũt siquo modo comprehendã: in quo ⁊ comprehẽsus sum. Canticoꝝ.v. Dilecte mi cõprehendam te. Nihil em̃ sequi prodest nisi consequi possit. Daniel.iij. Nunc sequimur te in toto corde nostro: ⁊ timem᷒ te: ⁊ querimus faciem tuã ne cõfundas nos. q̃ Qui sequit ⁊ non ↄsequit: est confusus. Sicut confundent qui viã errorum sequuntur [deneget semetipm] intus q̃ ad veterẽ hominem. Vetus em̃ homo est qui vetustatem sequi persuadet. Et hoc est animalitas: que non capit q̃ dei sunt. j. Corinth.ij. Animalis homo non percipit ea que sunt spiritus dei. Hanc ergo animalitatem oportet abnegare. Genes.xxj. ⁊ Gal.iiij. Ejice ancillam ⁊ filium eius. Ancilla em̃ est per quã vt dicit Prouerbioꝝ.xxx. Tota nature humane mouetur terra quando fuerit heres domine sue. h est spiritualis rationis. Hanc ergo primũ oportet denegare: vt suasionibus eius ⁊ motibus illicitis in illam consentiat. Et hoc est Primũ Jn recedendo a malo [et tollat crucẽ suã] Matth.xvj. Siquis vult post me venire abneget semetipsum ⁊ tollat crucem suam ⁊ sequat me. Tollere autem crucem: est exaltare cruciatũ crucis nr̃e penitentie

in satisfactionē pcti cōmissi. Gal'.v. Qui sunt christi carnē suā crucifixerūt cū vicijs ⁊ cōcupiscētijs. Nihil eñ dlet pctm̄ nisi crux. qꝛ ⁊ in chr̄o crux suscepta: nr̄a pctā deleuit: et a nobis exaltata ꝓ pctō satisfacit. Threñ.iiij. Añ faciē nostrā chr̄s dn̄s captus est in pctis nr̄is. j. Pe.ij. Pctā nostra in corpore suo portauit sup lignum: vt pctis mortui: iusticie viuam⁹ cui⁹ liuore sanati sum⁹. Hui⁹ (al's Hec) igit crucis stigmata portantes in pena pnie: in fide crucis nostrā crucē tollam⁹ ⁊ eleuem⁹ a terrenis: dicentes cū Paulo Gala.vj. De cetero nemo mihi molest⁹ sit. Ego eñ stigmata dn̄i mei Jesu in corpe meo porto. Sic igit Abnegatio sui valet ad vitationē pcti qd̄ poterat cōmitti: Ita Tollere crucem suam vnicuiq₃ debitā: valet ad satisfactionē cōmissi [et sequat me] In hoc est Perfectio ꝙ hoc pficit ad vtutis opationē Ut cum iam pctm̄ cauet ne fiat: ⁊ delet qd̄ factum erat: studeat ad hoc ꝙ opus vtut₃ pficiat ad meritū. Uñ Ecci .xxiij. Glia magna est seq̄ dn̄m. Gliosuz eñ ē imitari dn̄m vtutis. Eccis.xj. Quid est hō vt seq̄ possit regem factorē suum

Qui eñ voluerit aīam suā saluam facere: pdet eam. Qui aūt pdiderit animā suam propter me ⁊ euāgelium: saluam faciet eam

a Hic tangit eoꝝ q̄ dixit rōnes. Et sūt Tres p ordinem. Prima quaꝝ: sumpta penes ordinē virtū anie ad meritū salut₃. Et hanc tangit cū dt [Qui eñ voluerit aīam suā saluā facere] Anima aūt h dr ab animando (Spūs eñ q̄ est suba anie nostre) sm ꝙ corp⁹ aīat: desiderat ea que sūt corporis: in quib pdit totum bonum eius. qꝛ Totū bonum spūs nostre aīe est in auertēdo se a carne: ⁊ abstrahēdo se a desiderijs cōcupiscentie. Sic eñ Uincit passiōes: et Uirtute pficit: et Cōtēplationi cōiungit supioꝝ: et Depurat ⁊ emūdat vt sit honestatis subiectū ⁊ Diuine sapie speculū. Uñ ⁊ Plato dicebat Concupiscētiā in inferno sepultaz esse qua pdit (al's pgit) hō cū ad infima ꝯiungitur Et hoc est [Qui eñ voluerit] qꝛ hoc in nr̄a ponit electione [aīam suā] spū q̄ carnē vincit [saluā facere] qꝛ oē qd̄ saluat: in bonis sibi cōnaturalibus saluat: p que a cōtrarijs corrūpētib liberat. Bona aūt ꝯnaturalia anie: sunt bonū vtutis et sapia vitatis. Et p hoc liberat a passionib corporis: ⁊ a vanitate seductōis. Hic g̊ sic saluās animam [pdet eā] Perdit aūt qñ auertit ab eo qd̄ aīat et desiderat. Ecci.xviij. Fili post cōcupiscētias tuas nō eas. et a volūtate tua auertere. Si eñ pstes anie tue cōcupias suas: faciet te in gaudiu₃ inimicis tuis. Hec concupia est Dalila q̄ Sāsonē pdidit Judi.xvj. Quia dū dormiēs in sinu ꝯcupie Sāson: rasum caput habuit (hoc ē A Robore virtutis: ⁊ Meta ment₃: ⁊ Rōne prudentie: et Certitudine scie: et Ueritate intellect⁹: et Ab Industria artis: et Lumine sapie) quasi septem pilis q̄s habuit: statim in gaudiū inimic₃ dat⁹ (al's fact⁹) fuit Et sic tot⁹ fuit pditus. Consiliū g̊ est ꝙ pdat Dalila: vt samson sol fortis saluet. Hoc est igit ꝙ aīa in animādo corpus: cōcupiscentijs viuens: pdat. qꝛ sic in bonis spū (al's spūi) anie cōnaturalib saluat [Qui aūt] sic [pdiderit aīam] hoc est: animalez sensum [propter me] hoc est: vt me lucret [et euāgeliū] hoc est: euāgelicā vitatē que a carne auertit [saluā faciet eā] qꝛ in chr̄o ⁊ in euangelio sunt bona aīam ab oibus cōtrarijs saluātia Und̄ Osee.xiij. Perditio tua ex te israel: tm̄ in me saluatio. Joan.x. Per me siq̄s introierit saluabit et pascua inueniet. Joā.xvij. Quos dedisti mihi custodiui: ⁊ nemo ex eis pijt.

Quid eñ proderit homini si lucret mundū totum et detrimentū aīe sue faciat? Aut quid homo cōmutationis dabit pro aīa sua?

Scd̄a ratio est: sumpta A Nocumento: qd̄ affert aīe pditio: in compatione ad lucrū qd̄ affert cōcupiscētia. Et hoc est ꝙ dicit [Quid eñ pdest] qꝛ In momētaneis delectatiōib: sm vitat₃ rōnez nullus est pfect⁹ [homī] sm ꝙ hō. qꝛ Homo sic dt Phs est intellect⁹ et (al's ad) bonū qd̄ pdest homini: inq̄tū hō est bonū intellectuale. Et hoc vt dicit Phs est bonū diuinū [si lucret] ad sensibilē et momentaneā delectationē [totū mundū] presentē. De q̄ dr. j. Jo.ij. Omne qd̄ est in mūdo: aut est cōcupiscentia carnis: aut est cōcupia oculoru₃: aut supbia vite. Et est Acsi diceret. Si totū mūdū habeat in delitias carnis Aut aspectum vanitat₃ Sicut delectat auarus in contemplādis diuitijs Aut habeat mundū in fastū sui dn̄atus subiectū. Sicut habent eum in platuris ⁊ dominatib gloriātes. Et p hec pn̄tia: lucrata ad ambitionē vel cupiditatē [detrimentū anie sue] in bonis spūi anie cōnaturalib [faciat] Q.d. Nihil pdest. Et minus q̄₃ nihil. qꝛ Lucrū cōcupiscibiliū in mūdo mag₃ i bōis aīe reliq̄t nocumētū: qd̄ pei⁹ ē ⁊ dānosi⁹ q̄₃ nihil lucrat⁹ eēt. vñ Prouer.vj. loq̄ns d ꝯcupia sub metaphora mulier₃ dt. Preciū scorti vix vni⁹ est panis: hoc est momentanee delectatiōis. Mulier vo: hoc est intellect⁹ ⁊ emollita cōcupiscentia: pciosaz animā viri tollit. quia virilitatē eneruat ⁊ tollit totū robur ment₃. Meli⁹ g̊ est pdere sensum aīalē: ⁊ in tristib ⁊ difficilib exercere: vt saluet aīa in bonis sibi cōnaturalib. ij. Coꝛ.iiij. Lic₃ is qui foris est noster hō corrūpat: tñ is q̄ int⁹ est renouatur de die i diē [Aut quā hō] rōnalis q̄ scit (al's facit) estimationē bonoꝝ: q̄nti ponder₃ sit vnū qd̄q₃ eligibiliū (al's diligibiliū) [cōmutationē] in aliena a natura anie bona [dabit] vel [accipiet p anima sua?] vt illa in bonis sibi ꝯnaturalib pdat. Et ideo dt Apl's. ij. Coꝛ.iiij. Jd eñ qd̄ in psentia momentaneū ⁊ leue tribulatiōis nr̄e: In q̄ Supple pdit aīalis sensus sm pn̄tiū delectatōes: supra modū in sublimitatē eterne glie pōd⁹ opat in nobis: nō cōtēplantib: h est: nō estimātib: nobis ea q̄ vident. Que eñ vident: tpalia sūt. q̄ aūt n̄ vident: eterna. Et hoc est qd̄ dicit al's

Qui eñ me confessus fuerit et verba mea in generatiōe ista adul ꝯfus⁹

al's cõfundetur.

tera ꝛ peccatrice:et filius hois cõfitebit̃ eū:cum venerit in gl'ia patris sui cum angelis sanctis.

Tertia ratio est Que sumit̃ ex compatione ꝑmiſ ꝑdentiſ aīam ꝛ saluantiſ eā Dicit igit̃ [Qui] h ē: Quicūqꝫ:sine ꝑsonaꝝ distinctiōe. Act.x. Jn ꝟitate compi qꝛ nō est ꝑsonaꝝ acceptoꝛ de⁹ [me confusus fuerit] Confundoꝛ. erſ.accepit h Marc⁹ ꝑ ꝟbo deponentiſ generiſ: pro ꝟbo Erubuerit. Et iō sensus est [Qui me cõfusus fuerit] hoc est q̄ me erubuerit seq̄ [et ꝟba mea] erubuerit īplere [in generatiōe ista] q̄ saluat anialē sensum:sequendo carnis delectabilia. Et ideo dꝛ [adultera] qꝛ suꝑ veꝝ aīe spōsum admisit diabolū adulterum in delectabilib⁊ carnis. Esa.lvij. Juxta me discooꝑuisti ꝛ suscepisti adulteꝝ [ꝛ peccatrice] qꝛ ꝑ hoc ꝙ in libidine suscepit adulteꝝ:statim diffundit̃ in pctā diuersa:et accepit pctī cõsuetudinē. Lu.xj. Generatio praua atqꝫ ꝑuersa signum querit. Deut̃.xxxij. Generatio ꝑ̄ua heccine reddis domino ꝑple stulte ꝛ insipiēs. Hec em̄ generatio gloriā reputat: Seq̄ cõcupias:et saluare sensū anialem in concupiscentijs suis. Et hi sunt de q̄b⁊ dicitur Prouer.ij. Letant̃ cū malefecerint:ꝛ exultant in rebus pessimis.et hō ꝑuersus inter tales cõfūdit̃ non esse similis. Et sic confundit̃ filiū dei: ꝛ saluare aīam in bonis ꝛ veriſ anīe cõnaturalib⁊ [Et fili⁹ homis] hoc est iesus chūs [cõfundet̃ eū] hoc est erubescet eū [cū venerit ad patrē] cū oi gl'ia regni sui.hoc est:in gl'ia patris sui Jn q̄ (al's q̄) oēs gl'iant̃.qꝛ(al's q̄) anīas suas:in bonis ꝛ iustis ꝛ veris cõnaturalib⁊ anīe et nullus secut⁹ est sensum anialem in carnis delectabilib⁊. Ps̄.cxlix. Ad alligandos reges eoꝝ in compedib⁊:ꝛ nobiles eoꝝ in maniciſ ferreis. Oēs em̄ isti:pedes affectuū hn̄t cõpeditos vt carnis delectabilia seq̄nt̃: et manus opationū:maniciſ ferreis oīa domantib⁊ hn̄t ligatas:ne ad opus pctī possit excēdi Judiciū cõscriptū:in lege ꝛ scriptura dn̄i: gloria hec est oib⁊ sctis eius. Et ibi cõfusio ei⁹ erit magna his q̄ secuti sunt ꝯcupias suas. Jsti sunt de quib⁊ dꝛ Apoc̃. xij. ꝙ non dilexerūt aīas suas vsqꝫ ad mortē. hoc est: aīalem sensum in ꝯcupia:que mortē eternā inducit [cum angelis suis] q̄ in puritate spūs cõcupiscētias oīno cõculcarūt. Matth.xxij. Lu.xx. Jn resurrectōe neqꝫ nubent neqꝫ nubent̃: sed erūt sicut angeli dei in celis. Jdeo qō h dictū est ꝯtinet̃ Joan.xij. Qui amat aīam suam:ꝑdet eā. et q̄ ꝑdiderit aīam suam in hoc mūdo:in vitā eternā custodit eam. Et hoc est qō dicit in hoc loco.

Capitulum.IX.

E[e] **T dicebat illis Amen dico vobis quia sunt quidā de h stantibus qui non gustabunt mortē donec videant regnū dei veniens in ꝟtute**

Tangit h eccl'ie fundationē in gl'ia. Diuidit̃ aūt in partes duas. Jn quaꝝ Prima ꝑ̄mittit istius gl'ie reuelationem. Jn Secunda aūt facit Reuelatiōis exhibitionē: Jbi [Et post sex dies] Jn Primo hoꝝ dt Quattuoꝛ. Jn q̄ꝝ Primo dt Quibus hec reuelatio ꝓmittit̃. Scdo Qn̄. Tertio Quid. Quarto Quale est qō videbūt Dicit igit̃ [Et dicebat illis] fundationē in grā:ordinans ad fundamentū spei in gl'ia [Amē dico vobis] Qꝛ de inuisibilib⁊ est qō ꝓmittit:ideo ꝑ̄mittit ꝯfirmationem. Apoc̃.iij. Hec dt amen testis fidelis ꝛ verus [qꝛ sunt q̄dam] excepte dignitatiſ int̃ alios: Petrus: Joannes:ꝛ Jacob⁊ maioꝛ [qui nō gustabūt mortē] ꝑ experimentū resolutiōis aīe a corpe. Hec aūt ideo dt qꝛ dictū fuerat Exodi.xxxiij. Nō videbit me homo ꝛ viuet. Et ideo chūs ostensionē gl'ie vite eterne ꝓmittit an̄ mortē: vt magiſ discipuli i fide firment̃. Dicunt̃ aūt isti [de hic stātib⁹] qꝛ recti(al's recte) isti stant in grā. Rho.xiiij. Stabit autē. Potēs est em̄ de⁹ statuere illum [donec videant] oculis corpalibus [regnū dei] hoc ē figurā decoris regni dei:in signo ꝛ claritate trāsfigurationis. Exo.xxxiij. Ego ostendā tibi oē bonū. Jnuenisti em̄ grām corā me. Quib⁊ g̊ ostendit̃: in Cōi:nō determinatis nomib⁊:declarat̃. Quando aūt:qꝛ an̄ mortē. Quid:qꝛ regnū dei ī decore trāsfiguratiōis. Sap.x. Ondit illi regnū dei:et dedit illi sciam sanctoꝝ:honestauit illū in laborib⁊: ꝛ cõpleuit illi labores illi⁹ [viuentis in ꝟtute] hoc est:vitā ostendentiſ:non in infirmitate: sed in imortalitatiſ ꝟtute ꝛ potestate. Alia littera habet [venientiſ in ꝟtute] qꝛ scōs aduēt⁹ chūi nō erit in infirmitate:sed in ptāte ꝛ ꝟtute. Et hanc gl'iam ꝑ̄monstrauit in trāsfiguratiōe. Lu.xxij. Amodo videbitis filiū hoīs venientē in ꝟtute. De hac visione dꝛ Esa.xxx. Jpsi videbūt gl'iam dn̄i:ꝛ decorē dei nr̄i. ij. Pe.j. Non indoctas fabulas secuti annūciauimus vobis dn̄i nr̄i virtutē: sed speculatores facti illi⁹ magnitudinis voce ad eū delapsa a magnifica gl'ia. Joā.j. Uidim⁹ gl'iam ei⁹ gl'iam q̄si vnigeniti a prē:plenum gratie ꝛ ꝟitatis. a

Et post dies sex assūpsit Jesus Petrū ꝛ Jacobū ꝛ Joannē:et ducit illos in montē excelsum solos: et transfigurat⁹ est coram ipsis.

Tangit h Reuelationem gl'ie. Tangit aūt Tria. Scꝫ. Qn̄ et Quib⁊ reuelauit. Scdo Qualē gl'iaꝫ reuelauit. Tertio Qualiter disparuit ꝛ Ad q̄d reuelata fuit Dicit igit̃ [Et post sex dies ꝛc̃] a doctrina inducta. qꝛ Sex dieb⁊ ab initio ꝑfecit deus mundū.et ꝑ q̄etem saluti futurā (al's salutiferā) in gl'ia q̄etem ostendit. Pn̄t tamen Sex dies: sex grē illustrationes significare: quib⁊ sol iusticie chūs de⁹ noster suꝑ nos illuxit:et post q̄s gl'iaꝫ suam quā nobis datur⁹ est demōstrauit. Scꝫ Nature sanctificatio in hūane nature susceptōe. Maledicte generatiōis reꝑatio in mūdissima ꝛ sanctissima sui de illibata ꝟgine generatōe. Cōcupiscētie

damnatio in cirĉũcisiõe. Originalis pcti detersio
in baptismi sanctificatione. Dãnatoris nostri dia/
boli deuictio: in tentatiõe. Oim aiaꝝ illuminatio
in ꝑdicatiõe: ⁊ doctrine ꝑ exẽpla ⁊ signa ꝯfirmatõe
Per hos eñi sex dies in nob lux gratie diffusa ⁊ cõ
firmata est. Et post hos ad glorie demõstrationeȝ
sublimamur. In Primo die: sicut dr̃ Ezech. xliij.
Ingressa est glĩa lucis dñi in templũ: nature hũa/
ne: ⁊ resplenduit terra a maiestate eius. In Scđo
Sol iusticie nubẽ ꝓme maledictiõis dissoluit. ij.
Macha. j. Tẽpus affuit quo sol refulsit qui priꝰ
erat in nubilo. In Tertio tenebras fugauit Egy/
pti q̃ tenebant oclos oim natoꝝ. Joã. j. Lux in te
nebris lucet: et tenebre eam nõ comprehenderũt:
Quinpotiꝰ vt dr̃ Chryſ. Lux tenebras nos tenen/
tes dissipauit. In Quarto Ad illũinationẽ nature
dãnate illuxit: et ipsam ad lucẽ reduxit. Et fit qđ di
cit̃ Rho. xiij. Abijciamꝰ opa tenebraꝝ ⁊ iduamur
arma luc. In Quinto Adducit lucis serenitatem
iam q̃si in meridie exaltatꝰ sol: ad depulsionẽ auto
ris tenebraꝝ. Et fit qđ dicit̃ Ecci. xliij. In meridi/
ano sol exurit terrã: et refulgens radijs suis occe/
cat oculos Scȝ ne videant terrena q̇bus incitent̃
in tentatiõe. In Sexto ⁊ vltimo fit sol in multitu
dine stellaꝝ: q̃s illũinauit ad lucẽ gr̃e stans in de/
core suo. Sic dr̃ Ecci. xliij. Spẽs celi: glĩa stellaꝝ
mundũ illuminans in altissimis dñs. Post tales
igit̃ sex sue gr̃e illustrationes [assumpsit] hoc ẽ:
ad se sumpsit. quia Infirmitas hũana ad hoc nõ
sufficeret: nisi ꝟtute chr̃i eleuata assumeret in tan/
te lucis accessum. Ps̃. lxxxviij. Dñi est assumptio
nostra: et sancti israel regis nostri. Uñ etiã Pau/
lus. ij. Coꝝ. xj. dr̃ raptum hmõi vsqȝ ad tertiũ celũ
Exo. xxxiij. Cum Moyses visurꝰ esset dei gloriam
plus assumptꝰ est dicente dño: Est locus apđ me
et stabis supra petrã: hoc est in solido ꝟitatis reue
B lãde. Assumpsit [aũt Jesus] auctor salutis: que
salus tota in luce cõsistit. De q̃ dr̃. j. Tim. vj. Qui
solus habet imortalitatẽ ⁊ lucem hitat inaccessibi
lẽ [Petrũ] Ut aplĩcum ꝟticẽ: et suũ in terra vica/
riũ: Illuminatiões diuias oibus conferre deben/
tẽ: ⁊ inferni tenebras dissipantẽ suoꝝ vinculoꝝ po
testate. Mat. xvj. Tibi dabo claues regni celorũ:
et porte inferi nõ ꝑualebunt aduersus eũ. Adhuc
aũt assumpsit [Petrũ] q̇ tenebras ⁊ nubes car/
nis ⁊ hũanaꝝ opinionũ trãscẽderat: et visum iam
fixerat in globis eterne lucis. Mat. xvj. Btũs es
simon bariona qꝛ caro ⁊ sanguis nõ reuelauit tibi
sed pr̃ meꝰ q̇ est in celis [et Jacobũ] Qui ꝓmus
inter aplĩos constanter moriẽdo fidẽ ꝓbauit. Act.
xij. Occidit aũt Jacobũ fratrẽ Joãnis gladio [et
Joãnẽ] Qui secreta celestia ꝟbi eterni oibꝫ descri
beret Et sic ꝟitatis lucẽ demõstraret. Joã. xxj. Hic
est discipulus ille q̇ testimonium ꝑhibet de his: et
scripsit hec: ⁊ scimꝰ qꝛ veꝝ est testimoniũ eius [et
ducit illos] quia nisi ipse ductor esset deuiarẽt.
Deut. xxxj. Dñs solus ductor eiꝰ fuit: ⁊ nõ est cum
eo deꝰ alienus [in montẽ] Locus est in q̊ ẽ trãsfi
guratus Qui erat mons Thabor. Qui: veniens
lumen interp̃tat̃. Mons iste visiõis est. Geñ. xxij
In monte dñs videbit. Ps̃. lxvij. Mons in quo
beneplacitũ est deo habitare in eo. Mons eñi iste
spũs eminẽtiã desigt̃. Hieř. xxxj. Bñdicat tibi do
minꝰ pulcritudo iusticie: mons sanctꝰ [excelsũ]
quia designat celsitudinem intellectualis visiõis.
Ezech. xl. Portauit me in mõtẽ excelsum valde in
terra israel. Apocal̃. xxj. Sustulit me in spũ in mõ/
tem excelsum et eleuatũ [seorsum] a strepitu fre
quentantiũ. Mar. vj. Uenite seorsum in desertuȝ
locum [solos] vt nullus alienꝰ tante visionis tur
baret secretum. Threñ. iij. Sedebit solitariꝰ ⁊ ta/
cebit q̇a leuabit se supra se [et transfiguratꝰ ẽ]
Quãuis Transfiguratio mutationẽ sonet figure
corporee: nõ tñ h̄ sumit̃ in tali significatione. Sed
cum filius dei sit in figura hoĩs vt hõ verꝰ Phil̃.
ij. Formã: hoc est figurã hoĩs accipiens: et habitu
inuẽtꝰ vt homo. Figura est vt dr̃ Phs inter oĩa
que corpi accidunt ꝓpria: speciẽ vt naturã designat
Et ideo cum mutatiõe speciei in aĩalibꝫ: continue
mutat̃ ⁊ figura. Et quoꝝ est vna figura cõis: eoꝝ
est species vna. Et aĩalia cõueniẽtiã habentia in
figuris: conuenientiã hñt in aliq̃. Hanc aũt figu
ram hũanã in infirmitate nostra filiꝰ dei inter ho/
mines ostendit. Quia aũt (al̃s añ) filius dei in na/
tura fuit ⁊ est diuina: Ideo etiã figura diuĩe sub/
stantie esse describit̃. Heb. j. Qui cum sit splẽdor
glorie ⁊ figura substantie ipsiꝰ. Quia igit̃ in mon
te coram discipulis: nõ hũanitatis: sed glĩe diuĩe
claritatẽ ostendit: quã ostendere nõ erat consuetꝰ:
ideo transfiguratꝰ esse dr̃. Hoc est: claritatem quã
figura substantie diuine ⁊ splẽdor eterne glorie est
demõstrasse. Sap. vij. Candor eñi est lucis eterne
et speculũ sine macula dei est maiestatis: et imago
bonitatis illius.

Et vestimẽta eiꝰ facta sunt splẽdentia et candida nimis velut nix qualia fullo nõ potest sup terram candida facere. Et apparuit illis Helias cum Moyse: et erãt loq̃ntes cum Jesu.

Tangit h̄ Qualiter transfiguratus est. Tangit
aũt h̄ Quinqȝ istiꝰ glorie testimonia. Scȝ. Fulgo/
rem vestimenti. Idoneitatẽ testiũ legis ⁊ ꝓphetie.
Idoneitatẽ testiũ gratie. Testimoniũ celestis lũi/
nis. Et Testimoniũ paterne vocis. Omittit autẽ
Marcꝰ splendorẽ corpis quẽ Mattheũ posuisse
cognouerat Matth. xvij. Splẽduit facies eiꝰ si/
cut sol. In hac eñi claritate future resurrectõis cla
ritatẽ ostendit In qua in dispari claritate erit par
gaudiũ. j. Coꝝ. xv. Alia claritas solis. alia lune. et
alia claritas stellaꝝ. Stella ãt a stella differt ĩ cla/
ritate. sic erit mortuoruȝ resurrectio. Matth. xiij.
Tũc fulgebũt iusti sicut sol in regno patris eoruȝ
[Et vestimenta eius facta sunt] Nõ est cre/ E
dendũ ꝙ vestimẽta dñi in monte ex laneis (al̃s la/
nis) ĩ celestia mutata sint: sed potiꝰ qꝛ tãta fuit sui
corpis claritas: qꝛ (al̃s ꝙ) radij ⁊ lumen diffusum
ab ipso: eũ ꝑ modũ vestimẽti tinxerũt. Et hãc clari
tatẽ vestitꝰ eius laneꝰ vl̃ sericeus quẽ habuit abs/

condere nō potuit: Licȝ ꝑ vestimentū vndiqȝ diffusa claritas emicuit.. Et hoc vocat vestimentum Job.xl. Circūda tibi decorem: ⁊ speciosis induere vestibꝫ. Ps̄.ciij. Amict⁹ lumie sic̄ vestimēto. Ps̄. xcij. Dn̄s regnauit decorē indut⁹ est: īdut⁹ est dn̄s for. ⁊ p̄cin.se. Sic ḡ etiā exteriora vestimēta ab interiori habitu lumis [facta sūt splēdida] Ps̄. cix. In splēdoribꝫ sanctoꝝ ex vtero ante luciferꝝ genui te [et cādida] lumie vndiqȝ impleta. Ipsa dr̄ em̄ candor albedo: q̄ ad modū argēti cādet: vndiqȝ diffuso lumine in clara sup̄ficie. Lu.ix. Vestit⁹ eius albet refulgēs. Mat.xvij. Vestimēta ei⁹ facta sunt alba sicut nix [q̄lia fullo sup̄ terrā] arte q̄cunqȝ [nō pōt cādida facere] Hui⁹ cā est q̄r interi⁹ lumē fullo non pōt infundere qđ clarescat ꝑ colorē habit⁹ exterioris. Tales em̄ colores vt dt Ph̄s artifices facere nō possūt: in q̄bꝫ lumē interi⁹ diffundit per ꝑspicuitatē alic⁹ corpis colorati circūstant: Sicut est in iride ⁊ chelis (al's cel') celestibꝫ ⁊ hmōi. Talis aūt candor: candorem sanctoꝝ in ecclesia futuꝝ significat q̄ celestis est: ⁊ viribus ⁊ arte terrenis fieri nō pōt. Vt Esa.xlix. Viuo ego dt dn̄s q̄a his oībꝫ velut ornamēto vestieris ⁊ circūdabis eos velut amictum tibi [Et apparuit illis Helias cū Moyse] Ecce testes idonei legis et ꝓphetie. Apparuit em̄ Moyses Vt on̄deret in eo impleri testimoniū legis. Joan.v. Si crederetis Moysi: crederetis forsitā ⁊ mihi: De me em̄ ille scripsit. Helias āt ꝓphetaꝝ eximi⁹ q̄ ⁊ post se successorē vnxit Heliseū: qui p̄fuit cōgregatiōibus ꝓphetaꝝ.iiij. Reg.ij.et.iij. Reg.vi. Tulit testimoniū ꝓphetie. Eccl.xxxvj. Da mercedē dn̄e sustinentibꝫ te: vt ꝓphete tui fideles inueniant. Sic ḡ isti duo apparuerūt. Venit āt Moyses de Inferno: vt consolationeȝ patribus nunciaret. Helias de paradiso spirituū: et sic ruinam angelicam esse reparandam significaret. Discipuli aūt venerunt de mundo: vt viuentes redimendos esse docerēt. Et sic fieret qđ dicitur Phil.ij. In nomie Jesu oē genu flectat celestiū: terrestriū: et infernoꝝ. et omnis lingua cōfiteat: quia dn̄s Jesus chr̄s est in gloria dei patris Trāsfiguratus [loquētes cū Jesu] Lū.ix. dr̄: ꝙ loquebant de excessu quem expletur⁹ erat in hierusalē. Loqui aūt ipsoꝝ: est talem gr̄am redemptionis futurā per chr̄m: testimonijs legis et ꝓphetaꝝ p̄figuratā esse ostendere.j. Pet.j. De q̄ salute exq̄sierūt atqȝ scrutati sunt ꝓphete qui de futura in nobis gratia ꝓphetauerūt scrutātes qđ vel quale tempus significaret in eis spūs chr̄i p̄nuncians eas que in christo sunt passiones et posteriores glorias.

Et respondens Petr⁹ ait Jesu Rabbi: bonum est nos h̄ esse: et faciamus tria tabernacl'a: tibi vnū: et Moysi vnum: et Helie vnum. Non em̄ sciebat q̄d diceret. Erant em̄ timore exterriti. Et facta ē nubes obumbrans eos.

D Inducunt h̄ testes idonei de mundo venientes Qui Tres sunt. Petr⁹ ꝓ oībus loquit sic̄ vertex aploꝝ. Tangunt aūt h̄ Duo. Scȝ Manendi testificata felicitas. et Ignorātia ordinis ad manendum. De Primo dt [Rabboni] Magistꝝ vocat cui⁹ in hac schola felicitatis vellet esse discipul⁹ Mat.xxiij. Unus est mgr̄ vester Jesus chr̄s. Joan.xiij. Vos vocatis me magr̄ ⁊ dn̄e ⁊ bn̄ dicitis Sum etem̄ [bonū] hoc ē felix [est nos h̄ esse] vbi p̄n̄tia gaudij omnē abstergit miseriā. Vn̄ glo. Quāuis stupefact⁹: insituȝ tn̄ sibi affectū indicat. Ps̄. ƀm Hieronymi Trāslationē. Bene mihi nō est sine te. Totū em̄ bonū felicitatis est interesse cōtemplationi btītudinis: quia videt illic ⁊ habetur omne bonū. Exo.xxxiij. Ego ostendā tibi oē bonū Hoc aūt Petr⁹ ƀm Chryſ. dicebat. Propter visiōis felicitatē. Et ideo q̄r chr̄s dixerat se crucifigēdū cui cum Petr⁹ diceret: Absit a te dn̄e: Nō erit tibi hoc: et esset redargut⁹ a Petro: nō apte audet dicere ꝯ crucifixionē aliquid: sed occulte: suadet in monte esse remanēdū: ne crucifixores in dn̄o crucifigendi habeant locum. Et ƀm hunc sensum: latere intendit Petr⁹: ne cum dn̄o cum q̄ mori ⁊ viuere elegerat incideret in ꝑiculum. Esa.iiij. Sup̄ oēm gloriam ꝓtectio: et tabernaculū erit in vmbraculū diei ab estu: et in absconsionē ⁊ securitatem a turbine ⁊ a pluuia. Ab estu em̄ ire Judeoꝝ putabat ꝓtegi: et a turbine cōminationuȝ defendi: et a pluuiis tempestuose ꝑsecutiōis abscondi. Et subintulit [Faciam⁹ h̄ tria tabernacula] In q̄bꝫ nostra habitatio sit. Apoca.xxj. Ecce tabernaculū dei cū hoībꝫ ⁊ habitabit cū eis. Tabernacula em̄ sunt h̄ tanq̄ȝ habitacula. Sciuit em̄ ꝙ diu sub diuo habitare non posset: ƀm hoc ꝙ etiā dixerunt filij ꝓphetaꝝ.iiij. Reg.vj. Ecce locus vbi habitam⁹ coram te angustus est nobis: Eam⁹ vsqȝ ad iordanem ⁊ tollāt singuli materias singulas: vt edificemus nobis locū ad habitandū. Sicut em̄ desiderauerūt habitare cū Heliseo: Ita iste desiderauit habitare cū dn̄o: et non redire ad turbationes mūdanoꝝ. Ps̄.lxxxiij. Beati q̄ habitāt in domo tua dn̄e: in secula secl'oꝝ laudabūt te. Et illđ p̄s.lxxxiij. Elegi abiectus esse in domo dei mei magis q̄ȝ habitare in tabernaculis pctōꝝ [tibi vnū] in quo et ipse cum cōdiscipulis cū dn̄o habitare cupiebat [Moysi vnū] quem secundū a dn̄o esse volebat [et Helie vnū] qui erat a Moyse secundus: et a dn̄o tertius: Qui tanq̄ȝ oīm arbitri ad dn̄m prope vocarent. Hec tabernacula Tria voluit esse Petr⁹: Vt in vno Decor dn̄i consideraret in cōtēplatione familiariū. In Scđo Virt⁹ armata muniret cōtra insurgēs ꝯrium. In Tertio Opus officij compleret ad quodcūqȝ a dn̄o p̄diffinitū negociū. Sicut em̄ sciuit esse tria celi tabernacula in hierarchijs. In quaꝝ Prima (que in vestibulis ē apud deū) decor considerat regni celestis: In Igne diuino: spūs absumente: In Luce veritatis: spūs illustrante: In Quiete ⁊ spūalitate receptionis diuine: spūs mouente ⁊ regēte ⁊ gubernāte. In Secunda aūt est armata militia In Dn̄atu: ꝟtutes eleuate ne scabellaribꝫ īclinate vilificent In Virtutibꝫ inuincibiliter oīa ꝑficientibꝫ: que sunt volūtatis diuie. In Ptātibus: seuera ⁊ libera ordina-

tione comp̄mentib⁹ omne cōtrariū: vt id quod bo
num est: ad actū liberꝝ expediat. In Tertia aūt or
dinat ois opus officij: Ut legib⁹ sit consonū q̄ per
Principes decernunt: Ut ad cōsiliū diuinū sit p̄/
diffinitū: q̄r archāgeli pficiūt: Ut omni forma vir/
tutꝫ sit formatū qđ custodia pficit angeloꝝ. Sic
ergo ordinē celi cōspectū habuit in mente: et ratio
nē ei⁹ voluit ponere in monte: Sciens angelos ñ
deesse vbi dñs habitaret angeloꝝ. Et p̄cipue dñi
senatores q̄b⁹ angeli mīstrauerāt. Hoc etiā signi/
ficatū vidit Gen̄.vj. vbi dr. Cenacula ꝛ tristega fa
cies in ea. Tristega em̄ sunt tricamerata: ꝓpter tres
ordines btōꝝ spirituū: q̄ dicti sunt [Nō em̄ scie
bat] stupefact⁹ ꝛ toti⁹ ordinis tp̄is oblit⁹ [q̄d di/
ceret] Uolebat em̄ btitudinis obtinere locum: et
nō tenere ordinē a deo diffinitū: quo ad ip̄m veni/
ret p passiōis meritū. Postea aūt sciuit qn̄.j. Pe.
j. dixit: Pronunciās q̄ in ipso sūt passiões ꝛ poste
riores glorias. Rhom̄. viij. Si tn̄ cōpatimur ꝛ sil'
glorificemur. Causam aūt stupefactiōis isti⁹ sub/
iungit Euāgelista: innuēs ꝙ oēs idem cū Petro
sentiebant [Erāt em̄] scꝫ oēs tres apl'i [timore
exterriti] Hic aūt Timor: magni ꝛ ñ mali fuit
expectatio Qui est timor admiratiōis. Si em̄ ma
lū ꝛ nō magnū expectassent. non dixissent: Bonū
est nos h̄ esse. Est em̄ vt dicit Dam̄. Timor in ma
gna phātasia. Act.iij. Repleti sunt timore ꝛ extasi
in eo qđ cōtigerat illi. Abac.iij. Dñe audiui audi/
tū tuū ꝛ timui: ꝯsideraui opa tua ꝛ expaui. [Et fa
E cta est nubes] Tangit h̄ Testimoniū celestꝫ lu/
minis. Dicens em̄ [Et facta est nubes obū/
brans eos] non est credendū ꝙ hec nubes tene/
brosa vel obscura fuerit: Cū Mat.xvij. et Luc.ix.
dicat: Et nubes lucida obumbrauit eos. Spissi/
tudo em̄ calcati lumis vocat nubes. Sicut solent
Phi vocare Tentoriū solis: spissitudinē lumis a
corpe solis refulgētꝫ. Sic em̄ nūc vt dr Ps̄.xviij.
Chr̄s in sole: hoc est i fulgore solis: posuit taber/
naculū suū. Et hoc texit apl'os ꝛ pstrinxit. Et hoc
vocat nubes. Et ꝙ dicit [obumbrās eos] itelli
git Quia ꝛ vmbrā: hoc est formā eterni lumis ex/
pressit. Sicut exp̄mit forma speculi siue vmbra fi
guram eius qđ in speculo resultat. Et apl'is p mo/
dū vmbre refrigeriū attulit securitatis a turbine
mūdi quē ex ỽbo chr̄i sibi iminere timebant. Unđ
Glo. dr Q̄ Petr⁹ petēs tabernaculū: accepit nu/
bis vmbraculū. Et i hoc sensu nubes hec: testimo/
niū claritatꝫ eterne: q̄r suo lumīe figurā eterne cla/
ritatꝫ exp̄ssit. Sic dr Lu.j. Uirt⁹ altissimi obūbra
bit tibi. Esaie.xlix. ꝛ.lj. In vmbra manus sue pro/
texit me.

Et venit vox de nube dicens: Hic est filius meus charissim⁹: audite illum.

Testimoniū Quintū est A voce Patris q̄ ma/
xime certificauit certitudinē eterne glorie. Vox em̄
ista patris de celo fuit. Dicunt autē h̄ Tria. Quid
sonuit. Un̄. ꝛ Quis. Quid sonuit q̄r [vox venit]
q̄ sp cū intentione pfert. q̄r pater illa voce totā suā
intentionē exp̄ssit. Vox em̄ illa est in qua verbum
formatū est. ij. Petri.j. Voce delapsa ad eū a ma/
gnifica gloria. Hec est vox dulcis quā sponsa desi
derauit. Cant.ij. Sonet vox tua in aurib⁹ meis.
vox em̄ tua dulcis [de nube] Ecce Unde sonuit
q̄r [de nube] tanq̄ȝ de corpali ꝛ materiali elemen
to formata fuit. Ps̄.lxxvj. Vocē dederūt nubes.
Ps̄.xvij. Intonuit de celo dñs: ꝛ altissim⁹ dedit
vocem suā. Ezech. Audiui sonū sicut sonum
sublimis dei [Hic est fili⁹ meus] Ecce Quid F
sonuit. Et Tria dicit. Nature dignitatē. Affectus
dilectionē. et Obedientie auditionē. Primū tāgit
cū dr [Hic] in persona demōstrat⁹ [est filius]
hois. q̄r chr̄s homo: ꝛ chr̄s deus: vna est psona in
deitate ꝛ hūanitate: ꝛ meo iudicio Quāuis duas
vere habeat natiuitates: Unā eternā: et Unā tpa/
lem: cum vna ꝛ eadē filiatiōe est fili⁹. Et ideo dicit: tamē
Hic est filius [meus] q̄r filiatiōeꝫ q̄ fili⁹ est: a me
et ñ ab alio hꝫ. Et hoc q̄dē pater bis dixit: et In ba
ptismo: et In monte. In baptismo q̄dē q̄r ibi san/
ctificationē fecit regeneratōis p filium. In Mō/
te aūt q̄r ibi ostendit future glorie beatificationeꝫ
etiā futurā p filiū. Has ei duas formas dat ima/
go patris q̄ est fili⁹. Formā scꝫ Gratie p regenera
tionē. et Formā glorie p beatitudinē. Formā aūt
Nature etiā p filiū dedit i creatione. Et sic ad ima/
ginē patris que est fili⁹: et formamur: et reforma/
mur: ꝛ btificamur. Et hoc aliter fieri cōueniēs eē
nō potuit. Et hoc tangit Rho.viij. Quos p̄sciuit
cōformes fieri imagis filij eius: hos ꝛ vocauit. et
quos vocauit: illos iustificauit. et q̄s iustificauit:
illos ꝛ magnificauit. Ideo g̊ dr: fili⁹ me⁹ [charis/
sim⁹] In q̊ sonat dilectiōis affect⁹. q̄r in eadē dile
ctione q̄ pater diligit filiū: etiam nos reformamur
ad formā dilectiōis: et in ea nos ipse pr̄ diligit. q̄a
ipsa dilectio: spūssctūs: ꝓcedēs a patre in filiuꝫ: ꝛ a
filio in patrē: et ab vtroq̄ȝ in nos sanctificādos ꝛ il
lumināfos ꝛ pficiēdos: p hoc ꝙ p ipsam reduci/
mur ad hui⁹ fontē dilectiōis. Rho.v. Charitas dī
diffusa est in cordib⁹ nostris: p spūmsctm̄ q̄ dat⁹ ē
nob. Sic dr Apl's Col.j. Qui eripuit nos a ptāte
tenebraꝝ: ꝛ trāstulit nos in regnū filij dilectiōis
sue. Sic g̊ fili⁹ Charus in obediētia quā p nobis
subiuit. Charior in spū: quē nob inspirauit. Cha/
rissim⁹ aūt in seip̄o i q̊ fōs redūdat charitatꝫ. Gen̄.
xxxvij. Israel amabat Joseph p̄ oib⁹ filijs suis: eo
ꝙ in senectute sua genuit ip̄m: fecitq̄ȝ ei tunicā po
lymitā. Israel magn⁹ p̄triarcha rectissim⁹: patrem
dñi fcat. Joseph aūt accrescēs chr̄m fcat hoiem p
quē multi fideles patri accreuerūt. Hūc p̄ oib⁹ vt
p̄ oib⁹ amabat: q̄r de corde suo genitū q̄ȝ seip̄m di/
lexit. Hunc etiam in senectute q̄dem. hoc est in fi/
ne seculi: Nō q̄dem genuit iterato: sed in carne na
sci fecit. Et sic generatiōis ei⁹ carnalis auctor fuit
Et fecit ei tūicam polymitā: hoc ē vite cōseruatōeꝫ
cū moꝝ honestate picturatā. Sic g̊ est charissim⁹
[audite illū] Tertiū est Q̄ precepit voci sue in
oib⁹ esse obediendū. Deut.xviij. Qui ỽba ei⁹ que
loquet in noīe meo audire noluerit: ego vltor exi/
stam. Ps̄.xciiij. Hodie si vocē eius audieritꝫ no/
lite obdurare corda vestra. Iste em̄ est audien/ G
dus q̄ttuor de causis. Quaꝝ Prima: quia Ipse
solus verbum patris. Esa.lvj. Uerbū qđ egredie

de ore meo: non reuertet ad me vacuū: sed faciet q̄cunq̄ volui ꝛ ꝓspabit in his q̄ admisi illud. Uacuū aūt esset si non esset auditū ꝛ exauditū. Scda causa est: qꝛ ipm est cordis diuini manifestatiuū solū. Deū nemo vidit vnq̄. Unigenit⁹ q̄ est i sinu patris: ipse enarrauit. Et ideo est audiēdus: et nihil cōtra eū est audiēdū. Mat. xj. Nemo nouit patrē nisi fili⁹: et cui voluerit fili⁹ reuelare. Tertia cā est qꝛ oī sapientia ꝛ gr̄a plenus in auditu. Col. ij. In ipso sunt thesauri sapie ꝛ sciētie dei abscōditi. Quarta cā est. qꝛ ipm est in ptāte effectiua oīm eoꝝ que dicit. Est eīm verbū illud angelus siue nūcius intelligentie actiue. Nec aūt factiua est ꝑ verbū. Uñ qñ miracula fecit: ṽbo sue ptātis effecit. Quia sicut dt Ps. xxxij. Uerbo dñi celi firmati sūt Et hoc mō dt Ps. Audiēt ṽba mea qm̄ potuerūt. hoc est: ptātem effectiuā habuerūt. Et Matth. vij Loq̄bat eīm sicut ptātem habēs: et non sic scribe ꝛ pharisei. Oē eīm verbū hoīm respectu ṽbi filij dei est q̄si mortua vox absq̄ ptāte factiua (al's effectiua) eoꝝ que dicūt. Sic ḡ Audite illū.

Et statim circūspiciētes: neminem amplius viderunt nisi iesum tm̄ secum.

Tangit h̄ Istius visionis terminatio ꝛ Utilitas. Tangunt aūt h̄ Tria. In quoꝝ Primo tangit Uisiōis terminatio. In Scdo De visione eruditio. Tertio Eruditiōis non bñ intellecte declaratio. In Primo hoꝝ Tria dicunt. In q̄ꝝ Prio notat Discipuloꝝ ad gl'iam dei ꝯtēplandā auiditas. In Scdo notat Subducta ab oculis eorū glorie maiestas. In Tertio notat ex his tāta vtilitas. Dic̄ igit [Et statim] qꝛ Magnitudo desiderio (al's desiderij) videndi: morā non admittēdā esse ꝑsuasit. Eccīs. xj. Dulce lumē ꝛ delectabile oculis videre solē [circūspiciētes] vndiq̄ oculos circūducentes ex cōtemplādi auiditate. Gen. xxxij. Uidi dñm facie ad faciē ꝛ salua facta est aīa mea. Tob. x. Quotidie exiens circūspiciebat vias oēs ꝑ q̄s erat spes remeādi [neminē ampl⁹ viderunt nisi solū iesum] Et hec fuit Utilitas vt i nullo alio spes salutꝭ poneret. Dixerat eīm Petr⁹ Moysi ꝛ Helie debere fieri tabernacula: tanq̄ familia dñi in tria esset diuidēda: Nesciēs q̄d diceret Et ideo solus Jesus ꝑmanēs ostendit: vt oēs saluādi ad tabernaculū dñi ꝑtinere noscant. Joā. x. Fiet vnum ouile ꝛ vn⁹ pastor. Et hoc docet Moyses. Et ideo nō manēs transit. et hec docet ꝓphetia et ideo euacuat ꝛ transit. Ps. lxxij. Quid eīm mihi est in celo: et a te q̄d volui sup terrā. Ideo ḡ solum Jesum secū [tm̄ viderūt] Apoc. xxj. Ecce tabernaculū dei cū hoīb⁹: et hītabit cū illis. et ipsi ꝑpl's eius erūt: et ipse deus cū eis erit eoꝝ deus.

Et descendentib⁹ illis de mōte precepit illis ne cuiquā q̄d vidissent narrarēt: nisi cū filius hoīs a mortuis resurrexerit. Et verbum continuerūt apud se.

Tangit Scdm De Instructiōe dicēs [Descendentibus illis] de statu cōtēplatiōis ad actōem ṽtutꝭ [de mōte thabor] Qui significat eminētiā spūs. Ps. ciij. Ascēdūt mōtes: cōtēplatiōis: et descēdunt campi: fructiferi fructu ṽtutꝭ: in locum quē fundastꝭ [ꝑcepit illis] ꝑcepto instructionis [ne cuiquā] hoīm [q̄ vidissent narrarēt] de gl'ia transfiguratiōis [nisi cū fili⁹ hoīs a mortuis resurrexerit] Quia sicut dr Eccīs. iij. Oia tp̄s hn̄t: et tp̄s est tacēdi: et tp̄s loq̄ndi. Causa aūt ꝑcepti est quā iam in añhabitꝭ dixim⁹. qꝛ gl'iaꝫ referētes his: q̄ post modicū (al's postmodū) chr̄m i tot opprobrijs erant visuri: poti⁹ irrisionē fecissent q̄ fidē certificassent. Et ideo tacenduꝫ ꝑcepit vsq̄ ad tp̄s q̄ gl'ia trāsfigurationis cōfirmet ꝑ gratiaꝫ īmortalitatꝭ: qñ ad opprobria patiēda nunq̄ rediret chr̄s. qꝛ tunc ex ꝑteritꝭ narratꝭ scit q̄ volūtarie ꝑpter nos passus fuit: Ut nos ad gl'iam ꝑ passionē reduceret ꝑpetue resurrectiōis. Eccī. xxvij. Qui denudat arcana amici: ꝑdit fidē: et ñ inueniet amicū. Et illud est denudare amici mysteria: desperatio est aīe infelicꝭ [et verbū cōtinuerūt] Tangit in hoc obedientiā triū apl'oꝝ. qꝛ [verbū] istd [cōtinuerūt apud se] in secreto: nemi dicētes: sic ꝑceptū fuit ipsis. Ps. cxviij. In corde meo abscōdi eloq̄a tua: vt nō peccem tibi. Job. iiij. Ad me dictū est verbū absconditū: et q̄si furtiue suscepit auris mea venas susurrij eius. D.

Conq̄rētes quid esset cū a mortuis resurrexerit. Et interrogabāt eum dicentes. Quid ergo dicunt pharisei ꝛ scribe: qꝛ Heliam oportet venire primū? Qui respōdens ait illis. Helias cum venerit prio restituet oia: ꝛ quō scriptum est in filiū homis vt multa patiat et cōtemnatur? Sed dico vobis qꝛ et Helias venit: et fecerunt illi q̄cūq̄ voluerūt sicut scriptū est de eo

Tangit h̄ Tertia ꝑs in q̄ inducit Illūinatio ad eruditionē nō plene intellectā. Et habet Tres ꝑticulas. In q̄ꝝ Prima ponit Uerbi q̄d non intelligūt conq̄sitio. In Scda Illuminatōis a dño petitio. Et in Tertia Dñi ꝑfecta illumiatio. Dic ḡ [Conq̄rentes] hoc q̄d ꝑcessit apd se. querentes Dialecticū est. et refertur et ad añs ꝛ seq̄ns. Quia Et apud se ṽbū cōtinuerūt sub silētio illud claudentes: Et apud se erāt ꝯq̄rētes de h̄ q̄ dubitauerūt. Qꝛ nō libēter audiuerūt in ꝑte: et ignotū erat i ꝑte q̄d dixit. Et iō quesierūt [q̄d esset] h̄ dictū q̄d dixit [cū a mortuis resurrexerit] Moritur eīm dñm nō libenter audiuerūt. De resurrectōe autē nullū hēbant intellectū. qꝛ Nō erat agnit⁹ q̄ reuersus esset ab iferꝭ Sap. ij. Esa. xxix. [Et] ideo interrogabāt eū ꝑtentes de h̄ dubio illūinatiōnē [dicētes: Quid ergo dicūt] Putabāt eī Apl'i visa gl'ia dñi: aduentū dñi in gl'ia ilico mani

festatū.et ideo dn̄m de cetero nō moriturū: sed in
oī glīa in ꝑpetuū regnaturū. Et ideo q̄rūt d̄ signis
p̄cedētib⁊: hūc in glīa aduētū: dicētes [Quid er
go dicūt pharisei] q̄ sectā fidei tenebāt ꝓbabi
liorē. Act.xxvj. Scd̄z ꝓbabilissimā nr̄e religionis
sectā vixi pharise⁹ [et scribe] q̄ eminēt in scia leg̅
[q2 Heliā oportet] ſm scp̄turā Malach. vlti.
[venire primū] an̄ aduentū messie in q̄ regna
tur⁹ est in glīa. iiij. eīn Reg.ij. legit̃ q̄ Helias per
turbinē in curru eq̄ꝝ igneoꝝ leuat⁹ est in celuz: et
reseruat⁹ vt veniat an̄ diē dn̄i magnū ⁊ manifestū
Malach. vl. dr̄. Ecce ego mittā vobis Heliā ꝓphe
tā anteq̄ꝫ veniet dies dn̄i magn⁹ ⁊ horribil̃: ⁊ con
uertet cor patrū ad filios: et cor filioꝝ ad p̄res eo
rū ne forte veniā ⁊ ꝑcutiā terrā anathemate. De h̄
igit̃ q̄rūt Apl̄i [Qui rn̄s ait] dans plenā dicto
rū illūinationē [Helias ⁊c̄.] Glo. Nō est hic ad
uent⁹ quē putat̃ quē p̄cedet Helias. q2 [helias
cū venerit] an̄ secundū aduentū q̄ erit in maie
state ⁊ glīa [primo] an̄ aduentū meū q̄ iudicabo
mundū [restituet oīa] destructo iā (al̄s destru
cta ab) antichr̄o: et māifestato errore: ⁊ assumpta
fide eccl̄ie ab oīb⁊ Cōuertet eīn corda patrū ad fili
es: hoc est ad fidē apl̄oꝝ. et corda filioꝝ: iudeoꝝ: q̄
in fine (al̄s infidi) inuenient̃: ad p̄res eoꝝ: h̄ est ad
veꝝ patrē eoꝝ: qd̄ est ad veꝝ patriarcharū intelle
ctū [restituet] etiā debitū mort̃ qd̄ debet. q2 sen
tētiā p̄mi maledicti exoluet [et quō scriptū est
i filiū hoīs] hoc est ꝯ filiū hoīs [et multa pa
tiat̃] ꝓbra: illusiōes: ⁊ flagella: et vulnera: ⁊ mor
tē [et cōtēnat̃] ꝑ crucis cōfusionē. Sic Supple
multa patiat̃ Helias ab antichr̄o ⁊ insepult⁹ abij
ciet̃ in opprobriū. Hoc aūt scriptum est Esa.liij. et
Dan̄.ix. Occidet̃ chr̄s ⁊ nō erit ei⁹ ppl̄s q̄ eū nega
tur⁹ est. Hoc igit̃ erit an̄ secūdū aduentū q̄ in glīa
est futurus [Sed dico vobis] q̄ꝫuis ita futu
rū est an̄ scd̄m aduentū: tn̄ dico vob̄ [q2 helias]
Nō in corꝑe ⁊ ꝑsona: sed in spū ⁊ virtute [venit]
iam an̄ in grā meū aduētū. Lu.j. Ipse p̄ibit an̄ il
lū in spū ⁊ virtute helie parare dn̄o plebē ꝑfectā: ⁊
euertere incredulos ad prudentiā iustoꝝ. Hic au
tē est Joānes baptista q̄ me p̄cessit [et fecerūt il
li] in cōtēptu ⁊ passiōe decollatiōis [q̄cūq̄ꝫ vo
luerūt] malā suā volūtatē ꝓbris ⁊ passiōib⁊ eoꝝ
satiantes [sicut scriptū est de eo] sc̄z Joāne ba
ptista Sup̄.vij. Mat.xxiij. Ecce ego mittā ad vos
ꝓphas ⁊ sapiētes ⁊ scribas: et ex illis occidet̃ ⁊ fla
gellabit̃: vt veniat sup̄ vos oīs sanguis iust⁹ qui
effusus est sup̄ terram.

Et veniēs ad discipulos suos vidit turbā magnam circa eos et scribas conq̄rētes cū illis. Et confestim oīs ppl̄s videns Jesuz stupefact⁹ est: et expauerūt: et accurrentes salutabāt eū. Et interrogauit eos Quid iter vos conq̄ritis?

J Hic incipit historia in qua figuraliter oñditur
Fortitudo leonis de tribu Juda: contra defectuz
qui est Facilitas faciendi bonū. Et hoc vltimū sue
fortitudīs signum ſm diuisionē glose quā ꝓsecut
ti sum⁹ a p̄ncipio. Diuidit̃ aūt historia hec i Quat
tuor ꝑtes. In q̄ꝝ Prima Huius miraculi docet
occasionē. In Scd̄a Hui⁹ miraculi docet magni
tudinē ⁊ significationē: Ibi [Et rn̄dens vn⁹ de tur
bis] In Tertia Cure hui⁹ infirmitat̃ docet perfe
ctionē: Ibi [Jesus aūt ait illi Si potes credere]
In Quarta ⁊ vltima De miraculo isto sumit disci
puloꝝ īstructionē: Ibi [Et cū introisset domū ⁊c̄.]
In Prima haꝝ ꝑticulaꝝ dr̄ Tria. Sc̄z. Turbaꝝ
cū discipulis conq̄sitionē. Aduent⁹ sui ad turbas
exultationē. et Cause conq̄sitiōis eoꝝ a dn̄o inter
rogationē. Dicit igit̃ [Et veniens ad disci
pulos] de q̄b⁊ curā habuit sicut gallina d̄ pullis.
Uidit eīn q̄ aq̄le pullos inuaserāt [vidit turbā
magnā circa eos] quā pharisei ⁊ scribe concita
uerant. Et ideo addit [Et scribas] q̄ insultabāt
discipulis de infirmitate. Acsi magr̄ eoꝝ ꝑtātē eis
sup̄ oīa demonia dedisset: et ꝟbū eius effectū n̄ ha
beret. Et h̄ est [conq̄rētes] siue disputantes [cū
illis] discipuli dn̄i. Non eīn valētes resistere sapi
entie dn̄i: aggressi sunt discipulos adhuc īfirmos:
vt ex illa ꝑte rep̄hensibilē dn̄m facere corā turbis
videant̃. sicut Joan.iij. Orta est q̄stio ex discipl̄is
Joānis cū Judeis de purificatiōe. Un̄ Sicut ser
pens p̄m⁹ Gen̄.iij. p̄mū Adā aggressus est ex ꝑte
infirmiori: Ita nostꝝ secundū Adā isti venenati p̄
mi serpent̃ filij ex ꝑte infirmiori sūt aggressi: Quā
uis non ꝓficiant. q2 Sēp̄ suis in adiutoriū venit
dn̄s dicēs illud Josue.j. Non te deserā neq̄ꝫ dere
linquā: cōfortare ⁊ esto robust⁹ [Et cōfestī oīs
ppl̄s] simpliciū turbaꝝ [vidēs iesum] quē to
to corde videre desiderabat. Exo.iiij. Uidens te le
tabit̃ corde [stupefact⁹ est] ex ammiratiōe. Qr̄
Igneū q̄ddam vt dr̄ Hiero. radiabat ab ocul̄ ei⁹
qd̄ oēs cōuertit in stuporē [Et expauerūt] aspe
ctu magnitudīs ⁊ reuerētie ipsi⁹. Hester.xv. Ual
de mirabilis es dn̄e ⁊ facies tua plena grāꝝ [ac
currētes] certatim ad ip̄m. Esa.xl. Current ⁊ nō
laborabunt. volabūt ⁊ nō deficient [salutabant
eū] Hūilitat̃ et cōgratulatōis officijs eū suscipi
entes. Mos eīn erat eis q̄ hūilior sup̄iorē saluta
ret. Un̄ Joā.xij. Osanna filio Dauid bn̄dictus q̄
venit in nomīe dn̄i [Et interrogauit eos q̄d
inter vos conq̄ritis] benignissim⁹ illūinator.
Nō vt discat interrogat: sed vt occasionē ab eis ac
cipiat illūinatiōes suas eis infundēdi. Ecc̄i.xxiiij.
Doctrinā q̄si an̄lucanū illūino oīb⁊: ⁊ enarrabo il
lam vsq̄ꝫ in longinquum.

Et respondens vnus de turba: dixit. Magister attuli filiū meum ad te habentē spiritū mutum: qui vbicunq̄z eum apprehēderit: allidit illum ⁊ spumat ⁊ stridet dentibus et arescit. Et dixi discipulis tuis vt eijcerent illum et non potuerunt.

In hac Scd̄a ꝑticula hui⁹ miraculi ostēdit mā

gnitudinē et significationē. Tāgunt aūt h Quin/
qz. In q̄r Primo tangit infirmi ad saluatorē al/
latio. In Scd̄o Infirmitatꝫ difficultas ꝛ magni/
tudo. In Tertio Defect⁹ fidei in intercedentib⁹ ex/
probratio. In Quarto Spūs imūdi i pn̄tia dn̄i
maior afflictō. In Quinto vero Debilissime fidei
in intercessorib⁹ significatio. De Primo dr Duo.
Scz. Afferentꝫ infirmi hūilitatē. et Infirmi alla/
tionē. Dicit igit [Et rn̄dens] ad interrogatio/
nē dn̄i, de q̄ conqrerēt int se [vn⁹] qꝛ alij scribis iā
consentire cepant. iij. Reg. xix. Ego relict⁹ sum sol⁹
Job. j. Euasi ego solus. Job. vt annunciarem tibi
[de turba] humilis plebei⁹ de plebe. Judith. ix.
Hūiliū ꝛ māsuetoꝝ tibi sp placuit depcatio. Nō
em̄ erat de pncipib⁹ ꝛ scribis qꝛ illi conqsitionem
cū discipulis faciebant. Joan. vij. Nemo ex pncipi
bus credidit in eū neqꝫ ex phariseis: sed turba hec
q̄ nō nouit legē maledicti sunt [dixit] Tangit in/
firmi allationē [Magr̄] Magistrū vocat tanqꝫ
sapientē diuinū aliquē: qꝛ pfectā deitatꝫ fidē non/
dū habuit. Joan. iij. Scim⁹ qꝛ a dn̄o venisti mgr̄
[attuli filiū meū] pign⁹ nature mee: supstitem
hereditatꝫ: baculuꝫ mee senectutꝫ. Tob. x. Lumen
oculoꝝ nr̄oꝝ: baculū senectutis nostre: solaciū vi/
te nostre: spes posteritatꝫ nostre [ad te] saluatorē
q̄ saluas oēs in te sperantes [habentē spm̄ mu
tū] Tangit h Infirmitatꝫ magnitudo et difficul
tas. Et ideo Duo cōtinet hec pticula. Magnitu/
do aūt infirmitatis cōsiderat in Septē Que p or
dinem in lr̄a continent. Quoꝝ Primū est Habi/
tus spūs imundi. qđ notat cū dicit [habentem
spm̄] Nō em̄ hr̄et spūm imundū: sed haberet ab
ipso spū: nisi cām vel ipse: vel parētes dedissent. qꝛ
Illi hn̄t spūs imūdos q̄ eos ad se vocant peccatꝫ:
et seipsos: demones pueniendo: exhibēt ad malū.
Sap. j. Impuri (al's impij) manib⁹ ꝛ vbis accer/
sierūt illā Scꝫ mortē. Esa. xxviij. Pepigim⁹ fedus
cū morte: et cū inferno fecim⁹ pactū. Secundū no
cumentū est q̄ dr [mutū] qꝛ linguā a locutōe im
pediuit: et aures ab auditu sermonis. Lu. xj. Erat
Jesus eijciēs demoniū ꝛ illud erat mutum. Ps.
xxxvij. Ego tanqꝫ surdus nō audiebā: et sicut mu
tus nō apiens os suū. mut⁹ tn̄ maxime erat a lau/
de diuina. Tertiū est ꝛ Impetuosa apphēsio: qđ
notat in h q̄ dr [q̄ vbicūqꝫ eū apphēderat]
j. Reg. xvj. Exagitauit eū spūs nequā: apphendit
a dn̄o. Illos em̄ spūs nequā apprehēdit q̄s totos
in ptātē accipit ꝛ furiose exagitat [allidit] Quar
tū est nocumentū q̄ allisit eum ad parietes: ꝛ ad la/
pides: ꝛ ad terrā cum impetu deijciēs. Vn̄ Lu. ix.
Mgr̄ obsecro respice in filiū meū: qꝛ vnic⁹ est mi/
hi: et ecce spūs apphēdit illū: et subito clamans eli
dit ꝛ dissipat eū [et spumat] Quintū ē nocumē/
tū. Spuma āt fiebat spū malo corporeo: cerebro
resoluto ī (al's ad) guttur descēdēte: ꝛ saliuā ī am
pullas cōuertente. Et quia hoc cerebrū subuertit
Propt hoc dr glo. q̄ hoc stulticie est signuꝫ. Job
v. Virū stultū interficit iracundia: et paruulū oc/
cidit inuidia. Lu. ix. Spuma vix discedit dilaniās
eū [et stridet dentibus] ex furore q̄ agitat ꝛ ī/
citat ad mordendū se ꝛ alios. Prouer. xxx. Gene/
ratio que p dētib⁹ habet gladios. Matt. viij. Ibi
erit fletus ꝛ stridor dentiū. Gal. v. Q si inuicem
mordetis ꝛ comeditꝫ videte ne ab inuicē cōsūma/
mini. Et hoc est Sextū nocumentū. Septimū au
tē est qđ dicit [et arescit] in stipite oī vigore na/
turalis refectōis destitut⁹. Et significat eos q̄ are
scunt et marcescūt ignauia. Illi: q̄si moriunt in se/
ipsis. Vn̄ Mat. xvij. dr: q̄ lunatic⁹ est ꝛ male pa/
titur. Sic ficulnea arefacta est cui maledixit dn̄s
Mat. xxj. Isti sunt ignaui stulticia: libidinis spu
mantes in se aridi. De q̄b⁹ in ep̄la Jude dr. Arbo
res autūnales infructuose bis mortue eradicate:
fluct⁹ feri maris despumātes suas confusiones.
[Et dixi discipulis tuis] q̄b⁹ tu ptātē dedisti
sup spūs imūdos ꝛ vt languores curarēt [vt eij/
cerēt illum] spūm imundū. Et tāgit h isti⁹ In/
firmitatꝫ difficultas [et nō potuerūt] discipuli
tui hunc tanti nocumēti spm̄ eijcere. Sed hoc
videt ꝯtrariū ei qđ dr Joā. xiiij. Qui credit in me:
opa que ego facio: et ipse faciet: ꝛ maiora hoꝝ faci/
et. Sed ad hoc dicendū q̄ discipuli adhuc in fide
erant ipfecti. Joānes loquit de pfectiōe fidei apo
stoloꝝ: post aduentuꝫ spūssancti. Tunc em̄ n̄ erāt
missi nisi ad Judeos: vt eos ad dn̄m reducerent
tanqꝫ ad pfectiorē. Et ideo in aliq̄ maior debuit ap
parere virt⁹ in dn̄o q̄ȝ in discipulis p tpe illo. Lu.
ix. Rogaui discipulos tuos vt eijcerent illū: ꝛ nō
potuerunt. Matth. xvij. Obtuli eū discipulis tu/
is ꝛ nō potuerunt curare eū. Et hoc pcat magnaꝫ
difficultatē agendi bonū: et dimittendi maluꝫ. ad
quā curandā nō sufficit nisi virtus diuina. j. Joā.
v. Est pctm̄ ad mortē non p ipso dico vt oret quis
hoc est q̄cunqꝫ: quia oportet habere diuinam vir/
tutem curantē.

Qui respōdens eis dixit. O generatio incredula quandiu apud vos ero? Quādiu vos patiar? Afferte illū ad me. Et attulerūt eum

[Qui rn̄dens eis] pro infirmo intercedētib⁹
[dixit] Et hec ē Tertia pticl'a Defect⁹ fidei expro/
bratio. Et dicunt h Duo. Exprobratio scꝫ. ꝛ Infir
mi ad pn̄tiam saluatoris postulatio. De Prio dr
[O generatio] qꝛ clamās [O] non est signum
impatientie sed cōpassiōis [generatio] aūt dicit
qꝛ a prib⁹ hāc prauitatē habuisse dinoscunt. Ps.
xciiij. Quadragita annis offensus fui generationi
huic: et dixi sp: hi errāt corde. Ipsi vo n̄ cogue rūt
vias meas [Praua] vo dr: qꝛ int⁹ ꝛ obstinatiōe
deprauata. Mat. xij. Generatio praua ꝛ puersa si
gnū q̄rit. Deut. xxxij. Generatio praua atqꝫ puer
sa heccine reddis dn̄o pp'le stulte ꝛ insipiēs [ꝛ in/
credula] ad oēm dei vitateꝫ. Ezech. ij. Increduli
et subuersores hitant tecū. Esa. xxj. Qui icredul⁹ ē
in vos infidel'r aget [Quādiu apđ vos ero?]
Sine pfectu docēs: Signa faciēs: Bn̄ficia impē
dēs: et Oīa cōsilia dei vob on̄dens. Ps. Quādiu
ponā cōsilia in aīa mea: dolorē in corde meo p diē
Mat. xvij. O generatio incredula ꝛ puersa q̄usqꝫ
ero vobiscum [quādiu vos pa.] Pro doctrina
vboꝝ obseruatores: In miracul' malos iterptes
et Pro bn̄ficijs malorꝝ redditores. Matth. xvij.

Usqz q̄ patiar vos. Lu.ix. O generatio infidelis ꝛ ꝑuersa vsqz q̄ ero apud vos ꝛ patiar vos. Hoc em̄ mire fuit patientie ꝙ tot ꝓ bn̄ficijs mala pertulit: Et tn̄ ꝑ seip̄m ab eis ad gētes nō recessit. Sed expectauit donec cōpleta malicia eoꝝ pꝰ resurrectōem ꝑ discipulos ab ipſ recederet. Esa.lvij. Neqz cogitasti in corde tuo qꝛ ego tacens ꝛ q̄si non videns

A [Afferte illū ad me] Ecce Nō lacessitꝰ iniuria: sed in seipso benignitate ꝛ miscōia flexus: infirmi expostulat oblatōez. Joel.ij. Benignꝰ ē ꝛ patiens et multū misericors ꝛ p̄stabilis suꝑ malicia. Glo. Istū: pueꝝ Nō demonē: vt ostendat illi demōi traditū ꝓpter pctm̄ suū: vel ꝓpter pctm̄ parentum. Et ideo oportuit ꝙ offerrēt eū ad dn̄m. In q̄ a demone auersio: ad chꝛm cōuersio denotaṫ. Joe.ij. Conuertimi ad me in toto corde vr̄o [Et attulerūt] ad dn̄m ꝯuersi. Lu.ix. Adduc huc filiū tuū. Matthei.xvij. Afferte illū ad me. Ps̄.xxviij. Afferte domino filios arietum. h̄ est p̄latoꝝ Apl̄oꝝ. Lu.iiij. Oēs q̄ hēbāt infirmos ducebant illos ad Jesum et curabanṫ.

Et cum vidisset eum: statim spiritꝰ cōturbauit illū: et elisus in terrā volutabaṫ spumās: et interrogauit patrē eius Quantū tp̄is est exquo ei hoc accidit: At ille ait. Ab infantia. Et frequēter eum in in ignem et in aquā misit: vt eum perderet

[Et cū vid.il.] Jesus in p̄n̄tia sua positū. Et tangiṫ h̄ Quartū Qd̄ est Sp̄us īmundi in p̄n̄tia dn̄i maior afflictio. Et tāgunṫ h̄ Tria. Sc3. Afflictio incitata ex p̄n̄tia dn̄i. Diuturnitas afflictiōis egroti. et Interpellatio p̄ris ad miscōiaz dn̄i. Dicit igiṫ [Statim illum] ī p̄n̄tia dn̄i [sp̄us] immundus [turbauit] Ut: Uel ad modicū tp̄s penis eiꝰ satiareṫ. Apoc.xij. Descendit ad vos diabolus hn̄s irā magnā. sciēs qꝛ modicū tp̄s hz [ꝛ elisus in ter.] Glo. qꝛ dū post pctm̄ ad deū cōuerti volumꝰ: magꝭ a diabolo īpugnamur. Ut Uel excutiat (al's excruciet) ꝟtutē. Uel suā vindicet expulsionē [volutabaṫ spumās] Judi.v. Añ pedes eiꝰ voluebaṫ. Lu.ix. Cū accederet elisit illum demoniū ꝛ dissipauit. [Et interrogauit iesus pa.eiꝰ] Nec interrogat qꝛ ignorat: Sed vt ex responso accipet erudiēdi occasionē. Tn̄ glo. d̄r Non q̄si ignarꝰ interrogat: sed vt diuturnitas infirmitatis on̄sa: curationē faciat gratiorē. Ecci.x. Breuē languorē p̄cidit medicꝰ: lāguor plixior ḡuat medicū [Quantū tp̄is ha. exq̄ hoc ei acci.] Nō iō qꝛ lōgitudo tp̄is faciat difficultatē ex p̄te curantis (al's curatōis) chꝛi. sed vt ostēdaṫ ꝙ lōgitudo tp̄is magnā facit curatōis difficl'tatē ex p̄te egroti. Un̄ Joā.v. Trigitaocto annos hn̄tē in infirmitate: et ille dixit. Dn̄e nō habeo hoīem: vt cū mota fuerit aq̄ mittat me in piscinā: dū venio ego: aliꝰ ante me descēdit. Acsi dicat. Lōgitudo dieꝝ abstulit: ꝙ nec meo auxilio: nec humano alieno adiutorio curari possum. Et iō dn̄s hoc exponi voluit: vt sciretur ꝙ nō possit subuenire nisi auxiliū diuinuz [At ille ait] sc3 pater [Ab infantia] Ps̄.l. Ego ei in iniq̄tatibꝫ ꝯceptꝰ sū: ꝛ in pctis cō. me ma. m. Et repetit maliciā [et freq̄nter eū in ignē ꝛ aquā misit] Duo genera tentationū in h̄ significantur Quoꝝ Unū est Amor male inflāmans: vel libidinis: vel male cupiditatꝭ: vel ire. Quia etiā Ira ꝓuenit ex iprobo suīpsiꝰ amore. qꝛ dum nimis se amat aliq̄s: q̄rit vindicare in aliū iniuriā: quā vt sibi videṫ intulit alius. Aq̄ aūt (que frigida est) Timorē ſcat. quia cordis ꝛ sanguis frigiditas retrahit ab oīb' dei obsequijs: dū vl' pelli sue more humano: vel reb' suis timet timore mūdano. Ps̄.lxxix. Incensa igni ꝛ suffossa ab increpatōe vultꝰ tui ꝑibūt. Glo. Ibidē: incēsa amore male inflāmāte. suffossa aūt timore male hūiliāte. De Igne q̄dē ſm se diciṫ Deuṫ.xxxij. Ignis succēsus est in furore meo: ꝛ ardebit vsqz ad īferni nouissima. qꝛ Ignis cōcupie. n̄ extingueṫ. De Aq̄ aūt male infrigidante d̄r in ps̄. lxviij. Intrauerūt aq̄ vsqz ad aīam meā. infixꝰ sū in limo ꝓfūdi: ꝛ n̄ est suba. Et tāgit Demonis malā intentionē [vt eū ꝑderet] et in aīa ꝛ in corꝑe Nō em̄ finē ponit nocumēta (al's nocumtꝭ) nisi nouissimū interitū. Jo.x. Fur nō venit nisi vt fureṫ et mactet ꝛ ꝑdat. Hester.xiij. Uolūt nos inimici nr̄i ꝑdere ꝛ hereditatē tuā delere.

Sed siquid potes: adiuua nos: misertꝰ nostri. Jesus autē ait illi. Si potes credere: om̄ia possibilia sunt credenti. Et continuo exclamans pater pueri cum lachrymis aiebat. Credo dn̄e: adiuua īcredulitatem meam

Hic poniṫ Debilissime fidei ī intercessoribꝫ significatio. Tangunṫ aūt h̄ Tria. Sc3. Significatio debilitatꝭ fidei. Ex parte dn̄i exhibitio adiutorij. et Ex p̄te Intercessoris petitio ad maiorē fidez auxilij. Dicit igiṫ [Sed siq̄d potes] tu: qd̄ discipulis nō tradidisti. Tu em̄ solus plꝰ oīb' posse d̄bes Sap.xij. Subest tibi cū volueris posse. Ex hac ḡ oīpotēti ꝟtute [adiuua nos] Filiū in afflictione Me aūt ī cōpassiōe laborantē. Ps̄.lxxviij. Adiuua nos deꝰ salu. nr̄: ꝛ ꝓpt' gl. no. t. liba nos [miser. nr̄i] Mat.xv. Mis̄ere mei dn̄e fili dd̄: filia mea a demōio vex. Ecci.xxxvj. Mis̄ere nr̄i deꝰ oīm ꝛ respice nos: ꝛ ond̄e nob' lucē mis̄ationū tuaꝝ [Jesꝰ āt ait] inuitans ad fidei ꝑfectiōez [Si po. cre.] M

Uideṫ aūt hec eruditio suꝑuacua. qꝛ d̄r Augꝰ ꝙ Credere ē gr̄a fideliū. Posse credere: oīm. Sz ad h̄ ē dicēdū ꝙ Duplex ē Posse. Sc3 Imꝑfcm̄ Qd̄ ē ex natura lib'e volūtatꝭ ꝛ rōnis. Et h̄ ē oīm. qꝛ inditū est oīb' ꝑ naturā. Aliud est Posse Perfectū ad actū credēdi. Et hoc est posse credere ex habitu fidei Et hoc est nō oīm: sed tm̄ fideliū. Et ad hoc ꝓuocat h̄ dn̄s patrē istiꝰ infirmi. Sed adhuc d̄r ꝯ h̄ Qꝛ Sic posse credere nō fuit in eo: sed potiꝰ in domo dei. qd̄ non fuit in p̄tāte ipsius. Quid est ḡ ꝙ dicit Si potes credere: Ad hoc dicendū ꝙ reuera

Capitulum.IX.

Sit posse credere: quodāmodo est in nobis. ⁊ q̄s dāmodo nō. Humiliare em̄ nos ad hoc: est in nobis. completio autem ipsius est in dono dei. Et quia hoc donum nulli negat̃ se ad ip̄m humiliāti: ideo dicit [Si potes credere] Q.d. In te est ex visis ⁊ auditis a me: te ad fidem mee deitat̃ humiliare: tūc fiet qd̄ petis. Jaco.ij. Postulet aūt in fide nihil hesitās. Qui eni͂ hesitauerit sil̃is est fluctui maris q̄ a vēto mouet̃ ⁊ circūfert̃. Non ḡ existimet hō ille ꝙ aliq̄d accepturꝰ sit a deo. Oīa possibilia sunt credēti. etiā mōtes ⁊ montis arbores trāsferre: Sicut dicit̃ Mat.xvij. Amē dico vobis si habueritis fidē ⁊ nō hesitaueritis: nō solū de ficulnea facietis: sꝫ ⁊ si huic monti diceris: tolle te ⁊ iacta te. i mare: ⁊ ita fiet. Et oīa q̄cunq̧ petitis in oratōe credētes accipietis. j. Cor. xiij. Si habuero oēz
N fidē: ita vt montes trāsferā. Sed q̄rit̃. Quare h̄ potiꝰ attribuit̃ fidei q̄ꝫ spei vel charitati. Et ꝯsueuit ad h̄ dici: q̄r Fides innitit̃ oīpotētie diuie. Quare q̄uis multi articuli sunt i Symbolo: tā Aplorū q̄ꝫ Nicene synodi. tñ p̄mus est articulꝰ oīpotētie: q̄ est. Credo in deuz p̄rem oīpotētē. Vel Credo in vnū deū p̄rem oīpotētē. Quia etiā si credimꝰ Deū esse hominē: vel Passum: vel Resurrexisse: et q̄cq̄d aliud credimꝰ: nō habemꝰ vnde h̄ ꝓbemꝰ: nisi q̄r deꝰ oīpotens est. ⁊ h̄ ⁊ oīa alia in se facere potuit ⁊ fecit ex sua oīpotētia. Huic aūt oīpotentie nō sic initit̃ Spes: neq̧ etiā charitas Et ideo nō dr̄ Oīa possibilia sunt sperāti vel charitatē habenti: Sꝫ ꝙ oīa possibilia sunt credēti. Lu.j. Nō erit impossibile apd̄ deū om̄e v̄bū. Gen̄.xviij. Nū deo quicq̄ꝫ erit difficile. Rhoma.iiij. Plenissime sciēs: q̄r q̄cūq̧ ꝓmisit ei deꝰ potēs ē ⁊ facere [Et cōtinuo] adiutus ad fidem ex v̄bis dn̄i [exclamās] in deuotōe fidei [pater pueri] demoniaci [cū lachrymis] dolorē cordis idicātib. Hiere.vj. Luctū vnigeniti fac tibi plāctū amarū [aiebat] fidē suā ꝯfitēs. Rho.x. Corde credit̃ ad iusticiā: ore aūt ꝯfessio fit ad salutē [Credo dn̄e] Joan.xj. Vtiq̧ dn̄e. Ego credidi q̄r tu es chr̄s filius dei q̄ in hūc mundū venisti. Et q̄r aū dubitauit de potētia dn̄i: mō suā recognoscit impfectōez: ⁊ ꝙ nō pōt pfici nisi a chr̄o. Et iō dic̃ [Adiuua] fidei grām apponēdo [incredulitatē meā] h̄ ē: fidei mee impfectōez. ps.cxxxviij. Impfectū meū viderūt ocl̃i tui. Sap.viij. Sciui q̄r nō possum esse cōtinēs nisi deꝰ det. q̄ꝫ q̄ꝫ h̄ ip̄m esſꝫ sapīa scire cuiꝰ h̄ esset donū. Et q̄r sic impfectōez ꝓpriā hūilit̃ recognouit: ⁊ a dn̄o pfici postulauit. qd̄ nō postulasset nisi eū pfectorē omniū esse credidisset: ideo fit ei qd̄ dicit̃ Sap.iij. Dabit̃ ei fidei donū electū ⁊ sors i tēplo dei acceptissima. Et hoc est qd̄ sequit̃.

Et cū vidisset Jesus cōcurrētē turbā cōminatꝰ est spūi imūdo: dicēs illi. Surde et mute spūs: ego tibi p̄cipio exi ab eo. ⁊ ampliꝰ ne introeas in eū: Et clamans ⁊ multū discerpens eū: exijt ab eo: et factꝰ est sicut mortuus; ita vt multi dicerēt quia mortuus est. Jesus autem tenēs manum eius eleuauit eum et surrexit.

Tangit̃ aūt h̄ huius miraculi pfectio. Et habet Quattuor pticulas. In q̄ꝝ Prima Impetrantis innuit pfectionē. In Scd̄a Vocē oīpotētis impij facit ꝓlationē. In Tertia Demonis exeuntis ostēdit malignitatē. In Quarta ponit Infirmi a nocumēto demonis pfectā liberationē. Dicit ḡ [Et cum vidisset] hoc ē videri ab oīb fecisset [Jesus] auctor fidei ⁊ salutis [credentē] iam p fidē deitatis [turbā] q̄r Multoꝝ intercessio mltū facit ad impetrandā misc̃diam. Mat.ix. Videns Jesus fidē illoꝝ dixit. Cōfide fili: remittunt̃ tibi pctā tua [cōminatꝰ est] v̄bo In q̄ erat virtus deitatis. Unde glo. Interl̃. Cōminatio potētia est. Matt.xvij. Et increpauit eū scꝫ demonē iesus. Lu.x. Increpauit Jesus spm̄ imūdū. Ps̄.lxvij. Increpa feras arūdinis. Hec aūt increpatio fuit nocumēti repssio ⁊ ptātis demonis diminutio ⁊ alligatio. qd̄ nūc ecclesia facit in suis Exorcistis [dicēs illi] spūi imūdo [Surde et mute spūs] p effectū: q̄a eū surdū ⁊ mutū fecerat pueꝝ [Ego p̄cipio tibi] oīpotēti impio. Sap.xviij. Oīpotēs sermo tuꝰ domine exiliens de celo a regalib sedib venit [Exi ab eo] cui mō p̄sides [et amplius nō introeas in eū] remisso ⁊ sanato iā pctō: ꝓpter qd̄ introeundi in eū accepisti licentiā. Joan.v. Jam amplius noli peccare ne deteriꝰ tibi aliq̄d cōtingat. Si em̄ ampliꝰ pctis indulsisset: tūc assumptis alijs septē nequoirib demō (al̃s demonijs) ad ip̄m rediuisset. et facta fuissent nouissima hoīs illiꝰ peiora prioribus: vt dr̄ Matth.xij. Lu.xj. Et ideo qd̄ dicit h̄ [et ampliꝰ ne introeas i eū] nō est ꝯfirmatio hoīs liberati: sed potiꝰ cōsiliū: vt de cetero locū nō daret diabolo. Eph.iiij. Nolite locū dare diabolo. [Et exclamās] Tertiū ē De Nocumēto demonis exeuntis [Et exclamās] puer p̄ dolore affligētis demōis. Vel [exclamās] demō q̄r exire cogebat̃. Lu.iiij. Exibāt demonia a multis clamantia ⁊ dicētia: q̄r tu es chr̄s filiꝰ dei viui [⁊ multū discerpēs eū] corpal̃r laniās. q̄r Laceratio interiorem aīe in bono naturali significat lacerationē. Lu.x. plagis impositis abierunt semiuiuo relicto [exijt ab eo] relinquens eum laceratum ⁊ semiuiuum. Abacbuch.iij. Egredietur diabolꝰ ante pedes eiꝰ [et factus est sicut mortuꝰ] Quantitatem exaggerat nocumenti [ita vt multi dicerent] imobilitatem pueri considerātes [quia esset mortuus] Et hoc significabat eum iam mortuū esse peccato: et viuere deo. Col̃.iij. Mortui enim estis: et vita vestra abscondita est cum christo in deo. Gal̃.ij. Viuo ego iam non ego: viuit v̄o in me christus: ꝙ autem nunc viuo: in fide viuo filij dei qui dilexit me et tradidit animā suam pro me. ij. Coꝝ. q̄rto. Mors opat̃ in nob: vita aūt in vobis [Jesus āt tenens manū eiꝰ] hoc est: grām subleuatiōis: porrigens ad opa virtute ⁊ v̄tutis. Ps̄.lxxij. Tenuisti manū dexteram meam ⁊ in voluntate tua deduxisti me: et cum gloria suscepisti me [eleuauit eum] ad altitudinem

virtutꝫ ꝛ opis. Eph.v. Surge q̄ dormis ꝛ exurge de mortuis ꝛ illūinabit tibi chr̄s. Ps̄.cxliiij. Dn̄s erigit elisos: dn̄s diligit iustos⌊et surrexit⌋ hoc est sursum se corpe ꝛ mēte rexit. Col.iij. Si cōsurrexistꝫ cū chr̄o: q̄ sursum sunt q̄rite vbi chr̄s est in dextera dei sedēs. q̄ sursum sūt sapite: non que super terram.

Et cū introisset in domū: discipuli eius secreto interrogabāt eū Quare nos n̄ potuim⁹ eijcere eū? Et dixit illis. Hoc genus in nullo potest exire: nisi in oratiōe ꝛ ieiunio. Et inde pfecti p̄tergrediebantur galileā: nec volebat quenquā scire

D Hic ponit̄: ex miraculo Perfecta discipulorū instructio. Dicunt̄ aūt h̄ Tria. Scꝫ. A discipulis illūinatiōis petitio. Magr̄i illūinatio. et Salutꝫ et illūinatōis in oēm locū dilatatio. Dicit ḡ⌊Et cū introisset in domū⌋vbi seorsum cū suis accepit secreta silentia. Mat.xiij. Seorsum aūt oīa discipulis disserebat⌊discipl'i ei⁹⌋ q̄ oīa sciebāt eum cū sapiā agi. Job.v. Nihil in terra sine cā fit. et de humo nō egredit̄ dolor populi. Plato i Timeo. Nihil ortū est sub sole cui⁹ legitima cā nō p̄cesserit⌊secreto⌋ q2 scandalū fuisset corā ignorāte turba: infirmitatē discipulorꝫ exponere: ꝛ mystica diuinorꝫ cōsiliorꝫ apire. Matt.vij. Nolite sctm̄ dare canib⌊interrogabāt eū⌋illūinatiōem petentes. Ps̄.xij. Illūina oculos meos neq̄n obdormiā in morte. ij. Cor.iiij. De⁹ q̄ dixit de tenebris lumē splēdescere illuxit in cordib nr̄is ad illūinationē sciē claritatꝫ euāgelij i faciē chr̄i⌊Quare nos n̄ potuim⁹ eijcere eū?⌋ Acsi dicāt. Fuit ne hec impotētia in nob: vel in ipso. Quia si fuit in nob: videt̄ esse in te defect⁹ q̄ cōpletā nō dedisti ptātem Si aūt in ipso fuit causa impotētie nobis collate: videt̄ resistere cui ꝯtrū tu dixisti Mat.xvj. Dicēs Porte inferi nō p̄ualebūt aduersus eū. Adhuc āt Lu.x. Reuertētes apl'i dixerūt: dn̄e: etiā demonia in nomīe tuo subijciunt̄ nobis Qualiter ḡ hoc demoniū restitit nob: ita q̄ n̄ eiecim⁹ illō?⌊Et dixit illis⌋ad oīa hec dans illūinationē⌊Hoc gen⁹⌋demoniorꝫ in spū ꝛ in carne sit̄: f̄m cām radicatuꝫ ⌊i nullo⌋ptātꝫ remedio⌊p̄t exire⌋ita q̄ n̄ habeat ptātem in hoīe⌊nisi in orōne⌋ q̄ curat pestes mentꝫ ꝛ spūs⌊ꝛ ieiunio⌋ qd̄ curat pestes corpis Orōne em̄ Jacob vicit fratrē ad malum cōcitatū. Gen̄.xxxij. Apparuit vir luctās cum eo. Et Infra. Nō dimittam te nisi bn̄dixerꝫ mihi. ꝛ bn̄dixit eū i eodē loco. Osee.xij. In fortitudine sua direct⁹ est cū angelo. Inualuit ad angelū ꝛ confortatus est; Fleuit ꝛ rogauit eū. Sic Tobias ꝛ Sara a se orādo demoniū cōpescuert̄ Tob.viij. Ieiunio āt Niniuite misericordiaꝫ: ne demonibus traderentur inuenerunt. Jon̄.iij. Et Joel.ij. Conuertimini ad me in toto corde vestro in ieiunio: ꝛ fletu: ꝛ plāctu et scindite corda vestra et non vestimenta vestra.

Queri't aūt Cū etiā elemosyna sit vna cura peti quare de elemosyna nō facit mētioneꝫ: Cum dicat Tob.xij. q̄ elemosyna a morte liberat. Ad h̄ dicendū q̄ elemosyna non pōt esse generale satisfactiuū q̄ntū ad elargitiōes exteriores. quia nō oēs habēt vn̄ dent elemosynā. Hic aūt loquit̄ de generalib satisfactiuis q̄ntuꝫ ad omnes Adhuc aūt q̄rit̄ h̄ Quare dn̄s nec orationē nec ieiuniuꝫ isti iniunxit: et tn̄ demoniū expulit. ḡ sine orōne ꝛ ieiunio exire potuit. Ad hoc dicendū sicut sepe diximus q̄ dn̄i ptās in eijciēdo demones nō fuit opans sic p claues: sed sicut absoluta ꝛ libera ptās cui nihil obstat. Et ideo in sua opatiōe nō fuit opus iniūctiōe orōnis ꝛ ieiunij. Sed hāc ptātem discipulis non dedit. q2 hoc est ptās excellētie ꝛ diuia. Sed potius dedit discipulis ptātem clauiū: vt p misteriuꝫ instrumēti orōnis ꝛ ieiunij et exorcismorꝫ ꝯ maliciā demonis oparent̄. Et ideo Mat.xvj. dans potestatē ligādi ꝛ absoluēdi: p̄mittit ptātem ligandi Dicēs. Qd̄cūq3 ligauerꝫ sup terrā: erit ligatū ꝛ i celis. Et subiūgit ptātem Dicēs. Et q̄dcū q3 solueris sup terrā: erit solutum ꝛ in celis. acsi dicat. Si vis vt nō erret clauis: liga p̄us ad opa satisfactiōis: et tunc solue a vinculis demonū q̄bus ligati sūt peccatores: Tunc porte: hoc est malicie demonū tibi nō p̄ualebūt. In ope aūt dei ꝛ chr̄i absolutio p̄cedit ligationē. q2 aliter aliena ꝛ nō ppria: ꝛ ptās ministri nō dn̄i: et ligata ꝛ nō absoluta ptās videret̄. Hoc est igit̄ qd̄ de mistrorū ptāte dr̄⌊hoc gen⁹ demoniorꝫ n̄ eijcit̄⌋mistrorꝫ ptāte⌊nisi i orōne⌋iniūcta⌊et ieiunio⌋ iniūcto. Et h̄ omiserunt apl'i. Et iō nō fuit cā q̄ nō eiecerūt: diminutio potestatꝫ collate: sed potius error clauis adhibite ad demonē excludendū. Sicut adhuc m'lti errant eo q̄ clauib f̄m debitū ordinē ptātis nō vtunt̄. Hoc est igit̄ qd̄ dicit. Qui em̄ minister sibi vsurpet potestatem diuinam ꝛ absolutā: hoc dicit esse Hieronym⁹ de supcilio phariseorꝫ ꝛ de supbia luciferi: q̄ sine merito in sūmo suam voluit sedem collocare ⌊et inde⌋de loco illo⌊profecti⌋ vt vbiq3 p̄dicarent ꝛ lucē spargerēt⌊p̄tergrediebant̄⌋ loca illa p̄tereūtes in⌊galileā⌋vt loca in quibus predicauerant visitarent. Act.xv. Reuertētes visitauimus fratres p vniuersas ciuitates in quib predicauimus verbū dei quomō se habebant⌊nec volebat quenq̄3 scire⌋ Ut formam daret humilitatis. Uel veri⁹: Ut in secreto docere posset discipulos. Osee.ij. Adducā eā in solitudinē, ꝛ loq̄r ad cor ei⁹. Hoc est ḡ qd̄ dicit

Docebat aūt discipulos suos ꝛ dicebat illis: qm̄ filius hoīs tradetur in man⁹ hoīm: ꝛ occident eum: ꝛ occisus tertia die resurget. At illi ignorabant verbum: et timebāt eum interrogare.

Hic postq̄3 pfecte Marc⁹ fortitudinē leonis d̄ tribu Juda descripsit. q2 In q̄libet q̄ttuor aīalīū facies hoīs fuit: ideo h̄ faciē hoīs in doctrina veritatis assumit. Et durat hec pars vsq3 ad p̄ncipiū D

capituli decimiq̄rti: vbi ꝺ passiõe agere incipit. Et diuidit̃ in Duas ptes. In quaꝝ Prima Doct̃nā ponit q̄ztū ad viā iusticie. In Secūda aūt Docet quorūdā ad vitā ⁊ regnū iusticie assumptionē. q̄rundā autē reprobatõem. Et hoc incipit c. xj. Ibi [Et cū appropinq̄ret Jesus hierosolymā ⁊c̄] Adhuc aūt Prior istaꝝ diuidit̃ in ptes Duas. In q̄rum Prima Docet viā iusticie q̄ztum ad idoneitatē aplicā. In Secūda autē Docet viā iusticie q̄ztū ad hoc qꝺ ꝯuenit omnibꝫ q̄ztū ad salutez ad regnū dei necessariā. Et hoc incipit in cap̄. x. Ibi: [Et exinde exurgēs venit in fines Judee ⁊c̄.] Adhuc autē Anterior haꝝ diuidit̃ i Quattuor: que ad pfectiõem aplicā req̄runt̃. Quoꝝ Primū est Doctrina patiētie ⁊ hūilitatis. Secundū autē est de debito ⁊ merito susceptiõis eoꝝ q̄ accipiunt a chr̄o officiū p̄dicatiõis. Ibi [Quisquis vnum ex hmõi pueris recepit ⁊c̄.] Tertiū autē est de Diligentissima scandali vitatõe pusillorū. Ibi [Et q̄squis vnum de pusillis istis in me credentibꝫ ⁊c̄] Quartū autē est De discretõe habenda p̄latoruz Ibi [Omnis eni igne sallief ⁊c̄.] Adhuc aūt Duo dicunt̃ in p̄ma pte. Scz. Instructio ad pacis pfectionē: ⁊ Instructio ad humilitatis ꝓfunditatez. Ibi [Et venerūt capharnaū] In Prio hoꝝ Duo tangit. Scz. Doctrinā patiētie p sue passiõis exēplū. ⁊ Qꝫ hoc erat a carnali intellectu discipuloꝝ absconditū. In Primo hoꝝ Quattuor dicuntur Scz Mod⁹ q̄ dixit. Traditio quā p̄dixit Multa (al's Passio) mortꝭ quā sustinuit. Resurrectio q̄ hoꝝ p̄dictõez mitigauit Dicit igit̃ [Docebat aūt discipulos suos] Docere ꝓprie est iformatio ad sciaz p cause assigtionē. Vn̄ Ph̄s Signuz sapiētis est posse docere. Et q̄ ad h̄ intelligim⁹ ꝙ chr̄s i hac doct̃na causas ꝯtinētie assiḡuit. Quare ꝯueniēs esset eū pati ꝓ redēptiõe generꝭ hūani Jo. xj. Jesus moritur⁹ erat ꝓ gēte: ⁊ nō tm̄ ꝓ gēte sed vt filios dei q̄ erāt dispsi ꝯgregaret in vnum. Dicit autē Chrys̄. sup Mat. ꝙ docuit Naturalia Sicut Virtutes. Et sic intelligim⁹ ꝙ sue passiõis ꝓposuit exēplū ad patiētie informatõez. Esa. xlviij. Ego dn̄s docēs te vtilia ⁊ gubernās in via quā nescis. Ps̄. cxviij. Bon⁹ es tu: ⁊ in bonitate tua doce me iustificatões tuas [Et dicebat illis] In doctrina ꝓ redemptõe hoīs [qm̄ filius hoīs] Quia q̄zuis etiā sit fili⁹ dei: tamē tradebatur ī eo ꝙ filius hoīs. Hoc ē: in natura quā accepit de hoīe [Traditus] ē aūt A Bonis ⁊ Malis A Bonis q̄dē A Pr̄e: ⁊ A Seip̄o. A pr̄e q̄dē sic̄ dr̄ Rho. viij. Etiā ꝓprio suo filio nō pepcit: sed ꝓ nobis oībꝫ tradidit illū. A Se ip̄o aūt sic̄ dr̄ Esa. liij. Pro eo ꝙ tradidit in mortē aīam suā. ⁊ cū sceleratis deputat⁹ est. ⁊ ip̄e pctā multoꝝ tulit. ⁊ pro trāsgressoribꝫ exorauit vt n̄ periret. A Malis autē est tradit⁹. A Proditore Juda. ⁊ A Judeis. A Juda q̄dē sic̄ dr̄ Jo. xiij. Cū diabol⁹ misisset i cor Jude vt traderet eū Judas simõis scariothis. A Judeis aūt: sic̄ dicit Pilat⁹ Jo. xviij. Gēs tua et pōtifices tui te tradiderūt mihi: Quid fecisti? Sz pr̄ et fili⁹ tradiderūt filiū hoīs in hostiā redemptionis. Pr̄ q̄dē: autoritate. Fili⁹: obediētie opatõe ⁊ passiõe. Judas aūt ⁊ Judei tradiderūt filiū hoīs i Mortē ad pdendū. Judas q̄dem ꝓdendo: Judei aūt accusatiões cōdēnatiõis in eū corā iudice pferendo. Sic ḡ Fili⁹ tradet̃ [in man⁹ hoīm] oībꝫ q̄ttuor modis. hoc est: in hoīm maloꝝ potestatez: vt maliciosam in penis suis satiēt volūtatē. Job xvj. Saturati sūt penis meis [Et occidēt eū] Ecce Multa mortꝭ Quā hoīes: in quoꝝ manus tradit⁹ est maliciose iflixerūt. Sed tn̄ traditõe Patris: ꝓ occisionē istam: hostia oblata est Recōciliationis mūdi. Heb. x. Vnā offerēs hostiā cōsummauit in eternū sctificatos Et Per traditionez q̄ tradidit Seip̄m in mortē: dilectio cum effectu liberationis nobis exhibita est. Joan. xiij. Maiorē hac dilectionē nemo habet: vt aīam suā ponat q̄s ꝓ amicis suis. Judas aūt in occisione dānat⁹ est. Mat. xxvij. Judas videns ꝙ dānat⁹ esset: penitētia duct⁹ retulit triginta argenteos dicēs: Peccaui tradens sanguinē iustū. Et post pauca: Abiēs laq̄o se suspendit. Judei aūt negātes chr̄m: non ppl's dei: abiecti ⁊ excecati facti sunt. Dan̄. ix. Occidet̃ chr̄s ⁊ nō erit eius ppl's q̄ eū negatur⁹ ē. Sic ḡ ꝓ nobis occidet̃. Et q̄r hec duo tristia erant valde: leticiā magnā subiungit: ne abūdantiori tristicia absorbeant̃ discipuli: dicens [Et occisus] in eo: qꝺ de nobis accepit ꝓ nobis [tertia die] virtute sue deitatꝭ [resurget] Non solū ad vitā: sed ad īmortalitatꝭ ⁊ btitudinis gloriā. Osee. vj. Viuificabit nos post dies duos: ⁊ in die tertia suscitabit nos ⁊ viuem⁹: seq̄murqꝫ vt cognoscam⁹ dn̄m Jacuit em̄ chr̄s p duas noctes ⁊ vnū diem: q̄ intermedius fuit duarū noctiū: vt dicit Aug⁹: in sepulcro: vt duas nostras obscuras mortes. scz culpe ⁊ pene: que per duas noctes significant̃: sua luminosa morte: que per diem significat̃: destrueret et illūinaret. Et sic implet̃ quod dictum est in ps̄. cxxxviij. Nox sicut dies illuminabit̃: et nox illuminatio mea in delitijs meis [At illi] presentia corporali christi delectati: et Scientes tantā virtutez christi: ꝙ sepe ab insidijs ⁊ violentijs eoꝝ potēter exierat [ignorabant verbū] Hoc est rē de qua est verbū. q̄r Putabāt nō posse fieri ꝙ virt⁹ christi succumberet malicie eorum. Sicut ⁊ Petr⁹ dixit Matth. xvj. Absit a te dn̄e: non erit tibi hoc [⁊ timebāt] increpari: sicut Petrus increpat⁹ fuerat [interrogare eum] de hoc ṽbo q̄r (al's qꝺ) dixerat Petro Vade retro me sathanas: scandalum mihi es q̄r nō sapis q̄ dei sunt.

Et venerunt Capharnaū. Qui cum domi essent iterrogabat eos Quid ī via tractabatis? At illi tacebant. Siquidem in via inter se disputauerant quis eorum maior esset.

Tangit de Doctrina hūilitatꝭ Et habet particulas Duas. In quaꝝ Prima ad hāc doctrinā veniendi dat̃ occasio. In Scd̄a āt Doctrine ponit̃ informatio. In Pr̄a aūt Tria sūt Oportūitas scz sumpta Ex loco. Ex questione. et Ex facto. Dicit igitur [Et venerunt] chr̄s ⁊ discipuli [caphar

naū] que villa pinguedinis vel pulcritudinis interp̄tat̄. Ubi chr̄s plurimas v̄tutes p̄clarissimas ostendit. Luc.iiij. Quanta audiuimꝰ facta in capharnaū. Ibi ḡ vbi virtus eiꝰ tot exprimēt̄ signorū ostensa fuit: locꝰ cōueniēs doctrine fuit [Qui cum domi essent] in secreto hospitij ne coram multis redarguti cōfunderent̄ ap̄li. Matt.xviij. Si peccauerit in te frater tuꝰ: corripe eum inter te et ip̄m solum [interrogabat eos] Nō ignorās sed vt ex responsione occasionē cōuenientē accipet docēdi: Dicēs [Quid in via tractabatis?] In via tractare cōsueuerant de verbis auditis a dn̄o. Nunc aūt dep̄hensi sunt: alia q̇dē inter se tractare Et hoc vt d̄r glo. vie cōueniēs fuit. Quia etiā Prelatio via q̄daz est instabilis: ⁊ dū tenet̄ labit̄: et incertū est in q̄ mansione: id est q̄ die finiat̄. Job.xiiij Nunq̄ȝ in eodē statu ꝑmanet. Eccl̄i.x. Ois potētatus vita breuis [Ac illi tacebāt] vidētes se esse dep̄hēsos: et nihil dicere valētes. Geñ.xx. Quocūq̄ȝ preterieris memēto te esse dep̄hensam [Siq̇dē] Uerba sunt euāgeliste [inter se] vt d̄t Chrys.aliq̇d hūanū passi [inter se aūt] Nō apd̄ dn̄m. q̇a apud illū cōfundebant̄ de hoc disputare [disputauerant] cōtentiose. Luc.xxij. Facta est cōtentio inter eos q̇s eoꝝ videret̄ esse maior. Lu.ix. Intrauit aūt cogitatio in eos q̇s eorū videret̄ eē maior. Et h̄ est qd̄ subdit [q̇s eoꝝ maior esset] apud dn̄m. Glo. Hinc orta videt̄ disputatio: Quia viderant Petrū ⁊ Jacobū ⁊ Joannē seorsum ductos in montē: et aliq̇d secretū ibi eis creditū. Et Petro sicut Mat.xvj. dicit claues regni celoꝝ esse ꝑmissas (al's ꝓmissas) Et eccl'iaz supra petrā fidei: a q̄ ip̄e nomē accepat edificādā. Putabāt ḡ: Ul' alios tres ceteris: Uel Petrū oīb͡ʒ esse p̄latū. Chrys. aūt videt̄ dicere ꝓbabiliꝰ. Qr sic Lu.xviij. Eūtes i hierusalē: putabāt regnū chr̄i ꝑ aptā ⁊ secularē p̄tātē ilico fore īchoādā: Et in via mater filioꝝ Zebedei peteret vt duo filij eiꝰ sederent: vnꝰ ad dexteram: et alter ad sinistrā: in regno illo in q̄ Petrꝰ q̄si princeps futurꝰ erat. Reliq̇ aūt indignati sunt de duobus fratrib͡ʒ: et ideo in hāc venerūt disputatiōez Que bn̄ disputatio vocat̄: qr d̄ vana mūdi dignitate accepit exordiuz. Eccl̄s.vj. Uerba sunt pl'ima multā in disputando habentia vanitatē. Si ei de hoc disputassent tm̄ Q͡z Petrꝰ oīb͡ʒ preferret̄. Uel Q͡z illi tres oīb͡ʒ alijs erant p̄positi: ex hoc a chr̄o n̄ essent redarguti. Sed potiꝰ ad reuerētiā edificati qr hoc veꝝ fuit ⁊ ad gradus eccl'iastice dignitatis ꝑtinuit. Dicit tn̄ Amb. Q͡z nō disputabāt: ita q̄ q̇libet p̄ferri niteret̄: et ex cōtētione melior alio fieri: Sed potiꝰ ita q̄ reuerentiā illis trib͡ʒ tanq̄ȝ p̄ferēdis dicebant exhibēdā esse. Rho.xij. Honore inuicē p̄uenientes. Chrysostomi expositio est l'ralior Et huic cōtinuat̄ textus sequens.

Et residēs vocauit duodecim: et ait illis Siquis vult primꝰ esse: erit omniū nouissimus: ⁊ omniuz minister.

S Hec Instructio Duo cōtinet. Scȝ Doctrinā: et Exēplū. De Doctrina d̄t [Et residēs] vt q̇eto aīo: ⁊ nō ex cōmotiōe animi loq̇ videret̄. Esa.xlij. Non cōtēdet neq̄ȝ clamabit neq̄ȝ audiet̄ foris vox eiꝰ [vocauit ad se duodecim] qr illi disputauerant. Alij em̄ discipuli nō erant electi ad dignitates maiores: sed potiꝰ in ꝑtē sollicitudinis erant vocati: sic d̄r Lu.x. [Et ait illis] īstruēdo ad formā hūilitatis [Siq̇s vult] Qui tn̄ rarꝰ ē. qr Dēs cū diabolo petūt ascēdere. Esa.xiiij. In celū cōscendā: sup̲ astra celi locabo soliū meū: sedebo in mōte testamēti in laterib͡ʒ aq̇lonis: et sil's ero altissimo. Et Perrarꝰ ē q̇ cū chr̄o descēdere velit ⁊ hūiliari. Lu.xiiij. Recūbe i nouissimo loco [Si] ḡ ē [q̇s] q̇ rarꝰ est: qui [vult] ex ꝓpria electiōe ⁊ ꝓmpto (al's ꝓprio) aīo.ij. Coꝝ.ix. Si voluntas ꝓmpta est ƀm id qd̄ hȝ: accepta ē. Nihil āt ita hȝ impromptū sicut hūilitatē. qr cām humiliatiōis hȝ in seipso. Eccl̄i.x. Quid sup̲bis terra ⁊ cinis [primꝰ esse] apd̄ p̄tez ⁊ apud me [erit] reputatiōe sua [oīm nouissimus.] Mat.xx. Quia sic nouissimi erūt p̄mi et p̄mi nouissimi. Sic em̄: Erit chr̄o similior. De q̄ d̄r Phil'.ij. Exinauiuit semetip̄m for.ser. accipiēs Sic: Doctrine eius discipulus. Mat.x. Discite a me qr mitis sum ⁊ hu.corde. Sic: Ad gr̄am dei patris idoneꝰ. Jaco.iiij.j. Pet.v. Deꝰ sup̲bis resistit: hūilib͡ʒ aūt dat gr̄am. Sic: Deitatis receptaculū et tēplū. Lu.j. Respexit hūilitatē ancille sue. Sic: Locꝰ btōꝝ dei pedū si se ex hūilitate oīb͡ʒ p̄beat cōculcandū. Et ideo d̄r Ezech.xliij. Locꝰ scabelli pedū meoꝝ vbi hito in medio filioꝝ israel. Hic locꝰ pedū meoꝝ: est locꝰ hūilis scabelli īfimi cordis qd̄ oīb͡ʒ se p̄bet cōculcandū. Esa.lxvj. Celū sedes mea terra scabellū pedū meoꝝ. Que est ista domꝰ quā edificabitis mihi: et q̇s est iste locꝰ q̇etis mee? Omia hec manꝰ mea fecit: et facta sunt vniuersa ista: dicit dn̄s. Ad quē aūt respiciā nisi ad paup̲culū ⁊ cōtritū sp̄ū: et trementē sermones meos? Sic ḡ ⁊ istis de caus̄ sit nouissimꝰ [et mister] officio ⁊ actu. Ut: corde sit nouissimꝰ: ⁊ actōe mister. Augꝰ. Honore corā vob̄ p̄latꝰ sit. iste vobis timore: corā deo substratꝰ sit pedib͡ʒ v̄r̄is. Mister aūt ē formā serui accipiēs ⁊ transiēs ⁊ mistrās. Lu.xx. Ego i medio v̄r̄m sū sic q̇ mistrat. Nume.viij. Leuite mistri erūt fratꝝ suoꝝ i tabernac'lo federis. j. Coꝛ.iiij. Sic nos existiet hō vt chr̄i mistros: ⁊ dispē. miste. dei.

Et accipiens pueꝝ statuit eū in medio eorū. Quē cū cōplexꝰ esset

Doctrina ē hūilitatis ꝑ exēplū. Dic āt Tria. Pueri istiꝰ merito ipsiꝰ hūilitatis acceptatōez. et In exēplū cōe positionē. et Dilectōis ad ip̄m cōplexū ostē̄sionē De Prio d̄t [Et accipiēs pueꝝ] hoc ē. acceptū merito hūilitatis ondēs. Di ei a Prib͡ʒ q̄ puer iste: btūs fuit Martial' Lemonicensiū ap̄l's q̇ i v̄tice (al's virtute) hūilitatis p̄ oīb͡ʒ excellere videbat̄: ⁊ puritate simplicitatis alios eminere. Unde Mat.viij. Nisi ꝯuersi fueritis ⁊ effi. sic par. n̄ itra. i reg.ce. Pueri em̄ hec ē hūilitas: q̄ a seruo nō differt q̇ tamē infimꝰ est domꝰ: cū ƀm ius hereditatis dn̄s sit oīm. Et ƀm h̄ v̄e hūilis ē: q̇ licz sit magnꝰ dignitatis merito: tn̄ volūtarie descēdit ad misterium ⁊ actū seruoꝝ. Gal'.iiij. Quāto tp̄e heres paruulus est nihil differt a seruo cū sit dn̄s oīm. Hic

est seru⁹ sublimis ꝛ infimus: De quo dꝛ Esa.lij.
Ecce intelliget seru⁹ me⁹ ꝛ exaltabiꝛ ꝛ eleuabitur:
ꝛ sublimis erit valde. Sicͣ obstupuerūt sup eum
multi. sic inglori⁹ erit inter viros aspect⁹ ei⁹. ꝛ for
ma eius inter filios hoim. Iste eñ quo maior est:
ꝛ sublimior ē merito: ꝛ throno dignitatꝫ: tāto hu/
miliorē se reputat intꝫ hoies. Puer qdem ꝛ puul⁹
malicia: sed sensib⁹ ꝛ sapia pfect⁹. j. Cor. xiiij. No
lite pueri esse sensib⁹: sed malicia puuli estote: sensi
bus autē pfecti sitis. Iste est de quo dꝛ Ecci. iij.
Quāto magn⁹ es: humilia te in oibus. De q dicit
Ptolomeus in Almagesto. Qui intꝫ sapiētes est
hūilior: inter sapiētes est sapiētior. Sicut lacune
pfundiores plures capiūt aquas. Iste eñi nō de/
lectaꝛ in throno dignitatis cui psidet. sꝫ sollicitus
est mīstrare his quib⁹ pponiꝛ. j. Pe. v. Nō vt do/
minātes in cleris: sꝫ forma facti gregꝫ ex anio. Et
Ptolome⁹. Est maior in oib⁹ q nō curat in cuius
manu sit mūd⁹. Hoc ḡ merito puerꝝ istū accepta
T uit [statuit eū in medio] p exemplū cui quili/
bet se ꝯmēsuraret: Sicut ꝛ de seipo dicit Luc. xx.
Ego aūt in medio vestꝝ sum sicut qui mīstrat. h
est: q habitū ꝛ actū serui accepit in cordis et corpo
ris et opis hūilitate. [Quē cū cōplex⁹ esset]
cōnsione dilectōis ad ipm. Strinxit eñi humilem
ad osculū. Hoc significatū est Geñ. xliij. Ubi di/
xit magn⁹ Joseph. Iste est frater vr̄ minim⁹ de q
dixeratis mihi. Et rursū. Deus inqt misereaꝛ tui
fili mi. Et Geñ. xlv. Cū amplexat⁹ cecidissꝫ in col/
lum beniamin fratris sui fleuit. Beniamin autē
fratrū suoꝝ erat minim⁹. Minimos eñi suos repu
tat. ꝛ qcqd illis fit sibi reputat esse factū. Matth.
xxv. Quicqd vni ex mīmis meis fecistis mihi feci
stis. Hic igiꝛ Marc⁹ omittit exēpli isti⁹ doctri
nā quā positā scriut Mat. xviij. Quicūqꝫ ergo n̄
humiliauerit se sicͣ puul⁹ iste: nō intrabit i regnuꝫ
celorū. Sed de iure susceptiōis istoꝝ qui sic hūi/
les mittunꝛ a christo: subiūgens dicit.

Ait illis. Quisquis vnū ex hmōi pueris receperit in noīe meo: me recipit. Et quicūqꝫ me susceperit: nō me suscipit: sed eū qui me misit

[Ait illis] aplis: quib⁹ sumpt⁹ ab his quib⁹
pdicabāt debebanꝛ [Quisqs vestrū ex hmōi
pueris vnū recepit] Dicit autē Tria De reci/
pientiū merito. Scꝫ Q ipe ꝛ pater in talib⁹ reci/
piunꝛ. Q sane docentes qꝫuis nō bn̄ viuentes a
tali receptōe nō excludunꝛ. ꝛ Q receptio nō in de/
lictis: sed in facultate recipientis attenditur. Di
cit ergo [Siquis vestrum quēlibet ex hu/
iusmodi pueris] a puritate dictis de humili/
tate ꝛ a me missis [receperit] ad sumptus mini
strādos in pdicatōe euāgelij: ꝛ in corde verbū re/
cipiendo p deuotionē fidei [me recipit] qꝛ eum
qui me portat ꝛ loco iuuat: et corpore ꝛ hospitio
recipit. Matth. xviij. Qui vos audit: me audit. ꝛ
q vos spernit: me spernit. Sic Abraā recipiēs an/
gelos: hoc ē dei nuncios: deū recepit bn̄dictionem
cōseqndo. Sic Loth angelos dei nuncios recipi/
ens: deū recepit: liberationē ab incendio pmeren/
do Geñ. xix. Sic Raab meretrix recipiēs dei nū/
cios: annūerata est pplo dei: excidiū pctōꝝ euaden
do Josue. ij. Heb. xiij. Hospitalitatē nolite obliui
sci: per hanc eñ placuerunt qdam angelis hospi/
tio receptꝫ [Et qcūqꝫ me suscipit] i talib⁹ par/
uulis [non me suscipit] tm̄ [sed eū q] prima
autoritate [me misit] qꝛ ille in me manēs oīa
opa facit. Joan. v. Pater in me manēs ipse facit
opa. Attendere aūt debent Prelati ecclesiaꝝ q vt Nota
puuli recipiunꝛ. Paruuli aūt nō recipiunꝛ in eqs optīe.
plurimis ꝛ apparatu magno. Et ido Prelati i ma
gna pompa venietes nō sunt nūcij chri Sed poti/
us nūcij Nabuchodonosor regꝫ Qui Hofofernē
in tanta misit vtute q terra nō potuit eū sustinere
Sed in paruulis pr̄ ꝛ fili⁹ suscipiunꝛ qui nunqꝫ
sunt sine spūscō quē mittūt oib⁹ se suscipientib⁹. ij
Coꝝ. xiij. Ecce tertio hoc pat⁹ sum venire ad vos
et nō ero grauis vobis. Nō eñ qro q vestra sunt:
sed vos. Non eñ multo apparatu venit q tertio ve
niens grauis non fuit.

Rn̄dit illi Joānes: dicēs. Magister vidim⁹ quendā in noīe tuo eijcientē demonia qui non sequiꝛ nos: et prohibuim⁹ eū. Jesus aūt ait. Nolite phibere eū. Nemo est eñ qui facit virtutē in noīe meo: ꝛ possit cito male loq de me. Qui eñ nō ē aduersum vos: p vobis ē V

Hic tangiꝛ implicite Q si aliqs venit in doctri
na sana paruuloꝝ: qꝫuis n̄ habeat vitā: acceptiōe
ꝛ mīsterio sumptuū: nō est arcēdus. Et hoc est qđ
h intelligiꝛ. Et iō Duo h dicunꝛ. Scꝫ Peruersus
itellect⁹ aploꝝ q tales sint arcēdi. ꝛ Correptō (al's
Correctio) puersitatꝫ ad rectitudinē vitatꝫ euāge/
lij Dic igiꝛ [Magr̄] cui⁹ doctrine ē stādū [vidi
mus] qꝛ Joānes h vice oīm loqbaꝛ aploꝝ [qn/
dā] Noie n̄ dignū. Ps. xv. Nō recordabor noim
eoꝝ p labia mea [in no. t.] h est in fide nois tui Et
h nō potuit eē nisi in doctrina sana [eijciētē de.]
Et sic i digito dei. h ē: in demōstratōe vtutꝫ diuine
demonia eiecit. Lu. xj. Si in digito di eij. demō. a
pfecto pue. in vos reg. di [q n̄ sequiꝛ] merito vir/
tutꝫ ꝛ imitatiōe scitatꝫ [nobiscū] te quē nos seq/
mur [et phi. eū] Uolētes vt qcūqꝫ te annunciat
habeat idoneitatē aplicā: tā ex vite (al's vtutꝫ) me/
rito: qꝫ ex doctrina sana vitatꝫ in vbo. Hoc āt ma
gnū dānū generaret i eccl'ia. qꝛ ml'ti ānūciāt chr̄m
nō ex vite merito: ꝛ tn̄ ml'ta bōa faciūt i eccl'ia. Un̄
Phil. j. Multi qdē nō sincere chr̄m annūciāt. Et
p⁹ pauca. Quid eñ: Dū oī mō siue p occasionē: siue
p vitatē annūciat⁹ chr̄s in h gaudeo: sed ꝛ gaude/
bo. Et iō hūc errorē corrigit chr̄s. in aplis. Et h ē
[Jesus āt ait] illis: docēs tales eē tolerandos
[No. phi. eū] qꝛ lꝫ sibi noceat: multꝫ tn̄ pdest in
eccl'ia. Mat. xxiij. Que dicūt: facite. sm āt opa eo/
rū nolite facere. Isti eñ i laude dei liguis loquūꝛ
āgeloꝝ: ꝛ i doctria fidi liguis loquūꝛ hoim. Sꝫ n̄
habentes charitatē: verbo suo quo alij psunt se

ipsos pcutiunt. j. Cor. xiij. Si linguis hoim loqr et angelorum: charitatē aūt nō habeā: fact⁹ sum velut es sonans: aut cymbalū tinnies [Nemo em̄ est q̄ faciat ꝟtutē] siue signū [in noie meo] notā faciens de me in doctrina sana (al's sua) [et possit] ꝯueniēter [cito male loqui de me] q: nisi ꝑuertat doctrinā: male loq̄ nō pōt. Et hoc cito fieri nō pōt q̄ diu nomē christi inuocat. Mat. vij. Dñe nonne in noie tuo ꝓphetauim⁹: et in nomine tuo demonia eiecim⁹: et in noie tuo multas virtutes fecimus. & ego confitebor eis: q: ego nunq̄ noui vos [Qui em̄ non est aduersum vos] doctrine ꝑuersitate [pro vobis est] q: idem docet vobiscū. Et ideo vt dicit Glosa: nō est arcēdus ab eo qđ nō habet. sed ꝓuocād⁹ ad id qđ nō habet. Lu. ix. Nolite ꝓhibere eū. Qui em̄ nō est aduersuz vos: ꝓ vobis est. Ecōtra aūt si esset aduersari⁹ doctrine sane: ꝑuersa docēdo: ꝓhibendus esset. Quia de illo dr̄ Matth. xij. & Luc. xi. Qui non colligit mecum dispgit: et qui non est mecum cōtra me est

Quisquis em̄ potū dederit vobis calicem aque frigide in nomie meo: q: christi estis: Amē dico vobis: non ꝑdet mercedē suam.

Tangit h̄ Tertiū Ꝙ receptio cōstituit in facultate recipientis. Et hoc ē [Quisquis em̄] homo [potum dederit vobis] ad refrigeriū in euangelizādo vel sustentemi [calicē] Uas in q̄ ꝓpinat h̄ aq̄ calix vocat. q: in calore charitatis admistrat & suscipit [aq̄ frigide] Oē qđ appetituz naturalis desiderij famis & sitis refrigerat: h̄ dr̄ aqua frigida [in noie meo] hoc est in honore nois mei & noticia [q: christi estis] hoc est vncti ad euāgelizādum. Esa. lxi. Spūs dñi sup me: eoq vnxerit me dñs: ad euangelizādū māsuetis misit me [Amē dico vobis] hoc est vere dico vobis [nō ꝑdet mercedē suā] q: inde recipiet vitaz eternā. Glo. dicit Calicē aque frigide: ne pauptate & penuria lignorum aliqs se excuset: q̄bꝫ aquā calefaciat. Sic. iij. Reg. xviij. Abdias pane & aq̄ pascebat cētū ꝓphetas dñi & spm̄ meruit ꝓphetie. Sic & Ramalech ethiops pascēs & liberās hieremiā ꝓphetā: liberatus est a chaldeis Hiere. xviij. & xix. Sic. iij. Re. xvij. Mlier vidua pascēs Heliā meruit q ñ deficit tpe famis. Mat. x. Qui recipit iustū in noie iusti: mercedē iusti accipiet. Hier. xxxj. Quiescat vox tua a fletu: et oculi tui a lachrymis. quia est merces operi tuo. Hebre. vj. Non iniustus est de⁹ vt obliuiscat operis vestri & dilectiōis quam ostēdistis in nomine eius. q: ministrastis sanctis & ministratis. Hoc est q̄ qđ dicit

Et q̄squis scandalizauerit vnū ex his pusillis credentibus in me: bonum est ei magis si circūdaret mola asinaria collo eius et in mare mitteretur.

Hoc est Tertium de diligentissima scādali pusillorū vitatione. Exaggerat aūt h̄ scādali vitationem per duos modos Quorum Un⁹ est Magnitudo pene. et Alter magnitudo damni. Qđ subeūdū est anteq̄ aliqs scandalizet. Dicit igr̄ [Et q̄squis] hoc est q̄cunq: sine ꝑsonarum acceptiōe [vnū de pusillis istis] Pusilli h̄ dicunt modice adhuc fidei q̄ scādalizari possunt. hoc est: qui adhuc sunt in fide infirmi & de leui ad illicita: per mala p̄latorum exempla ꝓuocati. Rhom. xiiij. Sic peccantes in fratres & pcutiētes ꝯsciam ipsorum ifirmā in chrm̄ peccatis [credentib⁹ in me] q̄uis ñ ꝑfectā & confortatā deuotione charitatis adhuc habeant fidē [scādalizauerit] hoc est malo ꝟbo vel facto occasionē ruine dederit. Mat. xviij. Ue mūdo ab scandalis. Et Ibidē. Uidete ne ꝯtēnatis vnū ex his pusillis q̄ in me credūt. Herodiana em̄ malicia est necare paruulos in chr̄o recenter renatos [bonū est ei magis] hoc est: meli⁹ est ei [si circūdaret] fune [mola asinaria] hoc est molā quā asinus trahere cōsueuit [in collo ei⁹] vt vitales partes supioris (al's supiores) in ꝓfundū traharentur [et sic] cū mola ligat⁹ [in mare] ꝓfundum [mitteret] Ad l'ram. q: sic sūmersus in pctō suo moreret. & ñ puniret ꝓpt h̄ q efficit cā ruine mltorū ꝓ q̄bꝫ oibꝫ pūit. Mat. xviij. Expedit ei vt susp. mola asi. i col. ei⁹: & demergat in ꝓfundū maris. Et vt dr̄ glo. loquit s̄m morē ꝓuīcie. Hec ei pena maiorum (al's malorum) criminū erat. Et reuera Meli⁹ ē inoxiū pena atrocissima tpal'r finire vitā corpalē: q̄ ledēdo fratrē mortē aīe mereri ꝑpetuā. Alia aūt glo. dr̄ Nota q in bono ope nr̄o aliqñ cauēdū est scādalū ꝓximi: aliqñ ꝓ nihilo hn̄dū. Inq̄ntū em̄ sine pctō possum⁹: vitare scādalū debem⁹ Si aūt de ꝟitate scādalū: vtili⁹ irasci ꝑmittit q̄ ꝟitas relinquat. Sed in hac glo. scandalū dr̄ q̄cūq: cōturbatio ꝓximorum pusillorum. Questionē aūt d̄ scādalo Nos notauim⁹ Matth. xviij.

Etsi scandalizauerit te manus tua: abscide illā. Bonū est tibi debilem introire in vitā: q̄ duas manus habentē ire in gehēnā in ignē inextinguibilē: vbi vermis eorum non morit: et ignis nō extinguit. Etsi pes tuus te scandalizat: amputa illum. Bonū est tibi claudū introire in vitam eternā: q̄ duos pedes habentē mitti in gehēnam ignis inextinguibilis: vbi vermis eorum nō morit & ignis nō extinguitur. Ꝙ si oculus tu⁹ scandalizat te eijce eum. Bonū est tibi luscū introire in regnū dī q̄ duos oculos habentē mitti in gehēnam ignis: vbi vermis eorū ñ morit et ignis non extinguitur.

Capitulum. IX.

Secundū est in quo exaggerat̃ scandalū ꝑ dā‐mnū. Q̄ð poti⁹ ꝙ̄ scandalū est subeundū. Et tan‐git Tria. De Manu. s. Pede ⁊ Oculo. De Ma‐nu q̄dez dicit ⌊Etsi scandalizauerit te⌋ h̄ est: si causam vel occasionē ruine: verbo vel facto mi‐nus recto tibi dederit ⌊manus tua⌋ hoc est: ille q̄ ꝓ te opat̃ sicut manus tua. ⁊ q̄ te defendit sicut de‐xtera tua ⌊abscide eam⌋ ꝑ sepationē tui ab ipso ⁊ relinque illū. Non eni loquit̃ de mēbroꝝ corꝑa‐liū detruncatiōe: sed poti⁹ de scandalizantiū nob ꝯiunctoꝝ sepatōe. Matth. xviij. Si autē manus tua vel pes tuus scandalizat te abscide eā. ⁊ ꝓijce abs te. Et subiungit Rōem ⌊Bonū⌋ hoc est vti‐lius ⌊est tibi debilē⌋ hoc est adiutorio amici tē‐poralis destitutū ⌊introire in vitā eternā⌋ in quā intrabis si causam cadendi in peccatū a nul‐lo accipies ⌊ꝙ̄ duas manus⌋ hoc est: duo adiu‐toria ⌊habentē⌋ tuū scʒ: ⁊ amici ⌊mitti⌋ ꝓpt̃ cau‐sam ruine ⌊in gehennā ignis⌋ hoc ē in infernū. Hoc verbū vt dicit Hiero. nouū in euāgelio sal‐uator posuit ꝓ inferno: quod ante eū in nullo au‐tore positū inuenit̃. Sūptū est aūt a Josue. xviij. qꝛ q̄dā Ennon habuit vallē in q̄ iugis erat ignis sacrificioꝝ idoloꝝ. Unde gehennon est idem qð vallis ennon. Et qꝛ ibi multus ⁊ iugis erat ignis ꝓpter hoc ignē demonū infernalē ab illa valle de‐nominauit. Hiere. vij. Edificauit excelsa tophet q̄ est in valle filij ennon vt incēderet filios suos et filias suas igni: q̄ nec ꝑcepi nec cogitaui in corde meo. Ideo ecce dies venīēt dicit dn̄s. et nō dicent ampli⁹ tophet: et vallis filij ennon: sed vallis īter‐fectōis. Hac ergo silr̄itudine dicit ⌊in gehennā ignis inextinguibil'⌋ qꝛ ignis ille a v̄bo sentē‐tie dn̄i sumit virtutē. Et quia v̄bū suū nihil habꝫ ꝯtrariū: ideo ille ignis extīgui nō poterit. Ignis eni ille nec virtutē ꝯsumendi ea q̄ cremat nec na‐turā illuminādi habꝫ: vt dicit Gre. nisi ad ea que molesta sunt ⁊ inuite vident̃. Sed a sentētia do‐mini habet virtutē affligēdi reū. Esa. xxvj. Ignis hostes tuos deuoret. Deut. xxxij. Ignis succēsus est in furore tuo: ⁊ ardebit vsqꝫ ad inferni nouis‐sima. ⌊vbi vermis eoꝝ nō morit̃⌋ Uermis hic dicit̃ cōsciētie remorsus. q̄ non cessabit in eis. ⌊⁊ ignis⌋ afflictiu⁹. nō consumptiu⁹ ⌊nō extin‐guet̃⌋ qꝛ ex q̄ nō ꝯsumit: nunq̄ꝫ ei deerit materia. Judith. xvj. Dabit ignem ⁊ vermes in carnes eo‐rum: vt vrant̃ ⁊ sentiāt vsqꝫ in sempiternū. Eccl'i. ix. Uindicta carnis impij ignis ⁊ vermes. ⌊Etsi pes tuus⌋ hoc est: Ille qui te portat sicut pes: ⁊ supportat te in labore vel sollicitudie ⌊scanda‐lizat te⌋ verbo vel facto min⁹ recto tibi dat cau‐sam ruine vel occasionē ⌊amputa illū⌋ ꝑ tuā ab ipo sequestratōem. Hoc est eni ꝑiculum in falsis fratrib⁹. ij. Corinth. xj. Hiere. ix. Unusquisqꝫ a ꝓ‐ximo suo se custodiat: ⁊ in omi fratre suo nō habe‐at fiduciā. qꝛ omnis frater supplātans supplāta‐bit. ⁊ oīs amicus fraudulent̃ incedit. ⁊ vir fratrē suū deridebit: ⁊ veritatē nō loquet̃. Hic ergo tal' pes est scādalizās. Prouer. xxv. Dens putrid⁹ ⁊ pes lapsus q̄ sperat sup infideli in die angustie: ⁊ amittit palliū in die frigoris. Talis eni pes et supportatōem subtrahit in die angustie ⁊ palli‐

um charitatis nō expandit in die tentatōis: q̄ndo refrigescit charitas multoꝝ. Hic ḡ pes amputan‐dus est. qꝛ ⌊Bonū⌋ h̄ est vtile ⌊est tibi claudū⌋ tali amico te supportante carentē ⌊introire in vi‐tā eternā⌋ In q̄: supportāte te: de cetero nō indi‐gebis. et vbi (al's qꝛ) angeli te supportabunt. Luc. xvj. Factū est vt moreret̃ mēdic⁹: et portaret̃ ab an‐gelis in sinū Abrae. Ul' ⌊in vitā⌋ gratie in quam te sancti portabunt. Rhom. xv. Debem⁹ nos fir‐miores imbecillitates infirmoꝝ sustinere: ⁊ nō no‐bis placere. Gal'. vlt. Alter alterius onera portate ⌊ꝙ̄ duos pedes habentē⌋ hoc est duas: sup‐portationē tuā: et amici scandalizant ⌊mitti⌋ ꝑ‐rume causam vel occasionē ⌊in ignem eternū⌋. Esa. xxx. Prepata est ab heri tophet a rege ꝑpara‐ta ꝓfunda dilatata. Nutrimenta eius ignis et li‐gna multa: flatus dn̄i sicut torrens sulphuris suc‐cendens eam. Et hoc est qð subdit ⌊inextingui‐bilē⌋ quem flat⁹ dn̄i. hoc est: spūs ire dn̄i cōtinue succendit ⌊vbi v̄mis eoꝝ non morit̃⌋ Esa. xiiij. Subter te sternet̃ tinea: ⁊ opimentū tuū vermes ⌊et ignis n̄ extinguet̃⌋ Esa. l. Ecce vos oēs ac‐cendētes ignē: et accincti flāmis ambulate in lumi‐ne ignis vr̄i: ⁊ in flāmis q̄s succēdistis vob. De ma‐nu mea factū est hoc vobis: In dolorib⁹ dormietis ⌊q⁹ si oculus tu⁹⌋ hoc est: cōsultor vel ꝓuisor vl' gubernator: qui tibi est ꝓ ocl'o ⌊scandalizat te⌋ x.
verbo vl' facto min⁹ recto: tibi dat cām casus vl' oc‐casionem. Thre. iij. Oculus me⁹ depdat⁹ est aīam meā in cunctis filiabus vrbis mee. Matt. xx. Si oculus tuus nequā fuerit: etiā corp⁹ tuū tenebro‐sum erit ⌊erue eum⌋ ꝑ tui (al's tuā) ab ipso sepa‐tionem. Nūe. xvj. Recedite de tabernaculis hoīm impioꝝ ⌊Bonum est tibi⌋ hoc est vtile ⌊luscū⌋ siue monoculū: Ut non nisi tuā ipsi⁹ ꝓuidentiā et consilium ⁊ gubernationē in tpalib⁹ habeas ⌊in‐troire in regnū dei⌋ vbi multi tibi ꝓuidebunt: et consulent. De q̄b⁹ dr̄ Ezech. j. Que plena sūt aīa‐lia oculis aū̄ ⁊ retro ⌊ꝙ̄ duos oculos⌋ hoc ē du‐plicē ꝓuisionē vel cōsiliū ⌊habētē⌋ Tuū ꝓpriū: et mali amici. Lu. xvj. Prudentiores hui⁹ seculi filij lucis in generatione sua sūt ⌊mitti⌋ ꝓpter pctm̄ cui ille dat cām vel occasionem ⌊in gehēnā ignis⌋ Mat. xxv. Ite maledicti in ignē eternū q̄ pat⁹ est diabolo ⁊ angelis eius ⌊vbi v̄mis eoꝝ n̄ mori‐tur⌋ Tunc dentē acuit in eternū. Job. xxj. In pul‐uere morient̃: ⁊ v̄mes opient eos ⌊⁊ ignis n̄ ex‐tinguet̃⌋ qꝛ Nec materia ei⁹ ꝯsumit̃. Nec ꝯtrium hꝫ a q̄ corrūpat̃. Esa. lxvj. Uermis eoꝝ nō moriet̃ et eoꝝ ignis n̄ extinguet̃: et erūt vsqꝫ ad satietatē vi‐sionis oīs carnis: hoc est beatorum.

Omnis em̄ igne saliet̃. et oīs victima sale salietur. Bonum est sal. Q si sal insulsum fuerit in quo illð condietis? Habete in vobis sal: ⁊ pacem habete inter vos.

Hoc ē Quartū De habēda discretiōe circa Re‐gnū subditoꝝ. Dicunt̃ āt h̄ Tria. Quoꝝ Primū est De Salis vtilitate. Scðm De Salis scrificatione. Tertiū autem De Salis insulsi nociuitate.

Glo.autē quedā:dicēda dictis cōtinuat dicēs. Qr
Tertio mentionē facit ignis ꝛ vermis:ostēdit quō
vtrunqꝫ valeamus vitare: Ut Uermes sale arce-
antur: ꝛ Ignis inferni igne scīspūs depellatᷓ. Et h̄
est ꝙ dt[Oīs enim] hō Supple. vel dei [victi-
ma] quē se ipsam in sacrificiū deo obtulerit. Sicᷓ
dicitᷓ Rhom̄.xij. Obsecro vos per misc̄diam dei vt
exhibeatis corꝑa vestra hostiā viuentē:sanctā:deo
placentē:rōnabile sit obsequiū vestrū. Talis igitᷓ
om̄is homo ꝛ om̄is hostia: ad hoc vt deo placeat
[Igne sallietᷓ] Effectū ponit ꝑ causa per metono
miam.qꝛ sal exiccat ꝛ purgat. Unde Sensus est:
Igne exiccatᷓ ꝛ purgatᷓ. Nihil em̄ ita purificat cor-
pora putrescentia sicut ignis. qꝛ Ignis humorez
putridū de profundo extrahit ꝛ cōsumit. ꝛ partes
que humorē putridū generāt adijciendo constrin-
git:ne iterū putredinez vel regenerare vel emittere
possint. Uolēs ergo dn̄s per sil'e in spiritualibus
ostēdere Apl'is ꝛ Prelatis:qual'r sapiēter ꝛ discre
te regāt subditos:ita ꝙ om̄ino sint bonꝰ odor dō:
docet ꝙ igne arceāt:tam in se q̄ꝫ in alijs fetorē pu
y trescentē ꝯcupie. Et om̄ia quecunqꝫ Cogitāt ꝛ Lo
quuntᷓ vel Operantᷓ:sale condiantᷓ sapie. Ignis
aūt est Quadruplex. Sed primus cā est triū alio-
rum igniū. Primus qdem est Ignis spūssancti.
Act' ij. Apparuerūt apostolis dispertite lingue tan-
q̄ꝫ ignis:seditqꝫ supra singulos eoꝝ spūssanctus
Deutᷓ.iiij. Deus noster ignis cōsumēs est. Scd̄s
Ignis est Feruor charitatis. Lu.xij. Ignem veni
mittere in terrā:ꝛ quid volo nisi vt accendatᷓ. Eze-
chiel'.j. Erat aūt visio discurrēs ī medio quattuor
animaliū splendor ignis: ꝛ d̄ igne fulgur egredi-
ens. Tertius Ignis est Feruor deuotiōis in affe-
ctu orationis. Psal.xxxviij. Concaluit cor meuz ī-
tra me:ꝛ in meditatione mea exardescet ignis Iste
est ignis sacrificij ꝛ holocausti quod deo incendi-
tur. Leui.vj. Ignis in altari meo semper ardebit.
Quartus ignis est Ire per zelum bonū: vindican
tem ꝛ vrentem in se:qd̄ dolet admisisse. Psal.xxv.
Ure renes meos ꝛ cor meū: ꝛ vide si via iniquita
tis in me est. Psal.xvj. Igne me examinasti: ꝛ nō
est inuenta in me iniquitas. Ecc̄i.xxvij. Uasa sin-
gula ꝓbat fornax: ꝛ hoīes receptibiles tentatio tri
bulationis. Tribulatio aūt ista Uel est a se facta:
aut in se ex zelo vindicat qd̄ dolet admisisse. Ul'ab
alio illata: patiēter suffertᷓ vt per tribulationez ab
admissis malis expurgetᷓ. Sapie.iij. Tanq̄ꝫ aurū
in fornace ꝓbauit eos: ꝛ quasi holocausti hostiam
accepit eos: ꝛ inuenit eos dignos se. Igitᷓ ignis
spūssancti purificat spm̄ cui illabitᷓ. Ignis āt cha
ritatis purificat affectū:qn̄ affectꝰ charitate infor
matᷓ. Ignis aūt deuotōnis purificat desideriū: vt
deo dignū sacrificium offeratᷓ. Ignis aūt tribula
tionis vindicantis purificat loca delectationū:ne
in peccatis quis delectetᷓ. Et sic ꝭm vnā quandā q̄
ibidez est glo illud.ij. Coꝝ.iij. intelligitᷓ. Uniuscu-
iusqꝫ quale sit opus ignis probabit. Si cuiꝰ opꝰ
arserit qd̄ sup fundamentuz fidei edificauit: detri
mentū patietᷓ.ipse autē saluus erit sic tn̄ quasi per
ignem. Sic ḡ legenda est l'ra[Omnis] homo vl'
[om̄is] hostia[igne] isto quadruplici[sallietᷓ]
hoc est:ad saporē suauitatis diuine: ꝛ exiccationē
ꝛ restrictionē fetoris deducetᷓ. Gen̄.viij. Odoratꝰ
est dn̄s odorē suauitatē: ꝛ bn̄dixit eis[Et om̄is]
homo vl'[hostia] sale sapieꝛ discretōis[sale sal-
lietur victima] h̄ est:om̄is victima sale debet eē
salliata. Leuitᷓ.ij. In omni sacrificio offeres sal.qꝛ
Nihil oblatū deo placet: qd̄ sale discretiōis ꝛ sapie
diuine oīa condientē nō est sallitū Job.vj. Nunq̄d
poterit comedi insulsum qd̄ non est sale conditū:
Attende aūt ꝙ etiam nimis salsum: saporē habet
abominabilem. Et ita innuitᷓ quando in rebꝰ tāta
adhibetᷓ Discretio:quantā natura negocij exigit. ꝛ
tanta Sapientia:tunc sufficit. Et si magis aliquis
adhibeat q̄ꝫ exigit negocij qualitas: abominabile
est Rho.xij. Dico per grām dei que data est mihi:
omnibꝫ: qui sunt inter vos nō plus sapere q̄ꝫ opor
tet sapere:sed sapere ad sobrietatez. Mat.v. Uos
estis sal terre:quia apostolica sapiā cūcta sunt con
dienda. Fatuus em̄ insulsus vocatᷓ[Bonum est
sal] h̄ est cunctis condiēdis est vtile sal. Un̄ Am-
brosius. Inter om̄ia que creasti nō minimā grām
conferre dignatus es sali: vt ex illo possint vniuer
sa condiri. Et hoc significatū est.iiij. Regū.ij. Ubi
Helizeus sanauit aquas per immissionē salis:ita
ꝙ nō erat vltra in eis mors vel sterilitas.qꝛ Insi-
pida humane cōuersationis ꝯdiuit sale Discretio-
nis ꝛ Sapie diuine:vt de cetero nec mortē profer-
ret in peccatis:nec sterilitatem pateretᷓ in ociosis ꝛ
fatuis. Sic ergo bonū est sal[ꝙ si sal insulsum Z
est] Sal est insulsum qn̄ non condit. Et h̄ est qn̄
Prelatus ad cōmunē ꝑpl'i secularis cōuertitᷓ insi-
piditatē. Matth.v. Q si sal euanuerit. Luc̄.x. Q
si sal infatuatū fuerit[in quo illud] sal[cōdie-
tis] ꝙ ad saporē salis reuertatᷓ. Ac si dicat In nul
lo.quia si salis est sal: tunc vt ꝓbat ph̄us ibitur in
infinitū. ꝛ sic nunq̄ꝫ deuenitᷓ ad condiens primū.
Et sic intolerabile damnum est si sal sit insulsum.
Cauete ergo ne sal insulsum efficiatur. Colo ꝭ.iiij.
Sermo vester in grā sale sit conditꝰ[Habete] ḡ
[sal in vobis] vt in vob̄ sapor sit sapie: Que ma
gis dr̄ a sapore q̄ꝫ a sapere. Ut in vobis Nullꝰ sit
fetor libidinis. Nihil insulsum fatuitatē. quia sic
alios condietis. Unde.iiij. Regū.ij. Afferte mihi
vas nouū: ꝛ ponite in illō sal. Uas em̄ innouatū:
spūs est innouatꝰ: qui debet esse sal ne fetorem ꝓ-
hat: ꝛ vt habeat vnde alios condiat.qꝛ alitᷓ Pre-
latus esse non potest[Et pacē habete in vos]
quia Salis sapor asper ē aliqn̄: ꝛ pungitiuꝰ(al's
purgatiuus) Ideo monet Ut qn̄ alios condiunt:
diligenter caueant ne pacē vnitatis eccl'e rumpāt.
quia (sicut diximꝰ) Si nimis aliq̄d sallatᷓ:abomi
nabile efficitᷓ. Unde glo. Qui sapiēter loquitᷓ:ma-
gnoꝑe metuat: ne eius eloquio audientiū vnitas
rumpatur. Eph̄.iiij. Nolite rumpere pacē: sed sol-
licite seruate vnitatem spiritus in vinculo pacis.
Sic conditos esse ꝛ condire alios iubet Apostolꝰ
Gal'.vj. Si preoccupatus fuerit homo in aliquo
delicto: vos qui spirituales estis instruite illuz in
spiritu lenitatis: considerans te ipum ne ꝛ tu ten-
teris. Q enim dicit:preoccupatum in aliquo de-
licto:notat insulsum. Q autem addit: Instruite
illum:notat salis apponendum condimentuz. Q
vero subdit:in spiritu lenitatis ꝛc̄.notat sollicitos

esse debere: ne per nimiam salis appositionez pro- uocent ad amaritudinē. Et sic pacis violent vnitatē. Hoc est ergo quod hic de aplīca idoneitate.

Capitulum.x.

e

T inde exurgens venit in fines Judee vltra Jordanem.

A Tangit hic cōmunē oīm instructionē pertinentē ad salutē. Diuidit aūt hec pars in Duas. In quarū Prima Perfectā oīm eoꝝ que ad salutē pertinēt ponit doctrinā. In Scd̄a autē Ad faciē leonis se cōuertens: ꝑ miraculū ponit doctrine ꝯfirmatōez. Ibi [Et venerūt hiericho] Prima harum adhuc Duas habet ꝑtes. In quaꝝ Prima Ponit ea q̄ ad salutē exiguntur ex ꝑte nr̄a. In Scd̄a aūt Ponit ea que salutē perficiūt ex ꝑte sua. Ibi [Et assumēs iteꝝ duodecim] Adhuc aūt Prior harū in Tres diuidit ꝑtes. In quarū Pria Ponit Doctrina salutis ꝺꝫ legē Nature: institutā in ꝑadiso. In Secunda Ponit Doctrina simplicis hūilitatis (al's simplicitatis z hūilitatis) ostensa in saluatoris exemplo. Ibi [Et offerebāt illi ꝑuulos zc.] In Tertia ponit Doctrina salutis cū perfectōis fastigio. Ibi [Et cū ingressus eēt in via zc.] In Prima harum Tria continent. Scꝫ. Occasio hꝰ doctrine salutis ex ꝑte turbe: ad salutarē doctrinā confluentis In Scd̄a ponit Occasio eiusdē ex ꝑte pharisei temptantis. Et in Tertia Occasionata ponit doctrina salutis. In Prio hoꝝ Quattuor dicūt. Scꝫ. Loci ī q̄ discipl'os spēal'r docuerat relictio. Loci cōpetētis ad salutis doctrinā petitio. Turbe reqrentis doctrinā deuotio: z Consueta doctoris doctrine salutis ꝓpositio. Dicit igit [Et exinde] hoc ē: d̄ galilea [exurgens] Ut aliis ꝓdesset q̄ in aliis locis morabant. Unde Glo. Hucusqꝫ ea que in Galilea fecit z docuit. Hic narrat que in Judea fecit et docuit z passus est. z Primo que trans Jordanē ad orientē. Deinde que ex̄ Jordanē qn̄ venit Hiericho: z Bethaniā z Hier'm. Et est hec glo. continuans gesta q̄ narrat Marcus ꝺm locorū in qbꝫ facta sunt successionē. Spūaliter tn̄ Doctor salutis dn̄s (in quā) exurgit: qz corda audientiū sursū erigit. Sicut sol se exaltās cūcta ad se trahit que lūie suo tangit Eccīs.j. Orit sol z occidit: z in circulos suos reuertit. Eccl.xliij. Sol vas admirabile opꝰ excelsi. Sic ergo [exinde exurgens] z se exaltās in lumine: Quedam loca relinquit: z Ad quedā accedit. Relicta: Uel despiciens ꝓpter indeuotionē Ul' sibi relinquēs ad ꝓprie fragilitatis ꝯsiderationē. Uel tentationi exponens ꝓpter ꝟtutis exercitationem. De Primo hoꝝ dicit Mat.xxiij. Ecce relinquetur vob̄ domꝰ vestra deserta. Dico vob̄: nō me videbitis amodo. Job.xxiiij. Ipsi fuerunt rebelles lumini. Tales sol exurgēs deserit: sicut lumen deserit cecos a se auersos. Quosdā aūt deserit ad sue fragilitatis cōsiderationē. Canticoꝝ.j. Si ignoras te o pulcerrima mulieꝝ: egredere z abi pꝰ vestigia gregum tuoꝝ: z pasce edos tuos iux̄ tabernacula pastoꝝ. Hoc est: si tu que pulcerrima es: pulcritudine z cōpositiōe virtutis: ignoras te ꝑ obliuionez proprie fragilitatis egredere: h̄ est egredieris de sereno tue lucis: que te tenet z venustat. Et statim relicta sequeris vestigia gregū ad modū bestiarum: z abi dissoluta effecta: z pasces sensuū delectatione edos: fetidos z pecorinos motꝰ iuxta ta. pas. h̄ est ad silitudinem alioꝝ pastoꝝ pecorinos motꝰ pascentium. Ps̄.lxxx. Dimisi eos ꝺm desideria cordis eoꝝ: ibunt in adinuentionibꝫ suis. Sic Paulus de lūie eterne cōtemplatiōis ꝓiectus est in stimulum carnis .ij. Coꝝ.xij. Quosdā autē deserens tentationi exponit ad ꝟtutis exercitationē (al's excitationem) Tobie.xij. Quia placuisti deo: necesse fuit vt tētatio ꝓbaret te. In hoc sensu d̄r Michee. vij. Cum sedero in tenebris: dn̄s lux mea est. In tenebris em̄ tentatiōis caute z patiēter sedens: ad lucem ꝓ certo consolationis deueniet. Tob.iij. Hoc pro certo habet omnis q̄ colit te: qz vita eius si in probatiōe fuerit coronabit. etsi in tribulatiōe fuerit: liberabit. etsi in corruptiōe fuerit: ad miscd̄iam tuā venire licebit. Non em̄ delectaris in perditionibus nostris: quia post tempestatē tranquillum facis. z post fletum z lachrymationē: exultationem z gaudiū infundis. In hoc sensu dcm̄ est illd̄ ps. cxxxviij. Nox sicut dies illuminabit: z nox illuminatio mea in delitijs meis. Psal.xvij. Deus meꝰ illumina tenebras meas: quoniā in te eripiar a tentatione. Sic ergo exinde exurgēs [venit ī fines Judee vltra Jordanē] Describit Locū ad quē venit doctor salutis. Ut ex loci ꝯgruitate intelligatur opportunitas doctrine. Unde glo. Cū omnis Judeoꝝ prouincia generalit ad distinctionē (al's discretionē) aliaꝝ gentiū Judea dicta sit: spēaliꝰ tn̄ meridiana plaga dicit Judea: ad distinctionē Galilee z Decapoleos: z ceteraꝝ in eadem ꝓuincia regionum. In huius ergo plage meridiane [fines venit] Jesus causa docende salutis. Jo.x. Abiit iterum trans Jordanē in eū locū vbi erat Joannes baptizās primū: z mansit illic. Illic autē venit tā propt̄ prophetie vaticiniū: q̄ꝫ ꝓpt̄ Joānis testimonium. De Primo d̄r Esa.ix. Trans iordanem galilee gentiū ꝓpl'us qui ambulabat in tenebris vidit lucem magnā. De Scd̄o dicit Jo.x. Multi venerunt ad eum z dicebāt. quia Joannes qdem signū fecit nullū. Oīa aūt q̄cūqꝫ dixit Joannes d̄ hoc vera sunt: z multi crediderunt in eum. Et hoc est quod sequitur B

Et conueniunt iteruz turbe ad eum. et sicut consueuerat iteꝝ docebat illos.

Hic tangit Doctrine occasio: sumpta ex turbarum deuotione. Dicunt autem hic Tria. Turbarum ad audienduz deuotio. Consueta domini ad docendū dignatio. z Doctrine salutis impertitio. De Primo d̄r [Et cōuenerunt] in cor vnum z aiaz vnā tertiū: sicut sepius fecerāt turbe. Que q̄ꝫuis per errorē phariseoꝝ se turbarēt: tn̄ turbatiōez erroris eorum vincentes: cōuenerūt ad eum sicut

ad salutis doctorē. Gene.xlix. Congregamini filij israel cōgregamini: ꝛ audite israel patrē vestrum. Ecci.l. Appropinquate ad me indocti: et cōgregate vos in domū doctrine ꝛ discipline. Deut.xxxiij. Qui appropinquāt pedib⁹ eius accipiēt de doctrina eius. Conuenerunt aūt turbe Tripl'r. Primo Per pncipia fidei adunāte (al's adiuuāte) intellectu ex ipsis errorū varietatibus.ij. Cor.x. In captiuitatem redigētes omnē intellectū in obsequiū chri. Sic cōgregari orauit qui dixit Psal.cv. Cōgrega nos de nationib⁹. hoc est de errore nationū: vt confiteamur nomini tuo libera ꝯfessione fidei: ꝛ gloriemur in laude. Scdo cōuenerūt adunatione sensuum in purā cordis contēplationē. Esa.xlvj. Redite redite p̄uaricatores ad cor. Redite inquā per sensuū exterioꝝ a mundi vanis spectaculis auersionem. Et iteꝝ Redite per sensuū interioꝝ (q̄ sūt Sensus cōis: Imaginatio: Phantasia: Estimatiua: ꝛ Memoria) ad intellēm simplicē: auersionem. Psal.lxxxiij. Loquet̃ pacē in plebem suam ꝛ sup sctōs suos: ꝛ in eos qui cōuertunt̃ ad cor. Sicut Jo.iiij. Mulieri auditure v̱ba dn̄i (que ante per qnq; viros dissoluta: lasciuia ferebat̃) dr̃. Uoca virū tuū: vnica vnicū: ꝛ veni huc. Tertio ꝯuenerunt oēm vim cordis p intentionē adunantes: in christi v̱bum. Nee.viij. Aures oīs populi erant erecte. hoc est ad supiora acte. quia totā mentis convolutionē vt dr̃ Dionysius: adunauerāt ī deū [ꝛ] ideo [sicut cōsueuerat] Consuete eīn b̄nuolentie exhibuit effectū. Ecci.xxiiij. Adhuc doctrinā q̄si antelucanū effundā. Anteq̄; eīn ad ipsum lux cordis ꝛ intelligētie nostre sibi prebeat̃: ipe ꝓuenit docens: probās illud Jo.j. esse veꝝ. Erat lux vera q̄ illuminat oēm hominē venientē in hunc mundū. Unde sicut ꝯsuetū est luci lucere: sic consuetū erat chr̄o docere. Sic ḡ [docebat illos] Docere autez vt dr̃ Chrysost. est id qd̄ suadet̃ ꝛ proponit̃: humanis exemplis ꝛ rōibus probare: ꝛ credibile facere. Esa.viij. Scribe in ea stilo hoīs. hoc est. ꝙ humanus possit accipe intellectus. Abac.ij. Explana visum sup tabulas: vt pcurrat qui legerit. Quidam autē hoc nō faciūt: sed alta docent: ꝛ dicunt q̄ docere silr̃itudinib⁹ ꝛ rationib⁹ intelligibilib⁹ sibi fastum excitāt: ꝛ non auditorib⁹ vtilitatem faciunt. Contra quod dr̃.j. Corinth.ij. Non in persuasibilibus humane sapie v̱bis: sed doctrina spūs. Esai.xxiij. Populū imprudentē non videbis ibi. populum alti sermonis: cuius nō possis intelligere linguam: in quo nulla est sapientia. Quidā autez loquentes non docent nisi opiniones cōtentiosas: q̄ doceri (al's docere) nō possunt: q2 phantastice sunt ꝛ errorib⁹ vicine. Cuius signū est: quia sunt singulares ꝛ christiane fidei nō concordantes.ij. Timo.ij. Nolite verbis ꝯtendere: ad nihilū enim vtile nisi ad subuersionē audientium. Et ideo verbuz dei modo hominis doceri debet: ꝛ digito dei cordib⁹ inscribi modo hominis. Sic dr̃.ij. Esdre.viij. Legerunt in libro Esdras ꝛ Neemias ꝛ leuite distincte ꝛ aperte ad intelligendū: ꝛ intellexerūt audientes cum legeretur. Ad hoc in ecclesia datur clericis Ordo: qui vocatur Lectorum. Digito aūt dei scribitur: quando iudicio expresso diuine virtut; ꝛ spiritussancti hoc quod dicit confirmat̃.j. Corinth.ij. Loquimur nō indoctis humane sapientie verbis: sed in doctrina spiritus: spūalia spiritualib⁹ comparantes. Sic Exod.xxxiij. Descēdit moyses de monte: populo qui docturus erat: per modum docendi se coaptans. Sic portauit in manibus: ꝙ est in operibus tabulas digito dei ꝯscriptas. Sic ergo [sicut consueuerat docebat illos] Alit̃ enim indocti a sapientia sua recessissent

Et accedentes pharisei interrogabant eum: si licet viro vxorē dimittere: tentantes eum

Tangit̃ hic Huius doctrine occasio: sumpta ex malicia tentantis. Sicut eīn docēdo ex charitate: profuit studiosis. ita ex veritate retundit dentē rabidi canis Ne lacerare possit doctrinā Conuētus malignantium Error professus. Et interrogando malignus syllogismus cornutus. ꝛ Quarto: peruersus intētionis eorum conatus. Primū notatur in hoc ꝙ dicit [Et accedentes] Sez. Ad se inuicem: ꝛ Ad mlr̃itudinē vt se armarēt: ꝛ Ad turbas: vt studiosos se callide simularēt: ꝛ Ad chr̄m: vt pietatem falsam p̄tenderēt: sub cuius pallio facilius decipere possent. De Primo dr̃ Matthe.xxij. Abeuntes pharisei consiliū fecerūt vt iesuz in sermone caperent: ꝛ mittunt ei discipulos suos cū herodianis. Ubi dicit Chrysostomus: A veritate se nudos esse professi sunt: qui multitudine se armauerunt. Sic ergo Ad Se accesserūt: vt sibi fierent mutue malicie presidiū Psal.lxvij. Cōgregatio taurorum in vaccis populoruz. Ad turbas autem accesserunt vt amorē studij mentirētur. Unde glo. Magna est distantia inter turbas ꝛ pharise-os. Hi ꝯueniūt vt doceāt̃ ꝛ infirmi curētur: Sicut apte dr̃ Mat.xx.ī fi. ꝛ Mat.xij Ubi turbe attribuerunt virtutes christo filio dauid ī lege promisso Pharisei autem ecōtra spiritui immūdo. Illi autem. hoc est pharisei vt tentando decipiāt accedūt. Has eīn deuotio pietatis: Illos adducit stimul⁹ liuoris. Matth.vij. Attendite a falsis prophetis qui veniunt ad vos in vestimentis ouium: intrinsecus autem sunt lupi rapaces. Job.j. Quadam die cum cōuenissent filij dei vt assisterent corā domino: affuit inter eos etiam sathan. Accesserūt etiaz ad christuz: vt pietatem falsam pretenderēt.ij. Timoth.iij. Habentes q̄dem speciem pietatis: virtutem autem eius penitus abnegantes. Eccl'iastici.j. Accessisti maligne ad dominū: ꝛ cor tuum plenum est dolo ꝛ fallacia [pharisei] Ecce Malignantium error professus. Execrata enim iuidia sub falso nomine religionis: veniunt in hypocrisi mendacium loquentes. Pharisei enim diuisi interpretantur: quia specie false religionis vel poti⁹ superstitionis: ab alijs se diuiserant. sicut qui maius studium haberēt: propter qd̄ hypocrite Matthe.xxiij. sepe vocantur. Prouerbioꝝ.xj. Simulator ore decipit amicum suum. iusti autem liberabūt̃ scia. Job.xxxvj. Simulatores ꝛ callidi prouocant iram [Interrogabant eum] Ecce Interrogando malign⁹ syllogismus cornut⁹. Cornut⁹ E

enim syllogismus est: qui quicquid dicatur ad cōtradictionem tentat arguere: Quē philosophi elenchum vocare cōsueuerūt. Dicuntur autē hic duo. Scz. Modus: & Syllogismus. Modus innuitur in hoc q dicit [interrogabant eum] Interrogatio enim propositio est querens & eliciens respondentis consensum. Eccl. xiij. Ne credas multis verbis eius. Ex enim multa loquela tentabit te: & subridēs interrogabit te de absconditis tuis. inimicus animus illius conseruabit verba tua: & non parcet de malicia & de vinculis [Si licet] Hec enim est materia cornuti syllogismi. Unde glo. Cornuto syllogismo tentant: & quicquid respondeat capere putāt. Si dicit dimittendā: & aliam ducendam: pudicicie predicator sibiipsi videtur contraire. Si non dimittendam: reus sacrilegij & contra doctrinam moysi: & per moysen contra doctrinam dei facere. In hoc autē cornuto syllogismo significatur Gene. xlix. Fiat dan coluber in via: cerastes in semita: mordēs vngulas equi vt cadat ascensor eius retro. Dan enim est ex quo semen prodit (al's procedit) antichristi: quod in veritate fuerunt pharisei colubri: quia vmbras latebrarum insidiādo semper coluerūt. Cerastes autem sunt per cornutum syllogismū quo tentāt. quia Cerastes serpens est cornutus. Hi momorderunt vngulas equi: quia vectorum dei semper obseruauerunt vestigia per insidias detrahentes: & quantum potuerunt etiam ipsum ascensorē christum cadere facere conati sunt. Psal. lxxiiij. Cornua peccatorum confringam: & exaltabuntur cornua iusti. Dicunt ergo.

D Si licet [viro vxorē dimittere] Mat. xix. Si licet homini vxorem suam dimittere quacunque ex causa: quia secundum traditiones hebreorum diuersis ex causis dimiserūt. Deutero. xxiiij. Si acceperit homo vxorem & habuerit eam: & nō inuenerit gratiā ante oculos eius: propter aliquā feditatem: scribet libellum repudij: & dabit in manu eius: & dimittet eam de domo sua. Super hanc igitur legem fundāt questionē: nō curantes discere: sed potius salutis doctorem in sermone capere: & reprehensibilem corā turba facere: & sic salutis fructū in turba impedire Psal. ix. Insidiatur in abscōdito quasi leo in spelunca sua. Insidiatur vt rapiat pauperē: rapere pauperem dū attrahit eum. Prouerbiorum. xj. Qui inuestigator maiorum est: ab eis opprimetur. Est autem Notandū q quamuis in iure matrimonij ad paria iudicentur vir & mulier: tamen lex nō facit mentionem de muliere q possit dimittere virum propter aliquā feditatē: quamuis a Judeis semper obseruetur: sic q equaliter possit vxor dimittere virum sicut vir vxorem. Et hoc est factū Tribus de causis. Quarum Una est: quia nō adeo fortis & dura est indignatio vxoris in virum: sicut viri in vxorē. Et ideo nō ita in periculo est vir ex odio vxoris: sicut vxor ex odio viri. Et ideo tacuit Lex de muliere quādo permisit libellum repudij. Mulier enim mollis est & cordis humidi: & de facili placatur. Et hoc significatum est Gen. xxxiiij. Ubi corruptam Dinam Sichem tristem: deliniuit blandicijs: ita q adhesit ei cōtra patrem & matrē & fratres: & contra consuetudinem sue religionis. Alia causa est: quia viro per legem datur q sit caput vxoris. Quod regere vel reficere habet corpus: & non ecōuerso. Gen. iij. Sub viri potestate eris. & ipse dominabitur tui. Tertia causa: quia mulier per se subiacens multis feditatibus et laxam habens carnē & non porosam: nō ita corrumpitur feditatibus viri: sicut vir propter oppositam complexionē corrumpitur feditatibus mulieris. Et ideo in dimittēda vxore mentio fit de viro & nō de vxore. Ezechiel. xvj. Eras nuda & cōfusione plena. Adhuc autē Notandum q secundum antiquā legem Rhomanorum nō dimittebatur vxor nisi ex vnica causa: Si scz sterilis ad vnum & non ad alium esse credebatur. Tunc Imperator & Senatus cuius erat intentio populare regnū: permisit dimitti vxorem. Et sic Marcia separata fuit a Catone. Et sic aliquando fuit in lege Naturali. Et de hoc secundum litteralem sensum loquitur beatus Job. xxiiij. Ubi loquitur de maledictione eius: qui in nuptijs querit sterilem & abijcit fecundā dicens. Non sit in recordatione. sed conteritur quasi lignum infructuosum. Pauit enim sterilem & que nō parit: & vidue non benefecit. Hoc est ei quā a se separauit: vt sue libidini cum sterili vacaret: sicut equus & mulus quibus nō est intellectus. Ex omnibus his patet q non fuit vnquam intentio Legislatoris: per se de libello repudij sed per accidens. Et hoc posterius erit manifestum. Hoc est igitur quod dicūt. [Si licet viro vxorē dimittere] Et quia permissio hec legis multorum malorum fuit occasio in populo: eo q multi dimittebant vxores suas & alias ducebāt: ideo dominus hanc legem quasi arguere videtur. Malach. ij. Operiebatis lachrymis altare & fletu & gemitu: ita vt non respiciam vltra ad sacrificia vestra: nec accipiam placabile quid de manu vestra. Et dixistis Quam ob causam? Quia dominus testificatus est inter te & vxorem pubertatis tue: quam tu despexisti: & hec particeps tua & vxor federis tui. Acsi dicat. Sub pretextu repudij violatis federa sacramenti a deo instituta: et vxoris sic per calūniam dimisse: plorantis ante altare meū. Et ideo vobis placari nō possum. Sed propter duriciam odij vestri ad eas: permissum est vobis ne occidatis eas Sed coram deo peccatū est cui propter sacrificia non placabor. Hec omnia attendentes pharisei perplexam & cornutā: lege ex perplexa: & cornuta lege proponunt questionem [tentantes eum] In quo intelligitur Peruersus intentionis eorum conatus. Non enim intētione discendi sed tentādi questionem proposuerūt. Matth. xxij. Quid me tentatis hypocrite. Psal. cvj. Conuersi sunt & tentauerunt deum: & consilium altissimi irritauerūt. Contra hoc quod dicitur Deutero. vj. Non tentabis dominū deū tuū. Tētator autē est vt dicit Hug. de sancto victore: qui querit mouere & inducere ad aliquod illicitū. j. Cor. x. Neque tentemus christum sicut quidam illorum tentauerūt & a serpentibus perierūt. Congrue autem tentatores perierūt a serpentibus. quia serpentes primi fuerunt tentatores.

At ille respondens dixit eis. Quid vobis precepit Moyses? Qui dixerunt. Moyses permisit

libellum repudij scribere & dimit-tere.

Occasionata ex premissis ponit Doctrina salutis. Diuidit aut in partes Tres. In quarum Prima De Scriptura legis querit vt doctrine detur occasio. In Scda Doctrine veritatis ponit promulgatio. In Tertia Doctrine no satis intellecte: ponitur plena interpretatio. In Primo horum Tria dicuntur. Scz. Christi ad tentantes responsio. Precepti moysi inquisitio: & Ipsius precepti per pha riseos positio. Et hoc est quod dicit [At ille] doctor veritatis [respondens ait] Sic dt glo. dominus sic temperat responsum vt transeat decipulam. Prouerbiorum. j. Frustra iacitur rete ante oc'los pennatorum [Quid vobis prece. Moyses] Inquisitio est precepti mosaici. Dicit autem [Quid vo. prece. Moyses] Et no dicit Quid vobis precepit deus. Quia istud Non a deo neqz sm dei intentione: & iusticie ordinem: & legi intentione spualem processit. Sed potius malicia carnalium: & pcupiscetia carnis hoc extortum est. Unde glo. Sane intellecta in testimonium adducit & naturale legem: primaqz dei sententia secude op ponens: que non voluntate dei: sed peccantium necessitate concessa est. Ecclastici. xxiiij. In lege mandauit nobis Moyses in preceptis iusticiarum. Jo. ix. Tu discipulus christi sis: nos autem discipuli moysi sumus [Qui dixerut] Preceptum Moysi adducunt in medium tanqz legis zelum habetes [Moyses permisit] Coacti ipsa veritate dicut Moysen hoc pmisisse. Qd autem sic permittitur a necessitate peccatium extorquet ne peius aliquod fiat. Sicut & Lex humana (sicut dt Augustinus) permittit meretrice & vsuras. & que sic permittuntur: sic fiunt vt temporaliter a iudice no puniant: sed eternum & diuinu iudicium non euadut. Un Doctorum distinctio est Qz Queda precipiuntur: & Quedam conceduntur. Quedam aut indulgetur: & Quedam permittuntur. Precipiuntur quidem sine quibus no est salus. Conceduntur autem specialia priuilegia pro dignitate personarum & meritorum. Sicut dr. j. Machabeorum. ij. Phinees pr noster zelando zelum dei: accepit testam entum sacerdotij eterni. Jesus dum impleret verbum: factus est dux in israel. Caleph dum testificat in ecclesia: accepit hereditatem. Dauid in sua misericordia: consecutus est sedem regni in secula. Helias dum zelat zelum legis: receptus est in celum Ananias azarias misael credentes: liberati sunt de flamma. Daniel in sua simplicitate liberatus est de lacu leonu. Qd autem Indulget est veniale sicut dicit Aug. Sicut ex libidine vxorem cognoscere. Et ideo dt Apostolus de talibus. j. Corinth. vij. Hec autem dico sm indulgentia: & non sm imperium. Permissum autem in lege a legislatore: extortum est: ne peius aliqd fiat. Sicut: libellus repudij. Quia sicut dicitur Ezech. xvj. Equi fuerunt amatores in feminas: & vnusquisqz ad vxorem pximi sui hinniebat. Hierem. v. Et amore secundarum nuptiarum primas vxores occidebant. Et ideo ne occiderent malu it moyses vt sub feditatis nomine dimitteretur. Et ideo lachrymas vxorum dimissarum dominus im properat Judeis. Malach. ij. Dicens. Operiebatis lachrymis altare meu fletu & gemitu: ita vt no respiciam vltra ad sacrificiu vestrum. Et dixistis. Qua de causa: quia testificatus est inter te & vxore pubertatis tue quam tu despexisti. Hec particeps tua & vxor federis tui. Adhuc autem Quedaz consulit lex: & Quedam in exemplum ponit: & Queda laude magna extollit. Consulit autez: sicut Consilia ad que non omnes obligantur. Sicut Uirginitatem: Uiduitatem: & Uoluntariam paupertatem. j. Corinth. vij. De Uirginibus autem preceptum domini non habeo: consilium aute do tanqz misericordiam cosecutus a domino. In exeplu proponit in eximie sanctitatis viros: pter quorum merita alijs parcitur. Exod. xiij. Memento Abraam Isaac & Jacob: quibus iurasti dare terra fluentem lac & mel. Laudat vero opera supererogationis. Luce. x. Siquid superogaueris ego cu rediero reddam. ij. Corinth. xij. Ego libentissime impendam: insuper & ego impendar pro animabus vestris. Sic ergo pharisei non intelligentes: dicunt veritatem dicentes [Moyses permisit libellum] in memoriam facti: ne postea negari posset [repudij] quia causam repudij continebat Que sm legem erat aliqua feditas: coniunctionem maritalem impediens. Sicut est Maxime Sterilias Uel Artitudo: propter quam cognosci no poterat: Ul Immundicia continui fluxus menstrui. Uel Putredinis in inguine. Hec eni & talia (als alia) & impediebant conceptum: & abominabilem reddebant vxorem. Et has feditates postea carnalis populus ad solum odium couertit: propt odium vxorem dimittens. Unde Malach. ij. Custodite spiritum vestrum: & vxorem adolescentie tue noli despicere: cum odio habuerij eam: dimitte: dicit dominus deus israel. Odium aute cum sit inueterata ira: causa e homicidij: Et adhuc si mulier certitudinaliter experta est odium viri querentis eam occidere: non teneretur viro cohabitare durante tali odio: nisi cautionem prestaret qz eam nec affligeret nec occideret. Non enim fides thori seruatur ab eo qui vxorem ad thorum ideo afficit & recipit vt ea in thoro occidat. Et ideo vxoricide sz antiquas leges puniebantur in matrimonio: contra quod deliquerunt: vt scz deinceps vxores non acciperent. Hac ergo de causa permisit libellum repudij [scribere] in quo feditates superius inducte scribebantur. & quas vir de muliere probare tenebatur [et] sic [dimittere] a thoro per diuortiu. Et sic per odium multe bone mlieres dimittebantur. Quod erat contra Fidem matrimonij: & contra Substantia Sacramenti: Cuius Substantialis Diffinitio est: quia legittimarum personarum coniunctio: indiuidua vite consuetudinez retinens. Et erat contra hoc bonum matrimonij: qd bonum Sacramenti vocat. Quod est signum indiuidue coniunctionis spiritus creati cum increato: que vnitas nullo modo est diuidenda. Unde dt talibus conquerit dominus Malach. ij. Contaminauit Judas sanctificatione domini quam dilexit: & habuit filiam dei alieni. Disperdet dominus

virū qui fecerit hoc: magistrū ⁊ discipulū in isrl.
Sanctificatio eīm domini quā dilexit dominus:
est castitas matrimonialis idiuiduitatē spiritus
creati cum increato significans. Hoc autē conta-
minatur quando ꝓpter libidinem alterius mulie-
ris separatio querit̄: ⁊ filia dei alieni ducit̄. Quan
do alia: que diuisionem libidinis: ⁊ non vnitatem
spiritus designat. Hoc est enim fornicari a domi
no. Psal. lxxij. Perdes eos qui fornicātur abs te.
Diuisio enim in plures: fornicationem ⁊ diuisio-
nem spiritus a domino: qui ī plures spargitur al
liciente libidine.

Quibus respondens Jesus: ait Ad duriciā cordis vestri scripsit vobis preceptum istud. Ab initio autem creature masculum et feminam fecit eos deus Propter hoc relinquet homo patrem suū ⁊ matrem: et adherebit ad vxorem suā: et erunt duo in carne vna. Itaqz iam non sunt duo: sed vna caro

F Tangit Doctrine veritatis probationem: ⁊ Veri-
tatis probate conclusionē. In Probatione verita
tis dicit Tria. Scz. Duricie cordis: extorquentis
libellum repudij: detestationem. Ad naturalem le
gem: repudij discrepationē. Ad legez discipline in
paradiso ante peccatum datam: dissimilitudinez.

Dicit igitur [Ad duriciam ⁊c.] Unde Mat
the. xix. dicit̄ sic: Quoniā Moyses ad duriciā cor-
dis vestri ꝑmisit vobis dimittere vxores vestras.
Et est sensus [ad duriciā cordis vestri] cogen
tem ⁊ extorquentē permissionem legis [scripsit]
moyses [vobis] Non deo vel legislatori [prece-
ptum istud] Hiere. xvij. Peccatū Juda scriptū
est in vngue adamantino: exaratum est super lati-
tudinez cordis eoꝝ. Unde glo. Moyses dt. Q. di-
cat Hominis est ꝯsilium: Non dei. Hoc ē: Moy
ses tunc humane consuluit vxoribus dimittēdis.
Et non attendit Fidem: ⁊ Significatū sacramēti:
⁊ Nature legem ⁊ institutionez. quia illa tempore
moysi peccatuz viciauerat. Et ideo oportuit vt in-
tentio legislatoris aliquantulū cederet iniquitati
⁊ furori concupiscentie: tempore non reuelate gra-
tie. Unde dominus ratione talium carnalium le-
gum dicit corrigendam esse legem Hiere. xxxj. Fe-
riam domui israel ⁊ domui iuda fedus nouum:
non ſm pactum quod pepigi Patribus eorū in
die qua apprehendi manum eorum: vt educerem
eos de terra egypti: pactum quod irritum fecerūt:
⁊ ego dominatus sum eorum. Quod Apostolus
exponēs ad Heb. viij. ait: Nā si illō pri⁹ culpa va-
casset: non vtiqz secūdi locus inquireret̄. Uitupe-
rans enim eos dicit. Ecce dies veniūt dicit domi
nus: ⁊ ꝯsummabo super domum israel: ⁊ suꝑ do-
mum iuda testamentum nouū. non ſm testamen
tum quod dedi patribus eorum in die qua appre
hendi manum eorum vt educerē eos de terra egy-
pti. ⁊ quoniā ipsi non permanserūt in testamēto
meo: ⁊ ego neglexi eos dicit dominus. Ex quo pa
tet ꝙ tales leges negligunt obseruantem: ⁊ nō bea
tificant: quia per necessitatem peccati sunt extorte:
ne peius aliquid cōmitteretur. Hoc est igit̄ quod
dicit [Ad duriciam cordis vestri scripsit vo
bis moyses preceptum istud] Deutero. xxxj.
Scio contentionē tuam ⁊ ceruicem tuam durissi
mam: adhuc me viuente ⁊ egrediente vobiscū sem
per contentiose egistis contra dominū: quāto ma-
gis cum mortuus fuero. Esai. xlviij. Scio ꝙ for-
nicans fornicaberis: ⁊ transgressorē ex ventre vo-
caui te. Actuū. vij. Dura ceruice ⁊ indomabili cor-
de: vos semper spirituisancto restitistis [Ab
initio autem non fuit sic] Inducit ad legem
de libello repudij naturalis legis discrepatōez (al'
descriptiōez) Dicit ḡ [Ab initio autem crea
ture] cum deus ad imaginem suaz crearet homi-
nem: ⁊ institueret eū lege naturali [non fuit sic]
quia Naturalis lex omnino ad licita instituit ho-
minem. De qua dicitur in Psalm. iiij. Multi di-
cunt quis ostendit nobis bona. Signatum est su
per nos lumen vultus tui domine. Acsi dicat Nō
oportet ꝙ sequamur ignorantiam multorū que-
rentiū: quis ostendit nobis bona facienda vel ma
la vitanda: quia lumen vultus tui in lumine na-
turalis legis signatum ⁊ descriptum est suꝑ nos.
Hoc est. in ratione mentis nostre que super nos
est: ꝙ docet que ſm intentionem dei facienda sūt:
⁊ que peccatis hominum permittunt̄. Nec enim
ratio dictat fidem vxoriam: ⁊ fedus matrimonij
non esse violandum. Et ideo Malach. ij. Ubi de
eadem lege loquitur: mittit nos ad spiritum men-
tis ⁊ ratiōis dictantem: quid de talibus sit tenen
dum Dicens. Custodite spiritum vestrum ⁊ noli-
te despicere. Et hoc est [ab initio creature] Et
hoc est quando in natura nihil fuit nisi quod de⁹
creauit [non fuit sic] Eccl'iastis. vij. Deus fecit
hominez rectum: ⁊ ille infinitis se immiscuit que-
stionib⁹. Eccl'iastici. xvij. Deus de terra creauit ho
minem: ⁊ ſm imaginem suam fecit illum: ⁊ iteruz
conuertet illum in ipsam: ⁊ ſm se vestiuit illuz vir-
tute. Et hoc est quod intendit per hoc quod sequi-
tur [Masculum] vnicum [et feminam] vni-
cam [fecit eos] Non enim fecit vni femine duos
masculos vel plures. Nec vni masculo fecit duas
vel plures feminas: vt cum repudiaret vnam: as-
sumeret aliam. In quo facto ostēdit: feminam per
fidez ⁊ legem dei coniunctam masculo: nunq̄z esse
repudiandam. Hoc enim om̄i nature consonum
est: sicut nature ab ipso creatore inditum: ⁊ insitū
⁊ inseminatum. Nullum enim mobile plus habz
q̄z vnum motorem immediatū. Nec aliquod pa-
tiens plus habet q̄z vnuz agens proximum. Et in
omnibus animalibus (cum quidem distincti se-
xus) in ipsis embryonibus ⁊ ouis eorum non nisi
duo sexus congregantur. Quia Sexus masculi-
nus est ingrediens in guttam femine: sicut spirit⁹
in corpus vt dicit Philosoph⁹. Nec vnq̄z duo spi
ritus in vnum corpus ingrediunt̄. Nec duo cor-
pora vni aptantur spiritui. Si autem obijcitur
ꝙ est in vno conceptu. Sed nihil prohibet vnam
feminam successiue concipere a duobus viris. et

sic separari ab vno ⁊ coniungi alij. Dicemus ad B ꝙ Natura hominis alia est ꝗ̃ natura alteri⁹ animalis. Natura enim hominis ratio est: Et ratiões vocis naturalis. ideo rationes vocis naturales dicunt: quia sunt homini naturales. Unde Tulli⁹ dicit in fine Prime Rhetorice: ꝙ Jus naturale ē quod non opinio genuit: sed innata quedam vis inseruit. Natura autē hoī dictat: non tm̄ de generatione prolis: sed etiam de cura ⁊ educatiōe prolis: vsqꝫ ad perfectionem virium ⁊ etatis: quousqꝫ curare possit de se ipo. Ad hoc autē exigitur ꝙ pat̄ certitudinem habeat de nato ꝙ suus sit ⁊ d̕ corpore suo exierit. Quia ex hoc dictat ei natura: sicut dicit Philosophus. Q sicut de corpe exiuit cū parte substantie corporis: per quam negociari potuit in substancia nutrimentali ad corporis perfectionem. Jta exire deberet de domo cum parte facultatum domus patris: per quam negociari possit ad perfectionem sue domus: quia sic natus: pignus nature mortalis vocatur. Et sic homo naturaliter est animal coniugale: ⁊ iconomicū ⁊ ciuile. Talis autem cura de nato non potest esse patris: nisi certa sit vxor: quia si certa sit vxor: tunc fide vxoris certificatur suus esse natus. Certa autem non potest esse vxor nisi per thori fidem. Et sic fides thori facit matrimoniuꝫ. Fides autem thori est de indiuiduitate vite. Jndiuiduitas auteꝫ vite non nisi ad vnam haberi potest. Et ideo nisi per dispensationem aliter fiat: s̄m legem nature non potest esse nisi vnica vnius. Dispensationeꝫ autem dicimus sicut factum fuit tempore non reuelate gratie quando pauci erant fideles. Tunc enim dispensabatur ꝙ vnus fecundaret plures. Ut cum propagatione seminis fieret etiam propagatio religionis. Et hoc est quod ex ordine nature hic probat summa Sapientia Christ⁹ ꝙ [Ab initio creature masculum] vnum [⁊] vnam [feminam fecit deus] Et dixit [Propter hoc] scꝫ matrimonium

B [relinquet homo patrem et matrem] Jta ꝙ filia relinquet patrem: ne sibi matrimonialiter societur. ⁊ filius relinquet matrem: ne eam ducat in matrimonium. Et est hec lex discipline mr̄imonij. quia Naturale non est ꝙ pater ⁊ mater qui d̕ suo h̄nt in natis. iungantur ei qd̕ suū est. Hoc em̄ in nulla natura contingit ꝙ aliquid ei quod suuꝫ est iterum coniungatur. Jam enim id quod patris est: ei quod matris est in procuratione prolis est cōiunctum. ⁊ ideo non amplius coniungendum. Dicit autem [relinquet] Non relinquit: qꝛ Eua de costa Ade accepta fuit: ⁊ quasi filia Ade fuit: et illi coniuncta: sed vlterius filia patri coniungēda. Et hec sola persona in lege nature: a coniugio excipiebatur: scilicet Q filia non accepit patrem: ⁊ filius non accepit matrem. Et hoc ideo: quia Nature fugientis per mortalitatem: pignus est nata vel natus. Nec retineri potest natura in parentibus: que fugit ⁊ deficit. ⁊ ideo per pignus ordine retinenda est in alijs posteris: abeuntibus parentib⁹. Sicut succus a radice propagatur ī ramos vt dicit Augustinus: ⁊ nō ecōuerso. Unde Leuit. Uicesimo: precipit dominus ꝙ pater ⁊ mater natis in matrimonio vel concubitu non coniungantur

[et adherebit] per indiuiduā vitam: que cū pluribus esse non potest [vxori sue] cuius ⁊ ipse est vir. Suus autem ⁊ per reciprocā seruitutem esse nō potest duarum. j. Corinth. vij. Mulier sui corporis potestatem non habet. Similiter autem et vir sui corporis potestatem non habet: sed mulier. Nolite fraudare inuicem. Si autem haberet duas: si poneret ꝙ simul vno tempore peterent debitum: oporteret ꝙ altera a suo debito defraudaretur. Adhuc auteꝫ sicut dicit Aristoteles: ꝙ Ueros amicos decet esse non multos: eo ꝙ ea que ꝓ amicis sunt facienda: multis non possunt exhiberi. Sic etiam vxores non decet esse multas: quia Fides thori ⁊ Uxorius affectus: ⁊ Redditio debiti ⁊ Procuratio domus ⁊ Cura natoruꝫ ⁊ familie: non possunt multis exhiberi. Matrimoniū enim est officium ciuile: ⁊ ad beatitudinē ciuiū in cura domus est exhibendū: vt d̕t Aspasius. Sūt eī Quattuor in matrimonio attendenda. Scꝫ. Q ē Officiū nature. Q est Bonū mortalis vite: ⁊ Q est officium ciuile: ⁊ Q est Sacramentum ecclesie. Jn hec enim quattuor genera incidit mr̄imonium. Jn Officiū nature simplici est (al's simpl'r) institutū in paradiso. Et sic est vnica vni. Hoc enim sufficit ad nature generationē. Et sicut d̕t ph̄s Natura nunqꝫ deficit in necessarijs: ⁊ nunqꝫ abūdat superfluis. Etsi dicit̄ ꝙ masculus naturaliter mouetur ad plures. Hoc sicut d̕t ph̄s ꝑ accidens est. scꝫ: ex orbis abūdantia supflua: que non conuenit homini s̄m statum nature primū ⁊ simplicem. Et sic loquitur hic dominus. ⁊ Matthei xix. Scd̄m aūt: ꝙ ipum est Bonū mortal' vite. Sicut d̕t Augustin⁹ in Lib. coniugali. Sic ipum est ad solam prolis ꝓcreationē: in qua tanqꝫ in pignore: natura fugiēs teneat̄ ne deficiat. Et hoc mō attendendū ē ꝙ non est proles: q̄ statum nature dissipat ⁊ ꝯfundit: ⁊ que hūanis nō studet. Sicut Plato ī Politegijs (al's politegnis) d̕t. Sed illa est pign⁹ nature: q̄ parentē restituit in om̄i bono hūano. Hoc est: que iusticiā amat: ⁊ pietatē colit: ⁊ intellectualibus (que sola humana sunt) dat operam ⁊ studium impendit. Hanc autem prolem tam in profusione seminis: qꝫ in casu seminis in matricem: ⁊ in toto tempore impregnationis: ⁊ in cibis matris: ⁊ in exitu de matrice: ⁊ in omni educatione oportet esse perfectam: quia aliter nec complexionem: nec compositionē membrorum: nec vires anime: nec operationes habebit ad iusticie amorem: ⁊ ad pietatis cultum: ⁊ studium intellectualium perfectionum. Talis autem cura non potest plurib⁹ impendi vxoribus. Ex coitu enim multo cum pluribus: in masculis virtus d̕stituitur: ⁊ efficitur semen immaturum. Si autem mulier sepe cū plurib⁹ coeat: pro certo sterilis efficit̄. qꝛ Sepe in matrice semen fusum: per frequentem coitū exiccatur: non retinetur: sed extillatur ⁊ eijcitur. Et sic ad talem prolem pertinet: ꝙ vna sit vnius: s̄m ꝙ matrimonium est bonum nature ⁊ officium ciuile: quod per constructionem domus est populās ciuitates. Jam ex predictis patuit Q vnus non sufficit ad plures domos procurandas. Jn domo enim Sicut dicit Aristoteles: Pater ⁊

familias: sicut Impator ⁊ Rex: ⁊ vxor: sicut Impatrix ⁊ Regina. ⁊ Nati sunt: sicut pncipes. ⁊ Clientuli: sicut vasalli. Et ideo sicut corruptio vrbanitatis ⁊ regni est: plures simul impare. Sic corruptio boni economi est plꝛes viros ꝯiũgi in vna domo. vel plures vxores iũgi vni viro: in vna domꝰ dispẽsatiõe. Et ideo ꝯditores antiquaꝝ legũ rhomanoꝝ pceperũt. Ut vna esset vniꝰ vxor: ⁊ nõ plures: Sicut dicũt Letina ⁊ Achalus antiqssimi põtifices rhomanoꝝ: in libro quẽ de Religiõe deoꝝ ꝯscpserũt. Hac ergo de causa qꝫuis gẽtes Babylonice ⁊ Persaꝝ ⁊ Grecoꝝ: q̃ ciuilitatẽ colebant: plures habere ꝯcederẽt vxores: tñ vna sicut domina domꝰ p̃ aliȷ̃s habebat̃: ne dispensatio domꝰ ꝑ plures dissolueret̃. Sic legit̃ Judic. v. de Sisara vna sapiẽtiore ceteris eius vxoribꝫ. Hac ergo de causa Asuerꝰ p̄ ceteris coronauit pmũ Uasthi Hester j. Et postmodũ illa repudiata coronauit Hester: cũ tamẽ plꝛimas haberet vxores. Sic etiam dictum est illud Canticoꝝ. vj. ꝭm sensum litteralem. Sexaginta sunt regine ⁊ octoginta ꝯcubine: et adolescentulaꝝ nõ est numerꝰ. Una ẽ columba mea. Scdõ aũt ꝙ cadit matrimoniũ ĩ genere sacramẽti sic fundat̃ suꝑ fidẽ christi implicitã vel explicitã. Et sic cõsensus legitimaꝝ ꝑsonaꝝ ad cõtrahẽdũ efficit ipm. et copula carnalis ꝑficit ipm. ita ꝙ extũc nõ pari voto ꝯtinẽtiã solenniter vouentiũ potest separi: q̃ ꝑfectio ĩ matrimonio ex solo ꝯsensu nõ fuit. cũ ante carnalẽ copulã alter ꝯiugũ etiam reclamante alio ad frugẽ melioris vite poterat cõuolare. ⁊ alteri dabat̃ nubẽdi licẽtia. Et sic matrimoniũ est in duplici vsu. Prout enim est ecclesiastice ꝯgregatõis: sic ꝑ fidem thori honestas conseruat̃ officiȷ̃. Per bonũ ꝓlis multiplicatio fit fideliũ. qꝛ Bonũ ꝓlis ẽ quod in fide ⁊ timore dei suscipit̃. ⁊ ad religiõis christiane obseruãtiã educatur. Et per bonũ sacramenti hoc signi illiꝰ quod est indiuiduitas ꝑsonarũ deseruit fidei christiane. Quia sic presignat indiuiduam vnionem spiritus creati ⁊ increati ad perfectã omnium bonorum fecunditatẽ: tam in gratia qꝫ in gloria: sicut dicitur. j. Corinth. vj. Qui adheret deo vnꝰ spiritus est. Et hic est vsus matrimoniȷ̃ in bonum. Alium autem vsum habet in ordine a malo. Sic est in medicinã: vt dicit Augustinꝰ. quia morbida concupiscẽtia que ruitura esset in preceps: per solitũ concubitum per medicamentũ matrimoniȷ̃ honestate excipitur nuptiarũ. Et sicut dicit Apostolus. j. Corinth. vij. Propter fornicationẽ vnusquisqꝫ suam habeat. ⁊ vnaqueqꝫ mulier virũ suũ habeat. ⁊ nolite fraudare inuicẽ: nisi forte ex ꝯsensu ad tpus vt vacetis orõi. Hoc igit̃ modo accipiẽdo matrimoniũ: sic cum tẽpore fuit sacramentum ecclesie. quia ecclesia numero fideliũ nunqꝫ deficit: ex quo esse mundus incepit: si non fuit in medicinam actualẽ: nisi post statum vel lapsum peccati. Si autẽ isto quarto modo consideretur: nõ potest esse nisi vnica vnius: quia indiuiduitas sacramenti: ad plures saluari nõ potest. Omni ergo modo consideratũ matrimonium si ꝭm perfectum et optimũ statum suum consideret̃: semper requirit (al's requiritur) ꝙ vna sit vnius. Et sic dominus dt [et erũt duo] Agens ⁊ patiẽs: Impregnans ⁊ ipregnatũ. Unũ ad spm: ⁊ Alteꝝ ad corpꝰ. Unũ regens: ⁊ Alterũ rectum. Unũ ex se in altero (al's alteꝝ) generãs: ⁊ Alteꝝ in se ex altero suscipiens generationẽ [in carne vna] ꝯcepte ꝓlis. Qꝛ qꝫuis sexus distincti sint in coniugibꝫ: vires tñ et humiditates sexuũ vniunt̃ in carne suscepte ꝓlis: ⁊ gutta maris ingredit̃ in guttã femine. Sic spũs pulsans ⁊ vitalis ingredit̃ in corpꝰ: qꝛ in vitalem pulsantẽ spũm conuertit̃ semen: qd̃ est gutta viri. Et ex paucioribus qꝫ duobus vna caro prolis cõstitui ꝭm naturam non potest. Ex pluribus etiam qꝫ talibus fieri non potest. qꝛ Due (al's Duo) agentes se inuicem corrumpunt: ⁊ nihil efficiunt ꝭm naturam. Simil'r Due gutte patiẽtes nõ mouent se inuicem: sed coadunate simul putrescunt ⁊ corrũpuntur. Due etiam gutte agentes in vno ⁊ eodem patiente: ⁊ se ⁊ patiens corrumpunt ꝭm naturam. Et ideo quando due gutte ex vno et eodem coitu diuidunt̃ in matrice: oꝑtet diuidi sanguinem matris vt gemini nascant̃: ꝙ vtraqꝫ gutta diuisim habeat suum patiens: ne monstruosa fiat generatio ⁊ corrupta. Etsi ex duobus coitibus duas concipiat mulier guttas vel plures: oportet etiam successiue ministrato sanguie menstrui fieri ipregnationem suꝑ impregnationẽ. Et ideo in generatiõe: gutta viri est faciens: ⁊ in adiutoriũ assumit̃ gutta femine: in qua gutta viri perficiat conuenientem sibi generationem. Gen. ij. Non est bonum hominem esse solum: faciamus ei adiutoriũ simile sibi. Tobie. viij. Tu fecisti adam de limo terre: ⁊ dedisti adiutorium euam. Hec est igitur expositio litteralis. Tamen quedam glo. dicit ꝙ [erũt duo in carne vna] hoc est: in vno carnali opere. Uel [vna carne] hoc est in vna reciproca carnali seruitute. Sed Prima expositio litteralior est. quia ⁊ vna carnalis commixtio ⁊ reciproca seruitus ordinant̃ (vt ad finẽ) ad vnitatẽ carnis in prole cõstituta. Unde glo. Interl'. Premium nuptiarum est: e duobus vnam carnẽ fieri: castitas iuncta spiritui efficitur vnus spũs. Alia glo. dic̃ [in carne vna] faciendo vnam carnem viri ⁊ femine

Itaqꝫ iam non sunt duo: sed vna caro.

Conclusio est Ex inductis necessario consequens. Et dicuntur hic Duo. Scꝫ. Matrimoniȷ̃ indiuiduitas: ⁊ Responsio soluens obiectionem phariseorũ. De Indiuiduitate dicit concludendo [Itaqꝫ] Ex quo deus dt ⁊ matrimoniȷ̃ societas hoc requirit [iam] ex quo mrĩmonialiter coniũcti sũt [non sunt duo] diuisa iura vel corpora ab inuicem habẽtes: vel diuisa iura censentes [sed vna] indiuidua [caro] Semꝑ in omi natura agẽs ꝓximũ ⁊ mouens indiuiduũ: est a patiente ⁊ moto. Sicut patet in pmis generãtibꝫ: q̃ sẽ plante: in quibus vnũ generãs ꝯiunctũ ẽ vni impregnabili per ipm: ⁊ nunqꝫ duo in talibꝫ ꝯiungunt̃ nisi ꝑ adulterinam insertionem: ⁊ tũc male proficiũt. Leui. xix. Agrum non seres diuerso semine.

Quod ergo deus coniunxit ho

mo non separet.

Conclusio est manifestās Solutionē obiectionis pharisco℞. Dicit ḡ [Qđ ergo] mr̄imoniū vni⁹ ad vnā [deus cōiūxit] p suā: que plena autoritate est institutionē [hō] q̄ de humo est: ꝛ humū in ↄcupia sapit [nō sepa.] qꝛ indiuiduitatē sacri separet. j. Co℞. iij. Nōne hoīes estis: ꝛ ꝭm hominē ambulatis. Hō eñ de diuinis non debet p hūanū sensū se intromittere. qꝛ Diuina sūt sup hominis sensū ꝛ rōnē. Sap. ix. Cogitatōes mortaliū sꝫ timide ꝛ incerte ꝓuidentie nr̄e. Corp⁹ eñ quod corrūpit̄ aggrauat aīam: ꝛ deprimit terrena inhabitatio sensū multa cogitantē. Rho. ix. O hō tu q̄s es: qui rñdeas deo. Nunq̄d dixit figmentū ei qui se finxit q̄d fecisti me sic: Temerari⁹ est hō qui mutat ea q̄ instituit de⁹: cū etiaz Par in parē nō hēat ptātem. q̄nto magis inferior nō hꝫ ptātē i supiorē

Et in domo iterū discipuli eius de eodem interrogauerunt eū. Et ait illis. Quicunqꝫ dimiserit vxorē suā et aliā duxerit: adulteriū cōmittit sup eaz. Et si vxor dimiserit virū suū ꝛ alij nupserit: mechat̄

Hic incipit Doctrine ꝟitatꝭ facta ad discipl'os interp̄tatio. Dicunt̄ aūt Duo. Scꝫ. Studiosoruz iterata interrogatio: ꝛ Benigni doctoris facta ad questionez explanatio. Dic igr̄ [Et in domo] Ubi familiarit̄ cum mgr̄o conuenerāt. Sap. viij. Intrās in domū meā: cōquiescā cū sapiā. Nō eñ habet amaritudinē cōuict⁹ eius: neqꝫ tediū cōuiuatus illius [iterū] qꝛ studiosi erāt frequēter de verbis dñi meditantes. Psal. j. In lege dñi meditabit̄ die ac nocte [discipuli ei⁹] disciplinis e⁹ imbuendi. Jo. viij. Si vos māseritis in ꝭmone meo vere discipuli mei eritꝭ ꝛ cognoscetꝭ veritatē: ꝛ veritas liberabit vos [de eodē] nō plene ītellecto [interro. eū] qꝛ Frequēs interrogatio: vna clauium ē sciētie. Eccl'iasti. vj. Si videris sensatū euigila ad ip̄m: ꝛ gradus ostio℞ illi⁹ exterat pes tu⁹ [Et ait ill'] dignis: q̄ perfectiora alijs audirēt documēta. Mat. xiij. Seorsū oīa ill' disserebat [Quicūqꝫ] cuiuscunqꝫ ↄditiōis [dimiserit vx. suā] quam ↄsensus ꝭm legē ↄhentiū suā fecit. Mat. v. addit̄ Quicunqꝫ dimiserit vxorē suā excepta cā fornicatiōis. Sꝫ excludit Marcus p h̄ qđ addit [ꝛ aliā duxerit] qꝛ Qui ꝓpt̄ incōtinentiā ꝛ adulteriuz a thoro separat vxorē: nō pōt aliā ducere illa viuēte. j. Co℞. vij. Uxorē a viro nō discedere: ꝙ si discesserit: manere innuptam aut viro recōciliari. Et h̄ est qđ addit [adul. cōmittit su. eā] Hec ē eñ doctrina ꝟitatis tp̄e reuelate gr̄e discipul' ꝓmulgāda j. Co℞. ij. Sapiam loq̄mur inter ꝑfectos: sapiam aūt non hui⁹ secl'i neqꝫ p̄ncipū h⁹ mūdi q̄ destruuntur. Sꝫ loq̄mur dei sapiam i mysterio absconditā. Hec ei duro ꝓpl'o nō erat ꝓpalāda: ne pei⁹ eueniret de occisione vxo℞ vt supi⁹ dcm̄ est Mat. vij Nolite sanctū dare canibus: ꝛ margaritas nolite spargere ante porcos. Siqui autē deuoti erant in illo ꝓpl'o: ꝛ ex fide matrimonij intelligebāt: vxores non nisi propter fornicationem esse dimittendas corporales in eis erant. has propter fidem thori intelligebant esse tollendas. Dicūt tñ ꝙ sicut sub dispensatiōe diuina tunc plures habebantur vxores: quod tamē fuit cōtra matrimonij indiuiduitatem: ita etiā dispēsatiōe tūc dabat̄ libellus repudij: quod fuit cōtra thori fidē. Cā aūt dispensationis fuit duricia ꝓpl'i: cui ex operibus legis gratia non cōferebatur [Et si vxor dimiserit virum suum] quia Ad paria ī iure matrimonij iudicantur vir ꝛ mulier. Dimittit autez vxor virum. si excepta causa fornicationis recedit a viro: dans ei libellum repudij [et alij nupserit] Hoc dicit. q̄a propter adulterium dimitti potest: sed non potest alius duci: primo viuente. Et si alij nupserit [mechatur] hoc est adulterium committit. Prouerbiorum. ij. Ut eruaris a muliere aliena ꝛ ab extranea: que mollit sermones suos: ꝛ relinquit ducem pubertatis sue: ꝛ pacti dei sui oblita est.

Et offerebant illi paruulos vt tangeret eos: discipuli autem cōminabantur offerentibus. Quos cū videret Jesus: indigne tulit Et ait illis. Sinite ꝑuulos venire ad me: et ne prohibueritis eos

Hic ponit̄ Doctrina simplicissime hūilitatis: ostēsa in exēplo saluatorꝭ. Diuidit̄ aūt ī Quattuor pagr̄phos. In q̄℞ Primo cōtinet̄ Deuotio co℞ q̄ ꝑuulos offerebant. ex q̄ sumit̄ h⁹ doctrine occasio. J
In Scđo Discipulo℞ ex cōpassione ꝓhibitio. In Tertio Errorꝭ discipl'o℞ correctio. In Quarto Doctrine isti⁹ ꝓmulgatio Dic igr̄ [Et offer.] hoīes ex deuotione [illi] saluatori [ꝑuulos] Glo. Forsan qꝛ paruulū statuerat ī medio discipl'o℞: quem iesus cōplexat⁹ fuerat. Sic dr̄ Mat. xviij. Aduocās iesus ꝑuulū: statuit eū ī medio discipl'o℞: quē doctores dicūt fuisse btm̄ Marcialē Lemonicensium apl'm. Hoc āt vidētes hoīes de turba q̄ iam fidē incepeꝛt hr̄e: suos ꝑuulos certatim dño offerebāt [vt tāge. eos] tactu corꝑis in q̄ latebat diuinitatꝭ suba. Ps̄. xxviij. Afferte dño filij dei: afferte dño filios arietum. h̄ est ducū gregis dñici. filios q̄s fide imbueꝛt: ꝛ dño offeꝛt bñdicēdos. Nu. vj. Inuocabūt nomē meuz sup filios isrl'. Ego āt bñdicam eis. Gene. xvij. Accede ad me fili vt tangam te. Daniel'. viij. Tetigit me ꝛ statuit me ī gr̄du meo Ideo dicit ꝙ intendebant offerentes dño paruulos: vt manu benediceret eis. Ad tactū ei vis diuinitatis operabat̄ ad gr̄am ꝛ fomitis mitigatiōez. sicut ad tactum fugabat infirmitatē corporalem. Mat. viij. Extendens manū tetigit leprosū dicēs Uolo Mūdare. Lu. vij. Tetigit loculum: ꝛ reuixit mortuus. Tangit igit̄ dñs gr̄am conferendo. Hierem̄. j. Misit dñs manum suam: ꝛ tetigit os meum ꝛ dixit. Ecce dedi verba mea in ore tuo. hoc est: do tibi gratiā prophetalē. Tangit etiā aliquando flagellando. Job. Decimonono. Miseremini mei miseremini mei: Saltem vos amici mei.

q̄ manus dn̄i tetigit me. Tangit autē dn̄s per fidei deuotōez. Mat.ix. Mar.v. Tetigit me aliq̄s Ego eni cognoui ꝟtutē de me exiisse. Tenet autez deus oratōis deuotōe. Geñ.xxxij. Nō dimittaz te nisi benedixeris mihi. Esa.lxiiij. Nō est q̄ inuocet nomē tuū: q̄ ꝯsurgat ⁊ teneat te. Uulnerat autez feruore charitat̄ ⁊ simplicitate intentōis. Canti. iiij. Uulnerasti cor meū soror mea sponsa ī vno oculoꝝ tuoruz. ⁊ in vno crine colli tui [Discipuli autē] Secūdꝰ est ꝑagraphꝰ [Discipuli autē] cōpatiētes lassitudini dn̄i q̄ in turba ꝑ doctrinaz afflictꝰ fuerat [cōminabant] Nō penā cōminātes: sȝ a lasso ꝓhibētes. Vñ Mat.xix. Discipuli āt ꝓhibebāt eos. Sic g̃ nō alit̄ cōminabant [offerentibꝰ] Glo. Nō q̄ nollēt eis ⁊ manu ⁊ voce saluatoris bn̄dici: sed nōdū plenā fidē hn̄tes: putabāt eū more hoīm offerētiū importunitate lassari Et in hoc laudat cōpassio ⁊ reuerētia discipuloꝝ: q̄uis nō esset ſm sciētiā. Rhom.x. Testimoniuz ꝑhibeo illis q̄ emulatiōem dei habeāt: sed nō ſm sciaz. [Quos cū vidisset iesus] discipulos suos ꝓhibētes. Et hic est Tertiꝰ ꝑagraphꝰ. Sapie. iiij. Respectꝰ eius in electos eiꝰ [indigne tulit] hoc est: ad modū indignātis se habuit ꝓpt̄ imperitiā ⁊ modicitatē fidei discipl'oꝝ. Mat.xv. Adhuc ⁊ vos sine intellectu estis: Et corrigēdo errorē eoꝝ subdit [⁊ ait illis] discipul' [Sinite paruulos venire ad me] ⁊ subseruite vt veniant. Ps̄. viij. Ex ore infantiū ⁊ lactentiū ꝑfecisti laudem: ꝓpter inimicos tuos. Esa.viij. Ecce ego ⁊ pueri mei quos mihi dedit dn̄s [⁊ ne ꝓhibueritis eos] obstaculo aliquo vexātes (al's vetātes) accessum. Chrys. Si sanctificaturi sūt: q̄d vetatis ad patrez venire filios: Si pctōres futuri sunt: vt q̄d sentētiā ꝯdemnatōis ꝓfertis anteq̄ȝ culpam videatis: Quales modo sunt: meū est. q̄les futuri sunt: ipsorum. Quod meū est honorate. qd̄ ipsoꝝ erit miseremini. Rho.xiiij. Tu q̄d iudicas alienū seruuz: Suo dn̄o stat aut cadit. Stabit aūt. Potēs est eīi deꝰ statuere illū. Rho.xiiij. Hoc iudicate magis ne ponat̄ offendiculuz fr̄ibꝫ vel scandalū. Mat. xviij. Uidete ne ꝯtēnatis vnū ex his pusillis qui in me credūt. Dico eni vobis q̄ angeli eoꝝ in celis sempꝑ vident faciē patris mei q̄ in celis est. Et ido ne ꝓhibueritis eos.

Taliū est enim regnū dei.

Doctrina veritatis. Quartus ꝑagraphꝰ ponit̄ h̄ De simplicitate hūilitatis. Dicunt autē hic Tria Sez. Ostensio hūilitatis ꝑ similitudinis exēplū: Generalis doctrina ꝓmulgata ꝑ ꝟitatis verbū. ⁊ Ostensio veritatis dictoꝝ ꝑ charitatis signum

Dicit igit̄ [Taliū] Nō istoꝝ solū: sed his similiū. Ꝓprietates eni bone in puer̄ sunt Nouē. Quas q̄ imitat regnū dei consequit̄. Que sūt. Innocētia. Mūdicia. Obediētia. Simplicitas. Humilitas. Ueritas. Maloꝝ illatoꝝ imemoratio. Fortuitoꝝ nulla reputatio. ⁊ Presentiū et valde ꝑuoꝝ ad sufficientiā acceptatio. De Innocētia q̄dem dicit in ps̄.xxiiij. Innocētes ⁊ recti adheſerūt mihi. ps̄.xxv. Lauabo int̄ inocētes manꝰ meas. ⁊ circūdabo altare tuū dn̄e. De Mūdicia mētis ⁊ corpoꝝ. Apoc.iij. Qui nō inquinauerūt vestimēta sua cū mulieribꝫ ambulabūt mecū in albis: q̄ digni sūt. Mat.v. Bt̄i mūdo corde q̄m ipsi deū videbūt. De Innocētia sil' ⁊ Mūdicia dr̄ Job.xxij. Saluabit innocēs. saluabit aūt mūdicia manuū suaꝝ. De Obediētia aūt Gal.iiij. Quanto tp̄e heres paruulꝰ est nihil differt a seruo: cū sit dominꝰ oīm: sed sub tutoribꝫ ⁊ actoribꝫ est vsq̄ȝ ad tp̄s ꝓfinitū a p̄re. Eph.vj. Filij obedite parentibꝫ vr̄is in dn̄o. hoc em̄ iustū est. Heb.xiij. Obedite ꝓpositis vestr̄ ⁊ subiacete illis: ipsi em̄ ꝑuigilant q̄si rōnez reddituri ꝓ animabꝫ vr̄is. De Simplicitate dicit Prouer.iij. Cū simplicibꝫ sermocinatio eꝰ. Mat. vj. Si oculus tuꝰ fuerit simplex: totū corpꝰ tuum lucidū erit. Sap.j. In Simplicitate cordis querite illū. Rho.xvj. Uolo vos simplices esse in malo ⁊ sapiētes ī bono. Ibidē. Nolite pueri effici sensibus: sed malicia paruuli estote. De Hūilitate āt dr̄ Mat.xviij. Quicunq̄ȝ nō humiliauerit se sicut paruulus iste: non intrabit in regnū celoꝝ. Mat. xj. Discite a me quia mitis sum ⁊ hūilis corde. Ecclesiastici.iij. Quanto maior es humilia te in oībus. De Ueritate autem dicitur Apocal'.xiiij. In ore ipsoꝝ nō est inuentū mendaciū. Eph.iiij. Loquimini veritatē vnusquisq̄ȝ cum ꝓximo suo: q̄m sumus inuicē mēbra. De Maloꝝ illatoꝝ imemoratiōe Lu.xxiij. Pat̄ ignosce illis q̄ nesciūt q̄d faciunt. Act.vij. Ne statuas illis h̄ pc̄cm̄. De Nulla reputatiōe fortuitoꝝ Phil'.iij. Que mihi fuer̄t lucra hec arbitratꝰ sum vt stercora: vt chr̄m lucrifacerem. j. Reg.xij. Si ð manu cuiusq̄ȝ munꝰ accepi cōtemnā illud hodie: restituāq̄ȝ vobis. Lu.xix. Dixit Zacheus q̄ statura pusillus erat: Ecce dimidium bonorum meoꝝ domine do pauperibus. ⁊ si quid aliquē defraudaui reddo quadruplum. De hoc aūt q̄ ꝓsentia etiā valde parua acceptant tanq̄ȝ sufficientia dr̄ Hebreoꝝ.xiij. Sint mores sine auaricia cōtenti ꝓsentibus. Ipse em̄ dicit. Non te deseram neq̄ȝ ð relinquā. j. Tim.vj. Nihil intulimus in hunc mundū. haud dubium: quia nec auferre quid possumus. Habentes igitur victum ⁊ amictū: his contenti simꝰ. Hac igit̄ de causa dicit. Non tm̄ hoꝝ: sed taliū est em̄ regnū dei. Regnuz aūt istud est in q̄ regnat deꝰ: qd̄ ꝯsistit in decore iusticie: ⁊ ꝯfirmata ꝑtāte: ⁊ btītudinis oꝑe. Hoc em̄ regnū dei est: q̄ deus regnat in nob̄. hic ꝑ grām: ⁊ in futuro ꝑ gl'am. Lu.xvij Regnū dei intra vos ē. Mat.vj. Adueniat regnū tuū Diony. in lib. de diuinis noībus. Regnū dei est oīs: finis: ⁊ leḡ: ⁊ ordinis: distributio. Rho.xiiij. Nō est regnū dī esca ⁊ potus: sed iusticia ⁊ pax ⁊ gaudiū in spiritusancto. Hoc em̄ regnū dei maxime est taliū qui sunt sicut paruuli. Lu.xij. Nolite timere pusillus grex, q̄ placuit p̄ri vestro dare vobis regnū

Amen dico vobis. Quisquis non receperit regnū dei sicut paruulus nō intrabit in illud. Et complexans eos et imponens manus super illos benedicebat eos

K Ponit doctrinā generalē ad silitudinez sumptā a paruulis: Et vtit̄ cōfirmatione Dicēs [Amē dico vobis] h̄ est vere dico vobis. q2 d̄t Chrysost. q2 ab apl'is errorez aufert: qui putabant vt corpe tm̄ mundos laudaret: z nō corde. Et idō generalē infert doctrinā dicens [Quisquis] Juuenis vl' senex. Sapie. vj. Pusillū z magnū ipse fecit: z eq̄lis est illi cura de omnib9 [nō recepit regnū dei] per grām z glām [velut paruul9] in pinductis ppietatib9 paruuli exn̄s: nō [intrabit in illō] Nūe. xiiij. Paruulos vr̄os: q̄ nesciūt boni z mali distantiā: introducā in terrā que displicuit vobis. j. Pet̄. ij. Quasi mō geniti infantes rōabiles sine dolo: lac cōcupiscite vt in eo crescatis. Sicut enim d̄r Math. vij. Angusta est porta que ducit ad vitā: z paruuli sine offendiculo intrāt p eaz. Magni aūt impingūt in eaz z excludunt̄ [Et cōplexās eos] p signuz charitatis ad puulos ostensum: pbat doctrinaz vt glo. dicit. Ut significet tales sua dilectiōe z gr̄a z benedictione esse dignos. Canticorū. ij. Leua eius sub capite meo: z dextera illius amplexabit̄ me. Gen̄. xlvj. Vidēs eū irruit sup collum eius; z inter amplexus fleuit [et imponēs manus super eos] Act̄. viij. Ut per impositionem manuū darent̄ spūssctūs ad robur. A q̄ initiuz sumpsit Confirmatio ab Episcopis facta. q2 etiaz ab ipso domino est celebrata. Actu. viij. Imponebant manus super illos: z accipiebant spiritūsanctum. Marc̄. vl. Super egros man9 imponent z bene habebunt [bn̄dicebat eos] aliqua vocali bn̄dictione que nō est scripta. Eccl̄i. xliiij. Benedictionē omniū gentiū dedit illi: z testamentū suuz confirmauit super caput eius. Gen̄. xlviij. De9 in cuius ꝯspectu ambulauerūt pr̄es mei Abraam z Isaac. Deus qui pascis me ab adolescētia mea vsq3 in p̄sentem diē. Angelus qui eruit me de cūctis malis: benedicat pueris istis: z inuocetur super eos nomen meum.

Et cū egressus esset in via: procurrens quidam genuflexo an̄ eū: rogabat eū dicens. Magister bone: quid faciam vt vitam eternaz percipiam?

Hic ponit̄ Doctrina salut̄ cū fastigio pfectionis. Diuidit̄ aūt in ptes Duas. In q̄p Pria Totā pmulgat doctrinā. In Scda Doctrine h9 ostēdit difficultatē. Ibi [Et circūspiciēs iesus ait zc̄.] Pria hap diuidit̄ in ptes Duas. In q̄rū Prima oñdit̄ Perfectio vite. Que ē in obseruātia Mādatop. In Scda aūt ponit̄ Fastigiū pfectōis in obseruantia Cōsiliop. Ibi [Jesus aūt intuit9 est euz zc̄.] Adhuc in Pria dicunt̄ Quattuor. Sc3. Salutaris doctrine inq̄sitio. Error̄ in req̄rēte repbēsio. Salut̄ in obseruātia mādatop declaratio. z Obediētie ad mādata pfessio. In Prio hop paḡphorū dicunt̄ Tria. Sc3. Deuotio interrogātis. Reuerētia ad rn̄sionē puocant̄: z Sapia interrogāt̄. Dicit igit̄ [Et cū ingressus esset in via] vbi liber accessus ad salut̄ doctorē habebat̄. Ps̄. cxlij. Notam fac mihi viā in q̄ ambulē. q2 ad te leuaui aīaz meā. Ps̄. xxxiiij. Uias tuas dn̄e demōstra mihi: z semitas tuas edoce me. Ps̄. xvj. Perfice gressus meos in semit̄ t. vt nō mo. vestigia mea. Uia ei pedū occasio fuit oñdēdi viā mop. Prouer. iiij. Adducā te p semitas eq̄tat̄: q̄s cū ingressus fueris: nō artabunt̄ gressus tui [precurrēs quidam] L

Deuotio interrogant̄ oñdit̄ h̄ in Quinq3. In Feruore deuotōis. In Dignitate petētis. In Reuerētia se ad chr̄m humiliant̄. In Supplicitate orant̄: z In Sapia orōis Dicit igit̄ [precurrēs] Hec aūt puentio i cursu feruorē deuotōis z charitatis p̄cat. Ps̄. cxviij. Uiā mandatop tuop cucurri: cū dila. cor meū. Jo. xx. Currebāt duo sil': z ille ali9 discipulus p̄cucurrit citi9. Et ideo d̄t Aug. Ueloci9 cucurrit q̄ pri9 dilexit. Btūs Bern̄. Qui pl9 dilexit veloci9 z citi9 puenit [quidā] spēalis dignitatis z vite eximior̄. Eccl̄i. xliiij. Laudem9 viros gloriosos. Et post pauca: hoīes diuites in ꝟtute pulcritudis studiū hn̄tes [genuflexo an̄ eū] Ecce Reuerentia. Flectebat em̄ genu an̄ eū: vt coḡscere faceret: q2 eum q̄ p peccatū nutauerat z declinauerat: nemo nisi chr̄s posset erigere. Eph. iij. Huius rei gr̄a flecto genua mea ad deū. Ex q̄ oīs paternitas in celo z in terra noiat̄. Phil'. ij. In nomie dn̄i iesu chr̄i oē genu flectat̄ celestiū terrestrium z infernop. z om̄is lingua confitea t̄: q2 dn̄s iesus christ9 in gl'a est dei pr̄is. ij. Paral'. vl. Et nunc dn̄e flecto genua cordis mei: p̄cans ad te bonitatē domine. [rogabat eū] Ecce Supplicitas petētis. Ose. xij. Fleuit z rogauit eū. Lu. xviij. Om̄ oportet sp orare z nō deficere. j. Thes. v. Sine intmissiōe orate. [Mgr̄ bone] Ecce Sapia orōis Que notat̄ in Quattuor. In Professiōe sapie. In Cōfessa bonitate. In Questiōis intētiōe. z In Questiōis fine. De Prio d̄t [Mgr̄] In q̄ sapiaz pfitet̄. Tanq3 em̄ sapientē nouit p doctrinā. Jo. iij. Scim9 q2 a deo venisti mgr̄. Mat. xx. Mar. xij. Mgr̄ scim9 q2 verax es z viam dei in veritate doces: z nō est tibi cura d̄ aliquo. Non em̄ accipis psonā hoīs [bone] Bon9 em̄ mgr̄ est q̄ cū rōne psuadet: z exēplo que dicit ꝯfirmat. Rhomanop. xv. Non audeo aliq̄d loqui eop que per me nō efficit chr̄s. Act̄. j. Cepit iesus facere z docere. Mat. vij. Loq̄bat̄ q̄si ptātez hn̄s z n̄ sic scribe eop z pharisei. talē ei bonū mgr̄z vite: iesū esse putauit: q̄ z psuaderet qd̄ diceret (al's doceret) z exēplis ꝯfirmaret. Ps̄. cxviij. Bon9 es tu: z in bonitate tua doce me iustificationes tuas [Quid faciā] Ecce Questiōis intētio In q̄ querit de ope z nō de faceta z lepida orone. j. Cor. iiij. Fides vr̄a nō sit in ꝑmone: sed in ꝟtute. Phus in ij. Ethicop. Sūt q̄dam ad orōnē ꝯfugiētes: qui querūt philosophari z eē boni: aliq̄d sil'e faciētes egris: qui medicos quidez audiūt studiose: faciūt autem operandorū nihil. Et quemadmoduz nunq3 bene habebūt corpus sic curati: sic nec isti animā sic philosophantes. Luce. xviij. Magister q̄d faciēdo vitā eternaz possidebo? Hoc fac z viues. Jo. vj. Quid faciem9 vt opemur opa dei. Jacob. j. Estote factores verbi z non auditores tm̄: fallentes vosmetipsos [Ut vitā eternaz pcipiam] Ecce Optim9 finis q̄stionis: vt sine fine duraturā

vitã eternã ꝑcipiã: ⁊ nõ humanã laudẽ: cũ his q̃
oĩa faciũt vt videanł ab hoĩb₉. Matth.vj. Glosa.
Audierat iste tm̃ eos q̃ volũt ꝑuulis eẽ siles: intro
itu regni celestis esse dignos. ⁊ ideo certior esse de
siderat ⁊ nõ ꝑ parabolas: sed q̃b₉ oꝑibus vitã eter
naʒ ꝯsequi possit. Matth.vj. Primũ q̃rite regnũ
dei ⁊ iusticiã eius. ⁊ hec oĩa adĳcienł vobis. Sci
uit eni iste quod dr̃ Sap.xv Scire iusticiã tuam
⁊ virtutẽ tuã radix est imortalitatꝭ. Et ideo iustici
am ⁊ virtutẽ dei in oꝑib₉ querit q̃ vitã ꝯferãt et̃nã

**Jesus autẽ dixit. Quid me di-
cis bonũ. Nemo bon⁹ nisi vn⁹ de⁹**

Ecce Correctio erroris. Hic eni eum nõ bonuʒ
simplicił: sed magistꝝ bonũ dixerat. Quecũqꝫ au
tem tali accidẽtali p̃dicatõe p̃dicanł (sic̃ dicit Phi
losoph⁹) nõ licet diuidere. Quia nõ sequił. Si sit
sutor bonus: ꝙ sit ⁊ sutor ⁊ sit bonus. Et sic iste
Magistrũ bonũ dixerat: q̃ nõ esset magister ⁊ bo
n⁹. Et iõ istũ repħendit dicẽs [Quid me dicis
bonũ:] Hoc est. Quare me accidental'r dicis bo
nũ: vt magistꝝ bonũ quasi nõ sim diuisim ꝑfect⁹
sapiã: ⁊ ꝑfect⁹ eẽntiali bõitate. Sʒ sim bon⁹ ma-
gister vt doctor q̃dam ṽitatis: qui ꝑfecta ratõe h
qȯ doceo ꝑsuadeã: ⁊ exẽplo cõfirmẽ. Hec eni tua
ꝯfessio impꝑfecta est de me: q̃ sum sapiẽtia p̃ris et̃-
ni essentialis. ⁊ bonitas ip̃ius. Unde Glo. Quid
me dicis bonũ. quia magistrũ noĩauerat bonum
⁊ nõ deũ vel dei filiũ: q̃ʒuis hominẽ sciret cõꝑati-
one dei nõ esse bonũ. De quo Ps̃. Confitemi do
mino q̃m bon⁹ [Unus aũt deus bonus] Nõ pa
ter solus: sed fili⁹ q̃ dicit. Ego sum pastor bonus.
Joan.x. ⁊ sp̃ũssctũs bon⁹: De quo Lu.xj. Pr̃ de
celis dabit spiritũ bonũ petentib₉ se. Una.s. ⁊ indi
uidua trinitas: pr̃ ⁊ filius ⁊ sp̃ũssctũs sol⁹ ⁊ vn⁹
de⁹ bon⁹ est. Non igił se bonũ esse negat: sed sese
deũ esse significat. Nec se magistrũ bonũ nõ esse
sed absqꝫ deo nullũ bonũ esse testał. [Nemo bo
nus] simpliciter ⁊ essentialiter: ⁊ sicut oĩs boni
causa [nisi solus deus] qui est omnis boni bo
nũ: vt dicit Aug. Matth.xix. Unus est bon⁹ de⁹.
⁊ Lu.xviĳ. Nemo bonus nisi solus deus. Jn nul
la eni natura pura est bonitas nisi in deo. q2 q̇c-
q̇d ꝑuatõi ⁊ pctõ ꝑmixtũ est: purã nõ habet boni
tatẽ. Sic̃ eni dicit Phus. quia ꝑuatio sꝑ machi-
nał ad maleficiũ. Et ideo Luce.xj. etiã de apostol'
dñs dicit. Si vos cũ sitis mali nostis bona data
dare filĳs vr̃is: q̃nto magis pater celestis Sup
ple qui pure bon⁹ est dabit spiritũ bonũ petẽtib₉
se. Threñ.iĳ. Bonus dñs sperãtib₉ in se: aĩe q̃ren
ti illũ. Hoc ẽ ḡ quod dicit [Nẽo bon⁹ nisi sol⁹ de⁹]

**Precepta nosti: Ne adulteres.
Ne occidas: Ne fureris: Ne falsuʒ
testimoniũ dixeris. Ne fraudẽ fe
ceris. Honora patrẽ tuũ ⁊ matrẽ**

Salutis est doctrina in obẜuantia mandato-
M rũ ꝯsistens. Diuidił autẽ hec pars in Tres ꝑtes.
Jn quarũ Pria oñditur Jn q̃b₉ ꝯsistit doctrina
salutis. Jn Secunda ostendił ad mãdata obedi
entia salutaris. Jn Tertia Signũ ad sic manda-
ta obseruantes diuine dilectionis. Dicit igitur
[Precepta nosti] Sub vno sensu potest legi:
⁊ Interogatiue ⁊ Remissiue. Sed melius legitur
Remissiue Ut sit sensus [Precepta] [salutis sũt
in corde tuo descp̃ta. ⁊ ideo ea [nosti] Et q̊ ad hec
de via salutis interrogare te non oportet. Et ideo
etiaʒ quasi sub repħensione dcm̃ fuit ei. Quid me
interrogas de bono. Mat.xix. Dicił aũt p̃ceptum
quasi pre alĳs ad regulaʒ morum captũ. q2 sicut
Principiũ dirigit in morib₉: sicut dic̃ Cassianus
Baruch.iiĳ. Animequor esto popul⁹ dei. quia que
deo placent nota sunt nobis. Psal.cxlvĳ. Non fe-
cit taliter omni nationi: ⁊ iudicia sua non manife
stauit illis. Hoc significatũ est Exod.xx. Ubi di-
citur ꝙ cunctus populus audiebat voces. q2 Ea
que in noticia omniũ debent esse descripta: ab oĩ-
bus dicunł audita. Et quia preceptũ dirigit: sicut
Principium ⁊ lũcerna in oꝑe. Jdeo dr̃ Prouer.
vj. Mandatũ lucerna est: ⁊ lex lux. ⁊ via vite incre
patio discipline. Et exequił Particulariter p̃cepta
ea que sunt scd̃e tabule: que magis pertinẽt ad ꝓ-
positum: Dicens [Non adulterabis] Omittit
autẽ hic preceptũ Non occides: sed transponit ꝓ-
pter Tres causas. Quaꝝ Una est. q2 de hoc apud
omnes erat manifestũ. Neqꝫ aliq̃s d̃ hoc poterat
dubitare. Scd̃a causa est. quia de hoc a principio
phariseorũ questio nõ erat: Qui de libello repudĳ
querebãt: ⁊ non de homicidio. Et cum iste vnus
fuerit phariseus: sp̃ealiter isti reuocat ad memo-
riam quod dixerat. Q̇ mechał q̇ super dimissam
ducit aliam. Et qui absqꝫ cã fornicatiõis dimittit
vxorẽ: facit eam mechari. Sicut dr̃ Mat.v. Ter-
tia causa est. quia Castitas est de ꝓprietatib₉ pue-
rilis innocentie: ex cuius laude (al's cã) iste ad hanc
prouocatus est questionẽ. Unde glo. Hec est pue
rilis innocentie castitas: que nobis imitanda ꝓpo
nitur si regnũ dei intrare velimus. Notandum
sane ꝙ Justicia legis suo tẽpore custodita: non so
lum bona tẽporalia: sed ⁊ vitã conferebat eternaʒ.
Et idõ dicit. Quid faciendo vitam eternã percipi-
am. Sed hoc intelligił de Justicia legis naturał.
Aut si etiam de Justicia legis moysaice intelligił:
tunc intelligił de Justicia legis: obseruata fide ⁊
deuotõe iustorum: dictam iusticiam facientium.
Cum autem dicit [Ne adulteres] intelligił ꝓ-
hibitum esse omnẽ mechalem concubitũ. Hic au
tem cum adulterio conuenit in hoc: ꝙ non sua co
gnoscitur Exod.xx. Non mechaberis. Mechia aũt
hec generalis Duobus modis cõtingit. Scʒ. Uo
lũtate. ⁊ Opere. Unde Math.v. Qui viderit mu
lierem ad concupiscendũ eam: iam mechatus ẽ cã
in corde suo [Ne occides] Tangit Mandatuʒ
quod notat nocumentũ in corꝑe proximi. Qd̃ eti-
am fit Uoluntate ⁊ Opere. Opere autem Duplici.
Completo scʒ quando occidił proxim⁹: ⁊ Incom-
pleto. quoniã Psal.liiĳ. Dolosi nõ dimidiabunt
dies suos. Dañ.xiĳ. Jnnocentẽ ⁊ iustum ne inter-
ficias. Exo.xx. Non occides [Ne fureris] Hoc
est cõtra nocumentũ proximi in bonis fortune ad
sustentationẽ vite ordinatis. Furtum aũt hic dici-
tur omnis illicita contrectatio rei aliene. Et aliena
res dicił omnis illa quam ex lege cõuenit repetere

postq̄ ab alio accepta ē. Et sic vsura cadit sub furto. quia Lex vsurarum cōcedit repetitionē. Exod.xx. Nō furaberis. Joan.x. Fur nō venit nisi vt furetur et mactet ⁊ perdat [Ne falsum testimoniū dicas] tā in verbo cōi q̄ etiā in iudicio. Et ꝓhibetur h̄ omne mēdaciū. Sed p̄mo ⁊ principalit̄ ꝓhibetur Perniciosum. Et consequēter ꝓhibet̄ etiā iocosum siue libidinosum: ⁊ officiosum. Sap.j. Os qđ mētit̄ occidit aīam. Ps.v. Perdes oēs q̄ loquuntur mēdaciū. Ex patre em̄ diabolo est mēdaciū ⁊ mendax. Jo.viij. Cū loquit̄ mendaciū: de ꝓpriis loquitur: q2 mēdax est: ⁊ pr̄ ei9. Prouer.xix. Falsus testis nō erit īpunit9. Deut.xx. Qui cū diligētissime ꝑscrutātes inuenerint falsum testē dixisse ꝯ fratrem suū mendaciū: reddēt ei sicꝰ fratri suo facere cogitauit. et auferes malū de medio tui: vt audiētes ceteri timorē habeant: et nequaq̄ talia audeāt facere. Non misereberis ei9: sed aīam ꝓ aīa: et oculū pro oculo: et dentē ꝓ dente: manū ꝓ manu: pedē ꝓ pede exiges [Ne fraudē feceris] Hoc ꝑ ṽba Exo.xx. non cōtinet̄. Sed ꝑ h̄ intelligit Duo q̄ in corde cōsistūt. Scz: Nō cōcupisces rē: et Nō cōcupisces vxorē. q2 Cupiditas causa est fraudis. Esa.xxxij. Fraudulēti vasa pessima sunt. Ip̄e em̄ cogitatōes cōcinnabit ad ꝑdendos mites: cum loqueret̄ pauper iudiciū. Prouerb.xij. Cōsilia impiorum fraudulenta [Et honora patrē et matrē] Preceptū affirmatiuū Qđ in Exodo p̄mū est: h̄ vltimo pōit: ꝓpter tres causas. Quarum Una ⁊ prima. Quia cū loquat̄ h̄ de his que erant in noticia isti9: ordinat ea h̄ s̄m q̄ plus ⁊ minus sūt nota carnaliter legem intelligenti. Probibitōes aūt in taliū cordib9 sunt notiores q̄ affirmationes. ⁊ iđo p̄ordinant̄. Secunda causa est. Quia Probibitiōes maioris sūt obligatiōis q̄ affirmatiōes. Probibitiōes ei obligant sp̄ ⁊ ad semp. Affirmatiōes aūt obligant sp̄ et nō ad sp̄. Igit̄ inter obligātia p̄cepta ꝓhibitōes p̄ordinant̄. Tertia cā est. q2 Justicia phariseorum plus ꝯsistebat in vitādo malū q̄ in faciēdo bonū q2 pauca bona faciebāt. mlt̄a aūt mala vitabāt ꝓpter hoīes: vt boni viderent̄. et iđo in rn̄sis (al's p̄ceptis) ꝓhibitiua p̄ordinant̄ affirmatiuis. Lu.xviij Non sum sic ceteri hoīm: raptores: iniusti: adulteri: velut etiā hic publican9. Qđ autē đt [Honora patrē ⁊ matrē] intelligitur generaliter de parētali bono honorādo. Parētale aūt bonū est nature ⁊ gratie. Nature in imagine. Grē aūt in gratuitis sup̄additis. Bonū matris aūt eccl'ie: q̄ charitate ⁊ castitate cōcipit: in grā adoptiōis formās filios: in compassione ꝑturit: ⁊ ꝑ cōuersionē parit ad lucē filios dei. Et hoc modo oīs hō intelligit̄ esse in parētali bono. Et ideo oīs hō est honorandus. In honore aūt: intelligit̄ et Exhibitio reuerentie: et Sūministratio obsequij: ⁊ necessariorum s̄m facultatē facientis: ⁊ indigentiā patientis. Rhom.xv. Debemus nos firmiores imbecillitates infirmorū sustinere ⁊ nō nob̄ placere. Unusquisq̄ ꝓximo suo placeat in bonū ad edificationē. Gal.vj. Alter alteri9 onera portate. et sic adimplebitis legē christi Heb.xij. Patres q̄dē carnis nr̄e habuim9 eruditores ⁊ reuerebamur illos. Attendendū autē q̄ de mandatis p̄me tabule nō facit aliquā mētionē q2 iusticia phariseorum tota in exteriori iusticia consistebat. Impletio aūt mandatorum p̄me tabule tota fuit in interiori ⁊ sp̄uali iusticia. Et q2 h̄ phariseis in vno rn̄dit phariseorum: ideo de mandatis prime tabule nullā facit mentionē. Matt.xxiij. Similes estis sepulcris dealbatis que exteri9 vident̄ hoībus speciosa: intus aūt sunt plena ossib9 mortuorum ⁊ omi spurcicia. Matth.xxiij. Oīa opa sua faciunt vt videant̄ ab hominibus.

At ille rn̄dēs ait illi: Magr̄: hec oīa obseruaui a iuuētute mea.

Tangit̄ h̄ ad mādata obediētia salutaris. Tangunt̄ aūt h̄ Tria. Professio sapiētie. Generalitas obediētie. et Perseuerātia in bonis opib9 a iuuentute. Dicit igit̄ [Mgr̄] in q̄ ꝑfecte fidei existens magistrum vocat vt sapientē aliquē doctorē. Joel.ij Exultate ⁊ letami in dn̄o deo vestro qui dedit vobis doctorem iusticie [oīa hec cōseruaui] Ecce Generalitas obediētie. Exo.xx. Oīa q̄ locut9 ē dominus faciem9 ⁊ erim9 obediētes. Ps.cxviij. Tūc nō ꝯfuudar cū ꝑspexero in oīb9 mādatis tuis [a iuuentute mea] Perseuerātia tāgit̄. Dicit aūt [a iuuentute] quia Dissolutio iuuentutis auertit ab obedientia mādatorum. Ps.xxiiij. Delicta iuuētutis mee ⁊ ignorantias meas ne memineris. Et iđ magis se exhibet cōmendabilē. quia dissolutio iuuentutis ip̄m ab obseruatione mādatorū nō auertit. Ps.lxx. Spes mea dn̄e a iuuentute meá: in te ꝓiect9 sum ex vtero de ventre matris mee. Job.xxiij Uestigia eius secut9 est pes meus: viā ei9 custodiui nec declinaui ex ea: et a mandatis labiorum eius non recessi.

Jesus autem intuitus eum dilexit eum:

Tangit̄ h̄ signū dilectōis ad sic mandata obseruantes. Tangunt̄ aūt Duo signa. Quorum Unum est Intuit9 cordis cōsci9. et Alterum Dilectiōis affectus iusticie declarate exhibit9 nunci9. Dic igit̄ [Jesus aūt] abscōditorum ꝯscius. j. Reg.xvj. De9 intuet̄ cor [intuit9 est eū] Sap.iiij. Respectus ei9 in electos eius. Ps. Oculi mei ad fideles terre vt sedeāt mecū. Sic intuit9 est Nathanelē Joā.j. qn̄ dixit Ecce vere israelita in q̄ dolus nō est [⁊ dilexit eū] ꝓpter pn̄tis iusticie declarationē quam sp̄ dn̄s diligit. Prouer.viij. Ego diligētes me diligo. et qui mane vigilauerint ad me: inuenient me.

Obijcit̄ aūt ꝯ ea que dicta sunt. q2 đt Hiero. in glo. Mat.xix. sup illđ: Oīa hec custodiui ⁊c̄. Mētit̄. Si em̄ diligeret ꝓximū sicut seip̄m: nō esset tristis cū sua paupibus dare iuberet̄. Uidet̄ q̄ dn̄s qui odit hypocritas: istū nō dilexit. Cōtra hoc est glo. Bede que h̄ ponit̄: que dicit: Nō putādus est voto tentantis vt q̄dam putant dn̄m interrogasse: et de sua vita mentitū esse: cum se legis mandata custodire dixerit: sed simpl'r confessus. Si em̄ mētiret̄: nunq̄ arcana cordis eius intuitus: eū diligere diceret̄. Jesus em̄ diligit eos q̄ mādata legis etiā minora custodiūt. ⁊ qđ in lege min9 fuerat: his qui ꝑfecti esse desiderāt ōndit. q2 nō venit soluere legē sed adimplere. Unde addit [Vade ⁊ q̄cūq̄ ha

bes vende[ ]⁊c̄.] Ad istā aūt q̄ inducta est cōtrari
etatē: Due sunt rn̄siones. Quaꝝ Una est Q. Pri
mo iste hoc dixit modo tentantis. et postea: visa be
nignitate chr̄i: corde cōuersus est. Et hoc respexit
dn̄s qn̄ eū intuit⁹ est ⁊ dilexit. Primum ergo respicit
Hieronym⁹. Secundū autē respicit Beda. Alia
aūt rn̄sio est: q̄ iste simpl'r ꝯfessus est pfectionem
vite in obseruātia mādatoꝝ. Sed m'lti sūt pmpti
ad custodiā mandatorū: qui tn̄ non sūt parati ad
pfectionem cōsilioꝝ. Et ideo iste non de mādatoꝝ
sed de cōsiliorū obseruatiōe tristabat̄. et dn̄s in eo
dilexit cōmunē obseruantiā (al's obseruatiōes) mā
datoꝝ. Et q̄ dicit Hieronym⁹ q̄ mentit⁹ est: qa si
primū vt seipm̄ diligeret: nō tristaret̄ sua paupib⁹
erogare: Dicendū q̄ hoc verū est. quia nō tristaba
tur paupib⁹ erogare qd̄ superfuerat. et hoc sufficit
ad primi dilectionē. Lu. xi. Qd̄ supest date elemo/
synā: et ecce oīa munda sunt vobis. Sed tristabat̄
de abiectione oīm ⁊ mēdicatiōe. Et hoc nō est salu
ti ꝯtrariū. sed pfectiōi sm̄ statum maxie paupertatis. Et
q̄ Hieronym⁹ dt̄ hūc esse mentitū: Dicendū q̄ nō
est mentit⁹ simpliciter: sed q̄ ad statū maxie chari
tatis primi. q̄r sm̄ illū statū oīa prio impēdunt̄

**Et dixit ei: Unū tibi deest. Va/
de quecūq3 habes vēde et da pau
peribus: et habebis thesauꝝ in ce
lo: et veni sequere me. Qui contri
stat⁹ in verbo: abijt merens. Erat
em̄ habens multas possessiones**

O Addit Fastigiū pfectiōis in obseruātia cōsilioꝝ
Diuidit̄ aūt in Duo. In q̄ꝝ Primo In obseruan
tiā mādatoꝝ ondit eē defectū pfectiōis. In Scd̄o
ondit̄ Sublimior via pfectōis. Dic igit̄ [Unū
tibi deest] glo. ad pfectionē. Phil. iij. Nō q̄ iā ap
phenderim: aut q̄ iā pfect⁹ sim. Ps̄. cxxxviij. Im/
pfectū meū viderūt oculi mei. Dan̄. v. Appensum
est in statera regnū tuū: et inuentū est min⁹ habēs
[Vade q̄cunq3 ⁊c̄.] Sex āt dic̄ tad pfectōes
ptinentia. In quoꝝ Primo notat̄ Uirtus pfect⁹
In Scd̄o Generalitas abdicatiōis terrene facul/
tatis. In Tertio ponit̄ Bonitas erogationis. In
Quarto Directio intentōis. In Quinto Deuotio
imitatiōis. In Sexto āt Perfectio isecutōis chri
sti in hoc ope p̄ cunctis. Dicit igit̄ [Vade] Nō
passib⁹ pedū: sed plus passib⁹ ꝟtutū. Ps̄. lxxxiij.
Ibunt de virtute in virtutem: quousq3 videat̄ de/
us deoꝝ in sion. Ezech. j. Animalia ibant in sil'itudi
nē fulguris coruscant[is] [quecūq3 habes vēde]
si ea babes in ptāte tua. Hieron̄. Si habes in po
testate tua rem tuā: vende. si non habes: pij̄ce. Cre
denti tot⁹ mūdus diuitiaꝝ est. Infidelis etiā obo
lo indiget. Lu. xij. Uendite q̄ habet[is] ⁊ date elemo/
synam. Lu. xvj. Facite vobis amicos de mām̄ona
iniq̄tatis: vt cum defeceritis recipiant vos in eterna
tabernacula [et da paupibus] Ecce Bonitas
erogatiōis. Paupi em̄ dādū est q̄ nō habet vnde
retribuat: Non diuiti. Tob. iiij. Si multū tibi fu/
erit: abundanter tribue. Si parum: hoc ipm̄ liben
ter impartiri stude. Esa. lviij. Frange esurienti panē
tuum: et egenos vagosq3 induc in domum tuam.
Ps̄. cxj. Dispsit dedit pauperib⁹: iusticia eius ma
net in seculū seculi [et habebis thesauꝝ in ce/
lo] Ecce Directio intentiōis. Mat. vj. Thesauri
zate vobis thesauros in celo: vbi nec erugo: nec ti/
nea demolit̄: nec fures effodiunt nec furant̄. The
sauri aūt isti sunt accumulatiōes sanctoꝝ merito/
rū ⁊ pmioꝝ. ij. Timot. j. Scio cui credidi et cert⁹
sum: q̄r potens est depositū meum seruare in illū
diem [et veni] p imitationē. Hiere. lj. Uenite et
nolite stare: recordamini pcul dn̄i: et hier'l'm ascen
dat sup cor vestꝝ. Matth. xj. Uenite ad me om̄es
qui laboratis ⁊ onerati estis ⁊ ego reficiā vos [se/
quere me] per pfectā insecutionem. Matth. iiij
Uenite post me. Glo. Sicut ego ambulo ambu/
lādo. j. Joan. ij. Qui dicit se in christo manere: de/
bet sicut ille ambulauit ⁊ ipse ambulare [Qui cō
tristat⁹ verbo] hoc est in verbo [abijt merēs]
Signū est Impfectiōis ad cōsilioꝝ obseruationē
Bene aūt dt̄ q̄ [abijt] quia ab re diuini intuit⁹ ⁊
dilectionis: recessit ad curā rei familiaris. Eze. iij.
Abij amar⁹ in indignatiōe spūs mei. Et cām me/
sticie subiungit dicēs [Erat em̄ habēs] et habi
tus ab eis [multas possessiōes] Uere posses/
siones in q̄b⁹ q̄ete penit⁹ fuit ad manendū. Mat.
xix. Cū audisset verba hec adolescens abijt tristis:
erat em̄ habens multas possessiōes. Hieronym⁹
in glo. Quasi spinas nascētes ⁊ tribulos q̄ semē/
tem dn̄icam suffocauerunt.

**Et circūspiciēs Jesus ait disci/
pulis suis: Quādifficile q̄ pecuni
as hn̄t: in regnū dei introibūt. Di/
scipuli aūt obstupescebant in ver
bis eius.**

Hic ostendit dn̄s huius doctrine difficultatem P
et altitudinē. Diuidit̄ aūt in ptes Duas. In qua/
rū Prima difficultatē hui⁹ doctrine declarat. In
Scd̄a autē (q̄r Difficile: altiori pmio remunerādū
est) ostendit q̄nto pmio talis pfectio remuneratur
Ibi [Et post cepit ei Petr⁹ dicere ⁊c̄] Adhuc aūt
diuidit̄ Prima haꝝ partiū in Duas. In q̄ꝝ Pri
ma Difficultatē ostendit absolute. In Scd̄a autē
Eandē declarat sub compatiōe ⁊ q̄dam explana/
tione: Ibi [Et Jesus rursus rn̄dens ait] Adhuc
aūt in Primo sunt Tria. In q̄ꝝ Primo Ipsa cir
cūspectōe ostendit eoꝝ q̄ talem doctrinā obseruāt
raritatem. In Secundo Doctrine tāgit difficulta
tem. In Tertio de hoc tangit Audientiū stuporē
Dicit igit̄ [Et circūspiciēs Jesus] verū ali
quis talis doctrine remaneret obseruator. q̄r ado
lescens tristis desperauerat. Ps̄. xiij. Nō est intel/
ligens aut requirens deum: oēs inutiles facti sunt.
ij. Timo. j. Demas reliq̄t me: diligens hoc seculū
[ait discipulis suis] specialiter huius doctrine
obseruatorib⁹. Lu. xxij. Uos estis q̄ pmansistis me/
cū in tentationib⁹ meis. Hi sunt qui dicūt. j. Pa/
ral. xij. Tui sumus o Dauid: et tui erim⁹ fili Isai
[Q̄3 difficile] Infinitā ponit compatiōnē vt ostē
dat̄ magna esse difficl'tas [q̄ pecuniā habent]
Habent aūt pecuniā qui habent eā vt future ne/

cessitatis fideiussorem. Sicut dr Phus. quia hec ad oia pmittit sufficientiã. Et tales sunt q̃ amant eam: Nõ ad necessitatẽ: sed sufficientiã q̃rẽtes ex ea Sic em̃ habens pecuniã habet ab ea. iiij. Reg. v. Naaman erat vir fortis ꝛ diues sed leprosus. Appetitus em̃ pecunie ꝛ sollicitudo sunt lepre diuitibus adherentes [regnum dei] gratie ꝛ glie [introibũt] Sicut em̃ sepe diximꝰ Regnũ est cõfirmata ptãs in qua regnũ ꝯfirmat in homie ſm iusticie decorẽ ꝛ ꝟtutẽ ꝛ opa: tam in gratia q̃ȝ in gloria. Ab hac aũt cõfirmata ptãte impedit sollicitudo diuitiaꝝ. quia ille cũ labore adq̃runt: et cum timore ꝛ sollicitudine retinent: et cũ magno dolore expendunt vel ꝑdunt. Et ideo significant per spinas Matth. xiij. verbũ dei suffocãtes. q: spine: et pungunt: ꝛ retinẽt transeũtes. Esa. viij. In spinas ꝛ in vepres erunt. Significant etiã ꝑ lutũ tenax ꝛ densum: quod quasi gluten tenet pedes transeuntes (al's transeuntiũ) Abac. ij. Ve ei qui multiplicat non sua Usqȝ quo etiã aggrauat cõtra se densum lutũ. Matth. xix. Amẽ dico vobis: q: diues difficile intrabit in regnũ celoꝝ. Lu. xviij. Quã difficile qui pecuniã habent regnum celorũ intrabũt [Discipuli aũt obstupescebant in verbis istis] Stupor est motꝰ cordis ſm systolen i ammirationẽ ducti. q: videbant q̃si nullos esse q̃ voluntate diuites nõ essent. ꝛ Dauid ꝛ alios sanctos patres diuites fuisse legerant. et ideo verum intellectum verbi dñi non capiebant. et ideo p̄ ammiratione stupebant. Hiere. ij. Obstupescite celi sup hoc: et porte eius desolaminini vehemẽter. Hiere. v. Stupor ꝛ mirabilia facta sunt in terra.

At iesus rursus respõdens: ait illis: Filioli: q̃ȝ difficile est confidẽtes in pecunijs in regnum dei introire.

[At iesus rursus respõdens] ammiratiõi discipuloꝝ [ait illis] Difficultatem doctrine sub cõparatione ꝛ q̃dã explanatiõe ostẽdẽs. Tangunt aũt h̃ Tria. Scȝ. Quedã dictoꝝ explanatio. Difficultatis: ad id qḋ ſm naturã est impossibile: comparatio. et Audientiũ maior q̃ȝ priꝰ suspẽsio ꝛ ammiratio. Dicit Duo circa Primũ. Scȝ. Benignitatis signũ ad obseruantes. et Doctrine quandaȝ explanationem. Benignitatis signũ est q̄ dicit [filioli] Dicit em̃ Priscianꝰ q̄ Diminutiua aliq̃n notãt amoris delicationẽ (al's dilectiõis amorem) Q. d. Delicatissimi (al's dilectissimi) filij mei: speciales in paupertate voluntaria imitatores. Hec verba vob̃ dicunt Deuter̃. xxxiij. Beniamin amãtissimus deo habitabit cõfidenter in eo q̃si in thalamo tota die morabit. Hi em̃ oia derelinquẽtes sunt filij dextere dei vocati [q̃ȝ difficile ẽ cõfidẽtes in pecunijs] Ecce Explanatio. quia eos q̃s primo dixit (al's p̄dixit) habere pecuniã: nũc exponendo dicit esse qui confidunt in pecunijs. Unde glosa. Qui multiplicandis diuitijs incumbũt: patet quia vite alterius gaudia querere contemnũt. Sed aliud est pecuniã habere: aliḋ amare. Multi habent ꝛ non amant. Multi nõ habent ꝛ amãt Alij aũt ꝛ habent ꝛ amant. Alij ꝟo nec habere nec amare se gaudent: qui certiores sunt: Qui cũ Apostolo dicere possunt Gal. vj. Mihi mũdus crucifixus est et ego mundo. Unde Salomõ ait Eccis v. Qui amat diuitias: fructũ non capiet ex eis q̃a vane sunt. Sed ipse dñs de his verbis obstupescẽtibus discipulis exponit dicẽs: Filioli q̃ȝ difficile est confidentes in pecunijs [in regnũ dei introire] j. Timot. vj. Qui volunt diuites fieri icidunt in tentationẽ ꝛ in laqueũ diaboli: et in tentationes multas ꝛ nociuas q̃ mergũt in interituȝ et ꝑditionem. Ideo dicit Ps. lxj. Diuitie si affluant nolite cor apponere. Ibidẽ etiã dr Aplus. Precipe diuitibus nõ sublime sape: nec sperare in incerto diuitiarum. Isti em̃ sunt confidentes in diuitijs et difficile est tales in regnum dei intrare hoc modo. Prout aũt regnum dei est diffinitum

Facilius est camelũ per foramẽ acus trãsire q̃ȝ diuitem intrare in regnum dei. Qui magis ammirabant dicentes ad semetipsos: Et quis potest saluus fieri? Et intuens illos iesus ait: Apud homies impossibile est: sed non apud deũ. Oia em̃ possibilia sunt apud deũ. Q

Tangit h̃ Cõparationem ad id qḋ ſm naturaȝ est impossibile. Et hoc est q̄ dicit [Facilius ẽ camelũ ꝑ foramẽ acus trãsire] Camelus oneriferũ est anial ꝛ gibbosum. Et hoc onere ꝛ gibbo retento ſm naturã impossibile est transire ꝑ foramẽ acus: Tribus de causis. Quaꝝ Una ẽ Quãtitas. et Altera Gibbꝰ. et Tertia Acus. Sed in talibus non obstat ei natura. et talia que impossibilia sunt ſm naturam: apud deum sunt possibilia. Qui em̃ se claustris virginis: et signaculis sepulcri irreseratis traduxit: retenta naturali quantitate. et se: q̃ntitate ꝓprij corporis retenta: induxit in domũ ad discipulos: Ipse etiam camelũ gibbosum et oneratũ potest ꝑ foramen acus traducere. quia Natura ei non obstat qui autor est nature. Luc. j Non erit impossibile apud deum omne verbum. Gen. xviij. Nũ deo q̃cq̃ȝ erit difficile? Natura em̃ suo obedit factori. Sap. xvj. Creatura em̃ factori deseruiens exardescit contra iniustos: et lenior fit ad bñfaciendũ pro his qui in te confidũt. Q aũt amans pecuniam intret in regnũ dei: est cõtra iusticiam diuinam: que multo fortius ordinẽ suum seruat q̃ȝ natura. ij. Timot. ij. Si negauerimꝰ: ille fidelis ꝑmanet: seipm̃ negare nõ potest. hoc est: negare non potest iusticiã suam. Et hoc est [q̃ȝ diuitem introire [illegible] regnum celoꝝ] Ad h̃ significandũ dixit Matth. v. Beati pauꝑes spiritu q̃m̃ ipsorum est regnum celoꝝ. Pauperes em̃ spiritu sunt qui quan[illegible]libet multũ de terrenis habeant: tamen non cõfidentes in terrenis se deficere sciũt: nisi celestia ãdquirant. Et quia pauperũ est regnũ celorum: per oppositũ confidẽtes in pecunijs qui diuites in pecunijs sunt: excluduntur a regno ce-

lorum. Et hoc est significatū Luc.xvj.vbi diues mortuus:sepultus est in inferno. Mendic⁹ aūt in sinū Abrae est recept⁹. Hec est expositio litteralis. Sunt tñ ⁊ alij ꝗ exponunt ꝙ acus sit noīata q̄dā porta hierl'm arta valde ⁊ angusta per quā cameli onerati transire nō poterant:nisi gibbo deposito. hoc est:sarcina q̄ posita fuit sup gibbum: et tūc transibat. Unde dicūt ꝙ intēdit dn̄s dicere: ꝙ sic camelus non pōt transire ꝑ illā portā que foramē acus vocatur:nisi deposita sarcina: Ita nō potest transire diues in regnū celorū nisi deposito onere amoris ⁊ cupiditat; pecuniaꝝ. Heb.xij. Deponētes oē onus ⁊ circūstans nos peccatū ꝑ patientiā curramus ad ꝓpositū nobis certamē. Esa.lix. Dissolue colligationes impietat;:et omne onus dirūpe [Qui magis ammirabant̄] hoc est: discipuli adhuc carnales ⁊ intellectū illuminatum nō habentes. Matth.vij.et Mar.j. Mirabant̄ suꝑ doctrina ei⁹. Erat em̄ docēs sicut ptātem habēs. Etquia hoc tācōstāter iterauit ⁊ cōfirmauit: mirabant̄ [dicētes ad seipsos inuicē] q₂ sicut dicitur Joan.vij. Nōdū erat spūs dat⁹: q₂ Jesus nōdū erat in cordib⁹ eoꝝ glorificat⁹ [Et quis potest saluus fieri:] cum pene oēs cupiāt fieri diuites. Cum em̄ plures sint pauperes q̄ȝ diuites: non hoc dixissent nisi ad diuitū nūeꝝ ptinere intellexissent cūctos ꝗ diuitias adipisci voluissent [Et intuens illos iesus] in q̊s erat dilectio eius. q̄a Amoris nunci⁹ est oculus. Ps̄.c. Oculi mei ad fideles terre [ait] illis:ponēs suoꝝ sufficiētē explanationē dictoꝝ [Apud hoīes] hoc est humū sapiētes [impossibile est] q₂ hūanus hō hn̄s diuitias:amat eas. ⁊ cum tali amore impossibile est intrare regnū dei [sed apud deū] ꝗ omnia pōt [nō] est impossibile. quia ille per gratiā seꝑare potest affectum a diuitijs. Sicut fecit in Abraam ⁊ Dauid:⁊ Zacheo Lu.xix. Phil.iij. Que mihi fuerunt lucra:hec arbitrat⁹ sum vt stercora vt christū lucrifacerē. Ps̄.lxxij. Quid em̄ mihi est in celo:et a te quid volui suꝑ terrā. Tob.v. Sufficiebat nobis pauꝑtas nostra vt diuitie computarent̄.

Et post cepit ei Petrus dicere

Hic ostendit q̄ȝ (al's ꝙ) alto p̄mio talis est remūerāda ꝑfectio. Dicunt̄ aūt h̄ Tria. In opibus (qδ est summe ꝑfectiōis) a v̄tice apostoloꝝ ꝓlatio. et Eiusdē ꝑfectiōis digna remūeratio. et Remūerationis in discipulis ammiratio. Dicit igit̄ [Et post] tantā laudē ꝑfectionis. q₂ sicut dicit Phus Circa difficile ⁊ bonum est ars ⁊ virtus [cepit ei Petr⁹] vertex apl'oꝝ pro se ⁊ alijs loquēs. Dicit aūt ꝙ cepit:quia de vno tm̄ loquens (qδ p̄cipuūȝ alioꝝ est) de multis alijs intellexit. Ps̄.lxxvij. Dixi nunc cepi hec mutatio dextre excelsi [dicere] nō iactādo:sed desiderans vt sua ⁊ aliorū spes per p̄mij expressionē ad meliora ꝓuocaret̄. Heb.vj. Firmissimū habeam⁹ solaciū ꝗ confugim⁹ ad tenendā ꝓpositā spem:quam sicut anime ancorā habemus tutā ac firmā.

Ecce nos dimisimus oia ⁊ secuti sumus te

Duo tangit. Dimissionē impedimenti ad bonū. et Imitationē boni. In Abdicatione impedimenti dicit Tria. Euidentiā pauꝑtat;. Dimissionē cupiditatis. et Generalitatē siue vniuersalitatem in dimittēdo rem que est impedimentū ꝑfectionis.

Dicit igit̄ [Ecce] q̄si dicat. Euidens est per signum voluntarie pauꝑtat; ꝙ q̄si lux oībus lucet in nobis. Matth.v. Luceat lux vestra corā hoīb⁹ vt videāt opera vestra bona:et glorificent patrem vestrū qui in celis est. Cant.vij. Quid videt; in sunamite nisi choros castroꝝ: Sunamit; captiua interp̄tat̄ Et significat egenos ⁊ pauꝑes christi:in quib⁹ de reb⁹ mūdi nihil videt̄. Sed chori castrorū celestiū p̄sidioꝝ qui (al's ꝗbus) semꝑ imixti sūt vident̄ in eis: et nihil aliud [nos dimisimus] Nō em̄ nos dimiserūt res:sed nos volūtarie dimisimus ipsas:non tm̄ vt teneam⁹ habitas: sed etiā vt nō sequamur habendas res hui⁹ mūdi (al's huiusmodi. Unde Hiero. Grandis fiducia: Petrus piscator erat;diues non fuerat:victū manu et arte q̄rebat:et tñ confidenter dicit [dimisimus oīa] quia omniū dimisit cupiditatē. Gregori⁹. Tanta a sequentib⁹ chr̄m dimissa sunt:quāta a nō seq̄ntibus cōcupisci potuerunt. Matth.xix. Ecce nos reliq̄mus oīa ⁊ secuti sumus te:quid ergo erit nobis: Beatus Bern̄. Bene Petre:et nō ad insipientiā tibi:oīa dimisisti. quia eum qui exultauit vt gigas ad currendā viam: onerat⁹ sarcina cupiditatis:sequi nō poteras. Hiere.ij. Cursor leuis explicans vias suas [oīa] nihil de oīb⁹ cupiētes. Ps̄.lxxij. Quid em̄ mihi est in celo:⁊ a te ꝗd volui suꝑ terrā. Esa.lij. Recedite recedite:exite inde: pollutū nolite tāgere. Apoc.xviij. Exite ab ea pp'ls meus:et ne participes sitis delictoꝝ eius:⁊ de plagis eius nō accipiet;. Causa em̄ delictorū Babylonis sunt bona fortune. Et hec sunt ꝓpter q̄ plagantur. Esa.xxxiij. Qui ꝓijcit auariciā ex calūnia:et excutit manū suā ab oī munere:ꝗ obturat aures suas ne audiat sanguinē:et claudit oculos suos ne videat malū:iste in excelsis habitabit. Excutiens em̄ manus ab omni munere nihil accipit eoꝝ que mundus offerre pōt. Et qui obturat aures ne audiat sanguinē: nulli ꝓpter sua per fraudes insidiatur. Et qui claudit oculos ne videat malū: vanitates et spectacula mundi cum dilectione non considerat. et ideo dign⁹ est vt in excelsis habitet. Sic ergo omnia discipuli dimiserunt [Et secuti sum⁹ te] Hieronym⁹. Quia non sufficit dimittere oīa. hoc em̄ et Socrates fecit Phus:adiungit qδ ꝑfectū est [secuti sumus te] Sequi ei chr̄m:est cū fidei dilectione ⁊ deuotione christum imitari. Et hoc est Perfectionis:et Dignitatis:et Beatitudinis. Perfectionis ꝗdem q̄ȝtum ad virtutem. Dignitatis:quia priuilegij singular;. Beatitudinis autem:quia Est angelice felicitat;:mortalem hominē de solacijs mortal' vite nihil appetere. Propter Primū dicitur Job.xxiij. Uestigia eius secutus est pes meus:viam eius custodiui: nec declinaui ex ea. Quod autem Dignitatis sit:dicit̄ Eccīs.ij Quid est homo vt sequi possit regem factorem suum: De Insecutione felicitatis Ecci.xxiij. Gloria magna est sequi dominū; Lōgitudo em̄ dierū as-

ſumetur ab eo. Sic igit̃ ſequi dñm eſt Perfectionis ẜm virtutem: Dignitatis ẜm excellentiam ſingularẽ: et Beatitudinis ẜm glorie felicitatẽ. Hoc eſt igitur ꝙ dicit [ſecuti ſumus te] Matth. xix additur Quid ergo erit nobis. Hieronym⁹. Q.d. Fecimus quod iuſſiſti: Quid ergo dabis nobis premij?

Reſpondens ait Jeſus Amẽ dico vobis: Nemo eſt qui reliquerit domum: aut fratres: aut ſorores: aut patrem: aut matrẽ: aut filios: aut agros propter me et propter euangelium qui non accipiet centies tm̃ nunc in tempore hoc: domos ⁊ fratres ⁊ ſorores et matres et filios et agros cum perſecutõibus: ⁊ in ſeculo futuro vitam eternã. Multi autẽ erũt primi nouiſſimi ⁊ nouiſſimi primi

Tangit dicte Perfectionis congruam remunerationem. Tangit autẽ Tria. Primo em̃ Repetit operis per ſingula ꝑfectionem. Secundo tangit in preſenti eam que competit remunerationeꝫ ⁊ in futuro. In Tertio aũt tangit eorum qui ꝑtingũt ad hanc remunerationẽ idoneitatẽ ⁊ ordinẽ. Dicit igitur Aſſertionem p̃mittens [Amẽ dico vobis] hoc eſt: vere dico vobis. Pſal. cxviij. Teſtimonia tua credibilia facta ſunt nimis. Tobie. iiij. Non excidit verbum dei [Nemo eſt] maſculus vel femina: Nobilis vel ignobilis: Diues vel pauper. Rhomañ. x. Idem domin⁹ omniũ: diues in omnes qui inuocant illum [qui reliq̃rit] per affectum hereditatis habendã [domũ] per quam omne id quod ꝑ dilectionẽ inhabitat̃ intelligatur. Hierem̃. xij. Reliqui domũ meam: dimiſi hereditatem meã: tradidi dilectam animã meam in manum inimicoꝝ eius [aut fratres] qui nolũt credere in chriſtum per fidem: operantem dilectõem Cantic. j. Filij matris mee pugnauerũt cõtra me. Hierem̃. ix. In omni fratre ſuo non habeat fiduciam [aut ſorores] nolentes cum eo pergere ad deum. Matthei. vij. Inimici homis domeſtici illius [aut patrem aut matrẽ] fidem in ipo impugnantes. Deuteroñ. xxxiij. Qui dixit patri ſuo et matri: neſcio vos. et fratribus ſuis: neſcio illos: et neſcierũt filios ſuos: hi cuſtodierunt eloquium tuum: et pactum tuũ ſeruauerũt. Pſal. xliiij. Obliuiſcere populũ tuum et domũ patris tui [aut filios] ad fidei deuotionem conuerti nolẽtes. Deutero. xiij. Si tibi voluerit ꝑſuadere frater tuus: filius matris tue: aut filius tuus vel filia tua: aut vxor tua que eſt in ſinu tuo: aut amicus quem diligis vt animã tuam: clam dicẽs: Seruiam⁹ dijs alienis quos ignoras tu et patres tui cunctarum in circũitu nationũ que iuxta vel procul ſũt ab initio vſq; ad finem terre: non adquieſcas ei neq; audias: nec parcat ei oculus tuus: vt miſerearis ⁊ occultes eũ: ſed ſtatim interficies eũ [aut agros] Geneſ. xij. Egredere de terra ⁊ de cognatione tua. Act. iiij. Quotq̃t erant poſſeſſores agrorũ aut domoꝝ vendentes afferebant p̃cia eoꝝ q̃ vendebant et ponebãt ante pedes apoſtoloꝝ [propter me] hoc eſt ꝓpter deuotionem fidei mee. Prouerb. xij. Qui negligit damnũ propter amicum iuſtus eſt. [Et propter euangeliũ] hoc eſt bonum nuncium: qd̓ ſpiritualia temporalibꝫ preponi docet. Pſal. xvj. Propter verba labioꝝ tuorũ: ego cuſtodiui vias duras [qui non accipiet centies tm̃] in Spiritualibꝫ. quia illa quidẽ perfecta accipit in decem mandatis: et retributionem decem mandatoꝝ: Quorũ quodlibet decuplũ efficitur: Dum q̃dlibet In ammirabili dilectiõe dei: et In ardore deuotionis: ⁊ Luce veritatis: et Tranquillitate mentis: ⁊ Altitudine cordis (qd̓ omnibus infimis ſupponit̃) ⁊ ad nulla cõculcanda inclinatur (al's declinat̃) et In virtute diuina inuincibili: et In poteſtate libere ſeueritatis: que omnia legi dĩ cõtraria corripit: et In rectitudine legis: et In mobilitate conſilij danti: et In forma ꝑficit ṽtutis. Hec em̃ decem niſi cuilibet aſſint p̃cepto non impletur ẜm ſpũalem obſeruationem. Et ſic decem in centum multiplicant̃. quia Perfectionẽ operũ docet: et Formã accipit virtutis: et Doctrinam cõſilij: ⁊ Rectitudinẽ legis: Ut id qd̓ facit ſit licitum A deo conſultum ⁊ ṽtuoſum. Virtus aũt in qua facit op⁹ ſit Alta: Nulli ſubiecta: ſit Vigoroſa: ſit A cõtrario expedita ⁊ remota. Affectus autẽ quo facit ſit Feruidus: Lucidus: et Trãquillus. et Finis ſit ammirabiliter purus ⁊ delectabilis. Sic em̃ hic accipiet centum pro vno qd̓ dimiſit. Geñ. xxvij. Seminauit Iſaac in terra illa ⁊ inuenit in illo anno centuplũ. Matth. ix. Centuplũ accipiet. Et hoc accipit [nunc in hoc tẽpore] in gratie delectatione. Luce. vj. Menſurã bonam ⁊ confertam et coagitatã ⁊ ſuꝑeffluentem dabũt in ſinum veſtrum [domos: fratres: et ſorores: ⁊ matres: et filios ⁊ agros] quia pro quolibet qd̓ reliquiſſe ſe gaudet: centuplũ inuenit in ſpiritualibus. Mercedẽ etiam dictis centũ q̃ induximus Diuina em̃ ⁊ angeloꝝ nouem ordinũ dona ⁊ gaudia iungit decuplo operũ perfectiõi [cum perſecutionibꝫ] Duo em̃ remunerãtia adiũgit. Unuꝫ q̃dem Promiſſionẽ ſpũaliuꝫ que dicta eſt. et Aliꝫ que (al's aliud qd̓) pungit ad exeundũ. Sicut filios iſrael ꝓmiſſionibus vocauit domin⁹ de Egypto: et verberibꝫ pupugit Pharaonis ad exeundum. Sic em̃ ꝑſecutio bona eſt que compellit ad exeundum de mundo. Deutero. xxxiij. Qui inundationes maris quaſi lac ſugent theſauros occultiſſimos arenaꝝ. Sugunt̃ em̃ quaſi lac inundationes maris: quãdo dulces reputant̃ propter nomen dñi noſtri. Matth. vj. Beati eritis cum maledixerint vobis homines et exprobrauerint ⁊ eiecerint nomen veſtrũ tanq̃ malum propter filium hoĩs: gaudete in illa die et exultate: Ecce em̃ merces veſtra multa eſt in celis [et in ſeculo futuro] quod erit poſt mortem in terra viuẽtiũ. Pſ. xxvj. Credo videre bona dñi in terra viuentium

[vitam eternam] Vita hec continuus est deliciaꝝ increati spūs influxus: in spūm creatū: in ammirabilib9 puris ꝛ firmis cōtemplationib9 ꝛ delectationib9 ex his ꝓueniētib9: nullū cōtrariū habētibus. Hic (al's Hec) est enī vita btitudinis in q̄ totum est vita de fonte vite sincere bibita. De q̄ dicit Joan.xv. Videbitis me qꝛ ego viuo: et vos viuetis. Apocal'.vij. Agnus qui in medio throni est reget illos: et deducet eos ad vite fontes aq̄ꝝ: et absterget deus oēm lachrymam ab oculis coꝝ. Hic est fons vite In ps̄.xxxv. Dñe apud te est fons vite: ꝛ in lumine tuo videbim9 lumen. Hec est aqua vite de qua dicitur Joan.iiij. Fiet in eo fons aque salientis in vitam eternam. Eterna autē est propter Tria. Scꝫ. Immutabilitatē. Simultatē. ꝛ Simplicitatē. De Immutabilitate q̄dem dt Aug9: ꝙ Vera eternitas: est vera incōmutabilitas. Et ideo tota in ea absorbet mors: sicut dicit Apl's: vt absorbeat qd̄ mortale est a vita. Quia sicut dt Aug9 Quis mutabilis sit ꝑ naturam spūs creatus: tñ a deo glorificat9 ꝛ beatificatus: nunq̄ꝫ mutabilitatē ꝛ mortalitatē suā exerit: vndiq̄ꝫ fonte vite repletus.j. Corinth.xv. Absorpta est mors in victoria.j Timo.vj. Solus habet imortalitatē: ꝛ lucem habitat inaccessibilem. Talis immutabilitatis cōtinuus influx9 ab immutabili spiritu: facit imutabilē spūm creatū: eo ꝙ nunq̄ꝫ mutabilitatē exercere potest in ipso natura creata. Simultas aūt est ꝙ in deo nō est successio vicis hui9: totū qd̄ in eo est: stat simul. et sic se influit in spūm creatū. et hoc dicit Apl'us.j. Corinth.xv. Erit deus oīa in omnibus. Jac.j. Apud quē non est transmutatio neq̄ꝫ vicissitudinis obumbratio. De Simplicitate est: ꝙ lꝫ in multis illuminationib9 ꝛ attributis ꝑcipiatur: tamē omnia hec sunt vnū simplex imediate spiritui creato influxum. Sicut vna natura simplex est ignis: que influxa est candēti ferro: que tñ in multis ꝓprietatibus a ferro ꝑcipit. Scꝫ Caloris adustione: Luminis claritate: ascensione (al's ostensione) attractione: et multis alijs similitudinib9. Sic enī illapsus spūs simplex: in spiritū creatū: trahit ad seipsum spūm creatum. et trahendo euꝫ ad se: vnum simplex viuificat ꝛ simplificat ipsuꝫ: ne in plura de cetero diuidatur. Et hoc est qd̄ dicit Phus in Libro de Causis: ꝙ Intelligētia magis accedens ad vnum ꝓmū: magis efficitur vna et simplex. Esa.lxvj. Ecce ego declinabo in vos sicut flumen pacem: et tanq̄ꝫ torrentem inundantē gloriam gentium quam sugetis. Hec igitur est vita de qua dicit Joan.x. Ego veni vt vitam habeant: et abundantius habeant. Hec igitur vita est quam in premio accipiunt: ꝑfectionem apostolicam imitantes.

T [Multi autē primi erunt nouissimi] Tangit ordinem veniendi ad hanc mercedem. Adolescens enim cum toto populo Judeorū in obseruatione mādatorum: videbat esse primus: et ad hoc ꝓmium ꝑfectionis apostolice factus est nouissimus. Et gentilis qui nouissimus videbatur: assumendo fidem: factus est primus. Et hec est expositio litteralis. Tamen nouissimus veniet ad eam. et ideo est sensus [Multi autem primi] Judei ꝓmissionibus ꝛ obseruatiōe legis primi [erunt nouissimi] in fine mundi redeuntes. Rhoma.xj. Cecitas cōtigit in israel donec plenitudo gentium intraret: ꝛ sic omnis israel saluus fieret. Matt.xx. Voca operarios et redde illis mercedem suam: incipiens a nouissimis vsq̄ꝫ ad primos. Et Ibidem. Erunt primi nouissimi. ꝛ nouissimi primi. Hec est expositio littere. Dicit autem h̄ Glo. qꝛ multi incipiunt ꝛ non ꝑficiunt. Et hec est terribilis sententia. Unde Judas inceptione primus: traditione factus est nouissim9. et latro malis demeritis nouissimus: factus est cōfessione ꝓmus. Sed hec expositio non est litteralis. q̄a Nouissimus hic a perueniētib9 est exclusus. Et sic nō sonat nouissimus. quia nouissimus vnus est de ꝑuenientibus sicut primus. Tamē hec Glosa est ꝑm alium euangelistā qui dicit Matt.xx. Multi sunt enī vocati: pauci ꝟo electi. Non sunt electi aūt exclusi. Alia expositio est: Qꝛ aliq̄n signo ꝑfectionis primi: sicut Religiosi et Prelati: fiūt in ꝓmio nouissimi. quia minori coram deo premio digni sunt: propter fastum supbie quo inflantur. et Seculares signo ꝟtutis nouissimi: fiunt apd̄ deum secretorum cognitorem primi. Luce.xiiij. Qui se exaltat humiliabit: et qui se humiliat exaltabit. Matthei.xx. Volo huic nouissimo dare sicꝫ ꝛ tibi.

Erant autem in via ascendētes hierosolymā: et precedebat illos Jesus. Et stupebant ꝛ sequentes timebant.

Tangitur h̄ Ammiratio discipulorum ordinē diuine sapientie audientium. Tangunt aūt Duo Scꝫ. Qualiter in omni ꝑfectione christus discipulos ꝓcessit. Et Qualiter sequentes eum discipuli in his stupebant: et sibi timebant. Dicit igitur [Erant aūt] doctor salutis et discipuli [in via] que significat viam ad vitam. Ps. In mari via tua: et semite tue in aq̄s multis: ꝛ vestigia tua nō cognoscentur. Hoc est: Via tua est in abysso sapientie ꝛ amaritudinis: in difficultate. et semite consiliorum sūt in diluuio ꝑsecutionū. et ideo a paucis cognoscunt cognitione beneplaciti. Matt.vij. Pauci sunt qui inueniūt viam [hier'm] tendentes quando hoc dixit: vt ibi pateretur pro nobis. Et signat tendentes ad visionem pacis in qua est vita eterna. Esa.lxvj. In hierusalem consolabimini: videbitis ꝛ gaudebit cor vestrum [ꝛ precedebat illos Jesus] Sicut in via pedum: ita etiaꝫ in omnis vite bone perfectione. Mich.ij. Ascendet pandēs iter ante eos. Esa.xlv. Ego ante te ibo: et gloriosos terre humiliabo. Psal.xviij. Exultauit vt gigas ad currendam viam suam. Hebre.xij Curramus ad ꝓpositum nobis certamen: aspiciētes in autorem fidei ꝛ consūmatorem Jesum: qui proposito sibi gaudio sustinuit crucē atq̄ꝫ in dextera dei sedet. Ideo dicitur.j. Corinth.iiij. Imitatores mei estote sicut ꝛ ego christi [Et stupebāt] in verbis sapientie ipsius. Lu.v. Stupor circundederat Petrum et omnes qui cum eo erant [et timebant] ne a tanto fastigio ꝑfectionis exciderent. Hebre.ij. Propterea abundantius oportet

nos observare ea que audivimus ne forte effluamus. Rhom.xj. Noli altum sapere: sed time

Et assumēs iterū duodecim cepit illis dicere que essent ei vētura

Hic tangit christus ea que exiguntur ad salutē ex parte sua. Habet aūt hec pars duas partes. In quarum Prima tangunt̄ Sacramēta causantia nostrā salutem. In Secunda quia tangit gloriam sue resurrectionis: ponit̄ questio de exaltatione duorū discipulorꝝ pre ceteris exaltari cupientium: Ibi ⌊Et accedūt ad eum ꝛc.⌋ In Prima harū duo dicunt̄. In quorū Primo Intimorꝝ amicorū quibus omnia revelanda sunt cōtinet̄ secreta assumptio. In Secūdo tāgitur Secretorꝝ revelatio. De Primo dicit sic ⌊Et assumens iterū duodecim⌋ qui speciales erant ecclesie fūdatores ꝛ fundamenta. et ideo specialit̄ erant instruendi. Psal.lxxxvj. Fundamēta eius in mōtibꝫ sanctis ⌊cepit iesus⌋ doctor salutis ⌊docere⌋ quia ita grandia fuerunt ꝙ ad pfectum nō poterāt audire. et ideo ⌊cepit⌋ pncipia docendo: sed nō vsqꝫ ad pfectum. Hebre.v. De quo grandis nobis sermo ꝛ ininterptabilis ad dicendū qm̄ estis imbecilles facti ad audiendū. Joan.xvj. Adhuc mlt̄a habeo vobis dicere: sed non potestis portare modo ⌊que essent ei ventura⌋ ad salutem nostrā ptinentia ꝑm ordinationem sapientie divine. Lu.vlt̄. Oportet impleri oīa que scripta sunt in lege Moysi ꝛ ꝓphetis ꝛ psalmis de me

Quia ecce ascendimus hierosolymā: et filius homis tradet̄ principibus sacerdotuꝫ et scribis ꝛ senioribus: damnabunt eum morte Et tradent eum gētibus et illudēt ei: et conspuent eum ꝛ flagellabūt eum: et interficient eum. et tertia die resurget

Revelationē ponit Sacramentorꝝ ex pte christi salutem nostrā causantiū. Duo aūt dicit. Primo em̄ ostendit hec in ꝓximo esse ventura. et Secundo dicit que ventura sunt ei p speciem ꝛ numerū determinata. Dicit igitur ⌊Quia ecce⌋ Q.d. Jam in evidēti est et istat tp̄s ꝙ (al's quo) omniū salus ꝓcurabit̄. Joan.xij. Nunc iudicium est mūdi: nunc pnceps huius mūdi eijcietur foras. Joā.xvij. Venit hora ꝛ iam venit ⌊ascendimus⌋ iā in via existentes qua vado ad patiendū. que tamē passio lꝫ videat̄ descēsio ꝛ minoratio: tamē ꝑm veritatem ascensio est. quia oēs de morte ad vitā: de exilio ad patriaꝫ: de inferno ad celuꝫ faciet ascendere. Ps̄.lxxxiij. Ascēsiones in corde suo disposuit in valle lachrymarꝫ in loco quem posuit ⌊hierosolymā⌋ ad locum passionis. Lu.xiij. Non capit ꝓphetam pire ex hierusalem. Matt.xxiij. Hierusalem hierl'm que occidis ꝓphetas: et lapidas eos qui ad te missi sunt. Que lꝫ olim noīe ꝛ significatione vocata fuerit hierusalem: Tn̄ propter iniqtates suas nomen mutavit. Apoca.xj. vocat̄ spūaliter sodoma et egyptus vbi domin⁹ prophetarꝫ occisus est. Esa.j. Justicia habitavit in ea: nūc autē homicide ⌊et fili⁹ homis tradetur⌋ a Juda iudeis: et a Judeis ⌊principibꝫ sacerdotū⌋ Fili⁹ homis dico vt dicit glo. ad quē ptinet pati ꝛ tradi et cedi. quia nō potest divinitas pati vel tradi vel cedi. Matth.xxvj. Dixit Judas pncipibꝫ sacerdotū: Quid vultis mihi dare ꝛ ego vobis eū tradam. Principibꝫ aūt sacerdotū fuit tūc vtraqꝫ data potestas: Spūalis scꝫ ꝛ Secular̄ in populo: q̄uis sup eos dominiū rhomani ī ꝓplo dei vsurpassent ⌊et senioribus⌋ qui senatus dicebant̄. et in eis erat pfectio consilij publicorꝫ negociorū ⌊et scribis⌋ in quibus fuit autoritas litterate scientie: vt omnes in quibꝫ aliqd fuit p̄eminētie ptem habeāt in reatu sanguīs chr̄i. Jaco.ij. Nōne divites p potentiam opprimunt vos: et ipsi ptrahūt vos ad iudicia. Esa.j. Principes tui infideles: socij furū. qa fuerunt socij furis Jude. Joā.xj. Collegerunt pōtifices ꝛ pharisei cōcilium et dixerūt: Quid facim⁹ quia hic homo multa signa facit: si dimittim⁹ eū sic omnes credēt in eum ⌊et condemnabunt⌋ hoc est: accusationes cōdemnatiōis querent cōtra eum. Matth.xxvj. Principes sacerdotū ꝛ scribe et omne concilium querebant accusationes cōtra Jesum vt eum morti traderent. Et hoc est ꝙ dicit ⌊condemnabūt eum morte⌋ Que tamē condemnatio nostra fuit a morte liberatio. Osee.xiij. A morte liberabo eos: a morte redimā eos. Gen̄.vlt̄. En morior et post mortē meam visitabit vos dn̄s ⌊et tradent eum gentibus⌋ quia accusatione mortis quesita cōtra eum: tradiderūt gentiliū sive rhomanorꝫ ptāti: vt sn̄ia mortis ꝓferretur in eum. Joan.xviij. Gens tua ꝛ pōtifices tui tradiderūt te mihi: qd fecisti? ⌊et illudent ei⌋ tam Judei q̄ꝫ gentiles. Thren̄.iij. Factus sum in derisionē omni ꝓplo meo: canticum eorꝫ tota die. Ps̄. Improperia improperantiū tibi ceciderunt sup me Job.xij. Deridet̄ iusti simplicitas: lampas cōtempta apud cogitationes divitū parata in temp⁹ statutum ⌊et conspuēt eum⌋ tanq̄ꝫ īmundū. Job xxx. Abominant̄ me ꝛ lōge fugiūt a me: et faciem meā conspuere non verent̄ ⌊et flagellabūt eū⌋ flagellis cedent eum. Esa.liij. Disciplina pacis nostre sup eum: cuius livore sanati sumus. Ps̄.xxij Virga tua et baculus tuus ipsa me consolata sūt ⌊et interficient eum⌋ tandeꝫ. Dan̄.ix. Occidet̄ christus et non erit eius populus qui eum negaturus est. Matth.xx. Tradent eum gentibus ad illudendū ꝛ flagellandū ꝛ crucifigenduꝫ ⌊et tertia die resurget⌋ Sicut tristia dixit discipulis ignorantibus ne videntes passionem eius de ipo diffiderent: sed scirent ꝙ voluntarie pateret̄: q̇ hoc presciens p̄dixisset: Ita leta predicit que tristes ad spem gaudij certificarent. Ps̄.iij. Ego dormivi ꝛ somnū cepi et exurrexi quia dominus suscepit me Osee.vj. Vivificabit nos post duos dies: ī die tertia suscitabit nos: ꝛ vivemus: sequemurqꝫ vt cognoscamus dominū. Joan.x. Potestatem habeo ponēdi animā: et ptātem habeo iterū sumēdi eā: nemo tollet eā a me. sꝫ ego pono eā: ꝛ iterꝫ sumo eā

Et accedūt ad eum Jacobus et ioannes filij zebedei: dicētes. Magister volumus vt quodcūqꝫ petierimus facias nobis. At ille dixit eis: Quid vultis vt faciam vobis Et dixerunt. Da nobis vt vnꝰ ad dexterā tuam: ꝛ alius ad sinistraꝫ tuam sedeamus in gloria tua

a Tangitur hic duorū discipulorū ad consortiū regni indiscreta petitio. Et habet Tres ꝑtes. In quaꝝ Prima Indiscrete petitionis ꝯtinetur rep̄hēsio. In Secunda Aliorum decē apostolorū idignatio. ꝛ In Tertia Qualiter ad regnandū cum christo procedatur communis īstructio. In Primo horum Tria dicuntur. Scꝫ. Petitio indiscreta in cōmuni. ꝛ Eiusdē specificatio ī speciali. ꝛ Rep̄hensio indiscretionis. De Primo dicunt̄ Duo. Familiaris audacie duoꝝ discipulorū ad christū accessum. et Indiscretū ambitionis eorū petituꝫ.

Dicit igit̄ [Et accedunt ad eū] hoc ē. ad christum ausu familiari tanq̄ꝫ consanguinei: filij scꝫ matertere sue [iacobus et ioannes filij zebedei] qui et consanguinei erant. ꝛ patrem: ꝛ omnia ꝓpter eum ad vnius vocationis vocem reliq̄rant. [dicētes] ausu familiari postulātes. Glo. Matthei. xx. dicit Matrē postulasse. Sed Marcꝰ dicī ipsos discipulos petisse: desideriū eorū volens aperire quorū consilio mater petebat. Et in vtroqꝫ euāgelista dominus discipulis: nō matri respondit: quia In veritate mater petitōnem ꝓposuit: sꝫ hoc fecit mater cōsilio ꝛ suasu discipulorū. Sicut enī Lucas refert: a discipulis putabat̄ cōmuniter ꝙ regnum christi terrenū: et in hoc seculo: ilico esset manifestandū. et ꝙ discipuli statim essent cū dn̄o regnaturi. Et ideo in regno illo duo isti discipuli cupiebant esse ꝓprime dignitatꝭ cum rege suo. Et h̄ est [Magister volumus] Magistruꝫ ꝓfitent̄ cuius disciplinam se gloriant̄ esse secutos [volumus] quasi pro mercede a te recipere [vt quodcunqꝫ a te petierimus facias nobis] Dixisti Matth. vij. Petite ꝛ accipietis: querite ꝛ inuenietꝭ: pulsate et aperietur vobis. Et Joan. xv. Usqꝫ modo nō petistis quicq̄ꝫ in nomine meo: petite vt gaudiū vestrū plenū sit. Matth. xviij. Si duo ex vobis consenserint de aliquo: fiet eis a p̄re meo Celant autē petitiū et a discipulis ne indignentur Et quia adhuc rudes: deo tanq̄ꝫ homini loquebāntur [At ille dixit eis] Non ignorans quid petere vellent. sed vt ex dictis eoꝝ: opportune rep̄hēsionez acciperet carnalis intellectus eoꝝ. [Quid vultis vt faciā vobis] Acsi dicat. Ex quo non cōmittitis remuneratōnem vestrā gratie mee: videte q̄d velitis. Glo. interrogat: vt stulticiā confessos (al's cōfessuros) corrigat. Luce. xix. Ex ore tuo te iudico [et dixerūt] carnalit̄ christū in h̄ mundo ilico regnaturū credentes: et visibilia inuisibilibus p̄ferentes. Joan. vij. Nequaq̄ꝫ enim fratres sui credebant in eum [Da nobis] tanq̄ꝫ ex singulari priuilegio pre alijs munera nos [vt vnus] ex nobis [ad dexteram tuam] proximus [et alius ad sinistrā] proximꝰ tibi in terra regnanti [sedeamus] vt p̄ncipes [in gloria tua] terrene ꝛ regie tue dignitatis. Magna elatio istorū et stulticia fuit suꝑ alios in terreno regno suꝑ cōsortes velle inthronizari. In hoc em̄ nō sequebantur magistrū qui dixit Joan. viij. Ego gloriā meam non quero. est: qui q̄rat et iudicet.

Jesus autē ait eis: Nescitis q̄d petatis

Tangitur h̄ Stulte petitiōis rep̄hensio. Et dicunt̄ Duo. In quorū Primo Rep̄hensio ponitur In Secundo Uia ad regnādū cum christo ostēditur. x Dicit igitur [Nescitis quid petatis] in hoc ꝙ sine meritis mecū regnare p̄sumitꝭ. Sicut lucifer qui ꝑ seip̄m ascendere voluit. Esa. xiiij. In celum conscendā: super astra celi exaltabo solium meum: sedebo in monte testamēti: in lateribus aquilonis. Et sicut p̄mi parētes qui ex seipsis voluerunt esse sicut dij scientes bonum ꝛ malū Genes. iij. Sed alius modus fuit quo peccauerunt isti. et alius quo peccauerūt primi parētes. sed idē fuit genus suꝑbie in his tribus. Isti em̄ in h̄ elati fuerūt: ꝙ absqꝫ merito ad thronum honoris ascēdere querebant. Primi aūt parētes per vetiti gustum hoc obtinere putabant. Quod etiam fuit cū demerito velle exaltari. Sed lucifer querebat hoc obtinere propria ꝟtute: et non gratia dei (al's per deū) Hi ergo quia absqꝫ ordine sine meritis ascēdere cupiunt: reprehendunt̄. Unde Glo. Regnare vultis q̄ non meruistis culmen honoris. et ido [nescitis quid petatis] regnum querēdo sine exercitio laboris. Ps̄. xxxv. Non veniat mihi pes superbie: et manus peccatoris nō moueat me Ibi ceciderunt omnes qui operant̄ iniquitatem: expulsi sunt: nec potuerunt stare. scilicꝫ angelus et primi parentes. Et ideo neqꝫ vos in hoc pede stabitis. Eccl̄i. vij. Noli querere ab homine ducatū: neqꝫ a rege cathedram honoris: Sed potius in deuotione verboꝝ chr̄i delectari: et in cultu per sapientiam ipsius dicere habebant illud Judic. ix. Nō possum deserere vinum meum quod letificat deum et hominem: et ire vt inter ligna ꝓmouear.

Potestis bibere calicem quem ego bibo: aut baptismo q̊ ego baptizor baptizari? At illi dixerunt ei: Possumus.

Tangit h̄ Uiam ad regnandum. Et tāguntur Tria. Scilicꝫ. Questio de expientia passionis patiende. Responsio inexpertoꝝ. ꝛ Benigna instructio stultorum de suis viribus p̄sumentiū. Dicit igitur [Potestis bibere] Duas tangit q̄stiones sub metaphora passionē significantes. Prima est ꝙ dicit [Potestis] hoc est: poteritꝭ ne [bibere] hoc est faciliter sicut potū glutiēdo: nō masticando: bibere [calicē] Qui ex charitate feruente calida potio vocatur [quem ego] pro vobis et

pro multis [bibiturus sum] hoc est ex charitate passurus sum: voluntarie: nullā cōminationē: nullam defensionem exhibendo: sed ita de facili me ad patiendum exhibendo acsi bibam illam passionem vt delectabilē calicem. Ad hoc enim christus Matth. xxvj. calicem quē bibit discipulis etiā ꝓpinauit: vt eos cōmunicare passioni sue debere doceret: dicens. Accipite ⁊ bibite ex hoc omnes. Ps̄. cxv. Calicem salutaris accipiam ⁊ nomē dñi inuocabo. Acsi dicat. Probate vires vestras. quia per passionem venitur ad regnum. j. Petri. j. Prenūcians que in christo sunt passiones et posteriores glorias. Rho. viij. Si tamē cōpatimur vt ⁊ simul glorificemur. Phil. iij. Configuratus morti eius si quo modo occurrā ad resurrectionē que ē ex mortuis [aut baptismo] martyrij [quo ego baptizor] pro vobis: vt sordes vestre abluant [baptizari] Magis enim debetis velle baptizari pro me baptismo sanguinis (Qui al's quia baptismus vt dicit Damascenus secundis sordibus non inquinat vt sordes vestre lauent) q̄z ego. Qui sanguine baptizari habeo pro vobis: vt vestre sordes lauētur: Non mee: qui sordes nullas habeo. ⁊ ego: vrgente me charitate: sic volo baptizari pro vobis. Probate ergo vos: vtrum ne vos simili charitate per sanguinē mūdari velitis. Luc. xij. Baptismo habeo baptizari: et quomō coartor vsq̄ dum ꝑficiatur. Rhom. vj. Cōsepulti enim sumus ꝑ baptismū cum illo in mortē: vt quo modo christus surrexit per gloriam patris: ita ⁊ nos in nouitate vite ambulemus. Hec est expositio litteralis. Est enim in scriptura sacra Calix in diuersa significatōne: bona ⁊ mala. In bona q̄dem significatione est Calix eruditionis sacre scripture. Ps̄. xxij. Calix tuus inebrians q̄z preclarus est. Est Calix bñdictionis Eucharistia (al's eucharistie). j. Cor. x. Calix bñdictionis cui cōmunicamus (al's benedicimus) nōne cōmunicatio sanguinis christi est. Est Calix saluationis per pñiam ⁊ deuotionem christi passionis. Ps̄. cxv. Calicem salutaris accipiam ⁊ nomen domini inuocabo. Est Calix passionis: mortis angustia in charitate suscepta. Matt. xxvj. Pater si nō potest hic calix transire nisi bibam illum: fiat voluntas tua. Et Joā. xviij. Calicem quem dedit mihi pater: non vis vt bibam illum? Calix aūt in malo: est Calix mundane voluptatis. Hier. lj. Calix aureus babylonis in manu dñi inebrians omnē terram. Est calix pena inflicta per sententiā. Ps̄. lxxiiij. Calix in mann dñi vini meri plenus mixto Verūtamen fex eius non est exinanita: bibent oēs peccatores terre. Est calix ebrietatis mundanorū gaudiorum. Prouerb. xxiij. Cui suffossio oculorum? Nōne his qui morant in vino: et student calicibus epotandis. Similiter etiam Baptismus est in diuersa significatōe. sed tm̄ in bona est significatione. Est enim baptismus in verbo. Joan. xv Vos mundi estis propter sermonē quem ego locutus sum vobis. Et idem est: q̄ Vos mundi estis: q̄d Vos baptizati estis: In aqua. Unde Joan. j. Ego baptizo vos in aqua. In Aqua et spiritu. Joannis. iij. Nisi quis renatus fuerit ex aqua ⁊ spiritusancto: non potest intrare in regnum dei. In Spiritu tm̄. Actuū. j. Vos autem baptizabimini in spiritusancto non post multos hos dies. In Igne p̄sentis tribulationis. Esa. iiij. Si abluerit (alia Translatio) Si baptizauerit dominus sordes filiarum sion in spiritu iudicij et spiritu ardoris. In Morte. Luc. xij. Baptismo habeo baptizari: et quomodo coartor donec ꝑficiatur [At illi dixerunt ei] scz duo discipuli [Possumus] inexperti propriarū virium. Canticor. j. Si ignoras te o pulcerrima mulierum egredere ⁊ abi post vestigia gregum. Et ideo stulti fuerunt. quia sui ipsius nescierunt propriam quantitatem. Ptolomeus Philosophus. Insipiens est qui suipsius nescit quantitatem. hoc est: quantum de viribus suis presumere debeat.

Jesus autem ait eis: Calicem quidem quem ego bibo bibetis: et baptismo quo ego baptizor baptizabimini: Sedere autem ad dexteram meam vel ad sinistram nō est meum dare vobis: sed quibus paratum est

[Jesus autem ait illis] Corrigens Inexperientiam, et Docens corregnandi viam. et Predicens futuram eorum quando per spiritum instructi erant passionem. Dicit igitur quid passuri sunt pro nomine eius [Calicem quidem meum] hoc est: passionem voluntariam [bibetis] hoc est: ex charitate patiemini. Matthei. xxvj. Luce. xxij. Bibite ex hoc omnes [et baptismo quo ego baptizor] voluntarij in spiritusancto baptizabimini: vel voluntate et actu. j. Corinth. x. Omnes baptizati sunt in nube et in mari. In nube quidem propter spiritus mūdationem. In mari propter penitentie amaritudinem. In mari rubro propter sanguinis christi et martyrij rubricationem. Sic ergo [baptizabimini] hoc est mundabimini [Sedere aūt] propter hec omnia [ad dexteram meā] in gaudio eternitatis. Col. iij. vbi christus est in dextera dei sedens: que sursum sunt querite [vel ad sinistram] in ꝯfruitione humanitatis. Prouerb. iij In dextera eius longitudo dierū ⁊ in sinistra eius diuitie et gloria [Non est meum] cum quidem est (al's sit) ex autoritate. sed [non est meum] ex ordine iusticie que respondet meritis [sed quibus] ex ordine meritorum [paratum est] hoc est: propter merita ab eterno dispositū a patre meo Sicut dicitur Matthei. xx. Eterna enim sapientia illud preparauit. Apocal. xiiij. Opera enim illorum sequunt illos. Et ideo stultum est q̄ illud appetitis sine meritis. Jacobi. iiij. Petitis et nō accipitis: eo q̄ male petatis. Rhoman. viij. Quid oremus sm̄ q̄ oportet nescimus. ipse autem spiritus postulat ꝓ nobis gemitibus inenarrabilibus

Audientes autem decem indignati sunt de Jacobo ⁊ Joanne

Hic tangiꝛ Indignatio alioꝝ apostoloꝝ. Indignatio autem eoꝝ fuit de Indiscreta petitiōe duorum: qui ignorantes mensuram suā: immoderata ardebant cupiditate regnandi super alios Zacharie. iiij. Quid tu mons magne aduersus Zorobabel in planum. [de Jacobo ⁊ Joanne] qui alijs preferri in regno terreno cupiebāt. Job. xx. Quid te eleuauit cor tuū. ⁊ q̄si magna cogitans attonitos habes oculos. Quid tumet cōtra deum spiritus tuus: vt pferas de ore tuo huiuscemodi sermōes. Causa autē fuit: qꝛ in via disputauerant Quis eorū videreꝛ esse maior: sicut dicitur Luce. ix. et Matth. xviij. et Luce. xxij.

Jesus autē vocans eos ait illis Scitis qꝛ hi qui videntur principari gentibus dominantur eis. et principes eoꝝ potestatē habent ipsorum. Nō ita est autē in vobis: sed quicūqȝ voluerit fieri maior: erit vester minister. ⁊ quicūqȝ voluerit ī vobis prim⁹ esse: erit oīm seru⁹. Nam et fili⁹ hoīs nō venit: vt mīstrareꝛ ei: sed vt ministraret ⁊ daret animā suā in redemptionem pro multis.

[Jesus autē vocans eos] tanq̄ȝ benignus
Aa doctor humilitatis [ait illis] Et tangiꝛ hic Cōmunis omniū salutis instructio ꝯtra fastum tumoris qui eis surrepserat. ⁊ ostendiꝛ via salutaris ad regnandū cum christo. Tanguntꝛ autē h̄ Tria Scȝ. Fastus gentiū in regno terreno. Dissimilitudo ad illos regnantiū cū christo. ⁊ Exempli subiectio in dei filio. Dicit igiꝛ. [Scitis] quia ꝑ ea q̄ in mūdo videtis hoc scire potestis. [quia hi qui videntꝛ] Hoc dicit qꝛ Dominatus secularis magis est vmbra ⁊ phātasma q̄ȝ veritas [principari gentib⁹] sine legib⁹ gentiū: sicut ordinati ī p̄ncipes: sȝ ꝑ tyrannidem opprimūt pauꝑes: Sicut Nemroth. Gene. x. [dominantꝛ eis] violēta dominatiōe ⁊ ambitiōe dominat⁹ ⁊ potestatis. Esaie xix. Tradam egyptū in manu dñoꝝ crudelium. et rex fortis dominabiꝛ eis. Amos. vj. Qui dominamini in nihili: qui dicitis. Nunq̄d nō in fortitudine nostra assūpsimus nobis cornua. ⁊ [principes eoꝝ] vel potius tyranni oppressoruȝ [potestatē habēt ipsoꝝ] quā ꝑ viribus ⁊ nō s̄m iudiciū ⁊ iusticiā exercēt in eos. Luce. xxij. Reges gētiū dñantꝛ eoꝝ. ⁊ qui potestatē habent inter eos benefici vocantꝛ [Sic nō erit inter vos: sed quicunqȝ] Doctrina est vie ad regnandū cum chr̄o per viam humilitatis. Et ideo dicit [sed q̄cunqȝ īter vos] discip̄los meos [voluerit fieri maior] in gloria mea [erit vester minister] sic minor: qui ad obsequia est deputatus. Lu. xxij. Qui maior est in vobis fiat sicut mīor: ⁊ qui p̄cessor: sicut ministrator. Matth. xviij. Quicūqȝ humiliauerit se sicut paruulus iste: hic maior est in regno celoꝝ [⁊ q̄cunqȝ voluerit in vobis primus esse] dignitate in gloria regni mei: ille ꝑ actū humilitatis ⁊ ministerij [erit oīm seruus] q̄ntum ad obsequium. Et Lu. xviij. Qui se humiliat exaltabitur. Prouerb. xv. Gloriam p̄cedit humilitas. Eccl̄i. xj. Sapientia humiliati exaltabit caput illius: et in medio magnatoꝝ ꝯsidere illū faciet. Job xxij. Qui humiliat⁹ fuerit erit in gloria [Nam ⁊ filius homīs] Ponit seip̄m in exemplū [nō venit] in carnem ⁊ in mundum formam serui accipiēs in similitudinē hoīm factus exinaniēs semetipsum. et ideo [nō venit vt mīstreꝛ ei] hoc est: vt seruiaꝛ ei [sed vt ministret alijs] Luc̄. xxij. Nam quis maior est: qui recumbit: aut qui ministrat: Ego aūt in medio vestrū sum sicut qui ministrat. Esa. lij. Ecce intelliget seruus meus: et ammirabiꝛ ⁊ exaltabitur ⁊ sublimis erit valde. Et tāgit maximū qd̄ exhibuit ministeriū: ⁊ dicit [et daret aīam suam] in pign⁹ [in redemptionē pro multis] efficaciter. sed pro omnibus sufficienter Ps̄. cxxix. Apud dn̄m miscd̄ia ⁊ copiosa apud eū redemptio. Hiere. xij. Dedi dilectam animā meaȝ in manus inimicoꝝ eius. j. Joan. ij. Ipse est ꝓpiciatio pro peccatis nostris. non solū aūt pro nostris sed etiam pro totius mundi

Et veniunt hiericho. Et proficiscente eo de Hiericho et discipuli eius: et plurima multitudine: fili⁹ Thimei Barthimeus cecus sedebat iuxta viam mendicans

Hic ad faciem leonis se conuertens Marcus ponit ꝑ miraculū doctrine prehabite cōfirmationem. Diuidiꝛ aūt in Quattuor particulas. In q̄rū Prima ponuntꝛ Antecedenter impetrātia miraculū. In Secunda ponuntꝛ Miraculū impetrantia ex parte eius in quo ꝑfectum est miraculū. In Tertia ponuntꝛ ea que circūstant miraculi ꝑfectionem ex parte saluatoris. In Quarta aūt et vltima tangiꝛ Miraculi fructus. In Prima tāgūtur Quattuor. Locus. et Iter. Discipuloꝝ edificatio. et Turbe comitātis eū multitudo. De Primo dicit [Et veniūt] itinerādo versus hierusalem [hiericho] Omittit aūt h̄ Marcus: quod ⁊ Matthe⁹. xx. omiserat: qd̄ Lucas refert. xviij. Q᷑ saluator veniendo hiericho vnum cecum in via illuminauit. ⁊ Q᷑ veniens hiericho Zacheū allocutus est ⁊ apud eum hospitatus Qui etiam merito sue hospitalitatis est s̄m nomen suum tunc iustificatus. Hec em̄ omnia competunt. quia hiericho luna interp̄tatur. Luna autem est que suum lumē continue mutuat a sole. Sicut etiam a sole iusticie cecus mutuato lumine illuminatur. et Zacheus iustificatur. Eccl̄i. xliij. Initium diei festi a luna: lūinare qd̄ minuiꝛ ī ꝯsūmationē. Ps̄. lxxxviij. Et luna testis ī celo fidel' [Et ꝓficiscēte eo] chr̄o [de hiericho] Tāgit iter ad hierl'm quo festinabat ad passionem. In hoc em̄ nobis dedit exemplum Hebre. xij. Aspicientes in autorem fidei

et consummatorē Jesum:qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem confusiōe contempta [et discipulis eius] qui et instruendi et confortandi erant per miraculū. Joan.ij. Initiū signorū suoꝝ fecit Jesus coram discipulis suis.ꝛ manifestauit gloriā suam.ꝛ crediderunt in eum discipuli ei⁹ [ꝛ plurima turba] que ex deuotione cum eo ad diem festum cum domino ascendebat. et per miraculū ad fidem edificabatur. Apocal.vij. Uidi turbā magnam quam dinumerare nemo poterat ex omnib⁹ gentib⁹ stantes ante thronū. Esa.ij. Ibūt populi multi ꝛ dicēt. Uenite ascendam⁹ ad montē dñi. ꝛ ad domū dei iacob. docebit nos de vijs suis.ꝛ ambulabimus in semitis eius [fili⁹ thimei.] Tangit ea que impetrāt miraculū ex parte ei⁹ in quo factū est. Et sunt Tria. Scʒ. Pristine felicitatis ꝓsperitas. Instantis miserie īfelicitas. ꝛ Instāter ad se clamātis supplicitas. Attende āt ꝙ Matth.xx. dicit.ꝙ duo fuerūt ceci illuminati a dño: Sʒ Marcus vnū ponit:q̄ note fuit fame: ꝛ de altero non negat:sed tacet. Uñ Beda in glo. Mattheus in hoc loco dicit duos cecos sec⁹ viā sedētes illuminatos. Lucas:cū appropinquaret hiericho vnū illuminatū pari ordīe. Sed Lucas scribit quod Mat.omisit. Q aūt hoc loco Mattheus duos dicit Marcus dicit vnū:alteꝝ non negat:sciendū est vnū eoꝝ fuisse notissimū. Unde ꝛ nomen ei⁹ ꝛ patris Marc⁹ cōmendat(al's cōmemorat)quod in alijs non facit: nisi cum Jairꝫ nomine expressit.quia ꝛ ille nobilis fuit; Ita ꝛ iste ex aliqua felicitate deiect⁹:notissime ꝛ famose miserie fuit:ꝙ(al's qui)nō solū cecus:verūetiā mēdicus sedebat. Huius ergo illuminationē Marcus describit.quia miraculo maiorē famā comparauit. Hoc est igitur ꝙ dicit [filius thimei] nobilis viri.nomīe [barthimeus] Qui filius pinguedinis interpretat:ex quo nomine p̄terita ꝓsperitas significat. Job.xvj. Ego ille quondam opulētus:nunc repente contritus sum. Luce.j. Deposuit potentes de sede [cecus] Ex tanta ꝓsperitate deiectū:tāgit in duplicē miseriā incidisse [cecus] luminibus ꝑuatus:vt vias ad querendū necessaria non videret.et ideo [sedebat] duces per vias non habens. Threnoꝝ.iij. Me minauit et adduxit in tenebras:ꝛ nō in lucem [iuxta viā] Non ī via:ne offendiculum esset transeuntib⁹: ꝛtamen a trāseuntib⁹ videretur. Matth.xx. Duo ceci sedentes secus viam. Esaie.lix. Expectauimus lucem ꝛ ecce tenebre. splendorē:ꝛ in tenebris ambulauimus. Forsitan enim iste quia ꝓsperitate abusus fuit:incidit in miseriā cecitatis:ꝛ mendice paupertatis. Deutero.xxviij. Palpet in meridie sicut palpare solet cecus in tenebris.ꝛ nō diriget vias suas [mendicans] hoc est:extensiōe manus paupertem suā dicēs.ꝛ in miseria corpis:nulla habēs vite solacia:ꝛ miserie tēperamenta. Job.xxx. Egestate ꝛ fame steriles:squalentes fame ꝛ miseria. Ecclesiastis.v. Diuitie ꝯseruate in malū domini sui. Pereunt eni in afflictione pessima. Generauit filium qui in summa egestate erit.

Qui cū audisset;qꝛ Jesus nazarenus esset.cepit clamare et dicere:Jesu fili dauid miserere mei

Tangit Instantiā supplicantis. Et dicit Duo. Supplicationē.et Instantiā. In Supplicatiōe dicit Tria. Scʒ. Excitationē ad petendū. Intensionem ad clamandū. Discretionē ad impetrandum. Dicit igit [Qui cum audisset] a trāseuntib⁹ Qꝛ sicut dicit Lu.xviij.ꝙ cuʒ audiret turbā p̄tereuntē:interrogabat qd hoc esset. Dixerunt aūt ei: quia Jesus Nazaren⁹ trāsiret. Et hoc est [q̄a Jesus nazarenus] omni flore vernans [esset] q̄ transiret:sperans de misedia et bonitate ꝛ largitate ei⁹ qui illuminat oēm hominē venientē in hunc mundū. excitatus est ad petendū ab eo:de quo dicitur Lu.j. Illumīare his qui in tenebris ꝛ in vmbra mortis sedent ad dirigēdos pedes nostros in viam pacis. Et hoc est [cepit clamare] cum magna desiderij ꝛ intentionis ꝛ vocis intensiōe. Ps̄. xvij. Clamor meus introiuit in aures eius. Psal. cxviij. Clamaui in toto corde:exaudi me dñe. Baruch.iij. Anīa in angustijs ꝛ spūs anxi⁹ clamat ad te dñe [et dicere] Tāgit Discretiōem petitionis ad exaudiendū [Jesu fili dei miserere mei] Jesum nomīat saluatorē cuius ꝛ officiū ꝛ actus semꝑ fuit ad saluandū. In oratiōe Manasses.ij. Paral.vlt. Indignum saluabis me ꝓm multitudinem miscōie tue [fili Dauid] Manu fortis: q̄ saluare potest. Affectu desiderabilis: Qui ex benignitate cunctis exhibet vultum gratiosum. Diuitiis Reg:q̄ hʒ vnde saluare possit. Misericordis etiam in inimicos:quem aliena miseria iu corde afficit ꝛ cogit ad miserendū. Tu qui filius huius es:et hereditate cuncta ista accepisti [miserere mei] De Primo dicit Ecc̄li.xlvj. Scōʒ nomen suum fortis in salutem gentis. De Scōo Joel.ij. Benignus ꝛ misericors ꝛ prestabilis sup malicia Hester.xv. Ualde mirabilis es dñe ꝛ facies tua plena gratiaꝝ.et ideo oēs in facie eius gratiaʒ inueniunt. De Tertio.j. Coꝝ.ij. In omnibus diuites facti estis in illo. Et sequitur. Ita vt nihil desit vobis in vlla gratia. Rhoma.x. Diues in omnes qui inuocant illum. De Quarto Ps̄.cxxix. Apud dñm miscōia et copiosa apud eum redemptio. Ergo [miserere mei] tua compassiōe:vtranqꝫ meam miseriam corpis ꝛ fortune remouendo. Ps̄.l. Miserere mei deus ꝓm magnam misericordiam tuam:et ꝓm multitudinem miserationum tuaꝝ. Esa.lxiij. Ubi est zelus tuus fortitudo viscerū tuorum ꝛ miserationum tuarum super me continuerunt se.

Et cōminabantur illi multi vt taceret. At ille multo magis clamabat: Fili Dauid miserere mei.

Tangit hic ad petendum instantiam. Et tanguntur Tria que instantiam importāt. Scilicʒ Increpantium comminatio:qui a clamore hunc auertere non poterant. Clamoris per omnia momenta accumulatio. et Petitionis ingeminatio. Dicit igitur [Et comminabantur ei multi]

ci] nolentes inquietari dominū [vt taceret] a
clamore. Mattbei.xx. Qui preibant increpabant
eum vt taceret: Ipse vo multo magis clamabat.
Et tales signant eos qui retrahunt a bono ope-
re. Prouerbioꝝ.iij. Noli prohibere eum qui be-
nefacit: si potes et ipse benefac [At ille multo
magis clamabat] Col.iiij. Orationi instate vi-
gilantes in ea. Luce.xviij. Oportet semper orare ꝛ
nō deficere. Threñ.ij. Deduc q̃si torrentē lachry-
mas ꝑ diē ꝛ ꝑ noctē. ꝛ nō des requiem tibi. ꝛ ne tace
at pupilla oculi tui [Fili dauid miserere mei]
Ecce Petitōis ingeminatio. Matth.xv. Miserere
mei fili dauid. Facilis ei ꝛ mollis ad placandū fu-
it dauid. cuiꝰ tu es heres.ij. Reg.xxiij. Ipse eni q̃si
tenerrimus ligni vermiculus. Abachuch.j. Usq;
quo clamabo et non exaudies: vociferabo ad te et
non saluabis.

**Et stans Jesus p̄cepit illū voca-
ri. Et vocāt cecū dicentes ei. Ani-
equior esto: surge vocat te. Qui ꝓ-
iecto vestimēto suo exiliens: vēit
ad eū. Et respōdēs Jesus dixit il-
li. Quid tibi vis faciā? Cecus autē
dixit ei. Rabboni vt videā. Jesꝰ
autē ait illi. Uade. Fides tua te
saluū fecit. Et cōfestim vidit. ꝛ se-
q̄batur eum in via.**

Tangit hic ea q̃ circūstant istiꝰ miraculi ꝑfecti-
onē. Sunt aūt Septē. Quoꝝ Primū est Statꝰ
trāseuntis: cū dicit [Et stans iesus] vt eū cecꝰ cō-
sequi posset. Stetit eni ex misericordia expectans
eum: quē desidē trāsiuerat ex iusticia. Esa.xxx. Ex-
pectat vos dñs vt misereaꝭ vestri. Canti.ij. En ipe
stat post parietē nostrū. Et quid mirum q̄ stat ex-
pectans: qui ante stetit pulsans. Secundū ē Ad-
ducendi ceci ad se p̄ceptū. Uñ dicit [precepit il-
lum vocari] vt deo ꝛ lumini eterno appropinq̃-
ret. ps.xxxiij. Accedite ad eū ꝛ illuminamini. ꝛ fa-
cies vr̃e nō ꝯfundenꭍ. Gene.xlij. Adducite illū ad
me. ꝛ ponā oculos meos sup eum. Tertiū est Q̄
iuxta christi imperiū cecus vocaꭍ. [et vocātes
cecū) ministri illuminatōis ꝛ intercessores [dicē-
tes ei] ceco iā statim illuminādo]ij. Coꝛ.ij. Con-
fortate ī illū charitatē [Animequior esto] To-
bie.v. Forti animo esto: in proximo est vt a deo cu-
reris. Baruch.iiij. Animequior esto populꝰ dei. q̄
que deo placēt manifesta sunt vobis. Ergo [sur-
ge] hoc est: sursum ad celi lumen age te. Ephes.v.
Surge q̄ dormis: et exurge a mortuis: ꝛ illumina-
bit tibi christus [vocat te] Rho.iiij. Qui vocat
ea que nō sunt tanq̄ ea que sunt. Quartū est Ceci
ad lumen acceleratio. et hoc est. [Qui ꝓiecto ve-
stimento suo] vt reuerentiā exhiberet: et pristi-
ni erroris: ꝑ ꝯfessionē: ꝯuersatiōe3 deponeret. Can-
tico.v. Exui me tunica mea. ꝛ quomodo induar il-
la. Ephe.iiij. Deponite vos veterē hominē q̄ corrū-
pitur: ꝑ desideriū erroris [exiliens] pre gaudio
quod concepit de spe sanitatis percipiēde Cant.
ij. Ecce iste venit: saliens in montibus transiliens
colles. Quia si etiam claudus fuisset: pre gaudio
saltasset. Et hoc fuit signum perfecte fidei: quia ali-
ter gaudiū tantū non concepisset. Esaie.xxxv. Tūc
saliet quasi ceruus claudus: et aperta erit lingua
mutorum [venit ad eum] saluatorē ꝛ illumina-
torem omniū.j. Regū.xxv. In die bona venimus
ad te. [Et respondens iesus dicit ad eum.]
Quintum est In quo per questiōem intendit do-
minus alijs huius ceci ostēdere affectum [Quid
tibi vis faciam?) Hoc querit nō ignorans: sed
vt alijs ostendaꭍ q̄ nō carnale aliquid: sed perce-
ptionem luminis interioris ꝛ exterioris haberet in
desiderio. Tob.v. Quale gaudiu3 mihi est qui in
tenebris sedeo: et lumen celi non video? [Cecus
dixit ad eum] de videndo lumine. suum expla-
nans (alꝰ exclamans) desiderium. Eccl'iastis.xj.
Dulce lumen oculis et delectabile: videre solem.
[Rabboni] Dulcissime magister: Qui veritate
tua omnes illuminas: Qui dixisti Joan.xij. Ego
sum lux mundi: qui sequitur me non ambulat in
tenebris: sed habebit lumen vite. Qui dixisti Jo-
an.ix. In iudicium ego veni in hunc mundum: vt
qui non vident videant: et qui vident: ceci fiant.
[vt videam] Matth.xx. Luce.xviij. Rabboni
vt videam lumen. Psal.xvij. Deus meus illumi-
na tenebras meas [Jesus autē dixit ei] fons
vere lucis. Sapie.vij. Candor lucis eterne ꝛ spe-
culum sine macula [Uade] illuminationis pro-
fectu. Et hoc est Sextum. Ps. Domine in lumi-
ne vultus tui ambulabunt: et in nomine tuo exul-
tabunt tota die: et in iusticia tua exaltabunꭍ. Ba-
ruch.iij. Disce vbi sit lumen oculorum et pax [Fi-
des tua] qua me posse hoc tibi facere credis [te
saluum fecit] et Luce.vij. Fides tua te saluam
fecit: Uade in pace [Et confestim vidit] Hoc
est Septimū [Cōfestim] quia Nescit tarda moli-
mina spiritussancti gratia. Et ne puteꭍ ꝑ medi-
cinam curatus: statim in momento factum est.
Confestim ergo vidit. Psal.cxviij. Reuela ocl'os
meos et considerabo mirabilia de lege tua. Act.ix.
Ceciderunt ab oculis eius tanq̄ squame: ꝛ visum
recepit. Michee.vij. Cum sedero in tenebris: do-
minus lux mea est [et sequebaꭍ eum in via]
Fructus est miraculi et vtilitas. Matthei.viij.
Sequar te quocunq; ieris. Hic em̄ decetero lu-
men sequebatur: ne in tenebris impingeret. Joā.
xij. Dum lucem habetis credite in lucem vt filij lu-
cis sitis. Ephes.v. Ut filij lucis ambulate. Hoc
enim est primum lucis beneficium vt sequamur
lucem.

Capitulum.XI.

**Et cum appropin-
quarent hierosolyme ꝛ be-
thanie ad montē oliuarū:**

A Ab hoc loco agere incipit de Electiōe q̄rūdā ad
Regnū leonis ꝑtinētiū.et de Reprobatiōe aliorū
Continēt aūt in ea Tria capitula. In q̄ꝝ Primo
sub metaphora describit Synagoge reprobatio.
⁊ Eccl'ie de gentib⁹ electio. In Scd̄o aūt Meritū
reprobatōis ostendit.qd̄ est hui⁹ libri capl'm duo
decimū. In Tertio aūt:hoc ē tertiodecimo hui⁹ li
bri capitulo Mod⁹ reprobatiōis synagoge dete'mi
natur. Istud autē capitulū in Duas diuidit par-
tes. In quarū Prima Duplex metaphora repro-
bande synagoge inducit. In Scd̄a autē questio
de Ptāte huius reprobatiōis determiat Ibi[Et
venīūt rursus hierosolymā ⁊c̄.] Pr̄ia harū adhuc
ꝰm duplā reprobatiōis metaphorā in Duas par
tes distribuitur. Quaꝝ Prima est metaphora in-
ducens Inobedientiā legis:propter quā synago-
ga reprobat. Secūda autē Ariditatē dulcedinis
intellectus sp̄ūalis:ꝓpt̄ quā ꝑ panē(al's passionē)
condemnat sterilitati: Que incipit Ibi[Et alia die
cum exiret a bethania esuriit.] Adhuc autē Pri-
or harum in Tres scindit partes. In Quaꝝ Pri
ma ꝑ adductionē pulli indomiti Gentiū vocatio:
⁊ Reprobatio iudeorū p̄signat. In Secūda per
ꝓcessionē Una fides patrū ⁊ gentiuꝫ vocatarum
ostendit. Ibi[Multi autem strauerūt. In Tertia
Desideriū salutis iudeoꝝ in chr̄o .et Ingratitudo
eorūdem demōstratur: Ibi[Et intrauit hierosoly
mam in templū: ⁊ circūspectis ⁊c̄.] In Pr̄ia haꝝ
partiū Tres sūt ꝑagraphi. In quoꝝ Pr̄io Disci-
puloꝝ missio continet. In Secūdo Obediētia di
scipuloꝝ ꝑfecta describit. Et in Tertio Electōnis
gentiū metaphora ꝑ sessionē aselli demonstratur.
In Primo hoꝝ ꝑagraphoꝝ Duo dicunt. Scꝫ.
Discipl'oꝝ missio. ⁊ Legatōis iiūctio. Circa Mis
sionē Duo attendunt. Scꝫ. Loci vnde mittunt
opportunitas. ⁊ Nūcioꝝ idoneitas. De Loci op
portunitate Tria dicunt: Describit eni Oportūi-
tas Ex vie termino. ⁊ describit Oportunitas Ex
loci in quo missio ordinata est mysterio. ⁊ Tertio
describitur Ex loci a quo missio est facta ꝓprio si-
gnificato. Dicit igitur.[Et cum] quinqꝫ die-
ebus ante pascha: hoc est: die dominica palmarū
[appropinquaret iesus] hoc est: appropinq̄-
re inciperet[hierosolyme] ad quā tendebat tanq̄
ad locū passiōis. Matth. xx. Lu. xviij. Marci. x.
Ecce ascendimus hierosolymā: et cōsummabunt
omnia que scripta sunt de filio hoīs. Lu. xiij. Nō
capit ꝓphetā perire extra hierusalē. Hic autē loc⁹
oꝓportunus fuit passioni. qꝛ ꝑ passionē introitus
est ad eterne pacis visionē: quod hierusalem inter-
p̄tatur. Gal'. iiij. Illa que sursum est hierusalē: libe
ra est que est mater nostra. Esa. vlti. In hierusaleꝫ
cōsolabimini videbitis ⁊ gaudebit cor vestrū [et
bethanie] Locus est in quo ordinatū est de mis
sione ista. Joā. xij. Ante sex dies pasce venit iesus
bethaniā vbi fuerat Lazarus mortu⁹ quē suscita-
uit Jesus. Fecerunt autē ei ibi cenam: ⁊ Martha
ministrabat: Lazarus autē erat vnus de discum-
bentibus. Maria ergo accepit libram vngēti nar
dipistici p̄ciosi. ⁊ facto alabastro effudit super ca-
put ipsius recūbentis. Et ibi ꝓditor ꝓ vngenti re-
cuperatōe concepit ꝓditionē. Et chr̄s ibi ordina-
uit electorū: ꝑ discipuloꝝ legationē: vocationem.
Et hoc fuit sabbato ante palmas. Hic autē loc⁹
non nisi duodecim stadijs distabat a hierusalem.
Oportunus aūt fuit. quia bethania domus obe-
dientie interp̄tatur. ⁊ ꝑ obedientiā patris ordina
tum est vocationis electoꝝ officium. Phil'. ij. Fa
ctus obediens patri vsqꝫ ad mortē: mortē aūt cru-
cis[ad montem oliueti] Matth. xxj. Cum ve
nisset Betphage ad montē oliueti. Betphage em̄
casale paruum erat in latere montis oliueti situm
Oportunus autē locus fuit vnde talis missio fie-
ret. Unde glosa. Hec in monte oliueti posita esse
dicit: vt ecclesia per gratiā dei esse saluanda signet
quam vnctiōe sp̄ūalium charismatū et sciētie et pi
etatis luce fouet. Mons em̄ oliueti: spiritualium
distributor gratiarū esse signat. Et ne absconderet
ciuitas supra hunc montē posita: mittit duos de
discipulis suis dicens illis: Ite in castellū qd̄ con-
tra vos ē. Sic ergo patet hui⁹ loci: vnde facta est:
ad ipsam legationē: ꝯueniētia. Matth. v. Nō pōt
abscōdi ciuitas supra montem posita. Mons em̄
est eleuatio potestatis ecclesiastice. Et fructus oli
ue: signat gratiaꝝ in ecclesia vbertatem. Cantic̄. j.
Oleū effusum nomen tuum. Ecc̄is. ix. Oleū de ca
pite tuo non deficiet.

Mittit duos ex discipl'is suis:

Tangit h̄ Legatoꝝ siue nūciorū idoneitas. Duo
aūt tāgunt circa hoc. Scꝫ. Mysteriū. ⁊ Informa
tio eterne veritat̄. Dicit igit[Mittit] Autori-
tatem dans legationis. Matth. x. Ecce ego mitto
vos sicut oues. Luce. xx. Ite: Ecce ego mitto vos.
[duos] ꝓpter gemine charitat̄ affectū: sicut dicit
Grego. quia Charitas non minus q̄ꝫ inter duos
haberi potest. Uel sicut dicit glo. propter veritat̄
sciam: et operis mundiciā. Prouerb. xviij. Frater
qui iuuat a fratre: est q̄si ciuitas firma. Ecc̄is. iiij.
Melius est esse duos q̄ꝫ vnū: Habēt em̄ solaciū
mutue societatis[ex discipulis suis] q̄s eterne
informauerat v̄itat̄ institutis. Joan. viij. Si vos
manseritis in sermone meo: discipuli mei eritis: ⁊
cognoscet̄ v̄itatem ⁊ veritas liberabit vos

Et ait illis: Ite in castellum qd̄ contra vos est:

[Et ait illis] iniungens illis sue legatiōis of
ficium. ij. Corinth. v. Legatione fungimur tanq̄
deo exhortāte ꝑ nos [Ite in castellū] Iniūcta
hec tangit discipulis legatio. Quattuor autem di
cit. Legationis ꝓcessum. Legatoꝝ cuētum. Lega
tiōis officiū. et Legatōis iniūcte statim ad mouē
dum impedimētū. Primū tāgit cum dicit[Ite]
procedendo legatiōis processu et profectu. Mar-
ci. vlt̄. Ite in orbem vniuersum et p̄dicate euange-
lium omni creature. Job. xxxviij. Nunq̇d emittes
fulgura et ibūt: et reuertentia dicent tibi: assum⁹.
Acsi dicat: Nō tu facies hoc: sed ego. Fulgura em̄
sunt apostoli tonantes p̄dicatione: et micantes co
ruscatione: et feruentes cōminatione: et blandien-
tes leni lūine: etne vite ꝓmissiōe[in castellū] qd̄
iā ꝓpter iniq̇tateꝫ: ea q̄ erat metropolis ciuitas: in
castellū hūile conuersant. Esa. j. Quomō facta es

meretrix ciuitas fidelis plena iudicij: iusticia habitauit in ea: nunc aūt homicide. Incastellata aūt ē armis cōtra deū ordinatꝭ. Thre.iij. Circūedificauit aduersū me lapidibꝫ q̄drꝭ vt n̄ egrediar. ps̄.lix. Quis deducet me in ciuitatē munitā [qd̄ cōtra vos ē] q2 tota se totā pauerat ciuitas ꝯ saluatorē Ps̄.liiij. Vidi iniq̄tatē ⁊ ꝯdictōnez ī ciuitate: tota die sup̱ muros eiꝰ iniq̄tas. ⁊ ī plateis eiꝰ vsura et dolꝰ. He sūt munitōes ꝯ q̄s mittūt̄ apl̄i.ij. Cor.x. Cōsilia destruētes: ⁊ oēm altitudinē extollentē se aduersus scientiā christi.

Et statim introeūtes illuc: inuenietis pullū ligatū: sup̱ quē nēo adhuc hoīm sedit. Soluite illū ⁊ adducite. Et siq̄s vobis dixerit: q̄d facitis: dicite: q2 dn̄o necessariꝰ ē: ⁊ cōtinuo illū dimittet huc.

B Tangit h̄ Legatoꝝ euētū Dicit igit̄ [Et statim] in ip̄o vrbis ꝑforio (al's ꝑmurali) [introeūtes] q2 statim occurrit eis qd̄ q̄rebāt. Gen̄.xxvj. Volūtas dei fuit: vt cito occurreret mihi qd̄ volebā [illic] h̄ est: inibi [inuenietis pullū] Mat.xxj. Inuenietis pullū asine sup̱ quē nullꝰ hominū sedit. Qui nullo freno domitꝰ ⁊ attractꝰ gentilem significat populū: q̄ nulla lege frenatꝰ fuerat. Job.xj. Vir vanꝰ in sup̱biā erigit̄. ⁊ q̄si pullū onagri se natū liberū putat. Putabat eni gentil' populus se natū ad libertatē. ⁊ ideo nulla lege se frenare ꝑmisit [ligatū] mltoꝝ vincul' peccatorū. Prouer.v. Iniq̄tates sue capiūt impiū: ⁊ funibꝫ pctōrū suoꝝ ꝯstringit̄. ps̄.cxviij. Funes pctōꝝ circundederūt me: ꝑoccupauerūt me laquei mortꝭ [sup̱ quē] regendū ad honestatē legū [nemo adhuc hoīm] rōe vtentiū [sedit] domandū ⁊ regendū sed in barbaris scia (al's sciētijs) viuit vagās p̱ cāpos licentie. Ps̄.lxx. Ibūt in adiuētōnibꝫ suis. Ps̄.xxxix. Quis dimisit onagꝝ liberꝝ. ⁊ vincula eiꝰ q̄s soluit: Onager est asinus agrestis cui nullꝰ rōnabiliū īsedit doctoꝝ: vt d̄t Glo. [Soluite illū] a vincul' pctōꝝ. Mat.xvj. Qd̄cūq3 solueritis sup̱ terrā: erit solutū ⁊ ī celis. ps̄.cxlv. Dn̄s soluit cōpeditos: dn̄s illumiat cecos. Et absolutū a vinculis pctōꝝ [adducite mihi] insidēdū ⁊ regendū. Et hec ē iniūcta legatio. Joā.j. Adduxit eū ad iesū. Esa.lx. Tūc videb̄ ⁊ afflues. ⁊ mirabit̄ ⁊ dilatabit̄ cor tuū: qn̄ ꝯuersa fuerit ad te mltitudo maris. ⁊ fortitudo gentiū venerit tibi. Oēs eni illi p̱ pullum significant̄: adducendi p̱ apostolos. [Et siquis vobis aliquid dixerit] Hoc est: si aliquis vobis aliquid dixerit: obijciens contra pulli solutōem. Totus eni mundꝰ cōtra solutionem pulli istius ratōibꝫ armabat̄: solutōni cōtradicēs Ezechiel'.ij. Audiui post me vocē cōmotōnis magne. Psal.xcij. Eleuauerūt flumina domine: eleuauerunt flumina vocē suā. hoc est: defluētes tēporalit̄ in fideles. Sic eductionē (al's eductōi) populi de egypto: egyptij ꝯtradixerūt. Sic Pharao ꝯtēpꝰ surgit ī scādala. Mat.xxj. Siquis vos interrogauerit: dicens [Quid facitis] hoc ē. Quare hoc facitis: Sicut multi querūt ratōem: quare a liberate vocet̄ aliquis ad fidē vel religionez: Esaie.lviij. Scire vias meas volunt. Exo.v. Nescio dominū: et israel non dimittā. [dicite] hoc ē: rationes fidei ostendite [quia dn̄o] regēdus pullus [necessarius est] Nō necessitate dn̄i: sed necessitate pulli. quia aliter indomitus ꝑiret. j. Pet. iij. Parati omni poscēti vos rationem reddere de ea que in vobis est fide ⁊ spe [et continuo] audita fidei ratione [illum] pullum [dimittet huc] adducendū ad me. Esa.xlv. Ego ante te ibo ⁊ gloriosos terre humiliabo: portas ereas conteram: ⁊ vectes ferreos cōfringā. Dn̄s em̄ assignata rationabili ratione fidei: humiliat intellectum audientium: et humiliat gloriosos terre ph'os. Et cōfringit portas ereas: quando frangit oratoꝝ eloquētiā per orbem sonantē. Et vectes ferreos cōfringit quādo acutos syllogismos dialectice fidei subdit. Et tunc dimittit̄ ab eis adducēdus ad dn̄m: qui ante rōnibus phantasticis detinebat̄

Et abeuntes inuenerunt pullū ligatum an̄ ianuam foris in biuio et soluūt eū. Et q̄dam de illic stantibus: dicebant illis: Quid facitis soluentes?

Tangit̄ h̄ Discipuloꝝ simplex obedientia. Et dicuntur h̄ Quinq3. Profectus. Sermonis p̄dicti effectus. Precepti impletio. Presentiū astantiū contradictio. et Pulli ad dn̄m adductio. Dicit igitur [Et abeuntes] discipuli a dn̄o ad obedientie ꝑfectionem (al's ꝑfectiōem) Ezech.j. Animalia ibant in similitudinē fulguris coruscātꝭ. Nulla em̄ erat dubitatio: nulla interrogatio: quo minus iniuncte obediētie opus non statim ꝑficeret̄ in impetu charitatis ⁊ feruore spūs [inuenerūt pullum] liberum: nullo iugo obedientie p̄ssum: nullo freno alicuius legis frenatum [ligatū] loris suorum peccatorum ⁊ lasciuiarū. Osee.iiij. Ligauit eum spiritus in alis suis. hoc est: spiritꝰ fornicationis et lasciuie. ij. Paral'. vlti. Ligatus sum multo vinculo ferri: et non est respiratio mihi [an̄ ianuam] hoc est: ante fidei principia et articulos per quos est ingressus in ecclesiā. Joā.x. Ego sum ostium: per me siquis introierit saluabitur: et pascua inueniet. Genes'.xxiiij. Ingredere benedicte domini: cur foris stas: quia foris est q̄ est ante principia fidei et ante christum [in biuio] hoc est in libertatis arbitrio. quia poterat intrare ⁊ diuertere ꝑut volebat. Eccl̄i.xv. An̄ hoīem vita ⁊ mors: bonum ⁊ malum: Quod placuerit ei: dabitur illi Ad litteram tamen sicut alibi diximus erant ibi ligata aīalia onerifera: vt pauperes qui ad diem solennem ascenderunt: et lassati in via ꝑficere iter non poterant: illis veherentur. Vel si forte onera habebant ad ritus sacrificiorum pertinentia: animalibus illis cōmunibus veherent (al's veherentur) vt sacrificiorū vsus in tanta haberet̄ solennitate. Sed primū est: quod mysteriū est de intētiōe dn̄i [et soluunt eum] Ecce Obediētia. Ps̄.cxv

Dirupisti vincula mea: tibi sacrificabo hostiã laudis [Et quidaz de illic stantib9 dicebant] Sicut Athenienses dixerũt Paulo Act. xvij. Possumus scire que est hec doctrina. Noua eñi q̃daz infers aurib9 nr̃is. [Quid facitis soluentes pullũ] hoc est. q̃re h̃ facitis: q2 paternas leges et ɔsuetudĩes relinq̃tis. ꝛ noua q̃dã ꝛ hacten9 inaudita seruare vultis. Joan. ix. Tu discipul9 ei9 sis. nos ꝟo moysi discipuli sum9. Nos scim9 q2 moysi locut9 est de9. hũc ꝟo nescimus vñ sit. [Qui] discipuli [dixerũt illis] talit̃ obijcientib9 [sic p̃cepat dñs] ioẽm obiectõem eoꝝ ꝛ laqueũ dissoluentes. p̃s. xiiij. Ad nihilũ deduct9 est in cõspectu ei9 malign9. timẽtes aũt dñm gl'ificat [ꝛ dimiserunt eos] nihil vlteri9 obijciẽtes. j. Reg. ij. Impij ĩ tenebris: ignorãtie: ɔticescẽt. q2 ñ ĩ fortitudine sua roborabitur vir.

Et adduxerũt pullũ ad Jesum. et ponũt illi vestimenta sua: ꝛ sedit super eum.

Perfectio ẽ obediẽtie discipuloꝝ. p̃s. xxxv. Homines ꝛ iumẽta saluabis dñe. queãdmodũ multiplicasti misericordiã tuã deus. p̃s. lij. Ut iumentuz fact9 sum apd̃ te: ꝛ ego semꝑ tecũ [Pull9] eniz licẽtiose liber quẽ nullũ p̃ceptũ legis diuĩe domuerat. ꝛ quẽ nulla lex humana ordinauerat ad disciplinã [Adducitur] aũt: qñ frenũ legis imponitur. ꝛ regimi diuio p̃pat̃. Hoc significat̃ Joan. j. vbi dicit Philipp9. Inuenim9 messiã qui dicitur christus. ꝛ adduxit eũ ad Jesuz. Ad lr̃az etiã Philippus putat̃ fuisse vnus ex discipulis q̃ missi fuerũt ad pullũ adducendũ. q2 ip̃e p̃mus gentilẽ adduxit eunuchũ regine candacis. Alter autẽ putat̃ fuisse Petr9: q̃ adduxit Corneliũ cẽturionẽ. Act. x. Tãgũt̃ aũt Tria adhuc. Scz Pulli adductio Stramẽti p̃ꝑatio. ꝛ Dñi insessio. Primũ fit ꝑ fidei p̃dicatõem. Scd̃m ꝑ exẽpli ꝛ ꝟtutis informationẽ. Tertiũ autẽ ꝑ dñi in regimine gubernationẽ. Dic̃ igit̃ [Et adduxerũt pullũ ad iesũ] fidẽ gẽtib9 p̃dicãdo [ꝛ iposuerũt illi] pullo pro stramẽto [vestimẽta sua] vt ĩ eis dñs mollit̃ sederet. Uestimẽtũ aũt qd̃ sic ad substernẽdũ ẽ aptũ vocat̃ stragulũ: a stramẽto sic vocatũ. Prouerb. xxxj. Stragulatã vestẽ fecit sibi. Hoc aũt sp̃ualit̃ fit qñ doctor talia exhibet exẽpla q̃ suꝑ alio ponit p̃ñt ꝑ impositionẽ. j. Regũ. xviij. Expoliauit se Jonathas tunica sua vsq3 ad gladiũ et balteũ. quia gladiũ verbi dei in p̃dicatõis officio: et balteuz ĩ p̃latõis ecc'iastice fastigio: p̃latus subdito cõicare nõ debet. Quedã tñ glosa dicit. q2 vestimenta significant corꝑa sanctorũ: que ꝑ ɔfirmatiõe mlti martyres strauerũt: vt viam gentilib9 ad fidẽ p̃pararent. Prouer. vlti. Byssus ꝛ purpura indumẽtuz eius. Byssus in candore innocẽtie: ꝛ Purpura ĩ sanguinis rubore. Apoca. iij. Qui nõ inquinauerunt vestimẽta sua cũ mulierib9 ambulabũt mecũ in albis: q2 digni sunt. [ꝛ sedit dñs suꝑ eũ] hoc est pullũ: de cetero freno dñi regendũ. Zacha. ix. Exulta satis filia sion. iubila filia hierusalẽ: ecce rex tuus venit tibi iustus et saluator. ip̃e pauꝑ et ascendens suꝑ pullũ filiũ asine. Isti sunt nitentes asini: quibus insidẽt pugnatores diaboli doctrinis ꝛ exemplis ap'lic' strati. Judic̃. v. Qui ascẽditis suꝑ nitentes asinos ꝛ sedet' in iudicio ꝛ ambulatis in via.

Multi aũt vestimenta sua strauerunt in via. Alij aũt frondes cedebant de arboribus et sternebãt in via.

Tangit̃ h̃ ordinata dño (al's dñi) p̃cessio: ꝑ quã vna fides gentiũ vocataꝝ ꝛ patriarchaꝝ demonstrat̃: vt inserti sciant̃ esse in radicẽ oliue. Rho. xj. Tu ɔ̃ naturam insertus es in bonam oliuã: et socius radicis ꝛ pinguedinis oliue factus es. Habet aũt hec p̃cessio Tres partes. Quidã eñi viam p̃parando suauẽ viam fecerũt. Alij viam ornauerunt. Tertij laudes vnitatẽ fidei declarantes decantauerũt. De Primis dt̃ [Multi aũt] p̃cedẽtium cum dño ad festũ pasce [strauerunt vestimenta] indumẽtoꝝ: Uel exẽploꝝ: Uel corporũ [in via] Ut Molliter ꝛ pulcre iumentũ incederet vehẽs dñm: et ad duriciem ꝛ inequalitatem lapidum sub dño non calcitraret. Unde glo. vt inoffenso pede pullus transiret. Per indumentũ eñi pullus non calcitrat. et per virtutis exemplũ asininus homo rudis molliter in vita ecclesiastica pedem ponit: et per corpora martyrũ ne cadat in fide confirmat̃. Esa. xl. Parate viam domino. Job xxxv. Nonne vestimenta tua calida sunt: cum perflata fuerit terra austro. Apocal'. xvj. Beatus qui custodit vestimenta sua ne nudus ambulet. Eccl'. ix. Omni tempore sint vestimenta tua candida. [Alij autem cedebant frondes] virides [de arboribus] vt viam ornarent [et sternebant in via] He autẽ frondes signant virides patrũ sententias de christo promulgatas et flores virtutũ. Ecci. xxiiij. Rami mei honoris et gratie. Mathei. xxj. et Joan. xij. Alij ramos de arboribus p̃sternebant. Leuit̃. xxiij. Sumetis vobis fructus arboris pulcerrime: spatulasq3 palmarum ꝛ ramos ligni densarum frondiũ: ꝛ salices de torrẽte. et letabimini coram dño deo vestro: et celebrabit' solennitatem.

Et qui preibant et qui seq̃bant̃ clamabant dicẽtes: Osanna benedictus qui venit in nomĩe dñi: benedictum qd̃ venit regnuz patris nostri dauid: osanna in excelsis

Hic tangit de Laude. Tangit autem Duo. Diuersitatem laudãtium. et Unitatem Laudis. De Primo dicit [Et qui preibant.] in via ante dominum Qui signant patres precedentes primuz aduentum. Genes. xxxij. Antecedite me et sit spacium inter gregem ꝛ gregem. Decebat eñi (vt dicit Augustinus) vt magnus rex veniens: multis antecedentibus eum preconibus p̃nũciaretur [Et qui sequebantur] christi in carne aduentum vsq3 in finem seculi. Danielis. iij. Nunc sequimur

te in toto corde nr̄o .et timemꝰ te :et q̄rimus faci-
em tuā[clamabāt dicētes]Tāgit hic Unitas
laudis in Tribꝫ. Scȝ. Predicatōe veniētis. ꝛ in
Predicatōe p̄rātis. ꝛ In desiderio salutꝭ. In Pri
mo dicūt Tria. Intēsio deuotōis. Preconiū veni
entis. Cōfessio maiestatis. De Primo dicī[cla
mabāt]qꝺ intensionē sig̃t deuotōis. Esa.vj. Cō
mota sunt supliminaria domꝰ a voce clamantiū.
qꝛ iste clamor noue gr̄e cōmotionē ꝛ finē significa
bat tēpli synagoge. Ps̄.xxvj. Circūibo ꝛ imolabo
in tabernaculo eiꝰ hostiā vociferatōnis .cātabo et
psalmū dicaȝ dn̄o[dicētes]in desiderio salutis.
[Osanna]Glo. Osanna ꝟbū hebreū: ꝛ cōpositū
ex integro ꝛ corrupto. Osi enī salua vel saluifica:
anna autē interiectio est dep̄cātis. Deniq̧ in Ps̄.
cxvij .vbi Septuagīta interp̄tes trāstulerunt. O
dn̄e saluū me fac: Ibi ī hebreo habet̄ Anna:ado-
nai:osanna. Quod nr̄ Hiero.ita trāstulit. Obse-
cro dn̄e salua obsecro. Idē ergo est osi dn̄e ꝑ int-
iectōem obsecrātis.qꝺ obsecro dn̄e ꝑ ip̄m verbuȝ
obsecratōis. Hec Glo.videt̄ esse magistral̄. Et ꝫ
hāc expositōem Uox clamantiū in desiderio salu-
tis videt̄ alludere nomini saluatoris. Jesum eniȝ
saluatorē dep̄cant̄ vt saluificet.ne significatio no-
minis ab effectu cadat saluatoris.ij. Paralip̄.vl.
Indignū saluabis me ꝫm multitudinē misericor-
die tue. Hec autē salus facta est ꝑ passionē ad quā
ibat. Ps̄.xliij. Saluasti enī nos ex affligentibus
nos: ꝛ eos q̄ nos oderūt ꝯfudisti. [Bn̄dictus]
Preconiū est veniētis. Dicit̄ autē bn̄dictus non
passiue: ꝙ ab aliq̄ vt maiore accepit bn̄dictōnem.
sed qꝛ vt omni bn̄dictiōe plenus etiā ī maledictis
bn̄dictio ab ip̄o ꝓfluxit. Eccl.xxxix. Benedictio il-
lius quasi fluuius inundauit. ꝛ quō cataclismus
terrā inebriauit. Hec auteȝ benedictio Tria facit.
Scȝ.qꝛ Maledictū p̄mū in benedictōeȝ commu
tat. Gen̄.xxv. In me sit ista maledictio:tātūmodo
ꝑgens affer q̄ dixi. Secūdo Oibꝫ bonis nos iplet
Quia sicut dicit Gre. Bn̄dictio dei est bonoꝝ col
latio: ꝛ eorundē multiplicatio. Un̄ etiā ip̄e ꝟitatis
inimicus ꝺ dicit. Job.j. Opibꝫ manuū eius bn̄di
xisti. ꝛ possessio eius impleuit terram. Deute.xlix.
Neptalim abūdantia ꝑfruet̄ plenꝰ benedictiōibꝫ
dn̄i. Neptalim latitudo interp̄tat̄. quia bonis do
mini dilatamur. Tertio bn̄dictio dn̄i Munit:tu
tat ꝯ hostē. Un̄ Gen̄.xxxij. Cū Jacob timeret ho-
stes dixit dn̄o. Non dimittā te nisi bn̄dixeris mi-
hi. ꝛ bn̄dixit eū in eodē loco :dicēs. Si contra de-
um fortꝭ fuisti:q̄nto magꝭ ꝯ hoīes p̄ualebis. Sic
ergo clamāt eū benedictū:omnibꝫ benedicēt̄. Ge-
nes̄.xij. In te bn̄dicent̄ omnes gētes[qui venit]
In p̄terito q̄dē venit in mundū:sed modo vēit ad
patiendum ꝛ imolanduȝ .ꝛ ꝑ resurrectionē ad re-
gnandū. Ps̄.cxvij. Benedictus q̄ venit in nomīe
dn̄i:deus dn̄s ꝛ illuxit nobis[in nomine dn̄i]
Professio est maiestatis. In noīe enī dn̄i venire ē
notā diuini dominij in se omnibꝫ ostēdere: Sicut
christus venit in omni maiestate p̄ris:notata ꝛ ex
p̄ssa ꝑ modum signoꝝ. Hec enī fecit ab sq̧ claue
supplicatōnis sicut potestatē habēs.j. Timot̄.vj.
Beatus ꝛ solus potēs rex regū :et dominus do-
minantiū. Apocal̄.xix. Habēs in vestimēto ꝛ ī fe-
more suo scriptū:rex regum ꝛ dn̄s dn̄antiū. Sic
ergo venit in nota ꝛ noīe dn̄i: Oibus suppositis
Diues in oēs in oī gratia: et Non nutātis ꝟtutis
qui suos cōtinere valeat: ne vnq̧ ad scabellaria q̄
cōculcāda sunt inclinent̄. De Primo hoꝝ dr̄ Ps̄.
viij. Cōstituisti eū sup̄ opa manuū tuaꝝ:oīa subie
cisti sub pedibꝫ eiꝰ. De Scd̄o.j. Coꝝ.ij. In oībus
diuites facti estis in illo in oī verbo ꝛ in oī sciētia
ita vt nihil desit vobis in vlla gr̄a. De Tertio ibi-
dem. Qui confirmabit vos vsq̧ in finē sine crimi-
ne. Hec eī tria(vt dicit Dionysiꝰ)sonat nomē dn̄i
Dicit em̄ sic. Dn̄s est non peioꝝ siue inferioꝝ exces
sus tm̄:sed ꝛ oīm pulcroruȝ ꝛ bonoꝝ possessio ve-
ra(al̄s firma)ꝛ non cadere valens fortitudo. Sic
ergo venit in noīe dn̄i. et hoc est Preconiū veniē-
tis[Benedictū qꝺ venit regnū]Hec est p̄di D
catio p̄rātis. Regnū em̄ nihil aliud est nisi cōple-
ta et vnica in omnes:potestas cōtinendi in legibꝫ
et officioꝝ ordine et ꝟtutibus ꝛ potestatibus oēs
subiectos. Dicit em̄ Dionysiꝰ ꝙ Regnū est oīs fi-
nis:et ordinis: ꝛ legis distributio. Hoc ḡ incipit ī
gratia in chr̄o in quo sui cōtinent̄ ꝛ regunt̄ in oīs
finis ꝛ boni ꝑfectiōe:et in oī graduū ꝛ dignitatū ꝛ
officioꝝ diuinoꝝ ordine: ꝛ in oī diuinaꝝ legū ho-
nestissima distributione:que ꝓ locis ꝛ t̄pibꝫ ꝛ ꝑso
nis vnicuiq̧ ꝫm ꝓpriam dignitatē distribuūtur.
Ps̄.cxliiij. Regnū tuū regnū oīm secl'oꝝ: ꝛ dn̄a-
tio tua in omni generatiōe ꝛ generatiōem. Hoc re
gnū dr̄ esse[Dauid patrꝭ nr̄i]qꝛ in ipso est p̄fi-
guratū q̄ est ꝫm cor dei electus.j. Reg.xvj. ꝛ Act̄.
vij. Inueni Dauid virū ꝫm cor meum qui faciet
oēm voluntatē meā. Et in noīe Dauid est ꝑfectū:
qꝛ vt manu fortis suos continet. et in aspectu desi
derabilis: plenas oībꝫ largit̄ donatiōes gratiarū.
Et de Fortitudine q̄dē dr̄ Esa.xix. Rex fortꝭ dn̄a-
bit̄ eorū. Exod.xv. Quis similis tui in fortibꝫ dn̄e
De Desiderio aūt benignam ꝛ largissimā faciem
eius videndi dr̄ Hester.xv. Ualde mirabil̄ es dn̄e
et facies tua plena est gr̄aꝝ. Et hoc dictū est de eo
de quo dr̄ Hester.iij. Largitꝰ est mūera iuxta ma-
gnificentiā p̄ncipalē. Eph.iiij. Dedit dona hoībꝫ.
Sic igitur Bn̄dictū est qꝺ venit in chr̄o regnum
patrꝭ nr̄i Dauid. qꝛ rex iste nō vt tyrannus oppri-
mit:sed in affectu p̄ris suos diligit. Hiet̄.iij. Pa
trē vocabis me:et post me īgredi nō cessabis. Esa.
lxiiij. Pater nr̄ es tu:nos ꝟo lutum: ꝛ fictor nr̄:et
opa manuū tuaꝝ oēs nos. Joan.viij. Unū patrē
habemꝰ deū. Un̄ glosa. Hoc cōsonat Gabrieli q̄
ait. Hic erit magnꝰ ꝛ filius altissimi vocabitur.et
dabit illi dn̄s deꝰ sedē Dauid patris eiꝰ:vt scȝ gen
tem quā Dauid t̄paliter rexit: ꝛ cui exēpla iusticie
prebuit:et sp̄ūalibꝫ hymnis ad fidē ꝛ dei timorem
accenderet: ipse factꝭ: ꝟbis:donis: ꝛ ꝓmissis ad re-
gnum celeste regeret:et ad regnum celeste introdu
ceret[Osanna in excelsis]Ingemīatio est de-
siderij salutis. Q̄ dicit̄[in excelsis]signū est ꝙ
in inferioribus non est salus:sed mltiplex pericu-
lum. Sed in excelsis (que sola celestia sunt) salus
sine ꝑiculo inuenitur. Job.xvij. Libera me dn̄e: et
pone me iux̄ te: ꝛ cuiusuis manꝰ pugnet ꝯ me. Ut
ꝑ ꝺ ꝙ dr̄[in excelsis]ꝺ signat̄ ꝑ p̄mū osanna ꝙ
christus rex est in terra vniuersa per fidē et gratiā.

Per hoc autem q̄ addit hic [in excelsis] significat q̄ non tm̄ in terris: sed etiam in celestib⁹ christ⁹ regnat. quia per eū ea que in terris ⁊ in celo sunt instaurant. Ephe.j. Unde glo. per h̄ q̄ iungit [osanna in excelsis] qd̄ est salus: significat q̄ aduentus chr̄i non solum hominū salus: sed totius mundi: terrena iungens celestib⁹: vt ei om̄e genu flectatur celestiū terrestriū ⁊ infernoꝝ. Sic igit dic̄ [osanna in excelsis] Et hic terminat Laus istius processionis. Multa autē de his notata sūt Matth. xxj. Lu. xx. ⁊ Joan. xij. que ibi requiri habēt: q2 magis ibi cōpetunt q̄ȝ hic. Nec historia em̄ d̄ primo est canone: in quo om̄es euāgeliste cōueniūt. Factum autē est istud in die palmarū: quinqȝ dieb⁹ ante pasca iudeorum.

Et introiuit hierosolymā i templum: ⁊ circūspectis om̄ibus cum iam vespera esset hora: exijt in bethaniam cum duodecim.

E Hic ostendit Desideriū salutis Judeorum in chr̄o. ⁊ Ingratitudo Judeoꝝ ad tantū beneficiū. Dicunt autē hic Duo. Quoꝝ Unū est Beneficiū quod impendit domin⁹ ad salutē procurandam. Scd̄m autē est Ingratitudo quā Judei ipenderunt saluatori Dicit igit [Et intrauit] Jesus vt exhiberet salutē [hierosolymā] vbi fuit metropolis Judeoꝝ [in templū] in quo fuit exhibenda iudeis salus. Psal. xlvij. Suscepim⁹ deus misericordiā tuā in medio templi tui. Malach. iij. Statim veniet ad templū sanctū suū dominator quē vos queritis: ⁊ angelus testamēti quem vos vultis. In hoc autē introitu sicut dr̄ Matth. xxj. ⁊ Joan. ij. ⁊ Lu. xix. Eiecit vendētes ⁊ ementes: sic̄ Infra cōtinet. ⁊ in loco solenni se exhibuit ad docendū salut̄ viam. Esa. ij. De sion exibit lex ⁊ v̄bū domini de hierl'm. Jo. xviij. Ego semp̄ docui i templo in quo om̄s iudei cōueniūt: ⁊ in abscondito locutus sum nihil [Et circūspectis omnibus] Tangit hic Judeoꝝ Ingratitudo: q2 doctorē salutis etiā hospitio recipe noluerūt. Et hoc est [circūspectis oībus] Om̄es circūspicit q̄ nihil habuit de ꝓprio vbi hospitaret. sed omni beniuolētia indiguit. ij. Coꝝ. viij. Scitis ei grām domini nr̄i iesu chr̄i: quoniā propt̄ nos egen⁹ factus est cum esset diues: vt vos illi⁹ inopia diuites essetis. Ps̄ lxxxvij. Pauper sum ego: ⁊ in laborib⁹ a iuuētute mea. Matth. viij. Uulpes foueas habent ⁊ volucres celi nidos: Filius aūt hoīs non habet vbi caput suū reclinet. Hiero. Ergo circūspicit siquis sit tante egestat̄ auxiliator ⁊ consolator. Psal. lxviij. Consolantē me quesiui ⁊ nō inueni. Eccl'iastici. lj. Respiciēs eram ad adiutoriū hominū ⁊ non erat [cum iam vespera esset] quod erat temp⁹ declinādi ad hospitiū. Lu. xxiiij. Mane nobiscū domine q̄niā aduesperascit: ⁊ inclinata est iam dies. Tunc em̄ vt d̄t glo. circūspexit: siquis eū hospitio susciperet. Tante em̄ paupertatis fuit vt hospitio indigeret. Et ita nulli adulat (al's adulat⁹) vt in tanta vrbe nullū hospitiū inueniret Et ideo [cū iam vespera esset hora] ⁊ null⁹ eū colligeret [exijt in bethaniā] vbi recipi cōsueuit in domū marthe ⁊ marie ⁊ lazari. Quinqȝ ei dieb⁹ semp̄ in sero exijt in bethaniā in vespera. ⁊ iterū mane redijt ad templū ad docendū [cū duodecim] qui magis q̄ȝ alij erant instruēdi. In mane aūt semp̄ venit ad templū. Psal. v. Adorabo ad templū sanctū tuū. Unde glo. Exemplū dedit nobis vt quocunqȝ venirem⁹: primū ad domuȝ orōnis si ibi est diuertamus. ⁊ cū nos per orōnis studiū cōmēdauerim⁹: ad ea propt̄ que venimus agēda secedam⁹. Matthe. vj. Primū querite regnum dei ⁊ iusticiā ei⁹: ⁊ omnia hec adijcientur vobis

Et alia die cum exirent a bethania esurijt. Cumqȝ vidisset alonge ficum habentē folia venit: siq̄d forte inueniret in ea. Et cum venisset ad eam: nihil inuenit preter folia. Non enim erat temp⁹ ficorum Et respondēs dixit ei. Jam nō amplius in eternū ex te fructū q̄sq̄ manducet Et audiebāt discipuli eius.

Hic per sil'itudinem ficus aride Reprobatio inducit synagoge. Diuidit aūt pars ista in Tres partes. In quarū Prima per sil'itudinē ficus: maledictionē inducit synagoge. In Scd̄a aūt Causam istius inducit maledictōis. Ibi [Et veniūt hierosolymā] In Tertia aūt ex hoc inducit instructiōeȝ prelatoꝝ ⁊ eccl'e. Ibi [Et cū vespera esset factā] Adhuc aūt in Prima harū sunt Quinqȝ. In quorū Primo Desideriū salut̄ synagoge exprimitur in dn̄o. In Scd̄o Promissio fruct⁹ significat in synagoga. In Tertio Sterilitas ⁊ euacuatio dulcedinis demonstrat. In Quarto Sterilitati ꝑpetue addicit. Et in Quinto Discipl'i hoc ad instructionem suam audisse ꝑhibent. Dicit igit [Et alia die] h̄ est alia die cū scd̄a lux fulgeret in p̄dicatiōe discipuloꝝ que p̄mo fulserat in p̄dicatione ipsius [cū] chr̄s luce p̄dicationis discipuloruȝ [exiret] iterū ad noticiā hoīm [a bethania] sicut ꝑ obediētiam iniunxerat ei pat̄ [esurijt] salutē Judeoꝝ ⁊ dulcedineȝ intellectus sp̄ūalis. Mich. vij. Precoquas ficus desiderauit aīa mea [Cumqȝ vidisset] Scd̄m est quasi a lūie suo [alonge] per pc̄cm elongatā. Ps̄. cxviij. Longe a pctōrib⁹ salus [ficū] h̄ est ficulneā [habentē fo.] q̄ꝝ viriditas fructū ꝓmittit. Q2 sicut d̄t ph̄us Folia plantis ad cooperiendū fruct⁹ data sunt. Mat. xxj. Nihil inuenit in ea. Folia em̄ que sc̄ v̄ba l'r̄e: dulcedinē promittentis significāt synagoge. Quia igitur folijs fructū promisit [venit] visitādo ꝑ se: ⁊ visitādo synagogam per apostolos [siquid] fructus dulcis [forte] quod significat arbitrij libertatē [inueniret in ea] Esai. v. Expectauit vt faceret vuas: ⁊ fecit labruscas. Hiere. xlviij. Erit tanq̄ȝ mirice in deserto: ⁊ non videbit cum venerit bonū: sed inhabitabit in siccitate in deserto in terra salsuginis ⁊ inhabitabili [Et cum venisset ad eā] in prophetis: ⁊ in se: ⁊ in apostolis tanq̄ȝ tribus annis cond

nnis. Luc.xiij. Ecce tres anni sunt ex quo vado q̄rens fructū in ficulnea ⁊ non inuenio. Succide ḡ eam: vt quid etiam terram occupat⌊ nihil inuenit ⌋de fructu ⌊ preter folia ⌋verbo⁊: que ⁊ ipsa sine spiritu (al's fructu) erant defluentia. Prouer. xiiij. Ubi plurima sunt verba: ibi frequenter egestas est ī opere⌊ non em̄ erat tēpus ficorum ⌋ Hic ꝙuis sit ficus sine culpa q: quando non est temp⁹. fructū non habȝ. tamē synagoga est ꝑ culpam: ꝙ culpa sua tēpus fructificatōnis neglexit. Lu.xix. Non cognouisti tēpus visitatōis tue. ⁊ q: hoc ex culpa neglexit. ꝓpter quod maledicēda fuit: Tamē ex dispensatiōe dn̄i aliud tēpus fructificationis ei ordinatū fuit. hoc est finis mūdi: in quo fructificabit. Rhomanorū.xj. Cecitas contigit in israel donec plenitudo gentiū intraret. ⁊ sic om̄is israel salu⁹ fieret. Et pro his duob⁹ temporib⁹ dicit Hiere.xxiiij. Quid tu vides hieremia. ⁊ dixi. ficus: fic⁹ bonas: bonas valde. ⁊ malas: malas valde: que comedi nō pn̄t eo ꝙ sint male⌊ Et rn̄dēs iesus ⌋viro⁊i in folijs sine fructu dulcedinis spiritualis ⌊ dixit ei ⌋ficulnee⌊ Jam nō ampli⁹ ī eternum ⌋ spem ponēs in ceremonijs tuis⌊ ex te q̄s q̄ꝫ fructū manducet ⌋ tue obseruationis ⁊ cultus. quia in passione dn̄i facta sunt ceremonialia mortua. ⁊ postq̄ꝫ hoc ꝑdicatione apostolorū vulgatū ē fctā sē etiā mortifera ⁊ ħ ꝑcatū ē. iiij. Re. iiij Mors in olla mors in olla serue dei. q: mortua sē ceremonialia in synagoge olla decocta. ⁊ facta sunt mortificantia. ⁊ ideo nisi farina spūs immittatur in ollam. in dulcedinē refectionis cōuerti non pōt ⌊ Et audiebant discipuli eius ⌋hoc est per auditum verbi virtutē acceperunt. q: ex hoc fuerunt instruendi. Rhomano⁊.x. Fides ex auditu: auditus autē per ꝟbum christi. Et hoc est quod intendit. Qō ergo ficus sic aruit: est qō dicitur Job.v. Ego vidi virum stultuȝ firma radice. ⁊ maledixi pulcritudini eius statim. Psal.xxxvj. Uidi impiū sublimatū ⁊ eleuatum sicut cedros libani. ⁊ trāsiui ⁊ ecce non erat. quesiui eum: ⁊ non est inuentus locus eius.

Et veniunt iterum hierosolymam. Et cum introisset in templū cepit eijcere vendētes ⁊ ementes in templo: et mensas numulariorum: et cathedras vendentium columbas euertit. Et non sinebat vt quisq̄ꝫ trāsferret vas per templū.

F Hic ostendit Causa quare maledicta est inducta ficus: ⁊ qualiter meruit addictionē ꝑpetue sterilitatis. Quia scȝ Sacramēta dei ⁊ templi in lucrū conuertit sue auaricie ⁊ cupiditatis. Ose.ix. Percussus est effraim: radix eo⁊uȝ siccata est: nequaq̄ꝫ fructum faciet. Psal.lj. Euellet te ⁊ emigrabit te d̄ tabernaculo tuo: ⁊ radicē tuam de terra viuentiū. Dicūtur autem hic principaliter Tria. In quorū Primo tangit Peruersorū ꝓpt̄ auariciaȝ in tēplo inordinationē. Scđo Zelū christi: inordinationē illam euertentē ⁊ vlciscentē. Tertio tangit Ad suam vltionem scripturam concordantē. Dicit autem⌊ Et veniūt hierosolymā ⌋in tanta processionis ⁊ laudis prosecutōne⌊ et cum introisset in templum ⌋ſm suaȝ cōsuetudinem: q: Semper locum dei visitare consueuit. Gene.xxvj. Uere domin⁹ est in loco isto. Psalm̄.lxvij. Deus in loco sancto suo⌊ cepit eijcere ⌋ Propter festum enim multi cōuenerant vendentes in atrio templi exterioris ea que ad ritus sacrificiorū pertinebant. Et hoc sacerdotes procurabāt: ⁊ sinebant vt lucrū acciperent sacrificiorū. Alij autem emebant q̄ delonge venerant: ⁊ secum animalia ad rituȝ sacrificiorum pertinentia adducere nō poterant. sed appensa pecunia: ea inibi cōparabant. Et hoc est qō dic̄ ⌊ cepit eijcere vendētes et ementes ⌋ Qui simoniacos in eccl'a dī designāt. Psal.lxx. Quoniā non cognoui negociationē introibo in potentias domini: dn̄e memorabor iusticie tue solius. Chrysostomus. Qui negociator est: eijciatur de ecclesia: quoniā scriptū est. Quoniā non cognoui negociationem ⁊c̄. Difficile negocians exuitur a negligentia. Chrysostom⁹. Sicut cū cribratur triticum: in fine nihil remanet nisi puluis: sic inter emptionē ⁊ venditionem in contractib⁹ mercato⁊ū: tandem nihil remanet nisi peccatū. Eccl'iastici.xxvij. Sicut in pressura cribri remanebit puluis: sic peccatum hominis in cogitationib⁹⌊ et mensas numulariorū euertit ⌋ Qui ibi sedebāt. vt ad vsuram accōmodarent his qui nō habebāt de promptu sacrificia cōparare. Horum ergo mēsas euertit ⁊ es effudit. Joannis.ij. Numulario⁊ effudit es⌊ et cathedras ⌋hoc ē sedes⌊ vendentium ⌋ columbas ad ritus sacrificiorum pertinētes⌊ eiecit ⌋ Qui significāt eos qui vendūt dona spiritus sancti in dignitatib⁹ ecclesiasticis. Glo. Qui honores vendunt ⁊ gradus emunt. Actuū.viij. Pecunia tua tecum sit in perditionē. quia putasti donū dei pecunia possideri⌊ et nō sinebat ⌋zelo dī succensus: facto flagello d̄ tribus funiculis. Psal.lxviij. Zelus domus tue comedit me⌊ vt quisq̄ꝫ transferret vas per templū ⌋ Glo. Cōmune immundū mercandi gratia: non deo dicatū. Esa. lij. Mundamini qui fertis vasa domini. Psal.xcij. Domū tuam domine decet sanctitudo in longitudine dierum.

Et docebat eos dicens: Nonne scriptuȝ est: quia domus mea domus orationis vocabit̄ omnibus gentibus? Uos autē fecistis eam speluncam latronū. Quo audito: principes sacerdotū ⁊ scribe querebant quomodo eum perderent. Timebant enim eum quoniā vniuersa turba ammirabat̄ super doctrina eius.

⌊ Et docebat eos dicens ⌋scpturā ad v luo

nem suam concordantē. Habet autē duos paragraphos. In quorum Primo Cōfirmās factū domini scriptura inducit. Scđo Malignitas scribarum et phariseorum cōtra factū domini excitatur.

Dicit ergo [Nonne scriptū est] Esa.lvj [qa domus mea] in qua inuocatū est nomen meuz [domus oratiōis est] sicut et Salomon dedicauit eam longa oratōe.iij. Regū.viij. [cunctis gētibus] Augustin⁹ in Regla. In oratorio nemo aliud agat nisi ad quod factū est: Unde et nomen accepit. Psal.cxxxvij. Adorabo ad templum sanctū tuum. Actuū.iij. Petrus et Joānes ascendebant in templū ad horā orationis nonam. Daniel.vj. Daniel tribus vicib⁹ per diem orauit contra templū. Os autem dicit [cunctis gentib⁹] statum futuri templi ecclesie significat: quia i templo synagoge gentes non adorabant Esaie.ij. Erit mons domus domini in vertice montium: et eleuabitur super colles: et fluent ad eū omnes gētes

B Esa.lx. Ambulabūt gentes in lumine tuo [Vos aūt fecistis illam] Increpatio est sacerdotū et phariseorum: qui sedentes in templo p dispensationem sacramentorum insidiabant bursis simpliciū. Hier.vij. Nunquid spelunca latronū facta ē domus hec in qua inuocatū est nomen meuz in oculis vestris. Esa.v. Justificatis impiū pro muneribus: et iusticiā iusti auffertis ab eo. Esaie.j. Principes tui infideles socij furum: omēs diligūt munera sequūt retributiōes. Osee.vj. Quasi fauces virorum latronū. Particeps sacerdotū in via interficientium pergētes sichem. quia scelus operati sūt Intendit dicere q comededāt pauperes: et mandebant pro sacrificijs et oblationib⁹: sicut pauperes comedunt a viris. hoc est virilibus et violentis latronibus: et q participāt hoc vicio cum latronib⁹ sacerdotes: qui socij furum erāt: et in via eos q ad templū ibant in solennitatib⁹ interfecerūt: vt auferrent ab eis pecuniā quam ad solennitatē deferebāt Et hoc nō prohibebāt sacerdotes: quia cum latronibus participabāt. Et hoc est quod dicit [Vos autem fecistis illam speluncā latronum] Psal.ix. Quasi leo in spelunca sua insidiat vt rapiat: rapere pauperē dum attrahit euz.j. Regū.ij. Nunc dabis: alioqn tollam vi. Ita dicebant filij heli: retrahentes homines a sacrificio dei [Quo audito] Hic in malicia resurgunt contra patrē paterne filios corrigentē. sicut filij adulterij qui in disciplina patris esse renuerūt. Hebreorum.xij. Qui extra disciplinā estis: cuius participes facti estis omnes. ergo adulteri et nō filij estis [principes sacerdotū] sūmi pontifices Annas et Caiphas: qui tunc erāt in potestate summi sacerdotij. Daniel. xiij. Egressa ē iniquitas a seniorib⁹ iudicibus qui videbantur regere populū.j. Esdre.ix. Man⁹ magistrantium fuit in transgressione hac prima [et scribe] qui falso nomine scientie gloriabantur.j. Corinthiorū.viij. Sciētia inflat. Eccis.j. In multa sapientia multa est indignatio. et qui addit scientiam addit et dolorē [querebant] moduz et occasionem et opportunitatē [quomodo] opportune eis [eum traderent] publice potestati condemnandū. Matth. Uicesimosexto. Principes sacerdotum et scribe querebāt consiliū quomodo iesum dolo tenerent et occiderent. Amos.v. Odio habuerunt corripientē in porta: et loquentē perfecte abominati sunt [timebant enim eum] Ut sicut dicitur Sapie.xvij. Timida est nequicia: q2 veritatē et iusticiam nō habet se fulcientes. Matthe.xxvj. Timebant vero plebem [quia vniuersa turba] simplicis populi [ammirabat] suspensa ad veritatē. Nullus enim ammirat ad puram falsitatem et mendaciū [super doctrina e⁹] Quia sicut dicitur Matthei.vij. Loquebatur sicut potestatē habens. Psalm.cxxxviij. Mirabilis facta est sciētia tua ex me: confortata est et non potero ad eam.

Et cum vespera facta esset egrediebatur de ciuitate. Et cum mane transirent viderūt ficū aridam factam a radicib⁹. Et recordatus Petrus dixit ei: Rabbi. Ecce fic⁹ cui maledixisti aruit.

In hac parte ex preinductis Instructionem inducit prelatorum ecclesie. Habet autē Tres pagraphos. In quorum Primo Inducit manifestus verbi domini effect⁹. In Secūdo de hoc tāgitur Ammiratio principis apostolorum et totius apostolici cetus. In Tertio ex his inducitur Instructio veri intellectus. Dicit igit in Primo horum Tria Hospitalitatis iudeorū redargutionē. Domini instantiam ad salutis oblationē. et Uerbi quod dixerat manifestā verificationē. Dicit ergo [Et cū vespera esset] et hora hospitādi: nullo cū vocante ad hospitiū [egrediebat de ciuitate] vt nō collectus ad hospitiū. Matth.xxv. Hospes eram et nō collegistis me. Judicū.xix. Nunc vadim⁹ ad domū dei: nullusq3 sub tectum suum vult nos recipere [et cū mane transirēt] de bethania versus hierusalē salutis monita ingratis offerre et ingerere [cum discipulis] qui ex omnibus instruendi erant [viderūt] discipuli [ficum] hoc est ficulneam [aridam factā] omni humore fecunde dulcedinis destitutā a radicibus. hoc est a fundamentis: que erāt sacerdotes et scribe. Hierem.xxiij A prophetis hierusalē egressa est pollutio super omnem terram. Ezech.xvj. Radix tua de terra chanaan Esa.xl. Neq3 radicato neq3 plantato in terra trunco eorū: repente flauit in eos et aruerūt. In canonica Jude. Arbores autūnales ifructuose: bis mortue eradicate. Bis mortue dr: quia i naturali lege et lege scripta mortui erant. Et ideo dicit Luce.iij. Jam securis ad radicem arboris posita est. Omnis arbor que non facit fructum bonuz excidetur et in ignem mittetur [Et recordatus Petrus] Matth.xxvj. Recordatus est petrus verbi quod dixerat iesus [dixit ei] christo pro se et p omnibus alijs [Rabbi] Magistrū vocat cuius cupit instrui disciplinis. Joānis.iij. Rabbi Scimus quia a do venisti magister [ecce] In euidēti est per effectuz demonstratū [ficus cui maledixisti] per imprecationē et predictionē sterilitatis

Hiere.xvij. Non videbit cum venerit bonum:sed habitabit in siccitate in terra salsuginis ⁊ inhabitabili[aruit] Sap.iiij. Adulterine plantationes non dabunt radices altas.

Et respondens Jesus ait illis. Habete fidem dei. Amen dico vobis:q᷑ quicūq3 dixerit huic monti Tollere et mittere in mare ⁊ nō hesitauerit in corde suo:sed crediderit:quia quodcūq3 dixerit fiat: fiet ei. Propterea dico vobis: Oīa quecunq3 orantes petitis: credite q᷑ accipietis et eueniēt vobis.

Hic inducit Instructio apostoloꝝ ex ficulnea arefacta. Et habet ī se Tria. In quoꝝ Primo iuxta factuz inductū Generale dat fideliū documentum. In Scđo ex illo infert Spēalē apostoloruz oratiōis effectum. In Tertio Ut efficaciter impetrent docet Oratiōis modū. Et hec patent in littera. Dicit igit̄ in Primo Tria. Primo cm̄: ꝺm humanum iudiciū:hoc qđ dicit habet dubitationez in sermone:premittit cōfirmationez(al's informationem) Scđo Inducit maioris miraculi promissionem. Tertio dicit Fidei in qua totū hoc impetratur firmitatē Dicit igit̄[Habete fidē dei] hoc est fidem que est in deuz:⁊ de deo ⁊ quā dedit deus.j. Corinthioꝝ.xiij. Si habuero omnē fidē: ita vt montes transferā. Fides enim eo ꝙ omīpo-
H tentie innitit̄:omnia potest in operibꝫ miraculoruz [Amen dico vobis] Utitur cōfirmatiōe.⁊ loquitur de fide formata ⁊ opportunitate temporis: quando necessariū est fieri miracula[quia q̇cunq3 dixerit] fidem formatā habēs in tēpore quo hoc opportunū est eccl'ie[huic monti] quem impossibile est moueri per fortitudinem humanam [Tollere] ad litterā per loci mutationē[⁊ mittere] per demones vel angelos[in mare] vt mare impleatur. Matth.xvij. Si habueritis fidez sicut granū sinapis:dicetis monti huic transi hinc. ⁊ transibit:⁊ nihil impossibile erit vobis. Lu.xvij Si habueritis fidem sicut granū sinapis: dicetis huic arbori moro.eradicare ⁊ transplātare: ⁊ obediet vobis Si autem aliq̇s obijciat ꝙ modo ad petitionem fideliū miracula non fiunt. Dicimus ꝙ modo nō est tempus: quia iam plantata est ecclesia. Alia etiaz causa est quā dicit Damascenus: Quia indignos nos voluptatū passionibus fecimus. Et iđo nec ex parte faciētiū:neq3 ex parte eorum pro quibus fiunt:modo possunt fieri miracula. Adhuc quia sicut đt Apostolus.j. Corinth. xiiij ꝙ signa data sunt non fidelibus: sed infidelibus. Et ideo multiplicatis iam fidelibꝫ:signa sunt subducta.non in toto:sed ꝙ crebra iam nō sunt vt fuerunt. Quedā tamen glo.exponunt illud mystice:ꝙ videlicet mons sit superbus demon in corde. Hierem̄.lj. Ecce ego ad te mons pestifer qui corrūpis gentes ⁊ euoluā te đ petris tuis. Hoc est:đ duris cordibus. Huic ergo monti dicunt fideles verbo predicationis igniti eloquij ꝙ transplantetur de duris cordibus hominū: in mare amaritudinis penitētie vel inferni. Et fit frequēter hoc qđ dicitur in Psal.lxvij. Dixit domin⁹ ex basan cōuertam:cōuertam in profunduz maris. In tali autez petitione:fides:impetrans est causa. Et hoc est ꝙ dicit[et non hesitauerit in corde suo] ꝑ fidei dubitationem vel modicitatē. Jacob.j. Postulet in fide nihil hesitans. Qui em̄ hesitauerit similis est fluctui maris qui a vento mouetur ⁊ circūfertur. Nō ergo existimet ille homo ꝙ aliquid sit accepturus a deo. ꝓpterea dicit Petro Matth.xiiij. Modice fidei q̄re dubitasti:sed crediderit. Mar. v. Noli timere: sed tm̄modo crede.ij. Paralip.xx. Confidenter state ⁊ dominus pugnabit pro vob. Mar.ix. Si potes credere:omnia possibilia sunt credenti. Hoc autē habet fides potius q̄3 spes vel charitas. quia Fides innititur omnipotentie: qđ nulla alia facit virtus. ⁊ ideo veritas omnipotentie in ipsa operatur:⁊ per opera omnipotētie fides probatur. Sicut ⁊ charitas probatur per bonitatem:⁊ spes per largitatē. Si ergo quis sic credens petierit[quodcunq3] orando patri celesti[dixerit:fiet ei] Aut in ipsa re petita:si est opportunū ⁊ vtile. Aut in equiualente:si forte hoc qđ petit non est opportunū ⁊ vtile. tunc:pro temporibus: ⁊ locis:⁊ personis:pro quibus petitur. Matthe.xviij Si duo ex vobis consenserint: de omni re fiet eis a patre meo qui est ī celis. Rhomanoꝝ.viij. Quid oremus sicut oportet nescim⁹. Ipse autem spirit⁹ postulat pro nobis gemitibus īenarrabilibꝫ. Sic Paulus in hoc qđ petijt in fide nihil hesitās:non est exaudit⁹.ij. Corinthioꝝ.xij. Sed tamē in equiualente gratiā sibi gratam facientē accepit[propterea dico vobis] Secundū est Qđ est Specialis modus apostoloꝝ[om̄ia quecūq3 orantes petitis] nō simpliciter:sed[orantes] Jaco. iiij. Petitis ⁊ nō accipitis eo ꝙ male petatis. Orando enim petere:est(quādo pius affectus mentis in deum est directus)ꝺm affectum in deum directuz petere. Ille autē affectus non petit nisi ad salutem pertinēs:⁊ cum proposito perseuerādi. Talis autem affectus nihil in se habet cōtrarium petitioni sue. Et ideo petit pro se.etsi pro alio petit: petit hoc ꝺm consonantiam prouidentie ⁊ iusticie diuine Et hoc est ꝙ dicunt doctores Ꝙ Oratio exaudibilis Quattuor habz.ꝙ Scz. Pie. Perseuerāter.⁊ Ad salutem pertinēs.⁊ Pro se petat. Joānis.xiiij. Si quid petieritis patrē in nomine meo dabit vobis. Hoc ⁊ innuit domin⁹ Luce.xj. Ubi instruit nos quid orantes a patre celesti possimus obtinere: dicens. Pater vester celestis dabit spiritum bonuz petentibus se. Et ante dixit Ꝙ pro ouo non porrigat scorpionē:⁊ pro pisce non dabit serpentem.⁊ pro pane nō largitur lapidem. In quibus intelligitur ꝙ Petenti nihil largitur eorū que sunt nociua[credite] firma ⁊ formata fide[q̇a accipietis] Uel In se. Uel In equiualente. Uel Meliore. Hierem̄.xxxiij. Clama ad me ⁊ ego exaudiā te. Prouerbiorū.x. Desideriū suum iuste dabitur[⁊ venient vobis] petita. Hebreoꝝ.v. In omnibꝫ exauditus est pro sua reuerentia. Hoc enim dixit

caput pro se ⁊ pro membris. Joannis. xj. Ego scie- bam quia semper me audis. Et parum ante illud Ibidem. Scio quia quecunq; poposceris a deo: dabit tibi deus.

Et cum stabitis ad orandū di- mittite: siquid habetis aduersus aliquē: vt et pater vester qui in ce lis est dimittat vobis peccata ve- stra. Q si vos nō dimiseritis: nec pater vester qui in celis est dimit- tet vobis peccata vestra.

Tāgit hic Modū oratōis qui debet esse ex par te orantis. Dicit autē Duo. Unū Q Oratio in ce lestia in orante dirigat. Secundū autē Q Impe dimenta orationis auferantur De Primo dicit [Cum statis] Stans em̄ sursum erigit: ⁊ om̄ia membra dirigit ⁊ in ordīe ponit. Qui ergo cor ad celum dirigit. Qui cōuersationē totam ad lineam virtutis in rectum ponit. Qui ordinem naturalē superpositionis ⁊ suppositionis seruat: hic recte stat. Qui aliq̄d istorū corrūpit ille non stat. j. Ti- moth. ij. Uolo viros in omni loco orare: leuantes puras manus sine ira ⁊ sine disceptatōne. Colos. iiij. Orationi instate vigilantes in ea. Unde Glo. [cum stabitis ad orandū] recti corde. Psal. xxxij. Rectos decet collaudatio [dimittite] In ablatione impedimēti exauditiōis. Tangit Duo. Doctrinam. ⁊ Comminationē. Doctrina est ꝙ dic [dimittite] debitū vobis [siquid habetis ad- uersus aliquem] pusillum vel magnū. Q aūt dicit [siquid habetis] intelligit: siquid habetis iuste querele. Querela enim dimittit (etiamsi iusti cia coram iudice requirat) si ante rancor dimittat in proximū. quia alit malefactoribꝰ per hoc licen- tia malignandi daretur. Matth. vj. Dimitte no- bis debita nostra. siquidē ⁊ ipsi dimittimus om̄i debenti nobis. Actu. vij Ne statuas illis h pcc̄m Lu. xxiij Ignosce illis quia nesciunt q̄d faciūt [vt pater vest.] Rō est quare debitum dimitti de- bet. Ut scz [Pater vester] qui noster ⁊ illiꝰ cui dimittimꝰ pater est. Et sic vult filio dimitti. ⁊ vult in affectu fratris illū a nobis diligi. Malach. ij. Nunq̄d nō vnus est pater omniū nostrū. Joan. viij. Unum patrem habemꝰ deum [qui in celis est] ⁊ ideo hereditas nostra est in celis: ⁊ a patre ce lesti celestia sunt petenda. Matth. vj. Pat noster qui es ī celis [dimittat vobis peccata vest.] que peccastis in eum. Eccl'iastici. xxviij. Relinque proximo tuo nocenti te. ⁊ tūc deprecanti tibi pecca ta soluentur. Matth. v. Si offers munus tuū an te altare: ⁊ recordatus fueris quia frater tuus ha bet aliq̄d aduersum te: relinque ibi munꝰ tuū an- te altare: ⁊ vade prius recōciliari fratri tuo [Q si vos nō dimiseritis] Cōminatio est [nec pa ter vester qui in celis est] celestia libēti dans aīo: dimittet vob peccata vestra. Eccl'iastici. xxviij. Homo homini seruat iram. ⁊ a deo querit mede- lam. Luc. vj. Dimittite ⁊ dimittemini. In q̄ enim mensura mensi fueritis remetietur vob Matth. xviij. Omne debitū dimisi quoniam rogasti me. Nonne ergo oportuit ⁊ te misereri ꝯserui tui sicut ⁊ ego tui misertus sum.

Et veniūt rursus hierosolymā: Et cum ambularet ī templo: acce- dunt ad eum summi sacerdotes ⁊ scribe et seniores: et dicunt ei. In qua potestate hec facis: et q̄s de- dit tibi hanc potestatem vt ista fa cias?

Hic incipit pars illa que d Inquisitōe potesta tis. Diuiditur autē in Tres partes. In quarū Pri J ma ponit Occasionem ex circūstantia Loci ⁊ Tem poris qua deuentum est ad istam questionem. In Secunda inducit de Potestate questionē ipsam. ⁊ in Tertia ponit Implicitā questionis solutio- nem. In Prima tangit Tēporis ⁊ Loci circūstan tiam simul: dicens [Et veniunt] Jesus ⁊ disci puli eius [rursus] h est iterato [hierosolymā] a bethania. Et hoc fuit in feria tertia ante pasca. q̄a sabbato cenam accepit in bethania. Dominica: p- cessione venit hierusalē: ⁊ in sero exiuit in bethani- am. In Secūda feria: ficulnee maledixit. ⁊ ī Ter- tia feria: iterum docturus hierusalē rediuit. eo ꝙ adhuc multi erant in ciuitate: qui se ad festi futurā preparabant solennitatē: quos docere vtile fuit [Et cum ambularet] per circūitū om̄ibus offerēs doctrinā salutis [in templo] hoc est in atrio tem pli exteriori [accedunt] congregata malicia [ad eum] in dolo. Esa. xxix. Appropinquat populus iste ore suo: cor autem eorū longe est a me [summi sacerdotes] qui suam timebāt amittere potesta- tem ⁊ locum ⁊ gentē. Sicut dicit Joannis. xj. [et scribe] qui fastum in falsitate sciētie per ipsum mi nui videbant [et seniores] qui loco senatorum erant: ⁊ tempore consilij ex nomine vocabant: qui sicut profecerāt etate ⁊ humana sapiētia: ita exper ti erant in malicia. ij. Timothe. iij. Mali homīes proficiunt in peius errantes ⁊ in errorē mittentes [dicunt illi] domino: arbitrantes a se debere re- cipere potestatem: multitudinē conuocandi ⁊ do- cendi. Joānis. x. Quem pater sanctificauit ⁊ misit in mundū: vos dicitis quia blasphemas. quia di xi: filius dei sum [In qua potestate] Duas fa ciunt questiones. Unā de potestate. ⁊ Aliā de au- toritate. De Potestate dicunt [in qua potesta- te] Sciebant enim ꝙ potestas sua nō erat huma na: nec volebant credere ꝙ esset diuina. Querūt er go Que sit hec potestas: Utrū scz sit potestas si- cut Sanctorū: qui miracula per inuocationē dei fecerunt. Uel Utrū sit diabolica. Etsi esset San- ctorū potestas: volebant minorationē: ꝙ scz non se deberet dicere filium dei. Etsi diceret: blasphe- maret. Matthe. xxvj. Blasphemauit: quid adhuc egemus testibus. Et sic occasionē accusatiōis ad mortem cōtra eum querebāt. Unde Joannis. viij Tu homo cum sis: facis temetipsum deū. Si au tem diceret ꝙ esset potestas demoniaca: volebant eū reddere abominabilem populo. Joannis. viij.

Demoniū₃ habet ꝛ insanit: vt quid eum auditis? [Et quis dedit tibi hanc potestatē₃ vt ita facias?] Questio est de origine potestatis. Dicit enim Rhomanoꝝ.xiij. ꝙ ea que a deo sunt ordinata sunt ad vnum. Et hoc modo volebāt ꝙ vel cesaris ostenderet autoritatē. vel summi sacerdotis. et tunc compesceret eum vel per centurionē ꝛ presidem cesaris: vel per autoritatē summi sacerdotis: Contra quod dixerat domin⁹ Joānis.v. Claritatem ab hominib⁹ non accipio. Esai.lxj. Spiritus domini sup me: eo ꝙ vnxerit me domin⁹: ad euangelizandum pauperibus misit me.

Jesus autem respondens ait illis. Interrogabo vos ꝛ ego vnu₃ verbum: ꝛ respondete mihi: et dicam vobis in qua potestate hec faciam: Baptismus Joannis de celo erat an ex hominib⁹? Respōdete mihi. At illi cogitabāt secum: dicentes. Si dixerimus de celo: dicet nobis: Quare ergo nō credidistis ei? Si dixerim⁹: ex hominib⁹: timemus populū. Omnes em̄ habebant Joannem: quia vere propheta esset. Et respōdentes dicūt iesu. Nescimus. Et respondēs Jesus ait illis. Neq₃ ego dico vobis in qua potestate hec faciam

Occulta solutio est inducte questionis per questionem factā sacerdotib⁹ ꝛ scribis. Et habet Quatuor Particulas. In quaru₃ Prima Obligatio est sub cōditione ad responsionem questionis. In Secūda Subtilitas facte questionis. In Tertia Intellectus innuit̃ subtilitatis. In Quarto Professio maliciosa ignorātie simulate calliditatis. Dicit igitur [Jesus] autem summa sapiētia patris. Rhomanoꝝ.xj. Esai.liij. Quis em̄ cognouit sensum domini: aut quis cōsiliarius e⁹ fuit [respondens dixit eis: Interrogabo vos] Cū statim respondere poterat: interrogat. vt ex respōsis illorum solutionē questionis cōtra malignātes cōcludat. Ille enim optimus modus respondēdi ꝛ concludendi cōtra malignātes: quādo ex suis ꝓpriis verbis ꝛ responsis arguunt̃. Lu.xix. Ex ore tuo te iudico serue nequā. Prouerbioꝝ.xxvj. Responde stulto ꝓm stulticiā suam: ne sibi sapiens esse videatur [vnum verbū] a cuius respōsione totius solutio dependet questionis [et respōdete mihi] Obligatio est ex parte sacerdotū [et dicā vobis] Obligatio est ex parte domini [in qua potestate hoc faciā] Job.xxxviij. Accinge sicut vir lumbos tuos. interrogabo te: respōde mihi. Multum enim virilis ꝛ accinctor lumboꝝ esse debet q̇ disputare cum deo desiderat. Job.ix. Si voluerit cōtendere cum eo; non respondebit ei vnū pro mille.

[Baptismus ioannis] Questio est: ex cui⁹ responsione dependet solutio questionis [de celo erat] per institutionē ꝛ (al's institutiōis) autoritatem. Joānis.iij. Qui de celo venit super om̄s est. ꝛ quod vidit ꝛ audiuit hoc testatur [an ex hominibus] Joānis.iij. Qui de terra est d̓ terra loquitur [respondete mihi] qui ex vestro respōso: dicere cōtra ꝟitatem non prius a vobis cōcessam: cū clamore contenditis. sicut proterui cōtra veritatem. Psal.lxj. Mēdaces filij hominū in stateris: vt decipiant ipsi de vanitate in idipsum. Statera enim ratiōis (al's hominis) mendax est: que nō ꝓm rem ipsam: sed ꝓm affectum propriū loquit̃ ad quesita. Joānis.viij. Cum loquit̃ mendaciū ex ꝓpriis loquitur: q₂ mendax est ꝛ pater eius [At illi cogitabant] hoc est ratiocinatiōe quesitu₃ cogitabāt: videndo q̇d ex quesito ineuitabiliter sequeret̃ [secum in cordib⁹ suis] quia cōferre aperte de hoc non audebāt [dicētes] ꝯferendo in cordib⁹ suis. quia cōscientia ꝓpria cōuicti erant ꝛ cōfutati. Ps̃.xxxv. Iniquitatē meditatus est in cubili suo: astitit omni vie non bone. maliciā aūt nō odiuit [Si dixerimus] veritatē sequendo [de celo] erat baptismus Joānis: quia de celo erat autoritatē accipiens. Psal. Ueritas de terra orta est: ꝛ iusticia de celo prospexit [dicet] cōtra nos cōcludendo solutione₃ questionis a nob̄ proposite [Quare ergo nō credidistis ei] testimoniū mihi de potestate perhibēti. Joānis.j. Qui misit me baptizare in aqua: ille mihi dixit. Super quē videris spūm̄ dei descendentē ꝛ manentē: hic est qui baptizat in spiritu sancto: in vera purificatiōe. ꝛ hic de celo habet potestatē ꝛ potestatis originē [Si dixerimus] aliam partē diuisionis accipiēdo. q₂ falsitatis fuerunt amici. Esa.xxviij. Posuim⁹ mendaciū spem nostrā: ꝛ mendacio protecti sum⁹. Unde exclamat propha. Ut quid diligitis vanitatē ꝛ queritis mendacium [ex hominib⁹] qui nusq̄₃ cū Joanne in heremo apparuerūt: vt eū ad hec que fecit agenda subordinarēt. tamē hoc libēter mendaciū dixissent: vt testimoniu₃ quod chr̄o ꝑhibuit labefactare potuissent: si timore hūano ꝛ mundano retracti non fuissent. Et hoc est q̇d sequit̃ [timem⁹ populū] Et Cām timoris subiūgit. Non em̄ timebāt mendacium hostes ꝟitatis [Om̄es eni] parui ꝛ magni de ꝓp̄lo [habebant ioannē] in ea veneratiōnis veritate [q₂ vere propheta esset] S₃ cōtra hoc videt̃ esse quod dicit̃ Joā.j. Propheta tu es? Non sum. Sed dicendū ꝙ in hoc nō fuit propheta: quia prophetaret in futurū grām chr̄i: quē digito demōstrauit in p̄senti. Matth.xi. Lex ꝛ ꝓphete vsq₃ ad Joannē. Tamē in hoc fuit propheta ꝙ ex inspiratiōe diuina sibi veritatē ennunciauit. Luce.j. Tu puer ꝓpheta altissimi vocaberis: p̄ibis enim ante faciem dn̄i parare vias ei⁹ [Et respōdentes] hostes ꝟitatis [dicunt iesu] poti⁹ mentientes q̄₃ cōtra inuidiā propriā cōfitentes ꝟitatē: videntur esse cōclusi.iij. Regū.xviij. Ero spiritus mendax i ore omniū prophetarū eius [nescim⁹] cum tamē ratiōe cōuicti bene scirent [Et respondens iesus ait illis] ex modo obligatiōis superius inducte.j. Regu₃.xv. Sicut fecisti fiet tibi.

[neqꝫ ego vobis dico] quia dictum meum qđ ex rōnione vestra nō eliceret: nō valeret nisi ad ꝑuertendum cōtra illud [in qua potestate] hoīs: an dī an diaboli: [hec faciā] qꝛ hec.s̄.iij.ꝛ Matthe.xij.probaui ꝙ in potestate dei oīa facio. Lu.xj. Si in digito dei eijcio demonia: profecto peruenit in vos regnum dei. Esa.xxiiij. Secretū meum mihi: secretum meum mihi.

Capitulum.XII.

e

Et cepit illis ī parabolis loqui

Hic tangit̃ de Merito reprobationis ꝛ electiōis. Habet āt Duas

A partes: s꞉ ꝙ hoc meritū Dupl'r describit̃. Primo em̄ describit Absolute. ꝛ Scđo describit Respectiue. Ibi [Et sedēs iesus ꝯ gazophylatiū] Adhuc āt Prima ps in q̄ describit̃ Meritū reprobationis absolute diuidit̃ in Duas ptes. In q̄rū Pria describit Demeritū. In Scđa Ab h̄ demerito dicit esse cauenduꝫ. Ibi [Et dicebat eis in doctrina sua Cauete a scribis ꝛc̄] Adhuc aūt Prior istaꝝ diuidit̃ in Duas. In quaꝝ Prima Ostēdit demerituꝫ illoꝝ in obseruatiōe legis ꝛ intellectu: que ducunt ad cognitionē dei ꝛ redemptoꝛ. In Scđa āt ostendit hoc demeritū in ignorātia eius q̄ est finis leg. Ibi [Et rñdēs iesus dicebat docēs in tēplo] Adhuc aūt Prior in Duas ptes diuidit̃. In q̄ꝝ Prima Demeritū reprobatiōis oñdit in gñe. h̄ est in ꝑuersa legis obseruatiōe. In Scđa autē Oñdit h̄ idē demeritū in spē. Ibi [Et mittūt ad eū quosdaꝫ ex phariseis ꝛc̄] Adhuc aūt Prima haꝝ partiū diuidit̃ in Duas ptes. In quaꝝ Pria Ponit parabolā: malos de malo merito erudientē. In Scđa aūt Mali meriti eoꝝ ꝑ effectū ponit reprobatōeꝫ Ibi [Et q̄rebāt eū tenere] Adhuc āt ꝑabola Pria in Quattuor diuidit̃ ꝑagraphos. In q̄ꝝ Primo describit Dei ꝓuidētiā ꝛ curā in salut ꝓcuratiōe. In Scđo Malū meritū (al's meriti) oñdit synagoge in talis ꝓcuratōis igratitudicꝫ. ꝛ hāc imiscet in partē primā. In Tertio oñdit Judiciū reprobatōis. Ibi [Quid ḡ faciet dñs vinee] In Quarto iducit Cōsonantiā scp̄ture. Ibi [Nec scripturā hāc legist] Adhuc āt in Pria pte Tria dicūt̃. Premitit̃ em̄ gñal'r (al's gñalis) mod⁹ doctrine: q̄ ꝯgruit infidelibꝫ. Scđo Propōit metaphorā vinee. Tertio āt Oñdit̃ reprobatio ī fruct⁹ negatōe Dic igr̄ [Et cepit ill'] vt oñdat illis ꝑiculū ipoꝝ Act.xx. Innocēs ego sū a sanguie oium vr̄m. non em̄ effugi: quo minus annūciarē vob oīe ꝯsiliū dei. Esa.xvj. Ad hos q̄ letant̃ in muro cocti later loq̄mini plagas ei⁹. Coct⁹ em̄ later ē suffragiū in q̄ q̄s sperat ꝛ nō ꝓdest [ꝑabolice loq̄] vt ꝑ sil'itudinē intelligere possent: etī̄ nō aperte intelligerent. Glo. Duabꝫ de causis scia vitat occultat̃ q̄rentibꝫ. Vt Aut q̄ querit min⁹ īueniat. Aut odio siue ꝯtēptu veritat: est indign⁹ cui debeat secretū apiri. Propter alterū hoꝝ dr̄. Adhuc multa habeo vobis dicere. Jo.xvj. Propt̃ alterū hō. Nolite sctm̄ dare canibꝫ. Mat.vij.ꝛ Mat.xiij. Ideo in parabolis loquoꝛ: vt videntes non videant: ꝛ audientes non intelligant.

Vineam pastinauit homo: ꝛ circūdedit sepem: et fodit lacū: ꝛ edificauit turrim: et locauit eum agricolis: ꝛ ꝑegre profectus est

Hic describit Prouidentiā ꝛ curam dei in salutis Judeoꝝ procuratiōe. Dicit autem Quinqꝫ: Plantationē: Distinctionē: Munitionē: Cultū: ꝛ Peregrinationē. Dicit igit̃ [Vineā] hoc ē synagogam. sicut vineā ex electis personis patriarcharum ꝛ prophetaruꝫ: sicut ex vitibus optimis. Hierem̄.ij. Ego te plantaui vineā electam omne semen verū [pastinauit] hoc est plantauit. Pastina est surculus vitis plantat⁹: a quo vit surgit Exod.xv. Introduces eos ꝛ plantabis in mōte hereditatis tue firmissimo habitaculo tuo qđ operatus es dñe [hō] deus: q̄ nō a natura: s꞉ ab affectu hūano homo dr̄. qꝛ per hūanū. h̄ est piū ꝛ beniuoluꝫ h꞉ affectū. Vñ de spū dei dr̄ Sap̄.vij. Humanus benignus stabilis secur⁹. Vñ glo. [homo] deus pr̄ hūano affectu Esa.v. Vinea dñi exercituum dom⁹ isrl' est: ꝛ viri iuda germē ei⁹ delectabile [et circū sepem] Ecce Distinctio. qꝛ terminis latissimis ꝛ vberrimis distinxit eā ab alijs gētibus. Amos.vj. Trāsite ī calāne ꝛ videte: currite inde in emath magnā. ꝛ descēdite in geth palestinoꝝ. ꝛ ad optima queqꝫ regna eoꝝ: si latioꝛ termin⁹ eoꝝ termino vr̄o est: qui sepati estis in diē maluꝫ. ꝛ appropinquatis solio iniq̄tatis. Ps̄.lxxix. Plātasti radices e⁹ ꝛ impleuit terrā. operuit mōtes vmbra e⁹: ꝛ arbusta ei⁹ cedros dei. extēdit palmā suā vsqꝫ ad mare. latissimos em̄ terminos ꝛ fertiles habuit iuda iuxta latitudinē septē gentiū. Deut̃.xxxij. Statuit terminos ꝓploꝝ iux̄ numerū filioꝝ isrl'. Quedam tñ glo. dt ꝙ sepes est custodia angeloꝝ. Ps̄.xc. Angelis suis mādauit de te vt custodiant te in oībꝫ vijs tuis. Esaie.v. Macerīā circūdedit ei [et B fodit] Tāgit munimētū vinee Duplex. Munimentū ad vtilitatē fruct⁹ [lacū fodit] Lralit̃ āt Lacus hic dr̄ torcular. qꝛ in modū lacus fusum ꝛ exp̄ssum a botris: in se diffusū ꝯgregat vinū. Et h̄ torcular s̄cat legē aīe ipressam: exp̄mēs vinū gaudij spūalis intelligētie: est spūs occulta legis reuelans. Esa.lxiij. Torcular calcaui sol⁹: ꝛ de gentibꝫ non est vir mecū. Threñ.j. Torcular calcauit dñs virgini filie sion. qꝛ nō est exp̄mēs leg intellēm nisi dñs ꝑ spm̄ suū [et edificauit turrim] Munitio est cōtra exteriores. Turris aūt hec est regni ꝛ sacerdotij fastigiū. Psal.cxxj. Fiat pax in virtute tua ꝛ abundātia in turribꝫ. Cant̃.iiij. Turris dauid edificata est cū ꝓpugnaculis. mille clypei pendent ex ea. oīs armatura fortium. Esai.v. Edificauit turrim ī medio eius: ꝛ torcular extruxit [ꝛ locauit eā] sub parte fructuū ꝛ in p̄cio [agricol'] Judeis colonis. Mat.xxj. Hō erat paterfamilias qui plantauit vineā. ꝛ sepem circūdedit ei. ꝛ fodit in ea torcular. ꝛ locauit eam agricol' [ꝛ ꝑegre

al's electā ex pf.

Capitulum. XII.

profectus est.] Peregrinatꝰ enim est a mentibꝫ ⁊ aspectibus nostris: quādo se ꝑpter peccatū subduxit in celo cum angelis suis agens illuminatiōes. Luce. xx. Homo quidā plantauit vineā ⁊ locauit eam colonis: ⁊ ipse peregre fuit multis tꝑibus. qꝛ non sinebāt eum intra se quiescere ꝑpter idolatrie multiplex peccatū. Ezech. iij. Benedicta gloria domini de loco sancto suo. Supple: proficiscetur Et hanc peregrinationē plangit Hiere. xiiij. dicens. Quare quasi colonus futurus es in terra: ⁊ quasi viator declinans ad manendū. Ad hanc enim peregrinationem Judei compulerunt dominū.

Et misit ad agricolas in tempore seruum: vt ab agricolis acciperet de fructu vinee. Qui apprehēsum eum ceciderunt et dimiserūt vacuum.

Hic similiter tangit Fructuū requisitionem: ⁊ colonorum ingratitudinē sub Duplici differētia. Primo enī sub Triplici differētia mittit seruos. ⁊ Scdo sub simplici differētia mittit filiuz vnicū. Et ad quālibet istarum missionū se ingratos exhibuerunt. Primā autem seruoꝝ differentiā tangit cum dicit [Et misit] autoritatem suam nūcio cōmittens [ad agricolas] hoc est Judeos: ꝺ cultura dei gloriātes [in tēpore] recipiendoruz fructuum de obseruatiōe legis ꝫ intellectū spūalem [seruum] moysen legislatorē cū his qui cum eo erant. Matth. vj. Misi ante faciem tuā moysen ⁊ aaron ⁊ mariam [vt acciperēt] serui ab agricolis populo synagoge [de fructu vinee] in obedientia mandatoꝝ ⁊ intellectu spiritualiū cerimoniarū. Prouerbioꝝ vlt. Date ei de fructu manuum suarum: ⁊ laudent eam in portis opera eius. Dulcis enim in opere est fructus obediētie. Dulcis etiam in littera ē fructus intelligētie [Qui] agricole. Et tangit hic Jngratitudinē [apprehensū eum] moysen: quē sepe circūdederūt acsi tenerent apprehensum [ceciderūt] verbis ⁊ factis prouocantes. Psalm. cv. Jrritauerūt moysen in castris aaron sanctū dñi: ⁊ sic sine fructus assignatōe [dimiserunt eum vacuū] casso labore legationis sue. Sicut dicit Esa. v. Expectaui vt faceret vuas ⁊ fecit labruscas. Jta enim statim respersa fuit ista vinea spinis cōtradictionū ⁊ vrticis cōcupiscētiarum ꝙ Moyses ex labore suo cassatꝰ est. Esa. xlix. Frustra laboraui: vane fortitudinez meam cōsumpsi. Prouerbioꝝ. xxiiij. Per agrum hominis pigri transiui: per vineam viri stulti. ⁊ ecce totum repleuerant vrtice: ⁊ operuerant superficiē eiꝰ spine.

Et iterum misit ad illos alium seruum: et illuz in capite vulnerauerunt: et contumelijs affecerūt.

Secūda differentia est Missorū. Et hic missus significat Dauid cum alijs psalmistis: qui multi erant valde. Dauid enim precinebat in musicis: ⁊ quattuor cōcinebant. ⁊ quattuor milia succinebāt Et sub his cōsonabat totus populus. Unde glo. Dauid misit dominus ⁊ alios psalmistas: q̄ missi sunt post moysen: vt cultores vinee ad exercitium boni operis excitarent. Sed ipum quoqꝫ Dauid: q̄ caput psalmodie ⁊ fons claruerat in spiritusancto: abiecerūt dicētes. Que nobis pars in dauid: aut que hereditas in filio isai. iij. Regum. xij. Et h̄ est ꝙ dic̄ [Et iterum] Scdo modo missionis [misit ad illos] vinee cultores [alium seruū] L
qui alio modo venit. Moyses enim venit in terrore legis. Dauid autem in suauitate metrici dictaminis ⁊ musicorū numeris: vt sic corda territa ꝑ legē: demulceret suauitate dictaminis: ⁊ musicorum organis ad exercitiū bonoruz operum. Psal. cxlvj. Laudate dominū quoniā bonꝰ est psalmus Psal. lvj. Exurge gloria mea exurge: psalterium ⁊ cithara exurgam diluclo. Hieronymus in ꝓemio Galeato ꝑmo. Dauid noster symphonides. chr̄m lira predicat: ⁊ ab inferis excitat dormientē [et illum] ordinem psalmistarū [in capite] hoc est in I
eo qui caput erat omniū. hoc est in dauid [vulnerauerunt] regnum quod integrū erat quasi corpus dauid scindentes in duo. Sicut patet. iij. Regum. xij. Ubi recedētes ab imperio dauid dixerūt. Nūc vide domū tuā dauid. Esa. viij. Eo ꝙ abiecit ꝑpl's iste aq̄s siloe q̄ vadūt cū silētio. ⁊ elegit magis rasyn filiū romolie [et cōtu. affe.] eijciētes eum de regno: ⁊ filiū stultū sibi ꝑfecerūt. ij. Reguz. xvij. Psal. lxviij. Aduersū me loquebanť qui sedebāt ī porta: ⁊ in me psallebāt qui bibebant vinum.

Et rursum alium misit et illum occiderūt: et plures alios quosdā cedentes. alios vero occidentes. Adhuc ergo vnum habens filium charissimū: et illū misit ad eos nouissimum: dicens. quia reuerebuntur filium meum.

[Et rursum misit] Tertia est dr̄a Missoꝝ [alium] hoc ē totum cuneum prophetarum cū Esaia duce in eruditiōez populi venientium. Glo. Prophetaꝝ choꝝ cū suis socijs: q̄ suis attestatōibus ꝑpl'um ꝯuener̄t. ⁊ mala huic vinee vētura ꝑdicauerūt. Hiere. vij. Misi ad vos oēs ſuos meos ꝓphas de nocte ꝯsurgēs ⁊ mittēs [⁊ illū] q̄ duxꝑ prophetaꝝ fuit: Esaiā. s. [occi.] cū serra lignea: diuidētes eū ꝑ mediū. Heb. xj. Secti sc̄: in occisiōe gladij mortui sc̄ [⁊ alios plu.] vt Hieremiā lapidātes: ⁊ Amos in tꝑe ꝑforantes [cedētes quos.] ṽgis ⁊ flagellis. ij. Coꝝ. xj. Ter virgis cesus sū. semel lapidatꝰ sum [alios vo] de socijs eorum occidentes. Mat. xxiij. Hierl'm hierl'z q̄ occidis ꝓphas: ⁊ lapidas eos q̄ ad te missi sc̄. Act. vij. Quē ꝓphaꝝ nō sc̄ ꝑsecuti p̄res vr̄i: ⁊ occider̄t eos q̄ ꝑnūciauerūt dies (al's ꝺ aduētu) iusti. cuiꝰ vos nūc facti estis ꝓditores ⁊ homicide Glo. His ſuoꝝ g̃dibꝫ tribꝫ oēs doctores q̄ sub lege fuer̄t intelligunť. Un̄ alibi Lu. xxiiij. Oportet impleri q̄ scꝑta sc̄ in lege ⁊ ꝓphetis ⁊ psalmis de me. Hi tres serui etiam nobis mittuntur: dū Lex ꝺ obſuātia mādatoꝝ admōet. Psalmꝰ ad iubilāduz deo ī laude ꝓuocat. Prophia āt monet

ꝑ cautelā vel spē futurorū suppliciorꝝ vel p̄miorꝝ. De Primo dicit̄ Psal.ix. Legē tuā i medio cordis mei. De Secūdo itē ps.lxxxviij. Beatus populꝰ qui scit iubilatōez. De Tertio Eccli.xxxvj. Da mercedē dn̄e sustinētibꝫ te. vt ꝓphete tui fideles iueniātur ⌊Adhuc ergo vnū habēs filiū⌋ vnigenitū ⁊ ideo ⌊charissimū⌋ Matth.iij. Luce.iij. Tu es filiꝰ meꝰ dilectus in te cōplacuit mihi. ⌊Et⌋ h̄ est: etiā ⌊illū misit⌋ in carnē vt nihil omitteret de ꝑtinētibꝫ ad ꝯuersiōez agricolarꝝ Michee.vij. Quid est qđ ampliꝰ debui facere tibi ⁊ nō feci. Geñ.xxxvij. Filio quē p̄ cūctꝭ dilexit dixit. Ueni mittā te ad eos. Gal.iiij. Misit deus filiū suū natū ex muliere: factū sub lege: vt eos qui sub lege erant redimeret ⌊ad eos⌋ Judeos agricolas. Heb.ij. Nusq̄ꝫ angelos app̄hendit: sed semē abrae app̄hēdit. Jo.iiij. Salus ex iudeis est. Matth.xv. Non sū missus nisi ad oues q̄ ꝑierūt domus isrl'. ⌊nouissimū⌋ i nouissimo tp̄e: post qđ alia non erit renouatio. Gene.xxxvij. Jsrael pre oibus filijs suis diligebat Joseph: eo ꝙ i senectute sua genuerit eū: q̄ s̄cat chr̄m quē in vltima mūdi etate pater de virgine nasci fecit. ⌊dicens⌋ hoc est: ad modū deliberātis q̄d faceret se habēs: ⁊ apud se ⌊dicēs⌋ in cordi-
D bus rationabiliū hominū ⌊q̄ꝛ forte verebūtur filiū meū⌋ Qꝛ dic̄ ⌊forte⌋ liberi arbitrij ip̄orꝝ notat mobilitatē. Uñ glo. Nō hoc ignorādo dicit q̄ omnia nouit: sed propt̄ hoc ambigere dicit̄ deus vt libera volūtas hominū seruet̄.

Coloni aūt dixerūt adinuicē. Hic est heres Uenite occidamus eum ⁊ nostra erit hereditas. Et apprehendētes eum occiderūt ⁊ eiecerunt extra vineā.

Tangitur Jngratitudo colonorꝝ. Et h̄ est ⌊dixerūt adinuicē⌋ cōceptā maliciā ꝯferētes. Sapiētie.ij. Dixerūt impij a se ñ recta cogitātes ⌊Hic est heres⌋ Hoc eni ꝓbabiliter cog̃uer̄t ꝑ opꝑa ꝙ chr̄s fuit vnicꝰ heres totiꝰ vinee. ⁊ oīs paterne gl'ie Joan.j. Uidimꝰ gloriā eius: gloriā quasi vnigeniti a patre: plenū gratia ⁊ veritate. Ps̄.viij. Om̄ia subiecisti sub pedibꝫ eiꝰ. Et hoc cognouerūt quando dixerūt Jo.xij. Uidetis qꝛ nihil ꝓficimus. ecce mundꝰ totus post ip̄m abijt ⌊Uenite⌋ ꝑ ꝯsensū malicie adinuicē concordate. Geñ.xxxvij. Uenite occidamus eū ⁊ videamꝰ q̄d ꝓsint illi somnia sua: h̄ est: visiones ꝓphetarū: qui dicunt ꝙ ip̄e mundū hereditabit ⌊⁊ nostra erit hereditas⌋ Hoc est ꝑ hoc retinebimus nostrū locuꝫ ⁊ gentē: que ꝑdemus si dimittimus eū viuere. Jo.xj. Expedit vobis vt vnus moriat̄ hō pro populo: ⁊ nō tota gēs pereat. Ne forte veniāt rhomani et tollant nostrū locū et gentē. Hiere.xj. Uenite mittamꝰ lignuꝫ in panē eius. ⁊ eradamꝰ eū de terra viuētiū. ⁊ nomen eius nō rememoret̄ ampliꝰ. h̄ est: vbi i mēsa comedimꝰ cū eo panē: ibi tractemꝰ đ suspēdio crucifixionis sue in ligno. Psal.xl. Qui edebat panes meos magnificabat sup̄ me supplantatōez. Prouerbiorꝝ.j. Sortem mitte nobiscū: marsupiū vnū sit omniū nostrꝝ. implebimus domos nr̄as spolijs. omnem p̄ciosam substātiam replemus ⌊Et app̄hendentes⌋ ꝑ ꝓditiōem Jude scarioth ⌊eiecerūt eū⌋ linguis ⁊ opꝑe. Linguis q̄dē qꝛ dixerunt Joā.viij. Samaritanus es tu ⁊ demoniū habes ⁊ sic eū de ꝯsortio iudeorꝝ eiecerūt Esa.lvij. Sup̄ quē dilatastis os. ⁊ eiecistis linguā: Opꝑe autē. qꝛ eū ⁊ gentiliū ꝑtāti extra suā ꝑtātem tradiderunt. ⁊ extra portā hierl'm tanq̄ꝫ extra vineā crucifixerunt De Primo em̄ đꝛ Matth.xx. Tradet̄ em̄ gentibꝫ ad illudendū ⁊ flagellanduꝫ ⁊ crucifigendum. De Scđo Heb.xiij. Extra portā passus est Joā.xix. Exiuit baiulās sibi crucē i eū locū q̄ đꝛ caluarie locus. Et h̄ est ꝙ đr ⌊eiece. eū extra vineā⌋ tanq̄ꝫ ad se nō ꝑtinentē ⌊⁊ occiderūt⌋ Dañ.ix. Occidet̄ chr̄s ⁊ nō erit eius ꝑpl's q̄ eū negaturus est Act.iij Petistis virū homicidā vob̄ dari: auctorē vero vite interfecistis. Hoc ⁊ nos facimus quotiēs gratiam chr̄i nobis oblatā abijcimus ⁊ ꝯculcamus. et extra vineā cordis in qua v̄tutes gaudiū germinātes plantari deberēt Heb.x. Jrritā q̄s faciens legē Moysi absq̄ꝫ vlla miseratōe duobꝫ aut tribꝫ testibus morit̄: q̄nto putatꝭ deteriora mereri supplicia eū qui filiū dei ꝯculcauerit. ⁊ sp̄ūi gr̄e ꝯtumeliā fecerit. ⁊ sanguinē testamēti pollutū duxerit in q̄ sanctificatus est Heb.vj. Rursus sibi metip̄is crucifigentes filiū dei ⁊ ostentui habentes.

Quid ergo faciet dn̄s vinee? Ueniet ⁊ ꝑdet colonos ⁊ dabit vineā alijs.

⌊Quid g̊ faciet dn̄s vinee⌋ Cōmune faciet iudiciū. Et hec est Tertia ꝑs vt ore suo ꝓprio ꝯdemnent̄. Et subinfert iudiciū illđ qđ oī hūane rōi ē notū. Dicit tñ Matheꝰ ꝙ h̄ iudiciū Judei ore ꝓprio ꝓtulerūt. Et h̄ est verꝝ ꝙ corde ꝯcesserūt. Lucas āt xx.đt. Nequaq̄ꝫ scꝫ ꝙ ori exteriori ꝓcacit̄ ꝯ mentē mētiētes negauerūt. Hic aūt đꝛ ꝙ illđ dn̄s q̄si ꝯcessū ab ip̄is intulit v̄itatē dicēs ⌊Ueniet⌋ ad iudiciū cū rhomanis Esa.v. Dn̄s ad iudiciū veniet cū senatoribꝫ (al's sen͠ioribꝫ) ꝑpl'i sui. Uos depasti estꝭ vineam meā. ⁊ rapina paup̄is i domo vr̄a ⌊⁊ ꝑdet colonos⌋ tꝑal'r ꝑ rhomanos. ⁊ et̄nal'r ꝑ seip̄ꝫ si i malicia ꝑseuerauerit Mat.xxj. Malos male ꝑdet. ⁊ vineā suam locabit alijs agricol' q̄ reddēt ei fructū tp̄ibꝫ suis. Et h̄ ē ⌊⁊ da. vi.⌋ i bis q̄ ex iudeis ꝯuertūt̄ ⌊alijs⌋ h̄ ē. gētilibꝫ Mat.xxj. Publicani ⁊ meretrices p̄cedent vos in regno celorꝝ.

Hec scripturā hanc legistis. Lapidem quē reprobauerūt edificātes hic factus est in caput anguli: a domino factū est istđ: ⁊ mirabile ē in oculis nostris. ⁊ querebāt eū tenere: ⁊ timuerunt turbam. Cognouerunt em̄ q̄m ad eos parabalā hāc dixerit. Et relicto illo abierūt.

Hic Quarto loco sc̄pturā induit ꝯcordantē. Et hoc est de psalmo. Dicit igitur ⌊Hec scripturam hanc⌋ psalmi ⌊legistis⌋ ad intellectum E

[Lapidē quē reprobauerūt] ⁊c. Cū tēplum edificaret: lapis magn⁹ ⁊ mire pulcritudis inuentus est: q̄ nusq̄ aptari potuit in edificio. Tādē inuent⁹ ē locus in sūmo edificij: vbi duo parietes cōuenerūt. vbi seipm lapis aptū pbuit. ⁊ ibi positus est ad duos parietes in ꝯiūgendo. Et h̄ est [Lapidē quē reprobauerūt edificātes] templū q̄ scribas ⁊ sacerdotes ⁊ phariseos significāt. qui dominū nostrū iesū christū reprobauerūt [hic] in sūmo edificio et in eccl'ia in qua duo parietes conueniūt Judei ⁊ gētiles [factus est ī caput] summi culminis [anguli] duos parietes ī se cōiūgentis Rho. iij. Un⁹ de⁹ est q̄ iustificat pputiū p fidē ⁊ circūcisionē ex fide. Ephe. ij. Ut duos in vnū cōdat. Et ne dicat hoc casu factū: inducit sequentem scripturā q̄ dicit [A dño factū est istud] ⁊ nō ab hoīe ⁊ diuinatōe [⁊ est] hoc est: q̄zuis sit [mirabile in oculis nostris] q̄ iudicia dei abyssus multa: qb⁹ hoc ita voluit pfigurari. ps. cxviij Mirabilia testionia tua: iō scrutata est ea anima mea [⁊ querebāt eū tenere] Ps. xxxiiij. Retribuebāt mihi mala p bonis. Et ideo q̄ pdixit eis picula eorū: mala intētāt dño maiestatis. ⁊ ideo dolo querebant eū tenere ⁊ captiuare ad mortē [⁊ timuerūt turbā] Matth. xxv. Querebāt pncipes sacerdotū quō Jesū dolo tenerēt ⁊ occiderēt: timebant ꝟo plebem. Et subiūgit causam tāte malicie. [Cognouerūt enī] ex ipis pabolaꝝ similitudibꝫ [quoniā diceret ad eos] h̄ est cōtra eos parabolā. Mat. xxj. Mar. iiij. Et quō oēs pabolas cognosceris [et relicto eo] hoc est: abiecto: vt ad gētes trāsiret [abierūt] a psentia christi ī diuersos errores. Act. xiij. Uobis oportebat primū loqui ꝟbum dei. sed q̄ repulistis illud: ⁊ indignos vos iudicastis eterne vite: ecce cōuertimur ad gentes.

Et mittūt ad eū quosdā ex phariseis ⁊ herodianis vt eū caperent ī ꝟbo. Qui veniētes dicūt ei: Magister scimus quia verax es: ⁊ non curas quenq̄. Nec eni vides ī faciem hominū: sed in veritate viaz dei doces. Licet dari tributū cesari: an non dabimus?

Hic incipit ostendere Causam reprobatōnis in particulari. Hec autē maxime est tētatio obseruationis qua (al's q̄si) accusabilē eū reddere cupiebāt Diuidit aūt in Duas ptes. In quaꝝ Pria tentāt eū in his in qbꝫ hō ad hoīem Inferior ad supiorē ordinat. In Secūda aūt tentāt in his in qbꝫ homo ad deū ordinat Ibi [Et venerūt ad eū saducei] Prima autē istaꝝ ptiū diuidit in tres pagphos. In quorū Primo describit querentiū et tentantium versutia. In Secūdo inducit Questiōis callida malicia. In Tertio vero subiūgitur In soluēdo questionē mira sapientia. In Primo horum Tria continent. Malorum associatio. Dolositatis maligna intentio. et Subdola apud eū quem hominem purū putabant astuta adulatio. Dicit igitur [Et mittunt ad eum] sacerdotes [quosdam] excepte malicie ⁊ simulate religiōis [ex phariseis] qui p ceteris religionē pretendebant. Mat. vij. Attendite a falsis pphetis qui veniunt ad vos in vestimētis ouiū: intrinsecus autē sunt lupi rapaces [et herodianis] qui conducti ab eis fuerant a potestate. Ut religione phariseorum simulata pateret veritas. ⁊ ex potestate regali humana cogeretur fragilitas [vt eum caperent in sermone] Ecce Dolosa malicia. Lu. Decimoquarto. At illi obseruabant eum [Qui venientes dicunt ei] Ecce Dolosa ⁊ palpans adulatio [Magister] Magistrum profitentur vt dicit Chrysostomus: cuius nolunt esse discipuli [Scimus quia verax est] quia causā criminis vel falsitatis quancunq̄ conarētur imponere sibi nō potuerunt. Joānis. viij. Quis ex vobis arguet me de peccato. Deutero. xxxij. Deus fidelis ⁊ absq̄ vlla iniquitate: iustus ⁊ rectus. Prouerbiorum. viij. Justi sunt om̄s sermones mei: ⁊ non est in eis prauū quid atq̄ peruersum [et nō curas quenq̄] vt a veritate deuies. Matth. xxij. Non est tibi cura de aliquo [nec enim vides] visione personarum acceptiōis [in faciem hominis] in qua multi decipiuntur attendentes exteriora: que parent ⁊ humana sunt. ⁊ multos decipiunt. Jacob. ij. Nolite in personarum acceptiōe fidem habere domini nostri iesu christi glorie. Actuuz. x. Non est personaruz acceptio apud deum: sed in omni gente qui timet deum ⁊ operatur iusticiam: acceptus est illi [sed in veritate] Triplici. Uite: Doctrine: ⁊ Judicij [viam dei doces] Hoc ē Doces viam que ducit ad deum. Matthe. Uicesimoscdo. Magister scimus quia verax es: ⁊ in veritate viam dei doces. ⁊ nō est tibi cura de aliquō. Non enim accipis personam hominis [Licet ne censum dari cesari?] a populo libero qui decimas ⁊ primitias soluit ⁊ vota offerēs ⁊ sacrificia. ⁊ soli deo se per legem subiecit [An non dabimus?] censum. istis ratiōibus. Ecce Questio dolo plena. Ut si dicat Q' census dandus est: cōtra libertatem populi ⁊ priuilegiuz cultus diuini loqui videatur in conspectu phariseoꝝ: qui plus ceteris pro cultu legis ⁊ libertate populi loquebantur. Si aūt diceret q̄ non licet: etiā (al's a) militibꝫ herodis: qui pncipatū sub cesare habuerūt accusabilis teneatur. Ps. xxxv. Dolose egit in conspectu eius: vt inueniatur iniquitas e⁹ ad odiū. Uerba oris eius iniquitas ⁊ dolus.

Qui sciens versutiam eorū ait illis: Quid me tentatis? afferte mihi denariuz vt videam: At illi obtulerunt ei. Et ait illis: Cuius est imago hec ⁊ inscriptio? Dicūt ei: Cesaris. Respondens autem Jesus dixit illis. Reddite ergo q̄ sūt cesaris cesari: et que sunt dei deo. Et mirabantur super eo

Tāgit h̄ Versute q̄stiōis solutōz. Et tāgūť h̄ Sex
Primum q̄dem Ut dn̄s ꝛ deus tangit Cordium
eoꝝ dephensam maliciā: cum dicit [Qui] scꝫ Je-
sus vt de⁹ [sciens versutiā eoꝝ] ps. xciij. Do
minus nouit cogitatōes hoim: quoniā vane sunt
Eccli. xxiij. Oculi dn̄i cōtēplanť vias hoim. [Ait
illis] Secundū est Rephēsio de hoc q̄ habebāt
q̄rēdo intentōem puersam [Quid me tētatis]
Matth. xxij. Quid me tētatis hypocrite. ps. lxxvij.
Cōuersi sunt ꝛ tētauerūt deū: ꝛ sanctū isrł exacer-
bauerunt. [Afferte mihi] Tertiū est in q̄ ꝟsutā
eoꝝ ꝯuincit neq̄ciā. Dicit igiť. [Afferte mihi de
nariū vt videā] Matť. xxij. Ondite mihi numi
sma census. qꝛ ex hoc q̄ vsū mercatōis habebāt:
ius cesaris pferre volebat [At illi obtulerunt
ei] Supple denariū. Et hoc est Quartū In q̄ ipi
denariū offerūt: in quo conuincat christus inten-
tionē eoꝝ puersam [Et ait illis.] Hoc est Qui-
tū ex quo p responsum eoꝝ cōuincit ipoꝝ maliciā
Querit g̊ nō ignorās: sꝫ vt ex ꝟbis suis pprijs cō-
uincāť [Cuius ē imago hec ꝛ supscriptio:]
litterarū. Apocał. xiij. Nemo poterat vendere vel
emere nisi haberet characterē bestie in manu sua.
[Dicūt ei] pharisei et herodiani [Cesaris] qui
sicut dn̄s impinit i numismate: ꝛ supscribiť nomē
sue maiestatis [Rn̄dēs aūt Jesus ait illis.]
ex pprijs eoꝝ ꝯcludens. Ps̄. xxxvj. Gladi⁹ eoꝝ i-
tret in corda ipoꝝ. ꝛ arc⁹ eoꝝ ꝯfringať. [Reddi
te ergo q̄ sunt cesaris cesari] qꝛ q̄ pace ꝛ foro
cesaris gaudetis: iustum est vt stipēdia psoluatis
Rho. xiij. Reddite g̊ omnibꝫ debita: cui honorem
honorē. ꝛ cui tributū: tributū. et cui vectigal: vecti
gal [et que sunt dei] reddite [deo] cui⁹ decias
ꝛ p̄mitias accipitis. vł in cui⁹ lege gł'iamini. Mat.
xviij. Patiētiam habe i me: ꝛ oīa reddam tibi [Et
mirabantur omnes] generaliter [sup eum]
Et hoc est Sextū. Quid autē miranť: Sup sapiē-
tiā. Luce. ij. Mirabāť sup prudentia ꝛ rn̄sis ei⁹.
Hoc est igiť quod dicit in hac parte.

**Et venerūt ad eū saducei qui di
cunt resurrectionē nō esse: ꝛ inter
rogabāt eum dicentes. Magister
Moyses nobis scripsit: vt si cui⁹
frater mortuus fuerit: ꝛ dimiserit
vxorem: et filios nō reliquerit: ac
cipiat frater eius vxorem ipsi⁹: et
resuscitet semen fratri suo**

F In speciali ostendit causam reprobatiōis syna
goge. Diuidiť autē in Duas partes s̄m duas tēta
tiones quas inducunt. Prima enī tentatio est de
Credendis In qua cōuincunť de heresis infideli
tate. Secunda est Tentatio De Faciēdis. in qua
conuincuntur de operis peruersitate: Ibi [Et ac-
cessit vnus de scribis. Prima pars diuiditur in
Duas. In quarū Prima questio tentatiua ppo-
nitur. In Secunda Querentes de errore conuin
cuntur Ibi [Respondens Jesus ait illis: Nonne
ideo ꝛc̄]. Prima harū habꝫ Quattuor particulas
Scꝫ. A quibus ista q̄stio pponitur. Secūdo Cau
sa questionis subijciť. Tertio casus exponitur. et
Quarto Questio subinfertur. Dicit igiť [Et ve
nerunt ad eum] tentatores [saducei] heretici.
Quia in tres sectas synagoga scissa erat. Pharise
orum. s. Saduceoꝝ. ꝛ Esseoꝝ. Primi: Corpoꝝ re
surrectionem credebant: sed alia corpora: cibis vtē
tia futura esse dicebant. Saducei: Corpoꝝ resurre
ctionem oīno negabant. sedtn̄ spūs cum deo post
mortem esse dicebant. Spūs autē illos dicebant
esse angelos bonos. ꝛ malas animas hominuꝫ sic
ꝛ iumentoꝝ interire cū corporibꝫ affirmabāt. Essei
aūt nullum penitus spūm sepatum a corpore esse
credebant. dicentes. Pro solis temporalibꝫ deo eē
seruiendū [Saducei] ergo [qui dicunt resur
rectiōem] corpoꝝ [nō esse venerant ꝛ inter
rogabant eum] tentando [dicentes] Matť.
xxij. Quid me tentatis hypocrite Deuť. viij Non ten
tabis dn̄m deum tuum [Magister] Scd̄m est
in q̄ Cā questionis ꝛ dubitationis describiť. Dicit
igitur [Magister] Chryś. Magistrū nominant
cuius nō volunt esse discipuli. Laudant igiť adu-
lando vt decipiant Ps̄. cj. Qui me laudabāt ad-
uersum me iurabant [Moyses] qui tante fuit au
ctoritatis q̄ sibi ore ad os loquebatur deus: si-
cut solet homo loqui ad amicum suum Num. xij.
[nobis scripsit] in lege Deuť. xxvij [vt si cui⁹]
hoc est: alicuius hois [frater] vxoratus: [mor-
tuus fuerit] sine herede [ꝛ dimiserit vxorē]
que introducta est in partem sue hereditatis. ꝛ iaꝫ
libera est ab ipo per mortē viri sui. j. Coꝝ. vij. Mu
lier alligata est lege viri quāto tempore vixerit vir
eius. q̄ si dormierit vir eius: soluta est a lege viri
[ꝛ filios] ex illa vxore genitos [nō reliquerit]
superstites. qui suam percipiant (ał's participent)
hereditatem [accipiat frater eius] vel propin-
quior in genere suo [vxorem ipsius] cum here-
ditate ipius [ꝛ resuscitet semen fratri suo]
Filio primo quem ex ea genuerit imponens nomē
fratris defuncti. quia ille filius quasi Adoptiuus
est filius (ał'as fratris) defuncti. ꝛ Naturalis est fi-
lius eius q̄ accepit vxorem ne nomē defuncti per-
eat in israel. Hoc etiam obseruatum fuit a iudeis
ante legem. Unde Geneś. xxxviij. Dixit Judas ad
Onan filium suum vt acciperet vxorem her. sine li
beris defuncti. ꝛ mortuo Onan dixit eam debere
reseruari in viduitatis habitu: donec cresceret sela
filius suus iunior: qui acciperet eam ꝛ suscitare de
beret semen duobus fratribus sine liberis defun-
ctis.

**Septē ergo fratres erant. ꝛ p̄mus
accepit vxorem ꝛ mortuus est: nō
relicto semine. Et Secundus acce
pit eam ꝛ mortuus est: ꝛ nec iste re
liquit semen. Et tertius similiter.
Et acceperunt eā similiter septem
ꝛ non reliquerunt semen. Nouissi
ma omnium defuncta est ꝛ mulier**

Capitulum. XII.

Hic Tertio ponitur casus de facto sup qd ē Que-
stio fundanda. Dicit igit. [Septē ergo fra-
tres fuerunt] apud nos: Sicut Job. j. septē fili
os habuit. Et Tob. xiiij. septē iuuenes filij Tobie
iunioris: steterūt añ Tobiā seniorē auuz suū. [Et
primus] primogenit⁹ [accepit vxorē] qz anti-
qua patruz cōsuetudo erat. vt primogeniti primo
vxores ducerent. z sic deinceps fm ordinez etatis.
Geñ. xxix. Nō est in loco nostro cōsuetudinis vt iu
uenes primo demus ad nuptias. Hic ergo pm⁹
duxit vxorem [et] accepta vxore [mortuus est]
soluto mrimonio [nō habens semē] hoc ē plē:
que partē sue hereditatis acciperet [z secūdus] fra
ter secūdogenitus [accepit eam] vt semē defun
cti suscitaret [z mortu⁹] absqz liberis. et hoc est:
[nec iste] secūdus [reliquit semen. Et terti-
us silr] accepta eadē vxore mortu⁹ est: nullo re-
licto semie. [Et similiter] oēs [septē] successiue
accepta eadem vxore [nō reliquerūt semē] ad
posteritatē hereditatis. nec ab alio postea ducta ē.
qz [nouissima omniū] post mortē septē marito
rum [mortua est] sine liberis [et] hoc est: etiam
[mulier] q̄ septē sine fructu viros emolliuerat.

In resurrectōe ergo cum resur-rexerint cui⁹ de his erit vxor? Septē enim eam habuerūt vxorem

Quartū est Propositio q̄stiōis. Supponitur au
tē hic ꝙ vnusquisqz resurget in suo ordine. j. Cor.
xv. Unusquisqz in suo ordine resurget. Dicit er
go fm hoc [In resurrectōe] cōmuni [cum re
surrexerint] ad vnā domū paternā oēs isti se-
ptē fratres. eo ꝙ alia domus de his fratribꝫ nulla
edificata sit. [cuius de his] septē in vnā domū
intrātibus [erit vxor?] Et causam questiōis sub
iungit [Septē eni fratres] sine liberis [habu-
erunt eā vxorē] Hoc aūt dicebāt. qz dñs fidez
resurrectōis astruebat. z Supponebāt isti ꝙ dice
ret resurrectionē futurā: sicut pharisei: Qui in au-
rea hierusalē: z regno mille annoꝝ: vnūquēqz di-
cebāt rsurgere ad suū domiciliū. Et iō mirabilr cō
fusio sequeretur si in resurrectōe illa omniū eēt vxor
ꝙ omnes simul ea abuterentur. Si autē vni⁹ tm̄ es
set vxor futura: videretur ꝙ alij delectatōe (alr̄s dile-
ctōe) vxoris carerēt. z sic felicitas eoꝝ cōpleta ñ eēt

Et respondens Jesus ait illis: Nonne ideo erratis nō sciētes scripturas neqz virtutē dei?

Incipit istius Tentationis solutio. Habz autē
Tres pticulas. Scz. Ignorātie increpatōem. Er
roris eorū ostensionē. z Resurrectōis mortuoruz
pbationē. Dicit igit increpando. [Nōne] etiā
hūano iudicio [erratis nesciētes scripturā]
de resurrectione mortuorū loquentē: quam puta-
tis carnaliter debere intelligi: dicentes illō. j. Co-
rin. xv. Quō resurgent mortui? Quali autē corpo-
re veniēt. Quia eni pharisei dicunt ꝙ animali cor-
pore venient cibis egentes: z sexus pmiscētes. Et
quia vobis hoc videtur impossibile: ideo negatis re-
surrectionē: nescientes quid scriptura loquitur: ꝙ re
surgent mortui cum corporibus immortalibus:
qui cibis non egent z sexus nō permiscent. z ideo
erratis nescientes scripturas Esa. v. Jdeo captiu⁹
ductus est populus meus: quia non habuit scien-
tiam. Esa. xxix. Erit vobis visio omniū quasi visio
libri signati. quem si dederis scienti litteras z di-
cas lege. dicet Non possum. signat⁹ est enim. Et si
dederis eum nescienti lras. z dicas lege. dicet Nō
possum: quia nescio lras. Rho. j. Obscuratum est
insipiens cor eoruz. ij. Corinthioꝝ. iij. Usqz in ho-
diernum diem cū legitur moyses velamen est posi
tum super cor eorum [neqz virtutē dei] quia i-
firmitatē morientiū intuentes: nō putabant mor
tuos posse resurgere: nō intelligentes ꝙ vtute di
erit resurrectio cōmunis. Matth. xxij. Erratis ne-
scientes scripturas neqz virtutē dei. Uirtus enim
dei resuscitabit mortuos. Joānis. v. Mortui au
dient vocem filij dei: z qui audierint viuent. quia
etiam Jnsensibilia: deo cui om̄ia obediunt: sensi-
bilia efficiuntur. Rhomanoꝝ. iiij. Ante deum cui
credidisti qui viuificat mortuos: qui vocat ea que
non sunt tanqz ea que sunt. Hec em̄ est virtus dei
quā Saducei ignorauerūt. j. Corinthioꝝ. xv. Eui-
gilate iusti: ignorantiā quidam dei habēt vsqz ad-
huc. Sapie. ij. Hec dixerunt z errauerunt: exceca
uit enim illos malicia ipsorū: z nescierunt sacramē
ta dei: z non iudicauerunt honorem animarum
sanctarum.

Cum enim a mortuis resurrexerint neqz nubent neqz nubentur: sed sunt sicut angeli dei in celis

Tangit hic Scdo Qualitatē veram resurgen- B
tium in Duobus. Jn Remotōe erroris. et Jn Do-
ctrina veritatis. De Primo dicit [Cum enim
a mortuis] illi qui mortui sūt [resurrexerit]
siue boni siue mali [neqz nubent neqz nuben
tur] Glosa: Greco idiomati: latina consuetudo
non respondet. Nubere enim proprie mulieres di
cuntur: z viri vxores ducere. Sed nos simpliciter
dictum intelligamus: sic: vt Neqz nubant viri: ne-
qz nubantur mulieres. Unde Augustinus dicit:
ꝙ ibi erunt membra genitalia: non que libidinem
prouocent. sed que sapientie ammirationem indu
cant. Matthe. Uicesimoscdo. Jn resurrectiōe ne-
qz nubent neqz nubentur. sed omnis ibi fecundi-
tas est ex coniunctione spirit⁹ creati cum increato
[sed erunt] Tangit Doctrinam veritatis dicēs
[sed erunt] in futuro [sicut angeli] Nō in na-
tura angeli. sed sicut angeli in ꝓprietate spiritualita
tis z immortalitatis. Et quia nuptie sunt bonum
mortalium: ideo neqz nubent neqz nubentur [in
celis] autem dicit: ne in terra in aurea hierusalez
resurrectio putetur esse futura. Lu. xx. Filij huius
seculi nubunt z traduntur ad nuptias. Jlli vero
qui digne habebuntur illo seculo z resurrectione:
neqz nubent neqz ducent vxores. Neqz eniz vltra
mori poterunt: z equales angelis fiunt: z filij sūt
dei: cum filij sint resurrectiōis. Unde glo. Nemo
ibi moritur. nemo ibi nascitur. nec infans nec senex
ibi erit.

De mortuis autẽ ꝙ resurgãt non legistis in libro moysi sup rubum quõ illi dixerit deꝰ: inquiẽs. Ego sum deus abraam: et deus isaac: ꝛ deus iacob: Non est deus mortuorum sed viuorum. Vos ergo multum erratis.

Tangit hic vltimo Resurrectiõis probationẽ. Tãgit autẽ Tria. Auctoritatis inducte cõmendationẽ. Scriptã a deo auctoritatẽ. et Erroris confutationẽ. Dicit igitꝰ ⌊De mortuis aũt ꝙ resurgent⌋ Hoc est quod ꝓbare intendit Job. xix. Scio ꝙ redemptor meꝰ viuit. ꝛ in nouissimo die de terra surrecturus sum. Et in carne mea videbo deũ saluatorẽ meũ. Esaie. xxix. Uiuent mortui tui dñe. interfecti mei resurgẽt Dañ. xij. Multi ꝺ his ꝗ dormiunt in terre puluere euigilabũt: alij in vitã eternã. alij in opprobriũ vt videant semp. Ezech. xxxvij. Aperiam quippe tumulos vestros. ꝛ educam vos de sepulcris vestrꝭ. Sed has scripturas dñs nõ inducit. qꝛ saducei nõ recipiũt nisi quinqꝫ libros moysi ⌊Non legistis⌋ ꝺ est. Nõne legistꝭ ad itellectũ veꝝ ⌊i libro moysi⌋ Exo. iij. quẽ ꝑ maxima allegastis auctoritate ⌊sup rubũ⌋ in ꝗ deus ipse apparuit in igne deitatis: nõ consumẽs virorẽ virginitatis. sed ꝯsecrãs: ita ꝙ dixit. Locus in ꝗ stas terra sancta est. In qua visiõe tota legꝭ auctoritas roboratꝰ ⌊quõ⌋ ore ad os ⌊isti⌋ moysi ⌊deꝰ⌋ de seipo ⌊dixerit. Ego sum deus⌋ Auctoritas est quã inducit. ⌊Ego sum deus abraã⌋ hoc est ꝙ (alꝭ quo) abraam fruitꝰ iam spe felici. ꝛ post modũ felicitate dulci in pñtia ipiꝰ. ⌊ꝛ deꝰ isaac⌋ ꝗ silr postmodum fruetur Isaac ⌊et deꝰ iacob⌋ ad quem Jacob omnẽ vitã suaꝫ direxit. Et ex his ꝯcludit ⌊Non est deus⌋ fruibilis ⌊mortuoꝝ⌋ in corpore et aĩa. quia tales nullo bono frui possunt ⌊sed viuentiũ⌋ in anima ad minꝰ. Etsi aĩa viuit per iusticiã dei: ꝓbatꝰ ꝙ corpus aliquãdo resurget. quia cũ anima vitã eternã ꝓmeruit: sicut dicit glo. Non enĩ aĩa sola meruit: sed corpus anime obediẽs: virtutibꝫ operã dedit. ꝛ ideo radicẽ imortalitatis per virtutẽ adquisiuit. Et ideo de castitate que potissimũ ẽ i corpe: dicitꝰ Sap. iiij. Immortalis est enĩ memoria illius. quia ꝛ apud deum ẽ: ꝛ apud hoĩes ⌊Vos ergo multũ erratis⌋ Cõfutatio est erroris. Mat. xv. Si cecus ceco ducatum prestet: ambo in foueã cadunt. Et ibidẽ Sũt ꝛ duces cecorum.

Et accessit vnus de scribis qui audierat illos conquirẽtes. et videns quoniam bene illis respõderit: iterrogauit eum quod primũ mandatum esset omniuꝫ.

D Tangitur Tentatio hic de faciendis per quam arguuntur de operis peruersitate. Diuiditur autem in Duas partes. In quarum Prima Tentatio proponitur. In Secũda tanqꝫ victor ab omnibus derelinquitꝰ tentatoribus. Adhuc autẽ Duo in Prima parte dicũtur. Scꝫ. Tentatio. ꝛ Tentatoris in aliquo cõmendatio. Questio aũt tentatiua Tria habet. Scꝫ. Questionẽ. Solutionem. ꝛ Solutiõis cõmendationem. In Questione autẽ est Cõmendatio querentis. Subtilitas audientꝭ precedẽtia: que induxit ad questionis propositionem. Dicit igitur ⌊Et accessit vnus de scribis⌋ Unus inqꝫ excepte autoritatis: qui ab alijs ad querendũ est electus: tanqꝫ magꝛ potens in scientia ꝛ sermonis facunditate. Joannis. iij. Tu es magister in israel ꝛ hec ignoras. De Scribis autẽ dicitur: quia in lege fuit doctissimus. Esai. xxxiij. Ubi est litteratus: vbi legis verba ponderãs: populum imprudentẽ non videbis ibi ⌊qui audierat⌋ ꝛ intellexerat ⌊illos⌋ saduceos ⌊conquirentes⌋ cum domino. Matthe. xxij. Audientes pharisei ꝙ Jesus imposuisset silentium saduceis: conuenerunt in vnum. ꝛ interrogauit eũ vnus ex eis legisdoctor: tentans eum ꝛ dicẽs ⌊et vidẽs quoniam bene respõderit illis⌋ saduceis ⌊iterrogauit Jesum quod esset primuꝫ omniũ mandatum.⌋ Hoc est quod esset ꝑncipale inter omnia tam multa que in lege ponũtur mandata. Matthe. xxij. Magister quod est mandatuꝫ magnuꝫ in lege. Dicit autẽ Chrysostomus ꝙ ꝺ mandato magno iterrogat: qui nec minimũ impleuit: simplicissimꝰ interrogator: ꝛ astutissimꝰ obseruator.

Jesus autem respondit ei: quia primum omniũ mãdatum est Audi israel: dominus deus tuus deꝰ vnus est. Et diliges dominũ deũ tuum ex toto corde tuo: et ex tota anima tua: et ex tota mente tua: et ex tota virtute tua: Hoc est primũ mandatum.

Hic incipit Solutio maxime subtilitatꝭ ꝛ sapie Quia enim de faciẽdis iste quesiuit qꝺ vtile est ad vitam: ꝗuis tentãdo faceret: tamẽ benignus mgr plus respondet ad illuminationẽ ꝗꝫ in questione exigatꝰ ad tentationẽ. Et ideo hꝫ Duas ptes. In ꝗrum Prima Maximũ declarat affectu mãdatũ. In Scda docet Maximũ i effectu opis. In Prima Tria dt. Primo eĩm Repetit id de ꝗ scriba ꝗsrit. Scdo soluit. ꝛ Tertio Cõfirmat solutõꝫ Dicit igitꝰ ⌊Jesus aũt rñdit ei qꝛ primũ⌋ siue ꝑncipale oĩm mãdatoꝝ ⌊mãdatũ est⌋ qꝺ ad dei ptinet dilectõꝫ. Et ꝺ ẽ totũ ꝑme tabule mãdatũ. Et ꝺ est ꝙ dt ⌊Audi⌋ tãqꝫ magnũ aliqd ꝗ nihil maiꝰ ẽ ⌊isrl⌋ rectissime: ꝗ ad mãdata te rectificare quersꝭ. Esa. xliiij. Noli timere seruꝰ meꝰ iacob: ꝛ rectissime quẽ ego elegi ⌊dñs deus tuus vnus est⌋ hoc ẽ vnicus ꝛ incõmutabilis. ꝛ ideo totũ affectũ tuuꝫ in se vult dirigi. Esai. xliiij. Absqꝫ me nõ est formatus deus: ꝛ post me non erit. j. Corinthioruꝫ. viij. Etsi sunt qui dicantur dij: siue in celo siue i terra. siquidem sunt dij multi ꝛ dñi multi: nobis tamẽ

vnus deus ex quo oĩa: ꝛ nos ex(al's in) ipo.[et di
liges dominũ] Primũ quod dixit: Domin⁹ de
us tuus vnus est(quod cõtinet Exo.xx.)nõ indu/
citur hic sicut mandatũ: sed potius sicut causa et
ratio mãdati istius: quod dicit Deut.vj. Diliges
I dñm deũ tuũ. Dicit autẽ Tria. Ex quali. ꝛ Quid.
ꝛ ex Quãto diligend⁹. Ex quali enim ametur affe
ctu: notatur cũ dicit[diliges] Quod componit
ex ꝑpositione diuersitatem ꝑpositoꝝ notante. ꝛ eli
ges verbo electiõis. Hoc est: Dominũ deũ tuuz ex
omnibus eliges quẽ ames. Canticorũ.v. Dilect⁹
meus candidus ꝛ rubicundus: electus ex mili/
bus. Eligit enim ad amandũ qđ pre omib⁹ ama/
tur: Sicut et deus est pre omnib⁹ amand⁹. Psal.
lxxij. Quid mihi est in celo: ꝛ a te quid volui super
terrã: Quid autem amet dicit[dominũ deum
tuũ] Dominũ Qui omnib⁹ excellenti suppositio/
ne supponit. Qui omniũ pulcrorũ liberam ꝛ oĩ/
modam habet possessionẽ. Qui indeflexa virtu/
te continet suam excellentiã, ne vnq̃ꝫ ad scabella/
ria et conculcanda inclinet. De Primo dicit Ps̃
xcij. Mirabilis in altis dominus Luce.ij. Gloria
in excelsis deo. De Secundo Rhoma.x. Idẽ do/
minus omniũ in omnes qui inuocant illum. ps̃.
cxj. Gloria ꝛ diuitie in domo eius. De Tertio Nu
meri.xxiij. Dominus de egypto duxit eum, cuius
fortitudo sicut rhinocerontis. Exodi.xv. Quis si/
milis tui in fortibus domine. Primũ in domino
diligimus Ut exaltemur. Secundũ Ut premie/
mur. Tertiũ Ut cõtineamur ꝛ defendamur. De
Primo.j. Pe.v. Humiliamini sub potẽti manu
dei vt vos exaltet in die visitatõis. De Secũdo di
cit.j. Corin.ij. In omnib⁹ diuites facti estis ĩ illo:
in omni verbo ꝛ in omni scientia: sicut testimoni/
um christi confirmatũ est in vobis, ita vt nihil de
sit vobis in vlla gratia. De Tertio dicit in Psal.
xxvj. Dñs defẽsor vite mee: a quo trepidabo.[De/
um] Quod vt dicit Damas. sonat ꝑuisiõem. Cir/
cũitionem. ꝛ Ignis ardorẽ. Theoro er[illegible]n est idez
quod video. Thoriste idez quod circũeo. ꝛ Tho/
thy est ardor in greco. Prouidet enĩ ꝑscientia. Cir
cũit cura. et Ardet in nos charitate. Ut ergo frua/
mur prouidentia: deus diligit. Ut custodiamur:
deus amat. Et vt incẽdamur: charitas in deum
habet. De Primo hoꝝ dicit Eccl'i.xxiij. Ocl'i do/
mini lucidiores sunt suꝑ solem. circũspicientes o/
mnes vias hominũ. Gene.xxj. Tu deus qui vidi
sti me. De Secundo dicit.j. Petri.v. Omnẽ solli/
citudinẽ vestram proijcientes in eum: quia ipi cu
ra est de vobis. Psal.liiij. Iacta cogitatum tuũ in
domino. ꝛ ipe te enutriet. De Tertio dicit Deuter.
iiij. Deus noster ignis consumens est. Psal. xlix.
Ignis in conspectu eius exardescet.[tuũ] cultu
ꝛ seruitute ꝛ possessione: vt ad nutum habeatur.
Hebre.xj. Non cõfundit deus vocari deus eorũ.
Exo.iij. Ego sum de⁹ abraã: et deus isaac: ꝛ deus
iacob. hoc nomẽ mihi est in eternũ. Apoca.xxj. Ipi
K populus eius erũt. ꝛ ipe deus cũ eis erit eorũ de⁹
[ex toto corde] Hic tangit ex Quanto est dili/
gendus. Cor autẽ quia principiũ est affectionum
et motuũ: ponitur pro voluntate: vt ex tota volũ/
tate dulciter diligatur: ita ꝙ nihil voluntatem ab
eius dilectione possit illicere ꝛ abstrahere. Cãtico/
rum.viij. Pone me sicut signaculũ super cor tu/
um Prouerbioꝝ.xxiij. Prebe fili cor tuum mihi.
Psalm̃.ix. Confitebor tibi domine in toto corde
meo. Cor etiam ꝭm Augustinũ: est principiũ con
ceptionum ꝛ cogitationũ. ꝛ sic ex toto corde dilig
tur quãdo toto intellectu diligitur vt nullo errore
decipiat: quia ipse vt lumen intellectus in diligen/
do habetur. Psal.xij. Illumina oculos meos ne
vnq̃ꝫ obdormiam in morte. Primo modo diligi/
tur dulcedo bonitat. ꝛ Scđo lux veritatis[ꝛ ex
tota anima tua] Anima hominis intellectual'
est: quia dicit Philosoph⁹ ꝙ homo est solus intel
lectus. Et hoc modo ex tota anĩa diligere: est ex in/
tellectu absq̃ꝫ omni obnubilatiõe phantasmatum
diligere. Sapie.viij. Sapientiã amaui ꝛ exquisi/
ui mihi eam sponsam accipe: ꝛ amator factus sum
forme illius: que pulcra est absq̃ꝫ nubilo. Sapie.
vij. Candor est enim luc eterne: ꝛ speculũ sine ma
cula dei maiestatis ꝛ imago bonitatis illi⁹. Hec ẽ
pulcra dilectio. Eccl'iastici.xxiiij. Ego mat pulcre
dilectionis. Dicit tamen Augustin⁹ ꝙ anima po
nitur hic pro animo. Ut sit sensus[ex tota ani/
ma] hoc est: ex toto animo. hoc est voluntate sine
cõtrarietate: quia tota voluntas ꝛ animus sic ex/
tenditur ad ipum: quãdo nihil habetur in volũta
te sibi cõtrariũ. Hoc est interior homo De quo di
citur Rhomanoꝝ.viij. Condelector legi dei ꝭm ĩ/
teriorem hominẽ. Sic ergo Sapiẽter diligit de/
us[et ex tota mente tua] Mens a metiendo
est dicta: quia omnia ad veritat regulaz metitur.
Et hec est ratio: Ut sic rationabilit eum in mentis
memoria ponam⁹: vt sine obliuione eum diliga/
mus. Psal.cxxxvj. Adhereat lingua mea faucibus
meis si nõ meminero tui. Esa. Quadragesimono/
no. Ego non obliuiscar tui[et ex tota virtute]
hoc est fortitudine tua: vt omes vires tue sibi ser/
uiant: ꝛ ad ipum expendãtur. Psal. Quinquage/
simooctauo. Fortitudinẽ meam ad te custodiam.
ꝛ sic fortiter diligitur. Canticorum.viij. Fortis est
vt mors dilectio: dura sic infernus emulatio. Di/
ligatur ergo ex toto corde dulciter. ex anima sapi/
enter. ꝛ Ex mente constanter. ꝛ Ex virtute fortiter.
[Hoc est primum mandatum] Certificatio
est veritatis in responso. Sicut enim deus prim⁹
est ꝛ precipuus ꝛ vnicus. Ita affectus ordinatus
in ipsum est primus ꝛ vnicus ꝛ precipuus. Et iđo
de isto dicitur Canticorum.viij. Si dederit homo
omnem substantiã suaz ad mercandam dilectio/
nem: quasi nihilum despiciet eam: quia Nulla est
comparatio ad dei dilectionem.

Secundũ autem simile est illi

Benignus magister in doctrina salutis plus re/
spondet q̃ꝫ querens exigat: vt perfecte viam salu/
tis doceat. Dicit autẽ Tria. Secundi ad Primũ
similitudinem. Non equalitatẽ. ꝛ Dat Precepti
secundi descriptionez. Et Subinfert amborum
preceptorum commendationẽ. Dicit igit[Se/
cundum autẽ] quod implet precepta secũde ta/
bule[sil'e] Nõ eq̃le[ẽ huic] ꝑmo mãdato. Sil'e
autẽ ẽ in Trib⁹. Scꝫ. In Dilecto(al's Dilectione)

⁊ Forma dilectionis.⁊ Fine. In Dilecto (al's Dilectione) quidē. qꝛ in ꝓximo nō diligit̃ nisi deus. qꝛ ꝑncipale bonū patrꝭ celestis est in imagīe sua ad quā factꝰ est proximus Ioā.j.Cano.iiij. Qui non diligit fratrem suum quē videt. deum quē nō videt q̃modo potest diligere? Deus enī inuisibil' est ⁊ nō videt̃ nisi in imagine sua. Vñ sicut honor imagīs sanctorū ad ꝓtotypū refert̃: vt dicit Damasce. Ita honor ꝓximi ⁊ dilectio imaginis dei: refert̃ ad honorē ⁊ dilectōēꝫ dei. In Forma etiā dilectōnis est simile. qꝛ q̃uis duo sint mandata dilectōis: dei et ꝓximi: tamē vnꝰ est habitꝰ ꝟtutis: ⁊ vnꝰ dator ꝟtutis spūssctūs: ex quo deus ⁊ ꝓximus diligunt̃. Et hoc notat̃ Joan.xiij. In hoc cognoscēt oēs qꝛ mei estis discipuli si dilectiōem habueritis ad īuicē. Acsi dicat. Ego sum fons dilectōis a quo continuis ꝓfectibꝰ manat dilectio. q̃ est spūssctūs. Et ꝑ (al's in) nos riuus huius fontis ꝯtinue manat. tūc oibꝫ apparet. qꝛ fons in nos fluit dilectiōis diuine: quod nō esset si alia esset aq̃ fontis ⁊ riuoꝝ. Et ita est a me fluens dilectio dei q̃ in vos fluit in dilectōe proximi. Sic ergo ī Forma dilectōis ē simile: q̃uis ī affectu nō sit equale. In Fine etiā est simile. qꝛ sicut diligit̃ deus ꝓpter deū. sic et ꝓximꝰ nō nisi propter deū diligit̃. Unde Aug. in Cōfessionū libro.ij. Ille solus neminē odit qui ⁊ amicū diligit in te. ⁊ inimicū ꝓpter te. Matt̃.v. Ego dico vobis. diligite inimicos v̄ros. bn̄facite his q̃ oderunt vos: vt sitis patris vestri filij qui in celis est. Qui solem suum facit oriri super bonos et malos ⁊ pluit super iustos ⁊ iniustos. Inimicus autē diligitur nisi ꝓpter deum. Quia Sicut s̄m Moralem ph̄m: de naturali ꝓprietate homis est Amicū diligere: Ita s̄m eundē: de natura hoīs est inimicis male facere. Sic ergo secundū simile est huic primo.

Diliges ꝓximū tuū tanq̄ teip̄m Maiꝰ horū aliud mandatū nō est Et ait illi scriba. Bn̄ magister in veritate dixisti: quia vnus est deꝰ ⁊ nō est alius p̄ter eum. Et vt diligat̃ ex toto corde: et ex toto intellectu: ⁊ ex tota aīa: ⁊ ex tota fortitudine. et diligere ꝓximū tanq̄ se ipsum maius est oibus holocaustomatibꝰ ⁊ sacrificiis. Jesus aūt vidēs ꝙ sapiēter respōdisset dixit illi. Nō lōge es a regno dei. Et nemo iā audebat eū interrogare.

Descriptio est p̄cepti [Diliges ꝓximū tuum sicut teip̄m] Tria dicit. Qualit̃. ⁊ Quis. ⁊ Quātum diligat̃. Qualiter notat̃ in verbo: Diligendi: quia Hoc diligitur: quod ex diuersis eligitur. Et sicut in deo ⁊ in dei dilectione notatur ex verbo diligendi ꝙ super omnia amet̃. Ita in proximo notatur ordo dilectiōis qualiter amet̃: quia aliter in vnoquoq; bonū amabile nō eligitur: nisi quo ordine amandū sit ꝑpendatur. Proximus igit̃ secūdo post nos diligitur s̄m gradū quo nobis appropinquāt. Canticoꝝ.ij. Introduxit me rex in cellā vinariā: ordinauit in me charitatē. j. Corinth.xiiij. Oia s̄m ordinē fiāt in vobis. Hos ordines ministrantiū Regina austri mirabat̃.iij. Regū.x. [ꝓximū] Omis homo proximꝰ est. q̃ in p̄mo gradu nob̄ appropinq̄t. Et sic cū in omni hoīe: parētis nostri imago sit: ex eodē ex q̄ est ī nobis: ois hō nobis in primo gradu ꝯiungit̃. ⁊ ideo fratres vocamur Matth.xij. Omes vos fratres estis. Tamen s̄m lineā carnis vnus alio ꝓximior est. Et sil'r s̄m modum beneficioꝝ nostroꝝ: plus appropinquat qui plura impēdit bn̄ficia Luc.x. Quis tibi videtur ꝓximus fuisse illi qui incidit in latrones? Et ait. Ille qui fecit misericordiā in ip̄um. Et rn̄dens iesus dixit ei. Uade ⁊ tu fac similiter Leuit̃.xix. Dilige ꝓximū tuū sicut teip̄m [sicut teip̄m] Hoc est. ad modum ⁊ formā quibꝫ diligis teip̄m. Diligis autē te ad iusticiā ⁊ salutem. ⁊ hoc modo dilige ꝓximū. Vñ Tullius in libro de Amicicia. Prima lex amicicie seminatur. vt pro amicis non nisi honesta faciamus Deut̃.xxxiij. Dilexit populos. omnes sc̄ti in manu eius sunt. Hoc est: omnibꝫ: oꝑa charitatis impendit. ⁊ ad sanctitatē diliget vniuersos [Maius horꝝ] mandatoꝝ [p̄ceptum non est] Confirmatio est veritatis in responso. Est autem maius istud dilectionis duplex mandatum. Generalitate ambitus. ⁊ Dignitatꝭ excellentia. ⁊ Permanentia eternitatis Ambit enī p̄ceptum dilectionis dei: omnia prime tabule mandata sicut supra dictum est. Preceptum autē de dilectione ꝓximi ambit ⁊ implet omnia mandata secunde tabule Rho.xiij. Nemini quicq̄ debeatis. nisi vt inuicē diligatis. Qui enī proximū diligit: legem impleuit. Nā non adulterabis. non furtum facies. nō occides. ⁊ si quod aliud est mandatum: in hoc verbo instauratur Diliges ꝓximū tuum sicut teip̄m. Plenitudo ergo legis: h̄ est: decalogi: est dilectio Ps̄.cxviij Latum mandatum tuum nimis. De Excellentia dignitatis est ꝙ charitas omnia merita informat ad placentiā dei. j. Coꝝ.xij. Adhuc excellentiorem viam vobis ostendo. Et loquit̃ de Charitatis mādato: qd̄ linguis prefertur angelorum: sciētie. ⁊ ꝓphetie: ⁊ fidei: que montes transfert. ⁊ etiā ip̄i martyrio ⁊ elemosynis. De Maioritate autem permanentie in eternitate dicitur. j. Corinthioꝝ.xiij. Charitas nunq̄ excidet. Et parum post. Nunc autem manent: fides: spes ⁊ charitas tria hec. maior autē horum est charitas. Et primo habet ꝙ est maius ad merendum. Et Secundo ꝙ est maius ad exaltandum. Et Tertio. ꝙ est maius ad benefaciendū [Et ait illi] Jesu [scriba] qui primo tentando quesierat: sed nūc conuictus responsione: tentantis ⁊ obseruantis maliciam deponebat sicut dicit glosa [Bene magister in veritate dixisti] Matthei.xxij. Uiam dei in veritate doces [quia vnus est deus] vnice diligibilis pre omnibꝫ [et non est alius preter eum] qui dilectionē cordis in se trahat. quia alij falsi dij sunt. et ideo non diligendi [et] mandatum est [vt diligatur]

intimo affectu[ex toto corde] qꝛ ipē dulcedo est cordis[⁊ ex tota mente]omnia diligibilia per ratōem mouente ⁊ mensurāte: vt diligat̄ quantꝰ est ipē[et ex toto intellectu] qꝛ lux est intellectus sine obnubilatōne. ⁊ ideo dilectio eiꝰ nō vult aliqd terrū sibi admisceri. sed in lumīe manifestari sine errore.[⁊ ex tota anima]q̄ principiuꝫ est ⁊ causa vite. vt tota vita referat̄ ad ipm̄: qui vita est anime nr̄e. Actuū.xvij. In ipo viuimus mouemur ⁊ sumus[et ex tota fortitudine]vt nihil nos abstrahat ab ipo: sed omnes vires nr̄e expendant̄ in ipo. ps̄.lviij. Fortitudinē meā ad te custodiam.[et diligere ꝓximū tanq̄ȝ seipm̄]secūdo loco[maius est oīb; holocaustomatib;] que tota incēdebant̄. Esa.j. Sanguinē vitulorum ⁊ adipē pinguiū nolui: quis q̄siuit hec de manib; vestris: vt ambularetis in atrijs meis. Psal.xxix. Holocaustū ⁊ ꝑ peccato nō postulasti: tūc dixi: ecce venio[⁊ sacrificijs]que non tota incendebantur. Deutero.x. Et nūc israel qd dn̄s deus tuꝰ req̄rit a te nisi vt eū diligas ex toto corde tuo. Sic ergo cōmendata responsiōe: ⁊ cōuerso ad dilectōem tentatore[Jesus aūt vidēs] hoc ē: videri faciens[ꝙ sapienter rn̄disset]in cōmendatōe dicti saluatoris: ꝙ nō ꝑtulit ceremonias legis mandato dilectōis: sicut pharisei ⁊ sacerdotes fecerūt: qui suas traditiōes dei mādatis ꝑtulerūt. Mat.xv. Irritū fecistis mandatū dei ꝓpter vestras traditiones[ait illi]ꝓuocans eū ad meliorē veritatis cognitionē[Nō longe es]ex quo iā veritatē mandati dei cognouisti. et traditiōes hominū nō ꝑtulisti[non lōge es]ꝑ ītellectū[a regno dei] cognoscendo. Non enī distas: nisi ꝙ metū hominū postponas. ⁊ illi quē cognouisti firmit̄ adhereas. Iste enī fuit vnus de illis ď quib; dicit̄ Heb.ij. Timore mortis ꝑ totam vitā obnoxij erant seruituti. hoc est: seruilit̄ legis oneribꝫ. Act.xv. Hoc ē onus quod neq̄ȝ nos neq̄ȝ patres nostri portare potuimꝰ.[Et nemo audebat eū interrogare]Triūphꝰ est victoꝛ super tentatores: sicut Supra.j. triūphauerat sup̄ demones. Jo.xvj. Confidite ego vici mundū. Tentatoꝛ hō sicut sathanas iā desperans abscedit. Joānis.xvj. Et nō est opꝰ tibi vt quis te interroget.

Et respondēs Jesus dicebat docens in tēplo. Quō dicunt scribe christū esse filiū dauid? Ipse eniȝ dauid dicit ī spūsancto. Dixit dominus dn̄o meo: sede a dextris meis: donec ponā inimicos tuos scabellū pedū tuorum. Ipē ergo dauid dicit eū dn̄m: ⁊ vn̄ ē filiꝰ eius?

M Tangit hic demeritū quod est ex ignorātia eiꝰ qui est finis legis. Rho.x. Finis legis christꝰ ad iusticiā omni credēti. Dicunt̄ autē hic Tria. In q̄rum Prīo Doctrina cōmendat̄. In Scd̄o Subtilitas veritatis ostendit̄. In Tertio Fructꝰ doctrine in turba describit̄. Dicit igit̄[Et respōdēs iesus]ei qui iam veritatē faciēdo eū cognouerat.[dicebat]etiam adiungēs de veritate credendo ꝑ rum[docens in tēplo] publice ⁊ solennit̄. Esai.xlv. Non in abscondito locutꝰ sum in loco terre tenebroso. Jo.xviij. Ego semꝑ docui in templo quo oēs iudei cōueniunt: ⁊ in abscondito locutꝰ sum nihil[Quō ergo]Tangit veritatis subtilitatem dicēs[ergo]ex quo tu iam intelligis traditiōes ⁊ holocausta aīalium nihil esse nisi in figura. Ergo[Quō]hoc est quo intellectu[dicūt scribe] qꝛ tu vnus es ⁊ p̄cipuus. Joā.iij. Tu es mgr̄ in isrl̄[christū esse filiū dauid] Si enī vt dicūt vnius: ħ est hūane nature ē tm̄. ita ꝙ vt homo purꝰ: sit filius dauid. tūc obuiat incōueniens. quia ipse Dauid ꝓpheta inspiratus[dice. in spūsctō] Nō in spū humano in quo est deceptio. Glo. Nō errore. non ꝓpria volūtate. ij. Pet̄.j. Non volūtate humana allata est aliqn̄ ꝓphetia: sed spūsancto inspirati locuti sunt sancti dī hoīes[dixit dn̄s]q̄ absolute dominꝰ est. Et hic est pater qui ďt Exo.vij: ⁊ in multis alijs locis. Ego dominus. Hester.xiij. Dominus vniuersoꝝ tu es[dn̄o meo] In quo modo locutiōis notat̄ vnꝰ: dicēs. ⁊ alter ad quem dicit. Qui de necessitate due sunt persone. ⁊ ille ad quem ďt dn̄s: fuit dominꝰ Dauid: quē tantus rex dominū cognouit esse in spūsancto. ⁊ se esse seruū ipsius: dicens Psal.cxv. O dn̄e quia ego seruus tuus sum: ego seruꝰ tuus ⁊ filius ancille tue[sede]quiete regni potitus.j. Reg.ij. Ut sedeat cum principib;: ⁊ solium glorie teneat. Luce.j. Dabit illi dominus deus sedem dauid patris eꝰ: ⁊ regnabit in domo iacob in eternū[a dextris meis] ħ est: in omni equalitate principatꝰ. Colos̄.iij. Ubi chr̄s est in dextera dei sedēs[donec ponā]hoc ē: donec subijciēdo ꝑficiam[inimicos tuos]Aut voluntarios: si se fidei tue ⁊ deuotioni tue subijciunt̄. Aut inuoluntarios: si se tibi opponere nitunt̄[scabellū]hoc est cōculcationē[pedū tuorū] Uoluntarij enī adorāt in loco vbi steterūt pedes deitatis: cui in humana tua natura inuoluntarij aut victi conculcabunt̄. Malach.vlt̄. Calcabitis impios cum fuerint quasi stercꝰ sub planta pedū vestroꝝ. Hoc enī est tēpus quod decurrit vsq̄ȝ in diem iudicij: quo oīm tēpore christo inimici subijciuntur. Qꝫ autē dicit pater filio[donec ponā] ⁊ non ꝙ filius ponat (vt dicit glo) nō est infirmitatis filij: sed ostendit ꝙ alter in altero operat̄. Nam ⁊ filius subijcit inimicos patri Esa.xlv. Chr̄o meo cyro cuius aꝓprehendi dextrā: vt subijciā illi gentes: ⁊ dorsa regum vertā. ⁊ portas ereas cōteram: ⁊ vectes ferreos cōfringam[Ipse ergo dauid dicit eum dominuȝ] Repetit id in quo est vis autoritatis inducte. Et arguit ex hoc dicens[Et vnde est filius eius?] Pater enim super filiū si ambo sint ex vna ⁊ simplici natura nō habet superpositionem: sed ecōuerso. ⁊ sic in spūsancto falsum diceret si eum dominū vocaret ad quē ipse habet superpositionē. Et sic scribe falsum dicunt: dicētes chr̄m purum hominem.

Et multa turba eum libēter audiuit. Et dicebat eis in doctrina

sua: Cauete a scribis q̄ volūt in sto
lis ambulare ꝛ salutari in foro: et i
primis cathedris sedere i synago/
gis: ꝛ p̄mos discubitus in cenis: q̄
deuorāt domos viduaꝝ sub obtē
tu ꝓlixe orationis: hi accipiēt ꝓli/
xius iudicium

Hic dicit ab his caussis reprobatiōis esse cauen
dū. Dicit aūt hic Tria. Deuotionē audientiū. Cau
telā chr̄i doctrinaꝝ. ꝛ Causam q̄re dicit esse cauen/
dū. Dicit igit. [Et multa turba] simplicium
simplici v̄itati intēdētiū [eū libēter audiebat]
ꝓpterea q꞉ in p̄ñte erat sermo eiꝰ. Cañ. ij. Vox tua
dulcis ꝛ facies tua decora. Cañ. iiij. Mel ꝛ lac sub
lingua tua [Et] iō ꝓpter deuotionez ipoꝝ [dice/
bant illis] ad vtilitatē eoꝝ. h̄ est: turbaꝝ [in do/
ctrina sua] Et hec est doctrina quā rudes in pa/
bolis intelligere nō poterāt Abachucb. ij. Exara vi
N sum sup tabulas vt pcurrat q̄ legerit [Cauete a
scribis ꝛ phariseis qui] hoc ē: q꞉ illi [volūt i
stolis ambulare] Stola est talaris vestis pre/
ciosa. dicta a stolon greco qđ latine est longū. Lu.
xvj. Induebat purpura ꝛ bysso [ꝛ salutari i fo/
ro] solēni salutatiōe. q̄ cū muneribꝫ ab inferioribꝫ
supioribꝫ ꝯsueuit exhiberi. Mat. xxiij. Amāt salu/
tatiōes in foro ꝛ vocari ab hoībꝫ rabbi [ꝛ in pri/
mis cathedris] dignitatū [sedere] Mat. xxiij.
Sup cathedrā moysi sederūt scribe ꝛ pharisei [in
synagogis] pōtificalibꝫ. Ps̄. cvj. Exaltēt eū in ec
clesia plebis: ꝛ i cathedra senioꝝ laudēt eū [ꝛ pri/
mos recubitꝰ] in altiori loco eligere [in cenis]
Cōtra h̄ qđ dicit Luce. xiiij. Recūbe in nouissimo
loco [q̄ deuorāt] auido dēte [domos viduaꝝ]
q̄ p̄ ceteris ꝓ animabꝫ maritoꝝ suoꝝ oblationibꝫ
sūt intente [sub obtētu ꝓlixe] ꝛ simulate [orati
onis] h̄ est: obtinētes h̄ ꝓlixa oīone. Glos. Quasi
patroni in diuino iudicio futuri. ab infirmis, ꝛ cō/
sciētia pctōꝝ turbatis pecuniā accipe nō dubitant
cū cōmendet deo oīonē porrecta manꝰ ad dādū. ꝛ
nō ꝯtracta ad accipiendū. Eccli. iiij Quibꝫ illud cō
gruit Ps̄. cviij. Oīo eius fiat in pctm̄. Mat. xxiij
Ve vobis scribe ꝛ pharisei hypocrite q̄ comeditis
domos viduaꝝ: in oīōe lōga orātes. Nō aūt nr̄i
sacerdotes ꝛ scribe domos viduaꝝ comedūt. n̄ sb
obtētu lōge oīōis: sȝ sub violētia apte depdatiōis
Esa. iij. Quare atterit̄ ꝓplm meū: ꝛ rapina paupis
in domo vr̄a [hi accipiēt ꝓlixiꝰ iudiciuȝ] sue
ꝯdēnatiōis. Glo. q̄ꝫ q̄ amāt in angul' plateaꝝ ora/
re. Hi em̄ nō solū laudē hoīm q̄runt sȝ etiā pecu/
niā q̄rūt. Esa. xxvij. In mēsura ꝯ mēsurā cum abie
cta fuerit iudicabit eā Apoc. xviij. Quātū glifi. se: ꝛ
in delitijs fuit: tātū date illi tormētū ꝛ luctū. Sap.
vj. Potētes potēter tormēta patient. Hoc est ergo
quod intendit.

Et sedēs iesus ꝯtra gazophyla
tium aspiciebat quō turba iactarz
es in gazophylatiū: et multi diui
tes iactabāt multa. Cū venisset āt
vna vidua paup misit duo minu/
ta qđ est quadrans

A Hic tāgit Causam reprobatiōis q̄ sumit ex cō/
patiōe in opibꝫ pietatꝭ ꝛ miscđie. Tāgunt aūt hic
Tria In q̄ꝝ Prīo notat Approbatio general'r oī
um offerētium. In Scđo special'r attēdit oblatio
paupeꝝ. In Tertio āt ex h̄ accipit instructio disci/
puloꝝ. Dicit igit [Et sedēs] h̄ est: pꝰ detestati/
onē auaroꝝ ꝛ supboꝝ q̄escēs in deuotiōe fideliuȝ
Ps̄. xxv. Nō sedi in ꝯsilio vanitatis. ꝛ cū iniq̄ gerē
tibꝫ nō introibo. Cum his q̄ nō sedit. Ps̄. c. Oculi
mei ad fideles terre vt sedeāt mecū [ꝯ gazophila
tiū] Glo. Phylare grece: seruare latine gaze psice
diuitie latine. Gazophylatiū locꝰ in q̄ diuitie fuari
tur. Erat āt arca in q̄ ꝓpl'i donaria ꝯgregabant ad
vsus tēpli. Vn̄ in q̄rto. lib. Regū. xij. Tulit ioiada
pōtifex gazophylatiū vnū. aperuitq̄ꝫ foramē d̄sup
ꝛ posuit illđ iuxta altare ad dexterā ingrediētiū do
mū dn̄i. mittebātq̄ꝫ i eo sacerdotes q̄ custodiebant
ostia oēm pecuniā q̄ deferebat ad tēplū dn̄i. Dice/
bat etiā porticꝰ q̄dā in q̄ fuit h̄ gazophylatiū. ꝛ ꝯ il
lā sedebat dn̄s qn̄ ista dixit. Vn̄ Jo. viij. Hec v̄ba
locutꝰ est iesus in gazophylatio [aspiciebat] per
approbationē [quō turba iactaret es in gazo
phylatiū] .j. Paral. xxix. Ppl'z q̄ reptus est vidi
cū ingēti gaudio offerre tibi munera. Dn̄e deꝰ cu/
stodi hāc volūtatē [ꝛ multi diuites] de h̄ q̄ꝫ sibi
abūdauit [iactabāt] in gazophylatiū [multa]
Tob. iiij. Si multū tibi fuerit: abundant tribue. si
paꝝ: h̄ ipm̄ libent impartiri stude [Cū venissȝ āt]
ex deuotiōe [vna] in paupertate ꝛ deuotiōe ab alijs
excepta [vidua] solacio ꝛ lucro viri d̄stituta [pau
per] in rebꝫ fortune nō sibi sufficiēs [misit duo
minuta] cū denariꝰ vsualis valuerit decez: duo
minuta erāt q̄nta ps denarij: vt videt. Marcꝰ tm̄
dr̄ [qđ est q̄drās] Glo. Quadrātē vocāt calcula
tores q̄rtam ptē cuiuslibet rei. s. loco tpis: pecunie.
Forsitā ḡ h̄ q̄rtā ptē sicli. h̄ est: q̄nq̄ꝫ obulos signat
Si aūt minuta erāt q̄nta denarij forsitā grauiora
fiebāt vt q̄rtā facerēt. h̄ est. q̄ꝫ habebāt duas

Et ꝯuocās discipulos suos ait
ill': Amē dico vobis q̄m vidua hec
paup plꝰ oībus misit q̄ miserūt in
gazophylatiū Oēs em̄ ex eo quod
abūdabat illis miserūt: hec v̄o de
pecunia sua oīa q̄ habuit misit to/
tū victū suum.

[Et vocās discipulos] q̄ erāt special'r instruē/
di: tanq̄ꝫ eccl'ie plati futuri [ait illis] Dicit āt Duo
Commēdatiōez oblatiōis. ꝛ Rōnez cōmēdatiōis.
Dicit igit [Amē dico vobis] Affirmatione v̄itt
q꞉ Opiniōe hoīm q̄ntū ꝛ nō ex q̄nto offerat atten/
dit [q̄m vidua hec] solacio ꝓoni carēs [paup]
sibi nō sufficiēs [plꝰ oībꝫ misit] Nō effectu pon
deris. sȝ affectu deuotiōis [q̄ miserunt] suas [in
gazophylatiū] oblatiōes. Hieron. Intimat q̄ꝫ

sit acceptabile deo qđ offert bono aīo.q̄ nō offerē
tiū subam:sȝ pēsat ꝯsciaȝ.nec ꝑpēdit q̄ntū offeras
in eiꝰ sacrificio.sed ex q̄nto. Vn̄ Gen̄.iiij. Respexit
deꝰ ad abel ꝛ ad munera eiꝰ.ad Cain vo ꝛ ad mu
nera eiꝰ nō respexit⌊Oēs em̄ ex eo qđ abūda/
bat illis miserūt⌋ꝛ h̄ q̄dem est bonū.ꝗuis nō
sit ꝑfectū. Luc.xj. Qđ supest date elemosynā.ꝛ oīa
mūda sūt vob⌊hec vo⌋vidua paup⌊de penu/
ria sua⌋in q̄ sibi nō sufficit. Job.xxxj. Si comedi
buccellā meā solus ꝛ nō comedit alienꝰ ex ea:⌊oīa
q̄⌋ad manū⌊habuit:misit⌋Luce.xij. Vendite q̄
habetis ꝛ date elemosynā⌊totū victū suū⌋quē
habuit ꝑ viatico ad tēpluȝ se deo in totū de cetero
committēs. Ps̄.xl. Btūs q̄ intelligit sup egenū et
paupem:in die mala liberabit eū dn̄s. Sic g̃ Cau
sa reprobatōis sufficient̄ est determiata.

Capitulum.XIII.

Et cū egrederetur de tēplo:ait illi vnꝰ ex di/ scipulis suis: Mgr̄ aspice q̄les lapides ꝛ q̄les structure: Et rn̄dens Jesus ait illi: Vides has oēs magnas edificatiōes: Nō reli quet lapis sup lapidē q̄ n̄ destruat

B Tāgit hic Reprobatōis modꝰ ꝛ effectꝰ.qꝛ in ef
fectu cōsideratᷣ(al's pōderat)modꝰ. Et diuidit hec
pars in Duas. In q̄ꝝ Prima describit Reproba
tio iudee ꝛ excidiū in cōi.ꝛ in Scđa in speciali Ibi
⌊Et cū sederet in mōte oliueti⌋Adhuc aūt Prior i
Duas ptes diuidit. In q̄ꝝ Pria Demōstratio fit
statꝰ templi ꝛ synagoge.ꝛ in Scđa in cōi p̄dicat re
probatio ꝛ excidiū futuꝝ Ibi.⌊Et rn̄dēs iesus ait
ꝛc.⌋In Pria pte Duo tāgunt. Scȝ.Desertio tē/
pli in signo. Et Demōstratio statꝰ tēpli in edificio.
Dicit igit⌊Et cū⌋post laudatam deuotionem
vidue in tēplo⌊egrederet de tēplo⌋Ipō egres/
su designās q̄ deserendꝰ esset locꝰ. Ezech.ix. Egres
sa est glīa dn̄i a lumine tēpli; Mat.xxiij. Ecce relin
quet vobis domꝰ vr̄a deserta. Egredit aūt dn̄s ꝛ
recedit de tēplo.qꝛ p icredulitatē synagoga recessit
ab eo. Osee.vij. Ve qm̄ recesserūt a me.vastabunt
qꝛ p̄uaricati sūt in me.ego redemi eos.ꝛ ipi locuti
sūt ꝯtra me mēdaciū⌊ait illi vnꝰ⌋excepte aucto/
ritatis vel excepte familiaritatis: Petrꝰ.s.vel Joā
nes q̄si p̄ oībꝫ alijs loq̄ns. Vn̄ Matt.xxiiij. Luce
xxj.dr.q̄ discipuli istā fecerūt demōstrationeȝ⌊ex
discipul' suis⌋q̄ disciplinis suis imbuiꝛ erudiri
cupiebāt ꝑ demōstrationē statꝰ tēpli ad docēdū ꝑ
uocabāt. Heb.xij. In disciplina pseuerate: se vob
tanq̄ȝ filijs offert deꝰ. Mat.xiij. Seorsū oīa disci
pul' disserebat. Audaciā autem iste accepit a facto
Abrae. Gen̄.xviij. Nū celare potero q̄ gesturꝰ suȝ:
Amos.iij. Nō faciet dn̄s vbū nisi reuelauerit secre
tū suū ad suos suos ꝓphas. Hac igit fiducia dic
iste p oībꝫ⌊Mgr̄⌋cuiꝰ doctrinā secuti sumꝰ. Jo.
iij. Scimꝰ qꝛ a deo venisti mgr̄⌊aspice q̄les la/
pides⌋in q̄ntitate ꝛ q̄litate firmitatis ꝛ decoris⌊et
q̄les structure⌋In arte em̄ ꝛ materia ditissima
fuit ꝛ ars mirabil'.ij. Paral'.ij. Domꝰ hec quā edi/
ficare cupio tal' esse dȝ q̄lis nō sit in vniuersa terra.
⌊Et rn̄dēs iesus ait illi⌋in cōi desolationeȝ p̄/
dicēs⌊Vides has mag̃s edifi.⌋tā in tēplo q̄ȝ
in alijs hītacul' sacerdotū.ij. Paral'.ij. Domꝰ quā
edificare cupio magna est. Magnꝰ ē em̄ dn̄s deꝰ
nr̄⌊Nō relinquet lapis sup lapidē⌋ꝑpt pec/
cata ihabitātiū⌊q̄ nō destruat⌋h̄ est:cōminuat
ij. Mach.v. Factus ē locꝰ ꝑticeps maioꝝ ipli De
struit etiā qꝛ i figura fuit factꝰ.ꝛ iō apparēte vitate
destruit figura Hiere.xxvj. Sion q̄si ager arabit
ꝛ mōs tēpli erit in excelsa siluaꝝ:ꝛ hierl'm in acer/
uum lapidum.

Et cū sederet in mōte oliuaꝝ cō tra tēplū interrogabāt eū separati petrꝰ ꝛ iacobꝰ ꝛ ioānes ꝛ andreas

Hic incipit ps in q̄ in Spēali describit excidiuȝ
Et habet Duas ptes. In q̄ꝝ Prima A discipulis
ꝓponit qō. In Scđa aūt Ad q̄stionē aptat rn̄sio.
Ibi.⌊Et rn̄dēs iesus cepit illis dicere.⌋In Prima
baꝝ Tria dicunt. Scȝ.Loci ꝯgruitas. Querētiuȝ
idoneitas.ꝛ Qōnis difficultas. Dicit igit⌊Et
cū sederet⌋aīm q̄etū indicās.ps̄.lxxix Qui sedes
sup cherubin appare corā effraim beniamin ꝛ ma
nasse. Sup cherubin ei sedēs est:sup plenitudieȝ
scie in eternis illuminationibꝫ q̄escēs. Appares āt
corā effraim ꝛc.est se manifestās discipul' in sapie
rn̄sis. Discipuli em̄ sūt effraim in fructu.beniamin
in cōtēplatiōe.ꝛ manasses in sui ꝛ suoꝝ obliuione
⌊in mōte oliueti⌋Ibi locꝰ ꝑpt fomēta luminis C
ꝯgruebat illuminatiōi.ps̄.lxxv. Illuminās tu mi
rabilit a mōtibꝫ etnis⌊ꝯ tēplū⌋Glo. Vbi ipe sitꝰ
corpis ꝯgruebat vbis.qꝛ iā ꝯ tēplū ꝛ synagogā fa
ciē offirmauerat Hiero. Mōs ille nō ifructuosas
arbores generat:sed oliueta gignit.q̄bꝫ Lumē alit
Vmbra fugat: Reqes lassis tribuit: Infirmitas
soluit. Hec oīa oleū:fertilitate: significatiōe miſi/
cordie:fomēto lumīs:illuminatiōe:vnctiōe pedū.
ꝛ vnctiōe mēbroꝝ. Can̄.j. Oleū effusum nomē tuū
Eccl'is.ix. Oleū de capite tuo nō deficiat⌊interro
gabāt eū⌋q̄ magis erāt idonei⌊sepati⌋q̄ secret
eiꝰ sp interesse ꝯsueuerūt⌊Petrꝰ⌋aploꝝ vtex⌊ꝛ
iacobꝰ ꝛ ioānes⌋q̄ i oībꝫ familiariꝰ sp(al's sibi)
admissi fuerūt⌊ꝛ andreas⌋q̄ pmꝰ ad testioniuȝ
ioānis ad chr̄m ꝯuersus fuit. Jo.j. Vnꝰ ex duobꝫ
q̄ audierāt a ioāne erat Andreas frat simōis petri

Dic nobis q̄n ista fiēt.ꝛ qđ signū erit q̄n hec oīa incipiēt ꝯsūmari:

Ecce Qōnes Duas faciūt. Vnā de tpe.ꝛ Aliā d
signis tp̄s p̄cedētibꝫ Dicit igit⌊Dic nobis⌋fa/
miliaribꝫ tuis. Jo.xv. Vos āt dixi amicos.qꝛ oīa
q̄cūq̄ȝ audiui a pr̄e meo nota feci vob⌊q̄n hec fi/
ent⌋de tēpli destructiōe.qꝛ scimꝰ q̄ tūc nihil eis re
gnū tuū p̄ualebit. Act.j. Qui ꝯuenerant interroga/
bāt eū dicētes. Dn̄e si i tpe h̄ restitues regnū israel
⌊ꝛ qđ signū erit q̄n hec oīa incipiēt ꝯsum/
mari⌋Oia dr.qꝛ mlta ad hec q̄ dicunt exigūt. In
depssiōe ptāt In amissiōe loci: In ꝯstitutōe auxilij

⁊ In destructiõe tẽpli. ⁊ sõ ðr oĩa. In h̃ āt discipuli laudant̃ ꝙ desiderāt finez iudee ⁊ mõi. qꝛ ꝑ h̃ sciũt ꝙ incipiet felicitas sctõꝝ ⁊ btitudo. Eccl'is. v. Dulcis est somnꝰ laborãti siue paꝝ siue multũ comedat. h̃ est somnꝰ etne ꝯtẽplationis. sic ꝑegrinꝰ q̃rit vie t̃minũ. Heb. xj. Alõge ꝓmissiões aspiciẽtes et salutãtes ⁊ ꝯfitẽtes q̃m ꝑegrini ⁊ hospites sᷓt sup terrã Et q̃dez q̃ h̃ dicũt. ſcant se pr̃iaz inq̃rere. Sic mercẽnariꝰ q̃rit finẽ tp̃is laboris sui. Job. vij. Sicut mercẽnariꝰ p̃stolat̃ finez oꝑis sui. sic ⁊ ego dies laboriosos in mẽses vacuos enũeraui mihi. Sic p̃gnãs cõputat mẽses ꝑturitõis sue. Jo. xv. Mulier cũ parit tristiciã habz. Cũ āt peꝑerit masculuz iã nõ meminit p̃ssure. qꝛ natꝰ est hõ in mõm.

Et rñdens iesus cepit illis dicere: Uidete neq̃s vos seducat. Multi em̃ veniũt in noĩe meo dicẽtes: qꝛ ego sum: ⁊ multos seducẽt.

[Et rñdẽs iesus: cepit] qꝛ ꝓpt̃ infirmitatẽ discipuloꝝ ꝯsũmare dicẽda nõ potuit [illis dicere] Joã. xv. Adhuc m̃lta habeo vobis dicere. sz nõ potestis portare mõ [Uidete] Hic incipit ꝑs in q̃ ꝑticularit̃ signa destructiõis det̃minat. Habz aũt duas ꝑtes. In q̃ꝝ Prima ponunt̃ signa Cõia: ⁊ aduentꝰ dñi ad iudicium extremũ. ⁊ destructiõis Judee. In Scd̃a aũt Specialia signa ponunt̃ aduentꝰ ad vniuersale ⁊ vltimũ iudiciũ Ibi. [Erunt aũt tribulatões tales] Adhuc in Prima haꝝ Primo ponit signa remota. Et in Scd̃a ponit signa ꝓpinq̃ Ibi. [Cũ aũt videritis ⁊c̃.] In Prĩo Duo facit In q̃ꝝ Primo Duo tangit signa tristicie. Et in Scd̃o intermiscet q̃dã de ꝯsolatiõe Ibi. [Et i oẽs gẽtes] Adhuc in Prima Triplicia signa inducit: Quoꝝ Primũ est Signũ seductõis a v̾itate. Secundũ aũt Signũ cõe de pacis impugnatiõe Ibi [Cũ aũt audieritis ⁊c̃.] Tertiũ aũt Signũ speciale de fideliũ ammonitiõe ⁊ ammonitionis rõne Dicit igit̃ [Uidete nequis] cuiuscũq̃ apparẽtie (al's apparitionis) in religiõe [vos seducat] vt a v̾itate fidei deuietis. j. Coꝝ. ij. Nemo vos seducat. ij. Thes̃. ij. Neq̃s vos seducat vllo mõ [Multi em̃ veniẽt] Rõ est ammonitõis. Et bñ ðr [multi] qꝛ in multa partiti. j. Jo. iiij. M̃lti pseudoprophete exierũt in mõm. Sap. iiij. Multigena impiorũ multitudo nõ erit vtil' [veniẽt] nõ missi a me Jo. v. Ego veni in noĩe pr̃is mei ⁊ nõ recepistis me. Aliꝰ veniẽs in noĩe eiꝰ illũ recipietis. ij. Thes̃. ij. Qꝛ nõ crediderũt v̾itati mittet illis oꝑatorem erroris. Phil'. iij. Multi em̃ ambulãt q̃s sepe dicebã vob inimicos crucis chr̃i [in noĩe meo] h̃ ẽ: nomẽ meum ĩuocãtes ⁊ signa faciẽtes. Mat. vij. Multi dicẽt mihi in illa die. Dñe in noĩe tuo demonia eiecimus. ⁊ in noĩe tuo ꝓphetauimꝰ. ⁊ in noĩe tuo sig̃ m̃lta feciꝰ. ⁊ ego ꝯfitebor ill'. qꝛ ego nũq̃ noui vos [dicẽtes] ex p̃sumptiõe [qꝛ ego sum] chr̃us dei electꝰ. q̃ꝝ vnꝰ fuit iudas galileꝰ. ⁊ vnꝰ Theodas ð q̃bꝰ Act̃. viij. Precipuꝰ tñ i p̃mitiua eccl'ia fuit Simõ magꝰ. q̃ sic̃ ðr Hiero. credebat̃ eẽ mag̃ v̾tus dĩ Qui int̃ cetera i suis volumĩbꝰ scp̃tũ h̃ dereliquit: Ego sum spõsus ego sũ oĩpotẽs. Ego sum aĩa dei ego sũ s̃mo dei [⁊ seducẽt multos] seorsum abducẽtes a v̾itate. Et marie Simon q̃ om̃s fere viros eccl'iasticos i suã seduxit heresim. Act̃. viij. Cũ vidisset Simõ qꝛ ꝑ manꝰ ĩpositionẽ apl'oꝝ daret̃ sp̃ũssctũs obtulit apl'is pecuniã dĩ. Date mihi hãc ptãtẽ vt cuicũq̃ ĩposuero manꝰ accipiat sp̃m̃sctm̃. Eccl'i. x. Pecunie oĩa obediũt

Cũ audieritis āt bella ⁊ opiniones belloꝝ: ne timueritis Oꝑtet em̃ hec fieri: sz nondũ finis

Tãgit signa q̃ fiũt de ĩpugnãda pace. ⁊ añ excidiũ iudee. ⁊ añ finẽ mõi cõiter. Hec āt tãgit Dupliciť. Scz in Cõi. ⁊ i Speciali In Prĩo Duo ðr. Signũ impugnãde pacis. ⁊ Cõfortationẽ ꝯ instãtiã tribulatõis Dicit igit̃ [Cũ audieritis bella] remota a iudea [⁊ opiniões belloꝝ] maioꝝ. q̃ surrectura opinant̃ ꝑ q̃ sctõꝝ ꝓbat̃ patiẽtia. Jac. j. Patiẽtia opꝰ ꝑfectũ habeat vt sitis ꝑfecti ⁊ integri in nullo deficiẽtes [Ne timueritis] Cõfortatõez ꝯ hec mala inducit. ⁊ Rõnẽ ꝯfortatõis Dicit igit̃ [Ne timueritis] Matt. x. Nolite timere eos q̃ õccidũt corpꝰ ⁊ post hec nõ hñt ampliꝰ q̃d faciãt. Prouer. xxviij. Fugit ĩpiꝰ nemĩe ꝑseq̃nte. iustꝰ aũt q̃si leo ꝯfidẽs absq̃ terrore erit. Prouer. xij. Non ꝯtristabit iustũ q̃cq̃d ei acciderit. Et subiungit istiꝰ Cõfortatiõis rõnẽ [oꝑtet em̃] h̃ est: cõueniẽs est ad ꝓbationẽ electoꝝ. j. Coꝝ. xj. Oꝑtet hereses esse vt hi qui ꝓbati sũt manifesti fiant in vob [sed nõdũ stati finis] nec iudee neq̃ mõi. qꝛ ista sũt signa remote incipiẽtia nõ ꝓpinq̃. Uñ Matt. xxiiij. His aũt fieri incipiẽtibꝰ respicite ⁊ leuate capita vestra. qꝛ iã appropinq̃t redemptio v̾ra

Exurget em̃ gẽs sup gentẽ: ⁊ regnũ sup regnũ: ⁊ erũt terremotꝰ ꝑ loca ⁊ fames: initiũ doloꝝ hec

Hec sũt signa ꝓpinq̃ora. Et Duo ðr. Signa piculi ⁊ Cautelã. Sig̃ āt sũt Tria. Quia. s. [gẽs exur. ꝯ gẽtẽ] Gẽs. s. iudeoꝝ ꝯ gẽtẽ viciaꝝ gẽtiũ. Esa. xix. Pug̃bit vir ꝯ amicũ suũ. ciuitas aduersꝰ ciuitatẽ [⁊ regnũ aduersus regnũ] r. homanoꝝ regnũ ꝯtra regnũ iudeoꝝ. vt intꝰ ꝑ seditionẽ ⁊ extra ꝑ bella: debiles in sua destructõe inueniant̃. Luce xxj. Cum audieritis p̃lia ⁊ sediciões nolite terreri Oꝑtet p̃mũ hec fieri sed nõdũ statim finis. Greg. Bella ad hostes ꝑtinẽt. sediciões ad ciues. Ut ergo nos iudicet. interiꝰ exteriusq̃ turbari: aliõ nõ fatet̃ a ciuibꝰ ⁊ aliud ab hostibꝰ ꝑpeti. Esa. ix. Unusq̃sq̃ carnẽ brachij sui vorabit. manasses effraiz: ⁊ effraim monassen. ⁊ sil' hi ꝯtra iudã [⁊ erit terremotꝰ] Scd̃m signũ ꝙ terremotꝰ magni añ destructionẽ iudee apparuerũt. Lu. xxj. Erũt terremotus ꝑ loca ⁊ pestilẽtie ⁊ fames. Ex aeris em̃ distemperãtia fames erorit̃ eo ꝙ fructꝰ non nascunt̃. In tantũ em̃ in excidio hoc malũ accreuit ꝙ mulieres nobiles suos ꝓprios filios comederũt. Thrẽn. iiij Manꝰ mulieꝝ misericordiũ coxerũt filios suos ad mẽsurã palmi: facti sũt eis in cibũ i ꝯtritõe filie ꝓpl'i mei [initiũ doloꝝ hec] sed nõ ꝯsummatio qꝛ finis doloꝝ multo est acerbior. Ista em̃ sunt tẽporalia. sed ꝯsũmatio doloꝝ erit eterna. Mat. xxv

Capitulum.XIII.

Ite maledicti in ignē eternum q̄ parat⁹ est diabolo ⁊ angelis ei⁹. Deut.xxxij. Ignis succēsus est in furore meo ⁊ ardebit vsq̄ ad inferni nouissima.

Uidete aūt vosmetipos. Tradēt em̄ vos in ꝯcilijs ⁊ in synagogis vapulabitis: ⁊ ante reges ⁊ p̄sides stabitis ꝓpter me in testimonium illis.

Cautos reddit. Et ponit hic cautelaz. Dicit autē Tria. Monet em̄ cauere. Et dicit cautele necessitatez. ⁊ Passionis honestatē. Dicit igit᷑ ⌊Uidete vosmetipos⌋ h̄ est: cōsiderate vt vobismetipis caueatis. Luce.xxj. Cauete aūt ab hominib⁹. Act. xix. Attēdite vobis ⁊ vniuerso gregi: in q̄ vos posuit spūssanct⁹ regere ecclesiā quā adq̄siuit sanguine suo. Glo. Quare hec om̄ia inferant᷑ dicit ⌊Uidete ⁊c̄.⌋ Ea em̄ vel sola vl' maxima causa est excidij. q̄ꝛ post occasionē dn̄i nois q̄ꝫ ac fidei p̄cones simul ⁊ ꝯfessores: impia crudelitate vexabāt. ⁊ ideo multum erat ap̄lis cauēdum ⌊Tradēt ei̅ vos⌋ Ecce Necessitas cautele. q̄ꝛ ⌊tradēt vos⌋ ꝑditione ad damnationē ⌊in ꝯcilijs⌋ ꝯsistorioꝝ suoꝝ in quib⁹ accusatiōes ꝯtra vos ⁊ sententias inq̄rēt Gen̄.xlix. In conciliū eoꝝ nō veniat aīa mea. ⁊ in cetu eoꝝ nō sit gloria mea. Esa.j. Iniq̄ sunt cetus vestri ⌊⁊ in synagogis⌋ hoc est: ꝯductionib⁹ ⁊ cōgregatiōib⁹ post ꝯcilij sn̄iam ⌊vapulabitis⌋ plagas recipietis ⁊ flagellatiōes. De hac synagoga dr̄ Eccl̄i.xxj. Stupa collecta synagoga peccātiū. Ps̄. xv. Nō ꝯgregabo ꝯuēticl'a eoꝝ de peccātib⁹ Apoc̄. ij. Probasti eos q̄ se dicūt eē iudeos ⁊ nō sūt. s̄ꝫ sūt synagoga sathane. De Uapulatōe dicit᷑ Actuū.v. Ibāt apostoli gaudentes a ꝯspectu ꝯcilij: q̄m̄ digni habiti sunt ꝓ nomine iesu ꝯtumeliam pati. ij. Coꝝ.xj. Ter virgis cesus sum. semel lapidatus sū ij. Macb.vij. Flagris taurinis cruciati ⌊⁊ an̄ reges⌋ maiores ⌊⁊ p̄sides⌋ ꝓuinciaꝝ iudices ⌊stabitis⌋ iudicandi Jacobi.ij. Diuites ꝑ potētiā opprimūt vos: ⁊ ipi ꝑtrahūt vos ad iudicia. Un̄ Ecclesiastic⁹.lj. petit se liberari a rege iniq̄ ⁊ a lingua mendacij. Daniel'.iij. Tradidisti nos in manibus inimicoꝝ nr̄oꝝ iniquoꝝ ⁊ pessimoꝝ ⁊ regi iniusto ⁊ pessimo vltra oēm terrā ⌊ꝓpter me⌋ Honestissima cā est passiōis. Mat.v. Bt̄i eritis cū maledixerint vob̄ hoīes. ⁊ dixerint oē malū aduersus vos ꝓpter me. gaudete in illa die ⁊ exultate. j. Pet.iij. Si q̄d patimini ꝓpter iusticiā bt̄i Timorē aūt eoꝝ ne timueritis. dn̄m aūt chr̄m s̄c̄ificate in cordibus vr̄is ⌊in testimoniū illis⌋ Hic est fruct⁹. vt illis testificemini fidei v̄itatē Qd̄ erit eis testimoniū salutis si crediderint. Uel ⌊testimoniū⌋ ꝯdēnationis si nō crediderint Act.ix. Uas electiōis erit mihi iste: vt portet nomē meū coraz gētib⁹ ⁊ regibus ⁊ filijs israel. Un̄ Luce.xvj. Diues in inferno petiuit vt Lazar⁹ testet᷑ fratrib⁹ suis ne ⁊ ipi veniant in locum hunc tormentoꝝ. Act.j. Eritis mihi testes ī iudea ⁊ samaria ⁊ vsq̄ ad vltimū terre.

Et in oēs gētes p̄mū opꝫtet p̄dicari euāgelium

Intermiscet hic aliq̄d ꝯsolatōis. Tangit autem Tria. Profectū p̄dicatiōis: Ammīstrationē sapiētie. ⁊ eloq̄ntie ꝓ eis satisfacientis (al's satisfacientē) ⁊ Pro oib⁹ q̄ ꝑseuerauerint ꝓmissionē salutis. Dicit igit᷑. ⌊Et in om̄s gentes⌋ Glo. Diuinitus ꝓcuratū est vt patefacta ꝑ orbē euāgelice fidei gratia: ip̄m templuz cum ceremonijs tolleret᷑. ne forte aliquis ꝑuulus adhuc: ac lactēs in fide: si videret manere illa a ꝓphetis facta a dn̄o instituta: ammirādo s̄c̄m̄ seculare: paulatim ad iudaismū relaberet᷑. Aufertur ḡ vmbra ⁊ palmā tenet v̄itas ꝑ orbem declarata. Hec ḡ est cōsolatio vt prius ꝑ orbē v̄itas p̄dicetur Esa.xxvij. Qui egrediūt᷑ impetu ex iacob: florebit ⁊ germinabit israel. ⁊ īplebūt faciē orbis semine. Alia glosa. Ne de ꝑditiōe gentis vestre tristemini. q̄ꝛ socios de om̄ib⁹ gētib⁹ estis habituri. Et hoc est ⌊in oēs gentes⌋ lōge lateq̄ ⌊primū⌋ ante finalē tēpli destructionē p̄dicauerūt discipuli. quoꝝ fama ꝑuolauit totuz orbē terrarum ⌊opꝫtet p̄dicari euangeliū⌋ Ps̄.xviij In omnē terrā exiuit son⁹ eoꝝ. ⁊ in fines orbis terre v̄ba eoꝝ. Marci vl. Predicate euāgeliū omni creature. ⁊ tūc ꝑseq̄ntib⁹ vos iudeis apud gētes habebitis refugiū. Esa.xvj. Absconde fugientes: ⁊ vagos ne ꝑdas. moab esto latibulum eoꝝ. Un̄ in historia Egesippi dicit᷑ q̄ cū vastaret᷑ iudea: fideles q̄ in iudea erāt. admoniti ꝑ oraculū recedētes a Judea saluati sūt in finitimis regiōib⁹. ita q̄ eos gladius rhomanoꝝ nō inuenit.

Et cum duxerint vos tradētes nolite p̄cogitare q̄d loquamini: s̄ꝫ qd̄ datū fuerit vobis ī illa hora id loq̄mini. Non em̄ vos estis loquētes sed spūssctūs.

Scd̄m est in quo ad ꝯsolationē traditionis dicit q̄liter spiritus ꝓ eis loquentis accipiēt donum ꝯsolationis. Dicit igit᷑ ⌊Et cū duxerint vos⌋ ad ꝯcilia ⁊ synagogas ⁊ reges ⁊ p̄sides ⌊tradentes⌋ ꝑditiose ad supplicia ⌊nolite⌋ in hūano sensu ꝯfidētes ⌊p̄cogitare⌋ ꝑ humanā sapiētiā ⌊q̄d loq̄mini⌋ ij. Coꝝ.iij. Nō q̄ sufficiētes sim⁹ cogitare aliq̄d a nobis quasi ex nobis. s̄ꝫ sufficiētia nostra a (al's ex) deo est. Eccl̄i.xliij. Multa dicimus ⁊ deficim⁹ in v̄bis. ꝯsūmatio s̄monū ip̄e est. j. Coꝝ. j. Perdā sapiētiā sapientiū. ⁊ prudentiā prudentiū reprobabo. Abdie.j. Perdam sapiētes de idumea. ⁊ prudētiā de mōte Esau ⌊sed qd̄ datū fuerit vobis⌋ a spūsc̄tō. ps̄.lxxx. Aperi os tuū ⁊ ego implebo illud. Dat᷑ aūt a spūsc̄tō q̄cq̄d ꝑ studiū diuine scripture ⁊ ꝯtēplatione spūssctūs reuelauerit. Un̄ h̄ qd̄ dr̄ nō dicit vt nō p̄meditemur. sed vt ī humana sapiētia spē nō ponam⁹. q̄n semꝑ orem⁹ vt spūssctūs: ⁊ illūinare coꝛ dignet᷑. ⁊ dirigere linguā. Luce.xxj. Cū steteritis ante reges ⁊ p̄sides nolite p̄meditari qualiter respondeatis Dabit᷑ em̄ vobis ī illa hora q̄d loquamini. ⁊ h̄ est qd̄ dicit ⌊sed qd̄ datū fuerit vobis in illa hora id loquamini⌋ Luce.xxj. Ego dabo vobis os ⁊ sapiētiam cui nō poterūt resistere om̄s aduersarij vestri ⌊Nō ei̅ vos estis⌋ Ratio est an̄dictoꝝ. q̄ꝛ ⌊vos⌋ inq̄ꝫ ho

F mines ab humano sensu [non estis loquentes] Sap.ix. Cogitatiões mortaliũ timide ꝛ incerte ꝓuidẽtie nostre. Job.iij. Uiro cuiꝰ abscõdita est via ꝛ circũdedit eum deꝰ tenebris [sed spũssanctꝰ] Mat.x. Nõ eñ vos estis q̃ loq̃mini. sed spiritus patrꝫ vestri q̃ loquitᷓ in vobis. Job.xxxij. Ut video spũs est in hominibꝫ. ꝛ inspiratio altissimi dat intelligẽtiã. Act.ij. Loq̃bantᷓ varijs liguis apl'i ꝓut spũssctũs dabat eloq̃ illis.

Tradet aũt frater fratrẽ in mortẽ: ꝛ pater filiũ: ꝛ ꝯsurgẽt filij i parẽtes: ꝛ morte afficient eos. Et eritis odio omnibꝰ ꝓpter nomẽ meũ Qui ãt sustinuerit in finem hic saluus erit.

Tertiũ est amarissimũ genꝰ ꝑsecutionis qđ (al's q̄ꝛ) nõ habet ꝯsolationẽ nisi de ꝑseuerãtia q̄ est meritũ salutis. Dicit igitᷓ [Tradet aũt] ꝓditione [frater] infidelis [fratrẽ] fidelẽ [in mortem] Hiere.ix. Unusq̄sq̄ a ꝓximo suo se custodiat. ꝛ in oĩ fratre nõ habeat fiduciã. q̄ꝛ oĩs frater supplãtãs supplãtabit. Mich.vij. Oẽs sanguini insidiantur ꝛ vir fratrẽ suum venabitᷓ in mortez [ꝛ pater filium] supple tradet ad (al's in) mortẽ Pater infidel' filiũ fidelem. Hic est pater de q̃ dr̃ Ezech.xvj. Patruꝰ amoreꝰ ꝛ mr̃ tua cetbea [ꝛ ꝯsurgẽt filij] infideles [in gentes] h̃ est: ꝯ gentes fideles. j. Regũ.xvj. Filiꝰ meꝰ ꝯiurauit aduersũ me. Mat.x. Filius in p̃rem suscitabitᷓ ꝛ filia in mr̃em [ꝛ morte afficiẽt eos] Jo.xvj. Uenit hora vt oĩs q̃ interficit vos arbitretᷓ obsequiũ se p̃stare deo [eritis odio hoĩbꝫ] humanũ sapiẽtibꝫ. Jo.xv. Quia ego elegi vos de mũdo. iõ odit vos mũdus [ꝓpter nomẽ meũ] hoc ẽ ꝯsolatõis. q̄ꝛ Delectabile est ꝓpter amorẽ noĩs dñi esse odiosum Ps. Jmproperia improperantiũ tibi ceciderũt sup me [Qui aũt sustinuerit vsq̄ in finẽ] Ecce Cõsolatio ꝑseuerãtie [hic saluꝰ erit] Ezech.ix. Oẽm sup quẽ viderꝫ thau ne occidas. Thau eñ vltima l'ra est figuram crucis hñs. ꝛ ꝑseuerantiam in cruce ꝑcat. Apoc.j. Uidi filiũ hoĩs vestitũ podere. Poderis est talarꝫ vestis ꝛ ꝑcat ꝑseuerantiam vsq̄ in finez. q̄ꝛ talꝰ est finis corꝑis. Sap.xviij. Jn veste poderis eiꝰ totꝰ erat pictꝰ orbis terraꝝ ꝛ parentũ magnalia. q̄ꝛ oẽs ꝑ ꝑseuerãtiã sũt saluati ab initio mũdi q̃ saluati sũt.

Cũ aũt videritis abominatiõez desolatiõis stantẽ vbi nõ debet: q̃ legit intelligat

G Tãgit hic signa valde ꝓpinqua desolatõis. Dicit aũt Duo. Signũ ꝓpinquũ ꝛ Conseq̄ns ꝑiculũ Dicit igitᷓ [Cũ aũt videritis] ocul' corꝑis [abominationẽ desolatiõis] h̃ est: q̃ in ꝓximo desolationem instare ꝑcat [stãtem vbi nõ debet] Glo. Mat.xxiiij. in loco sctõ Qđ ideo est. q̄ꝛ in loco sctõ abominatio stare nõ dꝫ. Glo. Põt abominatio vel antichr̃s intelligi vel imago cesaris quaz pilatꝰ in tẽplo posuit. vel statua Adriani eq̃stris q̃ in ip̃õ sctõ sctõꝝ loco multo tp̃e stetit. Abominatio q̄ꝫ ꝑm veterẽ scp̃turã idolũ nũcupatᷓ. ꝛ iõ addit [desolatõis] q̄ꝛ in desolato tẽplo atq̄ deserto idolũ positũ est. Daniel'.ix. Post finẽ dieꝝ statuta desolatio. ij. Thes.ij. Qui aduersatᷓ ꝛ extollitᷓ sup oẽ qđ dr̃ deꝰ: aut colitᷓ. ita vt in tẽplo dei sedeat oñdẽs se tanq̄ ip̃e sit deus [q̃ legit] in ꝓphetꝫ q̃ h̃ p̃dixerũt ꝛ maxime in Daniele.x. [itelligat] esse cõpletum. Uel [q̃ legit] p̃terita impleta [intelligat] etiam futura q̃ restant esse implẽda. Lu.xviij. Cõsumma buntᷓ oĩa q̃ scp̃ta sũt de filio hoĩs. Matth.v. Jota vnũ aut vnꝰ apex nõ p̃teribit a lege. Dañ.xj. Deuz aũt maozim in loco suo venerabit. ꝛ deũ quẽ non cognouerũt patres eiꝰ. Deut.xxxij. Noui recẽtesq̄ venerũt q̃s nõ coluerunt patres eoꝝ. Deũ aũt q̃ te genuit dereliq̃sti ꝛ oblitus es dñi creatoris tui.

Tunc q̃ in iudea sunt fugiant in mõtes. ꝛ q̃ sup tectũ: nõ descẽdat in domũ: nec introeat vt tollat q̃d de domo sua. ꝛ q̃ in agro erit nõ reuertatᷓ retro tollere vestimentũ suum. Ue aũt pregnãtibus ꝛ nutriẽtibus in illis diebus. Orate vo vt hyeme nõ fiant.

Narrat hic instãs ꝑiculũ Dicẽs [Tũc oẽs] iudei [q̃ in iudea sũt fugiãt ad mõtes] h̃ e: ad deserta. Job.xix. Fugite a facie gladij. q̄m vltor iniq̃tatũ gladiꝰ est [ꝛ q̃ sup tectũ] ad aspiciẽdũ venientẽ hostẽ ascẽdit. Esa.xxij. Quidnã tibi est q̄a ascẽdisti ꝛ tu oĩs in tecta clamorꝫ plena [nõ descẽdat in domũ suã] cũ mora ꝛ inq̃sitiõe reꝝ suaꝝ. q̄ꝛ si morã traxerit in fuga ꝓ certo cõprehẽdetur Amos.ij. Peribit fuga a veloce. ꝛ fortis nõ obtinebit ṽtutẽ suã. ꝛ robustus nõ saluabit aĩam suam. ꝛ tenẽs arcũ nõ stabit. ꝛ velox pedibꝫ suis non saluabitᷓ. ꝛ ascensor eq̃ nõ saluabit aĩam suã. ꝛ robustꝰ corde inter fortes nudꝰ fugiet. Et hoc est qđ sequitᷓ [nec introeat vt tollat] cũ mora [quid de domo sua] q̄ꝛ tãtũ erit ꝑiculũ q̄ a fuga preoccupabitᷓ Et sic etiã multi q̃ nimis diu cogitant ordinare de domo sua adhuc sepe p̃occupantᷓ. ij. Tim.ij. Nemo militãs deo implicat se negocijs secularibꝫ Hieroñ. in ꝓemio p̃mo galeato. Si habes in tua p̃tate rẽ tuã vende. si nõ habes ꝓijce. herenti in salo nauicule funis magꝫ est p̃cidendꝰ q̄ꝫ soluendꝰ [ꝛ q̃ in agro erit] forte ad agri fructꝰ colligẽdos. vel ad agrũ excolendũ [non reuertatᷓ retro] vt fructꝰ collectos domuz deducat Uel vt instrumenta cultꝰ agri in domo reponat. q̄ꝛ ꝑiculũ instat. Et q̄ꝛ tales laboratores cultiora vestimenta domi relinquunt. iõ dr̃ q̄ [nõ reuertatᷓ tollere vestimẽtũ suũ] cultiꝰ vt illud secũ apporter. q̄ꝛ incipitᷓ ei via ab hostibꝫ. Esa.xxx. Velociores erũt q̃ ꝑseq̄ntur vos. Mille hoĩes a facie terroris vniꝰ: ꝛ a facie terroris q̄nq̄ fugietꝫ donec relinq̃mini q̄si malus nauis i ṽtice mõtis [Ve aũt ꝑgnãtibꝫ] q̄ꝛ p̃õdere vteri fugere nõ poterũt. ꝛ iõ deficiẽtes scandentᷓ ne fructꝰ ex eis ꝓueniat. iiij. Reg.xv. Percussit manahẽ tersam. Noluerũt eñ aperire ei. ꝛ interfecit oẽs ꝑgnãtes eiꝰ ꝛ scidit eas. Esa.xxxvij. Uenerunt

filij vsq3 ad partū z nō erat ꝟtus piendi[z nutri
entib3 in illis dieb3]tāte tribulatiōis. q2 nutri
entes nec curā infantib3 exhibere pñt. nec studere
ad cibū vñ lac dent filijs suis. Threñ. iiij Paruu/
li petierūt panē. z nō erat q̄ frangeret eis. Threñ.
ij. Matrib3 suis dixerūt: Ubi est triticū cū exhala
rent anias suas in sinu matꝝ suaꝝ. Uel forte ido
vt dic̄ Egesipp⁹. q2 natos coacte sūt mr̄es comede
re. Thre. iiij. Man⁹ mulieꝝ misericordiū coxerūt
filios suos: ad mēsurā palme. facti sunt eis in cibū
in ɔtritione filie populi mei[Orate ergo vt hy
eme nō fiant] q2 omib3 testātib3 impedimentis
De collēdis reb3 Uel pōdere p̄gnantiū Uel sollici
tudine nutriendi: asperitas hyemis a fuga vos ꝓ/
hibeat. Glos. Matth. xxiiij. dicit. Orate vt nō fiat
fuga vestra hyeme vl' sabbato. q2 in sabbato ꝓpter
religionē. z hyeme ꝓpter tp̄is asperitatē fuga nō pa
tebit. Hec tñ glosa spūaliter exponit sic dicēs. Ora
te aūt ne finiat̄ fruct⁹ op̄is vīi cū fine tp̄is. Hyeme
em̄ finit̄ fruct⁹. sabbato tp̄s. Fruct⁹ em̄ q̄ tp̄e finiū
tur temp̄ales sūt. Cañ. ij. Jā em̄ hyems trāsijt im/
ber abijt z recessit

Erūt em̄ dies illi tribulationis tales q̄les nō fuerūt ab initio crea ture quā ɔdidit de⁹ vsq3 nūc ne/ q3 fiēt. Et nisi breuiasset dñs dies nō fuisset salua ois caro. Sed pro pter electos quos elegit breuiauit dies.

D Tangit hic specialit̄ Signa diē extremi iudicij
p̄cedētia. Diuidit̄ autē p̄s ista in Tres partes. Jn
quaꝝ p̄ma dicit Signa p̄cedētia Jn Scd̄a aūt cō
firmat ꝟitatē illoꝝ Jbi.[Amē dico vobis qm̄ non
trāsibit] Jn Tertia aūt dicit ꝙ dies vltimi iudicij
est ab homib3 occulta. Et Occultatiōis innuit cau
sam. Jbi.[De die aūt illa zc̄.] Prima haꝝ p̄tiū di/
uidit̄ in Duas partes. Jn quaꝝ Prima dicit Tri
bulatōis extreme acerbitatē z p̄iculū. Jn Scd̄a āt
Jp̄oꝝ signoꝝ vicinū signū ponit Jbi.[Sed in il
lis dieb3] Adhuc aūt p̄or harum diuidit̄ in Duas
partes. Jn q̄rum Prima Tribulatiōis dicit acer
bitatē. z in Scd̄a seductoꝝ dicit p̄iculositatē Jbi.
[Et tūc siq̄s vobis dixerit] Jn Prima haꝝ Tria
dicunt̄. Describit̄ em̄ Tribulatiōis acerbitas. De/
scribit̄ Eiusdē breuitas. z Describit̄ Causa, breui/
tatis Dicit igit̄[Erūt q3] añ finē vltime destru
ctionis[tribulatōes tales] Glo. Hoc ꝓprie ad
antichr̄m refert̄. qñ crebriora z acerbiora tormen/
ta inferent̄ fidelib3. z qd̄ graui⁹ est. signa q̄3 comi
tabunt̄[q̄les nō fuerūt ab initio creature]
cū añ sp̄ mali bonos sint p̄secuti a p̄mo Abel iusto
quē occidit Cain. Geñ. iiij. ij. Tim̄. iij. Oēs q̄ pie vo
lunt viuere i chr̄o p̄secutionē patient̄[vsq3 nūc]
Dañ. xij. Ueniet tp̄s q̄le nō fuit ex q̄ hoies esse cepe
rūt sup̄ terrā. q2 Tres fuerūt eccl'ie p̄secutōes. Pri
ma Tyrānoꝝ. Scd̄a hereticoꝝ. Tertia falsoꝝ fra
trū. Ultia āt p̄secutio ɔflabit̄ ex oib3 his[neq3 fi/
et] vlteri⁹ tal' tribulatio. Ps̄. cxiiij. Tribulatōe3
z dolorē inueni. z nomē dñi inuocaui. Esa. xix. Di

rumpet̄ spūs egypti in medio ei⁹. j. Thes. v. Cū di
xerint pax z securitas. tūc repētin⁹ sup̄ueniet eis in
terit⁹ tanq̄3 dolor in vtero hñtis[Et nisi breui/
asset dies dñs] Hoc ē de ɔsolatiōe. q2 Sūmu3
mali diu durare nō p̄t[nō fuisset ois caro sal/
ua] q2 caro infirma est z diu tribulationē sustine/
re nō pōt. Geñ. vj. Nō p̄manebit spūs me⁹ i hoie
in eternum q2 caro est. Et loquit̄ ibi dñs de spū ire
sue quē infirmitas carnis diu sustinere nō potest.
Ps̄. xxix. Jbi vbi nos habem⁹ Qm̄ ira in indigna
tiōe ei⁹. ibi habet trāslatio Hieroñ. Ad momentu3
z parump̄ abscōdi faciē meā a te. Job. xxvj. Cū vix
paruā stillā audierim⁹ s̄monum ei⁹. tonitruū ma
gnitudinis ei⁹ q̄s poterit sustiere:[Sed ꝓpter
electos] Tertiū est ꝓpt̄ q̄s breuiauit. Et h' est ꝓpt̄
electos q̄s elegit finaliter a massa p̄ditiōis separā/
do[breuiauit dies] extreme tribulationis. Uel
Post mortē antichr̄i. Sicut dicit̄ Dañ. xj. q2 tunc
dabunt̄ q̄draginta dies in penitentiam vt hi qui
ɔuerti volūt agant penitētiā. j. Coꝝ. vij. Tp̄s bre/
ue est. Eph. ij. Redimētes tp̄s qm̄ dies mali sunt
Jo. xvj. Modicū z nō videbitis me. Hoc vna glo/
sa exponit de tempore añ iudiciū qd̄ modicū est re
spectu eternitatis. Apoc. j. Tp̄s em̄ ꝓpe ē. Esa. xiiij
Prope ē vt veniat tp̄s ei⁹: z dies ei⁹ nō elōgabunt̄
Miserebit̄ em̄ dñs Jacob. z eliget adhuc ex isrl'

Et tūc siquis vobis dixerit: Ec ce hic est christus Ecce illic: ne cre dideritis. Exurgēt em̄ pseudochri sti z pseudoprophete: z dabunt si/ gna z portēta ad seducēdos si fie/ ri pōt etiā electos.

Tangit Periculū seductiōis in falsis ꝓphetis. I
Et tangit Tria. Periculū seductiōis. Ammoniti/
onē p̄uisiōis. z Signa vicina dñice ad iudiciū ma
nifestatiōis Dicit igit̄[Et] in dieb3 illis[tūc] in
vltima p̄secutiōe[siq̄s] cuiuscunq3 ꝓfessionis vel
auctoritat'[vobis] vel successorib3 vr̄is vel plebi
bus vobis cōmissis[dixerit Ecce hic est chri
stus] in vni⁹ vel alteri⁹ heres̄ ɔuēticulis. sic Arri⁹
in sua p̄fidia dixit chr̄3. z Donat⁹ in sua. z Manec
(al's Mahumeth) in sua. z ita veniēt mlt̄i sil'ia di
centes in nouissimis tp̄ib3[Ecce illic] Et induc̄
auctoritates scp̄ture male ītellectas ad sue p̄fidie cō
firmationē. ij. Tim̄. iij. Jn nouissimis tēp̄ib3 insta/
būt tp̄a p̄iculosa Et p⁹ pauca. A ꝟitate q̄dē auditū
auertēt ad fabulas ꝟo ɔuertent̄. Et p⁹ pauca. Coa
ceruabūt sibi mg̅ros prurientes aurib3[ne credi/
deritis] Deu. xiij. Ne adq̄escas vt audias neq3 par
cat ei ocul⁹ tu⁹ vt miserearis. Et d̄t causa3[Exur
gent em̄] in tp̄e illo[pseudochristi] qui reuera
antichristi erūt. s3 se chr̄os esse mētient̄. ij. Jo. j. An/
tichristi multi sūt. z Jbidē. Ois q̄ soluit iesu3 nō est
ex deo. z hic est antichr̄s de q̄ audistis q2 veniet[z
pseudop̄ro.] q̄ visiōes z sōnia p̄dicūt vt hoies a
fide catholica auertāt Deut̄. xiij. Si surrexerit i me
dio tui ꝓphetes aut q̄ somniū se vidisse dicat. z p̄di
xerit signū aut portētū z euenerit qd̄ locut⁹ ē z di/
xerit tibi: eam⁹ z seq̄mur deos alienos q̄s igras. z

ꝑuiamꝰ eis.nõ audies ꝟba ꝓphete illiꝰ ꝛ sõniato-ris Mat.vij. Attẽdite a falsis ꝓphetis q̇ veniũt ad vos in vestimentis ouiũ.intrinsecꝰ aũt sũt lupi ra-paces[ꝛ dabũt signa ꝛ ꝓdigia]q̃ digito ꝓdũ-tur ꝛ demõstrãtur ꝓpter ammirationẽ.ij.Theß.ij. Cuiꝰ aduentꝰ erit ſm opationẽ sathane in oi ꝟtu-te ꝛ signis ꝛ ꝓdigijs mendacibꝫ ꝛ in omi seductõ-ne iniq̃tatis his q̇ pereũt[ad seducẽdos]q̇ pessi-mus est finis[si fieri põt]h̾ est:si fieri possꝫ[eti-am electos quos]deꝰ[elegit]nõ seducendos finaliter. Et hoc ideo ꝯtingit.qꝛ ꝟitati credere nolu-erunt.ij.Timo.ij. Ideo:qꝛ charitatem ꝟitatis nõ receperũt.mittet illis deꝰ opationẽ iniq̃tatis vt cre-dãt mẽdacio q̇ nõ crediderũt ꝟitati.sed ꝯsenserunt iniquitati.

Uos ḡ videte: Ecce p̃dixi vobis oĩa. Sed in ill' diebꝰ post tribulati-onẽ illã sol ꝯtenebrabit: ꝛ luna nõ dabit splendorẽ suũ: ꝛ stelle celi e-rũt decidẽtes: ꝛ ꝟtutes q̃ sunt in celis mouebuntur

Ammonitio ẽ cautele. Et qꝛ Iacula q̃ p̃uidẽtur minꝰ feriũt. Iõ d̾r[Ecce p̃dixi vobis] Io.xiiij. Et nũc dixi vobis anteq̃ꝫ fiãt.vt cũ factũ fuerit cre-datis[Sed in illis diebꝫ]ꝑiculose tentationis antichꝛi[post tribulationẽ illã]quã in ꝑseq̃n-do sctõs mouebit antichꝛs.iã antichꝛo mortuo.cũ iã iudei cognouerint se esse d̾ceptos[sol cõtene-brabit]Et qꝛ sol ꝯtenebrabit:iõ ẽt[luna]q̃ nõ hꝫ lumẽ nisi a sole[nõ dabit splẽdorẽ suum]ad cursum generatiõis ꝛ corruptiõis causandum[ꝛ stelle celi]q̃ in imaginibꝫ suis sũt cause figurarũ in inferioribꝫ[erũt decidẽtes]Nõ ꝙ corꝑaliter cadãt de celo.sed q̃ ad effectũ quẽ in sphera genera-toꝝ ꝛ corruptoꝝ facere ꝯsueuerũt. Ioel'.ij. Sol et luna obtenebrati sũt.ꝛ stelle retraxerũt splẽdorẽ su-um.ꝛ dñs de sion rugiet.ꝛ de hierusalẽ dabit vo-cẽ suã[ꝛ mouebũt celi ꝛ terra]Esa.xxiij. Eru-bescet sol ꝛ ꝯfundet luna cũ regnauerit dñs.Esa. xiij. Obtenebratꝰ est sol in ortu suo.ꝛ luna nõ splẽ-debit in lumine suo. Apoc.vj. Sol factꝰ est niger q̃si saccꝰ cilicinꝰ.ꝛ luna tota facta est sicut sanguis ꝛ stelle ceciderũt de celo suꝑ terrã. Glosa Hieroñ. Stelle erũt decidẽtes a lumie q̃n pene deerit semẽ abrae cui sũt assĩlate stelle[ꝛ ꝟtutes q̃ in celis sũt]vt celos moueãt angeli q̇ ꝟtutes vocãt[mo-uebunt]a ꝯsueto ordĩe officioꝝ suoꝝ.qꝛ tũc ma-iora dabũt signa. Mat.xxiiij. Nã ꝟtutes celorum mouebunt. Ps.cij. Bñdicite dño oẽs ꝟtutes eiꝰ ministri eiꝰ q̇ facitis voluntatem eiꝰ. Glos. Quid mirũ tremere homĩes:cũ aspectu diuini iudicij tre-mant angelice potestates. Unde Iob.xxvj. Colu-mne celi contremiscunt ꝛ pauent ad nutum eius. Quid patiet virgula deserti: vbi patietur cedrus libani.

Et tũc videbunt filium hoĩs ve-nientẽ in nubibꝰ cũ ꝟtute multa ꝛ gloria. Et tũc mittet angelos suos ꝛ ꝯgregabit electos suos a q̃ttuor vẽtis a summo terre vsq̃ꝫ ad sum-mũ celi.

Tangit Modũ venientis Iudicis dicẽs[Et tunc videbũt]ꝛ boni ꝛ mali oculis corꝑis[fili-um hoĩs]in forma humanitatis in q̃ iudicatꝰ et ꝯdẽnatꝰ est ab eis[venientẽ ĩ nubibꝫ]vt ex nu-be terribil' appareat. Apoc.j. Ecce venit cũ nubibꝫ ꝛ videbit eũ oĩs oculꝰ.ꝛ q̇ eũ pupugerũt. Uñ Act. ij. Cũ apl'i a se recedẽtẽ viderẽt in nubibꝫ.rñsũ fu-it eis ab angelis: Sic veniet quẽadmodũ vidistis eum euntẽ in celum[cũ ꝟtute magna]ꝯtra ini-micos q̃s deprimet[ꝛ gloria]ꝓpter bonos quos glorificabit. Mat.xxvj. Amodo videbitis filiũ ho-minis venientẽ in nube cũ p̃tãte magna ꝛ maiesta-te[ꝛ tunc]ante resurrectionẽ cõem[mittet an-gelos suos]q̇ amministratorij spũs erant i me-rito vt etiã ꝯgregẽt bonos ꝛ malos in iudicio[ꝛ] ꝑ illos[ꝯgregabit electos]ab oĩbꝫ elemẽtis in q̃ putrifactiõe:resoluti sũt. Ps.xlix. Cõgregate illi sctõs eiꝰ q̇ ordinãt testamentũ eius suꝑ sacrificia. Uñ Glo. Ut triticũ d̾ area totiꝰ terre vẽtilatũ ꝯgre-gent in horreum celi[a quattuor celi ventis] Aquilonis ꝛ Austri. Orientis ꝛ Occidentis.ꝛ oĩ-bus medijs spacijs. Et hoc est ſm terre latitudi-nem.ſm q̃ttuor elemẽta Que alio mõ septem esse dicunt climata ſm latitudinẽ a meridie in aq̇lonẽ mensurando ꝑ totũ ortum ꝛ occasum Laudabile nomen dñi.[a summo terre]ſm longitudinẽ terre.q̇ mensurat ab ortu solis vsq̃ꝫ ad occasũ ſm distantiam linee meridiane in omi loco habitabili [vsq̃ꝫ ad summũ celi]in eadẽ lõgitudinis mẽ-sura Esa.xliij. Adducam semen tuũ.dicam aq̇loni da.ꝛ austro:noli ꝓhibere. Ezech.xxxvij. A quattu-or ventis veni spũs ꝛ insuffla suꝑ ĩterfectos istos ꝛ reuiuiscant. Sic ergo signa aduentus dñi sunt determinata. Hec autem q̇dam mystice exponunt Sed quia hec fidem catholicam sonant.ideo hec aliter q̃ꝫ iacent exponere nõ audemus. Dicũt em̃ Hieronymꝰ ꝛ Greg.ꝙ hec magis sperãda sũt q̃ꝫ tractanda.

A ficu autem discite parabolã. Cum iam ramus eius tener fuerit ꝛ nata fuerint folia: cognoscitis quia in proximo sit estas. Sic et vos cũ videritis hec fieri: scitote ꝙ in ꝓximo sit in ostijs

Ponit per similitudinem signum certitudinis L
a ficu sumptam.quia illa si mala est.mala est val-de.ꝛ si bona ẽ:bona est valde. Et quia iudiciũ val-de malum est malis.ꝛ valde bonũ iustis.ideo ab hac arbore sumit parabolam.hoc est: sermonem similitudinis[Cum iam ramus eius]de gem-ma eiusdem anni exortus[tener fit]ꝛ humidus ꝛ calidus[ꝛ nata sunt folia]propter fructus operimenta[cognoscitis quia proxima est estas]ad refloritionem. Cant.ij. Ficus protulit grossos suos.vinee florentes odorem dederunt.

Et precedit. Jam hyems transijt. imber abijt ⁊ re-
cessit [Sic ⁊ vos] in successoribus vestris [cum
videritis hec fieri] vltime ↄsūmationis prenū
cia [scitote] securi [quia in ꝓximo est in osti
is] hoc est: ꝙ iudicium iam intrat super homines
acsi sit in ostijs. Jacobi. v. Ecce iudex ante ianuaꝫ
assistit. Ab arbore enim ficu sumit istam parabo-
lam. quia inter omnes arbores vltimo vernat ⁊
fructificat. ⁊ postq̄ꝫ fructificare incepit. ante aliam
hyemē nō cessat. ⁊ ideo ꝓximū (al's signuꝫ) est esta-
tis. ⁊ similiter ea que īducta sunt ꝓxima signa sūt
vltime ↄsummationis in qua mundus reflorebit
⁊ iusticie sereno lumine resplendebit. Uñ Judicū
ix. dixit ficus: Nō possum deserere pinguedinē me
am: fructusq̄ꝫ suauissimos ⁊ ire vt inter ligna pro
mouear. Dulcedo enim ficus dulcedinem signifi
cat futuroꝝ gaudiorum. Ps̄. lxvij. Parasti ī dul
cedine tua pauperi deus.

Amen dico vobis: quoniā non transibit generatio hec donec oīa ista fiāt. Celū ⁊ terra transibūt verba aūt mea nō trāsibunt

Omnium inductorum. quia supra humanum
sensum sunt ponit hic confirmationem] quoni-
am nō transibit generatio ista] hominum.
Uel iudeoꝝ Uel etiam fidelium [donec oīa]
ad gratiam ⁊ iudicium pertinentia [fiant] hoc ē:
impleantur. Matth. v. Jota vnum aut vnꝰ apex
non preteribit a lege donec omnia fiant [Celuꝫ]
quo ad vsum ⁊ formarum reuolutionem. Quia
sicut tradunt philosophi. Celum reuoluitur ꝑ for
mas ꝓpter formarum in inferioribꝫ renouationē.
Tunc autem stabit. Et hoc modo vocat̃ celum a
celon. quia quo ad hoc atteritur. quia ſm formas
non reuoluetur. Job. xiiij. Donec atteratur celum
non euigilabit nec consurget de somno suo. ij. Co
rinth. vij. Preterit figura huius mūdi. Glo. Nō
substantia. Et hoc vocat Petrus celorum liquefa
ctionem. quia in igne qui precedit faciem iudicis
quo ad talem reuolutionem que generationi de
seruit liq̄fiet. sed in subā manebit. ij. Pe. iij Ueniet
dies dñi vt fur in q̊ celi magno impetu transient.
elementa ꝟo calore soluent̃. terra vero ⁊ que in ea
sunt omnia opera exurent̃. Glosa tñ exponit de ce
lis aereis ad q̄s ascēdet ignis. faciem mundi exu-
rens [⁊ terra trāsibunt] q̊ ad faciem istam ter-
re exterioreꝫ. que generationi ⁊ corruptioni deser-
uit. Et hec est opacitas terre in frigido ⁊ sicco. tūc
autem erit perspicua. sicut crystallus vel vitrum.
Transibit ergo ad exteriorem qualitatem. sed non
quo ad subām. Esaie. lxv. Ecce ego creo celos no-
uos ⁊ terrā nouaꝫ ⁊ nō erūt in memoria ꝑora. nec
ascendent super cor. sed letabimini in his que ego
creo [verba aūt mea] fundamentū eterne ꝟita
tis habentia [nō transibūt] Ps̄. cj. Tu in ꝑnci
pio dñe terrā fundasti. ⁊ oꝑa manuū tuaꝝ sūt celi
Jpi ꝑibūt tu aūt ꝑmanes ⁊ oēs sicut vestimentuꝫ
veterascēt. Et sicut opertoriuꝫ mutab eos ⁊ muta
bunt̃: Tu aūt dñe idē ipe es ⁊ anni tui nō deficiēt

De die āt illo vel hora nemo scit neq̄ꝫ angeli ī celo neq̄ꝫ filiꝰ nisi pr̄ M

Tāgit de illiꝰ tp̄is occultatiōe ꝓpt̃ nr̄am sollici-
tudinē vt semꝑ simꝰ ꝑati. Et iō dicunt̃ h̄ Duo Oc-
cultatio tp̄is. ⁊ Preceptū sollicite obseruatiōis.
De Primo dicit [De die aūt illa ⁊ hora] Dieꝫ
vocat nō ꝓpt̃ q̄litatē tp̄is. sed ꝓpt̃ lucē clare manife
statōis. Lu. xvij. ⁊ Mat. xxiiij. Sicut venit fulgur
ab oriente ⁊ apparet in occidente. sic erit aduentus
filij hominis Apocal'. j. Uidebit eū omnis oculus
[⁊ hora] quādo ad iudiciū veniat. Luc. xij. Qua
hora non putatis filius hoīs veniet [nemo scit]
in ecclesia. quia scire nō expedit. Melius est enim
nobis semper sollicitos esse: q̄ꝫ scire horam ⁊ ideo
ante horam semper esse pigriores Act. j. Non est
vestrum nosse tempa vel momenta q̄ pater posuit
in sua ptāte. [nec angeli] q̄ tñ plura q̄ꝫ homines
cognouerūt. h̄ eñ nō est de ꝑtinētibꝫ ad btītudinē.
Mat. xxiiij. De die āt illa nemo scit neq̄ꝫ angeli ce-
loꝝ nisi solꝰ pat̃ [neq̄ꝫ filiꝰ] per humanaꝫ natu-
ram. Uel. [neq̄ꝫ filius] quia non facit nos scire
cū tñ ip̄e sciat. s. ꝑ rem manifestās Et iō dꝛ Matth.
xxiiij. ⁊ Luce. xxj. ⁊ j. Thes̃. v. ꝙ dies dñi sicut fur
ita in nocte veniet. Fur aūt in furno. h̄ est in nigro
venit ab hoībꝫ occultatꝰ Mat. xxiiij. Jō ⁊ vos esto
te ꝑati. qꝛ q̄ hora nō putatis filiꝰ hoīs veniet [ni-
si pater] a q̊ fons oīs cognitiōis est. in q̊ tñ fonte
habitāt filiꝰ ⁊ sp̄ūssctūs. Eccl'i. j. Fons sapīe ꝟbuꝫ
dei in excelsis Et iō dꝛ glo. Jn filio sunt oēs thesau
ri sapientie ⁊ sciētie dei abscōditi. Col'. ij. Jō abscon
dit. qꝛ scire nobis nō expedit. Uñ Act. j. Nō est ve-
strū nosse tp̄a vel momēta que pater posuit in sua
potestate. Jn q̊ ostendit̃ vt sciat. sed nosse omnibꝰ
non expediat ꝙ semper incerti de aduentu iudicis
sic quotidie viuant quasi illa die iudicandi. Scit
ergo filius sibi: sed nō nobis. vt semper simus sol-
liciti. Et ideo preceptum cautele subiungit dicēs

Uidete. vigilate ⁊ orate Nescitis eñ qñ tp̄s sit. Sic hō q̄ ꝑegre ꝓfectꝰ reliq̄t domū suā: ⁊ dedit seruis suis ptātem cuiusq̄ꝫ oꝑis: ⁊ ianitori p̄cepit vt vigilet

Dicit autem hic Quattuor. Preceptum vigilā-
tie. Causam Similitudinem ⁊ Finem. Et hoc est.
[Uidete] per circūspectionem [vigilate] ꝑ sol
licitudinem [orate] per gratie deuotam volunta
tem. De Uisione parum ante. Uidete nequis vos
seducat. Et parum infra. Uidete vosmetipsos. Et
iterum: Uidete: ecce predixi vobis omnia. Primo
modo videre est cauere malū. Secūdo mō videre
est ↄsiderare debituꝫ. Tertio mō videre est cautū
esse ad futuroꝝ aduentū [Uigilate] h̄ est: totuꝫ
sp̄m ⁊ caloris charitatē ad deum expandite. Eccl'i.
xlix. Justus cor suum tradet ad dominum] ad vi-
gilanduꝫ diluculo ad dñm qui fecit illum. Ps̄. cj.
Uigilaui ⁊ factus sum sicut passer solitarius in te
cto. Qui solus ⁊ pre omnibus auibꝫ mane vigilat
[⁊ orate] hoc est: affectum totum in deū extēdite.
Luce. xxj. Respicite ⁊ leuate capita vestra. ecce ap-
propinq̄bit redēptio vr̄a. Caput aīe est affectꝰ in

deū orōe direct⁹ [Uidete] ꝑte rōnabili [vigila te] sollicitudine irascibili [⁊ orate] concupiscibili Et subiungit causam [Nescitis em̄ qñ tēpus sit] Et hoc ideo nescitis vt semꝑ sitis parati Luc. xij. Quia nescitis qñ dñs vester venturus sit. Et h idez ꝓtinet Mat. xxiiij. [Sicut homo] Ponit similitudinē [qui pegre ꝓfectus] in celū ꝑ ascēsionem suaz [reliquit domū suā] hoc est. facultatē dom⁹ sue [⁊ dedit ser. suis pote.] Matt. xxv. Unicuiqꝫ ſm ꝓpriā virtutē [cuiusqꝫ opis] ad negociationem multiplicādoꝝ talentoꝝ ꝑtinētis. Sicut dicit Luc. xix. Et dixit eis. Negociamini dum venio [⁊ ianitori] custodi domus [p̄cepit vt vigilet] ne aliqs domuz irrūpat vl' suffodiat Ita Supple se habet vestrū negociū Luc. ij. Uigilantes ⁊ custodiētes vigilias noctis sup̄ grege suum Prouerb. ix. Qui mane vigilauerit ad me inueniet me.

Uigilate ergo: nescitis em̄ qñ dñs domus veniat: sero an media nocte an gallicantu an mane: ne cum venerit repente inueniat vos dormientes. Quod autez vobis dico omnibus dico: vigilate.

Tangit Uigiliaꝝ finem. Tangit aūt duos fines. Unū citra aliū. Finis em̄ opis est quem dicit [Nescitis em̄ qñ dñs domus veniat] hoc est: facultatū dñs. Qui venit rōem ponere cum seruis suis Matth. xviij. Simile est regnū celoꝝ homini regi qui voluit rōnem ponere cum seruis suis Ps. lxij. Deus deus meus: ad te de luce vigilo Et tpa horarū determinat [sero an media nocte] Quattuor horaꝝ tenebras determinat. Et qꝛ tota vita hoīs in tenebris est. ꝓpterea he quattuor ꝑtes etatis humane vite significāt. Sero autē est Juuentus. Media aūt nox virilis etas. Galli autem cantus est senectus. Mane aūt est putridum seniū. Infantilis em̄ etas potius est ingressus vite q̄ꝫ vita Matth. xxiiij. Uigilate itaqꝫ. qꝛ nescitis diem neqꝫ horā. j. Coꝛ. xv. Euigilate iusti. ignorantiam em̄ dei quidā habēt vsqꝫ adhuc. Et subiungit Causam tante sollicitudinis in vigilando [ne cū venerit repente] hoc est: ex improuiso. j. Thes. v. Cū dixerint pax ⁊ securitas: tunc repentinus superueniet eis interitus sic̄ doloꝛ in vtero habētis [inueniat vos] Prouer. vj. Usqꝫquo piger dormis: paululū doꝛmitabis: paululū doꝛmies. ⁊ veniet tibi quasi viatoꝛ egestas. ⁊ pauperies quasi vir armatus Matth. xxvj. Nō potuisti vna hora vigilare mecū Apoc. iij. Esto vigilās ⁊ ꝯfirma cetera que erant peritura Esa. xxvj. Spū meo in p̄coꝛdijs meis de mane vigilabo ad te [Quod autē vobis] aplīs ⁊ ꝑlatis eccl̄iaꝝ [dico] quib⁹ p̄cipue vigilare incūbit [omnib⁹ dico] ꝑ sollicitudinem quā sibi quilibet impēdere debet Rho. x. Nō est distinctio iudei ⁊ greci Marci. xiiij. Uigilate ⁊ orate: vt nō intretis in tentationē. ij. Tim̄. iiij. Tu vero vigila in omnib⁹ laboꝛa: opus fac euāgeliste: ministeriū tuū imple: sobrius esto. De alijs dicit Prouerb. xxiij. Eris quasi doꝛmiēs in medio mari ⁊ q̄si sopitus gubernatoꝛ amisso clauo.

Capitulum. XIIII.

Erat autē pasca et azyma post biduum.

Hic Sexta leonis de tribu Juda inducit ꝓprietas: que est: q̄ hoc animal pugnat est ad vincendū. ⁊ vulnera coꝛpis nō reputat dūmodo vincat. quia nō fugit. sed potius moꝛi eligit q̄ꝫ fugere. Et hoc fecit ch̄rs: mundum ⁊ moꝛtē ⁊ infernū debellādo: nō timēs se moꝛti exponere vt suos exinde redimeret Esa. lxiij. Ego qui loquoꝛ iusticiā ⁊ ꝓpugnatoꝛ sum ad saluandū. Diuiditur āt ps ista in Partes Duas. In Quaꝝ Prima ꝑtractat De Ch̄ri captiuitate. In Scd̄a autez de sua agitur passione: que incipit in capitulo. xv. Ibi [Et ꝯfestim mane facto ⁊c̄.] Prima aūt harū i Tres diuidit ꝑtes. In q̄ꝝ Prima ponūt ea q̄ circūstāt Jude ꝓditionē. In Scd̄a tāgunt ea q̄ circūstant iā ꝓditi dñi captiuitatē Ibi [At illi man⁹ iniecerūt in eū] In Tertia ponunt ea q̄ circūstant iam captiuitati dñi examinationē Ibi [Et adduxerunt Jesum ad summū sacerdotē] Prima haꝝ partiū habet partes quattuoꝛ. In quaꝝ Prima describitur Proditionis a ꝓditoꝛe ꝯceptio. In Scd̄a ponitur Proditoris a malicia reuocatio. Ibi [Et prima die azymoꝝ]. In Tertia ponit Discipuloꝝ cōtra malū ex ꝓditiōe futuꝝ ꝯfortatio. Ibi [Et hymno dicto] In Quarta ponitur Traditiōis ꝑfectio Ibi [Et adhuc eo loq̄nte] Adhuc aūt Prioꝛ haꝝ in Tria diuidit. In quoꝝ Primo ex tpe ⁊ ex malicia iudeoꝝ ꝓditōis ponit opoꝛtunitas. In Scd̄o ex cā ꝓditōis ꝓditoris describit malignitas. Ibi [Et cū eēt bethanie]. In Tertio Promisse ꝓditionis a Juda ponit iniquitas. Ibi [Et Judas scarioth] In Primo hoꝝ Duo pagraphi sunt. Scilꝫ Opoꝛtunitas traditiōis ex impletōe tpis. ⁊ Opoꝛtunitas ex ꝑtinacia malignitatꝫ iudaice. Dic̄ igit [Erat aūt] oīb⁹ his cōpletꝫ q̄ de historia euāgelica dicta sūt [pasca] Sic̄ dt Amb. Phase hebraicū est. ⁊ transitus interp̄tat. Pasca aūt grecū est. ⁊ interp̄tat passio Exod. xij. Est em̄ phase. id ē trāsit⁹ dñi. Pasca āt ab agni passiōe sic vocat ſm Amb. Luc. xxij. Uenit aūt dies azymoꝝ in q̄ necesse erat occidi pasca: hoc est: agnū patientē. Aug. aūt dt q̄ tā phase q̄ꝫ pasca hebreū est. ⁊ vtrūqꝫ transitū (al's trāsit⁹) interp̄tat. Dictū aūt Amb. ꝓbabili⁹ ē dicto Aug. Tñ pasca dr Quinqꝫ modis. Prio em̄ vespa q̄rtedecime lune in mense lunari (q̄ aplīs dr) pasca vocat Mat. xxvj. Scitis qꝛ post biduū pasca fiet Scd̄o dr pasca agn⁹ īmolatus Luc. xxij. Ubi vis paremus tibi comedere pasca. Tertio dicitur pasca primus dies azymoꝝ qui fuit mane quintedecime lune aprilis Joā. xiij. Añ diē festū pasce sciēs Jesus quia venit hora eius. Quarto dr pasca azyma quod in pasca comedebat Joā. xviij. Ipi non introierūt ne ꝯtaminarent. sed vt comederēt pasca

Quinto dicitur pasca christus imolatus. j. Cor. v. Etenī pasca nostrū imolatus est christ⁹: itaqȝ epulemur. Hic aūt ⁊ i Mattheo dicit̄ pasca p̄mo modo cum dicit̄ [Erat aūt pasca] hoc est: initium festi pasce. quia in vesꝑa quartedecime lune icipit [⁊ azyma] hoc est: tp̄s in quo azyma primo erat paratū. ⁊ hoc est vesꝑa quartedecime lune Exod. xij. Quartadecima die ad vesperū pasca dn̄i est. et tunc azyma parabat̄ (al's comedebat̄) ⁊ fermentatum de domib⁹ expurgabat̄. j. Cor. v. Expurgate vetus fermentū vt sitis noua cōspersio sicut estis azymi. Tūc em̄ rōne figure ꝯgruo tempe. ⁊ christ⁹ ꝓdebat̄ vt agnus innocens. ⁊ vetera sacramēta expurgabant̄. ⁊ noua ꝑ sanguinē chr̄i incipiebāt Leuit. xxvj. Nouis supuenientib⁹ vetera proijcitis [post biduū] Hoc q̄ fuit in quarta feria. Quia tunc post quartā ⁊ quintā in nocte (qđ est inter quartam ⁊ quintā feriā) ꝓditio ista fiebat. ⁊ ex hoc obtinuit ꝯsuetudo ꝙ in afflictionib⁹ eccl'ie ſm locū obtinuit q̄rta feria apđ multas natōes: q̄ q̄rtas ⁊ sextas ferias ieiunare ꝯsueuerūt. Sic btūs Nicola⁹ ⁊ tunc legit̄ ꝓphetia Esa. xlij. Dicite filie sion: ecce deus noster: ecce merces eius cum eo: ⁊ opus illius corā illo. q⁊ tunc de mercede qua venditus fuit est tractatū. ⁊ ꝯuentio facta est inter Judā ⁊ sacerdotes Matth. xxv. Scitis quia post biduū pasca fiet. ⁊ filius hoīs tradet̄ p̄ncipib⁹ sacerdotū.

Et querebant summi sacerdotes ⁊ scribe quō eum dolo tenerent ⁊ occiderent. Dicebant em̄: Nō in die festo ne forte tumult⁹ fieret in populo.

B Tangit̄ oportunitas ex ꝑte cōsummate malicie sacerdotū. Et tangunt̄ Duo. Scȝ Cōsūmata malicia. ⁊ Oportunitas maliciā ꝑficiendi. De Primo dicit [Et querebāt] ꝯuenienti tempe quo p̄nunciatū a ꝓphetis. ⁊ p̄figuratū fuit in sacramēto agni typici. Vn̄ an̄ illud tp̄s dixit Joā. vij. Tēpus meum nondū aduenit [summi sacerdotes] pontifices in quib⁹ erat plenitudo potestatꝭ [⁊ scribe] in quib⁹ erat ꝯsiliū litterature. Hi ergo querebant inter se ꝯsilium sicut dicit̄ Joā. xj. Collegerūt pontifices ⁊ pharisei ꝯsiliū dicentes. Quid facimus q⁊ hic homo multa signa facit [quō caute] ne đ manibus eoꝝ liberaret̄ [eum] Jesuȝ [tenerent] captiuū [⁊ occiderent] ꝑ iudicium publicū sic malefactorem ꝯdemnatum. ⁊ sic cogitauerunt. ⁊ occidere ⁊ infamare vt nomen eius vt ꝓphanum haberetur. ⁊ illi qui ad christum ꝯuersi fuerūt: a fide nominis eius auerterent̄ [Dicebant em̄] in consilio ad inuicem loquētes [Non in die festo] Festum totam solennitatem septem dierum pasce vocantes Hoc autem non dicebant propter festi solēnitatem honorandaȝ. sed [ne forte tumultus] christū liberare volentiū [fieret in populo] qui multus valde fuit in hierusalē in festi celebratione quia multi credentes in christū ⁊ diligentes eū propter famā miraculoꝝ erāt tunc in ciuitate Luc. xxij. Querebant oportunitatē quomodo caute euȝ traderet sine turbis.

Et cuȝ esset bethanie in domo Simonis leprosi ⁊ recūberet: venit mulier habens alabastrū vnguenti nardi spicati p̄ciosi: ⁊ fracto alabastro effudit suꝑ caput eius.

C Hic ꝯcepte ꝓditōis tangit̄ turpis cā. Et dicunt̄ Tria. In quoꝝ Primo đ⁊ Ungenti p̄ciosi in corpus dn̄i effusio. In Scđo Orta ꝯtra hoc Jude ꝓditoris ⁊ furis murmuratio. In Tertia benigna dn̄i murmurantiū rep̄ssio. In Primo hoꝝ Quattuor dicūt̄. Scȝ Loci in q̄ factū est dispositio. Effūdentis vnguētū cōmēdatio. Uasis vt totū in chr̄m expēderet̄ fractio. ⁊ ipa vnguēti effusio. Dicit̄ igit̄ [Et cū esset] h̄ đ⁊ ꝑ recapitulatōem. q⁊ istđ i die sabbati an̄ palmas est factū. Uerba āt q̄ p̄cesserūt die martis post palmas habita fuerūt vt đt Aug. [Cū igit̄ esset bethanie] vt ex ipo loco doceret q⁊ ex obediētia pr̄is venit ad patiendū. Bethania em̄ domus obediētie interp̄tat̄ Phil'. ij. Obediēs pr̄i vsqȝ ad mortē. mortē aūt cruc꜕. Et h̄ etiā demōstrat̄ ꝑ domus in q̄ fuit possessorem: dicēs [in domo simonis] q̄ obediēs interp̄tat̄. Leprosus aūt đ⁊ nō ꝙ tūc leprosus eēt. sed q⁊ leprosus fuerit. ⁊ a chr̄o bn̄ficiū sanitatis ꝯsecutus. Ad hos em̄ declinauit dn̄s vt ostenderet qđ dixit Mat. ix. Nō est op⁹ valentib⁹ medico: sed male habētib⁹. Vn̄ glo. Nomen p̄stinū habet vt ꝟtus curātis appareat: leprosus erat. sed a dn̄o curatus fuerat [⁊ recūberet] iā in humane salutis refectiōe Can̄. j. Cū esset rex in accubitu suo nardus mea dedit odorē suum. [Uenit mulier] Tangit̄ descp̄tio mulieris. Dicit ḡ [Uenit] Nō vocata sed ꝓpria deuotōe attracta [mulier] Bn̄ mulier: q̄ tātū virum emolliuit [habēs] magnis sūptib⁹ compatū [alabastꝝ] Pyxis fuit facta de marmore. qđ alabastꝝ vocat̄. Et est genus marmoris vnguēta ⁊ aromata in vigore suo ꝯseruās. ⁊ iđo đ⁊ [alabastꝝ vnguēti] Beda Alabastꝝ est marmor candidū varijs guttis distinctū: qđ vngēta incorrupta ꝯseruat. Et cōmendat vngēti p̄ciositatē: dicēs [nardi] q⁊ de nardo facti [spicati] q⁊ spica in nardo odorifera est plus reliquis ꝑtib⁹ [p̄ciosi] q⁊ caro p̄cio fuit emptū Can̄. iiij. Odor vnguentoꝝ tuoꝝ suꝑ oīa aromata. Vn̄ Joā. xij. đ⁊. Nardi pistici. hoc est. fidelis p̄cio dicit̄ Prouerb. xvij. Ungento p̄cioso ⁊ varijs odoribus delectatur cor. Ungentum enim illud significat Orationis deuotionem. Et illud ex preciosissimis odorib⁹ virtutum componitur. ⁊ maxime de spica nardi Que significat humilitatem Cant. iiij. Cypri cum nardo: nardus ⁊ crocus cum vniuersis lignis libani. Hoc est: ex calore charitatis que significatur per cyprum. ⁊ ex humilitate nardi ⁊ ex nardi iterata humilitate: quoniā nos humiliamur ex consideratione infirmitatis nostre et altitudinis dei. Crocus aūt significat mortificatiōem carnis. Ligna aūt libani diuersaꝝ ꝟtutū significat odorē. ideo đ⁊ vnguentum p̄ciosum [Et fracto] vt totum effunderet̄. ⁊ nihil de vngento remaneret

q̃ nõ in dĩ laudẽ expenderet[alabastro]pixyde marmorea Luc.vij. Mulier attulit alabastrũ vn-guenti[effudit]vt totũ manaret in obsequiũ domini Joã.xij. Effudit sup caput ipsius recũbentis Caput aũt chri deus est.sic dr.j.Cor.xj. ꝛ Effundere sup caput est deuotionẽ odoriferã expendere in excellentiã sue deitatis Ps.cxxxij. Sicut vnguẽtũ in capite qd descendit in barbã barbam Aaron Abũde em̃ effudit vt in totũ corpus distillaret ꝛc.

Erant autẽ quidam indigne ferentes intra semetipsos ꝛ dicẽtes. Ut quid pditio ista vnguẽti facta est? Poterat em̃ vnguentũ istud venũdari plus q̃ trecentis denarijs ꝛ dari pauperibus: Et fremebant in eam.

D Tangit hic p vnguenti effusione murmuratio Tangunt aũt hic Tria. Quoꝝ Primũ est Discipuloꝝ in mulierẽ exorta indignatio. Scdm autẽ est Ex indignatõe causata murmuratio. Tertium aũt In mulierẽ ex murmuratõe fremitus exacerbatio. Dicit igit[Erãt aũt quidã] discipulorũ [indigne ferentes] q tantũ vnguentũ in corpus dñi esset expensum. Et quidem Judas pmo mouit istam indignatõem. Cui quidã (Judã ad b bonũ opinantes) ꝯsenserũt apostoloꝝ vel discipuloꝝ. Et hoc est qd dicit [Quidã indigne ferentes] Fuit autem indignatio bonoꝝ ex hoc q tantum vnguentũ debuit expendi in mortale corpus Sap.ix. Corpus qd corrũpit aggrauat aiam ꝛ deprimit terrena inhabitatio sensuz multa cogitãtem. ꝛ ideo non putabant esse dignum vt tantũ pciũ expenderet in dñico corpore[intra semetipos]quia coram dño sepius in talib deprehensi: non audebant extra apte de hoc facere mentiõez Dicit em̃ Joan.xij. q tante fuit efficacie q domus impleta est ex odore vnguenti[dicentes]murmurando[vt quid perditio hec]p effusionem tãti[vnguenti] tam preciosi[facta est?] Reputabant em̃ pditionem qd nõ erat compositũ ad lucꝝ Sap.xv. Existimabant ꝯuersationẽ hominis cõpositam esse ad lucrum. ꝛ oportere vndecũq etiaz ex malo adquirere. Et hoc totum Judas qui loculos portabat inter aplos procurabat. ꝛ semp allegabat pditum esse quod ad vtilitatẽ loculoꝝ non vendebat[Poterat em̃ istud] Causam murmurationis assignant dicentes[poterat em̃]de suo valore[vnguentũ istud] tampciosum [venundari] multo (al's tãto) precio [plus q̃ trecentis denarijs]quorum quilibet decem valuit vsuales. ꝛ ideo denarius vocabat. Notanduz autem q Triplex erat numisma cesaris. Usuales em̃ numi: qui in tres paruos cõmutari poterant ꝛ erant quasi in toto cuprei. Scdm autem numisma fuit denarius qui decem valuit vsuales. ꝛ erãt etiam mixti cum cupro. Tertiuz fuit numisma argenteum totum. ꝛ ideo argentei dicebant. Et sicut dicunt historie: vnus argenteus decem valuit denarios ꝛ centuz vsuales. De medio ergo numismate loquẽs ptextu auaricie: dicit Judas[Poterat em̃ vng. istõ ven. plus q̃ trecen. denarijs] Jam enim ꝛ cupiditate detectus erat animus eius qui hoc precium furari desiderabat Ecci.x. Auaro nihil est scelestius. hic enim ꝛ animã suam venalez habet. ꝛ in vita sua proiecit intima sua. j. Timoth. vj. Radix omnium malorum est cupiditas. Unde ex ista cupiditate pditi sibi precij: sanguinis domini sui concepit venditionẽ: ꝛ eius qd ex vnguento hre voluit (al's non valuit) q̃siuit restaurationẽ Tactus etiam fuit simonia. quia ea que ad vsum dñi expendebantur: precio sue cupiditatis volebat commutare Act.viij. Pecunia tua tecum sit in perditionem. quia donum dei precio voluisti possidere. Et parum Infra. In felle enim amaritudinis. ꝛ in obligatione iniquitatis video te esse. Qm̃ iam domini sanguinis concepisti traditionem[et dari pauperibus] Hic etiam notatur de hypocrisi. quia sub specie pietatis tegit auariciam. ꝛ concipit proditionem Non enim curauit d pauperib vt pauperibus subueniretur. sed potius vt auaricia sua tegeretur. ꝛ indignatio discipulorum cõtra christum ꝛ mulierem piam suscitaretur Joan.xij. Hoc autem dicebat. nõ quia de egenis pertinebat ad eum. sed quia fur erat et habebat loculos. et ea que mittebãtur portabat. hoc est asportabat. ꝛ furabat Job.xxvij. Que est em̃ spes hypocrite si auare rapiat. ꝛ non liberet deus animaz suam[Et sic E
discipuli]simplices ab astutia proditoris concitati[fremebant in eam]verbis ꝛ dentibus eaz subsamnantes Ps.ij. Quare fremuerunt gentes ꝛ populi meditati sunt inania. Item Psal. cxxxix. Acuerunt linguam suam sicut serpentes: venenũ aspidum sub labijs eorum. Hieronymus autem in glo. mystice hoc exponens dicit sic. Sub pretextu auaricie Judas proditor mysterium loquitur fidei Etem̃ nostra fides trecentis emitur denarijs id est. decem sensibus per corpus et animam ꝛ spiritum triplicatis. Ut et nos sicut Gedeon trecentorum virorum numerum assumentes allophilorũ castra: pauperes spiritu: fractis lagũculis nostris cum tubis ꝛ lucernis destruamus Judicũ.vij. Et sicut Abraam: cum trecentis viris spolia diuidamus ad vesperam Genes.xiiij. Corpus hic accipitur pro corporea parte anime que sensibus intendit. Anima autem vocatur anime pars inferior. et Spiritus vocatur anime pars superior in qua est imago dei. Sensus autez exteriores noti sunt. Uisus. Auditus. Odoratus. Gustus. ꝛ Tactus. Interiores autem sensus sm philosophos sunt interiores vires anime sensibilis apprehẽsiue. Scilicz Sensus cõmunis. Imaginatio. Phantasia. Estimatiua. ꝛ Memorialis. Sed de his non loquit Hiero. sed nomiat sensus interiores. Intellectum Rõnem. Liberũarbitriũ. Memoriã ꝛ Uoluntatẽ. Et intẽdit q decẽ opa decalogi. Pmo Spũalr intentõe ad deũ. Scdo Aialiter p cõpatõem ad seipm. ꝛ Tertio Corpalr in exterioribus p istos decẽ sensus impleãt. Ut ex Intellectu accipiãt lumis veritatẽ. ex Rõe discretiõem. ex Liberoarbitrio libratẽ

ſine coactiõe. ex Memoria retentionē. in mente ſine obliuione. ex Voluntate delectationē in corde. Sicut dī Ps̃. xxxvj. Delectare in dño. ꝛ dabit tibi petitionē cordis tui. Ex Viſu autē exteriori: palpebre p̄cedāt greſſus. Ex Auditu: v̄bo dei ꝯſona faciamus Ex Olfatu bonū odorē ſpirātes famā cuſtodiamus. ex Guſtu dulcedinē v̄tutꝫ. ꝛ ex Tactu certitudinē habeāmus diuinitatis ꝑ grām inhabitātē. Et hec trecēta dī alia allegoria ſignificari in trecētis viris qui cū Gedeone caſtra ſubuerterunt allophiloꝝ.

Jeſus aūt dixit: Sinite eaꝫ. Quid illi moleſti eſtis: Bonū opus operata eſt in me. Semp̱ eñ paup̱es habetis vobiſcum: ꝛ cum volueritis poteſtis illis bñfacere: me autē nō ſemp̱ habebitis Quod habuit hoc fecit. p̄uenit vngere corpus meum in ſepulturā.

f [Jeſus aūt dixit] benigne ſimplicitatē diſcipuloꝝ erudiēdo ꝛ rep̄hendēdo nequitiā ꝑditoris. Dicunt̃ aūt hic Quinqꝫ. In quoꝝ Primo Precipit̃ vt ſinat̃. ꝛ nō ꝓhibeat̃ pia deuotio mulieris dicēs [Sinite eā] ſupple facere qđ facit Prouerb. iij. Noli ꝓhibere cū q̄ bñfacit: ſi potes etiā ꝛ ip̄e bñfac Sic dixit ad Joannē Mat. iij. Sine mō. Sic eñ decet nos implere oēm iuſticiā. Scđo ponit Rep̄hendentiū rep̄henſionē dicens [Quid illi moleſti eſtis] Mat. xxvj. Quid moleſti eſtis huic mulieri. Maria eñ ſp̱ voluit eſſe circa dñm: nec mltū curauit ſi de hoc aliqñ querelas ab alijs ſuſtineret Luc. x. Nō eſt tibi cure ꝙ ſoror mea reliqt me ſolā miſtrare. Quā etiā dñs ibi excuſauit dicens. Maria optimā partē elegit que nō auferet̃ ab ea. Tertio Mulieris ponit in op̱e illo cōmendationē: cū dicit̃ [Bonū opus op̱ata eſt in me] Hoc eñ opus bonū ꝛ optimū eſt qđ in meip̄m dirigit̃: nec de exterioribꝫ op̱ibꝫ aliqd bonū eſt niſi ad me dirigat̃. j. Tim. iiij. Pietas ad oīa valet ꝓmiſſiōem habēs vite q̄ nūc eſt ꝛ future. Et p̄miſit. Exerce teip̄m ad pietatē. Corp̱alis eñ exercitatio ad modicū vtilis eſt. Pietas aūt ad oīa valet. Pietas aūt vt dicit Aug. cultus eſt diuinus deo debitus. ꝛ deo impēſus quē cultū mulier hec exhibuit: caput dñi vngēdo. Quia ſic̄ dr. j. Coꝛ. xj. Caput chr̄i deus eſt. cuius diuinitas vngit̃. vt dī Beda qñ deitas eiꝰ pie a fidelibꝫ venerat̃. Vnxit aūt Maria magdalena etiā pedes. qbꝫ dñs terrā nr̄am tetigit: hoc eſt: hūanitatē in q̄ t̄rene nature cōicauit Lu. vij. Ps̃. cxxxj. Adorabimus in loco vbi ſteterūt pedes eiꝰ. qr etiā hūanitati dñi piū obſequiū exhibuit. Quarto etiā bñficiū in paup̱es exhibēdū ꝓ loco ꝛ tp̱e cōmemorādo iniūgit: dicēs [Semp̱ eñ paup̱es habetis vobiſcū] Deut̃. xv. Nō eñ deerūt paup̱es in terra habitatōis vr̄e Tob. iiij. Ne auertas faciē tuam ab vllo paup̱e. Paup̱es eñ ſemp̱ dñs in oñi terra diuitibꝫ īmiſcet vt diuites habeāt in quibꝫ ꝑ tp̱alia mereant̃ eterna Luc. xvj. Facite vobis amicos de mām̄ona iniquitatis. vt cū defeceritis recipiant vos in eterna tabernacula. Vñ ſubdit [ꝛ cū volueritis] hoc eſt: qñ ꝓmptū animū habueritꝭ qui ꝓ facto cōputat̃ [poteſtis illis bñfacere] vel de paruo vel de magno: vel ſi nihil habetis de v̄bo ꝛ cōpaſſione cordis Tob. iiij. Si multū tibi fuerit abūdanter tribue. ſi paꝝ hoc ip̄ꝫ impertiri ſtude. De volūtate aūt dr. ij. Coꝛ. viij. Si voluntas ꝓmpta eſt ƀm id qđ habet accepta eſt: nō ƀm id qđ nō habet [Me aūt] ſiue corp̱alem: iſtius infirme carnis: q̄ beneficijs veſtris indigeat [nō ſp̱ habebitis] Joā. xvj. Modicū ꝛ iam nō videbitis me Cañ. v. Ille iaꝫ declinauerat atqꝫ trāſierat. q̄ſiui ꝛ nō inueni illū: vocaui ꝛ nō rñdit mihi. Quīto dicit ꝙ debitū fuit ſibi hoc pietatis opus impendi. Et hoc dicit Primo in Cōi. Scđo in Speāli. Tertio Premiū adiungit. De Cōi dicit [Qđ habuit] facere ex officio pietatis ꝛ debuit [hoc fecit] in op̱e pietatis. ꝛ debuit mihi impēſo. Hoc eñ ꝛ plures obſeruauerunt. Vñ Geñ. l. Jacob mortuo p̄cepit Joſeph ƀuis ſuis medicis vt aromatibꝫ ꝯdirēt patrem Ecc̄i. vij. Nō deſis plorantibꝫ in ꝯſolationeꝫ ꝛ cum lugentibus ambula [preuenit enim] In Speciali tangit officium funeris dicens. quia tempore crucifixionis accedere ad me nō audebit: ꝛ ideo modo [preuenit] officio pietatis [vngere corpus meum] quod vnctione deitatꝭ eſt delibutum. ꝛ in proximo oleo plene glorie inunctum reſurrecturum [in ſepulturam] in qua corpora ſanctorum vngi cōſueuerunt in teſtimonium ꝛ figuram. quia reſurgent oleo exultationis delibuta Ps̃. xliiij. Dilexiſti iuſticiam ꝛ odiſti iniquitatem propterea vnxit te deus tuus oleo exultationis p̄ participibꝫ tuis Canticoꝝ. j. Fragrantia vngentis optimis Canticoꝝ. iiij. Odor veſtimentorum tuorū ſuper omnia aromata Geneƀ. xxvij. Statim vt ſenſit veſtimentorum eius fragrantiaꝫ. benedicēs benedixit ei. Veſtimenta autem: corpora beatoruꝫ reſurgentium ſignificāt. Vnde Glo. [Quod habuit hoc fecit] Quod putatis perditionem eſſe vnguenti: officium ſepulture eſt. Nec mirum ſi mihi dedit odorem fidei bonum: cuꝫ ego pro ea fuſurus ſim ſanguinem meum.

Amen dico vobis: vbicūqꝫ predicatum fuerit euangeliū iſtđ in vniuerſo mūdo: ꝛ quod fecit hec narrabit̃ in memoriā eius.

Hic Tertio adiungit Premium deuotionis dicens [Amen] hoc eſt. vere [dico vobis] Apoca. j. Hoc dicit amen teſtis fidelis [vbicunqꝫ] in toto mundo [predicatum fuerit] ab apoſtolis ꝛ ſucceſſoribus [euangelium iſtud] de pietatis vnctiōe ꝛ mea paſſione [in vniuerſo mundo] quia in omnem terram exiuit ſonus predicatoruꝫ [et] hoc eſt [quod hec fecit mulier] in pietatꝭ opere [narrabitur] euangelizando [in] piam et dulcem [memoriam eius] mulieris Vel: facti quod fecit. Eccleſiaſtici quadrageſimonono. Memoria eiꝰ in cōpoſitōe odoris facta eſt opꝰ pigmē

rarū in omni ore quasi mel indulcorabit memoria eius Prouerb. x. Memoria iusti cum laudibus Ps. cxj. In memoria eterna erit iustus. Uñ Joã. xij. Sinite vt in diem sepulture mee fuet illd. Sic em̄ ad eternam facti memoriā seruatū est ⁊ nō ꝑditum.

Et Judas scariothis vn⁹ de duodecim abijt ad sūmos sacerdotes: vt ꝓderet eum illis. Qui audiētes gauisi sunt ⁊ ꝓmiserunt ei pecuniam se daturos. Et querebat quō illum oportune traderet.

B Hic vltio tangit' Proditoris ad ꝓdendū obligatio. Et dicunt' Tria Scȝ Prodendi ex ꝑte ꝓditoris inq̄sitio. Proditōis exhibite ex ꝑte pontificū turpis exultatio. ⁊ Ad cōplendā ꝓditōem ꝓmissā ꝑtinax obseruatio. Dicit igit' [Et iudas] Pulcritudinē nomis tangit Ut sciat' q̄ nec ex significatiōe nomis sui a malicia retrahebat'. Judas em̄ cōfitens ⁊ glorificās interp̄tat'. Sed significatio nominis sui cecidit ab effectu. q2 ⁊ Ignominiā opposuit glorificationi. ⁊ negationē cōfessioni. Et idō sicut de Juda bono dr Geñ. xlix. Juda te laudabūt frēs tui: Ita de malo iuda dici pōt. Juda te horrebunt fratres tui Joã. xiij. Cū diabolus misisset in cor vt traderet eū iudas scariothis Joã. vj. Un⁹ vestrū diabolus est [scariothis] memoria mortis Et sic vicus vocabat' vñ natus fuit. q2 sꝑ memoriter tenuit q̄liter chr̄m interficeret Esa. x. Ad interficiendū erit cor eius. ⁊ ad internetionē gentiū non paucaꝝ Ps. xxxvij. Iniquitatez meditatus est in cubili suo: astitit omi vie nō bone. maliciā aūt non odiuit [vnus] singularis malicie Eccis. iiij. Un⁹ est ⁊ scōm nō habet [de duodecim] Hoc dicit vt ostēdat incōueniens. quia nec honor electiōis ipm̄ reuocauit a scelere. q2 ipm̄ chr̄s ad tantū apostolatus apicē vocare dignatus fuit Joã. vj. Nōne ego duodecim vos elegi ⁊ vnus ex vobis diabolus ē. [abijt] Bñ abijt. q2 viā deseruit vitatis. In ep̄la Jude. Ue his qui in viā Cain abierūt. ⁊ errore balaam mercede effusi sūt [ad summos sacerdotes] apud q̄s sūma reꝝ agebat' tūc t̄pis. j. Esdre ix. Manus mg̃rantiū fuit in trāsgressiōe hac ꝑma [vt ꝓderet eum] hoc est: ꝓdiciose traderet eū illis Ps. xl. Homo pacis mee in q̄ speraui: magnificauit sup̄ me supplantatiōem [Qui audiētes] sacerdotes [gauisi sunt] Ps. lj. Quid gloriaris in malicia Prouerb. ij. Letant' cum malefecerint ⁊ exultāt in rebus pessimis Sap̄. xvj. Dū letant' insaniunt [⁊ ꝓmiserūt pecuniā] ꝑ venditōe sanguinis innocētis Zach. xj. Preciū q̄ app̄ciatus sum a filijs isrl'. Sic vēdit⁹ ē Joseph a fratribus suis Geñ. xxxix. Promiserūt aūt pecuniā [se daturos] Luc. xxij. Et spopondit. ⁊ ad tradendū se chr̄m sacerdotibus obligauit. ⁊ sic p̄ncipes: socij furis traditoris sunt effecti Ps. xlix. Si videbas furē currebas cū eo. ⁊ cum adulteris portionē tuam ponebas Esa. j. Principes tui infideles: socij furum. Judas em̄ fur erat: ⁊ habebat loculos. ⁊ ꝑ furti recōpensatōe vendere querebat sanguinē chr̄i [⁊ querebat] iudas cām [quō] caute [eū] chr̄m [oportune] sine turbis [traderet] Luc. xxij. Querebat oportunitatē quō eū traderet sine turbis.

Et primo die azymoꝝ q̄ñ pasca immolabāt: dicunt ei discipuli. Quo vis eamus ⁊ paremus tibi comedere pasca?

Hic incipit reuocare a malicia ꝓditorē. Habet aūt Tres partes. In quaꝝ Prima ꝯtinet' Cene p̄paratio: cuius cōione proditor reuocari debuerat In Scda Reuocat ꝑ ammonitionis verbū. Ibi [Uespe aūt facto] In Tertia aūt reuocat ꝑ cōmunionē sacramēti Ibi [Et manducantibus illis] In Prima haꝝ adhuc Tria dicunt'. In quoꝝ Prio Ubi cena paranda sit discipuloꝝ fit inquisitio. In Scda de cena paranda chr̄i ponit' instructio. In Tertia Per obedientiā discipuloꝝ: cene fit p̄paratio. In Prima haꝝ Tria dicit. Tpis ꝯgruitatem Legis necessitatē. ⁊ De p̄paranda cena discipuloꝝ questionē. Dic igit' [Et prima die azymoꝝ] Hoc Dupliciter exponit'. Dicit' em̄ prima dies azymoꝝ q̄ñ azyma ꝑabant'. ⁊ sic q̄rtadecima luna dicit' p̄ma dies azymoꝝ: que dies numerabat' a tertiadecima die ad vesperū vsq3 ad vesperā q̄rtedecime diei. Et sic hic dicit' prima dies azymorum q̄ñ p̄mū azyma offerebat' ⁊ comedebat'. Et hec dies incepit in (al'as a) vespera quartedecime lune. ⁊ vsq3 ad vesperū quintedecime lune ꝓtendebat'. ⁊ sic adhuc quartadecima luna in vesꝑa facta est hec questio Exod. xij. Quartadecima luna ad vespeꝝ ꝯspersa est farina in azymos. ⁊ tunc fermentatū (al's fermentū) de domibus iudeoꝝ eijciebat' Exod. xij. Tulit igit' ppl's ꝯspersam farinā anteq3 fermentaretur Leuit'. xxiij. Mense p̄mo quartadecima die ad vespeꝝ phase dñi est. ⁊ quintadecima die mensis huius solennitas est azymoꝝ. Septem diebus azyma comedetis [q̄ñ pasca imolat'] necessitas est ex legis p̄cepto. Lex em̄ Exod. xij. Leuit'. xxiij. precipit tunc cenam agni pascalis immolari. ⁊ quartadecima luna immolabat' Luc. xxij. Uenit aūt dies azymoꝝ in q̄ necesse erat occidi pasca Exod. xij. Uniuersa multitudo filioꝝ isrl' imolabit agnū quartadecima die mensis huius ad vespeꝝ [Dicunt ei discipuli] a t̄pe ⁊ lege sumētes q̄ōnis occasionez [Quo vis eamus] Nō q̄rūt de ciuitate. q2 sciuerūt q̄ nō nisi in hierl'm pasca erat celebrādū. sȝ querūt de vico vl' domo Deut'. xvj. Nō poteris imolare in q̄libet vrbiū tuaꝝ. sȝ in loco quem elegerit dñs Sicut etiam querit Sp̄ualiter sponsa in canticis Indica mihi quem diligit anima mea: vbi pascas vbi cubes in meridie ne vagari incipiam post greges sodalium tuorū. Multi em̄ sunt alias cenas parantes que non sunt cene dominice. j. Corinth. xj. Primum quidem conuenientibus in ecclesia: iam non est dominicam cenam manducare. Unusq̄sq3 enim cenam suam presumit ad manducandum [⁊ paremus tibi] iuxta legē [comedere] hoc est: ad manducandū [pasca] hoc est: agnū pascalem D

lem glo. Hanc questionẽ faciunt discipuli vt cum voluntate dei gressus nr̃os dirigamus.

Et mittit duos ex discipulis suis ⁊ dicit eis: Ite in ciuitatẽ ⁊ occurret vobis homo lagenã aque baiulans. Sequimini eum: ⁊ quocũqz introierit dicite dño domus: quia magister dt. Ubi est refectio mea: vbi pasca cum discipulis meis mãducẽ? Et ip̃e vobis demõstrabit cenaculũ grande stratũ: ⁊ illic parate nobis.

[Et mittit duos ex discipl'is suis] Aliis em̃ parare nõ licuit nisi discipulis. q̃ ex hoc speãlit' erãt instruẽdi. Duos aũt mittit. q2 charitat' sacr'm est. ⁊ inter pauciores q̃z inter duos charitas haberi nõ poterit Eccĩs. iiij. Si duo ꝯfouebunt mutuo. vnꝰ quõ calefiet? [⁊ dixit eis] Quattuor aũt dt' Leg' p̃ceptũ. Loci signũ. Iniũgit q̃d dicẽdũ. ⁊ p̃cipit pasca esse parandũ. Dicit igit' [Ite in ciuitatẽ] iuxta legis p̃ceptũ Deut'. xiiij. Notat' aũt q̃ in ciuitatẽ mẽte (al's vite) ꝑgere debeat q̃ pasca parat: hoc ẽ: in ciuiũ celestiũ vnitatẽ Eccĩs. x. Labor stultoꝝ affliget eos. q2 nesciũt in vrbẽ: hoc est: ciuitatẽ ꝑgere Act'. ix. Ingredere ciuitatẽ. ⁊ dicet' tibi q̃d te oꝑteat facere Ps̃. cxxi. Hier'lm que edificat' vt ciuitas: cuius ꝑticipatio eius in idip̃m. Illuc em̃ ascẽderunt tribꝰ tribꝰ dñi ad ꝯfitendũ noĩ dñi. q2 ad l'ram oẽs tribꝰ ascenderũt in ciuitatẽ ad cenã in idip̃m. hoc ẽ. in cõe celebrãdã [⁊ occurret vobis hõ] Signũ est loci in q̃ pasca est parãdũ Dicit igit' [occurret] in via [vobis hõ] nõ nisi rõne vtens: nihil brutale agens in seip̃o Eccĩ. xvij. Ad imaginẽ suam fecit hoiem s'm se: vestiuit illũ v'tute. Et hoc est Primo ꝯsiderandũ in eo in q̃ dei cena parat' q̃ occurrat ꝑ deuotionem: ⁊ Sit hõ ꝑ rõnabilẽ vitã Amos. iiij. Preparare in occursuz dei tui isr'l [lagenã aque baiulãs] quã ad l'ram tulit. vt in tãto festo haberet apud se aquã expiatõis q̃ se mũdaret Et signat q̃ vbi chr̃s cenaturus est lagena aque lachrymaꝝ in expiatiõem debet p̃cedere Ps̃. l. Lauabis me et sup̃ niuẽ dealbabor Ps̃. vj. Lauabo ꝑ singulas noctes lectũ meum lachrymis meis stratũ meũ rigabo Ezech. xxxvj. Effundam sup̃ vos aquã mundã. ⁊ mundabimi ab oĩbꝰ inq̃namentis vestris [sequimini eũ] passibꝰ pedũ. ⁊ passibꝰ deuotionis. q2 ip̃e nõ p̃cedet nisi ad locũ mundũ Esaie. lij. Mundamini q̃ fertis vasa dñi. glo. Sequimĩ eũ qui ducit in altũ vbi est refectio chr̃i [⁊ quocũqz introierit] in domũ ciuitatis que vnitatẽ eccl'ie ⁊ habitaculũ ꝯscientie significat Geñ. xxiiij. Ingredere bñdicte domini: cur foris stas? [dicite] ex parte ministerij vestri. ⁊ ex parte mei ip̃erij [dño domus] patrifamilias. Sciuit em̃ illũ esse dignum Apoc. iij. Siq̃s aperuerit mihi intrabo ⁊ cenabo cum illo ⁊ ip̃e mecum. glo. Cõsulte ⁊ aque baiuli. ⁊ dñi domus: tacita sunt vocabula vt omnibꝰ verũ pasca celebrantibꝰ vel celebrare volentibꝰ: id est. sacramentis christi imbui. eumqz sue mentis hospitio querentibꝰ facultas danda signet' Sap̃. vj. Nõ subtrahit ꝑsonã viri cum sit oĩm dñs. Pusillum em̃ ⁊ magnum ip̃e fecit. ⁊ equaliter est ei cura de oĩbus [quia magister dicit] cuius ad sacramentum celebrandũ est dare illuminatões Ps̃. cxviij. Bonus es tu ⁊ ĩ bonitate tua doce me iustificationes tuas [Ubi est refectio mea] Per metonomiam ꝯtentum pro ꝯtinente. Hoc est: Ubi est refectorium meum ad vsum meũ deputatũ [vbi] hoc est: in quo [pasca] vetus ⁊ nouũ [cum discipulis meis] mihi cõmunicãtibꝰ. quia aliis nõ sunt sacramenta danda [manducẽ] Matth. vij. Nolite sanctũ dare canibꝰ. ⁊ margaritas nolite p̃ijcere añ porcos Ps̃. c. Sup̃bo oculo ⁊ insatiabili corde cum hoc nõ edebã Oculi mei ad fideles terre. vt sedeant mecum. ambulãs in via ĩmaculata hic mihi ministrabat [Et ip̃e] ferens lagenam aq̃: Uel: dñs domus [demonstrabit] indicio quo p̃dixi [vobis cenaculũ grande] qđ ꝓ me ⁊ familia discipuloꝝ sufficiet [stratum] hoc est: lapide plano pauimentatũ Ezech. xliij. Ecce pauimentũ stratum lapide. Eratqz ad litterã domus bicamerata inferius habens ad dormiendum ⁊ coquinandũ in superioribꝰ autẽ habens. Aulam ad cenanduz Hoc cenaculuz Luc. xxij. vocatur diuersoriũ. Unde dicit. Ubi est diuersorium: vbi pasca cum discipulis meis manducem. Cenaculum autem istud signat Conscientie ⁊ cordis receptaculum Qđ stratum est picto pauimento varietate virtutum. Grãde autẽ est charitatis amplitudine. ⁊ Cenaculum est dulcedine virtutum refectione. De Primo horum dicit' Geñ. xliiij. Introduc viros domũ. quia mecum sunt comesuri in meridie. Non em̃ comedebant nisi in cenaculo. De Scđo dicit' Ps̃. xliiij. Circũamicta varietate. De Tertio Esa. xliiij. Panẽ nostrũ comedemus. ⁊ vestimentis nostris operiemur Luc. xiiij. Homo quidam fecit cenaz magnã ⁊ vocauit multos Apoca. xix. Beati qui ad cenam nuptiarum agni vocati sunt [⁊ illic parate] Ecce Preparationis imperium Tob. v. Anne vxori sue dixit vt instrueret ꝯuiuium. ⁊ prepararet oĩa que in cibos iter agentibus sunt necessaria. Anna enim gratia: Cui precipit' vt hoc gratie instruat cõuiuium: ⁊ preparet in gratie sacramento ⁊ cena eucharistie omnia. quia omnis gratie est contentiuũ que in cibos sp̃uales sunt necessaria iter agentibꝰ Propter quod etiã viaticuz appellatur. Manibꝰ discipulorum preparatur. Quorum in loco successerunt sacerdotes. Quoruz officij ⁊ ordinis est dominicam cenam preparare. deo tamen operante in ip̃is. sicut in manibus sacerdotum operatur deus in omnibus sacramentis Ps̃. lxvij. Parasti in dulcedine tua pauperi deus Sap̃. xj. Paratũ panem de celo prestitisti illis sine labore: habentem in se omne delectamentum. ⁊ omnem saporis suauitatem. Dicit autem [parate nobis] Ex discipulis cõnumerans. quia Hoc sacramentum paratur christo ad exhibendum. ⁊ quo discipulis influat. et Paratur discipulis ad communicandum quo christo incorporentur Joannis sexto. Qui

I

mādücat carnē meā ⁊ bibit sanguinē meum in me manet ⁊ ego in eo.

Et abierunt discipuli eius ⁊ venerunt in ciuitatem: ⁊ inuenerunt sicut dixerat illis: ⁊ parauerunt pasca.

Hic ponit Obediētia discipulorꝫ ⁊ Verificatio signorꝫ a dño pdictorꝫ. Et hoc ē [abierūt] a dño fm obediētie scīe mādata Baruch.iij. Emittit lumen suū ⁊ vadit. ⁊ obedit illi in tremore [discipuli eius] in vera obediētia discipulos se esse pbantes Heb.xiij. Obedite ppositis vestris ⁊ subiacete illis [Et venerūt in ciuitatē sctām] quā ad sacramentorꝫ institutōem deus elegerat Esa.lxvj. In hierl'm ꝯsolabimi. videbitis ⁊ gaudebit cor vestrū. Vñ de monte in q̄ sita est ciuitas. dr Esa. xxv. Faciet dñs oibꝫ pplis i mōte hoc ꝯuiuiū pinguiū: ꝯuiuiū vindemie piguiū: medullatorꝫ ⁊ vindemie defecate [⁊ inuenerūt] signa [sicut dixerat illis] Jesus Prouerb.viij. Justi sunt oēs fmones mei. ⁊ nō est in eis prauū qd atqꝫ puersum. j. Reg. x. Cū euenerint tibi oia hec signa: fac q̄cunqꝫ inuenerit manus tua. qꝛ dñs tecū est [⁊ parauerunt pasca] hoc est. cenā agni pascalis sic pcepat dñs Luc.xxij. Jam parata sunt oia Prouerb.ix. Immolauit victimas suas: miscuit vinū: ꝓposuit mensam.

Vespe aūt facto venit cū duodecim. ⁊ discūbentibus eis: ⁊ manducantibus ait Jesus: Amē dico vobis. qꝛ vnus ex vobis tradet me q̄ manducat mecū. At illi ceperūt cōtristari ⁊ dicere singillatim: Nunquid ego? Qui ait illis: Unus ex duodecim qui intingit manū mecū in catino. Et filius quidē hois vadit sicut scriptū est d̄ eo. Ve autem homini illi p quē filius hominis tradet: Bonū erat ei: si natus non esset homo ille.

R Hic incipit tāgere Reuocationē pditoris: factā p vbū. Per hoc qꝫ cenā p eo ⁊ p alijs fieri fecit: nō excludēs eū: satis reuocauit eū. ⁊ Ammonuit d̄ phetia que dr. Homo pacis mee in q̄ sperabā. qui edebat panes meos magnificauit sup me supplantationē. Hic aūt vt amplius erubescat reuocat per verbū. Diuidit aūt hec ps in Tres ptes fm Triplicem modū reuocatiōis. Primo em̄ Reuocat ammonitōe generali. Scđo reuocat ammonitōe speciali. Tertio reuocat sub interminatiōe cōminationis. Et hec p ordinē patēt in lr̄a. In Pria harꝫ ptium dr Quattuor. Tpis secretū. Honoris exhibitionem. Cōmodi pparationē. ⁊ Verbi ammonitionem. Temporis secretum tangit p hoc quod dicit [Vespe aūt facto] cū declinasset a turbis. ⁊ tps esset ad imolandū agnū. Ut Judas d̄ ammonitione corā turbis nō verecūdaret. Et hora religiose imolatōis: facin⁹ faceret detestari. De Prio Mat. xviij. Si peccauerit in te frater tuus: corripe eum inter te ⁊ ipm̄ solū. De scđo Exod.xij. Immolabit agnū om̄is multitudo filiorꝫ isrl' ad vesperꝫ. Illa em̄ vespa sua sanctitate Judaꝫ reuocare debuerat [venit cum duodecim] alijs sequestratis in aliam mensam. ⁊ illū honorem vt secū in eadē mensa sederet: chrs Jude exhibuit. Qui honor dignitatis etiā debuit cum a ꝯcepto scelere reuocare Hester ix. Sic honorabit quē rex honorare voluerit Ps. xx. Gloriā ⁊ magnū decorē impones sup eū [⁊ discūbentibꝫ illis ⁊ manducantibꝫ] Ecce. s. Cōmodi pparatio tā in discubitu q̄ꝫ in comedēdo qđ etiā reuocare debuerat. Sed dr Hiere.xj. Venite mittam⁹ lignū in panē ei⁹ ⁊ eradamus eū de terra viuentiū. ⁊ nomē ei⁹ nō memoret ampli⁹ Jo.xiij. Qui mādücat panē mecū. ⁊ leuabit ꝯ me calcaneū [Ait Jesus] facto reuocare intendēs [Amen dico vobis] ⁊ p ipm̄ dictū qꝫ sciuit traditōeꝫ quā agebat: deū se esse ōndēs Joā.xiij. Et nūc dixi vobis pus. q̄ꝫ fiāt. vt cū factū fuerit credatis [qꝛ vnus ex vobis] duodecim [me tradet] Joā.xj. Sciebat em̄ ab initio q̄s esset eū traditurus. Et magis determinat traditorē dicēs [qui mādücat mecum] nec tñ p hoc suā pōt celare traditiōem Ps. liiij. Si inimicus meus maledixisset mihi sustinuissem vtiqꝫ. ⁊ si is q̄ oderat me sup me magna locutus fuisset abscondissem me forsitan ab eo. Tu vero homo vnanimis dux meus ⁊ notus meus q̄ simul mecū dulces capiebas cibos Ecci.xiij. Confundet te in cibis suis: donec examinet te bis ⁊ ter ⁊ in nouissimo deridebit te: postea videns derelinquet te. ⁊ caput suū mouebit ad te [At illi] scꝫ apostoli duodecim [ceperūt ꝯtristari] Quia plus de se crediderunt chro q̄ꝫ sibi. ⁊ ido q̄uis eēnt innocētes. tñ tristabant ex verbo chri de se dubitātes Joā.viij. Nō erat ei opus vt q̄s testimoniū phiberet de hoie. Ipe em̄ nouit qd esset in hoie [⁊ dicere singillatim] vnusqsqꝫ p se [Nūqd ego?] Supple sum q̄ te tradet Matth.xxvj. Nūqd ego suꝫ rabbi? Et sicut dicūt alij euāgeliste Mat.xxvj. Luc.xxij. Joā.xviij. Cū iudas diceret ei: nūqd ego sum rabbi? dixit ei dñs. Tu dixisti. Et ibi in singlari noīauit. sꝫ p nomē nō expssit vt locū daret; q̄ forte p nomē noīatus cōfusus indurat⁹ fuisset [Et ait illi Jesus] Scđam in speāli adhibēs reuocatiōis ammonitioneꝫ [Unus ex duodecim] quē ego ad apostolat⁹ apicē exaltaui [qui] sic intimus [itingit mecū manū in catino] Catin⁹ est magnū vas rotūdū in q̄ cibaria sīt p mlt̄is reponi pñt. Et est mag̃ scutella rotūda. qꝛ mēsa ad quā chrs sedebat erat rotūda. ⁊ apl'i cū chro sedebāt in circūitu. ⁊ oēs sil' itingebāt man⁹ i h̄ catino cū chro i eodē vase cibū agni accipientes Mat.xxvj. Qui itingit mecū manū i papside h̄ me tradet Luc.xxij. Ecce man⁹ tradētis me mecū est in mēsa [Et filius q̄dē hois vadit] ad passionē volūtarie [sic scriptū ē d̄ il.] Esa.liij. Oblat⁹ ē qꝛ ipe voluit. ps. xxxix. In

capite libri ſcriptũ eſt de me. vt facerẽ voluntatẽ tu
am deus meus volui [Ve aũt hoĩ] Reuocatio
eſt ꝑ cõminationẽ eterne damnatõis [Ꝑ quẽ fili⁹
hoĩs tradet̃] qꝛ ſm naturã qua eſt filius dei: tra
di nõ potuit Pſ̃. liiij. Ueniat mors ſuꝑ illos ꝛ de
ſcendant in infernũ viuẽtes. Uñ Pſ̃. cviij. Deus
laudẽ meã ne tacueris Scõm apl'i Petri expoſiti
onẽ Act̃. j. eſt de Jude maledictõe ꝛ ꝯdemnatõe Et
ibidẽ dꝛ Induit maledictõem ſicut veſtimẽtũ. ꝛ intra
uit ſicut aq̃ in interiora eius. ꝛ ſicut oleũ in oſſibꝫ
eius [Bonũ erat ei] Matt̃. xxvj. Melius erat
ei ſi natus nõ fuiſſet homo ille Hiero. Melius eſt
nõ eſſe q̃ꝫ ad tormẽta eẽ. De hoc tñ diſputat Aug.
in. ij. libro de Libero arbitrio. qꝛ Nõ eſſe nihil eſt.
ꝛ in electione nõ cadit. ꝛ ita nõ eſſe: nõ eſt eligibile
vel voluntabile: g̊ impoſſibile eſt aliquẽ eligere vl'
velle nõ eſſe. Adhuc aũt eſſe eſt qđ oĩa appetũt
ꝛ ꝓpter qđ agunt quicq̃d agunt. ꝛ nõ eſſe fugiunt
Qđ aũt oĩa appetunt. ꝛ cuius oppoſitum omnia
fugiunt. nõ poteſt eſſe ab aliquibꝫ volitũ. vel alicui
eſſe bonũ. Quia ſi detur ꝙ nõ eſſe: alicui ſit bonũ
ꝛ ab aliquo volitũ: tunc ſequitur ꝙ non oĩa fu-
giunt nõ eſſe: qđ eſt ꝯtradictoriũ hypotheſis. g̊ nõ
eſt melius nõ eſſe q̃ꝫ eſſe. nec alicui eſt bonum non
eſſe. Adhuc aũt. Nõ eſſe nihil eſt. ꝛ eẽ eſt aliquid
q̃ntũcũqꝫ g̊ ſit debile eſſe: ꝓferendũ eſt ei qđ eſt ſim
pliciter nõ eſſe. Tales ꝛ ſimiles ſunt rõnes Augu.
Ad has autẽ ꝛ hmõi rõnes ꝯcedit Aug. ꝛ đt nõ eli
gi nõ eſſe. nõ a turbato animo qui nõ ꝯſiderat rati
ones electionis in eligẽdo: Sed ſalua pace Aug.
etiã turbat⁹ animus ſi eligat: nõ eliget niſi ꝑ ꝯſide
ratiõem vel boni ſimpliciter vel ſibi boni. Uel ap-
parentis boni ſimpl'r. vel apparẽtis ſibi boni. ꝛ ſic
redeunt incõuenientia Aug. ſuꝑ eum. Et ideo ſine
ꝓiudicio loquendo. videt̃ Mihi ſentiendũ cũ bea
to Hiero. ꝛ beato Grego. ꝙ melius eligendũ eſſet
damnato nõ eſſe. q̃ꝫ ſic eſſe. ſicut dicit ſanctũ euãge
lium. Et ꝙ obijcit Aug. Dicendũ ꝙ nõ eſſe cõſi
derat̃ Dupliciter Scꝫ Simplicit̃. ꝛ Prout eſt ter-
minus afflictionis eius qui male eſt. Primo mo-
do verũ eſt ꝙ nõ eſſe oĩa fugiũt. Scđo modo ni
hil ꝓhibet ꝙ Nõ eſſe deſideret̃ ab aliquo Apoca.
xviij. Deſiderabunt hoĩes mori. ꝛ mors fugiet ab
eis Ad aliud dicendũ ꝙ q̃ꝫuis nõ eſſe nihil ſit: tñ
eſt oppoſitũ eius qđ eſt eſſe. Et ſic multa accidunt
ei. Et hoc modo ꝓut terminat eſſe ſub afflictõe: põt
cadere voluntas ꝛ electio ſuꝑ ipm. etiã animi tur-
bati. ꝛ ſic loquit̃ hic dñs. Aug. tñ verũ dicit ꝓut nõ
eẽ ꝯſiderat̃ abſolute. Hoc eſt ꝙ đt Job. iij. Quare
nõ in vulua mortuus ſum: egreſſus ex vtero non
ſtatĩ perij. Adhuc aũt Job. iij. Pereat dies in qua
natus ſum ꝛ nox in qua dictũ eſt: ꝯceptus ẽ homo
Hoc Jude peccatũ etiã ad eos tranſit q̃ dñicũ cor
pus indigne ſumunt. Uñ glo. In ſempiternũ ve
hoĩ illi qui ad menſaꝫ dñi indigne accedit. Ille eñi
indigne exẽplo Jude filiũ hoĩs tradit: nõ Judeis
ꝑſecutoribꝫ. ſed membris ſuis peccato ſubditis qui
accipere dñici corꝑis ſacramẽtũ temerarie ꝓſumit.
Ille dñm vendit: qui eius timore ꝛ amore negle-
cto: terrena ꝓ eo ꝛ caduca imo ꝛ criminoſa dilige-
re ꝛ curare nõ metuit. j. Cor. xj. Qui manducat et
bibit indigne: iudiciũ ſibi mãducat ꝛ bibit. nõ diiu

dicans corpus dñi. Et iterũ. Qui ſumit indigne: re
us erit corꝑis ꝛ ſanguinis dñi.

Et mãducantibus illis accepit Je ſus panem ꝛ benedicens fregit et dedit eis ꝛ ait: Sumite: hoc eſt cor pus meum.

Tangit hic ꝓditoris reuocationẽ ꝑ hoc ꝙ ei inter M
alios corpus ꝛ ſanguinẽ ſuum porrexit: ꝛ tñ ꝑ hoc
totum reuocari nõ potuit. ꝛ ideo iuſte damnatus
fuit. Diuidit̃ aũt hec pars in Tres ꝑtes. In quarum
Prima tangit corꝑis cõmunionẽ. In Scđa autẽ
dicit de Cõmunione ſanguinis. Et in Tertia dicit
veteris ſacramẽti ceſſationem. ꝛ noui inſtitutionẽ
ꝛ obſeruationẽ. In Primo horum Quinqꝫ đt Scꝫ
Qñ dedit. Quã acceptũ ſibi ſacramentũ hoc fuit
Q benedicendo dedit. Q frangendo ad plures
vtilitates determinauit Q obſeruandũ in eccleſia
dedit. ꝛ Illis quinqꝫ poſt oĩa formã ſacramenti
ꝓmulgauit. Dicit igit̃ [Et manducantibꝫ il
lis] hoc eſt: manducationẽ agni typici ꝑficientibꝫ
ꝛ ꝯſummantibꝫ. quia poſt cenã agni typici: tũc pri-
mo dedit vltimo corpus ſuum: vt vltimo datum a
memoria eorum nunq̃ꝫ recederet Matth. xxvj. Hoc
facite in meam cõmemorationẽ. j. Cor. xj. Quoti-
enſcũqꝫ manducabitis panem hunc ꝛ calicẽ dñi bi
betis: mortẽ dñi annũciabitis donec veniat Thre.
iij. Recordare pauꝑtatis mee trãſgreſſionis abſin
thij ꝛ fellis. Et rñdet ꝓpheta. memoria memor ero
ꝛ tabeſcet in me anima mea. Dedit etiã poſt aliam
cenaꝫ corpus ſuũ vt veritatẽ: Ut figurã vmbre cõ
tinuaret. Joã. j. Lex ꝑ Moyſen data eſt: grã ꝛ ve
ritas ꝑ Jeſum facta eſt [accepit panẽ] Nõ tam
manibꝫ accepit q̃ꝫ cordi acceptauit. ꝛ acceptandũ
eſſe ſignificauit. Et hoc ſm Matth. xv. Accepit Je
ſus panes. glo. hoc eſt. dona dei acceptauit Pſ̃. l.
Tunc acceptabis ſacrificiũ iuſticie. Hoc eñi maxi
me eſt in hoc ſacramento. Panẽ aũt accepit q̃ ſim
pliciter ꝛ abſolute eſt panis ꝛ cibꝫ hoĩs. Et hic eſt
panis de frumento. qꝛ hordeum eſt cibꝫ iumento-
rum. Siligo aũt terreſtris ꝛ inflatiua egritudinẽ
ꝛ feculentiã habet. q̃ eã nõ ꝑmittit eſſe cibũ Jo. xij.
Niſi granũ frumenti cadens in terrã: mortuũ fue
rit ipm ſolũ manet Pſ̃. cxlvij. Adipe frumenti ſa-
tiat te Geñ. xxvij. Frumento ꝛ vino ꝛ oleo ſtabiliui
eũ. Hoc eñi ꝑfectũ ſignificat cibũ ſacramẽti. quia
Perfecte nutrit. ꝛ Fortius adheret mẽbris. ꝛ Dul
cius eſt inter grana Sap. xvj. Subam tuã ꝛ dul-
cedinem tuã quam in filios habes oñdebas. ꝛ vo
luntati vniuſcuiuſqꝫ eorum deſeruiens ad qđ q̃ſqꝫ vo
lebat ꝯuertebat̃. Et hoc dicit de pane celeſti quẽ ſu
is ꝓſtitit deus ſine labore: habens in ſe omne dele
ctamentũ. ꝛ oẽm saporis ſuauitatem Deut̃. xxxiij.
Tñmodo oculus Jacob in terra frumenti vini
ꝛ olei. Quia etiã mãna Exod. xvj. saporẽ panis ha
buit oleati. quia in iſto pane oleũ deitatis ꝛ gratie
eſt infuſum. pſ̃. xliiij. Unxit te deus de⁹ tu⁹ oleo
leticie. Tertiũ eſt qđ đt [ꝛ benedicens] Dicũt q̃-
dam ꝙ quadam occulta benedictõe panem in cor
pus ſuum trãſſubſtantiauit. Et illi dicũt ꝙ bñdicẽ
do ꝯfecit. Et poſtea dicẽdo. Hoc eſt corpus meũ.

vſum ſacramēti inſtituit. Et hoc nō eſt ꝓbabile: qꝛ ſic aliꝰ eccleſia celebraret ſacramentū q̄ꝫ chr̄s formā dederit. j. Corin. xj. Ego eni accepi a dn̄o qđ ⁊ tradidi vobis. Unde ꝓbabiliꝰ dicit̃ Q᷑ benedixit ſigno vel verbo nō tranſſubſtātiāte: ſicut ⁊ ſacerdotes in miſſis multas ſigno ⁊ v̄bo faciūt bn̄dictōes. Mat. xxvj. Accepit Jeſus panes bn̄dixit ⁊ fregit. Ecci. xxxix. Bn̄dictio illiꝰ ſicut cataclīſmꝰ inundabit. Quartū eſt qđ dicit [fregit] in quo, diuerſis gratiꝭs aptandū eē ſignificauit. Sič ⁊ nos frāgendo in Tria: ſignificamꝰ ꝙ eſt in genere ad tria. Scꝫ. Laudes ꝓ triūphātibꝫ. Supplicatio ꝓ laborantibꝫ. ⁊ Suffragiū ꝓ his q̄ purgant̃ in penis. Fractura tn̄ hec nō niſi in formis eſt panis. ⁊ nō in corpore chr̄i. qꝛ totus chriſtꝰ indiuiſus ſumitur ſub qualibet ꝑte: Sicut in integro ſpec̄lo: tota ⁊ vnica forma relucet in toto. Et fracto ſpec̄lo reflexio fit vniꝰ et eiuſdē nūero ⁊ totiꝰ integre forme ad quālibet ſpeculi fracturā. Eſaie. lviij. Frange eſurienti panē tuū. Hec fractura eſt in qua ſine fallacia cognoſcit̃ deꝰ. Luce. xxiiij. Cognouerūt dn̄m in fractione panis. Hec eſt fractura in qua ꝑſeuerat eccleſia. Actuū. j. Erant ꝑſeuerātes in oratione ⁊ fractōe panis. Hec ſunt fragmēta q̄ colligunt fideles in celo et in mūdo: ⁊ in purgatorio. Joan. vj. Colligite fragmenta ne pereāt. Quintuꝫ eſt ꝙ [dedit] gratis. qꝛ nec meritis nec p̄cio cōparari debuit vel potuit. Matth. x. Gratis accepiſtis gratis date. Jaco. j. Dat omnibꝫ affluenter ⁊ non improperat. Et vt Formā ⁊ Uſum ſimul inſtituens. Uſum cū dicit [ſumite] Un̄ Matth. xxvj. dicit. Hoc facite: hoc eſt faciendū in eccl̄ia ⁊ obſeruandū [ſumite] hoc eſt: h̄ obſ̄uandum vobis aſſumite. Exodi. xij. Legitimū ſempiternū erit vobis in cūctis generationibꝫ veſtris. [Hoc eſt corpus meū] Hec eſt forma ſacramenti q̄ chr̄s corpus ſuū ſimul ⁊ ꝯfecit ⁊ exhibuit: ſicut adhuc obſ̄uat eccleſia. Et hec oratio ſicut alibi diximꝰ referēda eſt ad intellectū ſub voce declaratuꝫ. Et h̄ modo indiuiſibili virtute ad effectū ſacramenti refert̃ Jdeo nulla eſt q̄ſtio. Quid vel Quantū q̄libet dictio ſigillatim ad ꝯfectionē oꝑetur. Jn hac oratione verbū increatū oꝑatur in verbo creato. Et hoc ſicut dicit Ambro. mutat creaturas ea v̄tute qua condidit mundū. Ps̄. xxxij. Uerbo dn̄i celi firmati ſunt: ⁊ ſpiritu oris eius omnis virtus eorum

Et accepto calice gratias agēs dedit eis. Et biberūt ex illo om̄es Et ait ill'. Hic ē ſanguis meꝰ noui teſtamenti q̄ ꝓ multis effundetur

N Tangit hic Confectionem ſacramenti ſanguinis. Dicuntur autē Sex. Jn quorū Primo Sacramenti ſignificat̃ acceptatio: cum dicit [Et accepto] Hoc enim omniū ſacramentorū acceptiſſimum eſt in quo offertur ip̄e deus. Eſa. Munera tua accepta erunt ſuꝑ altare meum. Ps̄. lxviij. Placebit deo ſuper vitulum nouellum. hoc eſt. ſuper omnia ſacrificia antiquorū. Malach. iij. Placebit domino ſacrificiū Juda et hieruſalem ſicut dies ſeculi, ⁊ ſicut anni antiqui: quia nunq̄ꝫ finē habebit [calice] Hic tangitur Sacramenti materia. quia calix eſt calida potio per naturā. Et hec potio inter ſimplices potiones ſolum eſt vinum. Aqua enim nō eſt calida potio. ⁊ medo ⁊ claretum ⁊ moretum ⁊ ceruiſia non ſunt ſimplices per naturam potiones Et ideo de illis confici ſacramentū non poteſt. j. Corinthiorū. x. Calix benedictōis cui cōmunicamus: nonne cōmunicatio ſanguis chriſti eſt? [gratias agens] de redemptione fienda per ſanguinē. ⁊ ſignificata per calicem. ⁊ de dignitate ⁊ effectu tanti ſacramenti. ij. Corinthiorum. ix. Gratias ago deo ſuper inenarrabili virtute eius ⁊ dono eius. Merito enim gratias agit d̄ hoc qđ tm̄ eſt gratia ⁊ totum: ⁊ nihil in ſe habet quod nō ſit gratia. Unde ⁊ euchariſtia. hoc eſt bona gratia vocatur. Joannis. j. De plenitudine eius om̄s accepimus gratiam pro gratia. Jn hoc enim ſacramento vere gratia ⁊ veritas per ieſum chriſtuꝫ facta eſt: vt gratia contra vacuitatem: ⁊ veritas contra vmbram antiquoruꝫ ſacramentorū ordinetur [dedit eis] tanq̄ꝫ dignum communionis ſacramentum ⁊ redemptionis. Zacha. ix. Tu in ſanguine teſtamenti emiſiſti vinctos de lacu in quo nō eſt aqua. Hebreorum. ix. Sine ſanguinis effuſione non fit mundatio (al's remiſſio) [et biberunt ex eo] ſanguine [omnes] Tam proditor q̄ꝫ alij Et nec tali beneficio potuit a propoſito ſcelere reuocari. Joan. vj. Sanguis meus vere eſt potus. Hic eſt calix inebrians per caloreꝫ charitatis. Pſalm̄. Uiceſimoſc̄do. Calix meus inebrians q̄ꝫ preclarus eſt: Sitim ꝯcupiſcētie refrigerans per humorem pietatis. Joannis. iiij. Qui biberit aquā quā ego dedero: non ſitiet iterum. Hic eſt calix ſaliens in vitam. Joannis. iiij. Fiet in eo fons aque ſalientis in vitam eternam. Aqua autem vocat̃ materia ſacramenti. Non propter ſubſtantiam aque ꝙ ſit materia. ſed quia habet actuꝫ aque in reſtringendo ſitim: ⁊ ſordes expiādo [Et ait illis] Formam ſacramenti promulgans ⁊ inſtituens [Hic eſt ſanguis meus] Hec eſt forma ſacramenti Intelligenda ſicut illa que de corpore domini dicta eſt. Matthe. Uiceſimoſexto. Hic eſt calix ſanguinis mei. Gen̄. Quadrageſimonono. Lauit in ſanguine vue palliuꝫ [noui teſtamenti] quod gratiam in preſenti: ⁊ gloriam teſtatur in futuro. Hebreorum. xij. Acceſſiſtis ad aſperſionem ſanguinis melius loquētem q̄ꝫ Abel. Quia loquitur iſte ſanguis propitiationeꝫ ⁊ remiſſionem. Sanguis auteꝫ Abel loquitur vindictam ⁊ accuſationem. Hebreorum. ix. Hic eſt ſanguis teſtamenti quod mandauit ad vos deus [qui pro multis effundetur] Pro omnibus quideꝫ ſufficienter. Pro multis efficiēter. Lu. xxij. Qui pro vobis ⁊ ꝓ multis effundetur.

Amen dico vobis ꝙ iam non bibam de genimine vitis vſqꝫ in diem illum: cum illud bibam nouum in regno dei.

Tangit hic Ueteris teſtamenti ceſſationem. et O

Noui institutionez. Et hoc est quod dr [Amen] dico vobis] Confirmatōe vtitur propter Judei-
zantes hereticos quos sciuit in ecclesia futuros. Sicut Hebion ⁊ Aquila [quod iam] ħ ē: amo-
do [non bibam] ad mei incorporationē [de hoc genimine] quod in veteri sacramēto bibebatur [vitis] Esaie. v. Uinea domini sabaoth germen israel est. ⁊ viri iuda germen eius delectabile [vs-
qꝫ] Exclusiuū est. quia necesse est vt nec tunc de ħ genimine vitis bibat [in diem illum] noue gra
tie claritatem [cum illud] vinuz sacramenti [bi-
bam] mihi incorporando [nouum] Nouo ritu (al's testamento) ⁊ noua gratia institutuz [in re-
gno meo] quod est status ecclesiastice potesta-
tis confirmatus. Prouerbiorum. ix. Bibite vinū quod miscui vobis. Hoc est vinum De quo dicit Psalm̄. Centesimotertio. quod letificat cor homi-
nis. Judicum. ix. Non possum deserere vinū me-
um quod letificat deum ⁊ homines. De hoc vino Sponsa gloriatur Canticorū. v. Bibi vinum me-
um cum lacte meo. quia gaudium deitatis: cum gratia dulcissime humanitatis eius: nobis incor-
poramus. Hoc charissimis datur. Canticorum. quinto. Comedite amici ⁊ bibite: ⁊ inebriamini charissimi.

Et hymno dicto: exierūt i montem oliuarum. Et ait eis Jesus. Omnes scandalizabimini in me in nocte ista: quia scriptum est. Percutiam pastorem et dispergentur oues.

P Tangit hic Discipulorum confortationem contra malum proditoris. Confortat autem eos Dupliciter. Scilicet. Monendo: ⁊ Orando. Et ꝭm hoc in Duas diuiditur partes. In quarum Prima Sue predictionis ponit ammonitionem. In Secunda autem Triplicē ponit orationem. Ibi [Et veniunt in predium ⁊c̄.] Adhuc autem Prior in Duas diuiditur partes. In quarum Prima ponit Cautelam sue ammonitionis. In Secunda ponit Repressionem presumptionis. Ibi [Petrus autem ait illi] In Prima Duo dicit. Ammonitiōz. ⁊ Ammonitiōis ꝑ auctē ꝯfirmationem. Dicit igitur [Et hymno dicto] post cenam: in qua gratias egit: ⁊ totum sermonem qui scribitur a Decimosexto Joānis vsqꝫ ad Decimū-
octauum capitulū compleuit. Psalm̄. Uicesimoprimo. Edent pauperes ⁊ saturabuntur: ⁊ laudabunt dominum qui requirūt eum. Hymn⁹ enim vt dicit Cassiodorus: Est laus dei cum cantico. [exierunt] Jesus ⁊ discipl'i eius [in montem oliuarum] Ut ex vertice misericordie funderet opus redemptōnis. Canticorum. j. Oleum effusum nomen tuum [Et ait illis Jesus] generali ammonitōne omnes premonēs [Oms vos] quia adhuc ī fide pusilli estis [scandalizabimini in me] Hoc est occasionem offensionis patiemini in me. Sed non a me: sed a mundo [in nocte ista] mee traditiōis. Matthe. xj. Beatus est qui non fuerit scandalizatus in me. Et qꝫuis ca-
datis a me debilitate fidei: tamen resurgetis ⁊ cō-
ualescetis ad fidem. Glo. Nunquid qui cadet nō adijciet vt resurgat? Carnale est cadere: sed diabolicum est nunqꝫ resurgere. Matthe. Decimooctauo. Ue mundo abs scandalis. necesse est enim vt veniant scandala. Ue autem homini per quē scandalum venit. Per Judam enim venit scandalum istud. [Scriptum est enim] Zach. Decimotertio [percutiam pastorem] ꝭm litteraz Lxx. Nr̄a habet Percute pastorem. Duo autem dicit. Quod ad tristiciam pertinet. ⁊ Quod ad Gaudium Dicit igitur [Percutiam] Hoc est percuti permittā. Et hoc pertinet ad tristiciam. Hieronymus. Per prophetam postulat populus passionem domini quando dicit. Percute pastorem. Et dominus respondet. Percutiam pastorem. Et hoc hic ponitur. Septuaginta enim sic transtulerūt. Percute pastorem: ⁊ eripe oues. Pastore autem percusso [dispergentur oues gregis] qr tunc vnusquisqꝫ in viam suam declinauit: ⁊ vnus cum alio non remāsit. iij. Regum Uicesimoscd̄o. Uidi cūctum israel dispersum in montibus quasi gregem non habentem pastorem. j. Pet. ij. Eratis enim quasi oues non habentes pastorem. sed conuersi estis nunc ad pastorem ⁊ episcopum animarum vestrarum. Esaie. Quinquagesimotertio. Omnes nos quasi oues errauimus: vnusquisqꝫ in viam suam declinauit

Sed postqꝫ surrexero precedam vos in galileam.

Hoc quod est gaudij tristibus intermiscet. Dicit igitur [Postqꝫ autez surrexero] tertio die [precedam vos] iterum sicut pastor [in galileam] ⁊ ibi vos iterum ad regnum meum cōgregabo. Psalm̄. Centesimoquinto. Uisita nos domine in salutari tuo: ⁊ congrega nos de nationibus. Esa. Quadragesimo. Sicut pastor gregem suum pascet: in brachio suo cōgregabit agnos: ⁊ in sinu suo leuabit. fetas ipse portabit. In galileam autē precedit lumine resurrectiōis. quia ibi incepit lumen sue predicationis. Esaie. ix. Gentium populus qui ambulabat in tenebris vidit lucem magnam. Habitantibus in regione vmbre mortis: lux orta est eis. Hoc enim fuit in Galilea ad litteram.

Petrus autem ait illi. Etsi omnes scandalizati fuerint: Sed non ego.

Tangit hic Repressionem presumptiōnis Petri ⁊ omnium aliorum apostolorū ⁊ discipulorū. Et dicuntur hic Duo. Quorum Unum est Presumptio. ⁊ Alterum Repressio. Dicit igit̄ [Petrus autem] vertex apostolorū pro se ⁊ pro alijs [ait illi] presumens de feruore charitatis: quem tunc habebat: ignarus proprie infirmitat̄. Ecclesiastici Tricesimoquarto. Qui nō est expert⁹ qualia scit? [Etsi om̄es] Discipuli ⁊ apostoli [scandalizati fuerint] hoc est in te offendiculum ac-

ceperint ⌊sed nõ ego scandalizabor⌋ Matth. xxvj. Ego nunq̃ȝ in te scandalizabor. Et hoc dixit: quia probatus per angustias mortis nõ fuit. Ecclesiastici.xxvij. Uasa figuli ꝓbat fornax. ⁊ homines iustos tentatio tribulationis.

Et ait illi Jesus. Amen dico tibi: quia tu hodie in hac nocte prius q̃ȝ bis gallus vocez dederit: ter me es negaturus. At ille amplius loquebatur Etsi oportuerit me simul commori tibi: nõ te negabo. Similiter autẽ et oĩes dicebant.

⌊Et ait illi iesus⌋ reprimens presumptionẽ. Et dicuntur hic Duo. In quorum Primo Petri predicitur scandalũ. In Secundo: propter inexperientiam confirmatur a Petro primo presumptũ

Dicit igitur ⌊Amen dico tibi⌋ Confirmatione vtitur: quia est đ futuro ⁊ cõtingens ⌊quia tu hodie⌋ in hac die Non artificiali: sed naturali ⌊in hac nocte⌋ quia pars est diei naturalis ⌊prius q̃ȝ bis gallus vocem dederit⌋ hoc est: cantauerit ⌊ter me es⌋ ex infirmitate tua ⌊negatur⁹⌋ Omnes autem alij euangeliste dicunt Matthe. Uicesimosexto. Luce.xxij. ⁊ Joãnis.xviij. Prius q̃ȝ gallus cantet: ter me negabis. Intelligit prius q̃ȝ gallus gallíciniũ medie noctis compleuerit. qđ in pluribus galliciniјs completur. ⁊ tunc concordat cum isto. Et in negatiõe hac Petrus ex infirmitate remansisset: si oratio christi eũ non reduxisset. Luc. Uicesimoscđo. Simon ecce sathanas expetiuit vos vt cribraret sicut triticũ: ego autem rogaui pro te vt nõ deficiat fides tua. ⁊ tu aliquãdo cõuersus confirma fratres tuos ⌊At ille amplius loquebatur⌋ confirmans ꝑsumptionẽ: quia non expertus fuit se ip̃m ⌊Etsi oportuerit me simul cõmori tecum⌋ hoc est periculum mortis subire ⌊non te negabo⌋ Lu.xxij. Domine paratus sum tecũ ⁊ in carcerem ⁊ in mortẽ ire ⌊Similiter autem et oĩes⌋ discipuli cum petro: simili presumptione ⌊dicebant⌋ Matthe. Uicesimosexto. Etsi oportuerit me mori tecum: non te negabo. Siĺiter autem ⁊ omnes discipuli dixerũt

Et veniunt in predium: cui nomen gethsemani

Q Hic tangit̃ de Confortatõne oratiõis. Scđȝ ãt Triplicem orationez christi pars hec diuiditur in Tres partes. In quarum Prima Septem continentur. In quorum Primo dicit Ubi facta ẽ hec oratio. In Secũdo A discipulis sequestratio. In Tertio Secretissimoruȝ assumptio. In Quarto Orantis in oratiõe dispositio. In Quinto Uigiliarum discipulis indictio. In Sexto Orationis ad patrem directio. In Septimo Discipulorum dormitantium increpatio ⁊ instructio. Et hec per ordinem in littera cõtinẽtur Dicit igitur ⌊Et veniunt⌋ simĺ Jesus ⁊ discipuli ⌊in predium⌋ cuiusdam. quod casale ibi fuit ad predium cuiusdaȝ pertinens ⌊cui⁹ nomen gethsemani⌋ que vallis pinguium (vt dicit glo.) interpretatur. quia ibi tauri pingues obsederũt illum. ⁊ vituli multi circundederunt eum. Psalm̃.xxj. Circundederũt me vituli multi. tauri pingues obsederunt me. Et hoc est primũ vbi facta est oratio. quia Ibi necessaria fuit vbi circũdatus est ab inimicis.ij. Paralipom̃.xx. Cum ignoramus quid agere debeam⁹: hoc solum habemus residui vt oculos nostros dirigamus ad te. Psal.xxxiiij. Ego autez cum mihi molesti essent induebar cilicio. ⁊ humiliabam ĩ ieiunio animã meam. ⁊ oratio mea in sinu meo conuertetur.

Et ait discipl'is: Sedete hic donec orem.

Hic tangitur Discipulorũ a cõmunitate segregatio ⌊Sedete⌋ hoc ẽ quiescite ⌊hic⌋ Joãnis.xvj. In mundo pressurã habebitis: in me autẽ pacem ⌊donec orem⌋ Gene. Uicesimoscđo. Expectate me hic cum asino. ego ⁊ puer cum adorauerimus reuertemur ad vos.

Et assumit Petrum ⁊ Jacobũ et Joannem secum.

Ecce Intimorũ ⁊ pre ceteris instruendorum assumptio ⌊Petrũ⌋ verticem apostoloruȝ: Qui propter apicem apostolat⁹ instruendus erat ĩ regimine ⌊et Jacobũ⌋ Qui primus inter apostolos passionem sustinuit: ad virtutẽ passionis erat confortandus ⁊ instruendus ⌊et Joannẽ⌋ Qui quia veritatez deitatis altius scripsit: ad familiaria oratõnis erat admittendus ⌊secum⌋ Psalm̃. Quadragesimosexto. Principes populorum cõgregati sũt cum deo abraam. Sic Exođ. Decimoseptimo. Moyses in montẽ accepit secum Aaron ⁊ Ur. Sed christ⁹ vno plus: quia dignior Moyse fuit. Aaron enim montanus: significat corroborationem in virtute. Ur autem ignis: excelsum significat in charitate. quod Petrus ⁊ Jacob⁹ designat: Quia autem non veritas: sed veritatꝭ vmbra fuit in Moyse. ideo nullum loco Joannis assumit. Michee.vj. Misi ante faciem tuã Moysen ⁊ Aaron ⁊ Mariam. Moyses: Petruȝ: propter apicem dignitatis. Aaron: Jacobuȝ: propter virtutis excellentiã. Maria autem: que interptatur illuminatrix: Joannem significat propter veritatis contemplationem

Et cepit pauere et tedere. Et ait illis. Tristis est anima mea vsq̃ȝ ad mortem.

Ecce Dispositio orãtis. Pauor autem refertur ad cor: ⁊ tedium ad mortis expectationẽ Et in hoc humanitatꝭ veritas designatur. Job.iiij. Pauor tenuit me ⁊ tremor. Et cum spiritus me presente transiret: inhorruerũt oĩes pili carnis mee. Ps̃. Quinquagesimoquarto. Timor ⁊ tremor venerunt super me: ⁊ contexerunt me tenebre ⌊et ait illis⌋ veritatem sue humanitatis ꝫm sensualitatez designando ⌊Tristis est anima mea⌋ Nõ tristicia passionis: sed propassionis ⌊vsq̃ȝ ad mor-

tem] exclusiue. quia post mortē nec de me nec de meis vnqꝫ tristabor. Apocalyp. xxi. Jam non erit amplius neqꝫ luctꝰ neqꝫ clamor: sed nec vllus dolor: quoniam priora transierunt.

Sustinete hic et vigilate.

Ecce Indictio vigiliarum. Luce. xii. Vigilate ergo quia nescitis qua hora dominꝰ vester venturꝰ sit. i. Pet. v. Sobrii estote ⁊ vigilate: quia aduersarius vester diabolus circuit querens quem deuoret: cui resistite fortes in fide.

Et cum processisset paululū: cecidit super terram.

[Et cum processisset paululuz] a discipulis. Tangit hic Orationez. ⁊ premittit Reuerentiam orantis. De Reuerētia quidem dicit [Et cū processisset paululuz] etiam a tribus intimis recedendo. Canticoꝝ. i. Paululum cum pertrāsissem eos: inueni quem diligit anima mea [procidit super terram] quia tres viderunt discipuli. Matthe. Vicesimosexto. Et progressus pusillum: procidit in faciem suam orans ⁊ dicens ⁊c.

Et orabat vt si fieri posset trāsiret ab eo hora.

Ecce Oratio. Et Duo dicit. Sensum orationis: ⁊ Formam. Sensum dicit [Si fieri posset] salua cōgruentia redemptōnis humane [transiret ab eo] ⁊ non fundaretur in ipso [hora passionis] quia humanum erat mortem horrere. Et hanc quidem orationē fecit formando ratio. sed fecit eam pro naturali affectu sensualitatis: vt verus homo demonstraret. i. Corinthioruz. xiiii. Orabo spiritu: orabo ⁊ mente. Psallam spiritu: psallam ⁊ mente. hoc est sensualitate ⁊ ratione: quia Spiritus ibi vt dicit Augustinꝰ: ponitur pro parte sensualitatis: in qua imagines rerum imprimuntur.

Et dixit Abba pater: om̄ia possibilia sunt tibi: Transfer calicem hunc a me. Sed non quod ego volo: sed quod tu.

R [Et dixit] formam oratiōis exprimēdo [Abba pater] Forma autē istius orationis continet Tria. Pietatem. Petitionē. ⁊ Ratiōis discretionem. Pietatem cum dicit [abba pater] Abba in hebreo: idem est quod pater. Et ideo pater quod sequitur: dictū est euangeliste. Patrē autem nominat: quia pietatis nomen est. Et in nomine patris: ⁊ dulcescit oratio: ⁊ fiducia datur impetrandi. Joannis. xi. Gratias ago tibi pater qa exaudisti me. ego autem sciebam quia semper me audis. Gal. iiii. Misit deus spiritū filii sui in corda nostra damantem Abba pater [Omnia tibi possibilia sunt] cum sis omnipotēs. Lu. i. Non erit impossibile apud deum omne verbū. Geñ. Decimooctauo. Nū deo quicqꝫ erit difficile. Et quia omnia tibi sunt possibilia: ⁊ potes alium modū liberatōis hūane sicut scis ⁊ vis ordinare [transfer cali. hunc a me] Et illud est quod petitur in hac oratione. Non vt obtineat: sed vt vitas humane infirmitatis demonstretur. Tamē quidaz sic exponūt [transfer] Non vt non veniat: sed vt non fundatur in me vel meis permaneat. Sed hoc parum est: quoniā bene sciuit ꝙ non fundaretur vel staret in se ⁊ suis passio. Vel [transfer calicē hūc a me] Hoc est a meis a quibus descendi ꝯm carnem. hoc est: a Judeis ꝙ eis non imputetur. Simile dicit Apostolus Rhomanoꝝ. ix. Voluntas quidem cordis mei ⁊ obsecratio ad deuz fit pro illis in salutem. Testimoniū enim perhibeo illis ꝙ emulationem dei habeāt: licet non ꝯm scientiam. [Sed nō quod ego volo] hoc est discretionis ꝯm rationē. Matthe. Vicesimosexto. Veruntamē non sicut ego volo [sed sicut tu vis] Hester. xiii. In volūtate tua cuncta sunt posita: ⁊ non est qui possit resistere voluntati tue. ii. Regum. x. Dominus quod bonum est in oculis suis faciet

Et venit et inuenit eos dormientes. Et ait Petro: Simō dormis. Non potuisti vna hora vigilare? Vigilate et orate: vt nō intretis in tentationez. Spiritus quidem promptus est: caro vero infirma. Et iterū abiens orauit eundē sermonē dicēs Et reuersus denuo inuenit eos dormientes. Erāt enī oculi eorum grauati: et ignorabāt quid respōderent ei. Et venit tertio: et ait illis. Dormite iam et requiescite: Sufficit. Venit hora: ecce filius hominis tradetur in manus peccatoruz. Surgite eamus: ecce qui me tradet prope est.

[Et venit] ad discipulos [et inuenit eos dormientes] Matth. Vicesimosexto Erāt em̄ oculi eorum grauati. Natura tristicie est ꝙ inducit somnum per recursum caloris ad intra. Statim enim retracto calore ⁊ spiritu ab exterioribꝰ organis sensuum: obrepit eisdem organis sensuum frigiditas: inducens somnū per hoc ꝙ ligat organa sensuum. quia Somnus nihil aliud est qꝫ sensuum ex frigiditate oborta ligamentū [Et ait Petro] qui pre ceteris de se presumpserat [Simō] Jam enim infirmitate depressus: non petrꝰ vel cephas. sed antiquo nomine Simon vocaris [dormis] Id est quid tu sopore deprimeris. surge invoca deum tuum [Non potuisti vna hora vigilare] angustie ⁊ tedii in expectatione passionis [mecum] Quid ergo facturus es in ipsa passione? Et ammonet petrum ad recognitionez sue infirmitatis [Vigilate ergo] Vel adhuc. Etsi nō pro me vigilatis [vigilate] pro vobis. i. Corinth. xv. Euigilate iusti. Ignorantiam enim dei quidā habēt vsqꝫ adhuc [et orate] patrē celestem inuocando [vt non intretis] per gradus peccati [in

tentationem] que est impulsio ad illicitum: sed
statim in proforio a peccati itroitu vos subtraha-
tis. Sic enim conteritur caput serpentis. Gen. iij
Job Quadragesimoprimo. Per girum dentiũ ei⁹
formido. Dentes enim diaboli: sunt gradus Ten
tationum. Prim⁹ motus Cogitatio: Delectatio
morosa (al's Delectatio: mora) i corde. Cõsensus:
Voluntas plena: Impetus: Operatio: Iteratio:
Consuetudo: Defensio peccati. Gloriatio in pecca
to: Inuerecũdia: Impenitẽtia: Desperatio. Mat-
thei. vj. Et ne nos inducas in tentationez. Et sub-
iungit causam [Spirit⁹ quidem] qui est supe
rior pars anime: que cõtemplandis eternis inhe-
resdt [promptus est] de se: ꝛ natura sua. Rho-
manoꝝ. vij. Condelector legi dei s'm interiorẽ ho-
minez. Esa. Vicesimosexto. Spiritu meo in p̃cor-
dijs meis de mane vigilabo ad te [caro autem]
que corrupta deprimit semper: ꝛ aliquãdo vincit
spiritũz. Rhomanorũ. vij. Video aliam legem in
membris meis repugnantẽ legi mentis mee. ꝛ ca
ptiuantem me in lege peccati. que est in membris
meis. Sapie. ix. Corpus quod corrũpitur aggra
uat animã: ꝛ deprimit terrena inhabitatio sensum
multa cogitantẽ. Et ideo dicit [caro autem in-
firma] Et ideo ex parte illa fit tentatio: in quam
orandum est vt nõ intretur. Glo. Non ait vt non
tentemini: sed vt non intretis in tentationem. id est
vt tentatio vos non superet: non teneat intra suos
casses [Et iterum abiẽs] a discipulis se seque-
strans. Et hec ẽ oratio secũda. Matth. vj. Tu au-
tem cum oraueris intra in cubiculũ: ꝛ clauso ostio
ora patrem tuũ [eundem sermonem] oratio-
nis. vt scilicet trãsiret ab eo calix passiõis [orauit
dicens] in oratione quod prius dixerat. Docẽs
nos hoc quod dixit Luc. Decimooctauo. Quoniã
oportet nõ semel tm̃ orare: sed instanter orare ꝛ nõ
deficere. Coloss. iiij. Orationi instate: vigilantes in
ea. Actuũ. j. Omnes erant perseuerãtes in oratio-
ne. Luce. xj. Si perseuerauerit pulsans. Etsi non
propter ip̃um: tamẽ propter improbitatẽ eius sur
get: ꝛ dabit ei quotquot habet necessarios [et re-
uersus denuo] ab oratiõe ad discipulos [inue
nit eos dormientes] pondere tristicie dep̃ssos.
Matthe. Vicesimosexto. Dormitauerũt omnes ꝛ
dormierũt. Prouerbiorũ. vj. Usqꝫ quo piger dor
mis: paululũ dormies; paululum dormitabis: ꝛ
veniet tibi quasi viator egestas. ꝛ pauperies qua-
si vir armatus [erant autem oculi eorũ gra-
uati] Glo. Languescũt oculi apostoloꝝ negatio-
ne vicina [et ignorabant] iam suam sentientes
infirmitatem [quid responderent ei] cõueni-
enter. Job. ix. Si voluerit cõtendere cum eo: non
respondebit ei vnuz pro mille. Rhomanoꝝ. ix. O
homo tu quis es qui respõdeas deo: [Et venit
iterum] ab oratõe ad discipulos. quia etiaz Da-
niel. vj. Ter orauit daniel cõtra templũ. ij. Corin-
thiorũz. xij. Propter quod ter dominũ rogaui. Et
ideo in antiquis legibus preceptum fuit ter orare
[et inuenit eos] discipulos tertio [dormien-
tes] Matthe. Vicesimosexto. Et relictis illis ite-
rum abijt ꝛ orauit tertio eundem sermonẽ dicens
[Tunc venit ad discipulos suos et dicit il-
lis: Dormite iam ꝛ requiescite] Glo. Nota
ꝙ hoc dicto aliquantulũ siluit. ꝛ omnes dormie-
runt ꝛ requieuerunt. Hoc autem ideo fecit: vt so-
mno recreati fugere possent ð manibus eorum q̃
statim christum erant capturi. Job. iij. Requieue
runt fessi robore. Ecclesiastis. v. Dulcis est somn⁹
laboranti: siue parũ siue multũ comedat. Et post-
q̃ꝫ quieuerant: tunc dixit eis [Sufficit] tantum
quieuisse [venit hora] mee traditiõis ꝛ vestre di-
spersionis. Et hoc est quod sequit' [Ecce fili⁹ ho
minis] in natura: quã cõmunem habet cum ho-
mine [tradetur] per Iudã. nõ dormientem: sed
scelus traditiõis instanter agentẽ [in manus] i
est in potestatem [peccatoꝝ] qui peccabunt (al's
preualebunt) in ip̃um. Abacuch. j. Preualẽte im
pio aduersus iustũz egreditur iudiciũ peruersum.
Job. ix. Terra data est in manus impij: vultuz iu
dicuz eius operit [Surgite] a somno [eam⁹]
obuiam proditori: vt omẽs sciant ꝙ volũtarie me
offero passioni. Joannis. xiiij. Ut sciant omẽs q̃a
diligo patrem. Et sicut mandatũ dedit mihi pater
facio. Surgite eam⁹ hinc [ecce qui me tradet]
in manus Judeoruz [prope est] quem nolo de-
clinare q̃ꝫuis possem. Matthei. xxvj. Surgite ea-
mus: ecce appropinquabit qui me tradet

Et adhuc eo loquẽte venit Ju- das scarioth vnus de duodecim.

Hic incipit pars que est de Traditionis perfe
ctione ex parte traditoris. Dicũtur autem hic Duo.
Scilicet. Qualiter ad tradenduz fuit armatus. ꝛ
Quo signo ab ip̃o christus est proditus. In Pri-
mo dicũtur Tria. Scz. Q ad prodendũ fuit aui-
dus ꝛ festinus. Q ad prodendũ fuit christo valde
ingratus: ꝛ Q in proditione adiutorib' iniquis
fuit armat⁹ Dicit igitur [Et adhuc eo loquẽ
te] Acsi dicat ꝙ etiam sermonẽ perficere me nõ p-
mittit. Esa. v. Ecce festinus velociter veniet. Pro-
uerbioruz. j. Pedes eorum ad malũ currunt ꝛ fe-
stinant vt effundant sanguinez [venit Judas]
nomini suo ꝛ beneficijs sibi exhibitis ingrat⁹. Ju
das enim cõfitens ꝛ glorificans interpretat'. Hic
autem abnegauit deuz: ꝛ ignominiã fecit creato-
ri. Apocal'. ij. Dicunt se iudeos esse ꝛ non sunt: sed
sũt synagoga sathane [vnus ex duodecim] tan
to honore apostolatus dignificat⁹ a christo. j. Re
gum. xv. Cũ esses paruulus in oculis tuis: caput
in tribubus israel factus est [scarioth aũt] dete
git viciũ in corde latens. quia semp̃ memoria mor
tis domini remansit in corde suo. Psalm̃. xxxvij.
Iniquitatẽ meditatus est in cubili suo. astitit omi
vie non bone: maliciã autem non odiuit.

Et cum eo turba multa cum gla dijs et lignis missi a summis sacer dotibus et scribis et senioribus.

Ecce quibus armis fuit ad proditionẽ armat⁹
Quattuor autem inducit: Multitudinez: Arma
impugnatõnis. Autoritatẽ: ꝛ Consilium sapiẽtie
mũdane [Cum turba eñ multa] armat⁹ fuit
multitudine. Psal. xxxvij. Domine quid multipli

cati sunt qui tribulant me: multi insurgunt adversum me [cum gladijs] Qui incutiunt vulnera [⁊ lignis] que incutiunt liuores. Luce. Vicesimoscdo. Tanq̄ȝ ad latronē existis cum gladijs ⁊ fustibus comprehēdere me [missi a summis sacerdotibus] a quibꝰ habebāt autoritas. Joannis.xviij Judas ergo cum accepisset cohortem: ⁊ a pōtificibus ⁊ phariseis ministros. venit illuc cum laternis ⁊ facibus ⁊ armis. Armis autē defensionis non indiguit. sicut Lorica ⁊ clypeo: quia nemo reluctabāt [et scribis] qui consilium dabant ex sapientia (al's sciētia) litterature [et senioribus] qui loco senatorum consilium dabant de domino interficiendo. Danielis.xiij. Egressa est iniquitas a senioribus iudicibus qui videbantur regere populum. j. Esdre.ix. Manus principum ⁊ magistrantium (al's magistratuū) fuit prima in transgressione hac.

Dederat autem traditor eis signum: dicens. Quēcunqȝ osculatus fuero ipse est tenete eum ⁊ ducite eum caute. Et cū venisset: statim accedēs ad eum ait. Aue rabbi. Et osculatus est eum.

S Secundū est In quo tangitur Traditōnis signum. Causa autem quare signum dedit hec fuit Quia timuit ꝙ Vl' percuteret eos acrisia. ⁊ sic exiret de manibus eorum: sicut fecit Luce.iiij. Jesus autem transiens per medium illoꝝ ibat. Vel ꝙ vultum transfiguraret: vt nō nosceretur. ⁊ sic iterū elaberetur de manibus eoꝝ [Quēcunqȝ osculatus fuero ipse est] quia sciuit ꝙ osculum pacis ille qui venerat pacē facere: nulli negaret [tenete eum] sub signo pacis proditionem perficiens. Mat.vij. Veniunt ad vos in vestimentis ouium: intrinsecus autē sunt lupi rapaces [⁊ ducite caute] ne de manibus vestris arte necromantica elabatur. Putabat eum missum ꝙ in principe demonum arte necromantica signa faceret. Et sic aliquando hominibus illuderet. Et hic miser cautela calliditatis aduersum simplicem abutebāt veritatem. Matthe.xij. In beelzebub ṗncipe demoniorum eijcit demonia [Et cū venisset ad eū] prope [statim] impetu furoris exagitatus [accedens ad eum] sicut lupus ad agnum [ait] signum incōueniens hostibus demonstrās [Rabbi] Irridendo vocat eum magistrū: cuius abnegauerat disciplinā Matthe. Vicesimosexto. Aue rabbi. Luc. Vicesimoscdo. Appropinquauit vt oscularetur eum. Chrysostomus. Pape quantā maliciam deliberat anima proditoris: Qualis est ista salutatio iniqua dolosa. ij. Regum.xx. dixit Joab ad Amasam. Salue mi frater. ⁊ tenuit manu dextera mentum eius: ⁊ osculatus est eum. ⁊ sinistra apprehendens pugionem: transfixit eum in latere. ⁊ mortuus est. Prouerbioꝝ.xxvij. Meliora sunt vulnera diligētis: q̄ȝ fraudulenta odientis oscula Et hoc est [osculatus est eum] Per pacis verbum faciens bellum: ⁊ per signum amicicie proditionem perficiens. Et ideo dominus dixit ei Luce. Vicesimosecūdo. Juda osculo tradis filiū hominis. Acsi di. Inconueniens signum proditionis ē osculum.

At illi manus iniecerunt in Jesum: et tenuerunt eum

Hic incipit pars illa Que ē de Captiuitate domini. Hic autem Duo dicūtur. Scilicet. Violētia captiuāciū: ⁊ Destitutio adiuuanciū Dicit igitur [At illi] ministri sacerdotū missi cum Juda [iniecerunt manus] sacrilegas [in eum] omnium saluatorem ⁊ liberatorē. Esai.j. Manus vestre sanguīe plene sunt [ac tenu. eū] captiuū. Hieronymus. Ecce Joseph tentus ⁊ vinctus venditur a fratribus suis. Geñ.xviij.

Vnus autem quidam de circūstantibus educens gladiū percussit seruū summi sacerdotis: ⁊ amputauit illi auriculam.

Tangitur hic Destitutio auxilij: Que tangitur in Tribus. In Repulsa defensionis. In Concordia ꝓphetice enunciatōnis. In Fuga amici descendentis. Dicit igitur [Vidēs autem quidaȝ] scȝ Petrus: qui semper voluit pugnare ⁊ vlcisci ꝓ domino [de circūstantibus] ad defensionem: [educens gladium] materialem: quia duo gladij ibi fuerunt. Luc. Vicesimoscdo. Ecce duo gladij hic [percussit seruū summi sacerdotis] qui forte alijs ministris captiuitatis domini ꝑerat Et vocabatur Malchus. hoc est: rex eoꝝ [et amputauit ei auriculam] quod dispensatiue factum est vt dicit hieronymus. quia predicatio Petri auditum regni dei abscidit a Judeis: qui auditus per auriculam designatur. Esai.vj Aures eiꝰ aggraua: ⁊ oculos eius claude. ne forte videāt oculis ⁊ auribus audiant ⁊ intelligant. Auricula autem dicebatur: que non nisi carnalia in lege audiebat. Psalm̄. Quinquagesimoseptio. Sicut aspidis surde ⁊ obturantis aures suas

Et respondens Jesus ait illis. Tanq̄ȝ ad latronem existis cū gladijs et lignis comprehendere me: Quotidie eram apud vos in templo docēs: et nō me tenuistis. Sȝ vt impleantur scripture. Tunc discipuli eius relinquentes eum: omnes fugerunt. Adolescens autē quidam sequebatur eum amictus syndone super nudo: et tenuerunt euȝ. At ille relicta (al's reiecta) syndone: nudus profugit ab eis.

Tangit hic Consonantiam prophetie ad auxilij destitutionem. Et dicit Duo. Insultationē captiuāciū. ⁊ Prophetie consonantiā. vt sciatur ꝙ

non ex impotentia: sed ex dispensatione dei fuit ꝙ non se defendit Dicit igitur insultans eis [Tanquam ad latronem] armatū ad cōtrapugnanduz [existis] missi a pontificibus [cum gladijs et lignis] que sunt arma impugnatiōis [comprehendere me] qui me non defendi. j. Pet. ij. Cū malediceretur nō maledicebat. cum pateretur: nō cōminabatur. tradebat autem iudicanti se iniuste. Esa. liij. Sicut ouis ad occisionē ducetur: ꝛ sicut agnus corā tondēte se ommutescet [quotidie apud vos eram] scz in exteriorib⁹ actib⁹ [in templo docens] Joānis. xviij. Ego semper docui in synagoga ꝛ in templo quo oīs iudei cōueniūt. et in abscondito locutus sum nihil [et non me tenuistis] quia non venerat hora passionis. ꝛ in h̄ videre potestis: quia nec nunc facere potestis nisi quod deus decreuit fieri. Actuū. iiij. Fecerūt in euz q̄cunqz decreuit man⁹ tua fieri: sz Supple: istō fit [vt impleat̄ scriptura] Et ꝙ dicit̄ [vt] quod videtur esse causale. quia cū Causa sit quaz de ne-
ꝯiūctō cessitate sequit̄ aliud. ꝑpositio hic retinet ꝯsecutionem: ꝛ amittit causalitatē. Hoc em̄ predictum est in scripturis. ꝛ sic impletio consecuta. Luce. xxiiij. Oportet impleri quecūqz scripta sunt in lege ꝛ ꝓphetis ꝛ psalmis de me. Unde Matth. xxvj. dic̄ cōtrapugnanti petro. Calicē quem dedit mihi pater: nō vis vt bibam illuz? Quomodo ergo implebuntur scripture [Tunc discipuli eius] q̄ defensionis auxiliū ferre debuerāt [relicto eo] ex timore [fugerunt] Et sic auxiliantib⁹ est destitut⁹ Job. xix. Dereliquerunt me proximi mei. ꝛ qui nouerunt me quasi alieni recesserūt a me. Hoc enim ꝛ ipse voluit vt infirmi saluarent̄. Quia dixit Joā. xviij. Si me queritis sinite hos abire. vt impleret̄ sermo quē dixit Jesus. qꝛ q̄s dedisti mihi nō perdidi ex eis quenq̄z [Adolescens autē quidaz] quia feruentius [sequebatur eum] Et hic fuit vt q̄dam dicunt Jacobus. quidā autem dicūt ꝙ fuit Joānnes [amictus syndone] linea vestē q̄ innocentiā significat. j. Regum. iij. Samuel ministrabat in tēplo domini: amictus ephot lineo [super nudo] Ita ꝙ nihil super corpus sub syndone habuit. quia forte in horto vbi captus fuit dominus: tunica spoliatus fuit [et illum] etiā qui dominū sequebatur [tenuerūt] captiuū. hoc est tenere ceperūt. Sed hoc videt̄ esse contrariū ei qđ statim dictum fuit: ꝙ discipuli oēs relicto eo fugerunt. Et ad hoc dicenduz est ꝙ omnes quidem se retrorsum a domino retraxerūt. Sed tamen Petrus ꝛ Joannes ꝛ Jacobus qui p̄ ceteris erant familiariores: delonge sequebāt̄ Et sic a posteri⁹ iste tentus fuit [At ille] vt infirm⁹ [relicta syndone] in manibus tenentis se [nudus profugit] ab hostibus. Et hoc significatuz est Gen̄. Tricesimonono. vbi Joseph relicta lacinia i manu tenentis eum femine: fugit vt saluaretur. Canticorum. v. Percusserunt me ꝛ vulnerauerunt me: tulerunt pallium meum custodes murorum

Et adduxerunt Jesum ad summum sacerdotem. Et cōuenerunt oēs sacerdotes ꝛ scribe ꝛ seniores

Hic incipit pars illa Que est de Examinatione captiui domini. Habet aūt Quattuor particulas In quarū Prima cōtinetur Coram quib⁹ ꝛ A q̄bus examinatio fctā est. In Scđa dicit̄ Qualiter Petr⁹ alonge ex dilectōe tepida dn̄m est ꝯsecutus Ibi [Petrus aūt sequebat̄] In Tertia āt Qualiter dn̄s per inquisitōnē pōtificū est examinatus Ibi [Sūmi ꝟo sacerdotes] In Quarta ꝟo describitur Qualiter dn̄s a petro est negatus. Ibi [Et cū esset Petrus in atrio ꝛc̄.] In Prima Duo dicunt̄. Scz. Coram quo. ꝛ Quib⁹ testibus audientibus examinat⁹ est dominus. Dicit igit̄ [Et] ministri sacerdotū capientes iesum [adduxerūt iesum] captiuū [ad summū sacerdotem] scz Annam: Qui fuit socer Caiphe. Qui duo a Romanis emerāt summū sacerdotiū. qꝛ domus Anne ꝑmo occurrit in via eis Qui duxerūt eū ad Annam primū [et cōuenerūt] mala cōuentione in ꝯsensu malicie. Psal. lxvij. Cōgregatio tauroꝝ in vaccis populoꝝ. Psal. ij. Cōuenerūt in vnum aduersus dn̄m ꝛ aduersus chr̄m eius [omēs sacerdotes] qui ꝑncipes alioꝝ esse videbant̄ [et scribe] in quib⁹ erat sciētia lr̄ature [et seniores] habentes astutiam longe expientie. vt nullus deesset qui in dn̄z nō proferret malicia (al's maliciā) Esai. iij. Lingue coꝝ ꝛ adinuentōes coꝝ cōtra dominū. vt prouocarent oculos maiestatis eius

Petrus autē alonge secutus ē eum vsqz intro in atrium sūmi sacerdotis: et sedebat cū ministris ꝛ calefaciebat se ad ignem

Scđm est: in q̄ Qualit̄ alijs diutius secutus ē Petr⁹ determinat̄. Tangunt̄ aūt Tria. Scz. Petri insecutio. Termin⁹ insecutiōis. ꝛ Petri figuralis ꝛ significatiua dispō Dicit igit̄ [Petrus aūt] pre ceteris ꝑsumēs: nūc [alonge] qꝛ cordis timore iam incepit alienari [secut⁹ est eū] Psal. xxxvij. Qui me nouerūt delonge steterūt: ꝛ vim faciebāt q̄ querebāt aīam meā [secut⁹ tn̄ est] Et h̄ fuit amoris. qꝛ quē dilexerat liberū: etiam captiuuz relinquere nolebat. Phil̄. iij. Sequor si quo modo cōprehēdā: in q̄ ꝛ cōprehēsus sum. In aliq̄ vel in modico voluit ꝟificare qđ dixerat Parat⁹ sum tecū ꝛ in carcerē ꝛ i mortē ire [vsqz in atri. sūmi sacer.] Termin⁹ est insecutōis. qꝛ ibi negauit christū. Et sic chr̄s auxilio ipius est destitut⁹. Atriū āt hoc ꝑ moduz curie dispositū fuit: ꝛ domū summi sacerdotis circūcinxit: In quo Petr⁹ cū ministris remansit: qui dn̄m captiuū adduxerāt. Sz ipe dn̄s iesus a ministris traditus manib⁹ sacerdotū: duct⁹ est in domū in supius cenaculū: in q̄ clausus examinat⁹ fuit. Et ideo dr̄ ꝙ alōge Petr⁹ secut⁹ fuit. Ps̄. xxxvij Qui me nouerūt delōge steterūt: ꝛ vim faciebāt qui querebāt aīam meā. Job. xxxvj. Oēs qui vidēt me intuent̄ ꝓcul [et sedebat] lassus labore ꝛ vigilijs noctis: ꝛ ex tristicia cordis [cū ministris] q̄ captiuū adduxerāt dn̄m: vt societate illorū dissimularet ꝙ discipul⁹ chr̄i nō putaret̄. Jā em

de discipulatu chr̄i cepit verecũdari ⁊ timere. Nõ attendens ad hoc qđ christus dixerat Mar.viij. Qui me cõfessus fuerit ⁊ meos ꝓmones: ego ꝯfitebor eũ corã angel' dei. Mat.x. Nolite timere eos qui occidũt corpus: ⁊ post hoc nõ habẽt amplius quid faciant [et calefaciebat se] destitutus feruore pristine deuotõis. Matth.xxiiij. Quia abundabit iniquitas: refrigescet charitas multoꝝ [ad ignem] in atrio. iuxta quẽ ministri propter frigꝰ noctis se calefaciebãt. Et sicut dicit in aliis Euangelistis: prune erant effuse ⁊ accense in atrio. Que dispositio Petri figuralis fuit. quia iam alguerat (al's refriguit) a deuotiõis ⁊ charitatis feruore: vt dicit beatus Bernardus: magis algens mente q̃ corpore. Ignis autẽ qui in domibus ⁊ atriis summorum pontificũ nunq̃ extinguitur vt dicit Hieronymus: est Ignis ire in christum ⁊ discipulos eius. ⁊ Ignis cupiditatis in acceptiõe munerum ad iusticie subuersionem. ⁊ Ignis carnalis concupiscentie in cõsumptionẽ castitatis. De Primo dicitur ĩ Psal. Quinq̃gesimoseptio. Supercecidit ignis ⁊ nõ viderent solem. hoc est lucem rationis ad recta iudicia. De Secũdo dicitur Job Quintodecimo. Ignis deuorabit tabernaculum eoruꝫ qui libenter munera accipiũt. Michee.vj. Adhuc ignis in domo impij ⁊ thesauri impietatꝫ. Quia cũ etiam a domino nihil aliud accipere possent. ne omnino vacuis manibus dominũ cõdemnarent: vestimenticula sua sibi diuiserũt. De Tertio dicitur Job Tricesimopꝛimo. Ignis est vsq; ad cõsumptionem deuorans: ⁊ om̄ia eradicans genimina. Nec est olla succẽsa a facie ⁊ a facie aquilonis: qui malo igne nunq̃ destituitur Hiere.j. Iste ẽ ignis alienus: quem pessimi sacerdotes offerunt in conspectu domini. Leuitici.x.

Summi vero sacerdotes ⁊ om̄e conciliũ querebant aduersus Jesum testimoniũ: vt eum morti traderent: nec inueniebant

Secunda pars hic incipit de Examinatiõe domini. Habet autẽ Tres paragraphos. In quorum Primo Studium ⁊ Diligẽtia malignitatꝫ describitur accusatorum. In Secũdo ostenditur Inconueniẽtia testimonioꝝ. In Tertio Instantia pontificis ad confessionẽ christi: in qua si preiudicaret cõdemnaretur. In Primo importatur Accusantiuꝫ autoritas. Generalitas. Studium. Malignitas. ⁊ Super om̄ia Uincens veritas.

Dicit igitur [Summi vero sacerdotes] in quibus erat potestatꝫ publice autoritas. Hi sunt sacerdotes de quibus dicitur.ij. Machabeoꝝ.iiij ꝙ sacerdotes non erant occupati circa templum ⁊ altare: sed festinabant participes fieri palestre et prebitionis eius iniuste [et omne concilium] In quo notatur Generalitas. Joannis.xj. Collegerunt pontifices ⁊ pharisei conciliũ. Gen. Quadragesimonono. In concilium eoꝝ nõ veniat aĩa mea: ⁊ in cetu eorum non sit gloria mea. Eccl'iasti. Uicesimopꝛimo. Stupa collecta synagoga peccantium [querebant] Ecce Studium. Hierem.ix. Ut inique agerent laborauerunt [aduersus Jesum] Ecce Malignitas. Psal.ij. Aduersus dominum ⁊ aduersus chr̄m eius [testimonium] quo cõuincerent ad mortis cõdemnationẽ coram pretorio pilati. Exod.xx. Non loqueris ꝯtra proximum tuuꝫ falsum testimoniũ [vt eum morti traderent] qui nec verba promeruit. Sicut Jezabel cõtra Naboth innocentẽ quesiuit falsum testimoniuꝫ.iij. Regum.xxj.⁊.xxij. Sicut iniqui senes contra Susannã tulerunt falsum testimoniũ Daniel'.xiij. Sicut iniqua ⁊ lasciua mulier contra Joseph falsũ dixit testioniũ Gen.xxxix. Mat.xxvj Principes sacerdotũ ⁊ omne conciliũ querebant falsum testimoniũ contra iesum [nec inuenerũt] Ecce Sup oĩa vincẽs ꝟitas. Tã clare eñ erat doctrine ⁊ vite ꝙ etiã a fingentibꝫ nihil poterat ꝯ euꝫ inueniri. Job.vj. Nõ ĩuenietꝫ in lingua mea iniq̃tatẽ: nec ĩ faucibꝫ meis stulticia ꝑsonabit. In apocripho Esdre.viij. Ueritas vincit ⁊ ĩualescit in eternum: ⁊ viuit ⁊ obtinet in secula seculorum.

Multi enim falsum testimoniũ dicebant aduersus eum: ⁊ cõuenientia testimonia non erãt.

Ostẽdit Incõuenientiã testimonioꝝ. Dicit autẽ Duo. Scꝫ. Generalit' incõuenientia. ⁊ Spẽalit' ea que a q̃busdam erãt ꝯficta. Gñal'r loquens dicit [Multi eñ] Eccls.j. Peruersi difficile corrigũt' ⁊ stultoꝝ infinitus est numerꝰ [falsum testi. dicebant] qđ testificari non poterat nisi per falsos testes. Prouer.xix. Testis falsus nõ erit impunitus. ⁊ q̃ loquit' mẽdaciũ ꝑibit [aduersus eum] chr̄m ꝟitatẽ. Jo.xiiij. Ego sum via ⁊ veritas ⁊ vita [et cõuenientia testimonia] ꝯ ipam ꝟitateꝫ dicta [nõ erant] Testes enim: rogati: iurati: volentes: ⁊ scientes: deponere debent. Isti autem ingesserũt se: nullo rogãte nec iurati fuerunt: nec volentes. sed coacti ⁊ inducti. nec sciuerũt qđ dixerũt: quia Falsum nescitur. Esai.lvij. Sup quẽ dilatastis os ⁊ eiecistis linguã. Nunquid non vos filij scelesti: semen mendax [et cõueniẽtia testi. nõ erant] Hieronymus ĩ glo. Quia quod variatur incertum est. ⁊ qđ variũ est verũ esse non põt. Ps̃. lxxvij. In corde ⁊ corde locuti sunt.

Et quidam surgentes falsuꝫ testimonium ferebant aduersus euꝫ dicentes. Quoniam nos audiuimus eum dicentẽ. Ego dissoluam templuꝫ hoc manufactũ: ⁊ post triduum aliud nõ manufactũ edificabo. Et nõ erat conueniẽs testimonium illorum.

[Et quidam surgẽtes] Hi Specialr' ꝑ aliis fingere ⁊ mentiri cõsueuerunt. Dicunt' autem hic Quattuor. Excipiuntur enim isti in malicia. ⁊ De falsitate ⁊ mẽdacio cõmendant' inter suos. ⁊ Modus assertiõis eorũ inducit'. ⁊ Testimoniũ. qđ dixerunt incõueniens in mediũ ꝑducit' Dicit ergo

[Et quidā] specialis malicie surgētes: quos furor ad surgendū incitauit. ita ꝙ sedendo dicere nō poterant. [falsum testimoniū ferebant] qđ iudicio etiam inimicorum falsum fuit. Esai. Uicesimooctauo. Posuimꝰ mēdaciū spem nr̃am: ⁊ mēdacio protecti sumꝰ [aduersus eum] q̇ simplex veritas fuit. Rho. iij. Est autē deus verax: omis autē homo mēdax [dicētes quoniā nos audiuimus] Ecce Modus assertiōis [eū dicentē] In ꝯtrariū dicūt samaritani Joānis. iiij. Ipi enim cognouimꝰ ⁊ scimus: qꝛ hic est vere saluator mūdi [Ego dissoluā] Joan. ij. [templū hoc manufactū] Hoc addiderūt: et alia mutauerunt. Dixit eni dñs. Soluite templū hoc [et post triduū reedificabo aliud] Licȝ mentiti sint: quia nō dixit de alio: sed de eodem [nō manufactū] hoc addiderunt [reedificabo] Ad idē etiā intellectū nō retulerūt: quia dicit Joan. ij. ꝙ hoc dicebat de tēplo corꝑis sui. ⁊ ipi intellexerūt ꝙ de templo materiali loqueret. De quo dixit Mat. xxiiij. Non relinquet lapis suꝑ lapidē qui nō destruat. Et ideo sequit [Et nō erat cōueniēs testimonium eorū] Hiere. v. Prophete ꝓphetabant mēdacium. ⁊ sacerdotes applaudebāt manibꝰ suis. et populꝰ meꝰ dilexit talia. Sap. x. Mendaces ostēdit qui maculauerunt illum.

Et exurgens summꝰ sacerdos ī mediū: interrogauit Jesum dicēs Nō r̄ndes quicꝙ̄ ad ea que tibi obijciuntur ab his? Ille aūt tacebat et nihil respondit.

V Tangit hic Qualiter summꝰ sacerdos videns ꝙ ꝑ testimonia corā iudicio gentiliū conuinci nō posset: institit vt eliceret ex ꝓpria confessione vnde dominus cōdemnaret. Tangunt autē Tria. Scȝ Ad aliquid contra se dicendū ꝓuocatio. Ueritatis cōfessio. ⁊ Indignatōis contra veritatē concitatio In Primo duo sunt ꝓuocantia. Scȝ Multitudo obiectorū. ⁊ interrogatio summi pontificis. Dicit igit. [Et exurgens] impatientia exagitatꝰ [summus sacerdos] cui p̄ ceteris cura erat ne amitteret locū et gentē [in mediū] hoc est in commune: vt omībꝰ manifestū fieret [interrogauit iesum dicens] vt ad aliquid dicendū quod capi posset ꝓuocaret. Esa. iij. Lingue eorū ⁊ adinuētiones eorū contra dominū: vt ꝓuocarent oculos maiestatis eius [Non] hoc est: nonne [respondes q̇cꝙ̄] Uidebat eni illi ꝙ nihil r̄nderet nisi ꝯ se aliqđ diceret [ad ea q̄ tibi ab his obijciūt.] Dedit ei nob formā: vt corā iudice corā q̄ ꝑualet iniqtas nihil r̄ndeamꝰ. ps. xxxvij. Factꝰ sū tanꝙ̄ hō nō audiens: ⁊ nō habēs ī ore suo redargutōes Et h̄ est qđ seqt [Ille aūt] dñs iesus [tacebat] Eze. iij. Eris tacens nec quasi vir obiurgās: qꝛ domus exasperās est [et nihil respondit]

Bursū sūmꝰ sacerdos iterrogabat eum ⁊ dixit ei. Tu es christus filius dei benedicti?

Scđa ꝓuocatio est Que sicut dicit Luc. xxij. cū adiuratione fuit [summus sacerdos interrogabat euȝ] Ecci. xiij. Ex multa loquela tentabit te. ⁊ subridens interrogabit te de absconditis tuis Taciturnitas aūt chr̄i nō fuit ex hoc ꝙ veritatem ꝯfiteri non auderet. sed vt ex humilitate locum iniquitatis ire daret Rhom. xij. Nō vosmetipos defendentes charissimi. sed date locum ire Tacuit etiam ne ad deteriora ꝓuocaret quia sicut canis ꝓuocatur verbo: ita illi faciebant Esa. lvj. Canes impudentissimi nescientes saturitatē. Tacuit quia tales indignos sua responsione iudicabat Prouer. xxvj. Ne r̄ndeas stulto iuxta stulticiam suam ne sibi silis efficiaris [⁊ dixit ei] dño summus sacerdos [Tu es] hoc est. Tu ne es [christus] messias [filius] naturalis ⁊ nō adoptiōis [dei benedicti?] a quo descēdit omnis benedictio Spūalis ⁊ Temporalis Matth. xxvj. Adiuro te per deum viuum vt dicas nobis si tu es christus filius dei Luce. xxij. Si tu es christus dic nobis Joan. vij. Si tu es christus dic nobis palam. Et ꝑmiserunt Quousꝙ animas nostras tollis?

Jesus aūt dixit illi: Ego sum: ⁊ videbitis filiū hōis a dextris sedentem virtutis dei: ⁊ venientē cum nubibus celi.

Hic ponitur Confessio veritat. Et tanguntur Duo. Scȝ Ueritatis confessio. ⁊ Maiestatis professio ⁊ cōminatio. Dicit igit [Ego sum] Matthei. xxvj. Tu dixisti Quod sicut dicit Hiero: idem est. Et est sensus. Ego suȝ filius đi bn̄dicti: sicut tu dixisti Joan. xviij. Ego in hoc natus sum. ⁊ ad hoc veni in mundum vt testimonium ꝑhibeam veritati [⁊ videbitis] Professio est maiestatis [videbitis] oculis corꝑeis [filium hominis] in forma humanitatis in iudicio [a dextris] hoc est. in equalitate patris sedentem vt iudicem [virtutis] hoc est maiestatis [dei] patris Joan. v. Omē iudicium dedit filio vt omnes honorificent filium sicut honorificant patrem Apocalyp. j. Uidebit eum omnis oculus. et qui eum pupugerunt Joā. xix. Uidebunt in quem transfixerunt [et venientem] ad iudicium [cum nubibus] Nubes autem illa densatum ⁊ ꝯculcatum lumen est resplendens a corꝑe christi et corporibus sanctoꝝ Dañ. vij. In nubibus celi quasi filius hominis veniebat. et vsꝙ ad antiquum dierum peruenit. et in cōspectu eius obtulerunt eum. et dedit ei potestatem et honorem et regnum Apocalyp. j. Ecce venit cū nubibus. et videbit eum omnis oculus. et qui euȝ pupugerunt Actuū. j. Sic veniet quēadmodū vidistis eum euntē in celū. X

Summus aūt sacerdos scindens vestimēta sua ait. Quid adhuc desideramꝰ testes? Audistis blasphemiā: quid vobis videt? Qui omes ꝯdemnauerūt eū esse reū mortis.

Capitulum.xv.

Hic tangitur Indignatio cōtra veritatis ꝯfes-
sionē. Amos.v. Odio habuerūt corripientē ī por-
ta. et loquentem ꝑfecte abominati sunt. Dicūtur
autem hic Duo. Scꝫ. Condemnatio ad mortem.
ꝛ Illusio propter hoc ꝙ dixit veritatē. In Priori
horum Quattuor dicuntur. Signum indignati
onis. Conclamatio conuictiōis. Inquisitio cōsen-
sus. et Condemnatio cōis ad mortis reatū. Dicit
igitur [Summus autē sacerdos] qui pre ce
teris instabat ad christi mortē [scindens vesti-
menta] quasi ex indignatione auditus blasphe
mie. Actuū.vij. His auditis continuerunt aures
ꝛ impetū fecerunt vnanimiter in eum. Mos eni
fuit antiquorum scindere vesteꝫ: quando aliquid
molestum: maxime contra deum audiebatur. Un
de Paulus et Barnabas cum Lycaonie pro dijs
venerarentur: sciderunt vestimenta sua. Actuuꝫ
xiiij. Hec autē vestis scissura: diuisionem potesta-
tis sacerdotij iudaici significabat: sicut.j. Regum
xv. cum scinderetᷣ vestis Samuelis: dixit samuel
Scidit a te dn̄s regnum tuū. Milites autē genti
les Joānis.xix. nō sciderūt tunicā domini. qꝛ po-
testas eccl'iastica in eternū integra remanebit. Et
ait [Quid] hoc est: ad qd [adhuc desideramꝰ
testes] qui deponāt ꝯtra chr̄m [audistis blas-
phemiā] quā ip̄e ꝯtra se sibi p̄iudicās in iudicio
ꝓtulit. Matth.xxvj. Blasphemauit: qd adhuc e-
gemus testibus. Ecce nunc audistis blasphemiaꝫ.
[Quid vobis] nunc ſm legem de hoc [videtᷣ]
Querit sententiā ab his qui se vltro obtulerūt ad
falsum testimoniū dicēdo cōtra veritatis confesso
rē [Qui oēs] sitiētes sanguinē ipiꝰ [cōdemna-
uerūt eū] ꝑ legem male intellectā [esse reū mor
tis] Leuitᷣ.xxiiij. Qui blasphemauerit nomē dn̄i
morte moriatᷣ. Sed hec senētia cōtra eos est. q̄ni
am ipi blasphemātes hoc qd̄ erat virtutꝭ dei: beel
zebub attribuerūt. ꝛ ideo ī sp̄m sanctū blasphema
uerūt. ꝛ ideo irremissibile est peccatū eoꝝ. Mat.
xij. Luce.xj. Sp̄us blasphemie nō remittetᷣ neqꝫ ī
hoc seculo neqꝫ in futuro.

Et ceperūt quidā conspuere eū ꝛ velare faciē eius: et colaphis eū cedere: et dicere ei: Prophetiza. Et mīstri alapis eum cedebant.

Secundū est de Illusione chr̄i quam sibi intu-
lerūt ꝓpter auditā blasphemiā. Dicuntᷣ aūt h̄ Qui
qꝫ Que patēt ī lr̄a. [Et ceperūt quidā] excepte
malicie [conspuere eū] tāqꝫ immundū. Esaie.l.
Faciē meā nō auerti ab increpātibꝰ ꝛ cōspuentibꝰ
in me. Job.xxx. Faciē meā ꝯspuere nō verentᷣ. Hie
ro. Cōspui voluit dn̄s vt nos lauaret. [et velare
faciē eius] Hiero. Uelari voluit vt nos ab ope-
rimēto culpe reuelaret. Nō aūt erat velāda facies
speciosi p̄ filijs hoim: ī quē desiderāt angeli ꝓspice
re. quia aspectu erat desiderabilis. Significauerūt
autē in hoc ꝙ velamen erat positū super cor eorū.
per quod in faciem chr̄i nudam videre nō potue-
runt.ij. Corin.iij. Usqꝫ in hodiernū diem cum legi
tur moyses velamen est positum super cor eorum.
Et hoc est Secundū. [et colaphis eum cede-
re] Et hoc est Tertiū. Esa.l. Corpus meū dedi ꝑ-
cutientibus: ꝛ genas meas vellentibus. Hierony
mus. Colaphis ceditur: vt caput nostrum: Hoc
adam sanaret [et dicere ei: prophetiza] Hoc ē
Quartū Improperiū verborū. Matth.xxvj. Dic
nobis christe quis est qui te ꝑcussit. Et hoc irridē
do fecerūt. Hieronymꝰ. quia a populis vt prophe
ta venerabatur [Et ministri] Quintū est. Mi-
nistri autē famuli fuerūt pontificum: ꝛ illi alapis
eum cedebant. Job.xvj. Exprobrātes percusserūt
maxillam meam. Esa. Quinquagesimo. ſm Lxx.
Dorsum meuꝫ dedi ad verbera: ꝛ maxillas meas
ad alapas Michee.v. Percutient maxillam iudi
cis israel. Threnorū.iij. Dabit percutienti se maxil
lam: saturabitur opprobrijs

Et cum esset Petrus ī atrio deorsum: venit vna ex ancillis sūmi sacerdotis. ꝛ cum vidisset petrum calefacientē se: aspiciens illuꝫ ait: Et tu cuꝫ Jesu nazareno eras? At ille negauit dicēs. Neqꝫ scio neqꝫ noui quid dicas Et exijt foras ante atrium: ꝛ gallus cantauit. Rursus autē cū vidisset illū ancilla: cepit dicere circūstantibus: quia hic ex illis est. At ille iterum negauit. Et post pusillū rursus qui astabāt dicebant Petro. Uere ex illis es: nam ꝛ galileus es? Ille autē cepit anathematizare ꝛ iurare qꝛ nescio hoieꝫ istū quē dicitis. Et stati iterum gallus cantauit. Et recordatus est petrus verbi qd̄ dixerat ei Jesus: prius q̄ gallus cantet bis: ter me negabis. Et cepit flere

Hic tangūtᷣ Tria. Petri negatio: per qd̄ (al's x
per quam) christus omniū amicorum auxilio de-
stituitur. Eccl'iastici Quiquagesimo p̄mo. Respi-
ciens eram ad auxilium hominū: ꝛ non erat. Tan
gitᷣ autē hic Trina Petri Negatio. Et ideo habet
P̄ria ꝑs partes Tres: post q̄s sequitᷣ Reuersio
Petri ad cor ex misc̄dia dn̄i. Attendendū aūt hic
videtᷣ ꝙ tres negationes facte sint in atrio Anne. ꝛ
nulla in atrio Caiphe. Et h̄ dicūt oēs Scti pretᷣ
Augustinū: Qui dicit vnā factā in domo Anne. ꝛ
duas in domo Caiphe. Dicit igitᷣ [Et cū esset
Petrus in atrio deorsum] Quia sicut āte di-
ximus: chr̄s erat in domo supius: vbi examinaba
tur: ad quē locū petrus nō intrabat [venit vna]
excepte industrie [ex ancillis summi sacerdo
tis] que vilia officia habebat ī curia. ꝛ fuit hostia-
ria [Et cum vidisset Petruꝫ] diligēter intui-
ta [calefacientē se] cū ministrꝭ [aspiciens eū]

discrete z ꝯsiderans [ait] dinoscens eum [Et tu cum Jesu nazareno eras] Prouer. xxx. Perodiosã mlierē mouet̃ tra. prouer. vij. Mlier vaga et garrula quietis impatiens. Tñ Chrysostom⁹ videt̃ velle: ꝙ cõpatiens dixit [At ille] petr⁹ erit⁹ ad vocē mlẽris [negauit eũ] chr̃z dicẽs [Nescio hominē] quez dicis [neqꝫ noui quid dicas] hoc est. Neqꝫ conuersationē eius scio: neqꝫ personam noui. Matthei. xxvj. Negauit coram omnibus dicens: nescio quid dicis [z exiuit foras] timore perterrit⁹ [ante atrium.] Esa. vij. Emotum est cor eius: z cor populi eius: sicut mouentur ligna siluarum añ faciem venti [et] stati [gallus cantauit] hoc est: primam vocem gallicinio dedit. Et hoc solus dicit Marcus. Job. xxxviij. Quis dedit gallo intelligentiã: qui sic monuit petrũ [Rursus autē] Secunda negatio est [cũ vidisset eum] diligenti intuitu: alia [ancilla] que (al's quia) plures erant in atrio et in obsequio sacerdotis [cepit dicere circũstantibus] ministris [quia hic ex illis est] qui cum Jesu nazareno fuerunt. Luce. xxij. Quem cum vidisset ancilla quedam ad lumen. z eum fuisset intuita dixit. Et hic cum illo erat [At ille] petrus [iterum negauit.] Luce. xxij. At ille negauit eum dicens. Mulier nõ noui hominem. [Et post pusillũ] hore [rursus] in tertia negatõne [qui astabãt] concitati ab ancillis [dicebant petro] Luc. xxij. Et interuallo facto quasi hore vnius: alius q̃daz affirmabat dicens. Et hic cum illo erat. nam z galileus est. Et hoc est [Vere ex illis es. nam et galileus es] quia multi galileoꝝ tunc credebãt in christũ [Ille autem] Petrus tunc tertio [cepit anathematizare] per iuramenta execrationis [z iurare] ꝑ deũ [quia nescio hominez] istum. Non nomiat eum: vt magis sibi videatur ignotus [quem dicitis] Sic in malũ paulatim profecit. Primo enim dixit se christum non noscere. Secundo negauit eũ. z Tertio abiurat. ij. Timoth. iij. Mali homines ꝓficiunt in peius. Gregori⁹. Quod ꝑ penitentiã citi⁹ nõ deletur: suo põdere ad aliõ trahit [Et statim iterum] post tertiam negationē [gallus cantauit] ad verificationem verborum christi. Duplex autē gallicantus ab alijs euangelistis nõ scribitur. Et ideo Marc⁹ in hoc loco perfecte scribit rei geste veritatem. Hec autem Petri negatio docet nos quod dicit Apostolus. ij. Corin. j. vt non simus confidentes in nobis: sed in deo qui suscitat mortuos. Rhomañ. xj. Noli altum sapere sed time. Si enim ipe quē deus principem constituit z ecclesie fundamentum: sic ad vocem ancille negauit: quid tu factur⁹ eris si te similis inueniat tentatio? Luce. xxiij. Si in viridi hoc faciunt: in arido quid fiet? Negatio autez trina Petri est ꝙ Negat noticiam. Abnegat christum z discipulatũ. z Eternam per iuramentum abnegat veritatem. Minus enim nosse est: q̃ discipulum esse. z minus est esse discipulum: q̃ eterne veritati immobiliter esse coniunctum. z ideo priuatio noticie facit ignorantiaz. j. Corinth. xv. Euigilate iusti: ignorantiam enĩ quidam dei habẽt vsq̃ adhuc. Abnegatio autē christi est abnegatio discipulatus: et hoc facit erroneum. Joã. ix. Tu discipulus eius sis: nos autem moysi discipuli sumus. Nos scimus quia moysi locutus est deus: hunc autem nescimus vnde sit. Abnegatio autez eterne veritatis facit esse filiũ diaboli Joã. viij. Vos ex patre diabolo estis. z opera illius vultis ꝑficere Iste homicida erat ab initio. z in veritate nõ stetit quia mendax est z pater eius. Et sic Petrus paulatim ꝓficit ad impietatem ij. Tim. ij. Multuz proficiunt ad impietatem. z sermo eoruz vt cancer serpit [Et recordatus est Petrus] quia tunc tẽpus fuit de misericordia Petrum respicere. z ideo Matth. xxvj. dicitur ꝙ ꝯuersus dñs respexit Petrum respectu sue misericordie Eccl. xxxvj. Miserere nostri deus omniũ. z respice nos. z ostende nobis lucem miserationum tuaꝝ. Et ad respectũ diuine mi̇ficordie [recordatus est petrus] Hec eñ recordatio veritat̃ significat̃ Job. j. Euasi ego solus vt nunciarē tibi [verbi qd̃ dixerat ei Jesus] futurorum prescius. Deus qui in malis sic prescit: ꝓdicit: Ut non causet maluz quod scit. sed admonitio est ad cauendum Sap. xij. Ammones vt relicta malicia credant in te dñe [priusq̃ gallus cantet bis] Hoc eñ verbum fuit ad refrenandam presumptionem Petri [ter me negabis] Dañ. ix. Et non erit eius populus qui eum negatur⁹ est [z ce. flere] vt flẽdo dilueret mac̃las q̃s negando ꝯxit Ps̃. vj. Lachrymis meis stratũ meum rigabo Lu. xxij. Egressus foras fleuit amare. Ut Amaritudo referatur ad cordis compunctionem. Fletus autem ad commissi delicti verecundam recognitionem. z Egressus ad operis mali z praue societatis derelictionem Hiere. vj. Luctum vnigeniti fac tibi planctum amarum. Hec autem omnia moraliter exponi possunt. Sed mihi videt̃ ꝙ a littera pietatem (al's ꝙ animuz a pietate) fidei abstrahere non sit vtile. z ideo tales preterimus expositiones

Capitulum. XV.

Et cõfestim mane consilium facientes summi sacerdotes cum senioribus et scribis et vniuerso concilio vincientes Jesum duxerunt et tradiderunt Pilato.

Hic incipit agere Marcus de passione domini que vere passio vocatur: que consistit in vulneribus z doloribus mortis. Diuiditur autem in Tres partes. In Quarũ Prima ponũtur ea que faciunt ad condemnationez ipsius. In Secunda describuntur ea que circũstant crucifixionem. Ibi [Et postq̃ illuserunt ei exuerunt eum purpura] In Tertia autē ponuntur ea que circũstant officiũ sepulture Ibi [Erãt aũt mlieres de lõge aspiciẽtes &c.] In Pria Tria dicũt̃. Scꝫ Chr̃i ad iudiciũ ꝑs A

lati a Judeis presentatio. Cause pro qua presen/
tabatur discussio Ibi[Et interrogauit eū pilat⁹]
Tertio Domini ad crucifigendum cōdemnatio.
Ibi[Pilatus autē volens satisfacere populo ꝛc.
In Primo horum Quinqꝫ dicuntur. Scꝫ Jude
orum ad crucifigenduꝫ christū auiditas. Concor
danciū in condemnationē suam generalitas. Cru/
delitatis eorum malignitas ī modo ꝯtrahēdi chri
stum. Penarum ipsius societas. ꝛ Ad condēnan/
dum eum a gentibꝫ iudeorū obstinata impietas.
Dicit ergo[Et confestim] Omnis enim mora
prolixa eis videbat̃. Prouerb.j. Pedes eoruꝫ ad
malum currunt. hoc est: affectus. ꝛ festinant vt ef/
fundant innoxiuꝫ sanguinē. Psal.xiij. Ueloces pe
des eorum ad effundendū sanguinē. Contritio et ī
felicitas in vijs eorum. ꝛ viā pacꝫ nō cognouerūt.
nō est timor dī an̄ ocl'os eorū[mane facto] Job
xxiiij. Mane p̄io ꝯsurgit homicida: et interficit
egenum et pauperē. Uide q̄ꝫ sunt solliciti in malo.
tota nocte vigilauerunt vt facerent homicidium.
[conciliū facientes] vt nullus a reatu sangui/
nis esset alienus. Genes.xlix. Uasa iniquitatis bel
lantia: in conciliuꝫ eorum non veniat anima mea.
ꝛ in cetu eorum nō sit gloria mea. Esaie.j. Iniqui
sunt cetus vestri[summi sacerdotes] tanq̄ꝫ il
lius mali auctores. Hiere.xxiij. A prophetis hie/
rusalē egressa est pollutio super terram[cum se/
nioribus] etate et malicia pariter p̄uectis. Dan.
xiij. Egressa est iniquitas a senioribus iudicibus:
qui videbant̃ regere populū. Esaie.lxv. Peccator
centū annorū maledictus erit[et scribis] ne lit/
teratura tanto facinori deesse per concilium vide/
retur. Hiere.iiij. Sapientes sunt vt faciant malū:
bene āt facere nescierunt. Esa.v. Ue qui sapientes
estis in oculis vestris. ꝛ coram vobismetipis pru/
dentes.[et vniuerso concilio] vt omnes īuol/
uerentur. Hierem.xxij. Factus est cursus eorum
malus: ꝛ fortitudo eorum dissimilis.[Et vin/
cientes eum] Ecce Crudelitatis eorū maligni/
tas. Uinciunt enī eum qui omnes a vinculis pec/
catorū absoluit. Psal.cxlv. Dominus soluit com
peditos: dn̄s ꝛc. Psal.cxv. Dirupisti vincula mea
tibi sacrificabo hostiam laudis. Hunc crudeliter
vinciunt: quia consuetudo eorū fuit: nullū ad con
demnandū p̄sentare potestati publice nisi vinctū.
Ecclesiastici.vj. Erunt tibi compedes eius in pro
batōem fortitudinis. et bases virtutis: et torques
illius in stolam glorie. Decor enim vite est in illa.
ꝛ vincula illius alligatura salutaris. Et ideo etiā
vinciri voluit. Unde in Prosa dicitur. Teqꝫ vin/
ciri voluisti. et nos inferni mortis vinculis eripui
sti[duxerunt] hoc est: vinctum traxerunt. Et in
hoc tractu notatur Qualiter penis eius sunt sa/
turati. Job.xvj. Saturati sunt penis meis. Thre
norum vlti. Ceruicibꝫ minabamur: lassis nō da/
batur requies[et tradiderūt pilato] In quo
notatur obstinata iudeorum impietas. Sapiētie
xij. Semen erat maledictum ab initio. ꝛ natural̃
malicia eorum immutari non poterat.

Et interrogauit eum Pilat⁹: Tu es rex iudeoruꝫ? At ille respōdēs ait illi. Tu dicis. Et accusabāt eū summi sacerdotes in multis. Pilatus autem rursum interrogauit eum: dicens. Non respōdes quicq̄. Uide in quātis te accusent. Jesus autem amplius nihil respōdit ita vt miraretur pilatus.

Hic ponitur Cause pro qua presentabatur ca/ B
ptiuus dominus discussio. Dicuntur autem hic
Quattuor. In quorū Primo Accusatōis que p̄n
cipalior: inquisitio. In Secundo Ad multitudi/
nem friuolarum accusationum: domini patiens ꝛ
taciturna dissimulatio In Tertio A Pilato que/
sita domini liberatio. In Quarto Innocentie do/
mini ostensio. Dicit igitur[Et interrogauit
eum Pilatus] Quia a Judeis non probabat̃.
propter hoc a domino querebatur[Tu es] hoc ē
si tu es[rex iudeorum] Accusauerūt eniꝫ sacer/
dotes Jesum in Tribus principaliter. Scilicet.
Quod gentem subuerteret. Quod tributa dari prohibe/
ret. ꝛ Quod se regem faceret. Luc. Uicesimosecundo.
Hunc inuenim⁹ subuertentē gentem nostram. et
prohibentem tributa dari cesari. ꝛ dicentē se chri/
stum regeꝫ esse. Sed de Primo tanq̄ꝫ superstitio/
so Pilatus nō curauit. De Secūdo audiuerat q̄
dixerat. Reddite que sunt cesaris cesari. Matthe.
Uicesimoscd̄o. Et ideo querit de Tertio. quia tūc
non licuit alicui se regem facere nisi per Rhoma/
norum autoritatē. Joan. Decimooctauo. Si hūc
dimittis non es amicus cesaris. Om̄is enim qui
se regem facit contradicit cesari[At ille] vt cōfes/
sor veritatꝫ[ait illi] pilato[Tu dicis] id: Sup
ple quod sum. Tamen sicut additur Joan. Deci/
mooctauo. Regnum meū non est de hoc mundo.
Si de hoc mundo esset regnum meū: ministri mei
vtiqꝫ decertarent vt non traderer tibi. Et ideo eti/
am huic accusationi Pilatus nō multum insiste/
bat. quia Nec exercitum videbat. Nec pecunias.
Nec tumultū concitauit contra potestatem Rho
manorum. Et ideo cito destitit etiam ab hac accu/
satione. Precipue quia audierat id quod dicitur
Joannis.vj. q̄ cum venirēt ꝛ caperent eum in re/
gem: fugit ꝛ abscondit se in monte[Et accusa/
bant eum summi sacerdotes] qui pre ceteris
instabant ad mortem eius. Luc. Uicesimosecūdo
Stabant autem ꝛ pontifices constanter accusan
tes eum[in multis] que tamen rationeꝫ non ha/
bebāt. quia nulla fuerūt. Psal. Centesimooctauo.
Os peccatoris ꝛ dolosi super me apertum est. Lo
cuti sunt aduersum me lingua dolosa: ꝛ sermoni/
bus odij circundederunt me: ꝛ expugnauerunt
me gratis[Pilatus autem] volens inuestiga/
re causam[interrogauit eum] iesum[dicēs]
Job Uicesimonono. Causam quam nesciebam
diligentissime inuestigabam[Non respondes
quicq̄ꝫ] Acsi dicat. Respōdendo te statim defen/
deres. Quia licet multa sint: tamen friuola sunt
que tibi obijciuntur. Matth. Uicesimoseptimo.
Nihil rn̄des ad ea q̄ isti aduersum te testificantur

Et hoc est quod sequitur. [Vides in quantis
te accusant.] Acsi dicat. Nulla sunt que dicūt:
simplici responsione excludes eos. Unde Glo. Et
inuitus condemnat Jesum: causam referens ī po
pulum Judeorum. [Jesus autem nihil am-
plius respondit] Glosa. Ne crimen diluens: a
preside dimitteretur. ⁊ sic crucis vtilitas differre
tur. Esaie. liij. Sicut agnus coram tondente se: sic
sine voce ē. [Ita vt miraretur Pilatus] Cau
sa ammiratōnis fuit innocentia domini: qui vno
verbo poterat omnes exufflare accusatiōes: ⁊ non
fecit: Quam tamen innocentiā Judei non conside
rauerunt. Esaie. lvij. Non cōsiderasti in corde tuo
dicens: quia ego tacens et quasi nō videns. Psal.
xxxviij. Posui ori meo custodiam: cum cōsisteret
peccator aduersum me ommutui et silui a bonis
Dedit enim nobis exemplū: Ut coraz iudice corā
quo preualet iniquitas nihil respondeamus.

**Per diem autē festū solebat di
mittere illis vnum ex vinctis quē
cunqz petissent**

Hic incipit Pilatus querere occasionē liberati
onis. quia vidit esse innocentem. Dicuntur autez
hic Quinqz. Scz. Bone consuetudinis obserua-
tio. Dimissionis innocentis domini ad dimissio-
nē seditiosi collatio. Populorūz a pontificibꝰ ad
dimittendum latronē concitatio. Pilati de causa
condemnatōnis domini inquisitio. ⁊ Populi ad
crucifigendum dominum conclamatio. Et hec pla
na sunt in littera. Dicit igitur [Per diem au
tem festum] pasche: quod precipuum erat a-
pud iudeos [dimittere solebat] Pilatus [v-
num ex vinctis] sine discretione meritorū [quē
cunqz petissent] in memoriā eius qꝫ tunc om̄s
ab egyptiaca seruitute fuerunt liberati. Esaie. lviij.
Dissolue colligationes impietatis: et omne onus
dirumpe. dimitte eos qui confracti sunt liberos.
Psal. cvj. Contriuit portas ereas et vectes ferre-
os confregit: suscepit eos de via iniquitatis eoruz
Esaie. xlv. Portas ereas conterā: ⁊ vectes ferreos
confringam. In memoriā ergo huius consuetu-
do hec inualuit.

**Erat autem qui dicebatur Barra
bas: qui cū seditiosis erat vinctꝰ:
qui in seditōne fecerat homicidiū
Et cum ascendisset turba: cepit ro
gare sicut semp faciebat illis.**

Hic ponitur domini ad latronem collatio. Di-
cuntur autem hic Tria. Malicie latronis exagge
ratio. Populi ſm consuetam obseruationē instās
peticio. Liberationis domini ad liberationē latro
nis collatio Dicit igit̄ [Per diem autem fe-
stū] vel [solennem] quia duplex est ibi littera: p
pter facti eternam memoriā. Exodi. xij. Legitimū
sempiternum erit vobis in cunctis generationibꝰ
vestris [dimittere] pilatus [solebat vnuz ex
vinctis] publicis [quēcunqz petissent] sine
discretione meritorum: quod tamen malum fuit
quia innocens magis debuit q̄ȝ nocens liberari
Dañ. xiij. Innocentē ⁊ iustū ne interficias [Erat
autem] Ecce Scelerū in latrone vincto exaggera
tio. ⁊ hoc est [Erat autem qui dicebat̄ barra
bas] Binomius erat ꝓpter scelera. Dicebatur em̄
barrabas p duo r. i. filius magistri: eo qꝫ erat imi-
tator magistri omniū latronum. Dicebatur ⁊ bara
bas per vnam r. quia filius patris latronum erat.
Et h̄ nomen antonomasice sortitus fuerat Mat.
xxvij. Propter homicidium ⁊ seditionem quaz fe-
cerat in ciuitate missus fuerat in carcerem. Et hoc
est [qui cum seditiosis] quia inter ciues discor
dias suscitabat [vinctus erat] ne pacē semp vni
tatem violaret [qui in seditione fecerat ho-
micidium] ⁊ sic ciuem ciuitatis occiderat. vnde
merito tota debuit cōmoueri ciuitas Nos enim ⁊
tales etiam gentilis rex Asuerus sine misericordia
precepit trucidari Hester. xiiij. Ut nefarij homies
ad inferos descendentes reddant imperio nostro
pacem quam turbauerant. Iste ergo ſm leges gē-
tium nullo modo putabatur esse liberandus. ma
xime cum dicatur Exod. xxij. Maleficos non pati
eris viuere [Et cum ascendisset turba] ad di-
em festum. Et est petitio Ut teneatur ab antiquo
obseruata consuetudo [cepit rogare] pilatum
qꝫ faceret [sicut sp faciebat] hoc est: sicut sp con-
suetus fuerat facere [illis] in dimittendo vnum
vinctum. Consuetudo em̄ honesta vim tenet iuris
⁊ legum: que est ex prescriptione temporis obser-
uata Hiere. vj. Interrogate de semitis antiquis
que sit via bona ⁊ ambulate in ea.

**Pilatus autem respōdit eis et di
xit Vultis dimittam vobis regez
iudeorum? Sciebat em̄ qꝫ per inui
diam tradidissent euz summi sacer
dotes. Pontifices autem concita
uerunt turbam: vt magis barrabā
dimitteret eis.**

Hic fit a Pilato Dimissiōis domini ad dimissi
onem seditiosi latronis collatio [Vultis dimit
tam vobis] hoc est: ad honorez festi [regem iu
deorum] hoc est: quem in nullo accusatis nisi qꝫ
sit rex iudeorum. Quod tamen fatuum est. qꝛ nul
lus apparatus regius apparet in ipo. Et sic dicitur
Joan. xix. Dixerunt Regem non habemus nisi ce
sarem [Sciebat em̄ pi. qꝫ per inuidiā] quia
in potestate docebat ⁊ faciebat miracula. ⁊ euacua
bat traditiones eoruz [tradidissent eum] Hec
est fera pessima que filiuz magne patriarche deuo
rauit Genes. xxxvij. Fera pessima deuorauit filiuz
meum Joseph Sap. ij. Inuidia diaboli mors in-
trauit in orbem terrarum. imitantur autem illum
qui sunt ex parte illius [Summi autem sacer
dotes] qui circa sacrificia templi officia habebāt
[⁊ pontifices] Annas ⁊ Caiphas apd̄ quos sū
ma negociorum agebatur [concitauerūt tur-
bam] Persuasionibus et Minis et Promis-
sis [vt magis Barrabam] homicidam se-

ditiosum ⁊ latronē dimitteret eis ad solennitatis honorē. Hiere.ij. Duo mala fecit populus meꝰ: me dereliquerunt fontē aque viue. ⁊ fecerunt sibi cisternas dissipatas: cōtinere nō valentes aquas. Nullum enim refrigerium fuit in dimissione latronum: sed potius multum damnum. Danielis xiij. Nunc venerunt peccata tua que operabaris prius: iudicans iudicia iniusta. innocentes opprimens: et dimittens noxios.

Pilatus autem iterū respondens ait illis. Quid ergo vultis faciam regi iudeorum? At illi iterum clamauerunt: Crucifige eū

Hic fit de Causa condemnatōis a Pilato Inquisitio [Quid ergo vultis faciam regi iudeorum?] in quo nihil cause inuenio. Joannis xix. Ego nullam causam mortis inuenio in eo. j. Petri.ij. Qui peccatū nō fecit. nec inuentus est dolus in lingua eius. [At illi] persuasi a malignis [clamauerūt] vt clamore vincerent: qui de veritate nihil obijcere habebāt [Crucifige eum.] vt morte multaret: et cruce turparet: ne aliqua de cetero fama esset de eo. Sapiētie.ij. Morte turpissima cōdemnemus eum. Hieremie.xj. Mittamus lignū in panem eius. ⁊ eradamus eum de terra viuentium. ⁊ nomen eiꝰ non memoret amplius.

Pilatꝰ vero dicebat illis. Quid enim mali fecit? At illi magis clamabant. Crucifige eum

Et hic (al's hec) est innocētie domini declaratio. Et hoc est [Quid enim mali fecit] Glo. quod dicendo: Jesum tanq̄ innocentē absoluit. Unde Joānis.xix. Ego nullā causam mortis inuenio in eo. [At illi magis] hoc est: inualescendo [clamabant] clamore ⁊ nō veritate cōfidentes [Crucifige eum] Hieremie.xij. Quasi leo in silua facta est hereditas mea mihi: dedit contra me vocē suam. Esaie.v. Expectaui vt facerent iudiciū: ⁊ ecce clamor. Glosa. insanie sue satisfacientes: nō interrogationi satisfacientes presidis. Luce.xxiij. At illi instabant vocibus magnis: postulātes vt crucifigeretur: ⁊ inualescebant voces eoꝝ.

Pilatus autem volens satisfacere populo: dimisit illis Barrabam: et tradidit Jesum flagellis cesum vt crucifigeretur

Hic incipit pars illa Que est de Sententia cōdemnationis. Dicuntur autem hic Tria. Scilicet Malum ad Sententiā (al's factum) inductiuū. Peius: ex electiōe duorum preoptatum. et Pessimum Innocentis ⁊ puniti homicidiū. Et hec dicuntur Primo. Secundo autē describitur christi illusio. Dicit igitur [Pilatus autē] ambitiosus nolens amittere principatum [volens] volūtate placēdi [satisfacere populo] insano. Ps̄. lij. Confusi sunt qui hominibꝰ placent: quoniam deus spreuit illos. Galath.j. Si adhuc hominibꝰ placerem: christi seruꝰ non essem [dimisit illis] sicut peius elegerunt [barrabam] flagitiosum. Prouerbioꝝ.j. Que nolui elegistis: ego quoq̄ in interitu vestro ridebo: ⁊ subsannabo cum vobis. quod timebatis aduenerit [et tradidit eis Jesum] innocentem [flagellis cesum] Ut vel sic penis eius satiati: non peterent eum crucifigi [vt crucifigeret] post tot opprobria ⁊ flagella. Esai. Quinq̄gesimoseptimo. Justꝰ perit ⁊ non est q̄ recogitet in corde suo. viri misericordie colliguntur: ⁊ non est qui intelligat. a facie iniquitatis sublatus est iustus.

Milites autem duxerunt eum in atrium pretorij: et cōuocant totam cohortem: et induunt eū purpura: et imponūt ei plectētes spineam coronam: et ceperunt salutare eum. Aue rex iudeorū. Et percutiebant caput eius arundine: et conspuebant eum: et ponentes genua adorabant eum

Hic incipit pars illa In qua christi continetur Illusio. Sunt autem Quinq̄ quibus illuditur. Scilicet. Purpura. Corona. Arundine. Sputo. ⁊ Adoratione. Que per ordinē in littera continentur. Dicit igitur [Milites autem] qui semꝑ ad omne facinus proni fuerunt pro pecunia. Hi enim ad hoc conducti fuerunt. Unde etiam ⁊ Joannes baptista ꝙ a talibus cessent violentijs. Luce.iij. dixit militibus. Neminem concutiatis neq̄ calumniam faciatis. ⁊ contenti estote stipendijs vestris. Hi ergo milites: satellites sathane: condemnatū [duxerunt eum] Jesum [intro in atrium] tanq̄ in aulam regiam [pretorij] Ubi sedebat preses ⁊ senatꝰ: vt omnes tali interessent spectaculo. j. Corinthiorum.iiij. Spectaculum facti sumus mundo: ⁊ angelis ⁊ hominibus [⁊ cōuocant totam cohortem] vt sicut mortis: ita omnes participes sint illusionis. Psalm̄. Omēs qui videbant me: aspernabant me [et induunt eum purpura] in illusionem. Quia obiectum fuit ei ꝙ fecerat se regem. Esa. Sexagesimotertio. Quare rubrum est indumentum tuum: ⁊ vestimenta tua sicut calcantium in torculari. Hoc em̄ mirantes patiētiam domini clamabāt angeli.

Ettamen q̄uis ignorantes ⁊ inimici fuerint: tamen induunt eum purpura: mysterium regni celestis significātes. qđ incepit per christum: cuius vestis purpura: fuit vestis hūana: sanguīe redemptō nis ꝓfusa. Esa. lxiij. ⁊c.

Ettamen q̄uis ignorātes ⁊ inuiti: mysterium hoc est regni celestis: qđ incepit per christū: cuiꝰ purpura: fuit vestis humana: sanguine redemptōnis ꝓfusa. Esai.lxiij. Quis est iste qui venit de edom tinctis vestibꝰ đ bosra. Iste formosus in stola sua. Cantic.vij.

Come capitis tui sicut purpura regis vincta canalibus. hoc dicit̃ ꝺ ecclesia cuius mens caput est Come dependentes sunt cogitatõnes ⁊ affectus. e q̃bus comis nũꝗ̃ sepat̃ hec purpura sic rubricata Ecclesiastici. xliiij. Circũcinxit eum purpura opus textile viri sapientis. Cõtexta est hec rubea purpura de multis guttĩ sanguineis a purpure nr̃o elicitis. Purpur enim nostrũ christus est sine virili semine in claustris vteri virginalis conceptus de sãguie purificato a sancto spiritu: qui colorauit purpuram istam. Et hanc regalẽ dignitatẽ etiã inuiti [imponunt ei] in capite [plectentes] vt aculeorum acumen caput vndiꝗ̃ pungeret [spineã coronã] de iuncis spinosis valde acutos angulos habentibꝫ: ostẽdentes se esse spinetũ: qui sic dominũ maiestatis pupugerũt Esaie. ix. In spinas ⁊ in vepres erunt. ij. Regũ. xxiij. Preuaricatores quasi spine euellent̃: que nõ tangunt̃ manu. sed si quis voluerit eas tãgere: armabitur ferro ⁊ ligno lanceato. Christus ei rex noster ꝗ̃uis manu se tũc nõ defenderit: tamen adhuc armabit̃ ferro iudiciarie potestatis. ⁊ longe distans ab eis spacio imortalitatis ⁊ impassibilitatis acuet dirã iram in lanceam. ⁊ euellet eos ⁊ dabit in ignẽ eternũ. Sic ergo spinetũ (al's spinatũ) est caput regis nostri docens eũ spinis nostris esse compunctũ. Malach. iij. Si configit homo deũ suũ: quia vos cõfigitis me. Cantico. iij. Egredimini filie sion: ⁊ videte regem salomonẽ in diademate quo coronauit eũ mater sua. hoc est: Iudeoꝝ synagoga: spinis peccatorum cõpungens caput ipi⁹. Inter has spinas florent omnes qui in chr̃i innocentia ⁊ humilitate et patiẽtia refloruerũt. Canti. ij. Sicut liliũ inter spinas: sic amica mea inter filias. [⁊ ceperũt salutare] ꝑ irrisionẽ regia salutatõe [dicentes] probrose [Aue rex iudeorũ] Quia sicut dixerunt: regnũ voluit vsurpare iudeorum. Salutatio hec nõ est salutis imp̃catio. sed potius penarũ ⁊ exprobratõis inflictio. Esa. xxix. Appropinquat popul⁹ iste ore suo. cor autẽ eorũ longe est a me. sine causa colunt me. Hiere. xij. Prope es tu ori eorũ: ⁊ longe a renibꝫ eorum. Tales autẽ sunt qui christum voce predicant: et factis irrident. Titũ. j. Cõfitent̃ se nosse deũ: factis autem abnegant. [et ꝑcutiebant] Tertiũ Irrisoriũ ẽ quod hic semiplene tãgitur: quia perfectius Matth. xxvij. cõtinet̃: Ubi sic dicit̃. Dabant arundinẽ in dexterã eius. ⁊ genu flexo ante eum illudebãt dicentes. Aue rex iudeorũ. ⁊ expuentes in eum acceperunt arundinem: et percutiebant caput eius. Arundinem autem dabant pro sceptro: significantes vacuum a decore. et fragile esse regnum regis: qui seipsum non defenderet. Hec autem arundo regnum est Iudeorum: in quo rex fuit dominus: iam vacuum et fragile: et transferendum ad alios significabat. Matthei. xxj. Auferetur a vobis regnum: ⁊ dabitur genti facienti fructus eius. Et ideo Esaie. xxxvj. dicitur de Rege iudeorum: ꝙ innititur super baculum arundineũ: qui cum fractus fuerit intrabit et perforabit manum innitentis super eum. In regno autem christi nihil significat nisi arundinis rectitudo. Unde Esaie. xl. Arundo mensure erat in manu mensurantis templum. quod noue gratie et nouorum sacramentorũ significat institutionem [⁊ percutientes caput eius arũdine] Arundo hec sambucus fuit: que est arundo magna in exterioribus dura. ⁊ ictibus suis liuores inducit plus ꝗ̃ moderatus baculus. Sicut philosophus dicit de ꝑcussuris ferule que etiam ideo liuet in percussuris. quia dura valde est. ⁊ non cedit in se quando percutit. Preterea Spine erant in capite quas ictibus arundinis necesse fuit profunde pũgere caput domini Ps̃. cj. Percussus sum vt fenum ⁊ aruit cor meum [⁊ conspuebant eum] Irrisio Quarta ẽ Iob. xxx. Faciem meam conspuere non verentur. Sic conspuunt eum qui blasphemant eũ [⁊ ponentes genua] Quĩta irrisio est [adorabant eũ] falsa ⁊ irrisoria adoratione Luc. xxij. Alia multa blasphemantes in eũ dixerunt Ioan. xix. Milites plectentes coronam de spinis imposuerunt capiti eius. ⁊ veste purpurea circũdederunt eum. ⁊ veniebant ad eum ⁊ dicebant Aue rex iudeoꝝ ⁊ dabant ei alapas.

Et postꝗ̃ illuserunt ei exuerunt illum purpura: ⁊ induerunt eum vestimentis suis. et educunt illuz vt crucifigerent eum. Et angariauerunt quempiam pretereuntem simonem cyreneum venientem de villa patrem Alexandri et rufi vt tolleret crucem eius. Et perducũt eum in golgotha locum: quod est interpretatum caluarie locus. Et dabant ei bibere myrrhatũ vinuz ⁊ non accepit.

Hic agitur de dñi crucifixione. Diuiditur autez hec pars in Tres partes. In quarum Prima cõtinetur de Modo crucifixionis. In Secunda: de Modo irrisionis crucifixi. Ibi [Et pretereuntes blasphemabant eum] In Tertia autem describit̃ de Modo mortis Ibi [Et facta hora sexta ⁊c̃] In Prima harum continentur Septem paragraphi In quoruz Primo describit auctor christi ad crucifigendum eductionẽ. In Secundo Loci in quo crucifixus est horrorez. In Tertio Interiorẽ eius afflictionem. In Quarto spoliationem. In Quinto Temporis congruitatez. In Sexto Tituli inscripti dignitatem. In Septimo Per latronum societatem scripture impletionem Que per ordinẽ plane continentur in littera. In Primo hoꝝ Duo dicuntur Scilicet Christi eductio. ⁊ Angariati simonis crucis christi portatio. Quattuor in Primo horum cõtinentur. Scilicet Purpure exuitio Uestium suarum resumptio. Eductio. et Crucifixionis proposita a iudeis intentio. Dicit igitur [Et postꝗ̃ illuserunt ei] Esaie. xxviij. Uiri illusores qui dñamini super populum meũ qui est in hierusalem [exuerũt eũ purpura] ne regalẽ

vestem crucifixione fedaret. Uestis autem huius depositio: significat Judeorum depositionem: ne amplius decore Judeorū regnum domus induatur. Canticorum. v. Exui me tunica mea quomodo induar illa: [et induerūt eum vestimentis suis] pauperculis quibꝫ ante vtebatur. Zach. iij. Jesus erat indutus vestibus sordidis In suis ergo eduxerunt eum. Et hoc est ꝙ dicit [et educunt euz] Sicut vitula rufa (cuius sanguis inferebatur intra sancta sanctorū) extra castra educebatur: cum immolabat. Leuit. viij. ⁊ ix. ⁊ Hebreorū. xiij Quorum animaliū sanguis infertur ī sancta sanctorum: horum corpora cremantur extra castra. Propter quod ⁊ iesus vt sanctificaret per suū sanguinez populū: extra portam passus est. Exeamus igitur ad eū: improperiū eius portantes [vt crucifigerent] Hec enim erat intentio eorū: vt euz ⁊ morte multarent: ⁊ cruce turparent. Sapie. ij. Morte turpissima cōdemnemus eum [et angariauerunt] Secundū est prime partis. Est autē sensus ꝙ primo exiuit iesus in eum locum qui dicitur caluarie locus: baiulans sibi crucem. Sicut dicitur Joannis. xix. Sed cū lassus esset sub pondere crucis: tunc [quendam] casu sibi obuium Simonem cyrenensem angariauerunt vt crucem portaret per vie residuum vsqꝫ ad crucifixionis locum. Et hoc est ꝙ dicit [et angariauerunt] violenta coactiōe [quēpiam] casu sibi obuium [venientem de villa] ad ciuitatez causa mercationis vel operis alterius [pretereūtem] se in via qua educebant iesum. Et describit illuz Nomine: ⁊ Patria ⁊ Cognatōe. quia omnia hec nota fuerunt [Simonem] nomine [Cyreneum] patria: qꝛ gentilis fuit [venientem] casu tunc temporis [de villa] habitatōis sue: ad ciuitatem sanctam hierusalem [patrem] carnalem [alexandri et rufi] quia illi noti erant apud eos: ne res veniat in negationem [vt tolleret] portandam [crucez eius] iam lassi iesu christi. Quod significabat ꝙ gentilitas ab ipsis humeris īmediate crucem susceptura erat ad redemptionez. Que ⁊ tenebras ignorantie extirparet. quod Alexander interpretatur. Et totam ecclesiam de gentibus sanguine suo decoraret. Qd̄ significat Rufus. Et per omnia merorem gentium per obedientiaz deponeret. quod interpretatur Simon Et heredes regni sui faceret: quod interpretatur Cyreneus. Et crucem christi in altum per penitentiā extolleret. Qd̄ sustollere crucem christi significat. Et ad hoc compellerent Judei: per hoc ꝙ verbum crucis reiecerunt. quod significat angaria. Actuuz. xiij. Uobis oportebat primū loqui verbum dei. sed quia repulistis illud: ⁊ indignos vos iudicastis eterne vite. ecce cōuertimur ad gentes. Sic enim precepit nobis dominus Esai. Quadragesimoscdo. Dedi te ī lucem gentium: vt sis salus mea vsqꝫ ad extremuz terre [et perducūt eum in golgatha] Secundus paragraphus In quo tangitur Horror loci in quo crucifixus est dominus. Quid autē sit golgatha. interp̄tatur Euangelista subdens [qd̄ est interpretatum] in latino [caluarie locus] vbi multe caluarie damnatorū hominū iacebant. Est enim caluaria testa denudata pilis ⁊ pelle: qꝛ ibi per publicam iusticiā suspendio ⁊ decollatione iacebant caluarie eoruz plurime. Inter quos mori voluit dominus: vt ostenderet ꝙ pro peccatoribus moriebatur. quia ipsi in omnibus vilificare eum intenderūt. Deuteronom̄. xxxij. Inuenit eum in terra deserta in loco horroris ⁊ vaste solitudis. Psalm̄. Octogesimoseptimo. Posuerūt me in lacu inferiori in tenebrosis ⁊ in vmbra mortis. Nō autez ideo dicitur caluarie locus: ꝙ ibi sit sepulta caluaria Adam: quia illa in hebron sepulta est: vt dicitur Josue. xvij. [Et dabant ei bibere] Tertius est paragraphus: In quo ostenditur ꝙ etiā interiora dulcissimi dn̄i amaricauerūt [⁊ dabant] ex mala intentione: amaritudinē suam declarantes [myrrhatū vinum] acidum: qd̄ amaritudine Myrrhe amarius fecerunt: spongiam implentes. Et spongiam sambuco arundineo circumponētes: quo ad os in alto crucifixi domini: porrigerent. ⁊ ip̄um felle miscuerunt. ⁊ isopo herba amarissima circūposuerūt. Sicut dicūt Matheus ⁊ Lucas. Et hoc fecerūt quando dixit: Sitio. Hierem̄. ij. Quomodo cōuersa es in amaritudinem vinea aliena. Deuterono. xxxij. Uua eorum vua fellis ⁊ botrus amarissimus. Fel draconū vinum eorum: ⁊ venenum aspidū insanabile. Et idō sequitur [et non accepit] quia felleam amaritudinem in hominibꝫ: dulcis ⁊ rectus dominus nunq̄ꝫ acceptauit. De quibus Actuum. viij. In amaritudine fellis ⁊ obligatōe iniquitatis video te esse.

Et crucifigentes eum diuiserunt vestimenta eius: mittentes sortem super eis: quis quid tolleret. Erat autem hora tertia et crucifixerunt eum.

Quartus est paragraphus de Domini spoliatione. In quo tangitur ⁊ Truculentia in domini spoliatione. ⁊ Auaricia in spolio. ⁊ Sors illicita in diuisione spoliorū. Dicit igitur [Et crucifigētes eum] truculenter ⁊ atrociter: non sunt cōtenti multa mortis. Imo [diuiserunt] sibi inter se [vestimenta sua] que tamen paupercula fuerūt Et in h̄ notatur auaricia eorū qui tammodica ⁊ parum valentia cōcupierūt. Hieronymus: Credenti totus mundus diuitiarū est. infidelis etiaz obolo indiget. Ezechielis. xiij. Uiolabunt me ⁊ populum meum: propter fragmentū panis ⁊ pusillum hordei. Job Uicesimoquarto. Nudos dimittunt homines: indumenta tollentes. quibus nō est operimentum. Quia sicut tradūt Patres: totum denudauerunt coram hominibus. Et pannum qui in picturis eius circa lumbos eius representatur dicitur: ꝙ virgo mater de velo sui capitis sibi circūligauit [mittentes sortem] Plenius h̄ narratur Joannis. xix. Ubi dicitur ꝙ quattuor milites sibi vestimēta diuiser̄t: vnicuiqꝫ militi partem ⁊ tunicam. Erat autem tunica incōsutilis desuper contexta per totum. Et ideo dixerunt. Non scindamus eam: sed sortiamur de ea cuius sit. Psal. xxj.

Diuiserunt sibi vestimenta mea: ⁊ super vestē meam miserunt sortem. Est autem miranda patiētia ⁊ dispēsatio misericordie saluatoris. Qui sicut agnꝰ tondentem ⁊ occidentem se suo vellere vestit: Ita se tondentes ⁊ spoliantes: ⁊ occidentes se: suo vestitu vestiuit. ostendens ꝙ nisi suis exemplis vestirentur. ignominiosa nuditas eorum esset coram oculis dei ⁊ angelorū apparens. Ezech. xvj. Eras nuda ⁊ ignominiosa ⁊ confusione plena ⁊ expandi amictuz meum sup te. Hoc est ergo ꝙ dicit ⌊super eis⌋ vestimentis ⌊sortem mittentes⌋ fortuitam ⌊quid⌋ de vestitu ⌊quis⌋ militum ⌊tolleret⌋ in vius suos redigendo ⌊Erat autem hora tertia⌋ Quintus est paragraphus In quo tāgitur hora crucifixioni congrua. Et hoc est qđ dicit ⌊Erat autē⌋ tunc ⌊hora tertia⌋ ab ortu solis que medium ascensum solis ostendit ad meridiez

Videtur autem cōtrarium id quod dicitur Jo. xix. vbi dicitur ꝙ erat hora q̄si sexta: quando sol est in pūcto meridiei. Sed ad hoc dicit Beda ⁊ quidam alij. ꝙ hora Tertia crucifixus est coraz Pilato linguis Judeorū. Hora autem Sexta suspensus in ligno crucifixus est manibꝫ gentiliuz. Et sic verificat vtrunqꝫ dictum ⁊ soluit cōtrarietatē. Alij probabilius dicūt ꝙ in veritate in hora tertia dominus iam cōdemnatus eductus erat. Et in hora tertia incepta est crucifixio eius. ⁊ occupatis eis in crucifixione: fluxit tempus in crucis erectionem. ⁊ deinde ad crucem aptatione ⁊ conclauatione vsqꝫ ad sextam. Et in hora sexta crucifixio fuit consummata. ⁊ ideo qđ hic dicitur verum est de crucifixionis principio. Et qđ dicit Joannes verū est de crucifixiōis ꝯsūmatiōe. Et est sensus ⌊Erat aūt⌋ hꝰ ē esse incipiebat ⌊hora tertia⌋ ⁊ ⌊crucifixerūt⌋ hꝰ est: crucifigere inceperūt eū Hec aūt hora ꝯueniēs erat. q̄r exq̄ post meridiem Adam iā peccauerat et abscōdit se: turpitudinem suam cōsiderans a luce presentie domini: oportuit ꝙ ante meridiē tentatio eiꝰ ageretur: ⁊ mulier ad consensum induceretur: que viro gustum necis obtulit Et ad hoc probabiliter tres hore exigunt. Et sic tempus redemptiōis conueniebat tempori ꝑditionis. sicut lignum redēptionis ꝯgruebat ligno ꝑditionis. Eccl'is. iij. Om̄ia tempus habent. ⁊ suis spacijs trāseunt vniuersa. Hoc tempꝰ est qđ cum desiderio patres expectauerunt. Eccl'i. xxxvj. Festina tp̄us ⁊ memēto finis. vt enarrēt mirabilia tua

Et erat titulus cause eiꝰ inscriptus: Rex iudeorū

Hic est Sextus paragraphus: in q̊ honestas cause ⁊ innocētia dn̄i describit. Dicunt autez hic Tria. Modus ⁊ Materia. ⁊ Virtus Modū notat cū dicit ⌊titulus⌋ qđ deriuatur a greco titan. quod est radiꝰ. q̄r totū mundū suo lumīe titulꝰ iste irradiauit. Erat ei sit ⁊ Memorialis. ⁊ Preconial' et Triumphalis. Memorialis qui nunq̄ꝫ obliuione deleat Thren. iij. Memoria memor ero. ⁊ tabescet in me anima mea. Propter hunc enim tituluz ponimus dominū super cor nostrū: vt nunq̄ꝫ operis redemptionis obliuiscamur ad gratiarūactiones. Can̄. viij. Pone me sicut signaculum sup cor tuū. ⁊ sup brachiū tuum. q̄r fortis est vt mors dilectio Can̄. j. Fasciculus myrrhe dilectus meus mihi inter vbera mea cōmorabit. Preconialis est vt omni laude extollat Ecc̄i. xliij. Magnificātes dominū q̄ntūcunqꝫ poteritis supualebit adhuc Ps̄. cxliij. Laudem dn̄i loquet os meum. ⁊ benedicat omnis caro nomini sancto eius Ecc̄i. xliij. Benedicentes dn̄m: exaltate eum quantū potestis. maior est em̄ omni laude. Quis em̄ digne laudare valeat opus redemptionis In quo Pater vt seruuz redimeret: filiū tradidit. In q̄ Filius ꝓ suis seip̄m in oblatōem obtulit. In quo Spūssanctus sanctitate om̄ia compleuit. Hic titulus etiaz triumphalis est. in quo christus: de Morte ⁊ Mortis auctore triūphauit. ⁊ Mortis carcerē ꝯfregit. ⁊ Suos liberatos eduxit Esa. lxiij. Ego qui loquor iusticiam. ⁊ ꝓpugnator sum ad saluanduz Osee. xiij. O mors ero mors tua: morsus tuus ero inferne.

Materia tangit cum dicit ⌊cause eius⌋ hoc ē: causa pro qua crucifigebatur. Non enim vt homicida ⁊ seditiosus. sed potius vt suo cruore etiaz homicidas ⁊ seditiosos liberans. Qđ barrabe significat dimissio. ⁊ latronis in paradisum introductio Joā. xix. Hec igitur est sibi causa passionis. Et ido significatur per agnum pascalem qui sua morte captiuos liberauit. ⁊ suo cruore liberatos assecurauit ab angelo ꝑcussore Exo. xij. ⌊inscriptus⌋ autem est vt nulla eum deleret obliuio Abachuch. ij. Scribe visum. ⁊ exara eum super tabulas vt ꝑcurrat qui legerit. Erat autē vt Joā. xix. dicit. scriptus Hebraice propter patrum religionem ⁊ virtutem. Grece propter grecorum sapientiam. vt sciamus quod dicitur. j. Corinth. ij. Nos p̄dicamus christum crucifixum: iudeis quidem scandaluz gētibus autem stulticiam. ip̄is autem vocatis iudeis atqꝫ grecis christum dei virtutem ⁊ sapientiam Latinis autem litteris scriptus fuit propter latinorum potestatem ⁊ monarchiaz. vt sciamus quod dicitur Matth. xxviij. Data est mihi omnis potestas in celo ⁊ in terra. Sic ergo in titulo est perfectio Virtutis ⁊ Sapientie ⁊ Potestatis. Virtutis ad bene viuendum. Sapientie ad bene intelligendum. Potestatis ad a contrarietatibꝫ se defendendum. Et ideo hic titulus corrumpi iudeis petentibus non potuit. quia spūssanctus non permisit ⌊Rex iudeorum⌋ Hoc enim ⁊ non aliud obijciebant. et quia in hoc rhomano contradixisset cesari. Sed spūssanctus hoc voluit vt honestas passionis omnibus legentibus ostenderetur. Est em̄ Rex ſm diffinitiōes eorum qui de vrbanitatibus tractauerūt: rector regni (quod est boni. hoc est honesti: ⁊ delectabilis: ⁊ vtilis: nō sibi sed patrie) ⁊ legum equissimarū ⁊ ordinis officiorum ⁊ finium quibus beatitudo vite attingitur: perfecta potestate distributio. Vnde Dion̄. in libro de Diuinis nominibꝫ. Regnum est om̄is finis ⁊ legis ⁊ ordinis distributio. Distribuitur autem a Rege omnia cōtinente: quando vniuscuiusqꝫ sua. ⁊ ea propria dignitate quilibet ad sibi aptatur conueniens. ⁊ hec nullus vnq̄ꝫ ꝑfecit distribuens in mundo nisi christus. ⁊ ideo dicitur Esa. xxxiij. Dominus legifer noster. dominus rex noster Hiere. xxiij. Hoc est no

men quod vocabunt eũ dominus iustus noster
[iudeorum] autẽ dicitur: quia iudeus cõfitens
ꝛ glorificans interpretatur: quia cõfessio ꝛ pulcri-
tudo est in cõspectu eius. quia in talibꝫ qui verita
tem verbi: operis: ꝛ iudicij ꝛ fidei hñt in ꝯfessiõe. in
quibꝫ gloria dei semper est in cõuersatione. regnat
christus rex noster. Luce. i. Dabit illi dominꝰ deus
sedem Dauid patris eius: ꝛ regnabit in domo Ja
cob in eternum. ꝛ regni eiꝰ non erit finis. Huic ti-
tulo additur Joã. xix. Jesus nazarenꝰ. Sed quia
hoc in causam crucifixionis sibi non obijciebatur
ideo hic non ponitur. Non eñ negari poterat ꝙ
Jesus. hoc est: saluator esset: qui tot in aĩa ꝛ cor-
pore saluauerat. Nec obijciebat̃ ꝙ iesus nazarenꝰ
esset qui inter eos germinauerat cum flore cõuer-
sationis. Eccli. xxiiij. Flores mei fructꝰ honoris et
honestatis. Hic igit̃ est titulus

Et cum eo crucifigunt duos latrones: vnum a dextris ꝛ alium a sinistris eius. Et impleta est scriptura que dicit: Et cũ iniquis reputatus est.

Septimus est iste paragraphus. In quo q̃dẽ
turpare intenderũt sed non poterant ad scripture
ꝛ veritatis impletionem. Et ideo Duo ista simul
hic dicuntur. ꝛ hoc est [Et cum eo] nõ simili cau
sa [crucifigunt duos latrones] ꝓpter scelera
damnatos. Matth. ix. Non veni vocare iustos sꝫ
peccatores ad penitentiã. ꝛ ideo quos causam ha
buit incarnationis: hos socios voluit habere pas
sionis [vnum a dextris] qui in fine penituisse
dicitur. ꝛ Dismas vocari perhibetur Matth. xxv.
Statuet oues quidem a dextris: hedos autem a
sinistris [ꝛ vnum a sinistris] qui in pertinacia
remansit. ꝛ Hesmas vocatꝰ esse dicitur. Prouer.
iiij. Vias que a dextris sunt nouit dominus. Per
uerse autem q̃ a sinistris sunt. Unde glosa Mat.
xxiiij. Unus assumet̃ ꝛ alter relinquet̃. Rhom. ix.
Jacob dilexi: Esau autem odio habui. Lucratorẽ
eñ in passionibꝫ diligit. ꝛ reprobat eũ q̃ ꝓpter car
nis molliciem ꝯiungit̃ blasphemantibꝫ. Hoc igit̃
fecerunt vt infamem facerent ex societate crucifixo
rum [Et] tñ sine voluntate ipsorum ad sua facta
[impleta est scriptura] Esa. liij. [que dicit]
ꝓuidens ista in spũsancto [Et cũ impijs depu
tatus est] Littera Esaie. sic dicit. Pro eo ꝙ tradi
dit in mortẽ animã suam: ꝛ cũ sceleratis deputatꝰ
est. ꝛ ip̃e peccata multoꝝ tulit. ꝛ pro transgressori-
bus orauit.

Et p̃tereuntes blasphemabant eum mouentes capita sua ꝛ dicentes: Vach qui destruis templum dei: ꝛ in tribus diebus reedificas Saluũ fac temetip̃m descendens de cruce.

Tangit̃ hic de Irrisione crucifixi. Irrisio autem
hec facta est a Tribꝫ generibꝫ hoĩm. Scꝫ. Preter-
eũtibꝫ. Sacerdotibꝫ. ꝛ Latronibꝫ. Et ſm hec Tria
recipit diuisionẽ. Irrisio p̃tereuntium habet Tria
Blasphemiã. Motus capitis. ꝛ Improperiũ in
ꝟbis Dicit igit̃ [Et p̃tereuntes] Qui vagos
in mundi vanitatibꝫ significauit: stabiliter in veri
tate nõ manentes Hiere. xiiij. Populus hic dilexit
mouere pedes suos ꝛ dño nõ placuit Job. xj. Vir
vanus in sup̱biã erigit̃. ꝛ tanq̃ pullũ onagri se na
tum liberũ putat [blasphemabãt eum: dicen
tes] eũ ꝟtutes quas fecerat in p̃ncipe demonioꝝ
ꝑfecisse Marc. iij. Qui blasphemauerit in spũsan
cto: nõ remittet̃ ei neq̃ hic neq̃ in futuro Esa. i. De
reliquerũt dñm: blasphemauerũt scm̃ isrl̃: abalie
nati sũt retrorsum [mouentes capita] in signũ
cõminationis ꝛ irrisionis. Vñ ꝺ Sennacherib ꝺꝛ
Esa. xxxvij. Post te mouebit caput virgo filia sion
Et hec irrisio p̱ cõminatiõem ꝓpheticã est causa ca-
ptiuitatis ip̃oꝝ. Caput circuitus eoꝝ: labor labio
rum ip̃oꝝ operiet eos. quia mouendo capita circũ
dabãt ip̃m [ꝛ dicentes] improperãdo [Vach]
Interiectio est indignãtis Job. xxxviij. Cum audi
erit sonitũ buccine dicet vach [qui destruis tem
plũ dei] sicut dixisti Joã. ij. [ꝛ in tribꝫ diebus
reedificas] tua virtute que nunc tã infirma ap-
paret Abachuch. iij. Ibi abscondita est fortitudo
eius [Saluũ fac temetip̃m] virtute quam de
te in potestate reedificãdi templũ p̃dicasti [descẽ-
dens de cruce] Sed isti nõ cognouerũt ꝙ non
venerat vt seip̃m tp̱aliter saluaret sed om̃es. ꝛ ideo
nõ descendat de cruce: sed potius ascendat Jo. xij.
Ego si exaltatus fuero a terra: om̃ia trahaꝫ ad me
ip̃m. Si serpens de palo deponit̃ Num. xxj. nul-
lus a morsu serpentis liberat̃ Joã. iij. Sic Moy-
ses exaltauit serpentẽ in deserto: ita exaltari oportꝫ
filiũ hoĩs. vt om̃is qui credit in ip̃m nõ pereat: sed
habeat vitã eternam.

Similiter ꝛ summi sacerdotes illudentes ad alterutꝝ cum scribis dicebant: Alios saluos fecit seipsũ nõ potest saluum facere. Christus rex israel descendat nunc de cruce vt videamus ꝛ credamus. Et qui cum eo crucifixi erant cõuiciabantur ei.

[Silr̃ ꝛ summi sacerdotes] Secũda Irrisio ẽ
[illudentes ei] sic̃ ꝛ p̃mo fecerãt in domo sũmi
pontificis [ad alterutꝝ] in exultatõe [cum scri
bis] q̃ nequã dederãt ꝯsiliũ [dicebãt] Prouer.
ij. Letant̃ cũ malefecerint. ꝛ exultãt in rebꝫ pessimis
[Alios saluos fecit] hoc enim innegabile fuit
Act. x. Pertrãsiuit bñfaciendo ꝛ sanando oẽs op-
pressos a diabolo [seip̃m non potest saluũ fa
cere] qꝛ alios nõ saluaret nisi seip̃m nõ saluando
Sic̃ Pelicanus q̃ nõ saluat pullos nisi seip̃m nõ
saluãdo Ps̃. cj. Silis factus sũ pelicano solitu-
dinis [chr̃s rex isrl̃] sic̃ Supple ip̃e ꝺ se dicebat
Qui christus omnia reformabit ꝛ saluabit. Sed
isti scripturã dissimulãt que dicit ꝙ ꝛ chr̃s saluabit

ꝑ mortem. Threñ.iiij. Ante faciē nr̄am chr̄s dominus captus est in peccatis nostris cui diximꝰ: In vmbra tua viuemꝰ inter gētes [descendat nūc de cruce] Jmo ꝯm intentionē nostre salutis exaltet se in cruce [vt videamꝰ ⁊ credamus ei] hoc est: vt videamus ꝟtutem ipius ⁊ sic credamus ei. Luce.iiij. Utiqꝫ dicetis mihi hanc similitudinem. Medice cura teipm̄. Nos audiuimus quia videmus effectū crucꝭ. ⁊ ideo credimꝰ ei. j. Coꝛ. j. Placuit deo ꝑ stulticiam predicationis saluos facere credentes. Gal. vj. Mihi aūt absit gloriari nisi in cruce domini nostri iesu christi. ꝑ quē mihi mundus crucifixus est ⁊ ego mundo. Uñ eccl'ia cantat Nos autē gloriari oportet in cruce domini nostri iesu christi i quo est salus vita ⁊ resurrectio nostra ꝑ quem saluati ⁊ liberati sumus [Et qui cuꝫ eo crucifixi erant] latrones [ꝯuiciabantur ei] Et glosa dicit ꝙ plurale ponit̄ pro singulari. quia vnus latronū cōuiciabatur ei: sicut dicit̄ Luc̄. xxiij Alter aūt corripuit eum dicens. Neqꝫ tu times deum q̄ in eadeꝫ dāpnatione es: ⁊ nos q̄dem iuste. nā digna factis recipimꝰ. hic autem nihil mali fecit. Tamen veritas historie fuit ꝙ ꝑmo ambo christo cōuiciabant̄. ⁊ postea visis signis que fiebāt alter conuersus est ⁊ tunc veniā impetrauit. Abacbuch iij. In medio duum animaliū cognosceris. hoc est brutaliter ⁊ animaliter viuentiuꝫ. Hoc est igitur quod dicit.

Et facta hora sexta tenebre facte sunt per totam terram vsqꝫ in horā nonam

R

Tangitur hic de Modo mortis domini. Dicūtur autem Tria. Scꝫ. Elementorū siue mundi in morte christi dispositio. Moriētis in clamore oñsio ⁊ Eorū que mortem christi testabant̄ se sustinere non posse aperta confessio. In Primo dicit [Et facta hora sexta] quando lux clarissime anie christi est mundo subtracta [tenebre facte sunt] visibiles exterius ꝑ totam terram iudeorū ⁊ etiā amplius. Unde Origenes in glosa suꝑ Exodū vbi adaptat plagas egypti operibꝫ recreationis: dicit. Ꝙ sicut ꝑ totam terram egypti tenebre facte sunt ꝑ triduum ꝑ totam terrā egypti. excepta terra gessen in qua habitabāt iudei Sic in passiōe domini per tres horas facte sunt tenebre ꝑ solam terram iudeoꝝ ⁊ nō alibi. Sed hoc stare non videtur. quia dicit Dionysiꝰ i epistola ad Apolliphanū ꝙ tenebre ille extendebant̄ vsqꝫ ad regiōes iliacas hoc est: vsqꝫ ad phrigiam vbi fuit troia. ⁊ hoc lōge est vltra terram iudeorum. Adhuc autem has tenebras apud heliopolim ciuitatem egypti Dionysius cum apolliphanio cōspexit. In hora auteꝫ tenebrarū Dionysius ꝯcordat cum his que hic dicuntur. Tenebrarū autem modus vt dicit Dionysius iste fuit. ꝙ luna cum esset q̄ntadecima tam in circulo deferenti q̄ꝫ in circulo eq̄noctiali a sole multum destitit. Cum eñ esset q̄ntadecime ꝯm gradꝰ eq̄noctialis numerando: a sole in lunam destitit ꝑ centuꝫ ⁊ tres gradus de gradibꝫ equinoctialis. q̄a tredecim gradibꝫ plus destitit a sole q̄ꝫ per mediū celi. In gradibꝫ aūt deferentis circuli a deferēte sole destitit ꝑ mediū deferētis. ⁊ ꝑ spaciū motus vnius diei. ⁊ hec duo spacia infra momentū rediuit. ⁊ se soli supposuit maiori oppositōe q̄ꝫ facere potuit. qꝛ Diony. dt. ꝙ ethiopicis velis totū solē obtenebrauit. ⁊ añ spaciū (al's tp̄s) vespertinū totū illd spaciū rediuit in locū quē naturalit̄ tenuit. ⁊ sic in circulo eq̄uinoctiali dies motus reflexiuos fecit in q̄ necesse fuit duas q̄ttes intercidere. qd ꝯm oēm naturā est impossibile. Preterea infra nonā ⁊ duodecimā horā cūdo ad solē ⁊ redeundo spaciū centū ⁊ triū graduū bis ꝑegit. qd est ducenti ⁊ sex gradus qd est alid impossibile: cū in spacio triū horaꝝ non ꝑagat luna naturali cursu: paꝝ plus q̄ꝫ duos gradus. Adhuc aūt in vna ꝑte circuli. ⁊ rediuit ad solem ⁊ recessit ab ipo ad locū suū qd erat oibꝫ aliis maius incōueniēs. ꝓpt̄ qd querēs Diony. ab Apolliphano dixit. O speculū doctrine Apolliphani. q̄d his secretis ascribis: ⁊ r̄ndens apolliphanus Dionisio dixit. O bone Dionysi. Hic iniurie sunt diuinaꝝ reꝝ. Hec aūt oia siq̄s subtiliter inspiciat dicta Dionysii ad apolliphanū ꝯtinent̄ Amos. viij. Occidet sol in meridie. ⁊ tenebrescere faciā terrā in die luminis Joel. ij. Sol ⁊ luna obtenebrati sunt. ⁊ stelle retraxerūt lumē suū. qꝛ si luna se soli supposuit. sicut dt Dionysius: tūc oportuit lunā eē tenebrosam ⁊ sic oportuit ꝙ in tribꝫ horis nulla ⁊ nouacularꝭ siue monoides. ⁊ panselenos siue plena. ⁊ amphitrios: hoc est: plus q̄ꝫ plena appareret Job. v. Per diē incurrēt in tenebras: ⁊ q̄si nocte sic palpabūt in meridie. glo. [Sol refugit. qꝛ ñ poterat videre mortē chr̄i. ⁊ collaborabat laborāti. Uel ne impij blasphemātes sua luce fruerent̄ [vsqꝫ i horā nonā] Qd q̄dā dicūt h̄ cē miraculū ꝙ ꝑ tres horas eclipsis durauerit: nō esse satis ꝑspecte dictū. qꝛ eclipsis ꝑ tres horas durare poterit. sed illa q̄ añdiximus exaltāt istud miraculū suꝑ oīa miracula que facta sunt de celo.

Et circa horā nonā exclamauit voce magna Jesus dicens: Eloi eloi lāma esebthani: qd est interp̄tatū deus meus deus meus: vt q̄d dereliquisti me. Et quidā de circūstātibus audiētes dicebāt: Ecce heliam vocat. Currēs aūt vnus ⁊ implens spongiā aceto circūponens qꝫ calamo potū dabat ei dicēs: Sinite: videamus si veniat helias ad deponendū euꝫ. Jesus aūt emissa voce magna expirauit.

[Et circa horā nonā] ⁊ tp̄e q̄ in pctis abscōsuꝫ iclamauit Adā. Hic aūt Duo dicūt̄. Scꝫ Clamor chr̄i. ⁊ Peruersus itellectus clamoris. Dicit igit̄ [Et circa horā nonā] q̄ñ a ꝑncipio clamauerat Adā vbi es Geñ. iij. [clamauit voce magna] pctm̄ inclamādo: qd tāte mortis ⁊ miserie cā fuerat [dicens] in clamore [Eloi eloi lāma esebthani] ⁊ h̄ euāgelsta latinis int̄pretat̄ ꝟbis dicēs

qđ est interꝑtatuꝫ latine⌊De⁹ me⁹ de⁹ me⁹⌋bis dr:de⁹ me⁹.qꝛ de⁹ est pater ſ̄m deitatē ꝑ generatiõnē eternā:⁊ de⁹ fili⁹.h̄ est:ſ̄m humanitatē.qꝛ fecit eū ſ̄m generatiõnē maternam(al's humanaꝫ)⌊vt q̇d⌋hoc est:q̄re Acſi dicat.q̄ꝫ nefaria ⁊ tibi moleſta res erat.ꝓ q̄⌊me⌋vnigenitū tuuꝫ ſic⌊dereliquiſti⌋vt me tā turpe ⁊ acerbe morti exponeres. Lr̃a noſtra habet.De⁹ deus meus q̄re me dereliquiſti Et addidit Eſdras qđ Dauid ſubticuerat:v̄ba dlictoꝝ meoꝝ.h̄ est.Hec ſunt v̄ba delictoꝝ eoꝝ qui ſunt mei q̊s ego redemi.qꝛ(al's ⁊)ꝓ delictis eoꝝ ⁊ facta ſunt ⁊ dicta.Et attēde ꝙ in iſto clamore ñ adhuc erāt tenebre.⁊ ideo qđ dictū est: accipiendū est ꝑ anticipationē⌊Et q̇dam de circūſtantib⁹⌋rhomanis militib⁹ q̄ hebreā linguā nō itelligebāt⌊dicebāt:Ecce heliā vocat⌋putantes ꝙ eloi ſonaret idē qđ helias.ꝓpter q̄ndam affinitatē ſoni⌊Currēs aūt vn⁹⌋q̄ p̄ ceteꝛ curioſior erat⌊implēs ſpongiā⌋potu ꝯfortante⌊aceto⌋qđ penetratiuū erat.vt interiorē ſitim extingueret⌊circūponēſq;⌋ſpōgiaꝫ⌊calamo⌋ſambuci. q̊uſq; ad os chr̄i ꝑtigere poſſꝫ⌊potū⌋q̄ ꝯfortaret⌊dabat ei⌋Nō pietatꝭ ſed curioſitatꝭ cauſa⌊dicēs⌋ad cōſocios⌊Sinite⌋a tormentis.ceſſate pauliſꝑ⌊videam⁹⌋ꝑ expimentū⌊ſi veniat helias⌋q̄ i anteceſſorē chr̄i ꝯventur⁹ eſſe p̄dicabat ꝓpheta. Malach.vl.⌊ad deponendū eū⌋de cruce. Ps̄. Dederūt in eſcā meā fel ⁊ in ſiti mea potauerūt me aceto⌊Jeſus aūt⌋intēdēs opi nr̃e redēptionis:nō i clamationē inſultantiū⌊emiſſa voce magna⌋q̄ magne v̄tutis adhuc erat indiciū⌊expirauit⌋h̄ est:in man⁹ pr̃is ſpm̄ tradidit. Luce.xxiij. Pat in man⁹ tuas cōmēdo ſpm̄ meū. Jo.xix.Cū accepiſſet acetū dixit.Cōſumatū est.⁊ inclinato capite tradidit ſpm̄.Et tunc tenebre facte ſūt ꝑ totā terrā.De q̄bus dicit Hiero.in glo.Hic adeſt noe inebriat⁹ ac nudat⁹.celo ac terra tenebroſo pallio tect⁹.⁊ ab hoīe irriſus.Hic ſtillauit de ligno ſanguis. Noe eñ chr̄m ſignificauit Ebrietas ei⁹ ebrietatē amoris in paſſiōe.vt q̄ſi ſui oblit⁹ videret̄.Nudat⁹ aūt est ſpoliatione militū.tect⁹ aūt tanq̄ꝫ duob⁹ filijs: celo lumē retrahēte.⁊ terra:vmbras expandēte.ne nudat⁹ oculis irriſoꝝ appareret Hic est irriſus a cham imitatorib⁹.Hic de ligno cruc̄ ſtillauit ſanguis redēptionis de ligno vite qđ est chr̄us.Prouer.iij. Lignū vite est his q̄ apprehēderint eā.⁊ q̄ tenuerit eā beatus.

Et velū tēpli ſciſſum est in duo a ſummo vſq; deorſum.

Tangit chr̄i mortē ꝯſeq̄ntia.Et ſunt Duo.Apertio ſecretoꝝ.⁊ Cōuerſio infideliū.De Primo dicit⌊Et velū⌋qđ a velando dicit̄⌊tēpli⌋qđ diſtinguebat ſctā a ſctiſſanctoꝝ.Et de velo iſto dicit̄ Hebreo.ix.Hoc ſignificāte ſpūſancto nōdum ꝑpalatā eſſe viaꝫ ſctōꝝ adhuc p̄ori tabernaculo habēte ſtatum.ſed mō ſciſſo velo ſignificat̄ ꝙ in morte chr̄i via ad ſctāſanctoꝝ est ꝑpalata.Apoc̄.xj.Apertū est templū dei in celo.⁊ viſa est arca teſtamenti eius in templo ei⁹.q̄ om̄ia ꝯtinent ſacra noſtre reēptionis Hic eñ est tota noui teſtamēti⌊in duas ꝑtes⌋Credentiū iudeoꝝ ⁊ Fideliū gentiuꝫ.Rho.iij.An iudeoꝝ deus tm̄:nōne ⁊ gentiū:q̄m q̄dem vn⁹ deus est q̄ iuſtificat circūciſionē ex fide.⁊ p̄putium ꝑ fidem⌊a ſummo vſq; deorſum⌋h̄ est:a maximo vſq; ad minimū. Uel a lr̃a vſq; ad ſpm̄.ij. Corinth.iij. Nos oēs reuelata facie gl'iam dñi ſpeculantes in eandē imaginē trāſformamur

Uidēs aūt centurio q̄ ex aduerſo ſtabat:qꝛ ſic clamās expiraſſet: ait.Uere hic hō fili⁹ dei erat

Ecce Cōuerſio infideliū q̄ ante velū habebāt ſupra cor coꝝ.Centurio aūt fuit qui centū ſub ſe habebat milites.⁊ erat gentilis⌊Videns autē centurio qui ſtabat ex aduerſo⌋Ordinans eos q̄ occidebant dānatos.⁊⌊videns⌋ea q̄ fiebāt:vt dicit̄ Luc̄.xxiij.Quia ſic clamās In tenebris ⁊ ſciſſura petraꝝ ⁊ monumētoꝝ apꝑtione:Diuiſione veli templi.⁊ marie in clamore valido vocis:q̄ in morientib⁹ acui ſolet Heb.v.Cum clamore valido ⁊ lachrymis offerēs p̄ces ſupplicationeſq; ad deum ⁊ ꝓ crucifixorib⁹ Lu.xxiij. Pater ignoſce illis q̄a neſciūt q̄d faciunt. ⁊⌊ꝙ ſic clamās expiraſſꝫ⌋qđ mirāde pietatis eſſe videbat̄⌊ait:Vere⌋ſicut ꝓbant iſta ꝓdigia⌊hic homo⌋qui in humanitate apparuit extra.int⁹⌊filius dei erat⌋Aliter eñ tanta gloria dei in morte ei⁹ nō appareret. Jo.j. Uidimus gl'iam eius:gl'iam quaſi vnigeniti a patre Et ideo dicitur Lu.xxiij.ꝙ alij etiam videntes percutientes pectora ſua reuerſi ſūt in ciuitatē. L

Erant autem ⁊ mulieres delonge aſpiciētes:inter quas erat Maria magdalene:et Maria Jacobi minoris ⁊ ioſeph mater ⁊ ſalome. Et cum eſſet in galilea ſequebantur eum ⁊ miniſtrabant ei. et alie multe que ſimul aſcēderāt cum eo hieroſolymā M

Hic agitur đ domini ſepultura.Et habꝫ Tres partes.In quarum Prima Deſcriptio ponitur eorum qui officium funeri domini impenderunt pietatis.In Scđa Qualiter impetratum fuit a pilato.Modus deſcribitur impetrationis Ibi.⌊Et audacter introiuit⌋In Tertia ponit̄ Modus ſepulture Ibi.⌊Joſeph autē mercatus ⁊c̄.⌋Adhuc autem in Prima haruꝫ Duo dicunt̄.Scꝫ.Deſcriptio ſanctaruꝫ feminarum.⁊ Deſcriptio Joſeph q̄ chr̄m ſepeliuit.Mulieres āt deſcribūt̄ i Speciali ⁊ in G̃nali.In Speciali a Trib⁹.A Diligentia obſ̄uatōis.A Noīb⁹.⁊ Ab Obſequio pietatis. Dicit igitur⌋Erant autem mulieres⌋affectu pietatis flentes⌊delonge⌋extra turbam ſtantes primo:poſtea autem alijs reuertentibus in ciuitatem cōpunctis:audaciam accipientes ⁊ ad cruceꝫ accedentes.Unde Jo.xix.Stabant aūt iuxta crucem Jeſu mater eius:⁊ ſoror matris eius Maria cleophe ⁊ Maria magdalene⌊aſpiciētes⌋que fiebant ⁊ circa dominum ⁊ in paſſionibus ⁊ prodigia que oſtendit deus.Et tangit deſcriptionem

earũ in Speciali[inter q̃s erant Maria magdalene] q̃ multe fuerũt.[Sꝫ iste erãt inter eas pncipales. Maria magdalene dñi iesu dilectrix pcipua. Lu.vij. Dimittunt ei peccata multa qm̃ dilexit multum. Luce.viij. De qua septem demonia exierãt[ꝛ Maria mater iacobi minoris] apostoli[et] hec eadẽ erat[mater ioseph] q̃ cognominabat barsabas. lRue iustus: Qui fuit vnus de discipulis posit⁹ ad sortes cũ Matthia. Act.j.[ꝛ] maria[salome] filia que erãt sorores beate ṽginis ꝛ matertere dñi[Et cum esset] domin⁹[in galilea] ꝑ omne temp⁹ sue predicatiõis[seque bãt eum] ꝓpter doctrinam[ꝛ ministrabãt ei] de facultatibꝫ suis. Luce.xxiij. Et hec est Descrip̃tio ab Obsequio pietatis. Vñ de bona vidua dicit.j. Timo.v. Si sanctoꝝ pedes lauit. si hospitio recepit. si om̃e bonuꝫ opus subsecuta est[ꝛ alie multe] Descriptio est in generali siue cõmuni[q̃ simt cum dño ascenderãt] ad diem festũ ad quẽ tota terra ascendere tenebat ex lege. Exodi.xxiij. ꝛ hoc est[cum eo] iesu[hierl'm] sicut Joãna ꝛ Susãna vxor chusi ꝓcuratoris herodis. ꝛ q̃bus dixit dominus Luce.xxiij. Filie hierusalem nolite flere super me: sꝫ sup̃ vosipas flete. quia si in viridi hec faciũt in arido q̃d fiet?

Et cum iam sero essꝫ factum: qꝛ erat parasceue quod est ante sabbatum venit ioseph ab arimathia nobilis decurio: q̃ ꝛ ip̃e erat expectans regnũ dei.

Hic describitur Pietas Joseph ab arimathia qui in nullo a ṽtutibus predecessoꝝ nominis sui minor apparuit. Sicut enĩ Joseph patriarcha captiuitatem ꝛ venditionẽ christi. ꝛ salutem gentiuꝫ ꝑ chr̃m factaꝫ. ṽtutibꝫ suis p̃figurauit. ꝛ Sic Joseph nutritius domini diligenter obsecutus fuit. ita iste nunc paribꝫ ṽtutibꝫ mortuo dño officium funeris impẽdit. Describit autẽ in hoc illustri viro Temporis ad obsequendum congruitatem. Fidelitatẽ: Nominis non vacuam ꝓprietatem: Gentẽ Generis nobilitatem: Dignitatẽ: ꝛ Religionẽ Quibꝫ dign⁹ habitus est ad obsequẽdũ tanto funeri. Dicit igitur in Tempore Tria. Diei passiõis complementũ: Temporis negocium. ꝛ Futuri tẽporis ꝑfectum sabbatum. Dicit ergo[Et cum sero factum esset] Toto die ꝑfecto in opere nostre redemptionis. quod ad illud sero ꝑfectuꝫ erat Deutero.xxxij. Date magnificentiam deo nostro. Dei perfecta sunt opera. Hec est oratio vespertina quam pro nobis christus obtulit que ad patrem ascendit. Ps̃.cxl. Eleuatio manuũ meaꝝ sacrificium vespertinum. Hic est pinguis agnus qui cata vespere est oblatus Exodi.xij. Sero enĩ hoc est cõplementũ nostre redẽptiõis. In Vigilia enim matutina captus est. ꝛ Illusus fuit coram pontificibus. In Prima productus Pilati pretorio ꝛ accusatus. In Tertia cõdemnatus. In Sexta mortuus. In Nona adhuc remãsit in cruce distensus In Vespera deponitur. ideo completo opere nostre redemptionis: in Completorio sepultus. In sero ergo vesperarum istud fuit Ruth.ij. De mane vsqꝫ ad nunc stat in agro. ꝛ nec ad momentum quidem domum reuersa est. Ad litteram. Sapientia dei sic in agro ante portam ciuitatis suspensa stetit. nec ad momentum se passionibus subtrahens: donec perfecit redemptionem[quia parasceue erat] Describit Tempus a Negocio temporis. Parasceue enim grece. latine sonat preparatio. quia tunc necessaria ad sabbatum sequens preparabantur. Sicut etiam Exodi.xvj. dominus precepit. q̃ Sexta feria duplum mannatis colligeretur. ꝓpter sabbatum futurum. Tunc etiam Joseph iste p̃parabat quieti domini in sepulcro necessaria. Preparando sepulcrum: ꝛ Mercãdo syndonem. ꝛ Cum nicodemo parando mixturam myrrhe ꝛ aloes quasi libras centum. sicut dicitur Joan.xix.j. Paralip. vltimo. Omnis hec copia quam paramus: vt edificetur domus. hoc est sepulcrum: nomini sancto tuo: de manu tua est. et tua sunt omnia. Scio domine q̃ simplicitatem diligas. ꝛ probas corda. Unde ꝛ ego in simplicitate cordis mei letus obtuli vniuersa hec[ante sabbatum] futurum: in quo nõ erat congruum operari omnibus iam perfectis. Heb.iiij. Operibꝫ ab institutione mundi ꝑfectis dixit de die septimo. opus suum quod fecerat. ꝛ requieuit ab omni opere quod patrarat. Sic etiam completo oꝑe redemptionis cum abundantia gratie sepulcrum intrauit. Job.v. Ingredieris in abundantia sepulcruꝫ sicut infertur aceruus tritici in tempore suo. Et ĩõ dicitur Esaie.xj. ſm translationẽ septuaginta. Erit sepulcrum eius gloriosum. Hec igitur est congruitas temporis[venit] Fidelitatem quam habu N
it ad viuum: voluit etiam exhibere mortuo. Hec enim est vera fidelitas. Ruth.ij. Benedictus sit a domino. quia eandẽ gratiam quam prebuerat viuis seruauit ꝛ mortuis. Et ideo notatur fidelitas eius qui ad mortuum venit. ꝛ damnatum nõ erubuit. Sic laudat apostolus Onesiphorum.ij. Timothei.j. quia eum captiuum ꝛ fere dãnatum sollicite quesiuit ꝛ inuenit ꝛ catenam suam nõ erubuit[Joseph] Ecce laus Nominis Quod a significatione sua non cecidit. quia Accrescens cum virtute fuit. Accrescens christo. cum etiam Apostoli relicto christo fugerunt. Genesis. xlix. Filius accrescens Joseph filius accrescens. ꝛ decorus aspectu[ab arimathia] nat⁹. Et est Laus a Patria ꝛ Gẽte. Hec ei erat ciuitas Samuelis Cui iste in nullo fuit inferior. Sed probans se tanti cõciuis consortem. ꝛ tanti iudicis in omni dignitatis honore heredem Unde arimathia suscitans donum domino. vel vigilia donationis domini interpretatur. Quia ꝛ iste dona Samuelis suscitauit in omni honestate Et ad hoc vigilauit. vt dona a domino per spoliantes eum abstracta suis resuscitaret impensis.j. Paral'. vltimo. Populum qui repertus est vidi cum ingenti gaudio tibi offerre munera (al's donaria) domine deus israel. Popul⁹ autem qui post fugam omnium repertus est fuit turba sanctarum mulierum. ꝛ Nicodemi ꝛ precipue inter om̃s Joseph ab arimathia[nobilis] Laus est a natalibus. Talibus enim natalibus dignus

fuit. qui summo maiestatis domino in obsequio electus est. Hic est qui laudatur in ecclesijs Prouerb. vltimo Nobilis in portis vir eius quando sederit cum senatoribus terre inter quos tenet principatum. quia alijs fugientibus christo accreuit [decurio] Ecce Laudatur a dignitatis sue potestate. Decurio enim vocatur qui officium publice dignitatis in curia Imperatoris ammistrauit electus. Ex (al's de) his dedit consilium Jetro. Exodi. xviij. Proinde electos viros potentes et timentes deum in quibus sit veritas. et qui oderint auariciam. et constitue ex eis tribunos et centuriones et quinquagenarios et decanos qui iudicent populum omni tempore Ex talibus igitur electus factus est decurio. Unde Luce. xxiij. Et ecce vir nomine Joseph qui erat decurio vir bonus et iustus. hic non consenserat consilio et actibus eorum ab arimathia ciuitate Jude [qui et ipse erat expectans regnum dei] Laus est a religione. Fide enim et spe [regnum dei] suscitandum in christo. et formandum (al's firmandum) [expectabat] religione et pietate suspensus ad illud. Luce. xxiij. Qui expectabat et ipse regnum dei. Sicut et sanctus Symeon et felix Anna regnum dei in christo expectabant. Luce. ij. Unde dicitur Sap. x. Justum deduxit dominus per vias rectas et ostendit illi regnum dei. quod iam in sacramentis perfectis (al's perfectum) et per christum confirmatum est. Lu. xvij. Regnum dei intra vos est.

Et audacter introiuit ad pilatum et petijt corpus iesu.

Tangit impetrationem corporis domini Et dicuntur Tria. Corporis petitio. De morte certificatio et Corporis concessio Petitio tangitur quando dicit [Et audacter] omni timore deposito. sicut homo potestatem habens plus ex virtute quam ex adiutoribus. Eccli. vij. Noli querere fieri iudex. nisi valeas virtute irrumpere iniquitates [introiuit] in palatium [ad pilatum] presidem Eccli. xlviij. Jn diebus suis non pertimuit principem: et potentia nemo vicit illum [et petijt corpus iesu] sibi concedi a publica potestate. hoc preferens omni thesauro. Sap. vij. Preposui illam regnis et sceptris. et diuitias nihil esse dixi in conparatione illius.

Pilatus autem mirabatur si iam obijsset: et accersito Centurione interrogauit eum si iam mortuus esset: et cum cognouisset a Centurione donauit corpus Joseph.

Hic tangit mortis christi certificationem. Dicit autem Tria. Ammirationem: Jnquisitionem: et Certificationem. Dicit igitur [Pilatus autem mirabatur si] tante virtutis homo et potentie. Qui celum mutauit. Qui saxa scidit. Qui tumulos aperuit. Qui velum per scissuram diuisit [iam] quasi talibus penis mortis superatus [obijsset] Potius enim sibi mors cedere quam ipse morti cedebat vt Pilato videbatur debebat. Hac igitur de causa mirabatur. Unde etiam ministri sceleris non fregerunt eius crura. quia iam ante tempus speratum (al's estimatum) inuenerunt eum mortuum. sicut dicitur Joan. xix. [et accersito centurione] qui crucifixoribus preerat. et deum glorificauerat dicens. Vere filius dei erat iste. [interrogauit eum si iam mortuus esset] vt certissime sciret id de quo mirabatur. Job. xxix. Causam quam nesciebam diligentissime inuestigabam. [et cum cognouisset a centurione] qui crucifixoribus preerat quod mortuus esset. quia ipse viderat eum clamantem expirare [donauit corpus] iesu [Joseph] sepeliendum. Et tanto facilius donauit quanto plura viderat miracula. Ps. xcvij. Cantate domino canticum nouum quia mirabilia fecit. Ps. lxvij. Psallite ei qui ascendit super occasum. hoc est: per miracula sue mortis eleuatur. et ideo tam facilis fuit Pilatus ad donandum corpus.

Joseph autem mercatus syndonem et deponens eum inuoluit syndone:

Hic tangitur Dominica sepultura. Quinque autem dicit. Scz. Expensas inuolutionis. Depositionem corporis Solennitatem sepelitionis. Clausuram munitionis Obseruationem sacrarum mulierum tantam custodiam adhibentium. vt obseruarent locum sepelitionis. Dicit igitur de Primo [Joseph autem mercatus syndonem] pannum candentis linei. que innocentiam domini et liliosam significabat castitatem. vt qui rubricatus fuerat sanguine passionis. candidaretur syndone innocentissime castitatis. Cant. vij. Dilectus meus candidus et rubicundus. Et ideo etiam ecclesia corpus eius non nisi in panno lineo inuoluit Prouer. vl. Syndonem fecit et vendidit. quia ecclesia fecit hanc syndonem de candore innocentie christi. et vendidit Joseph pro commutatione eterni regni: vt in perpetuum christi corpus inuolueretur [et deponens eum] christum [de cruce] cum Nicodemo et alijs sanctis [inuoluit in syndone] vt significaretur quod in perpetuo in corde mundo esset inuoluendus. Ps. l. Cor mundum crea in me deus et spiritum rectum innoua in visceribus meis. Luce. xxiij. Depositum inuoluit in syndone. Joan. xix. Acceperunt corpus Jesu et ligauerunt eum linteis cum aromatibus. Matth. xxvij. Accepto corpore iesu inuoluit illud in syndone munda.

Et imposuit in monumento quod erat excisum de petra: et aduoluit lapidem ad ostium monumenti Maria autem magdalene et Maria ioseph aspiciebant vbi poneretur

Hic tangitur Solennitas sepelitionis. Tanguntur autem hic Duo. Scz. Quod posuit in monumento. quod quasi munimentum dicitur. quia firmissimum erat. ne dici posset quod esset ablatus. quia per spiritum sciuit. quod hoc dicere debebant pharisei. et idcirco dominus voluit ad sepulturam adhiberi custodiam. vt innegabilis esset resurrectio Matth. xxvij. Jube custodiri sepulcrum. ne forte veniant discipuli eius et furentur eum et dicant plebi surrexit a mortuis. et fiat nouissimus error peior priore. Jdcirco ergo posuit in loco munito. Dicitur autem etiam monumentum a monitione. quia in memoria erat sanctorum. Prouerb. x. Memoria iusti cum laudibus. Ps. cxj. Jn memoria eterna erit

iustus [qđ excisum erat in petra] Ad litterã eñ sepulcrum fuit domus camerata excisa in petra ad tantam altitudinẽ quantã homo vix attingit extẽsione man⁹ a fũdamẽto vsq₃ ad supi⁹: hñs introitũ ab oriẽte: in cui⁹ aquilonari pte erat in petra spelunca septẽ pedũ lõgitudinis in pariete aqlonari: et triũ pedũ latitudinis que versus meridiẽ tota patebat: et erat apta trib⁹ palmis. In hac spelunca positũ fuit corpus. Et hoc est q̃ dr [quod erat excisum in petra] Que petra soliditatem fidei sigt: in qua apud ecclesiam sepultus est christ⁹. j. Cor. x. Petra aũt erat chr̃s. hoc ẽ fides chr̃i. Matth. xvj. Sup hanc petrã edificabo ecclesiam meã [Et aduoluit] Ecce sepulcri sigillatio [lapidẽ] mire magnitudinis qui hũana fortitudine esset imobilis: nisi multi ꝛ cũ instrumentis cõuenirent [ad ostiũ moumẽti] vt oĩs suspicio in resurrectione eius tolleret. quia firmã spem resurrectiõis hẽbat. Ostiũ aũt monumẽti dr apertura speluñce cõuersa ad meridiẽ que erat intra cõcauitatem crypte in qua spelunca. Matt. xxvij. Aduoluit saxum magnũ ad ostium monumẽti ꝛ abijt. Thre. iij. Lapsa est in lacum vita mea ꝛ posuerũt lapidez supra me [Maria aũt magdalene] p̃ ceteris ardens in amore dñi [et Maria Joseph] supple mater: et cetere mulieres que insepabiliter dño in morte adheserunt. Lu. eñ. xxiij. dr: q̃ astabãt oẽs noti eius alõge: ꝛ mulieres q̃ secute fuerant eum hec videntes. et hoc est [aspiciebant] diligenter [vbi poneret] vt mortuũ visitarẽt: et officiũ funeri impenderẽt. Uisus eñ ab amico mortuo nõ retrahit. Matth. xxvij. Erãt aũt Maria magdalene et altera Maria sedentes cõtra sepulcrũ vt viderent qd ageret.

Capitulum. xvi.

Et cum transisset sabbatũ: Maria magdalene et maria iacobi et salome emerunt aromata vt veniẽtes vngerent Jesum. Et valde mane vna sabbatoꝝ veniũt ad monumẽtum orto iã sole: et dicebant adinuicem: Quis reuoluet nobis lapidem ab ostio monumẽti? Et respiciẽtes viderũt reuolutũ lapidem: Erat quippe magnus valde.

B Hic de Ultima leonis pprietate agit q̃ est qr hoc animal suoꝝ esse dr viuificatiuũ. Osee. vj. Uiuificabit nos post duos dies: et in die tertia suscitabit nos. Et hoc ostendit in resurrectione: q̃ sicut dicit aplus. j. Cor. xv. causa est nr̃e resurrectiõis. Diuidit aũt hec ps in duas ptes. In q̃ꝝ Prima cõtinet de Nũciatiõe resurrectõis facta p angelos. In Scđa aũt describit de Apparitiõe: Ibi [Surgẽs aũt mane pma sabbati] Adhuc in Pria pte Tria dicunt. In q̃ꝝ Prima: psone qbus facta est denũciatio describunt. In Scđa describit Persona denũcians Ibi [Et introeũtes] In Tertia aũt Denũciatio facta describit: Ibi [Qui dixit illꝰ: Nolite expauescere] In Prima haꝝ Quattuor dicunt. In q̃ꝝ Primo describit tp̃s visitationis. In Scđo Persone visitãtes. In Tertio Tp̃s aduẽtus ad sepulcrũ. In Quarto Angustiosa inqsitio de possibilitate intrãdi in sepulcꝝ. Et hec patẽt in lr̃a. Dicit igit [Et cũ transisset sabbatum] In q̃ nulli opari aliqd licebat. qr erat magn⁹ dies ille sabbati: sicut dr Mat. xxviij. qr ꝛ sabbatũ erat et festũ pasce. Et ideo sic̃ dr Lu. xxiij. siluerũt: aromatib⁹ in parasceue emptis et pparatis. Cũ aũt sabbatũ hoc magnũ transisset. Esa. lviij. Si auerteris a sabbato pedẽ tuũ facere volũtatẽ tuã in die sancto meo: vocaberis sabbatũ delicatũ ꝛ sctm̃ dñi gloriosum. Dñs eñ tunc qeuit ab oĩ ope suo. Et ideo dignũ fuit vt sui ab oĩ ope qescẽdo qetem illam significarent. Heb. iiij. Qui ingressus est in illã reqem: et ipse qeuit ab opibus suis: queãdmodũ et a suis de⁹ [Maria magdalene] que terrifica interp̃tat. qr ceteris audacior fuit. et hec audacia ex amore puenit. Uñ de amore eius dt Chrys. Magnus amor ꝛ igne vehementi⁹: ꝛ non est aliqd qđ eius pprium impetũ sustinere possit [et Maria iacobi] hoc est: mr̃ Jacobi [et salome] h̃ ẽ filia salome. q̃ꝝ due erant sorores. et tertia specialissima fuit dño: Cum qbus nõ erat btã vgo. qr fides ei⁹ ñ nutauit a spe resurrectionis. Probabile aũt erat q̃ cũ eis erant alie mulieres q̃ nõ cõmemorantur qr iste erant potissime. et alie erant q̃si pedisseque istaꝝ in religione chr̃iana. Iste g̃ [emerũt] magnis p̃cijs [aromata] q̃si aeromata dicta. quia diffundũt lõge lateq₃ bonũ odorẽ in aerẽ: Significantia famã crucifixi longe lateq₃ diffundendã. ij. Cor. j. Bñdictus de⁹ qui triũphat nos in oĩ loco. Chr̃i eñ bon⁹ odor sum⁹ deo. Cantic. iiij. Odor vestimentoꝝ tuoꝝ sup oĩa aromata [vt venientes] ex deuotiõe ad visitãdũ sepulcrũ [vngerẽt iesum] qr tũc moris erat vngere corpa mortuoꝝ vt p̃figuraret q̃ resurrectura erãt vnguento plene glorie delibuta. In figura huius Joseph Gen̄. l. Precepit seruis suis medicis vt aromatib⁹ condirent corp⁹ patris sui. Aromata sunt virtutũ: q̃s in cõuersatione habebãt significatiões. Unguẽta autẽ p̃signãt gloriã resurrectiõis in qua surgẽt delibuti [Et valde mane] in vigilia matutina: vt cõgrueret facto veteris testamẽti. Exo. xiiij. Factũ est in vigilia matutina respexit dñs sup castra Egyptioꝝ: et subuertit rotas curruũ: ferebantq₃ in pfundũ. Hoc eñ factũ est tpe resurrectõis cum victor ab inferis chr̃s resurrexit [vna sabbatoꝝ] hoc est pma sabbatoꝝ. qr vnũ ꝛ pmũ apđ iudeos est idẽ: et apud oẽs q̃ nũero lr̃aꝝ significant noĩa ordinalia nũeroꝝ. sicut pmũ et secũdũ et tertiũ ꝛc̃. Una g̃ sabbatoꝝ est pma sabbatorũ que est dies Dñica. Sabbatũ eñ h̃ septimana dicit: pter hoc q̃ dies septimane a sabbato numerant: Sic. Prima sabbati. h̃ ẽ: pma a sabbo. et Scđa sabbati. et

Tertia. Et sic de alijs. Vñ Luc.xviij. Jeiuno bis in sabbato: hoc est in septimana nūerata a sabbato ⌊veniūt⌋ ex deuotione ⁊ fide quā habebāt ad dñm ⌊ad monumentū⌋ Inde em̄ dr̄ monumētū: q̄r ammonitio est mortuoꝝ vt sint ī recordatione viuoꝝ. Ps̄.cxj. In memoria eterna erit iust⁹: ab auditiōe mala nō timebit. Et idō tituli scribunt̃ in tumulis mortuoꝝ q̄ epitaphia dicuntur vt memoria coꝝ apd̄ viuos remaneat. Prouer.x. Memoria iusti cū laudib⁹ ⌊orto iam sole⌋ Videt̃ aūt cōtrariū q̄d dr̄ Joā.xx. vbi dr̄: cum adhuc tenebre essent. Ad hoc aūt dt̄ Aug⁹: ꝙ cū venerūt tenebre erāt: sed tn̄ aurora apparuit qn̄ radij solis tenebris se imiscuerūt. nec adhuc solis corp⁹ apparuit. et idō cū dt̄ ⌊orto iā sole⌋ intelligendū est ꝙ sol ort⁹ fuit ꝑ radioꝝ apparitionē: et non ꝑ corpis sui ortū de sub terra. Q̄ aūt dt̄ ⌊orto iam sole⌋ significat ꝙ tunc p̄mo radij solis in nubib⁹ inceperunt apparere. Qd̄ significabat iā surrexisse solē iusticie. De q̄ dicit̃ Mal.iiij. Vobis timētib⁹ nomē meū: orietur sol iusticie xp̄s de⁹ nr̄: et sanitas in pēnis ei⁹: quā oriri dicit Job. sed n̄ malis ad salutē. Job.iij. Nō videat ortū surgētis aurore: et non illustret̃ lumine ⌊Et dicebāt ad inuicē⌋ sollicite de lapidis reuolutione: vt possent ingredi in sepulcrū. Et h̄ est Quartū diuisionis p̄cedentis ⌊Quis⌋ virilis fortitudis ⌊reuoluet nobis⌋ q̄ femie imbecilles sumus ⌊lapidē⌋ grauissimū. Mat.xxviij. Erat q̄ppe magn⁹ valde ⌊ab ostio⌋ hoc est: aptura spelunce ⌊monumēti⌋ Hoc em̄ feminee ībecillitati erat impossibile ⌊et respiciētes⌋ q̄r ex desiderio iteꝝ et iteꝝ aspiciebāt. Et q̄r sp̄ suis adest deus ⌊viderūt reuolutū lapidē⌋ Qd̄ qualiter factum sit: Matth.xxviij. dt̄ ꝙ angelus dñi accedēs reuoluit lapidē. Pre timore aūt exterriti sunt custodes et facti sunt velut mortui. qui custodes erāt infra cryptā spelunce in qua erat monumentū. Et reddit cām sollicitudinis mulierū dicēs ⌊erat q̄ppe magnus valde⌋ et mulieꝝ supans imbecillitatē. Hoc em̄ voluit dñs vt esset īsuspicabilis resurrectio. Sed illi possibile fuit q̄ etiā totam terrā sua resurrectiōe tremere fecit. Ps̄.lxxv. Terra tremuit ⁊ q̄euit dū resurgeret in iudicio deus.

Et introeuntes in monumentū viderunt iuuenē sedētē in dextris coopertum stola candida: et obstupuerunt.

Describit h̄ ꝑsonam eius qui resurrectionē nunciauit. Dicunt̃ autem h̄ Tria. Vbi scȝ nunciū resurrectionis inuenerunt. et Qualiter inuenerunt. et Q̄ ad magnificentiā eius obstupuerunt. Dicit igitur ⌊Et introeuntes in monumētū⌋ hoc est in cryptā exteriorē monumenti: cui⁹ ostiū introitus fuit ad orientē ⌊viderunt⌋ statim reuelatis oculis ⌊iuuenē⌋ ip̄o habitu corpis iuuenilis p̄tendentē immortalitatē gloriose resurrectōis Quia sicut dr̄ Heb.viij. Quod antiquat̃ ⁊ senescit: ꝓpe interitū est. Et Ph̄s. Ois s̄m naturā corruptio in hac vita: est sicut senectus ⁊ vetustas. In resurrectione aūt nemo senescit. quia sicut dicitur Matth.xxij. Erūt sicut angeli dei in celis ⌊sedentē⌋ q̄escentē. quia in eternis nemo laborat. Apocal.xiiij. Amodo iam dicit spiritus vt requiescant a laboribus suis ⌊in dextris⌋ quia sinistra temporalium iam transijt. Col.iij. Que sursum sunt querite vbi christus est in dextera dei sedens: que sursum sunt sapite: non que super terram. Dextera em̄ significat eterna in quibus iam ⁊ corpalit̃ quieuit dñs ⌊coopertum stola candida⌋ Cādor vestis em̄ dicit Gregori⁹: significat amictū luminis quo christus corpaliter iam indut⁹ significat̃. Ps̄.ciij. Amictus lumine sicut vestimento. Sap.vij. Candor em̄ est lucis eterne ⁊ speculum sine macula maiestatis dei: ⁊ imago bonitatis illius. Significat etiam ad amicos christi blādimentū lenitatis. Quia candor blandus est color. Candor dicitur albedo candens q̄ lumine sibi incorporato candet: sicut color argēti. Mar.ix. Vestimenta eius alba sicut nix: et qualia fullo super terram facere non potest. Et voluit angelus sic blandiēs venire: ne mlr̄es territe de sepulcro fugarent̃ (al's fugerent) Matth. aūt.xxviij. dicit̃: ꝙ erat aspect⁹ eius sicut fulgur quod terribile erat. Et hanc formā assumpsit angelus vt terreret custodes. Vnd̄ ibidē dicit̃. Pre timore aūt ei⁹ exterriti sunt custodes: et facti sūt velut mortui ⌊et obstup[u]erūt⌋ mulieres ⁊ pre gaudio ⁊ ammiratione tante visionis. Multe aūt ꝯtrarietates h̄ esse vidētur inter euāgelistas. Mat. em̄.xxviij. dr̄: ꝙ mlr̄es ad monumētū venerūt vespe sabbati q̄ lucescit in p̄ma sabbati. Lu. aūt.xxiiij. dicitur: Vna sabbati valde mane diluculo venerūt ad monumentū cū adhuc tenebre essent. Hic aūt ꝙ venerunt orto iam sole. Hic aūt Multiplex apparet contrarietas. Primo: inter Mattheū ⁊ Marcum. quia Mattheus dicit ꝙ venerunt vespere. Marcus autem dicit ꝙ mane orto iam sole. Secunda inter Marcū et Lucam. quia Lucas dicit ꝙ venerunt cum adhuc tenebre essent. Marcus aūt ꝙ orto iam sole. Tertia inter Joannē et alios. quia Joan.xx. dicitur sola Maria magdalena venisse. Alij autē dicunt plures mulieres venisse. Has aūt ⁊ similes contrarietates determinat Augustin⁹ in libro de Concordia euangelistaꝝ: sic dicens: ꝙ vespera a qua nox incipit cum nocte et die sequēti ad vnam refertur diem. Et quia in vespera vnguenta parauerunt ad veniendum: Ideo Mattheus dicit: ꝙ tunc venire ceperunt: et cum adhuc tenebre essent erant in via veniendi: sicut dicit Lucas. sed orto iā sole: non per corpus solis: sed per radios diluculi peruenerunt. Q̄ autem Joānes dicit Magdalenam venisse: per hoc non negat etiam alias venisse: q̄uis de sola Magdalena faciat mentionē: q̄r p̄ncipalis fuit int̃ eas: et alie q̄si obseq̄ntes illi

Qui dixit ill' Nolite expauescere

Tangitur de Resurrectionis christi nūciatione. Tria autem h̄ dicuntur. Confortatio mulierum. et Nunciatio resurrectionis. et Mulierum taciturnitas ex timore. Dicit igitur ⌊Nolite expauescere⌋ Pauor enim est in cordis fuga s̄m systolen. Sed Expauescere est quādo pauor etiam

in tremore corꝑis manifestaẜ. Job. iiij. Pauor tenuit me ⁊ tremor. Psal. liiij. Timor et tremor venerunt super me. et contexerũt me tenebre. Cõtra tales ꝙ̃ motꝰ ꝯfortat angelus: ⁊ est signũ boni angeli: Sicut Luce. j. Ne timeas Zacharia: exaudita est oratio tua. Et postea. Ne timeas Maria: inuenisti grãz apud dñm. Gre. Timeãt qui ad societatẽ angelorũ se nõ ꝑtinere ꝯsiderãt. Uos aũt cur timetis que vestros ꝯciues videtis Attendẽdũ autem est ꝙ Mattheꝰ dicit angeluz reuoluisse lapidẽ: ⁊ sedisse suꝑ eũ: ⁊ hec mľieribꝫ dixisse. Marcus autẽ ꝙ sedebat in monumẽto. Ad hoc autẽ dicit Augꝰ. ꝙ duo fuerũt. Unus intus de quo loqͥtur Marcus. Alter extra de quo loquiẜ Mattheus. Hec aũt solutio non ẽ necessaria. qꝛ lapis q̇ ad (aľs suꝑ) os spelunce iacuit: etiã reuolutus intra cryptã anteriorẽ (aľs exteriorẽ) sepulcri iacebat. ⁊ iõ ꝗuis suꝑ lapidẽ sederit: tamẽ intra cryptã sedebat supra lapidẽ. ⁊ sic vterq̃ʒ verum dicit.

Jesum queritis nazarenũ crucifixũ: surrexit nõ est hic. Ecce locꝰ vbi posuerunt eum.

Hic tangiẜ nũciũ Qđ ꝯtinet Tria. Scʒ. Obsequij cõmemoratõem. Resurrectõis nunciationẽ. ⁊ Nunciationis ad discipulos iniunctionẽ. Dicit igitur [Jesum queritis] saluatorẽ [nazarenum] Per conuersationẽ florentẽ ĩ gratia. ⁊ Per resurrectõem florentẽ in gloria. ij. Regũ. xxiij. Cũcta salus mea ⁊ non est quicq̃ʒ ex ea qđ nõ germinet. Cañ. ij. Flores apparuerũt ĩ terra nostra [crucifixũ] morte ꝓ nobis mulctatũ ⁊ cruce turpatũ: ex obedientia patris ꝓ omnibꝫ nobis. Phiľ. ij. Factus obediens patri vsq̃ʒ ad mortẽ: mortẽ autem crucis. Hec autẽ omnia angelꝰ dicit. Scʒ. Secretum cõmemorat. Dispositionem quesiti annũciat Ut sciaẜ ex deo esse nuncꝰ q̇ talia scire potuit. ⁊ ita sermo eius apud sanctas femĩas fiat credibiľ. p̃s. xcij. Testĩonia tua credibilia facta sũt nimis [surrexit] Ecce Nunciũ resurrectõnis: quod ꝯsolatoriũ fuit vespertini fletꝰ: quãdo vngẽta tanq̃ʒ mortuo vngẽdo ꝑauerũt. Ps̃. xxix. Ad vesperũ demorabiẜ fletꝰ: ⁊ ad matutinũ leticia. [Nõ est hic] cũ mortuis: sed potiꝰ cum sꝑ viuis: in ꝯgerie mortuorum nunq̃ʒ cõputandus. Greg. Ut q̇d queritis viuentẽ cũ mortuis. Matth. xxij. Nõ est deus mortuoꝝ sed viuẽtiũ. Actuũ. ij. Quem deus suscitauit solutis doloribus inferni: iuxta quod impossibile fuit teneri eũ ab illo. Dauid ei p̃s. xv. dixerat in eũ Nõ dabis sanctũ tuũ videre corruptionẽ. Notas mihi fecisti vias vite: adimplebis me leticia cum vultu tuo. Ponit autẽ Resurrectiõis signa dicẽs [Ecce locus] sudariũ et linteamina quibus inuolutus fuit continens: vt sciatis ꝙ mortis fascijs non est đ cetero circũligatꝰ (aľs circũligãdꝰ) Psal. xxix. Conscidisti saccũ meũ: ⁊ circũdedisti me leticia [vbi posuerunt eum] manus sanctorũ Nicodemi ⁊ Joseph ab arimathia. Locus autem intacto signaculo fuit clausus. Ut sicut de virginis vtero exiuit intacto pudoris signaculo: sic de tumulo exiuit nõ aꝑtis sigillis q̃ posuerũt iudei: custodes sepulcro adhibẽtes. Mat. xxviij. Signantes lapidẽ cũ custodibꝫ. Hoc aũt iõ factũ est. vt eẽt insuspicabilis r̃surrectio. qꝛ si signa fracta fuissent dicere poterant ꝙ aꝑto sepulcro discipuli fuissent eum furati: nũc aũt remanẽtibꝫ signaculis nihil dicere poterãt. Et iõ intelligiẜ ꝙ angelꝰ dicẽs [Ecce locus] Tũc p̃mo lapidem remouit. vel paꝝ remotũ longiꝰ a spelũca eiecit. vt mulieres in speluncaʒ possent respicere.

Sʒ ite dicite discipulis eiꝰ ⁊ petro: qꝛ p̃cedet vos ĩ galileã: Ibi eũ videbitis sicut dixit vobis

Iniunctio est nũciatiõis ad discipulos In qua. Quattuor dicunẜ. Et in cõmuni dicaẜ discipulis. Et specialiter Petro. ⁊ dicaẜ Locꝰ vbi appareat. ⁊ Uerificatio vbi qđ p̃dixit. Dicit igiẜ [Sed ite] non tardantes inter mortuos vitam q̃rendo. Sʒ ite [nunciate] vitam nũciando [dicite discipulis eius] qui digni sunt vita. Eccľi. iiij. Sapientia vitã filijs suis ĩspirauit. Osee. vj. Uiuificabit nos post duos dies. ⁊ in die tertia suscitabit nos. Ps̃. lxxix. Nõ discedimus a te viuificabis nos ⁊ nomẽ tuum inuocabimꝰ [⁊ petro] specialiter ne desperet de negatione. ij. Coꝝ. ij. Confortate in illũ charitatẽ ne forte abũdantiori tristicia absorbeaẜ. Negatio eñ sua dispẽsatoria fuit ad multoꝝ pctõruʒ ꝯsolationẽ. Luce. xxij. Simon ecce sathanas expetiuit vos vt cribraret vos sicut triticum. ego autem rogaui ꝓ te vt non deficiat fides tua. ⁊ tu aliq̃n cõuersus ꝯfirma fratres tuos [qꝛ precedet vos] sicut dux itineris. Mich. v. Ipse ascendet pandẽs iter ante eos [in galileam] autem p̃cessit. Ut vbi fuit initium splendoris gratie. ibi esset etiã initiuʒ splendoris glorie. Esa. ix. Galilee gentiuʒ. ꝑpľus q̇ ambulat in tenebris vidit lucẽ magnã. habitantibus in regione vmbre mortis lux orta est eis [ibi eum videbitis] oculis corporeis. Joã. xvj. Iterum autem videbo vos ⁊ gaudebit cor vestrum: ⁊ gaudium vestruʒ nemo tollet a vobis. Esa. lxvj. Uidebitis ⁊ gaudebit cor vestrum [sicut dixit vobis] Ecce Ueritas sermonuʒ domini. q̇ om̃ia hec predixit Matth. v. Jota vnum aut vnꝰ apex nõ p̃teribit a lege. Celũ ⁊ terra trãsibunt. ṽba autẽ mea non transibũt.

At ille exeũtes fugerũt de monumẽto. Inuaserat eñ eas pauor ⁊ tremor: ⁊ nemini q̇cq̃ʒ dixerunt. Timebãt eñ

Ecce Taciturnitas mulieris ex solo timore ꝓueniẽs. Et h̃ est ꝙ dicĩ [At ille] mulieres [exeũtes de monumẽto] h̃ est: đ crypta monumẽti [fugerũt] timore ꝑterrite [de monumẽto] magnitudine visionis ꝑcusse. Job. iiij. Pauor tenuit me et tremor. ⁊ cũ spũs me presente transiret: inhorruerunt pili carnis mee. Et hanc causam subiungit. [Inuaserat eĩ eas pauor] cordis [⁊ tremor] corꝑis. ⁊ iõ nõ plenam fidem habentes in verbis angeli [nemini quicq̃ʒ dixerũt] non plene de verbis angeli fiduciã habẽtes [Timebãt eñ]

de his que videbāt ⁊ audiebāt. Hebre.xij. Exterritus sum et tremebundus. Territus autē nō certe iudicat de auditis et visis. Job.ix. Neqꝫ eni possum metuens respondere. Timor enim fuga cordis est. ⁊ ideo iudiciū verū de re aliqua habere nō potest.

Surgens autē Jesus mane prima sabbati apparuit primo marie magdalene de qua eiecerat septez demonia. Illa vadens nunciauit his qui cū eo fuerant lugentibus ⁊ flentibus: et illi audiētes qꝛ viueret ⁊ visus esset ab ea: non crediderunt.

E Hic agitur de apparitione. Et dicuntur Tria In quorū Primo de Triplici continetur apparitione: vt in ore duorū vel trium testiū stet omne verbum. In Secundo continet̄ď assumptione: Ibi [Et dominus quidem Jesus ⁊c̄. In Tertio continetur de Discipuloꝝ missiōe: Ibi [Illi autē profecti] ⁊c̄. Prima aūt harū ẜm triplicē apparitōem diuidit̄ in Tres partes: que parēt in littera. Dic̄ igit̄. [Surgens autē Jesus mane pria sabbati] que erat prima post sabbatū. Et hec ē quā diem Dominicā appellamus. Surrexit autez vt ad alta nos surgere doceret. Col̄.iij. Si consurrexistis cū christo que sursum sunt querite. Mane autem surrexit vt tenebras omnis ignorantie et infidelitatꝫ se pellere doceret. Psal.cxxxviij. Nox sicut dies illuminabit̄. ⁊ nox illuminatio mea ī delicijs meis. Michee.vij. Dū sedero in tenebris lux mea est. Prima sabbati autē surrexit: vt iam ad sabbatū suos trāsiuisse significaret. Esaie.lxvj. Erit sabbatum ex sabbato. et mensis ex mēse [apparuit primo marie madgalene] inter eos in quibꝫ ꝓbauit resurrectionē. Matri eni Marie virgini beate apparuit omniū ꝑmo: Non vt ꝓbaret resurrectionē: sed vt eam de visu suo letificaret: Sed in Maria magdalena resurrectionem ꝓbauit. Et dicit quare huic ꝑmū apparuit dicens [de qua eiecerat septē demonia] Lu.viij. Rho.v. Ut vbi abūdauit delictū supabūdaret et gratia. ꝑs.lxxxvj Memor ero raab ⁊ babylonis scientiū me. Greg. Septez demonia Maria habuit: que vniuersis vicijs plena fuit [Illa vadens] ⁊ videns dn̄m gaudiū h̄ sola tenere noluit. sꝫ [nūciauit his q̄ cum eo erant] discipulis [lugentibꝫ] in vocibus querulosis [et flentibus] in lachrymis pre desiderio videndi eū. Joan.xvj. Quia plorabitis ⁊ flebitis vos: mundus autē gaudebit: vos autez ꝯtristabimini [At illi] discipuli [audientes ꝙ viueret] post tormenta passionis ⁊ mortis [⁊ visus esset ab ea] magdalena [nō crediderūt] post tot penas mortis hominē posse viuere. Gen. xix. Uisus est eis tanq̄ꝫ ludens loqui: et ideo non crediderunt. Tamen iam tres apparitōnes facte sunt. Primo eni apparuit Marie magdalene: sic hic dicitur. Secundo aūt mulieribꝫ q̄n tenuerūt pedes eius Matt.xxviij. Tertio apparuit Petro: sicut dꝛ Luc̄.xxiiij. Quia surrexit dn̄s vere ⁊ apparuit Petro.

Post hec aūt duobꝰ ex eis ambulantibus ostensus est in alia effigie euntibus in villā. Et illi euntes nunciauerūt ceteris: nec illis crediderunt

[Post hec aūt] que h̄ est apparitio secunda: Tn̄ inter eas que in die pasce facte sunt est quarta. Et hoc est ꝙ dicit [duobꝫ ex eis] disciplis: sic̄ dꝛ Lu.xxiiij. q̄ꝝ vnꝰ fuit Lucas et alter Cleophas ambulātibꝫ in castellum cui nomē Emaus: in via dū ambularēt [apparuit in alia effigie] hoc ē in specie ꝑegrini. qꝛ ꝑegrinꝰ erat in mentibꝫ eoꝝ. et h̄ est [euntibꝫ in villā] castellū scꝫ Emaus: qđ erat castellū Cleophe [Et illi] duo discipuli cognoscētes eum in fractione panis [euntes] hoc ē: in hierusalem regrediētes [nūciauerūt ceterꝫ] disciplis [nec illis crediderūt] que fuit Quarta apparitio. Et tunc ianuis clausis ipso die quando Thomas nō erat cum eis: apparuit decē aplis et alijs discipulis: sicut dꝛ Joan.xx. Et hec sūt q̄nqꝫ apparitiōes in ipso die pasce ꝑfecte. Has q̄nqꝫ apparitiōes repsentat ecclesia. quia q̄nq̄es in missa se sacerdos cōuertit ad ꝑplm: et quasi vultū ꝓ apparitione repn̄tans eis. et totiens dicit: dn̄s vobiscum. Postea etiā legit̄ in euangelio q̄nq̄es apparuisse. Quaꝝ Prima fuit post octo dies q̄ndo Thomas fuit cū eis: et dixit ei ꝙ inferret digitum in loca clauoꝝ. Septima fuit ad mare tyberiadis septē facta discipulis. Sicut dꝛ Joan.xxj. Octaua fuit facta vndecim discipulis in galilea. Matth. xxviij. Undecim discipuli abierūt in galileā in montem vbi constituerat illis Jesus. Nona autē facta est in cenaculo hierl̄m: vndecim disciplis facta. Et de illa h̄ loquit̄. Decima facta est in ipso die Ascensionis in mōte oliueti: sic̄ dꝛ Lu.xxiiij De Nona q̄ h̄ loquēs: de qua et Act̄.(al's etiā) loquit̄ Lucas

Nouissime aūt recumbentibus illis vndecim apparuit et exprobrauit incredulitatē illoꝝ et duriciam cordis: quia his qui viderāt eū resurrexisse nō crediderunt

Dicit aūt h̄ Duo. Scꝫ: De ipsa Apparitione. et de Ascensione. De Apparitione q̄dem dicit Tria. Modū apparitiōis. Modum exprobrationis. et Modū missiōis. De Modo apparitōis dꝛ Tria Scꝫ Ordinem tꝑis quo facta est apparitio. Modū deuotiōis q̄ tenebant̄ hi qbꝫ apparuit. et Modū ipsius apparitionis Dicit igit̄ [Nouissime F
aūt] Nō q̄ ad numeꝝ apparitiōis. sed quo ad ordinem dieꝝ. quia q̄dragesimo die a resurrectione facta est hec apparitio in mane in hierusalem in cenaculo. post quam diem in nullo alio die apparuit [recumbentibus] in cena et deuotione fractionis panis: quando et ipse dn̄s apparens comedit

cum eis Act.i. Conuescens p̄cepit eis ab hierosolymis ne discederent sed expectarent promissionez patris quaz audistis inquit per os meuz [vndecim discipulis] Glo. vt omnes testes sint ⁊ omibus narrent quod cōmuniter viderunt ⁊ audierūt Act.i. Vos eritis mihi testes in hierusalem ⁊ in oi Judea et Samaria. ⁊ vsq₃ ad vltimum terre [apparuit illis vndecim] Jesus saluator: qui semper saluat sperantes in se. Est autem Apparitio manifestatio perfecta occulti. ⁊ preter spem ⁊ prouidē tiam eius cui manifestatus ostenditur [⁊ exprobrauit] Exprobratio est obiectio ex probro: quod probrum fuit q̄ tantis visis argumentis resurrectionis: tantis auditis signis per testes idoneos ꝓpositis: non crediderunt Joan.viij. Si veritatez dico vobis quare vos non creditis mihi Heb.ij. Ab his qui audierunt in nos confirmata est. contestante deo signis ⁊ portētis ⁊ varijs virtutibus ⁊ spūssancti distributionibus ꝯm suam voluntatem. Ideo ergo exprobrauit [incredulitatem eorum] Luc.xxiiij. O stulti ⁊ tardi corde ad credē dum Matth.xv. Adhuc ⁊ vos sine intellectu estis [⁊ duriciam cordis] quod tot signa ad fidem emolire non poterant Ezech.ij. Auferam a vobis cor lapideum ⁊ dabo vobis cor carneum [quia his qui viderant eum resurrexisse] sc̄ Marie Magdalene/ Petro ⁊ alijs/ nō crediderūt] Tot enim ⁊ tammagna signa mortis apparuerūt q̄ nihil poterat estimare de vita ipsius. Vn̄ ⁊ Thomas dixit. Nisi videro fixuram clauorum in manibus eius. ⁊ mittam manuz meam in latus eius non credam Joan.xx.

Et dixit eis: Euntes in mundū vniuersum predicate euangelium omni creature.

Tertium est de Missione ipsorum ad conuertendum mundum. Tria autem dicit. Sc₃ Q̄ mittit ad predicanduz. ⁊ Quibus ⁊ Qua vtilitate. Dicit autem in Primo Tria. Profectum predicantium. Vniuersitatem eorum quibus predicanduz est. ⁊ Quid predicandum. Dicit igitur [Euntes] hoc est: continuis profectibus in predicando proficientes Ps̄.lxxxiij. Ibunt de virtute in virtutem Ps̄ cxxv. Euntes ibant ⁊ flebant: mittētes semina sua Ezech.j. Animalia ibant in similitudinez fulguris coruscantis [in mundū vniuersum] Non in Judeam tm̄ Esaie.xlix. Dedi te in lucem gentium vt sis salus mea vsq₃ ad vltimum terre Psal.xviij. In omnem terram exiuit sonus eoruz ⁊c̄. Sap̄.j. Spiritus domini repleuit orbemterrarum. ⁊ hoc qd̄ continet oīa Psal.xxiij. Domini est terra ⁊ plenitudo eius orbisterrarū ⁊ vniuersi qui habitant in eo [predicate euangelium] nihil aliud Job.xxiij/ Verbis meis nihil addere audebant. et stillabat super eos eloquium/ Ezechiel.ij. Loqueris verba mea ad eos/ Hoc enim est bonuz salutis nuncium Esaie.xlj. Ad hierusalem euangelistam dabo [omni creature] hoc est: homi qui ꝯm corpus ⁊ animam cōuenit omni creature. Secundū corpus quidem habet in se Substantiam elementorum. Coagulationem cum mineralibus Complexionem cum vegetabilibus. Compositionem cum animaliuz corporibus. Equalitatē complexionis et compositionis cū celestibꝫ: Scd̄m animam autem: quia est cum non viuis. Viuit: cum vegetabilibus: Sentit cum animalibus: Intelligit cum angelis. Et ideo homo dicitur omnis creatura Joan.xij. Omnia traham ad meipsum Sapientie.xj. Diligis enim omnia que sunt. ⁊ nihil odisti eorum que fecisti.

Qui crediderit et baptizatus fuerit saluus erit: Qui vero non crediderit: condemnabit᷑.

Hic tangit Vtilitatem. ⁊ Duas tāgit vtilitates Vnam ex parte audientium. ⁊ Vnam ex parte p̄dicantium. Ex parte Audientium: Duo sunt. Sc₃ Meritum deuotionis audientiū. ⁊ Meritum iusticie ex parte ꝯtēnentiū. De Primo dicit [Qui crediderit] fide formata Joā.iij. Vt omnis qui credit in ipm non pereat. sed habeat vitam eternaz [⁊ baptizatus fuerit] Vel Baptismo aq̄/ Vel si ille haberi nō potest Baptismo flaminis/ Vel sanguinis.j.Corinth.x. Omnes patres nostri sub nube fuerunt. ⁊ omnes in Moyse baptizati sunt ⁊ in nube ⁊ in mari. Baptizati sunt: dr̄ ꝑpter baptismū aque. In nube autem dicit fuisse ꝑpter baptismuz flaminis. hoc spūs. ⁊ In mari rubro dicit ꝑpter baptismū sanguinis Matth.vlt. Ite docete omnes gentes: baptizantes eos in nomine patris ⁊ filij et spūssancti [saluus erit] salute eterna: liberante a peccatis ⁊ penis: quia Baptismus exterius no requirit neq₃ gemitū neq₃ planctū Ps̄.xliij. Saluasti em̄ nos ex affligentibꝫ nos. ⁊ eos q̄ nos oderūt ꝯfudisti Matth.j. Vocabis nomen eius Jesum Ipe em̄ saluū faciet populū suuz a peccatis eoruz Hoc significatum est Exodi.xiiij. vbi dicitur. Descenderunt in profundū quasi lapis. quia omnes egyptij. h̄ est: peccata merguntur in baptismo [Qui vero non crediderit] p meritū iusticie infidelitatis sue [cōdemnabit᷑] eterna ꝯdemnatōe Lu.xix. Inimicos meos qui noluerunt me regnare super se: adducite eos. ⁊ occidite coram oculis meis Esaie.lxiij. Calcaui eos in ira mea. ⁊ in furore meo cōculcaui eos.

Signa autem eos qui crediderint hec sequentur: In nomine meo demonia eijcient: linguis loquentur nouis: serpentes tollent: et si mortiferum quid biberint non eis nocebit: sup egros manus imponent ⁊ bene habebunt.

Fructus est ex pte p̄dicantiū fideliter ⁊ credentiū Et dr̄ Quinq₃ que p ordinē parēt in lr̄a. Et hec quidem p̄mittit in Cōmuni dicēs [Signa aūt eos qui crediderint] ꝑpter meritum fidei Joā.xiiij. Qui credit in me: opera que ego facio ⁊ ipse faciet. ⁊ maiora horum faciet. quia ad patrez vado [hec

sequentur] sermonem eorum Hebreoꝝ. ij. Cōtestante deo signis ⁊ portētis ⁊ varijs virtutibus [In nomine meo] inuocato ⁊ honorato Joā. xiiij. Siquid petieritis patrē in nomīe meo: fiet vobis [demonia ejicient] Hoc est Primū. q̄ virtus expellitur demonis ne possit impedire a fide ꝑcipienda. ⁊ sacramēto fidei quod eccl'ia obseruat in suis exorcistis Luc. iiij. Exibāt autē demonia a multis clamantia ⁊ dicentia. quia tu es christus filius dei. Presentiā eīm chr̄i in corde per fidē vis demonis sustinere nō potest [linguis loquentur nouis] Hee lingue sunt locutio diuina ⁊ angeloruꝫ de celestibꝫ ⁊ gaudijs eternorū j. Coꝛ. xiiij. Unusquisq̄ vestrum apocalypsim: hoc est: reuelatiōem habet: linguā habet Esa. l. Dn̄s dedit mihi linguā eruditam vt sciam sustentare eum qui lapsus est ꝟbo [Et serpentes tollent] ad litteraꝫ. Sicut Paulus cuius manui adhesit vipera. ⁊ excussit eā in ignem Act. xxviij. ⁊ Jacobꝫ duos ingentes dracones emisit in desertum quos Hermogenes et Philetus ꝯcitauerant contra eum. Tamen spūaliter hoc impletur in sacerdotibꝫ eccl'ie. Qui absoluunt serpentes de cordibus fideliuꝫ per compunctionem. ⁊ ꝯfessionem ⁊ satisfactionem Job. xxvj. Spūs domini ornauit celos. ⁊ obstetricante manu eius eductus est coluber tortuosus [etsi mortiferum quid biberint] hoc ad litteram impletum fuit in Joanne ante portam latinam qui venenuꝫ bibit qđ ei non nocuit Spūaliter impletur in ministris ecclesie. qui cum sint medici spūales: venenū bibunt. quando peccata aliorum per auditum ⁊ compassiōem in se suscipiūt: quod illis nō nocet: ⁊ sanant peccatores. Sicut medici qui exugunt morsus venenatorum ab his quos venenata ꝑcusserunt Job. xxxiiij. Quis est vir vt Job qui bibit subsannationē velut aquā. qui gradiť cum viris oꝑantibꝫ iniquitatem. ⁊ ambulat cum viris impijs Esa. xj. Super foramina aspidis. ⁊ in cauerna reguli qui ablactatus fuerit: manum suam mittet. Non nocebunt ⁊ non occident in vniuerso mōte sancto meo. q̄ repleta est terra scientia dn̄i. sicut aqua maris terram operientis. Sicut eīm ip̄a venenata serpentē eneum non sustinuerunt Num. xxj. Ita venenum non potest nocere habenti ad serpētem immunitū formata fide. Unde Act. x. de talibus dictu est Petro Macta ⁊ manduca. Et quod timeret subiunxit. Qđ deus sanctificauit tu ne cōe dixeris Ps̄. xc. Sup aspidem ⁊ basiliscū ambulabis ⁊ ꝯculcabis leonem ⁊ draconem. Sic ergo [Si mortifeꝝ quid biberint nō eos nocebit] ⁊ tamen alijs valebit ad curā ꝑfecte sanitatis ꝑcipiendā [sup egros] quarūcūq̄ egritudinum [manus imponent] Ad l'ram. Ul' ad oꝑatōis exemplum. Et ad tactum eoꝝ [bene habebunt] ꝑfecte sanitatis beneficium. ⁊ corporaliter ⁊ spiritualiter cōsequentes Act. ix. Ubi Petrus dedit manuꝫ tabite: ⁊ erexit eam: ⁊ sanctis ac viduis assignauit viuā Mar. vij. Ueni impone manum super eam ⁊ viuet. Et de sacramentali manus impositiōe Act. xix. Tunc imponebant manus super illos ⁊ accipiebant spūmsanctum. Et qui accipit spūmsanctū nō potest nisi bene habere.

Et dn̄s quidem Jesus postq̄ locutus est eis assumptus est in celum ⁊ sedet a dextris dei.

Tangiť Decima apparitio q̄ facta est in die Ascē- D
sionis in monte oliueti. Et tanguntť hic Duo. Scꝫ Ascensio. Et ex parte discipuloꝝ ministerij ⁊ legationis sibi iniuncte ꝑfectio. Jn ascensione Tria tanguntť. Scꝫ Eruditio ꝯsolationis. Ascensio exaltationis. ⁊ Corregnatio ascendentis in equalitate patris. De Primo dť [Et dn̄s] Uere dn̄s: qui se ꝓbauit ⁊ vite ⁊ mortis habens ptātem Hester. xiij. Dn̄s vniuersoꝝ tu es [quidē Jesus] qui saluat om̄es sperātes in se Ps̄. xliij. Saluasti eīm nos ex affligentibꝫ nos Eccl. xlvj. Fortis ꝑm nomen suuꝫ in salutē gentiū [postq̄ locutus est eis] que ad eruditiōem sue ꝯsolatiōis ꝑtinebant: que Act. j. describunť ibi certificauit eos de ꝓmisso p̄ris. ⁊ splēdore scie in spū veritatis ⁊ ardore affectiōis in spū charitatis Esa. l. Aperuit mihi aurem vt audiā eū tanq̄ magistrum Esa. viij. Tanq̄ in forti manu erudiuit me: ne irem in viam populi huius [assūptus est in celum] Tangiť Ascensio exaltationis. Nō autem virtute aliena est assumptus: sed ꝓpria virtute ascendens ꝑ ꝯgratulatōem totius milicie celestis. ⁊ occursum in gl'iam paternam est assumptus Ps̄. lxxxviij. Dn̄i est assūptio nr̄a. ⁊ sc̄ti isrl' regis nostri Mich. ij. Ascendit pandēs iter anteos Hic adest noster luctator Gen̄. xxxv. cui diciť Surge Jacob ⁊ ascende bethel: hoc est domū dei ⁊ inuoca ibi ꝓtinꝰ nomē dei tui Heb. ix. No in manufactis sanctis introiuit Jesus exemplaria veroruꝫ sed in ip̄m celum. vt appareant vultui dei pro nobis [et sedet a dextris dei] corregnans patri in omni equalitate ꝑm deitatem. ⁊ fruens potissimis bonis patris ꝑm humanitatem Rhom. viij. Qui est ad dexteram dei. qui etiam interpellat pro nobis Col'. ij. Ubi christus est in dextera dei sedēs que sursum sunt sapite: non que super terraꝫ. Sedet autem in dextris celi paterni sicut totius celi illuminator: etiam ꝑm humanitateꝫ Apoca. xxij. Et nox vltra non erit ⁊ nō egebunt lumine lucerne: neq̄ solis: quoniā dominus deus illuminabit illos Apoc. xx. Deus illuminat ciuitatem hierusalem. ⁊ lucerna eius agnus Unde sicut in terris illuminauit ad gratiam: ita in celis illuminat ad gloriam Esaie. lx. Surge illuminare hierusalem. quia venit lumen tuum. ⁊ gloria domini sup te orta est.

Jlli autem profecti predicauerūt vbiq̄ dn̄o cooperante ⁊ sermonē ꝯfirmante sequentibus signis.

Tangiť Impletio ministerij ⁊ legationis apo- I
stolice. Et tanguntur Tria. Profectus predicantium. Predicationis exercitium. ⁊ Diuinum quod nunq̄ defuit eis adiutoriuꝫ. De Primo dicit [Jlli autem] scꝫ apostoli [profecti] nō tam passibꝫ pedum q̄ passibus virtutuꝫ Esaie. xxvij. Qui egrediuntur impetu a Jacob: florebit et germinabit israel. et implebunt faciem orbis semine Ezech. j.

Animalia ibant in similitudinē fulguris coruscan
tis[p̄dicauerunt] Intelligēda: Credenda: Agē
da: ⁊ Appetenda. Intelligēda que subnixa sunt ne
cessarie veritati. Credenda que innitunt diuine au
toritati. Agenda Que vel timore fugienda sunt: vl'
vt honesta cum virtute cōplenda sunt. Appetenda
que beatos faciunt. De Primis dicit in Ps̄. cx.
Intellectus bonus facientibꝫ eum Dan̄. x. Intelle
ctu opus est in visione. ij. Tim̄. ij. Intellige que di
co. dabit em̄ tibi dn̄s in omnibꝫ intellectū. De Cre-
dēdis dr Jo. xiiij. Lu. xvij. Creditis in deū: ⁊ ī me cre
dite Marc. iiij. Si habueritis fidē vt granū sina-
pis: dicetis monti huic tollere. ⁊ mitte te in mare. ⁊
nihil impossibile erit vobis. De Agendis aūt dicit
Sap̄. viij. Sobrietatē ⁊ prudentiā docet ⁊ iustici
am ⁊ virtutem quibꝫ in vita nihil vtilius est homi
nibus. De Appetendis dicit Matth. vj. Primuz
querite regnū dei ⁊ iusticiā eius. ⁊ hec omnia adij
cientur vobis. De his omnibꝫ dicit. ij. Tim̄. iiij. Te
stificor corā deo qui iudicaturus est viuos ⁊ mor
tuos. ⁊ aduentū ipsius ⁊ regnū eius: p̄dica verbū
insta oportune importune[vbiqꝫ] Predicatōis
in hoc notat generalitas. Totū em̄ mundū sua cō
pleuerunt p̄dicatione Esa. xlix. Dedi te in lucē gen-
tium: vt sis salus mea vsqꝫ ad vltimum terre Ps̄.
xviij. In oēm terrā exiuit sonus eoꝝ. ⁊ in fines or-
bis terre v̄ba eoꝝ [Dn̄o cooꝑante] Ecce Dei
qd̄ nunq̄ꝫ defuit adiutoriū. Dicit aūt Duo. Cooꝑ-
atiōis diuine adiutoriū. ⁊ Sermonis ꝑ signorū
efficientiā ꝯfirmatiōem. Dicit igit[Dn̄o cooꝑ-
ante] hoc est: virtutem oꝑis ministrante Joā. xv.
Sine me nihil potestis facere Esa. xxvj. Oīa oꝑa
nostra oꝑatus es in nobis dn̄e[⁊ sermonē ꝯfir
mante] Sermo aūt confirmatus est ꝑ Exempla
ostensionis. ⁊ Signa ꝓbationis. De Primo di-
citur Matth. v. Luceat lux vestra corā hominibꝫ
vt videant vestra oꝑa bona ⁊ glorificēt prēm vr̄m
qui in celis est Rho. xv. Nō audeo aliq̄d loqui eo-
rū que ꝑ me nō efficit chr̄s. De Virtute aūt signoꝝ
dicit Heb. ij. Quō nos effugiemus si tantā negle-
xerimus salutē. q̄ cum initiū accepisset enarrādi ꝑ
dn̄m. ab his q̄ audierunt in nos ꝯfirmata est. ꝯte
stante deo signis ⁊ portentis ⁊ varijs virtutibus.
Sermo em̄ qui suꝑ naturā ⁊ rōnem est: nō nisi si-
gnis pōt ꝯfirmari Joā. v. Si mihi nō creditis: oꝑi
bus credite Et hoc est q̄ dr[sequentibꝫ signis]
Joā. xiiij. Qui credit in me: oꝑa que ego facio ⁊ ipe
faciet. ⁊ maiora hoꝝ faciet. qꝛ ad patrē vado Ps̄.
cxxxiij. Mirabilia oꝑa tua. ⁊ aīa mea cognoscet
nimis Eccl̄i. xxxvj. Innoua signa ⁊ imuta mirabi-
lia. Unde etiā cōminat his qui nec ꝓpter signa cre-
diderunt Joā. xv. Si nō fecissem signa coram eis
qui nemo alius fecit: peccatū nō haberēt. nunc au-
tem nō habent excusatiōem de peccato suo Num̄.
xiiij. Quousqꝫ non crederet mihi in omnibꝫ signis
que feci coram eis. feriā igit pestilentia eos atqꝫ cō
sumā Sed eos qui credunt ex omnibꝫ signis que
nobis narrant ex scripturis beatificabit dominus
Dan̄. iij. Signa ⁊ mirabilia fecit apd̄ me deus ex-
celsus. Placuit ergo mihi p̄dicare ei⁹ signa. quia
magna sunt. ⁊ mirabilia eius quia fortia. ⁊ regnū
eius regnuz sempiternū. Et potestas eius in gene-
rationem ⁊ generatiōem Cui est honor ⁊ gloria in
secula seculoꝝ Amen.

Expliciunt Notule suꝑ Marcū
ad honorem di compilate a fratre
Alberto Ord. Predicatoꝝ quon
dā Episcopo Ratisponen̄.

Deo gratias.

Opus quadriperti-
tū Postillaꝝ diui Albti magni viri Tum ī oīm ar
te. Tū maxime in diuinis litteris illuminatissimi
⁊ ꝓfundissimi: Qui etsi in alijs suis editionibꝫ ce-
teros vicerit: in hoc tamen oꝑe spiritu eum diuino
agente seip̄m vicisse ⁊ suꝑasse videtur: Ad omniuz
doctoꝝ viroꝝ: ⁊ p̄cipue Euāgelice veritatis ⁊ chri
stiane fidei amatorū vtilitatem ⁊ ꝓfectum: in felici
Studio Coloniensi Per misericordie pietatis qꝫ
virum Venerandū magistrum nostrum Artium
⁊ Sacre Theologie Professorem eximium ma-
gistrum Gerardum de Harderwic edis die Colū
be Pastorem dum vixit: cuius nunc anima in bo
na pace quiescat: Per ceteros quoqꝫ sacre Theo-
logie Licentiatos ⁊ Magistros: Bursam quam
Laurentij vocant Regētes: zelosos doctrine eius-
dem diui Alberti sectatores ⁊ ꝓpagatores magna
opera ⁊ graui impensa libenter correctum ac emē-
datum cum Indice cuilibet parti annexo feliciter
finit Anno quarto supra Millesimū quingentesi
mum.

Jesu tibi Laus.

Impressum accuratissima dili-
gentissima expēsis Circūspecti vi
ri archibibliopole Joannis Ryn-
man de Oringaw: In oppido Im
periali Hagenaw: Industrij Hen
rici Gran: ibidez Ciuis in officina.
Finemqꝫ. xvj. Kal'. Aprilis Anno
virginei partus Millesimoquin-
gentesimo ⁊ quinto sortitū est.

S. ALBERTI
Magn. Sup.
Evang. Joann.
et Marci

colorchecker CLASSIC
calibrite
mm